

שְׁוִיתִי דָא' כַּגָּדִי תְּבִיד'

נֵחֶן נְחַמֵּן מְאוּמָן

סְפִר
שְׁבָתִי הַרְזִין

משרד פרסום
נֵחֶן נְחַמֵּן מְאוּמָן

לעלוי נשמות הרה"ח
ישראל בער אודסר זצ"ל
תלמיד הרב ישראל קרדזנר זצ"ל
תלמידו של הרב משה ברטלבר זצ"ל
תלמיד מוהרגנית זע"א
תלמידו של רבייה"ק מוהר"ן מבוטלב
ג נח נחמן נחמן מאומן זי"ע ועכ"א

ולעלוי נשמות
מאיר עקיביא בן יעקב ימיini זצ"ל
עמרם יוסף ב"ר משה נחמן הורביז זצ"ל
אהרון בן יעקב פץ זצ"ל
ת.ג.צ.ב.ה.

התודה והברכה

למכון תורה הנצחה, מכון אמונה חכמים, הוצאה לשון צדיק

www.nanach.com / www.na-nach.net

www.nanach.net

www.nanachnachmanachmanmeuman.com

יוצא לאור על-ידי

משרד פרסום ג נח נחמן נחמן מאומן

052-8887039 / 054-4900789

חתשע"ב

ספר
שבחי הָרַי

בו יספר מעט מזעיר קדשת רבינו
הקדוש והנורא, צדיק יסוד עולם,
בוצינה עלאה רבא ויקירא, אור הגנו
והגעלם, נחל נבע מקור חכמה, בבוד
קדשת מורה, רבי נחמן מברגסלב,
ב נח נחמן מאומן, זכר צדיק
וקדוש לברכה, וחסידותם ופרישותם
והנחותיהם הקדושות בעבודת השם:

גם סדר גשעתו לארץ הקדשה

כתב עליידי תלמידו הקדוש מורה הרב
רבי נתן זכר צדיק קדוש לברכה

סִפְרָה

סִיפּוֹרִי מַעֲשִׂיות

מה שוביין לשכוע מפני רביינו הרקוזט אור וגנו והצפן כובען צזוק^ל:

אֵיךְ יְהִי נְצָרָתְךָ זָמָן. לְזָנָבָר נִלְזָמָד קְנוּיִינָגֶן מִלְּפָנֵיכֶם תְּפִירָיו כְּוֹסֶם כְּמָלֵם כְּתָלוֹ קָרוֹק. וְגַגְגָוָתָה
לְגַגְגָתָה פָּלָקָע וְעַלְיוֹן חַמֶּד בְּגַל גָּר וְוָרָר וְעַלְיָל נָעָמָה וְעַלְיָמָה כְּבָקָר וְעַלְיָמָה
לְגַגְגָתָה. כְּבָקָרָתָה סָנָה כְּמָה וְמַדְיָן לְמָה רְחָאוֹן בְּכָל מָה וְבְּכָל קָעָה. וְגַגְגָתָה עַמְּדָה גַּמְּנוֹן כְּבָקָר מָהָר
מַתְּמָנִי כְּבָקָרָתָה. דְּרִיסָתָה עַמְּקָוָתָה דְּרִיסָתָה כְּבָקָרָתָה בְּלַמְּדָה כְּמָה אַמְּדָה וְעַמְּדָה
וְבְּכָנָט לְרָטָה נְלָמָה וְוָרָה. רְוַיְשָׁהָה סָמָה לְנָו מְמָנוֹתָה הַקְּדוּשָׁה קָבָר יְהָוָה נְכָסָה וְנְמָהָרָה. בְּכָנָן גָּרָקָר
גָּלָעָן מַתְּגָעָן הַלְּגָן הַלְּגָן כְּמָה יְסָם וְלְסָסָה לְגָן. אַלְגָּבָט וְלְסָמָתָה גַּנְעָלָם דְּמָלָעָם כְּבָקָרָתָה כְּמָה
כְּכָלָעָם יְלָמָעָם צָמָה נְמָתָה לְדָתָה וְיְמָסָה וְסָרָהָלָן. נָאָה קְוָמָה וְוָסָעָה יְהָוָה וְזָבוֹק לְעָמָם פּוֹרָגָם הַלְּמָרָם^ל.
כְּמָה יְהָרָר לְעָמָקָה וְלְיָמָתָה מָה פְּנָלָה^ל:

בָּמְלָאָה זָנָבָר זָנָבָר^ל. כִּי בְּזָמִינָה כְּבָקָר זָמִינָה כְּמָה בְּזָמִינָה כְּבָקָר זָמִינָה
מַתְּגִּיל כְּבָקָרָתָה דְּרִיסָתָה נְקָסָה גַּלְגָּלָתָה זָמִינָה לְגַלְגָּלָתָה זָמִינָה לְגַלְגָּלָתָה זָמִינָה
וְגַלְגָּלָתָה זָמִינָה זָמִינָה. נְסָסָה אַדְמָזָסָה גַּלְגָּלָתָה זָמִינָה לְגַלְגָּלָתָה זָמִינָה
וְגַלְגָּלָתָה זָמִינָה זָמִינָה^ל.

לְפָנָים

חֲקֻעָה

בָּשָׂת

צלום שער הספר 'סִיפּוֹרִי מַעֲשִׂיות' שהודפס מורהנות' בשנת תקע"ה

בסוף הודפס פעם וראשונה הספר 'שבחי דראן'

הקדמה

עתה ראייתי לבראר ולספר קצת, מעט מזער, מקדשת הנחתת רבנו הקדוש והנורא ז"ל, מיום שעמד על דעתו עד היום שנסתלק בשלום. קצת מה ששמעתי מפיו הקדוש בעצמו, וקצת מאנשים אחרים שהכירו אותו מעודו, וקצת מה שראינו בעינינו.

ואם אמנים, ידעתי גם ידעתי כי רבים יהיו אשר לא יאמינו בברrios האללה, כי רבים קמים עליו, עם כל זה לא יכולתי להתaffle, מעצם הpecrat ותשוקת אנשים רבים וכן שלמים, אשר הפיצו עד פש, להדרים קצת מזו. גם סעפי ישיבוני, וכליותי יעוזני: הללו על כל פנים ההנחות המבארים פאן, הם ההנחות קדושות וטובות מאד, אשר שיאחו בהם. וראיהם לחזקם על ספר ההנחות באלו, יהיה העשרה מי שעשאן, על כל פנים ההנחות הללו הם טובים וקדושים מאד. ואיךה יוכל למנווע הטוב מהחולכים בזמנים, אשר נפשם אותה למצוא בספר דברים ישרים הללו. גם האמת עד לעצמו. ומוי שיביט בעין האמת בספר רבנו ז"ל, בין בעצמו כי דברים כאלו אי אפשר

להשיג בָּלֶל, בִּשְׁכֵל אָנוֹשִׁי, כִּי אִם לְקָדוֹשׁ וּמְתוֹרָה בְּקָרְשָׁה
וּמְהָרָה יִתְּרָה בְּמֹתוֹתָו. וְאִי אִפְּשָׁר לְהָאָרִיךְ בּוֹתָה, כִּי הֵם אֲךָ
לְמוֹתָר. בְּדַרְךָ שֶׁאָמְרִין הָעוֹלָם: אוֹ שֶׁלָּא יוּעַיל אָוֹ שֶׁהָם
שֶׁלָּא לְצַדָּקָה. עַל כֵּן לְבִי הַלְּךָ אַחַת הַנְּהָה וְאַחַת הַנְּהָה,
זֹה. וְאָמְרָתִי וַיְהִי מֵהָ אֲרוֹצָה דְּבָרֵי אֱלֹהָה, לִמְעֵן יָדָעוֹ דָּוָר
אַחֲרוֹן יָקוֹמוּ וַיְסִפְרוּ לְבָנָיהם, וּמִמְּנָה יְרָאוּ וּכֹן יַעֲשֻׂוּ, לִילְךָ
בְּנִתְּבוֹת הַלְּלוֹי, וְלִדְרָךְ בְּעַקְבּוֹתָיו. כִּי זֹאת אַיִן צָרִיךְ לְפִנְים,
שְׁהָנְגָנוֹת בְּאַלְוָה הֵם הַנְּהָגוֹת קְדוֹשָׁות וִיקְרוֹת, וְכֹל אַחֲרָה
וְאַחֲרָה יִכְּלֶל לְהִתְקַרְבָּה לְהָשָׁם יִתְּבָּרֵךְ עַל יְדֵי הַנְּהָגוֹת בְּאַלְוָה.
כִּי הֵם דְּבָרִים הַשּׁוֹיִם לְכָל נְפָשָׁה בְּקָטָן כֹּגָדָל, וְאַפְּלִילוּ הַפְּחוֹת
שְׁבִּיְשָׁרָאֵל אִם יַרְצָחَ לְחוֹם עַל חַיִּים וְלִחְשָׁב עַל תְּכִלְיתָו
הַנְּצָחִי, וַיְרַגֵּיל עַצְמָמוֹ לְלִכְתָּה בְּנִתְּבוֹת וּדְרָכִים הַלְּלוֹי
הַמְּבָאָרִים פָּה, בְּוֹדָאי יַזְבֵּחַ לְחַיִּים עַוְלָם, וַיְכַל לְבָא לְמַעְלוֹת
גְּבוּזוֹת קְדוֹשָׁות בְּחַדְמָבְנִי עַלְיהָ. אִם יַדְיָה חִזּוֹק בְּדַעַתָּו
לְאַחֲרָה דַּרְפֵּנוּ הַטוֹּב תְּמִיד, בִּתְּרַדְתָּה חִזּוֹק בְּלִימּוֹת בְּכָל הַמְּבָאָר
פָּה לְקָפֹן. אֲךָ זֹאת לְדַעַת, כִּי בְּכָל הַמְּבָאָר פָּה, אֵינוֹ אַפְּלִילוּ
כְּטֶפֶה מִן הַיּוֹם הַגָּדוֹל, מַעַצְמָם קָרְשָׁתָו, וְהַפְּלָגָת מַעְלוֹת
הַעֲוָלָה לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, בָּמְקוֹם שָׁאַיִן יְדֵ שְׁכֵל אָנוֹשִׁי
שׁוֹלְטָת שָׁם. וְגַם אֵין רְצֹונָנוּ לְבָאָר קָצָת מַוְפְּתִים נֹרְאִים
שְׁרָאִינוּ מִמְּנָנוּ כִּי אֵין אָנוּ עֲוָסִקִּים לְסִפְרָה בְּשַׁבְּחוֹן הַקָּדוֹשִׁים,
כִּי אִם מֵה שְׁנָגֵעַ לִירָאת הָ/, אָמְרָתִי אֲךָ יְרָאוּ אָוֹתָם

שְׁבָחֵי הַרְ"ן

הַדִּבָּרִים יִקְחֻ מִסֶּרֶת. בַּיְמֵן כָּל הָאֲנָשִׁים הַרֹּאוִים דְּבָרִים הַלְּלוּיִם
בְּכַתְבָּב אֲצִלָּנוּ, כָּלֵם יְדוֹ וַיַּשְׁבַּחוּ וַיַּפְאָרוּ אֹתָם, וַיַּגְעַ בְּלֵבָם
הַתְּעוֹרָרוֹת גָּדוֹלָה לְהַשֵּׁם יְתָבֵרֶךְ. וְכָלֵם מַבְקָשִׁים וּמַפְצִירִים
בַּיְמֵן כָּבָאָם לְדִפְופּוֹם, הַעֲתִירָיו עַלְיִם דְּבָרֵיהֶם, עַד שַׁחַרְחָתֵי
לְמַלְאָות רְצׂוֹן. וַהֲשֵׁם יְתָבֵרֶךְ יְרַחְם עָלֵינוּ שְׁנָזְבָּה לִילְךָ
בְּדָרְכֵי אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר עָשָׂו בָּאִמָּה וּבִירָאָה רְצׂוֹן קְוֹן, עַד
יַבְנֵה צִיּוֹן וִירוּשָׁלָם וַיַּשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶל אֲרֹבּוֹתֵיהֶם בִּיּוֹנִים.

בִּמְהֻרָה בִּימֵינוּ אָמַן:

שְׁבָחִי תֶּרְעֵז

א

בָּהִיוֹתָו בַּיּוֹם קָטָנוֹתָו, בָּא עַל דָּעַתוֹ לְפָרֵשׂ מִהָּעוֹלָם וּרְצָה
לְשִׁבַּר תָּאוֹת אֲכִילָה, אֲךָ עַד עַדְין הָיָה בְּשֶׁלֶל קָטָן
וְנִדְמָה לוּ שָׁׁזָּה אֵי אָפָּשָׁר שְׁנִינָּה מִאֲכִילָתוֹ בְּפִי מָה שְׁהִיה
רְגִיל לְאָכֵל בְּבָקָר וּבְאֶצְבָּרִים וּכְיָ. עַל-פָּנָן יִשְׁבַּט עַצְמָוֹ שְׁיִהְיָה
בּוֹלָע בָּל מָה שִׁיאָכֵל דְּהַנּוּ שְׁלָא יִהְיָה לוֹעֵם מָה שִׁיאָכֵל,
רָק יִבְלַע בְּמֹות שְׁהָוָא, כְּדִי שְׁלָא וּרְגִישׁ שְׁוּם טֻם בְּאֲכִילָתוֹ.
וְעַשְׂהָ בָּן וּעַלְהָ נְפִיחוֹת בְּצֹוֹאָרָו, שְׁקוֹרָן ("גִּישְׁוֹאָלָן"). וְאָמָר,
שְׁהִיה אוּ רָק בָּנוּ שְׁשָׁה שְׁשָׁם. וְהַנְּהָגָה זוּ שְׁמַעַתִּי לְדָבָר גָּדוֹל
מִצְדִּיק גָּדוֹל מִאָד שְׁנָהָג כְּדֵי שְׁהִיה בּוֹלָע אֲכִילָתוֹ בְּלִי
לְעִיסָּה, אֲךָ הוּא זַ"ל נָהָג כְּדֵי בָּהִיוֹתָו בָּן שְׁשָׁה שְׁשָׁם:

ב

גַּם בָּהִיוֹתָו יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבּוֹ לְלִימֹד בַּיּוֹם קָטָנוֹתָו הָיָה רֹצֶחֶת
תָּמִיד לְקִים: "שְׁוִיתִי ה' לְנִגְדִּי תָּמִיד" (תְּהִלִּים ט"ז), וְהִיא
מְתִינְגָּעָ לְצִיר גָּגָר עִינְיוֹ שֶׁם הָיוּה בְּרוּךְ הוּא, וּמְחַמְתָּה
שְׁהִיתָּה מְחַשְּׁבָתָו טְרוּדָה בּוּה, לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מָה שְׁלֹומָה,

שְׁבָחִי הַרְ"ן

וְהִיא רֶפֶה כּוֹעֵם עַלְיוֹן. וְאַפְּ-עַל-פִּירְכֵּן כֵּל יְמִינֵי יְלָדוֹתָהּ הִיא עֹשֶׂה עֲנֵנִי מַעֲשֵׂה נְעָרוֹת הַרְבָּה מַאֲדָר, רְהִינוּ עֲנֵנִי שְׁחוֹק וּקְפִיצֹת וּטִילָה שְׁקוּרִין ("פָּאָר שִׁיטָּת") וְהִיא רְגִיל בְּבוֹה מַאֲדָר:

ג

אַחֲרָכֶה נְתַגְּלֵל יוֹתָר, וּכְשֻׁנְעָשָׂה בֵּר מַצּוֹה, קָרָא אָתוֹ דָזְדוֹן הַרְבָּה הַקָּדוֹשׁ מוֹרְנוּ הַרְבָּה אַפְרִים וְצָל אַבְ-בִּית-דִין וּקְהַלָּת קָדְשָׁ סִידְרִיקּוֹב וְאָמַר לוֹ הַפְּסִיקָה: "אַנְיִ הַיּוֹם יָלַדְתִּיךְ" (תְּהִלִּים ב'). (כִּי וְהַנְּאָמֵר עַל הַיּוֹם שְׁהָאָדָם נְعָשָׂה בֵּר מַצּוֹה בְּמוֹרָא בְּסֶפְרִים) [עַזְרָנִי רְשָׁיו שֵׁם, וְהָרְמִשְׁפְּטִים צָה]. וְאָמַר לוֹ קְצַת מַעַט דְּבָרִי מַוְסֵר וְהִיא יָקֵר בְּעֵינֵיו מַאֲדָר מַאֲדָר "כִּמְזִיאָ שְׁלֵל בָּבָ" (תְּהִלִּים ק"ט). אַחֲרָכֶה נְבָנָם לְחַפֶה, וְתַכְפֵ בַּיְצַאתוֹ מִן הַחַפֶה הִיא מַתְלִיבָה מַאֲדָר וּמַתְגַעֲגָעָ מַאֲדָר לְעַבּוֹת הַשֵּם יְתִבְרָה, וּנְבָנָם בְּעַבּוֹת הַשֵּם מִיּוֹם אֵלֵי יּוֹם:

ד

גַם בִּימֵי קָטְנוֹתָהוּ הַתְּחִילָה לְהַתְּמִיד מַאֲדָר מַאֲדָר בְּלִמּוֹדוֹ. וְהִיא מִשְׁלִים לְהַמְלִימָד מִכִּיסּוֹ שֶׁלְשָׁה גְּדוֹלִים בְּעֵד כֵּל דָף גַּמְرָא שְׁהִיא לְוִימֶר עַמּוֹ, מִלְבָד הַשְׁכָרָה לְמִוּד שְׁהִיא אֲבִיו מִשְׁלִים לְהַמְלִימָד, הִיא הוּא בְּעַצְמָוֹן וְל' נוֹתֵן לְהַמְלִימָד מִשְׁלָוֹ שֶׁלְשָׁה גְּדוֹלִים בְּעֵד כֵּל דָף וְרָף, כָּרִי שְׁהַמְלִימָד יְכִרֵה עַצְמָוֹ לְלִמּוֹד עַמּוֹ הַרְבָּה דָפִין גַּמְרָא בְּכָל יוֹם. וּכְן הִיא שְׁהִיא

המֶלֶמֶד לוֹמֵד עַמּוֹ כְּפָמָה וּכְמָה דְּפִין בְּכָל יוֹם וָיּוֹם, וְהוּא
הִיה מִשְׁלָם לוֹ בְּנֵי לְגֻדּוֹלִים בְּعֵד כָּל הַפְּרָדָה מִלְבָד
הַשְּׁכָר לִמּוֹד:

ה

וּבַנְּהִיה נְכָנָס בַּעֲבוּדָת הַשֵּׁם. וְכָל עֲבוֹדָתוֹ הִיה בְּהַצְנָע
גָּדוֹל מִאָדָם אָדָם, עַד שֶׁלָּא יְדַע שָׁוֹם אָדָם מִמְּנוֹ כָּל.
כִּי הִיה סְתוּם וְגַנְנוּ מִאָדָם. וְכָל עֲבוֹדָתוֹ הִיה בְּסַתֵּר וּבְהַצְנָע
גָּדוֹל. וּעַקְרָב עֲבוֹדָתוֹ בְּתַחְלָה הִיה בְּפִשְׁיטָות גָּדוֹל בְּלִי שָׁוֹם
חִכְמָות כָּל, רַק בְּפִשְׁיטָות גָּמוֹר. וְכָל דָּבָר וְדָבָר שְׁעַשָּׂה
הַכָּל הִיה בִּינְיָעה גָּדוֹלה וּבְכָח גָּדוֹל וּבְמִסְרָה נְפָשָׁה. וְלֹא
הִיה לוֹ שָׁוֹם דָּבָר עֲבוֹדָה שֶׁבָּא לוֹ בְּנַקְל, רַק כָּל דָּבָר וְדָבָר
בָּא לוֹ בִּינְיָעה גָּדוֹלה מִאָדָם, שְׁהִיה מִגְעָע עַצְמָוּ בְּמָה וּמִנִּים
בְּשִׁבְיל כָּל דָּבָר וְדָבָר מַעֲבוֹדָת הַשֵּׁם. וְהִיה לוֹ כְּפָמָה וּכְמָה
עַלְיוֹת וּוִרְידּוֹת אַלְפִים וּרְכּוֹת עַד אֵין שְׁעוֹר וּעַרְך. וְהִיה
קָשָׁה וּכְבָר עַלְיוֹ מִאָדָם לְהַתְּחִיל לְכָנָס בַּעֲבוּדָת הַשֵּׁם
לְקַבֵּל עַלְיוֹ עַל עֲבוֹדָתוֹ יְתִבְרָה. וְהִיה רָגֵל לְהַתְּחִיל אֵיזָה
יָמִים לְעַסֵּק בַּעֲבוּדָת הַשֵּׁם וְאַחֲרֵיכֶם נִפְלֵא מֹזה, וְחוֹזֵר
וְהַתְּחִיל, וְחוֹזֵר וְנִפְלֵא. וּבַנְּהִיה כְּפָמָה וּכְמָה פָּעָמִים, עַד שְׁפָעָם
אַחֲרֵנִים נִתְחַזֵּק אֲצָלוֹ, שִׁיחָה חֹזֶק מִאָדָם, שְׁיאָחוּ בַּעֲבוּדָת הַשֵּׁם
לְעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּבֵּל עַל שָׁוֹם דָּבָר בְּעוֹלָם, וּמְאוֹז וְהַלְאָה

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

גַּתְחֹק לְבוֹ בָּהּ). וְאֶפְ-עַלְ-פִּיכְן גַּם אֲמַרְכָּה הָיָה לוֹ תָּמִיד
עַלְיוֹת וַיְרִידֹת הַרְבָּה מַאַד מַאַד, רַק שְׁאַחֲרַכָּה הָיָה חֹק
שֶׁלָּא יִנְחַ עַבּוֹדָתוֹ יַתְבֹּרֶךְ לְעוֹלָם, אֶפְ-עַלְ-פִּי שְׁיִשְׁ לֹו יַרְדֵּה
לְפָעָמִים, אֶפְ-עַלְ-פִּיכְן יָהִיה מַתְחֹק עַצְמוֹ בַּעֲבוֹדָת הַשֵּׁם
יַתְבֹּרֶךְ בְּכָל מַה שִׁיּוּכֵל:

י

וְהִיא רְגֵיל לְהַתְחִיל בְּכָל פָּעָם מְחֻדֶּשׁ. דְּהַיּוֹן בְּשִׁנְפֵּל
מִפְּרַגְתּוֹ לְפָעָמִים, لֹא הָיָה מִיאָשׁ עַצְמוֹ בְּשִׁבְיל זֶה,
רַק אָמַר שְׁיִתְחִיל מְחֻדֶּשׁ, בְּאֶלָּו לְאַתְחִיל עַדְיוֹ בְּכָל לְכָנָס
בַּעֲבוֹדָתוֹ יַתְבֹּרֶךְ, רַק עַתָּה הוּא מַתְחִיל מְחֻדֶּשׁ וּכֹן בְּכָל
פָּעָם וּפָעָם תָּמִיד הָיָה רְגֵיל לְהַתְחִיל מְחֻדֶּשׁ. וְהִיא לוֹ כִּמֵּה
הַתְּחִלוֹת בַּיּוֹם אֶחָד, שָׁגַם בַּיּוֹם אֶחָד לְפָעָמִים נִפְלֵל מַעֲבוֹדָתוֹ
וְהִיא מַתְחִיל מְחֻדֶּשׁ, וּכֹן כִּמֵּה פָעָמִים בַּיּוֹם אֶחָד:

ז

וְהִיא מַתְחִיל בַּלְמֹודָו מַאַד, וְלִמְדָר הַרְבָּה מַאַד, שׁ"ס
וּפּוֹסְקוּם וְתַנְ"ךְ וְעַיְן יַעֲקֹב, וּסְפִרִי הַזָּהָר וְתַקְנוֹנִים,
וְכָל כְּתַבֵּי הָאָרְבִּי זֶלֶל, וּשְׁאָר סְפָרִים הַרְבָּה מַאַד, וּסְפִרִי
מוֹסֵר הַרְבָּה מַאַד. וְאָמַר: שְׁבָל הַסְּפָרִים קָטָנִים הַמְּדֻבָּרִים
מִפּוֹסֵר כָּלָם הֵי בְּבֵית אָבִיו וְלִמְדָר כָּלָם. גַּם לִמְדָר הַרְבָּה
“רָאשִׁית חֲכָמָה”, וְאָמַר בְּפְרוֹשׁ שְׁלָמָד אֶת סְפִרְ “רָאשִׁית

חִכְמָה" פֻּעָם אֵין מִסְפֵּר. וּנְגֹדֵל בְּקִיאוֹתָו בְּכָל הַסְּפָרִים, בַּפִּי מָה שָׁרְאָנוּ בְּעִינֵינוּ קָצֶת, הִיה בְּלִי שְׁעוֹר. וּבְפִרְטָה בְּסָפִרִי תְּנָךְ וְעַזְןָ יַעֲקֹב וְכָל כְּתָבֵי הָאָרֶן, וּסְפִרִי הַזָּהָר וְתָקִינִים, לֹא נִמְצָא דִגְמָתוֹ בָעוֹלָם כִּי כָל הַתּוֹרָה בָּלָה הִיְתָה מִוּכְנָת לְפָנָיו וּשְׁנוּר בְּפִיו כְּשַׁלְחָן הַעֲרוֹךְ מִמְשָׁבֵךְ הַמְּנָה לְפָנֵי הָאָדָם לְפָנֵי עַנְיָנוּ, שִׁיכּוֹל לְקַח לְעַצְמוֹ מִה שְׁירָצָה. כִּי מִמְשָׁבֵךְ הַיּוֹם כָל הַסְּפָרִים הַקָּדוֹשִׁים מִוּכְנִים לְפָנֵי עַנְיָנוּ שְׁכָלוּ הַקָּדוֹשׁ בְּכָל עַת שְׁرָצָה. וּקְצָת מִזָּה יְכוֹלִים לְרֹאֹת וְלִהְבִין בְּסָפִרִי הַקָּדוֹשִׁים:

ח

וּסְפִרְתּוֹ שָׁבֵל לְמוֹדוֹ בָּא לֹא בִּגְיָעָה גְדוֹלָה, כִּי בְּתַחְלָה הִיה לְזֹמֵר מִשְׁנִיות וְלֹא הִיה מִבֵּן לְמוֹדוֹ. וְהִיה בּוֹכָה הַרְבָּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יְתִבְרֹךְ שִׁיאָיר עַנְיָנוּ, וְהִיה בּוֹכָה וּבּוֹכָה כָּל כֵּךְ עַד שְׂזָכוֹה שִׁיּוֹכְלָל לְלִמּוֹד מִשְׁנִיות, וּכָן אַחֲרַ-פְּךָ לְמַד שְׁאַר סְפָרִים וְלֹא הִיה מִבֵּן גַּם כֵּן וְהִיה בּוֹכָה וּבּוֹכָה גַּם-כֵּן הַרְבָּה מַאַד עַד שְׂזָכוֹה לְהִבְינוּם. וּכָן בְּלִמּוֹד זָהָר וּכְתָבֵי הָאָרֶן זָהָל, הִיה בּוֹכָה גַּם כֵּן הַרְבָּה עַד שְׂזָכוֹה לְהִבְינוּ.

וְאָמַר שְׁבַתְחָלָה בְּכָל סְפִר וּסְפִר שְׁלַמְדָר לֹא הִיה מִבֵּן בּוֹ, וְהִיה קָשָׁה לוֹ הַרְבָּה וְלֹא הִיה יְכוֹל לְעַמְדָה עַל פְּשׁוֹטָן שֶׁל דָּבָרִים, וְהִיה לוֹ יְסּוּרִים גְדוֹלִים מִזָּה. וְהִיה לְמוֹדוֹ

ביג'עה גדוֹלה, ואָפָעֶלְפִּירְכִּין לְמַד הַרְבָּה מַאֲדָה. בַּי הָיָה מַחְזֵק עָצְמוֹ מַאֲדָה. וַהֲכָל זָכָה עַל־יִדְיָה תִּפְלָתוֹ וּבְכִיתוֹ פָּנָ"ל:

ט

וְהָיָה מַתְעָנָה הַרְבָּה מַאֲדָה. וְכַמָּה פָּעָמִים הַתְעָנָה מִשְׁבָּת לְשִׁבָּת וַהֲכָל בִּימֵי נְעוּרוֹיו מִפְּשָׁש, קָדָם הַיּוֹתָה בֵּין עֲשָׂרִים שָׁנָה. וְלִפְעָמִים הַתְעָנָה שְׁנִי פָּעָמִים מִשְׁבָּת לְשִׁבָּת רְצֻופִים זֶה לֶה. וְאָפָעֶל פִּי שְׁהָיָה "יָלֵד שְׁעַשְׂעִים" (רְמִיהוּ ל"א) וּמְגַדֵּל בְּחַפְנִיק וְהָיָה אָדָם דָק מַאֲדָה, אָפָעֶלְפִּירְכִּין לְאָהָרָה חָם עַל עָצְמוֹ בָּלְל וְהַתְעָנָה וּסְגָף עָצְמוֹ מַאֲדָה, וְהַתְעָנָה חַי (שְׁמוֹנָה-עֲשָׂה) פָּעָמִים מִשְׁבָּת לְשִׁבָּת בָּשָׁנָה אַחַת:

י

אָךְ עַקְרָב עַבְודָתוֹ אָשָׁר עַל יְדָה זָכָה לִמְהָ שְׂזָכָה, הָיָה רַק רְבִי הַתְּפִלוֹת וְהַתְּחִנּוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת וְהַרְצִיוֹת וְהַפְּיוֹסִים, שְׁהָיָה רְגִיל מַאֲדָה לְהַתְּפִלָּל וְלַהֲתִין לִפְנֵי יְתִבְרָה. וְהָיָה מְרַצָּה וּמְפִיס אָתוֹ יְתִבְרָה בְּכַמָּה מִינִי תְּחִנּוֹת וּבְקָשׁוֹת שְׁיוֹפְחוֹ בְּרַחְמָיו לְקָרְבוֹ לְעַבְודָתוֹ יְתִבְרָה. וְעַקְרָב מַה שְׁהָזְעִיל לוֹ הָיָה הַתְּפִלוֹת שְׁהַתְּפִלָּל בְּלֶשׁוֹן אֲשֶׁבָּנוּ, שְׁהָיָה רְגִיל מַאֲדָה לִיחֶד לוֹ אַיִּזהְ מָקוֹם שֶׁמְצָא שָׁאַיִן שֵׁם בְּנֵי אָדָם וְהָיָה מְפִרְשָׁן שִׁיחָתוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יְתִבְרָה בְּלֶשׁוֹן שְׁמַרְבְּרִים בּוֹ, דְהִינוּ בְּלֶשׁוֹן אֲשֶׁבָּנוּ. וְהָיָה מְרַצָּה וּמְפִיס אָתוֹ יְתִבְרָה, וּמְבָקֵשׁ

וּמְתַחַנֵּן לִפְנֵיו יִתְבָּרֵךְ בְּכֶמֶה וּכֶמֶה מִינִי טָעֹנוֹת וְאֲמַתְלָאוֹת
שְׁרָאוֹי לוֹ יִתְבָּרֵךְ שִׁיקְרָבוּ לְעֻבּוֹדָתוֹ, וְהִיא רְגֵיל בָּוהּ מַאֲדָר
מַאֲדָר וְהִיא מִבְלָה יָמִים וּשְׁנִים עַל זוֹה. גַּם הִיא מַטְמִין עַצְמוֹ
עַל גַּבְיוֹ בֵּית אָבִיו תְּחַת הַגֶּג, שְׁהִיא שֵׁם בַּמּוֹחֶר בְּמַחְצָה
שֶׁל קְנִים שֶׁמְחֹזְקִין שֵׁם תְּבִן וּמְסִפּוֹא, וּשֵׁם הִיא מַטְמִין
עַצְמוֹ, וְהִיא אָוּמֵר תְּהִלִּים וְהִיא צֹעֵק בְּלָחֵשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
שְׁזַיְפָּחוּ לְקָרְבָּנוּ אָלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְהַפְלֵל שֶׁבֶל הַמִּינֵּי בְּקָשׁוֹת שְׁבָעוֹלִם שְׁנִמְצָאים בָּאיָה סְפִר
שִׁיחַהַה, הַמְצִוי בִּגְנִינוּ, הַכֶּל כִּאֵשֶׁר לְכֶל לֹא הַנִּיחַ
שּׁוּם תְּחִנָּה וּבְקָשָׁה שֶׁלֹּא אִמְרָה בְּמֶה וּכֶמֶה פָּעָם, הַן
תְּהִלִּים וּסְפִר שַׁעֲרֵי צִיּוֹן וּבְקָשׁוֹת הַנְּדָפָסִים בְּהַסְדּוּרִים
הַגְּדוֹלִים וּשְׁאָר מִינֵּי בְּקָשׁוֹת וּתְחִנָּות, וְאַפְלוּ הַתְּחִנָּות
הַנְּדָפָסִים בְּלָשׁוֹן אֲשֶׁבֶנוּ, כֵּלֶם לֹא הַנִּיחַ מַלְאָמָרִים. וְהִיא
רְגֵיל לֹומֶר בְּלָתְחִנָּות שָׁאַחֲרָה מַעֲמָרוֹת הַנְּדָפָסִים אַחֲרָכֶל
יּוֹם זַיּוֹם. וְהִיא רְגֵיל לֹומֶר בְּלָתְחִנָּות כֵּלֶם שֶׁל בְּ
הַיּוֹם בְּפָעָם אַחֲרָה. גַּם הִיא רְגֵיל לְפָעָם לֹומֶר בְּתְהִלִּים
רַק הַפְּסִיקִים הַמְּדֻבָּרים מִתְחִנָּות וּבְקָשׁוֹת וּצְעַקָּה לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, וְהִיא אָוּמֵר רַק פְּסִוקִים אַלְוָה, וְהַשְּׁאָר לֹא הִיא אָוּמֵר.
וְהִיא אָוּמֵר בְּלָהָלָל הַפְּסִוקִים הַאַלְוָה מִכֶּל סְפִר תְּהִלִּים
בְּפָעָם אַחֲרָה.

שְׁבָחִי הַרְ"ן

וּמִלְבָד כֵּל זֶה הָעָקֵר הִיה מִתְפָלֵל מֵעַצְמוֹ, הַהִינוּ
מִה שְׁהִיה רְגִיל לְדִבָר מַלְבוֹן לִפְנֵי הַשֵּׁם וַתִּבְרֹךְ
בְּלֶשׁוֹן אֲשֶׁרֶנוּ, שְׁהִיה מִתְפָלֵל וַטּוֹעֵן לִפְנֵי הַשֵּׁם וַתִּבְרֹךְ
בְכַמָּה וּבְכַמָּה מִינִי טֻעַנּוֹת וַתְחִנּוֹת וּבְקָשׁוֹת שֶׁאָמַר מַדְעָתוֹ
וּמַלְבוֹן בְּגִיל, שִׁזְוֹפָהוּ הַשֵּׁם וַתִּבְרֹךְ לְעַבְדָתָהוּ. וַיְהִי הָעָקֵר מִה
שְׁהֽׁוּיל לוֹ לִזְבֹּות לִמְהָ שְׂזָה. קַד שְׁמַעַנוּ מִפְיוֹ
הַקְדוּשָׁ בְּפִרְוּשׁ:

יא

וּבַמָּה פָּעָמִים הִיה מַדִּיבָר לִפְנֵי הַשֵּׁם וַתִּבְרֹךְ, דְּבָרִי תְחִנּוֹת
וּבְקָשׁוֹת מַלְבוֹן, וַנְזַדְּמָן לוֹ בְתֹודָה דְבָרוֹי טֻעַנּוֹת יִפּוֹת
וּתְפִלוֹת נְכוֹנוֹת וּמְסֻדּוֹת, וְהוֹטְבִי בְעִינֵינוֹ וְהִיה כוֹתְבָם
אֲצַלּוֹ לְזִכְרוֹן, לְמַעַן יְהִי רְגִיל לְהַתְפָלֵל אָוֹתָם גַם אַמְרָכָה.
וְכֵן הִיה רְגִיל בְּעִינֵינוֹ זֶה לְדִבָר בֵּינוֹ לְבֵין קְוֹנוֹ הַרְבָה מִאֵד
מִאֵד. וְכֵל תְּפִלוֹתֵינוֹ הִי שִׁזְוֹפָה לְהַתְקִרְבָּה לְהַשֵּׁם וַתִּבְרֹךְ וְהִי
לוֹ טֻעַנּוֹת גְּדוֹלוֹת לְהַשֵּׁם וַתִּבְרֹךְ עַל זֶה:

יב

וְאַף עַל פִּי כֵּן הִיה נְרָמָה לוֹ תְּמִיד שָׁאַן מְסֻתְּפָלֵין עַלְיוֹ
כָּלֶל, וְאֵין שׁוֹמְעֵין לוֹ כָּלֶל, רַק אֲהֶרְבָּא נְרָמָה לוֹ
שְׁמַרְחִיקֵין אָוֹתָו מְעַבְדָתָהוּ וַתִּבְרֹךְ בְּכָל מִינִי חֲרִchkּוֹת, וְכַאֲלוֹ

אין רוץין בו כלל וכלל. כי היה רואה שחולפני ועוברין בפה וכמה ימים ושנים, ועודין היו רחוק מהשם ותברך ולא זכה עדין לשום התקרכות, על בן נרמיה בעניינו שאין שומעין דבריו כלל, ואין מסתכלין עליו כלל, רק אדרבא מרחקין אותו מכל מני התרחבות מעבודתו יתברך. אך אף-על-פי כן, היה מחק עצמו מאד מאד, ולא הניח את מקומו. וכמה פעמים היה שהיה נופל בדעתו מחתמת זה, שראה שהוא מתפלל ומעטיר ומפציר כל כך שיתקרב לעובדות השם יתברך ואין מסתכלין עליו כלל, ומחתמת זה נפל לפעמים בדעתו, ולא היה מדבר עוד כלל-כך בין לבין איזה ימים. אחר-כך נזכר בעצמו, והתיbias בעצמו על שהרהר אחר מחותיו יתברך, כי באמת בודאי השם יתברך חנון ורחום וכו', ובבודאי הוא רוצה לךרכו וכו' וחור ונתחוק בדעתו, והתחיל שוב להעתיר ולדבר לפני השם יתברך בנ"ל. וכן היה בפה פעמים:

יג

והיה עושה כל מני עבוזות פשוטות של עבוזת השם בלי שום חכמת, והכל בהצעגע גדול. ותכף בשיציא לחוץ, היה עושה בכוננה כל מני מעשה נערות, כל מני שחוק וקיפצות ושאר עגננים באלו שקורין ("פאר שייטקייט")

שְׁבָחִי הַרְ"ן

עד שֶׁלֹּא הִיה יִכּוֹל לְבוֹא עַל דַעַת שֻׁוּם אֲדָם שֶׁהוּא רֹצֶחֶת בַעֲבוֹדָת הַשֵּׁם.

ובתחלתה בימי ילדותו היה נזהג שהיה לו קם איזה גדרולים והחליפים על טפלים. ונכנס לבית הכנסת בהצנע בדרך חלוץ וביויציא, ולקח עמו הספר שערץ ציון ואמר להלשם יהוד של עשיית מצוה, ולקח טפל אחד והשליכה לתוך המפטן בפתח. ואחר־כך חור ועשה עצמו באלו הוא מסיפה דעתו מזיה, ואחר בך חור ואמר לשם יהוד הנ"ל, וחור והשליך פרוטה אחת לתוך המפטן בפתח. וחור והסיפה דעתו, וחור ואמר להלשם יהוד הנ"ל והשליך עוד פרוטה אחת. וכן חור ועשה בימה פעמיים, עד שהשליך כל הפרוטות לתוך המפטן בפתח, ועל כל פרוטה ופרוטה אמר להלשם יהוד הנ"ל. וכונתו היה כרי שיעשה מצאות רבבות, כי עבורה היה בפשיטות גמור בלי שום חכמאות כלל. וכן היה עושה ועובד את השם ותברך בכל מיני עבודות פשוטות לגמרי בלי שום חכמאות כלל, אף־על־פי שבאמת היה חכם גדול ומפלג בחכמה מאד מיאד גם בימי קטנותו ובימי נעוריו, כאשר היה מפרקם לכל מכיריו, אף־על־פי כן לא השתמש בשום חכמה כלל בעבודת השם, רק היה נזהג לעשות בכל העבודות הפשوطות שבעולם, דהיינו למוד התורה הרבה, ומוצאות מעשיות, ורבי תפלות ובקשות

וּרְבֵי הַתִּפְוֹדּוֹת מֵאָד לְדֹבֶר וּלְפִרְשׁ שִׁיחָתוֹ לִפְנֵיו יַחֲרֵךְ
בְּגַ"ל וְכִיּוֹצֵא בָּזָה. וַיְהִי עַקֵּר חֲכַמָּתוֹ הַגְּדוֹלָה מֵאָה, כִּי
מַעַצֵּם הַפְּלָגָה חֲכַמָּתוֹ, זֶכְחָה תַּכְפֵּף לְחֲכַמָּה זוֹ, שֶׁאָין צְרִיכִים
שֻׁום חֲכַמָּה בָּלְלָה בַּעֲבוֹדָת הַשֵּׁם. כִּי זֶה עַקֵּר הַחֲכַמָּה
הַגְּדוֹלָה מִן הַכָּל (בִּמְבָאָר בְּרָבְרִינוּ בְּמַה פָּעָמִים (לְקֹטֶן תְּנוּנָה
ה/, שִׁיחָות הָרֶ"ן נ"א, ק"א) שֶׁלֹּא לְהִיוֹת שֻׁום חָכָם בַּעֲבוֹדָת הַשֵּׁם
רַק בִּתְמִימּוֹת וּבִפְשִׁיטּוֹת בָּלְיָ שֻׁום חֲכָמוֹת בָּלְלָה:

יד

וּכְלַי הָכֵר וְדָכֵר שְׁرֵצָה לְעַשׂוֹת בַּעֲבוֹדָת הַשֵּׁם הַיְהָ קָשָׁה
עַלְיוֹ מֵאָד בָּכֶל מִינִי בְּבָרוֹת שְׁבָעוֹלָם. וּבַתְּחִלָּה הַיְהָ
קָשָׁה עַלְיוֹ מֵאָד לְיִשְׁבַּב יְהִידִי בְּבֵית מִיחָד אַיִּזהֵ שְׁעוֹת
רְצֽׁוֹפִים לְעַסְּקָה בַּעֲבוֹדָת ה/. וַיְהִי הָרָבָר הַיְהָ קָשָׁה עַלְיוֹ מֵאָד
בַּתְּחִלָּה. אֲךָ הוּא זֶל הַיְהָ מִקְרִיחָה עַצְמָוֹ מֵאָד, וְשָׁבֵר תָּאוֹתָו,
וַיִּשְׁבַּב פְּמָה וּכְמָה שְׁעוֹת בָּכֶל יוֹם בַּהֲתִבּוֹדּוֹת בְּחֶדר מִיחָד.

וּבַנְּהִי קָשָׁה עַלְיוֹ מֵאָד הַעֲבוֹדָה שְׁהִיה צָרִיךְ לְעַשׂוֹת
בָּכֶל יוֹם. וּכְלַי קָד הַיְהָ קָשָׁה עַלְיוֹ, עַד שֶׁלֹּא הַיְהָ אָפְשָׁר
לְשָׁא בָּכֶל הָעַלְיָן, מִגְּדָל הַכְּבָדוֹת שְׁהִיה כָּבֵד וּקָשָׁה עַלְיוֹ
מֵאָד. וַיְהִי עַלְיִידִי עַצָּה וּנְשָׁא עַלְיוֹ עַל הַעֲבוֹדָה, הַיְנוּ
שְׁבָכֶל יוֹם הַיְהָ חֹזֵב בְּדַעַתּוֹ שֶׁאָין לוֹ רַק וְהַיּוֹם בָּלְבָד, רַק
וְלֹא הַסְּתִּיבָל עַל יוֹם הַמְּחֹרֶת וְעַל זָמֵן שְׁלַחְבָּא בָּכֶל, רַק

שְׁבָחִי הַרְ"ן

בָּאָלֶה אֵין לוֹ רַק זֶה הַיּוֹם לְבַדּוֹ. וְעַל כֵּן הִיה יִכּוֹל לְשָׁא עַלְיוֹ
עַל הַעֲבוֹדָה שֶׁל זֶה הַיּוֹם לְבַדּוֹ. בַּי עַל יוֹם אֶחָד לְבַדּוֹ יִכּוֹל
הָאָדָם לְקַבֵּל עַלְיוֹ כָּל מִינֵּי עֲבוֹדוֹת שְׁבָעוֹלִם, מַאֲחַר שֶׁהָוָא
רַק לְיוֹם אֶחָד בְּלִבְדֵּן. וְכַשְׁגַּמֵּר הַעֲבוֹדָה שֶׁל זֶה הַיּוֹם, אָיוֹ
בַּיּוֹם הַמְּחֻרְתָּה חֹור וְקַבֵּל עַלְיוֹ הַעֲבוֹדָה שֶׁל אַזְהָר יוֹם
הַמְּחֻרְתָּה. וּכְنַהֲגָה תָּמִיד, שֶׁלֹּא הִיה חֹוֵשׁ בְּדִיעָתוֹ כִּי-אָמָּן
אַזְהָר הַיּוֹם לְבַדּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִיה יִכּוֹל לְשָׁא עַל עַצְמוֹ עַל
עֲבוֹודָתוֹ שֶׁהִתְהַגֵּד בְּבַדָּה עַלְיוֹ מַאֲדָם. וּבְלֹא זֶה לֹא הִיה יִכּוֹל
לְשָׁא עַלְיוֹ כָּל מִחְמָת שֶׁהָיָה מְרַבָּה בְּעֲבוֹודָת הַשֵּׁם מַאֲדָם,
בְּכַמָּה מִינֵּי עֲבוֹדוֹת בְּכָל יוֹם, וְהַכְּפֵל בְּטַרְחָא וּבְגִיעָה גַּדּוֹלָה
וּבְכַבְדָּות גַּדּוֹלָה מַאֲדָם, עַד שֶׁלֹּא הִיה אָפֵּשָׁר לְשָׁא עַלְיוֹ עַל
כֵּהוּ פִּירָאָם עַל-יְדֵי עַזָּה חֲנַנְּלָה, שֶׁלֹּא הִיה חֹוֵשׁ בְּדִיעָתוֹ רַק
אַזְהָר הַיּוֹם בְּלִבְדֵּן כְּנַנְּלָה:

טו

וְהִיה רַגֵּיל בְּגַדְרִים מַאֲדָם, שְׁפִּמָּה פְּעָמִים בְּשָׁבָא הַיּוֹם,
קַבֵּל עַלְיוֹ בְּגַדְרֵי כָּל סִדר הַעֲבוֹדָה שֶׁהָיָה רֹצֶחֶת
לְעֹשָׂות בָּאַזְהָר הַיּוֹם, וְאַחֲרַ-כֵּךְ אַפְ-עַל-פִּי שֶׁהָיָה קַשְׁתָּה עַלְיוֹ
מַאֲדָם, הִיה מְכֻרָה לְעֹשָׂות מִחְמָת הַפְּנִיר. וּכְנַהֲגָה כַּמָּה
וְכַמָּה פְּעָמִים. וּכְנַהֲגָה בְּכָל מִינֵּי גַּדְרִים וּסְגִינִּים שֶׁל פְּרִישָׁות
מַאֲיוֹת תָּאוֹה וּמַאֲיוֹת מִרְחָה, הִיה רַגֵּיל תָּרְבָּה בְּגַדְרִים, כַּמָּה

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

כג

וכמה פֻּעָמִים. וכמה וכמה פֻּעָמִים נִשְׁבַּע עַל אַיִלָּה דִּבְרִים
בְּנִקְיִתָּה חֲפִץ בְּדִי שִׁיחָה חֹזֶק לְפִרְשָׁ מֵאָתוֹ הַדָּבָר שְׁהִיא
רֹצֶחֶת לְפִרְשָׁ עָצָמוֹ:

טז

וּנְדָל עַצְם מַעַלְתָּ קְדוּשָׁתו בְּשִׁבְירַת הַתְּאוֹהָה הַכְּלִילִית שְׁהִיא
כּוֹלֶת כָּל הַתְּאוֹות רְעוֹת, שַׁהֲוָא תְּאוֹת הַמְּשִׁגֵּל, אוּ
אָפָּשֶׁר לְבָאָר וְלִסְפָּר. וְאָמַר שְׁהִיו לוּ גְּסִיּוֹת אֵין מִסְפָּר, רַק
בְּאַמְתָּה אֵין זֶה נְסִיּוֹן בָּלֶל, בַּי אָמַר שָׁאַיְן זֶה פָּאוֹה בָּלֶל.
וְאָמַר שְׁמַיְּ שַׁהֲוָא רַק חַכְםָ אַמְתָּה, אָפָּלוּ עַכְבּוּם, מַאֲחָר
שַׁהֲוָא רַק חַכְםָ אַמְתָּה, רָאוּי שְׁלָא יְהִי אַצְלוּ הַתְּאוֹהָה הָזוֹ
נְחַשְּׁבָת לְתְאוֹהָה בָּלֶל. וְאָמַר, בַּי מַי שַׁהֲוָא חַכְםָ בְּחַכְמַת
הַנְּתָווֹת, וַיּוֹדַע סִדר הָאִיבְּרִים שֶׁל הָאָדָם בְּפִי חַכְמַת הַנְּתָווֹת,
רָאוּי שִׁיחָה נִמְאָם אַצְלוּ הַתְּאוֹהָה הָזֶה בְּתִכְלִילַת הַמְּאוֹם.
וּבְעַנְנֵן מִאוֹס תְּאוֹהָה זוֹ, הַפְּלִיגָן לְדִבְרָה רַבָּה מַאֲרַ בְּעַנְנֵן זֶה,
אָשֶׁר אֵי אָפָּשֶׁר לְבָאָר מִחְמַת הַשְּׁבַחַת.

וְהַכְּלָל שְׁהִיא מִמְּאָם מַאֲד תְּאוֹהָה זו בְּתִכְלִילַת הַמְּאוֹם, עַד
שְׁגֹר וְאָמַר שְׁמַי שַׁהֲוָא חַכְםָ אַמְתָּה קָצָת, אֵין
הַתְּאוֹהָה הָזֶה נְחַשְּׁבָת לְנְסִיּוֹן בָּלֶל. אֲבָל גַּם קָרְם שְׂזָכה
לוֹה, שִׁירְבְּטָל וְיִהְיֶה נִמְאָם אַצְלוּ לְגַמְרֵי הַתְּאוֹהָה הָזֶה, גַּם

שְׁבָחִי הַרְ"ן

קדם ליה, גם אָנוּ הֵי לוֹ בְּמַה וּבְמַה נְסִיּוֹנֹת גְּדוֹלֹות וּנְרוֹאֹת מְאֹד בַּתְּאוֹהָה זוּ, אֲשֶׁר אֵי אָפְשָׁר לְבָאָר בְּפִרְטָה. כִּי בִּימֵי נְעוּרֵיו מִמְּשָׁה, בָּעֵת רְתִיחַת הַדְּמִים, הָיָה לוֹ בְּמַה וּבְמַה נְסִיּוֹנֹת גְּדוֹלֹות שֶׁל תְּאוֹהָה זוּ עַד אֵין מִסְפָּר, אֲשֶׁר הָיָה בַּיָּדוֹ לִמְלָאת תְּאוֹתוֹ וְהָיָה בְּסֶכֶנָּה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד. אֲךָ הָיָה גָּבוֹר חֻק וְהַתְּגִיבָּר עַל יִצְרוֹן, וְכַפָּה תְּאוֹתוֹ בְּמַה וּבְמַה פָּעָמִים. וְאַפְ-עַל-פִּירְכֵּן לֹא הָיָה מַתְּרַחְק עַצְמוֹ פָּעָם שְׁנִיתִי לְבָרָח מִהְנִסְיוֹן, רַק אַדְרָבָא הָיָה חָפֵץ בְּנְסִיּוֹנֹת, וְהָיָה מַתְּפִיל לְהַשֵּׁם יְתִבְרָך שִׂזְמִין לוֹ נְסִיּוֹנֹת. כִּי הָיָה חֻק בְּדָעַתוֹ שְׁבּוֹדָאי לֹא יִמְרֶד בְּנִגְדָּר הַשֵּׁם יְתִבְרָך. כִּי אֵיךְ אָפְשָׁר שִׁיעָשָׁה עֲבָרָה חָס וּשְׁלוּם וַיַּעֲבֵר עַל רְצֹן הַשֵּׁם יְתִבְרָך, אֲםַלְאָ שִׁיחָה נָעָשָׁה מִשְׁגַּעַח חָס וּשְׁלוּם בָּעֵת הַזֹּאת. אָבֶל מַאֲחָר שִׁיחָה לוֹ אֵיטה שָׁכֵל בְּעַלְמָא בָּעֵת הַגְּנִיסְיוֹן, בְּוֹדָאי יוּכָל לְעַמְדָה לְפִי גָּדֵל חֻק לְבּוֹ שִׁיחָה חֻק בָּהּ מְאֹד. וְאַפְ-עַל-פִּירְכֵּן בָּעֵת שְׁבָא עַלְיוֹ הַגְּנִיסְיוֹן הָיָה בְּסֶכֶנָּה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהָיָה צוֹעֵק לְהַשֵּׁם יְתִבְרָך מְאֹד, עַד שְׁזָכה לְהַתְּגִיבָּר עַל יִצְרוֹן וְלְהַנְּצָל. וְאַפְ-עַל-פִּירְכֵּן לֹא הַתְּרַחְק עַצְמוֹ מִהְגִּיסְיוֹן פָּעָם אַחֲרַת, אַפְ-עַל-פִּי שְׁבָשָׁעַת הַגְּנִיסְיוֹן הָיָה קָשָׁה עַלְיוֹ מְאֹד כֹּנְ"ל. וְכֹן הָיָה בְּמַה וּבְמַה פָּעָמִים תְּרַבָּה מְאֹד עַד אֵין שְׁעוֹרָה. וְהַשֵּׁם יְתִבְרָך הָיָה בְּעֹרוֹן, וַזָּכה לְהַתְּגִיבָּר עַל יִצְרוֹן, וַלְשִׁבר תְּבִערַת הַמְּדוֹרָה שֶׁל תְּאוֹהָה הַכְּלִילָות הַזֹּאת.

וְתִיכְתֹּה קָדוֹשׁ גָּדוֹל מַאֲד בְּפֶרֶישׁוֹת הַתְּאוֹהָה זוֹ, בְּפֶרֶישׁוֹת גָּדוֹל וּבְקָרְשָׁה גָּדוֹלָה וּנוֹרָאָה מַאֲד. וְאָמַר שַׁהְבָּעֵל דָּבָר רָצָח לְהַנִּיחָה לוֹ הַכֵּל, רַק שַׁהְיָא יוֹתֵר לוֹ דָּבָר אֶחָד. וְהָוָא אָמַר לְהַפּוֹךְ שַׁהְיָא יְנִיחָה הַכֵּל, רַק אַוְתוֹ הַדָּבָר אֵינוֹ רֹצֶחֶת לְהַנִּיחָה מַלְשָׁבֶרוֹ. דְּהַנִּינוּ שַׁהְבָּעֵל דָּבָר הַיְהָ מְרַצָּח לְהַנִּיחָה לוֹ שִׁישְׁבָּר כָּל הַתְּאוֹוֹת רַק שַׁהְיָא יוֹתֵר לוֹ דָּבָר אֶחָד, מִן הַסְּתָם הַיְנִינוּ הַתְּאוֹהָה הַכְּלָלִיות הַגְּנִיל, שַׁעֲקָר הַיצָּר הַרְעָה הוּא בְּתְאוֹהָה זוֹ. אֲבָל הוּא זֶל אָמַר לְהַפָּה, שַׁהְיָא יְנִיחָה לוֹ הַכֵּל לְכָלִי לְשָׁבֶרוֹ, רַק זֹאת הַתְּאוֹהָה רֹצֶחֶת לְשָׁבֶרוֹ לְגָמְרִי.

וּבַנִּין הַיְהָ נוֹגֵג מִתְחָלָה, שָׁכֵל מְגַמְּתוֹ וְכֵל יְגִיעָתוֹ הִיּוֹ רַק לְשָׁבֶר בְּרָאשׁוֹנָה הַתְּאוֹהָה הַכְּלָלִיות הַזֹּאת. וְלֹא הַיָּה מְשֻׁגָּים כָּל בִּתְחָלָה לְשָׁבֶר תְּאוֹוֹת אֲכִילָה, רַק אַחֲרָבָא, בִּתְחָלָה הַיָּה אָכֵל הַרְבָּה מַאֲד מַאֲד, הַרְבָּה יוֹתֵר מְשֻׁאָר בְּנִירָאִים. וְאָמַר, שָׁאוּ הַיָּה מִמְשִׁיךְ כָּל הַתְּאוֹוֹת לְתוֹךְ תְּאוֹוֹת אֲכִילָה, וְאַחֲרַכְךָ שָׁבֶר גַּם זֹאת הַתְּאוֹהָה שֶׁל אֲכִילָה. וְהַיּוֹ לֹא בְּמַה מִינִי יְגִיעָות וּעֲבוּדוֹת וּמְלֻחָּמוֹת וּגְסִינּוֹת אֵין מִסְפֵּר קָדָם שָׁבֶר הַתְּאוֹהָה הַכְּלָלִיות הַגְּנִיל. וּכְמָה וּכְמָה תְּפִלוֹת וְתְחִנּוֹנִים וּבְכִיּוֹת וּשְׁיחָחוֹת שַׁהְיָה מִתְפִּילֵל וּמִתְחַנֵּן וּשׂוֹפֵךְ לְבּוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ בְּכָמָה וּבְכָמָה מִינִי תְחִנּוֹנִים וּרְצִיוֹנִים וּפִוּסִים, שַׁיְהִיה הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ בְּעַזּוֹ לְהַגְּנִיל מַתְּאוֹהָה זוֹ, עַד אֲשֶׁר זֹכָה לְעַמְדָה בְּכָל הַגְּסִינּוֹת, וּקְדוּשָׁה עַצְמָוֹ מַאֲד בְּפֶרֶישׁוֹת

שְׁבַחֵי הָרִין

תאהו זו עד אין שעור וערה, עד אשר זכה לשבר תאהו זו לגמר. עד אשר היה לפלא עצמו על מי שנידמה לו שקsha לשבר תאהו זו, כי אמר שאין זה תאהו כלל. והיה מרובה לדבר בעניין זה, בעניין בטול ומאות תאהו זו.

ויאמר שאי אפשר לדבר מיה עם אנשים שסביר נתקשו בעניין זה. כי כבר נתערבו מהם כלל-כך עד שנתעורר דעתם, עד שאין יכולם להבין כלל ואין בהם כלבם כלל שאפשר למams תאהו זו, על-כן אי אפשר לדבר בואה הרבה. אבל באמות, מי שהוא חכם אמת קצת, יכול بكل למאם תאהו זו לגמר. כי אמר שאין זה נסיוון כלל, מי שהוא רק חכם אמת פ"ל. ואמר שהכרח שיש בכל זה סוד, כי באמות אין זה תאהו כלל. והחפאר עצמו מאד בוגדלו חזקו בשבירת תאהו זו. והיה קרווש גדוול ונזרא מאד בעניין זה, ויאמר על עצמו שאין לו שום תאהו כלל. ואמר שאצלו זכר ונקבה שווים. דהינו שאין לו שום מלחמה מלחמת איזה צד הרהור בשרוואה או בשטדרבר עם איזה אישة. כי הפל שווה עצמו:

י

גם אמר שהזог של הצדיק האמת, קשה עליו עניין זה. ולא די שאין לו שום תאהו כלל, כי אם אדרבא יש לו

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

כה

יפורין מזה מפש במו יסורי התינוק בשעת מילה. כי מפש
יפורין אלו יש להצדיק בשעת זוג, יותר מזה. כי התינוק
אין לו דעת, על-כן אין היסורים שלו גדולים כל-כך, אבל
הצדיק שיש לו דעת יסוריים גדולים מהתינוק. וזה היה
אצלו דבר פשוט ואמר שבל אדם יכול לזכות לבוא
למדרגה זו. ובכפי הנראה מדבריו היה, שקדשתו של עצמו
גביה עוד יותר ויתר:

יח

ואמր: שאצלו איש ואשה שונות הינו שאין מגיע לו שום
צד מתחבהبشرואה אשה. רק הפל שוה אצלו
בעיניו באלו רואה איש. ואמר פעם אחת: שאין מתריא
לא מאשה ולא מלאך. ובזה יש הרבה לבאר. כי מי שיש
לו עדין איזה צד פחד כל שהוא מהרהור אשה, אפילו אם
הוא נקי בזה, רק שאין נקי בתכלית הובלה, ועדין יש לו
איזה פחד כל שהוא מזה, הוא צריך לפחד מלאך. אבל
הוא התפאר שאין לו שום פחד מזה, על-כן אין לו פחד
מלאך. וזה מרמז קצת ברכרי רוז'ל: "אנא בשרא ואני"
ash ואני עדיפנא מנך" (קדושין פא), שאמר רב עמרם
חסידא אל הפליך ומוכא ברבריו ז"ל בהתורה תקעוי
מפשלה סימן א' בלקוטי תנינא:

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

יט

גַם הִיה רָגֵל מֹאֲד בַּיּוֹם קָטָנוֹתָו וּבַיּוֹם יָלֹdotוֹן, לְרוֹין בְּכָל
פָעַם עַל קָבֵר הַבָּעֵל נִשְׁמָה טוֹב יָבֵר צְדִיק וּקְדוֹשָׁ לְבָרְכָה,
לְבִקְשׁ מַאתָו שְׁיעֹזָר לְהַתְּקִרְבָּה לְהַשְּׁמָה יְתִבְרָא. וְהִיה רָגֵל
לִילָךְ לִשְׁמָה בְּלִילָה וּבְוּמָן הַתְּרִפָּה בָּעֵת שְׂהִיה הַקְּרִירּוֹת גָּדוֹלָה
מֹאֲד, הִיה הַזְּלָקָד לִשְׁמָה בְּלִילָה, וּמִשְׁמָה חֻור וְהַלָּקָד אֶל הַמְּקוֹמָה.
וְהִיה שֵׁם מִקְוָה חַווֹן לְמִרְחָץ, וּמִקְוָה אַחֲרָה בְּתוֹךְ הַמִּרְחָץ,
וּבְחָרָל לוֹ לִילָךְ בְּהַמְּקוֹמָה שְׁחוֹזָן לְמִרְחָץ, בָּעֵת הַקְּרִירּוֹת גָּדוֹלָה,
וְכֹבֵר הִיה קָרָל לוֹ מֹאֲד מִחְמָת שְׁבָא מִהְקָבֵר הַגָּל, כִּי הִיה
דָּרֶךְ רָחֹוק בֵּין בֵּיתוֹ לְהַבִּית עַלְמִין, וּכְנַמְּהַבִּית עַלְמִין
לְמִקְוָה. מִלְבָד הַשְּׁהִיוֹת שְׁנַשְׁתָּהָא הַרְבָּה עַל הַקָּבָר. אַף־
עַל־פִּרְיכָן אַחֲרָכָל וְהִיה הַזְּלָקָד דּוֹקָא לְטַבֵּל בְּהַמְּקוֹמָה
שְׂהִיתָה עֻמְּדָת בְּחַוֵּן, בְּרִי לְסִגְפָּה עַצְמוֹ. וְכָל וְהִ
בְּהַצְנָע בְּלִילָה.

וְשִׁמְעָתִי מֵאַחֲר שָׁאמֵר שְׁשָׁמָע מִפְיו הַקְּדוֹשָׁ, שְׁבָעַת
שְׁעַשָּׁה הַנְּגָנוֹת אֵלֹו לֹא הִיה כִּירָא בְּנֵ שְׁשָׁה
שְׁנִים. וְכָל כְּדֵה הִיה מִצְנָע בְּעַבּוֹדָתוֹ מַבְנֵי אָדָם, עַד שְׁפָעַם
אַחֲת הַלָּקָד לְמִקְוָה בְּבָקָר בְּחַרְפָּה, וּבָא מַהְטְבִּילָה וְהַפְּאוֹת הִיוֹ
לְחוֹות מַהְפִּים. וְתִמְהָו עַלְיוֹ הָעוֹלָם שְׁבַחָרָפָה יְתִיה הָאָרָם

חוֹפֶף רָאשׂוֹ. כִּי לֹא עֲלֵה עַל דָּעַת שְׁהִיה בַּמִּקְוָה, רַק
סְּבִירוֹ שְׁחַפֵּף רָאשׂוֹ. וְתִמְהֹו עַלְיוֹן עַל שְׁחַפֵּף רָאשׂוֹ בְּקָרִירוֹת
בְּוֹתָה. וְתִי מִתְזִיקִים זֹאת לְמַעַשָּׂה נְעָרוֹת שְׁלֹזָה. כִּי הָיָה מַצְנָע
מַאֲד מַאֲד בַּעֲבוֹדָתוֹ.

גַּם כֹּל הַתְּעֻנִיתִים הַרְבִּים מַאֲד שְׁחַתָּעָנָה, לֹא הָיָה יוֹדֵע
מִהָם שָׁוֵם אָדָם בַּעוֹלָם, אָפְלוֹ אָבָיו וְאָמוֹ וְקָרוֹבָיו. רַק
אָשְׁתָוֹ לְכָרְדָה הָיָה יוֹדֵעַ מֵזָה. וְהָיָה מִשְׁבִּיעָה שֶׁלֹּא תִּגְלַח
לְשִׁים אָדָם. וְהָיָה עֹשָׂה בָּמָה וּכְמָה תִּחְבּוֹלֹת לְהַעֲלִים
וְלִהְסַתֵּיר כֹּל הַתְּעֻנִיתִים שְׁחַתָּעָנָה בָּאָפָן שֶׁלֹּא יָדַע
מִהָם אִישׁ:

כ

וּבְעֵת שְׁהִיה יוֹשֵׁב בַּבָּיִת חֹתֶנוֹ, בְּשְׁהִיה חָפֵץ לְדַבֵּר עִם
הַבָּעֵל-שְׁמַטּוֹב זֶלֶל, דְּהַיָּנוּ לִילַד עַל קָבָרוֹ וְלִבְקָשׁ
מַאֲתָוֹ אֵיזָה דָבָר בְּקָשָׁה, הָיָה רָגִיל לְנַסְעָה לְקָהָלָת סְמִילָא
שְׁהִיה סְמֹוקָה לְבַיִת חֹתֶנוֹ. וְהַלְךָ עַל קָבָר הַצָּדִיק הַמִּפְרָסָם
מַזְרָנוּ הַרְבָּ יִשְׁעָה מַיְאָנוֹב זֶלֶל, שֶׁהָוָא מִנָּה שֶׁם. וְעַשָּׂה אֵת
הַצָּדִיק הַגָּל לְשִׁלְתָה, שִׁילַד וְיָדַע לְהַבָּעֵל-שְׁמַטּוֹב זֶלֶל
בְּקָשָׁתוֹ, מָה שְׁהִיה צָרִיךְ אָז:

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

כא

ובענין תאות אכילה היה לו גם-כון מלחמה גדולה ויגיעה גדולה מאד קודם קדם לשברה. כי בתחלה לא היה משגיח כלל לשבר תאות אכילה בג"ל. אחר-כך רצה לשבר תאהו זו, והיה קשה וכבד עליו מאד מאד. ובלבד היה קשה עליו שבירת תאות אכילה, עד שנדרמה לו, שבכל התאות יכול לשבר, מלבד תאהו זו של אכילה ונדרמה לו שתאות זו של אכילה בהכרח שתשתאר, כי אי אפשר לשברה. כל בך היה חזק עליו התגברות תאהו זו. ואף על-פי-כן התגבר עצמו, וכפה את יצרו, לשבר גם תאהו זו של אכילה לנמרי.

ונדל קרשטו בפרישות תאות אכילה היה מפרקם לעין כל. כי לא היה אוכל כלל, וגם מעט שהיה אוכל היה בהכרח גדול מאד. והכרח להכריח עצמו בכל הנסיבות כדי לאכול מעט, כדי ששיה לו איזה מקום לחיות. ואמר שבחילה התחיל לשבר תאות אכילה, דהינו שהיה מכריח עצמו והרגיל עצמו לאכול פחות ממה שהיה אוכל תחילה. וכשנעשה רגיל בזוה שיأكل פחות מקדם, ראה שם עדין יש לו תאה בזאת האכילה אף-על-פי שהיא פחותה מקדם. והתחילשוב לשבר תאותו ולאוכל עוד פחות מזו.

ואחר־כך ראה שם זה תאוה, ואכל עוד יותר פחות. וכן אחר־כך ראה שם בוה יש לו תאוה עדין, ואכל עוד יותר פחות. ובדרכ זה נתק עד שהיה אכילתו פחותה ומעטה מאד מאד בתכליות הצמצום והמעטה אשר אי אפשר לבאר. ואחר־כך ישב עצמו שאף־על־פי שאכילתו מעטה מאד, אף־על־פי־בן עדין יש לו תאוה בוה המעת שאות. והתגבור עצמו, ושבה התאוה גם בוה המעת, עד ששבר תאוה אכילה לנמרי, ויצא מהתאוה לנמרי בתכליות הקדשה עד שלא היה לו שום תאוה כלל וכלל לא.

ובין כה ובין כה שהיה פורש עצמו בלבד מהאכילה, מתחמת זה לא היה יכול עוד לאכל כלל. ובפני הנראה מדבורי היה שאחר־כך היה לו כח לאכל בקדשה בלי תאוה כלל, אפלו אם היה אוכל הרבה, אבל כבר לא היה יכול לאכל מלחמת רגילותו, שהרגיל עצמו באכילה פחותה ומעטה מאד.

ואמר, שאחר־כך על הים בעת שנסע לארץ־ישראל או ראה שאין לו שום חיים ממשום דבר, או הכרה עצמו לאכל קצת. ומאו זה לא הרגל לאכל קצת. אבל קדם לזה, לא היה אוכל אפלו אכילה פחותה בזו. כי באמת גם אחר־כך, אחר שהיה על הים, היה אכילתו

גַּם־כֵן מִעוּטָה מַאֲדַמַּד. וּמִקְדָּם גַּם שֻׁעָור פְּחוֹת כֹּה לֹא
הָיָה אָוֹלֶל.

וּבְעַנְיוֹן הַגְּסִיעָה שֶׁלֹּו לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל יִשְׁרָאֵל הַרְבָּה לְסִפְרָה גָּדָל
הַיּוֹסְרוֹם הַעֲצֹזִים וְהַקְשִׁים מַאֲדַמַּד שְׁהִיא לֹא
בְּחִילָּה וּבְחִורָּה, וְגַדֵּל הַגִּיעָות וְהַמְּסִירָות נֶפֶשׁ וּרְבָ�
הַמְּנִיעָות שְׁהִיא לֹא קָדֵם שֹׂזְכָה לְבוֹא לְאָרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וַיַּכְאֵר
כֵּל זוֹה בְּקָנְטוֹרָם מִיחַד לְקָמוֹן בְּעֵוֹתָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַפְסִיס
קָצָחוֹ וְלֹא בָּלוֹ, כִּי אֵין אָפְשָׁר לְבָאֵר הַפְּלָל:

ככ

וּבְעַנְיוֹן שְׁבִירָת כֵּל הַמְּדוֹת רְעוֹת הָיָה מִפְלָג בְּקָרְשָׁה
מִפְלָגָת מַאֲדַמַּד. וַיַּצְאֵת סִפְרָם מַעֲנִין שְׁבִירָת בְּעֵם,
וֹאמֶר, שְׁמִתְחָלָה הָיָה בְּעֵסֶן גָּדוֹל מַאֲדַמַּד, וְאַחֲרֶכָּה,
מִחְמָת שְׁרָצָה לְהִזְמִין אִישׁ בְּשִׁיר בְּרַצְוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, הַתְּחִיל
לְשִׁבְרָה מִדָּה וּוְשָׁל בְּעֵם עַד שֹׂזְכָה לְשִׁבְרָה מִדָּה וּוְשָׁל בְּעֵם.
אֲבָל תְּכִלִית שְׁבִירָת מִדָּה וּוְמִהְפֵד אֶל הַפְּה, דְהַיָּנוּ
לְהַתְּהִפֵּךְ לְטוֹב גָּמוֹר שֶׁלֹּא יִכְפֵּת לְהָכָל כָּלְל שֻׁום דָבָר,
וַיְהִי רַק טֹוב בְּלִי שֻׁום צַד קְפִידָא בְּעוֹלָם, זֶה זֶכָה רַק
בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. שֶׁם זֶכָה לְזֶה שְׁנִתְבְּטֵל הַפְּעָם בְּתִכְלִית
הַבְּטֹול, זֶכָה וְגַעֲשָׂה טֹוב מִפְשָׁת, וְלֹא נִשְׁאָר בּוּ שֻׁום צַד
קְפִידָא בְּעַלְמָא. עַד שְׁאַחֲרֶכָךְ אַפְלָו מַי שְׁהִיא עֹשָׂה לוֹ כֵּל

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

לא

הָרָעֹות שְׁבָעוֹלִם, לֹא הָיָה בְּלִבּוֹ שָׁוֹם צַד שְׁנָאָה וּקְפִידָא
עַלְיוֹן, אֲדוֹרָבָא הָיָה אָוֶהָבוֹ וְלֹא הָיָה בְּלִבּוֹ עַלְיוֹן בָּלֶל, כִּי הָיָה
רַק בָּלֶל טוֹב מִמֶּשׁ.

וּנְדָל עַצְם הַפְּלָגָת מִדְתָּה טוֹבוֹ הָיָה מִפְרָסָם לְכָל מִפְרָיו. כִּי
הָיָה רַק בָּלֶל טוֹב בְּלִי שָׁוֹם צַד קְפִידָא וּכְעָם בָּלֶל, רַק
בָּלֶל טוֹב. וַזה זָכָה בָּאֲרִזְׁזִישָׁרָאֵל כְּנָ"ל. וּכְבָר מִבָּאָר בְּסָפָרוֹ
הַקְּדוֹשִׁים תֹּרֶה עַל זה, שְׁדִיקָא בָּאֲרִזְׁזִישָׁרָאֵל וּכְבָין לְבָחִינָה
זו, שָׁהִיא בָּחִינָת אָרֶךְ אֲפִים, הַפְּדָעָם כְּעָם וְחָרוֹן אָפֶן. וּשְׁבָשְׁבֵיל
זה נִתְאָהָה מְשָׁה רַבָּנוֹ לָאֲרִזְׁזִישָׁרָאֵל וּכְוָי' כְּמוֹ שְׁבָתוֹבָה:
וַיַּמְהִיר מְשָׁה וַיַּקְדֵּם אָרֶץָה" (שְׁמוֹת ל"ד) וְדָרְשָׁוּ רְוַיְ"ל: "מָה
רָאָה - אָרֶךְ אֲפִים רָאָה" וּכְוָי' (סְנַהֲרוּן קִיא). עַזְן שָׁם (לְקֹשִׁי
מוֹהָרָן סִימָן קְנָה').

וּבְמִדְתָּה עֲנוֹהָ, הַתְּפִאָר עַצְמוֹ מַאֲד שֶׁהָוָא עַנוּ בְּתִכְלִית
הָעֲנוֹהָ. וְאָמֵר שָׁאַיִן מַי שְׂוֹכָה לְעֲנוֹהָ בְּאַמֶּת, כִּי
אָם מַי שֶׁהָוָא בְּמִרְגָּנָה זו שִׁיכּוֹל לְוֹמֶר עַל עַצְמוֹ שֶׁהָוָא עַנוּ
כְּמוֹ מְשָׁה רַבָּנוֹ עַלְיוֹ הַשְׁלוּם שְׁבַתְבָּעַל עַצְמוֹ: "וְהָאִישׁ
מְשָׁה עַנוּ מַאֲד מִפְּלָל הָאָדָם" וּכְוָי' (בְּמִדְבָּר י"ב). וּכְמוֹ שְׁמַצִּינוּ
בְּדָרְכֵי רְוַיְ"ל: שָׁאָמֵר רַב יוֹסֵף: "אֶל תַּתְנִי עֲנוֹהָ דָאִיכָּא אָנָּא"
(סְוֻטה מַטָּה). וְהָוָא ז"ל הָיָה בְּבָחִינָה זו, וְהַתְּפִאָר עַצְמוֹ בְּעַצְםָם
מַעֲלָתוֹ בְּמִדְתָּה עֲנוֹהָ בְּתִכְלִית הַבְּטוּל לְגַמְרִי:

כג

וְאָמֵר שֶׁהָוָא עָנוּ בַתְּכִלָּת הָעֲנָיוֹת בְּכָל הָאִיכָּרִים. כִּי יִשְׁאַל אֶחָד שֶׁהָוָא עָנוּ וְאֵין הָעֲנָה בַּלְבָד. וַיַּשֵּׂר שֶׁהָוָא עָנוּ וְאֵין הָעֲנָה מַגִּיעַ בָּאֵיזָה אָבָר, אֲכָל אַצְלוֹ הָעֲנָה בַתְּכִלָּת בְּכָל הָאִיכָּרִים, כִּי לְפֹנָה וְכָל אִיכָּרִיו הֵם בַתְּכִלָּת הַבְּטוֹל:

כד

גַם הַבָּנָנו מִדְבָּרִיו שֶׁהָיָה מִסְפָּר עַמְּנוּ, שְׁבִימִי נְעוּרוֹיו בְּעֵית שִׁיגָע וּטְרָח בְּשִׁבְיל עֲבוֹדַת הָשָׂם הָיו לֹא בַּמָּה וּכְמָה מִינִי סְגֻפִים. וְכֹפֵי הַגְּשָׁמָע וּמוֹבֵן מִדְבָּרִיו שֶׁהָיָה לֹא כָל מִינִי סְגֻפִים שֶׁבָּעוֹלָם, הַן גָּלְגֹּול שָׁלָג וּכְיָ וּכְיֹצָא. וְאָמָר, שֶׁהַסְגּוֹף לְאָחָז עַצְמוֹ לְבָלִי לְחַקֵּק עַצְמוֹ כָּל וְהוּ הַסְגּוֹף הַגָּדוֹל בַּיּוֹתָר. דְּתַיִנִי בְּשִׁמְנְשָׁכִים לְאַדְם הַרְבָּרִים הַשְּׁכִיחִים סְמוֹךְ לְבֶשֶׁר, וְדַרְךְ כָּל אַדְם לְחַקֵּק עַצְמוֹ בְּכָל עַת שְׁמַרְגִּישׁ אֵיזָה נְשִׁיכָה. וְהִיא מִקְבֵּל זֹאת לְסָגָוף, לְאָנָם אֶת עַצְמוֹ לְבָלִי לְעֵשָׂות שָׁוָם חַפּוֹן, לֹא בִּיד וְלֹא בְּגֹוף וְלֹא בְּשָׁוָם אָבָר, וְאָמָר שַׁזְחָוּ סָגוֹף גָּדוֹל מְאֹד. כִּי הָאַדְם מִנְחָה, וְהַנְשִׁיכּוֹת מִתְגִּבְרִים אֹו בַּיּוֹתָר, וְהָוָא אָסּוֹר לוֹ לְזֹוּ בִּידָיו וְלֹא בְּשָׁוָם אָבָר, רַק מַרְגִּישׁ כָּל נְשִׁיכָה בַּמָּה. וְהָוָא סָגוֹף גָּדוֹל מְאֹד (וּכְבָר שְׁמַעְתִּי זֹאת גַם מִשְׁאָר אֲנָשִׁים שַׁזְחָוּ סָגוֹף גָּדוֹל מְאֹד). וְהָוָא זֶל

עֲשֶׂה הַכֵּל, כֵּל מִינִי סְגֻפִים שְׁבָעוֹלִם. וַהֲכֵל בְּתִימִוֹת
וּבְאַמְתָה, עַד שֹׁׁכֶה לִמְהָ שֹׁׁכֶה, אָשֵׁר לוֹ.

גַם בְּעַנְנִי יִסּוּרִים שִׁישׁ עַל רַב הַצְדִיקִים, מִמְשׁ לֹא נִשְׁמַע
וְלֹא נִרְאָה בַּעַל יִסּוּרִין כְּמוֹתוֹ, וְאֵי אָפָשָׁר לְסִפְרָ וְלִבָּאָר.
וְהִיא מְלִיאָ יִסּוּרִים מִבֵּית וּמִבַּחַזְקָן. וּבְתִחְלָה קָדָם סּוֹף יָמִינוֹ
הִיה לוֹ יִסּוּרִים עֲצֹוםִים וּנוֹרָאים אָשֵׁר לֹא הָיו יִסּוּרִים
דְגַמְתָה בְּעוֹלָם. וְסִפְר שְׁהִיטּוּרִים שְׁלוֹ הֵם בַּיָּדו בְּכֶל עַת
שְׁרוֹצָה הוּא מִקְבָּלִים עַל עַצְמוֹ, וּבָאִים עַלְיוֹ הִיסּוּרִים הַלְלוֹן,
וּבְעַת שְׁרוֹצָה לְסִלְקָם, נִסְתַּלְקָם מַעַלְיוֹ. וּעַצְם קַשְׁי וּכְבָר
הִיסּוּרִים הַלְלוֹ הִיה בְּלִי שָׁעוֹר. וְאָמְרוּ בְשָׁמוֹ שָׁאָמֶר,
שְׁבַשְׁעָה שְׁבָאוּ עַלְיוֹ הִיסּוּרִים, מַעַצְם הַפְּלָגָה הַצָּעָר וְהַכָּאָב
הַמְּפָלָג מִאַד מֵאָה, הִיה בַמְעַט יִכְלֶל לְגַשֵּׂך עַז בְּשָׁנָיו מַעַצְם
הַכָּאָב (כְּרַך הָאָדָם שִׁישׁ לוֹ יִסּוּרִים מְפָלָגִים שְׁמַעַצְם
הִיסּוּרִים הוּא קוֹרֵץ בְּשָׁנָיו). וּעַלְיוֹ זֶל הָיו יִסּוּרִים כְּבָרִים
וּקְשִׁים בְּלִכְדָּע עַד שְׁבַשְׁעָת הִיסּוּרִים הִיה אָפָשָׁר שִׁיחַתְךָ
עַצְים בְּשָׁנָיו מַעַצְם הַצָּעָר). אָוְלָם גָּדָל רַבֵּי הִיסּוּרִים
הַקְשִׁים וְהַעֲצֹוםִים שְׁהִיה לוֹ בְּסּוֹף יָמִינוֹ שֶׁלְשָׁה שָׁנִים
רַצּוּפִים הָיו גָּדוֹלִים וּקְשִׁים עוֹד יוֹתֵר וּיוֹתֵר בְּכֶפְלִים בְּכֶפְלִים,
אָשֵׁר אֵין לְשָׁעָר וְלַהֲעָרִיך בְּלָל. וּקְצַת מִזְהָ יְבָאָר בְּמִקּוֹם
אַחֲרָ אָמָר יְרַצֵּחַ הַשְּׁם אָפָם קָצָהוּ (תְּיִ מַזְהָרֶן סִמְןָ רַכְבָּן). וַיְשַׁׁ
עוֹד הַרְבָּה בָּוה לְסִפְרָ, אֲזַה הַשְּׁמַטְנוּ הָרָבָן, אֲפָלוּ מִהְמַעַט

שְׁבָחִי הַרְ"ן

שֶׁאנו יֹדְעִים בַּי גַם זֶה הַמְעֻט הָוּא רַב לְסֶפֶר, וְלֹא יִסְפִּיקוּ
הַרְבָּה יִרְיעּוֹת. וְעוֹד חֹזֵן לְמוֹעֵד לְכֹאֲרִי יוֹתֶר בְּעֹורָת
הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ:

כח

בְּלָל הַדְּבָרִים. שֶׁבְּכָל עֲגַנְנִי קָרְשָׁה וִפְרִישָׁה הַן בְּתָאוֹת וְהַן
בְּמַהְוֹת, וְהַן בְּעֲגַנְנִי יִגְעָוֹת וְעֲבוֹדוֹת וְטַרְחוֹת וְוִסְוּרוֹם
וְכֵי בְּשַׁבְּילֵי יִתְּבָרֵךְ, הַכָּל כַּאֲשֶׁר לְכָל, הִיה חָדוֹשׁ נִפְלָא
וּנוֹרָא מַאֲדָה. וְהִיה מִפְשָׁט מִכָּל הַתָּאוֹת וּמִכָּל הַמַּדְoות
בְּתִכְלִית, עַד שֶׁלָּא נִשְׁאַר לוֹ מִשּׁוּם תָּאוֹה וּמִקְהָה שָׁוֹם שָׁמֵץ
בְּעַלְמָא. וְזֹכָה לְמַעַלָּה נֹרָא מַאֲדָה בְּתִכְלִית הַמַּעַלָּה.
וְאֵי אָפָּשָׁר לְדֹבֶר בְּלָל בְּעֵצֶם הַפְּלָגָה מַעַלָּתוֹ בַּי "כָּל הַמּוֹסִיף
גּוֹרָעַ" (סְנַתְּרוּן כט).

וּבָל מַה שָׁסְפִּרְנוּ עַד הַנֵּהָה, אִם אִמְנָם בְּגַנְוֹת נִחְשְׁבּוּ כָּל
הַסְּפּוּרִים הַגְּלִילִים לְנִגְהֹדּוּ לְפִי עַצְם מַעַלָּתוֹ שֹׂכֶה אַחֲרָ-
כֶּה, עַם כָּל זֶה סְפִּרְנוּ כָּל זֶה מַעֲגַן עֲבוֹדוֹתָיו וְדָרְכָיו בִּימֵי
יְלִדוֹתָו, לְמַעַן גַּדְעָן וּנְשַׁכֵּיל אַיִד הַבְּחִירָה חִפְשִׁית, וְכָל אַדְםָ-
יּוֹכֵל לְזֹופּוֹת אִם יַרְצָחָה לְמַעַלָּה מִפְלָגָה מַאֲדָה. אַפְּ-עַלְ-פִּי
שְׁנֶדֶםָה לוֹ שְׁקָשָׁה וּכְבָדָר עַלְיוֹ הַעֲבוֹדָה מַאֲדָה, וְאֵין מַנְיחָוֹן
אָוֹתוֹ לְפָנָם כָּל בְּעַבוֹדָתוֹ יִתְּבָרֵךְ, בַּי הַתָּאוֹת וּהַמַּדְoות
רוֹדְפִּין אַחֲרֵיו מַאֲדָה, אַפְּ-עַלְ-פִּיבִּיכָן צָרוּךְ שִׁיחָה עַקְשָׁן

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

לה

בַּעֲבוֹדָתוֹ וְלֹבֶלִי לְהַסְתַּפֵּל עַל כֵּל זה. כי בסיפורים הַלְלוּ יִבְנֶן
הַחֲכָם מַדְעָתוֹ אִיךְ גַּם עַל רַבְנָנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנֹּרֶא זִכְרָ צָדִיק
וּקְדוֹשָׁ לְבָרָכה עַבְרָ גַּם-בֵּן כֵּל הַמְנֻיעָות וְהַכְּבָדוֹת הַגָּל,
וְעַבְרָ בְּכָל זה, וְאַפְּ-עַל-פִּרְיכָן זֹכָה לְשִׁבְרָ הַפְּלָל מַחְמָת שְׂרָצָה
בָּאֶמֶת בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְפַּרְךְ וּבָחר בְּחִים בָּאֶמֶת עַד שְׂזָכָה
לִמְהָ שְׂזָכָה.

וַיֹּאמֶר, שָׁאָפוֹ לֹא הִיה מִזְרָע הַאֱלֹקִי הַבָּעֵל-שֵׁם-טוֹב זִכְרָ
צָדִיק וּקְדוֹשָׁ לְבָרָכה, רק אָפְלוֹ אֵם הִיה מִפְשָׁפָחָה
הַיּוֹדָה שְׁבִי-שְׁרָאֵל, הִיה זֹכָה גַּם-בֵּן לִמְהָ שְׂזָכָה עַל-יִדְיָו
עַצְם עֲבוֹדָתוֹ וַיְגִיעַתּוּ שִׁגְעָן וּטְרָח מַאֲד בְּעַבְודָתוֹ יִתְפַּרְךְ:

כו

וְהַקְפִּיד מַאֲד עַל אַלְוֹ הָאָנָשִׁים שָׁפֹכְרִים שְׁעָקָר מַעַלָּת
הַצָּדִיק וְהַשְּׁגַנְתּוּ שְׂזָכָה הוּא מִצְדַּה הַנְּשָׁמָה לְבָה,
מַחְמָת שִׁישׁ לֹא נְשָׁמָה גַּבְהָ מַאֲד. וַיֹּאמֶר שֶׁלֹּא בַּנְּהָרָב, רק
הַעֲקָר תַּלְיוּ בְמַעֲשִׂים טוֹבִים וַיְגִיעַתּוּ עַבְודָות. וַיֹּאמֶר בְּפְרִושָׁ
שֶׁכְל אָדָם שְׁבָעוֹלָם יִכְלֶל לִזְכָּרָה לְמִדְרָגָה הַגְּבָהָ בַּוּתָר. כי
אִין הַדָּבָר תַּלְיוּ אֶלָּא בְּבִחְירַת הָאָדָם לְבָה, אֵם יְרָצָה לְרַחֲם
עַל עַצְמוֹ וְלִשְׁבַּע עַצְמוֹ הַיּוֹטֵב מַה שְׁטוֹב לְפָנָיו בָּאֶמֶת
וּכְו. "וְהַפְלֵל לְפִי רַב הַמְעָשָׁה" (אבות ג, טו):

שְׁבָחִי הַרְ"ן

כז

וּעַל־כֵּן אֲפָלוּ הַמּוֹפְתִים הַנּוֹרָאים שֶׁרְאִינוּ מְרַבְנוּ ז"ל, אֵין
אָנוּ עֹסְקִים בָּוּה לְסֶפֶרּוּ. כִּי אֵין זוּ שְׁבָח אֲצָלוּ
כָּלֶל לְפִי עַצְם הַפְּלָגָה מְעַלְתָהוּ. רַק סֶפֶרּוּ מִהוּ שְׁנוּגָעַ
לְעַבּוֹדָתוּ וַתְּבָרָה, לְמַעַן יַתְּעוֹרֵר הַמִּשְׁבֵּיל הַחַפֵּץ בָּאָמָת. כִּי
אֵין שָׁוֹם טָרוּז בְּעוֹלָם וְכֹל אָדָם יַכְלֵל לְזֹכּוֹת לְמַעְלוֹת
גְּבוּחוֹת, אָם יַלְךְ וַיִּתְנַהֵג בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ז"ל, שְׁמַבָּאָרִים בָּאָן
בָּסְפּוֹר זוּ. וְהַעֲקָר לְהִזְהִיר רְגִיל מְאֹד בְּתַפְלוֹת וּבְקִשׁוֹת
חַרְבָּה מְאֹד וּבְפִרט לְדִבֶר בֵּינוֹ לְבֵינוֹ קֹנוּ בְּלִשׁוֹן שְׁמַדְבָּרִים
בּוֹ, לְתִרְכּוֹת בְּשִׁיחָה לְפָנָיו יַתְּבָרֵךְ לְרַצְוֹתָו וּלְפִיסָו יַתְּבָרָה,
וַיַּהַתְּחִנֵּן לְפָנָיו שִׁיקְרָבּוּ לְעַבּוֹדָתוּ בָּאָמָת. וְדַי בְּהַעֲרָה זוּ
לְכָל הַחַפֵּץ בָּאָמָת:

חוֹק

סִכְרֶר הַנִּסִּיעָה שֶׁלּוּ לֵאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

א

קָדֵם נִסְעָה לֵאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל הָיָה בְּקַאֲמִינִין. וְהַנִּסִּיעָה שֶׁלּוּ
לְקַאֲמִינִין הָיָה פְּלִיאָה גְּדוֹלָה. כִּי פְּתַחְתָּם נִסְעָמָבֵיתוּ,
וְאָמַר שִׁישָׁ לֹא דָרְךָ לִפְנֵיו לְנִסְעָ, וְנִסְעָמָבֵיתוּ עַל הַדָּרְךָ
שְׁנוּסָעָן לְמַעַוזְבוֹז. וְאָמַר שַׁהְוָא בְּעָצָמוֹ אֵינוֹ יָדֻעַ עָדִין
לְהַיכְן הָוָא נִסְעָ, וְנִסְעָ לְמַעַוזְבוֹז. וּבְמַעַוזְבוֹז נִתְודַעַ לֹא מִן
הַשָּׁמִים, שַׁהְוָא צָרֵיךְ לְנִסְעָ לְקַאֲמִינִין וְנִסְעָ לְקַאֲמִינִין. וְכָל
גְּשִׁיעָותָיו הָיָה בְּפִשְׁיטֹות בְּדָרְךָ אֲנָשִׁים פְּשָׁוטִים, בְּלִי שָׁום
הַתְּנַשְּׁאות וּבְלִי שָׁום פְּרָסּוּם. אַפְ-עַל-פִּי שָׁאוֹ כִּכְרָה הָיָה
מְפַרְסָם בְּעוֹלָם, אַפְ-עַל-פִּי-כֵן הַוְּהִיר מְאֹד לְאֲנָשָׁיו שְׁנִסְעָוּ
עַמּוֹ שִׁיזְבָּרוּ לְכָלִי לְהַזְדִּיעַ בְּשָׁום מָקוֹם שַׁהְוָא נִסְעָ. וְלֹא
יָדֻעַ בְּשָׁום מָקוֹם שַׁהְיָה שַׁהְוָא נִמְצָא שָׁם, כִּי נִסְעָ בְּהָעָלִם
בְּדָרְךָ הַסּוּהָרִים.

וְהִיה בְּקַאֲמִינִין, וְאֹו בְּאֹתוֹ הַעַת לֹא הָיָה רְשָׁאי שָׁום יְהוּדִי
לְדֹור בְּקַאֲמִינִין וְלֹא לְלוֹן שָׁם בְּתוֹךְ הָעִיר. רַק כָּל
הַיְהוּדִים הָיִו דָּרִים חַווּ לְעִיר, וְכָל מַיְשָׁהָה לֹא אִיָּה עַסְקָ

גְּסִיעַתּוֹ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

בָּתוֹךְ הָעִיר, הִיָּה נְכָנָם לְתוֹךְ הָעִיר בַּיּוֹם, וְהִיָּה רְשָׁאי לְהִיּוֹת
 שֶׁם כֹּל הַיּוֹם. וּבְלִילָה הַכְּרָחָה כֹּל הַיְהוּדִים לְצֵאת מִן הָעִיר,
 כִּי لֹא הִיָּה רְשָׁאי שָׁוֹם יְהוּדִי לְלֹזֶן שֶׁם כִּמְפָרָסָם. וּנְכָנָם
 רְבָנוֹ זֶל לְתוֹךְ הָעִיר עִם אִישׁ אַחֲר שְׁהִיה עַמּוֹ אֶזְרָךְ, וְהִיָּה
 שֶׁם עַד הַלִּילָה, וּבְלִילָה צֹוה לְהָאִישׁ שְׁהִיה עַמּוֹ שִׁיצֵּא מִן
 הָעִיר, וְהַוָּא זֶל נְשָׁאָר שֶׁם לְבָהוּ בָּתוֹךְ הָעִיר. וְצֹוה עַל
 הָאִישׁ הַגְּלִיל שְׁבִיּוֹם הַמְּחֻרְתָּה יָבוֹא לְתוֹךְ הָעִיר וּמִצְאָנוּ שֶׁם.
 וְהַוָּא זֶל לֹזֶן שֶׁם לְבָהוּ בָּתוֹךְ הָעִיר וְאַין שָׁוֹם בְּרִיחָה יוֹדֵעַ מָה
 עֲשָׂה שֶׁם. וּבְיוֹם הַמְּחֻרְתָּה נְכָנָם הָאִישׁ הַגְּלִיל לְתוֹךְ הָעִיר
 וּמִצְאָנוּ שֶׁם. וְאַחֲרַכְךָ נְכָנָם הוָא זֶל עִם הָאִישׁ הַגְּלִיל לְתוֹךְ
 בְּמַה וּכְמַה בָּתִּים וּעֲשָׂו לָהֶם אַיזָּה שְׁכִוּת לְכָנָם שֶׁם,
 וּבְקִצְתָּה בָּתִּים צֹו לְתַנְן לָהֶם יְיַזְרֵף וּכְיֹצֵא בָּזָה, וְהַיּוֹ בָּתוֹךְ
 הַרְבָּה בָּתִּים מַאֲד וְאַין שָׁוֹם אֲדָם בָּעוֹלָם יוֹדֵעַ בְּגַתְהוּ מָה
 עֲשָׂה שֶׁם. וְאַחֲרַכְךָ נָסַע מִשְׁמָן לְבִיתָוּ. וְאַחֲרַכְךָ אַחֲר שָׁלֹן
 שֶׁם רְבָנוֹ זֶל מִאוֹתוֹ הַעַת וְהַלְאָה גַּפְנָן רְשׁוֹת לְאַנְשֵׁי
 קָאָמִינִין לְדוֹר בָּתוֹךְ הָעִיר:

ב

וְאָמַר רְבָנוֹ זֶל: מַי שְׁיוֹדֵעַ מִפְנֵי מָה הִתְהַגֵּד אֶרְצֵי-יִשְׂרָאֵל
 תִּחְלָה בַּיד כְּנָעַן וְאַחֲרַכְךָ בָּאָה לִיד יִשְׂרָאֵל, הוּא

שְׁבָחִי הַרְ"ן

לט

יודע מפני מה הוא היה תחה בקאמינין ואחר-כך בארץ-ישראל (עין לקוטי הלוות הלכות מילה הלכה ג):

ג

והנשיאה לקאמינין היה פליה גדולה מאה. וכל העולים אמרו פרושים על זה. קצת דורשין לשבח וקצת בונתו כלל. ואפליו אותן שאמרו לשבח לא בונתו כלל. ואפליו אותן שידיעו קצת, מחלוקת שהוא בעצמו גלה להם איזה רמו, אפ-על-פריכן לא ידעו בונתו בשילמות. ובר אמר דבר נאה על זה, על מה שהעולם טועין עצמן בו תמיד בכל מה שהוא עושה וכו' (חי מותר"ן סימן ר):

ד

קצת אמרו, שנגע כדי למצא שם את הכתבים של הבעל-שם-טוב שנגרם באבן, ואומרים קצת שהם טמוניים שם בקאמינין, ואמרו שנגע לשם בשビル זה. והוא זיל התלויין מזה, ואמר שלא נגע כלל בשビル זה, כי אין צrisk להם כלל. ואמר, אלו היה רוצה אותן הכתבים היו מביאים אותן לביתו, אך הוא אין צrisk להם כלל:

נִסְיֻתָו לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

ה

בַּעֲרֵב חַג הַפֶּסֶח (שָׁנָת תְּקִנָּה ל'פ'ק), יֵצָא אַרְמֹוֹר ז'ל
מִהַמִּקְוָה, וַיֹּאמֶר לוֹ שֶׁהָלֵךְ עַמּוֹ שְׁבָזָת הַשָּׁנָה
יְהִי בָּרוּאי בָּאָרֶץ הַקְדוֹשָׁה. וּבַחַג הַפֶּסֶח אָמַר תּוֹרָה עַל
פָּסּוֹק: "וְשִׁבְיַלְךָ בְּמִים רְפִים וְעַקְבּוֹתִיךָ לֹא נֹדַעַו" (תְּהִלִּים
ע''). וְהַקְשָׁה מְרִישָׁא לְסִיפָּא וַיֹּאמֶר תּוֹרָה עַל זֶה וְתִרְצֵץ קְשִׁיאָ
זֶה. וּמְתוּךְ דָּבָרִי תּוֹרָה עַל זֶה, נִתְדֹּעַ לְכָל בָּאי אַלְיָן,
שָׁבּוּדָאי יִסְעַ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל:

ו

וּבְאַשְׁר שָׁמַעַה אֲשֶׁר זוֹ אֵת, שְׁלָחוּ בְּפִתְחָה אֲלֵיו לְשָׁאֵל אֶתְהוֹ
אַזְדָּקָה אֲפָשָׁר לוֹ לְהַנִּיחַ אֶתְהָם מֵי יִפְרָנֵסֶם. וְהַשִּׁיבָה
כֵּה: אַתְּ תִּסְעִי לְמַחְתָּנה, אֲחֹתָךְ הַגְּדוֹלָה יְקַח אֶחָד אֶתְהָה
לְהִיּוֹת בְּבֵיתְךָ מְשֻׁרָתָה קְטַנָּה שְׁקוּרִין "נְאִינְקָעַ", אֲחֹתָךְ
הַקְטָנָה יְקַח אֶחָד אֶתְהָה לְבֵיתְךָ מִצְדָּךְ רְחַמְנוֹת. וְאַמְדָּךְ תְּהִיָּה
מְשֻׁרָתָת קָעָחִירִין [מְבָחָה], וְכָל מָה שְׁבַבִּיחֵי אַמְכָר הַכָּל עַל
הַזְּכָאוֹת תְּהַרְךָ. וּבְאַשְׁר שָׁמַעַו זֶה בְּנֵי בֵיתְךָ גַּעַו בְּלָם
בְּבִכְיָה, וּבְכָוֹ כַּמָּה יָמִים וְלֹא הָיָה לוֹ שָׁוֹם רְחַמְנוֹת עַלְיָהֶם.
וַיֹּאמֶר כִּי לֹא סְגִי בְּלֹא הַכִּי יְהִי אַזְדָּקָה שְׁיִחְיָה הוּא יִסְעַ
בָּרוּדָאי, כִּי רַבּוֹ כָּבֵר הוּא שָׁם וּמַעֲוָתָא בְּתַר רַבָּא אַזְלִי (וַיֹּאמֶר
בְּוֹה הַלְשׁוֹן: "וּוְאַרְיֵן דַּי גַּרְעָסְטִי הַעֲלֵפֶט אֵיז שְׁוֹן דָּאַרְטִ וּכוּ").

שְׁבָחִי הַרְ"ן

מג

וַאֲמֵר: אָנִי רֹצֶה לְגַסְעַ לְאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְאָנִי יוֹדֵעַ גָּדֵל
הַמְּנוּעֹת וְהַעֲפּוּבִים שַׁיְהִיוּ לִי עַל־זֶה בְּלִי שְׁעוֹר
וּעֲרָה, אֲךָ כֹּל זָמֵן שַׁהְגַּשְׁמָה בְּקָרְבִּי, כֹּל זָמֵן שַׁיְהִיה לִי רָוח
חַיִם בָּאָפִי, אִמְסָר נְפָשִׁי וְאָסָע בְּכָל כְּחֵי לְשָׁם, וְכָל עַוד
נְפָשִׁי בַּי אָסָע לְשָׁם, "וְהַטּוֹב בְּעִינֵינוּ יַעֲשֶׂה" (שְׁמוֹאֵל-א' ג':)

ז

וַאֲמֵר: בְּכָל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁל נְסִיעָה אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל הִיֵּה
לִי מִסּוּרַת נְפָשָׁה. וַאֲמֵר: אָנִי רֹצֶה לְגַסְעַ מִיד אִיךְ
שִׁידְחָה אָפְלוּ בְּלִי מָעוֹת, אֲךָ מֵי שִׁירָצָה לָרְחָם עַלְיָה וְתַנְתֵּן לִי
מָעוֹת עַל הַזְּאוֹת. וְתַכְףּ נְסֻעַ אָנָשִׁי שְׁלֹמָנוּ בְּעִירֹת
הַסּוּמְכִים וְקַבְצָוּ מִיד אַיִלָּה סְדָד לְמַעַן וְהִיה לוּ עַל כָּל פְּנִים
עַל הַזְּאוֹת לְגַסְעַ מִבֵּיתוּ, בַּי הַנְּסִיעָה הִיְתָה בְּנָחִיצֹות
גְּדוֹלָה וּרוֹאוֹ שָׁאֵי אָפְשָׁר לְעַבְבּוּ בְּשָׁוּם אַפְןָן, אַיִלָּה זָמֵן בָּלְלָה.
וְגַסְעַ מִיד בְּזִרְיזֹות מִבֵּיתוּ בְּמַחְיָה אַיִר, וְהַמְּתִיק סָוד יַחֲדוּ עִם
אִישׁ אֶחָד מְאַנְשָׁיו שִׁיפּוּ עַמּוֹ בְּצֹוֹתָא תְּדָא:

ח

וּבְחַיִר, נְסֻעַ מִבֵּיתוּ מִקְהָלָת מַעֲדוֹעָדוֹקָא לְעִיר
נִקוּלִיאָב. וּשְׁם הִיה סְפִינָה עַבּוֹר חַטִּים, וְגַסְעַ עִם
אֹתָה הַסְּפִינָה דַּרְךָ אֲדָם. וְהַוָּה הִיה הַרְאָשׁוֹן שַׁהְתַּחַיל
לְגַסְעַ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל דַּרְךָ אֲדָם. בַּי מִקְדָּם הִי הַמְשָׁלָחים

נכיעתו לארץ ישראל

וישאר אנשים יראים לנסע דרך ארעם. כי אמרו שהם מספּן דרך שם. והוא בתקמְתוֹ הגדולה הבין תקף שטוב יותר מכמה טעמים לנסע על הספינה מאדרעם, כי מקרים את הדרך הרבה שיש ממדרינתנו לנאלאי, גם יוצאים מן הספינה שיש כשנושים מגאלאי, שיש סבנה גדולה בשירדים מהנהר טונא על הים כמפרנס. על כן לא השגיח כלל על דבריו העולים ונסע מניקוליאב דרך ארעם לסתאנובול:

ט

ונצוה להאיש שהיה עמו לנוכח הרפה ורוין. ומיד בכוּם על הספינה התחיל לכתב תורה. והזהיר את האיש הניל לבל יעין כלל במקتاب, והכרח האיש להבטיח לו בהן שלל, ואו האמין לו, ונתן לו המפתח מהתבה. וביציאתם מאדרעם שם, לו אותו הרפה אנשים מאד בכבוד גדול ונسعו אחריו פמה עגלוות, ולזו אותו בשיר במשטה ושםחה גדולה מאד.

ובבואם לסתינה והתחילה לילד על הים השחור, תקף במעט לעת הראשון היה "פרטינע" גדולה דהינו רוח סערה, עד שהגלים קפצו על הספינה, והכרחו להיות בחדר סגור ומסגר מלחמת הימים שלא יבואו עליהם. והוא

שְׁבָחִי הַרְזֵן

מג

ברקים ורעמים ורוחות גָּדוֹלֹת בְּלִי עֶרֶך. וְהִיא פַּחַד גָּדוֹל
מֶרְעֵשׂ הַרְעֵם וְהַגְּשֵׁם וְשָׁאוֹן הַגְּלִים, וְמִחְמָת פַּחַד לֹא
הִיא בָּאֲפָשָׁר לִישֵּׁן בְּלִילָה וּכְיו' (עַז חַי מַוְרָן סִימָן קָלְז').

וְאַחֲרָ אַרְבָּעָה יָמִים בָּאוּ לִסְטָאנְגְּבוֹל. וַיַּשְׁבוּ עַל הַסְּפָר, כִּי
לֹא הָיו יוֹדָעִים בָּאֵיהֶ בֵּית לְכָנָם כִּי לֹא הָיו יָכוֹלִים
לְהִכְרִיר בֵּין יְשֻׁמָּעָל לִיהוּדִי, וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁאָל מִחְמָת שֶׁלֹּא
הָיו יוֹדָעִים לְשׁוֹנָם. וּבָרָאֹתָם שֵׁם שָׁהָם יוֹשְׁבִים עַל הַסְּפָר
הַלְּכִי וּמִצָּאוּ אִישׁ אֶחָד מִתְּرַגְּמָן שִׁיּוֹדָע גַּם לְשׁוֹנָנוּ, וְהִיא
מְלִיאֵץ בֵּינוֹתָם. וּמִיד שָׁבְרוּ לָהֶם אַכְסָנִיא טוֹבָה בְּחַלֵּק הַגְּקָרָא
"גָּאַלִּיטָא". וּכְאַשְּׁר נִכְנָסוּ לְשֵׁם אַחֲרָ שְׁעָה אוֹ שְׁתִים, אָמַר
שָׁאוֹן רְצָוָנוּ לְעַמְּדוּ שֵׁם. וּשְׁאָל אָחָתוֹ הַמְּלִיאֵץ: אָפָּשָׁר טוֹב
לְפִנֵּיכֶם לְהִזְמִין בָּעָקֵר סְטָאנְגְּבוֹל, דְּהִינוּ בָּעֵיר הַמְּלֻוָּכה שֵׁם
דִּירַת הַתּוֹגֶר, וְשֵׁם אַין שָׁום וּגְרָשָׁא לְבָא לְשֵׁם, כִּי-אָמַר
וּכְרִים לְכָה, וְהַשִּׁיב שֵׁשָׁם בְּנָדָאי טוֹב לְפִנֵּינוּ.

וְגַלְהָ לוּ שִׁישׁ שֵׁם שְׁדָ"ר מְאָרַץ-יִשְׂרָאֵל וּעַפְּם עֹוד שְׁנִי
אָנָשִׁים מִפְּרִינְתָּנוּ שְׁהִי בְּאָרַץ-יִשְׂרָאֵל וּעֲכָשׂוּ הַם
חוֹזְרִים לְבִתָּם וּנוֹסְעִים מְאָרַץ-יִשְׂרָאֵל לְחוֹזֵן-לְאָרֶץ. וּכְאַשְּׁר
שָׁמַעַת, אָמַר הוּא זֶל לְהִאַשְׁר הַגְּלֵל שְׁהִיא עָמוֹ: אַנְיָה
מִזְהִיר אָזְתָךְ לְכָל תְּגָלָה אָזְתָּי כָּלְל וְלֹא תְּגִיד כָּלְל מֵי אַנְבִּי,
אָם יִשְׁאָלוּ עַלִי. וַיַּצְאָו לְשֵׁם לְעֵיר הַגְּלֵל. וּבְבֹואָם לְשֵׁם, מִיד

נכיעתו לארץ ישראל

הכיר אחד מ שני האנשים הנ"ל שנסעו מארץ-ישראל לביותם, את האיש שנסע עם ריבנו ז"ל, ושאל אותו: מה אתה עשה כאן? השיב לו: אני נסע עם זה הרכד בשנים לארץ הקדש. ושאל אותו מי הוא זה? והשיב לו שיש לו בילעט מהקארדן של הקיר"ה מאוסטריה [ראשון מנגנון הקיסר האוסטרי] ולא רצה לנחות לו מי הוא עצמו, כאשר הודיעו אותו ריבנו ז"ל בפ"ל.

ונבנם בלבם על ריבנו ז"ל שהוא נסע מהקארדן לחילך על החסיד המפרנס בוצינה קדישא מורה הרב אברהם קאליסקר ז"ל והנליים אלו. ונכנשו בטעות זה עד שהיה להם הוכחות גדולות על זה לפי טעותם, ונדרמה להם כאלו הוא ז"ל הוא ממש מאנשי רבים בשבי לחילך עליון. והתחלו לחקר אצל האיש הפ"ל שהיה עם ריבנו ז"ל אם יש לו אגרת, והשיב שאין לו. ושאלו אותו מה בונתו בנטעה זו לארץ-ישראל, והשיב שאין יודע בונתו. ולא רצוי עוד לסתור על האיש הפ"ל, ואמרו שגם הוא מרמה אותם. ואמרו: אף-על-פי שמדובר אלו מכיריהם אותה לאיש כיsher אבל עכשו שב אין אלו יודעים אם עוזך מחזיק בתמלה. ושאלו אותו: שאלת את רבך רבינו נחמן מפעודבקא, אם לנסע עם האיש הזה? אמר להם: הן אבל הם לא סמכו עוד על דבריו בפ"ל, כי נדרמה להם

שְׁבַחֵי הָרֶן

מה

בברור על רבנו ז"ל, באלו הוא איש מרמה חם ושלום,
ונסע לחلك על אנשי ארץ ישראל.

והלבו אצלו ז"ל בעצמו לחקיר אצלו מי הוא, ומאייה
מקום הוא ומאייה משפחה ולא רצה לנגורות כל.
ודברו אותו בҳכמתם, ורצו לחקיר בכמה אופנים כדי
להוציא ממנהו איזה דבר להבין ממנה על-ידיו מה מי הוא,
והוא השיב להם על כל שאלתיהם בҳכמתו, ולא יכולו להבין
כל. ובכלל דעתם מאד מאה, ורעה אותם ועקבם את מכם,
עד שלא יכולו לעמוד עלייו כלל להבין ממנה לא דבר ולא
חזי דבר. ובכלל פעם נרעה להם לאיש אחר. למשל,
ששאלו אותו אם הוא כהן השיב הן. אחר כך ביום שאחר
זה שאלו אותו פתאם אם הוא ישראלי. השיב הן. שאלו
אותו: אתה אל מול אמרת שאתה כהן ועבדו אתה אומר שאתה
ישראל? והשיב: כהן זה מדת חסיד וישראל מדה אחרת,
וברווח השם שישי בי מדה זאת ונעם מדה זאת. ואמרו לו:
נבר אתה שאתה מהחולקים בודאי, ואינך רוזה לנגורות.

ויתחילו לשנא אותו בתכלית השנאה, ובזו אותו בכל
מיini בזונות וקללו אותו בקללות נמרצות בלי
שער וערך בפה ימים. ורב הבזונות היה מאחר משני
האנשים הנ"ל. והוא ז"ל התחיל לבקש אותם ואמר להם:

נִסְיֻתָו לְאֶרְץ יִשְׂרָאֵל

וזאת פרעה שבודאי לא אגלה עקר בונת נסייתו לארץ-ישראל, כי מלבי לפומי לא גלית, ואף על פי כן "מה טוב ומה נעים שבת אחיכם גם ייחד" (תהלים קל'ג), אפ-על-פי שלא ידע אחד עקר בונת חברו. והשיבו לו: אם אתה תגלה לנו בונתך בודאי יגיע לך טוביה גדולה עד מאד. והשיב להם: אני איני רוצה לקבל טוביה מכם ולא אגלה לכם עקר בונתי בשום אופן, אדרבא, אתם תוכלו לקבל טוביה מأتي אם תרצו. השיבו לו: נראה בלשונך שאתה מדבר בלשונות המפרנסים הגדולים, כמו ר' ברוך ורבי שלום ורבי נחמן וכו' שדרכם לדבר גדולות בלשון נסתר, אך בודאי אין אתה אחר מהם, כי נראה שאתה בודאי מהחולקים על הצדיק הנ"ל.

ואמרו לו שקדם שיבוא לארץ-ישראל יהיה שם אגרת באַרְצִיּוֹרָאֵל שהוא מהחולקים ומהמרגלים לבב יכול להטעות אותם. גם הילכו להפרשור מהפסינות, והוא מאנשי פולין ונשא איש מהפרעוגין, וחמותו היא יוצאת ונכנסת בבית התוגר, והאיש ההיא איש גדול שם. והילכו אלו האנשים הנ"ל אל זה הפרשורי, ובקשו אותו ואמרו לו: למען השם, לבן תניהם את האיש הזה לנסע להתם, כי הוא מהחולקים ורוצה לעשות גירוש שם חס

וּשְׁלֹום, וְאִם תּוֹכֵל לְעַשּׂוֹת לוֹ אַזְּהָרֶה - שְׁכַרְךָ בְּפּוֹל מִן
הַשָּׁמִים. וּרְבָנָנוּ ז"ל וְהִאִישׁ שְׁהִיה עָמוֹ לֹא יְדֻעָו מָזָה:

י

בָּלְלַה הַכֹּרֶב, כִּי אֱלֹהִים שְׁנִי הָאֲנָשִׁים הַגְּלִיל בֹּו אָתוֹ ז"ל בְּכָל
מִינִי בְּיוֹנוֹת וּכְוָ', וְהִוא סְבֵל הַכָּל וְלֹא רְצָחָה לְגַלְוֹת
לְהַם בְּשָׁוֹם אֶפְןָ מֵהָוָא, וַרְמָה אָתוֹתָם בְּכּוֹנָה וּבְלַבְלָל דַּעַתָּם
מַאֲדָר מַאֲדָר עַד שְׁהִיוּ מַכְبִּים אָתוֹתָם בְּכָל פָּעָם עַל שְׁבָכָל פָּעָם
הָוָא מִשְׁנָה עַגְגָנוּ.

פָּעָם אָחָר דִּבֶּר עַמְּהָם עַד שְׁנִידָמָה לָהֶם בְּבָרוֹר שְׁהָוָא
מַלְאָגָרְנָא (עיר באטלייא) וּכְוָ', וַאֲחַרְכָּךְ רָאוּ שְׁלָא בָּן
הָוָא וּבֹזָו אָתוֹתָם מַאֲדָר. וַפָּעָם אָחָר דִּבֶּר עַמְּהָם וַנְּדָמָה
לָהֶם שְׁהָוָא בָּן הַקָּאמְרִינִיר, דַּהֲנִינוּ בָּן הַמְּגִיד מַקָּאמְרָנִא,
שְׁהִיה אֹו מַחְלָקָת גָּדוֹל עַמּוֹ בְּמַפְרָסָם. וַאֲחַרְכָּךְ בַּתּוֹךְ
הַדְּבָרִים הַתְּחִיל הָוָא ז"ל לְקַלֵּל אֶת הַקָּאמְרִינִיר וַגְּעוּרָוּ בָּו:
הַלֹּא הָוָא אֲבִיךָ? וַרְאוּ שְׁעַדְין לֹא עַמְרוּ עַלְיוֹ. וּבְכָל פָּעָם
הָיָה לוֹ שֵׁם אַחֲרָה, וּבְכָל שֵׁם שְׁקָרָאוּ אָתוֹתָם נַעֲנָה לָהֶם וּבָא
אֲלֵיכֶם. פָּתָחָם יָצָא מִפְּיָהֶם וּקְרָאוּ יִשְׁעָיוָה בְּדִי לְנַסְתָּוָה אֲם
הָוָא בָּן הַקָּאמְרִינִיר שְׁשָׁמוֹ יִשְׁעָיוָה, וּבָא הָוָא ז"ל תְּכִפָּה וּמִיד
אֲלֵיכֶם וַנְּדָמָה לָהֶם בְּוֹדָאי שְׁהָוָא בָּן הַקָּאמְרִינִיר. וְאָמְרוּ לוֹ:
אֲתָּה הָוָא בְּוֹדָאי בָּן הַגְּלִיל. וְהַשִּׁיבָה לָהֶם וְהַוקִּיחָה לָהֶם שְׁאַינוֹ

נכיעתו לארץ ישראל

בָּנָו. בַּתְּזֵק כִּי הַתְּחִילוֹ לְדֹבֶר מִהְפְּתָנָה שְׁשָׁלָח הַקָּאָמְרָנִיר לְבָנוֹ, וַהֲתַחְיל הַוָּא זַיְל תַּכְּפֵף לְבָקְשָׁם וְלַהֲפִצְיר אָוֹתָם שִׁיחָיו מְרָאוֹן לוֹ אֶת הַמְּתָנָה שֶׁלְוִי וַרְאוּ שׁוֹב שַׁהְוָא בָּנוֹ, וְאַחֲרַכְד דָּבְרוֹ עַמוֹּ עַוד, וְקַלְלָ אֶתֶּן אֶתֶּן. וְגַבְהָלוִי מַאַד מַאַד וּבָאוּ בְּכֻעָם גַּדוֹל וּבָאוּ אֶתֶּן מַאַד מַאַד. וּבְשַׁשְּׁאָלוֹ אֶתֶּן: לִמְהָ אַתָּה אָוֹמֵר עַכְשָׁוֹ שְׁשָׁמֶד כִּי אַחֲרַכְד שֵׁם אַחֲרָ, וּבָנוֹ בְּשֵׁם מִקְומָךְ? הַשִּׁיב לְהָם גַּסְ-פָּנִים שְׁכָל שֵׁם וְשֵׁם הַוָּא כְּפִי הַמִּדָּה וְהַפְּרִירָה שְׁנָאָחוּ בּוֹ וְכוֹן וְאַנְיָ בְּרוֹךְ הַשֵּׁם בְּלֹול מְפָלָם. וְכָל מה שָׁעַבְר בָּעֵנִין זֶה יַקְצְרוּ הַמּוֹן יַרְיעֹות לְסֶפֶר.

וְהַוָּא זַיְל הָיָה מַעֲזֵר אָוֹתָם לְפָעָם מִהְשָׁנָה וַהֲתַחְיל לְדֹבֶר עַמְּם עַד שַׁבָּאוּ בְּכֻעָם גַּדוֹל, וַהֲתַחְילוֹ עַד לְקַלְל וְלְכֹזֶת אֶתֶּן מַאַד. וּבְעַרְבָּ-שְׁבָתָ-קָדְשׁ בָּאוּ הָם מִבֵּית הַטְּבִילָה, וְהַוָּא זַיְל הָיָה שׂוֹכֵב עַל תְּדֹרְגָא יְחִיף וּבְלִי חִנּוּרָה וּבְלִי בּוּבָע עַלְיוֹן. וּשְׁאַל אָוֹתָם: מִפְנֵי מָה בְּכָל הַשְּׁבִיעִין, חַנּוּפָה שְׁלֵי קָל וְאַזְן לִי בְּבִדּוֹת וּעַכְשָׁוֹ יִשְׁלֵי לִי בְּבִדּוֹת גַּדוֹל מַאַד, עַד שְׁבָמָעַט אַנְיָ יַכְלֵל לְעַמְּדָ מִמְּקוֹם זֶה? וְהַשִּׁיבוּ לוֹ: מִחְמָת שְׁבָכָל עַרְבָּ-שְׁבָתָ-קָדְשׁ הַגְּשָׁמָה זֶה עֹולָה לְמַעַלָּה וְגַנְשָׁמָה הַיּוֹתָרָה בָּאָה לְמַטָּה (וְהַר חָלֵק בָ' בְּפָרָה), וְאַצְלָה, חַלְכָה הַגְּשָׁמָה שְׁלָה, וְגַנְשָׁמָה יִתְרָה אַינְכָה זַוְּהָ לְקַבֵּל, עַל-פָּנִים נְשָׁאָר גּוֹפָךְ בָּאָבָן. וְהַשִּׁיב לְהָם: אֹוי לְכָם, אֲפָלוּ בְּרַבְרַ קָל כֹּה אִינְכָם יוֹדְעִים מָה לְהַשִּׁיב.

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

מט

ובקָשׁ אֹתָם שִׁיקְבָּלוּ אֹתוֹ עַל שְׁבַת אֲצָלִם וְלֹא רְצָן.
וּבְשְׁבַת קָבְלוּ אֶת הָאִישׁ שְׁהִיה עָמוֹ אֲצָלִם עַל
שְׁבַת וְאֹתוֹ לֹא רְצָן לְקַבֵּל וְהַכְּרָחָ לְאַכְלָ מְאַכְלֵי חָלֵב בַּי לֹא
רְצָן לְאַכְלָ שֵׁם בָּשָׂר. רַק הִם הִיה לָהֶם אֵיזָה שׁוֹחֵט. וְגַם
בְּשְׁבַת הִיה לָהֶם מְחֻלְקָת גָּדוֹלָה מְאַרְבָּה עָמוֹ, וְרְצָן לְדֹוחֵפּוּ
לְחוֹזֵן, כִּי הַוָּא נְכֻנָּס אֲצָלִם אָפַר עַל פִּי שְׁלָא אַכְלָ עַמְּהֶם,
וְהַמְּתַחְיָלוּ לְרַיב עַמוֹּ עַד שְׁרָצָנוּ לְדֹוחֵפּוּ לְחוֹזֵן וְהִיא רַעַשְׁתָּ
גָּדוֹל שֵׁם. וְכֵן בְּבָקֵר הִיה גַּמְּפָנָן כֵּה.

בְּלָל הָרֶבֶר, כִּי הַוָּא זַיְל עָשָׂה בְּבָנָה, וְהַנִּיחָ עַצְמוֹ לְבָזָות
בְּכָל מִינִי בְּבוּזּוֹת. וְאָמַר לְהָאִישׁ שְׁהִיה עָמוֹ שְׁאַלְוָ
הַבְּבוּזּוֹת יְהִי לוּ לֹא טוֹבָה גָּדוֹלָה בְּהַלִּיכָה וּבְחַזְרָה. כִּי גָּדוֹל
עַצְם הַמְּגַנְּיעָות הַגָּדוֹלוֹת שְׁהִיה לוּ לְבֹוא לְאֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל אֵי
אָפְשָׁר לְשָׁעֵר וּלְהַעֲרֵיךְ וּלְסִפְרֵךְ. וְלֹא הִיה לוּ בָּאָפְשָׁר לְבֹוא
לְאֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל כִּי אִם עַל-יָדֵי קָטָנוֹת זוֹת בָּאָפְשָׁר נִשְׁמַע
אַחֲר-כֵּךְ מִפְיוֹ בְּפֶרֹושׁ. וְאָמַר, שָׁאַם לֹא הִי לוּ אַלְוָה הַבְּבוּזּוֹת
וְהַקְּטָנוֹת לֹא הִי לוּ בָּאָפְשָׁר לְבֹוא לְשֵׁם בְּשָׁוִם אָפָן. וְאָמַר
שְׁרָאֵה שְׁהָוָא מִכְרָחָ לְשֵׁאָר שֵׁם בְּסַטָּאָנוֹבִיל דְּהַנִּינוּ לְמֹות
שֵׁם, אֲך֒ וְאַתְּ הַקְּטָנוֹת וְהַבְּבוּזּוֹת הַצִּילוּ אֹתוֹ, כִּי קָדָם
שְׁבָאַין לְאֶרְץ יִשְׂרָאֵל וּכְרוּ כְּנָ"ל.

נִסְיֻתָו לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

: ۲

אחר כה צוה רבנו ז"ל להאיש שהיה עמו שיתן להאנשים הנ"ל שבאו אותו בnal, מהמأكلים ומשקאות ומני מרכחת שלהם שהיה עליהם, לתן להם מהכל. ונסעו אלו האנשים לביתם, ולא רצו לקבל אגרת מרבני לביתו, רק מהאיש שהיה עמו קבלו אגרת. ורבנו ז"ל העית אגרת שלו בתוך אגרת של האיש הנ"ל. ואלו האנשים היו רוצים לפתח את האגרת של האיש הנ"ל אוילו יכולו להבין ממנה איזה דבר מרבני ז"ל, מי הוא ומאיין הוא, אבל לא היו יכולים למצא האגרת אצלם, כי געלם מהם היקן שהניחו את האגרת. ולא בא לידי האגרת עד שבאו אל הקאמיר (מחנת מעבר גבול) בואליהי או מצאו האגרת אצלם, וראו מן האגרת שזה היה רבנו ז"ל. מהה ראו בן תפוחו, ונבהלו מאד. והאיש ההוא שבזה אותו הרבה בנ"ל בא לביתו ונפטר בסמויך לביאתו ממש:

יא

ומיד אחר נסייתם מפטאנבול, בא אליו הפסוסור הנ"ל, והראה לו אגרות הרבה מצדיקי דורנו ששלהו אליו בקשתם להיות לעזר לאנשים הנסועים מהכא להם, כי הוא חשוב בעניינו השרי מלוכה. בין פרעה, אם תגלו לי מי אתם ומאייה משפחה אתם הרי טוב, ואם לאו, יש לאל

ידי לטעות עמכם רעה אשר לא תוכלו בפירה, ולא יועיל הון לשחר במוון. ולא די שלא תסעו לארץ הקדש גם תהיו בבית האסורים, וכיוצא ברכרים אלה.

ובאשר שמע זאת רבנו ז"ל, מיד אמר לו האמת, ששמו רב נחמן, והוא נבד להבעל-שם-טוב ז"ל ולרב נחמן מהארידענקא ז"ל. מיד נסוג אחורה הפרסור הנ"ל והלך מאתו. וליום מהחרת בא הפרסור בהכעה אליו ואמר לרבנו ז"ל בלשון אהבה וחבה: רביה ה' עמכם. פדרעו של הטובות תקבלו מאתי, ושברכם יהיה כפול על זה שגיליתם לי האמת. כי אם לא הייתם מודים לי, הייתה מוסר אתכם לבית הספר, והייתי נעונש בעולם דין ובעולם דאת. ובקשתי אתכם לקבל טובה מאתי, הן בשכירות הספרינה, הן בשאר דברים, כי אני מוקן ומזמין לשרות אתכם:

יב

וביום מחר בא, ואמר שבא ספרינה מהוויז-לאַרְצָן עם יהודים וייש להם גס-בן שוחט מבהק. ושם באotta ספרינה היה הרב החסיד המפרקם מזרנו הרב זאב וואלף נרו יאיר מטשרני אוסטריה ושאר אנשים חשובים. ושאלו על רבנו ז"ל ונלה להם האיש שהיה עם רבנו ז"ל האמת.

נכיהתו לארץ ישראל

ותכף שלח ר' זאב הג"ל אחרי רגנו ז"ל שיבוא אליו לאקסניה שלו, ויקבלו באהבה להתראה עמו יחד, ולא רצה רגנו ז"ל ללבת עצמו, כי אמר:ongan טוב לפני. כי היה עושה בסטהנבוּל כל מיני קטנות, והיה הولد ייחש ובלי חנורה ובלי כובע עליון, והיה מלובש רק בה"אינטיר-שלאק" [חלק הפנימי של הבגד] שהיה לו מאייה מלבושים, והיה הولد בשוק בדרך בני הנערים הרצים בשוק ומצחקים, והיה עושה מלחמות בדרך איזוק בדרך בני הנערים. והוא מכנים אחד בשם הצרפת ואחד בשם אחר, ועשוי מלחמה והיה בינו תכסייטי מלחמה ממש. והיה עושה ענייני קטנות הרבה מאד שם בסטהנבוּל.

אחר כך נפל הדבר רחמנא לצלו בחרן זה, הינו חצר, והיה מכרח לבוח משם. והכרח לפנים לאקסניה של רבי זאב הג"ל, ועשה עבורי סעודה גדולה. והיה הרבה ר' זאב הג"ל נהוג בו בבוד גדוֹל מאד מאד בלי ערלה. ורגנו ז"ל עשה כמה דברים או שהיה בנגד רצון ר' זאב הג"ל אך אף על פירכו אהבה מקלחת השורה. ומעצם אהבה, לא הסתכל על זה כלל, אף על פי שהיה בעיניו פליות גדוֹלות. כי בכלל עת שהיה ר' זאב מתפלל לפני העמוד בשבת בדרך המפרסים, ורגנו ז"ל היה אוכל באותו העת. כי היה מתפלל מוקדם, עד שבעת תפלו נשל ר' זאב

שְׁבָחִי הַרְ"ן

גג

הִיה הוּא ז"ל אֹכֶל סְעֻדָתוֹ. וּבֶן הִיה בְּלֵיל שְׁבָת וּבְשְׁבָת
בְּשְׁחָרִית וּבְסְעָדָה שְׁלִישִׁית. וּבָעֵת שִׁישָׁב ר' זַאֲב לְסְעָדָה
הַשְׁלִישִׁית, כִּבְרֵךְ רַבְנָנוּ בְּרִפְתָּה-הַמּוֹזָן. וַצְוָה לְהָאִישׁ שְׁהִי
עִמּוֹ שִׁיסְתַּבֵּל אָم יִשׁ פּוֹכְבִים, וְהַתְּפַלֵּל תְּכַפָּר עֲרֵבִית וְהַבְּדִיל
וְלַקְחַ הַלְוָלְקָעַ וְגַנְגָנָס לְבִית ר' זַאֲב וְהִיא הַתְּחִיל בְּסְמוֹךְ
הַסְּעָדָה הַשְׁלִישִׁית פְּדוּךְ הַמְּפָרָסִים. וְתְכַפָּר בְּשַׁגְגָנָם רַבְנָנוּ
לְשֵׁם בְּלֵי כּוֹבֵעַ עַלְיוֹן וּבְלֵי חָגָורה וְהַלְוָלְקָעַ בִּידָוֹ, תְכַפָּר
קָבְלוֹ בְּכָבוֹד גָּדוֹל ר' זַאֲב הַגְּנָל, וּבְרֵךְ בְּרִפְתָּה-הַמּוֹזָן מִידָה,
וְהַתְּפַלֵּל עֲרֵבִית וְהַבְּדִיל, וְדַבֵּר עִם רַבְנָנוּ ז"ל בַּמִּיעֵט בְּלֵיל
הַלְּילָה. וְהִיא אַהֲבָה גָּדוֹלָה בּוּינָה.

וְרַבְנָנוּ ז"ל עָשָׂה שֵׁם בְּלֵי מִינִי קָטָנּוֹת בְּגַנְלָל. וְהִיא שֵׁם עַל
כִּבְרֵךְ שֶׁל ר' נְפָתְלִי ז"ל. וְכָל מָה שַׁעַר עַלְיוֹ בְּסְטָנְגָבוֹל
בְּגַשְׁמִיות וּבְרוֹחַנִּיות תְּקִצָּר הַמּוֹן וּרְיעֹות לְסֶפֶר. וּכְפִי הַמּוֹבֵן
מִדְבָּרוֹן, שְׁהִי שֵׁם בְּסֶפֶנָה גָּדוֹלָה וּעֲצֹמוֹה וְהִיא סְבּוֹר
שְׁבוֹדָאִי וְהִיא נִשְׁאָר שֵׁם דְּהַנְּנוּ שִׁיסְתַּלְקֵךְ שֵׁם, אֲךְ הַשֵּׁם
יַתְּבָרֵךְ עָשָׂה עִמּוֹ נִסִּים הַרְבָּה, וּעַבְרֵר עַל הַכֶּל. וְהַקָּטָנּוֹת
הַגְּנָל הַוּעִיל לוֹ מַאֲדָה.

גַם בְּשֶׁבָא מִהַּקְרֵב שֶׁל רַבִּי ר' נְפָתְלִי נִפְלֵל פְּתָחָם עַל הָאָרֶץ
וּשְׁכֵב בְּךָ כִּמָה שְׁעוֹת. וְאַחֲרֵךְ הַנִּיחֹו אָוֹתוֹ עַל הַמְּטָה
וּשְׁכֵב שֵׁם בְּלֵילָה עַד לְמַחרָת חַצִי הַיּוֹם. וְהִיא שְׁוֹכֵב

נכִּיעַתּוֹ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

כִּמי שָׁנְגֻעַע עַד שְׁעֹזֶר הַשֵּׁם יִתְבְּרֹךְ שָׁקֵם מִמְּפֹתָה וְחוֹרָלָאֵתנוּ. וְהִיא לוֹ סְכִינָה גָּדוֹלָה רַבָּה וְעַצְמוֹת וְמִנְיָה אֲזִין מִסְפֵּר בְּכָל עַת וּבְכָל רַגֵּעָה שֶׁם. וְאָמַר שְׁהַבּוֹיָנוֹת וְהַקְּטָנוֹת הַגְּלָל הַזְּעִיל לוֹ מַאַד פָּגָל:

יג

וְאָמַר רַבָּנו ז"ל, שְׁפֵל כֵּד נְכָנָם בְּהַקְּטָנוֹת וְנָעָשָׂה רְגִיל בְּעַנְנֵי הַקְּטָנוֹת כָּל-כֵּה, עַד שָׁאַחֲר-כֵּה כַּשְּׁבָא לְאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְרַצָּה לְהַשְׁלִיךְ וְאֵת הִיא מִכְרָחָה לְהַכְרִיחָה עַצְמֹו בְּכָחֹות לְשִׁיבָּר וְלְהַשְׁלִיךְ אֶת עַנְנֵי קָטָנוֹת הַגְּלָל, כִּי כָּבֵר הִיא קָשָׁה עַלְיוֹ לְהַשְׁלִיךְ וְאֵת מִחְמָת גָּדוֹל הַרְגִּילוֹת. כֵּד הִיא נְכָנָם בְּהַקְּטָנוֹת בְּתַחְלָה. גַּם אַחֲר-כֵּה כַּשְּׁבָא מְאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל הִיא חִדּוֹשׁ נַפְלָא בְּעַנְנֵי זֶה.

וְעַצְמָם הַפְּלָגָה גָּדוֹלָת חִכְמָתוֹ בְּעַנְנֵי זֶה, עַמְקָם עַמְקָם לֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִרְאָה בָּזָאת. כִּי זֶה יְדוּעָ שְׁקָדָם שִׁיזְׁצָאיִן מִדְרָגָא לְדִרְגָּא צָרִיךְ שִׁיהְיָה יְרִידָה קָדָם הַעַלְיָה וּכְיוֹן, וְאוֹצְרִיכָן לְדִרְגָּא עַנְנֵי קָטָנוֹת לְהִיוֹת אִישׁ פְּשָׁוֹט לְגַמְרִי וּכְיוֹן. וְהַוָּא ז"ל, מִחְמָת שְׁבֵל יְמֵיו לֹא הִיא עוֹמֵד בְּשָׁוָם פְּעַם עַל מִדְרָגָה אַחֲתָה, רַק בְּכָל פְּעַם בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעה הִיא עוֹלָה תְּמִיד מִדְרָגָא לְדִרְגָּא, עַל-כִּין דִּיקְתָּה חִכְמָתוֹ בְּעַנְנֵים אֶלָּו גְּבוּהָ וְעַמְקָם מֵאָה, "עַמְקָם עַמְקָם מֵיְמַצְאָנוּ" (קְהֻלָּת ז':

יד

וְאֹז בָּאוֹתוֹ הַעַת הִיְתָה הַמְלִכָּה שֶׁל הַצְּרָפָת, שְׁהָלֵךְ
הַצְּרָפָת לְאָרֶץ הַתּוֹגֵר לְמִצְרָיִם וּלְאָרֶץ־יִשְׂרָאֵל וּבְיוֹצָא
בְּמִפְרָסָם. וּכְאַשְׁר נִשְׁמַע לְאַנְשֵׁי סְטָאנְבּוֹל שֶׁהַמְלִכָּה הַגְּנָל
מַתְעָרָת וְהַצְּרָפָת הַזְּלָקָד וּבָא עַל הַים [וּרְבָּנו זַ"ל לֹא
הַשְׁגִּיחַ עַל זה וּרְצָחָה לְהַפְּקִיר אֵת עַצְמוֹ. וְאָמַר לְהָאִישׁ
שְׁהָיָה עָמֹן: תַּרְדֵּעַ שֶׁאָנָּי רֹצֶחֶת לְסִפְנֵן אֵת עַצְמֵי אֲפָלוֹ בְּסִפְנוֹת
גְּדוֹלֹות] אָזְיָה לֹא רְצָחָה קָהָלָה קָדִישָׁא שֶׁל סְטָאנְבּוֹל לְהַגִּימָה
שֻׁוּם יְהוּדִי לְצַאת מִקְרֵר הָעִיר וְחוֹצֶת, לְפָרֵשׁ עַל הַים.

וּרְבָּנו זַ"ל לֹא הַשְׁגִּיחַ עַל זה וּרְצָחָה לְהַפְּקִיר אֵת עַצְמוֹ.
וְאָמַר לְהָאִישׁ שְׁהָיָה עָמֹן: תַּרְדֵּעַ שֶׁאָנָּי רֹצֶחֶת לְסִפְנֵן
אֵת עַצְמֵי אֲפָלוֹ בְּסִפְנוֹת גְּדוֹלֹות וּעֲצֹמוֹת אֵת נִפְשָׁךְ
אֵין רֹצֶחֶת לְהַפְּקִיר. בָּכְנָן, אִם תַּרְצָחָה קָח לְךָ מָעוֹת עַל
הַזְּכָאות וְשׁוֹב בָּשָׁלוֹם לְבִיתֶּךָ, וְאָנָּי אָפָעַ לְבָרֵד בְּהָעָלָם
וּבְהַסְּטָר מִאַנְשֵׁי סְטָאנְבּוֹל. בַּי אֵת עַצְמֵי אָנָּי מִפְּקִיר, יְהִי
אֵיךְ שִׁיחָה וּכְוּ. וְהָאִישׁ הַגְּנָל מֵאָנוּ בָּהָה וְאָמַר: בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר
יְהִי שְׁם אֲדוֹנִי אִם לְמִiot אִם לְחַיִם שְׁם יְהִי עֲבָדָךְ
וּבְאַשְׁר תַּלְכֵי אַלְךְ גַּמְ-כָּן.

וְהַשְׁם יְתִבְרַךְ בְּרָחְמֵיו הוּא מִסְבּוֹת מַתְהַפֵּה, וּסְבּוֹב בְּרָחְמֵיו,
שְׁאַחֲרֵי יוֹם אוֹ יוֹמִים נִשְׁמַע הַיּוֹת שְׁיוֹשֵׁב שְׁם

נכיעתו לארץ ישראל

בסתאנבול חכם הגדול מירושלים, אשר קבע על יד נרכות עבור עני ירושלים עיר הקדש, והיה ברעתו להתעכבר שם עוד שנה אחת. ופתחם נתעורר ואמר לאנשי סטאנבול: תדרעו שנתגלה לי שאני מברח מיד לנסע לירושלים, כי אני רואה שהימים ממשמשין ובאין להסתלק מן העולם, ואתם אל תיראו את עם הפרנצז, ואין לכם לדאג עבור ישראל שילכו להם, כי בודאי לא יאנה להם שום חוק בעורת השם וה' ישمرם ברוחמי, עד בואם לשם. כי כבר נרשם מקום קבורתי בירושלים. ומיד שמעו לדבורי, והלכו ושכרו מיד ספינה גroleה, והכרייזו: מי שרוצה לילך על הספינה אלה. והלכו הרבה אנשים ונשים וטף, הן מאנשי ספרד והן מאנשי אשכנז, ונסע רבנו ז"ל גם-כון על ספינה זו לארץ הקדש. ודבר רבנו ז"ל עם החכם מירושלים הג"ל, שיקח אותו לירושלים, כי אמר שאינו רוצה להיות לא בצדפת ולא בטבריה, וכן המתיקו סוד ביניהם.

ובלבם על היה רוח סערה גroleה מאד שקורין (אפרטינע גroleה מאור), והיתה הספינה בספינה גroleה. "יעלו שמים ירדו תהומות" וכו' (תהלים ק"ז). ולא היה עוד בלב איש מהם להגצל מן המיטה. והיו צועקים כלם אל ה'. והיתה לילה אחת כמו יום-הכפורים מפש, שהכל בוכים ומתודים ומבקשים כפירה על נפשם. ואמרו סליחות

שְׁבָחִי הַרְ"ן

נ

וישאר דברי תפלהות ותחנניות. ורבינו ז"ל היה יושב דומם. והתחילה במא אנשים לומר לו מפני מה הוא שותק בעית צרה בזאת? ולא השיב. אך אשחת הרבה דקהלה קדש חאותין. שהיתה מלמדת ובכחה וצעקה כל הלילה והתחילה היה גם-בן לומר לו באלה. מפני מה הוא דומם. וכמראפה שקלל אותה. ואמר לה: הלווי הייתם שותקים גם אתם היה טוב לפניכם. ובזאת תבחנו, אם אתם תשתקו - ישתק הים מעלייכם גם-בן. וכן היה ופסקו מלצעק ושתקו. ואוי מיד בשעהIOR היום "יקם סערה לדממה ויחשו גלייהם ויישמחו" וכו' (תהלים ק"ז):

טו

ואחר יום או יומיים נשארה הספינה בלי מים שראויין לשתייה. כי פסקו אצלם המים של שתייה שהיה על הספינה. ולא נשאר להם כדי אמר כל אחד של מים סרווחים ועכורים ותולעים היו מרחשי בהם. ואלו המים חילקו לאנשי הספינה במדה, לאיש "אקי" (מדה קטנה) אחת. והיה להם סבנה גדולה מהאטמאן יותר מפל הסכנות, ואוי התרללו אנשים ונשים וטף מקירותיהם לבם. ונתעורר עוד הפעם רוח-סערה גדולה, והביא הספינה אחר שני מעת-

נכיעתו לארץ ישראל

לעת לארץ הקדשה לספר ירושלים לעיר הקדש יפו. ורצה
רבנו ז"ל לירד שם מהספינה ללכת אל ירושלים עם החכם
הנ"ל בצוותא חרן בן"ל. ומאת ה' היהת סבה, ולא העיזוהו
הישמעאים שיבגנס אליהם. כי הסתכלו על מלבושיו ועל
תאר פניו שיש לו פאות ארוכים בנהוג במריניתנו, ושהינו
יודע לשונם וכיוצא בה, ואמרו שהוא בודאי אחד
מהמרגלים של הצרפת. ולא הועילו שום פios ובקשות.
ונשאר רבנו ז"ל על הספינה. והיה ברעת הקאפיקטאן
להתעכ卜 שם עם הספינה להיות עומד לפוש איזה ימים.
ואז היה שני ימים קדםראש השנה. אך הספינה לא יכולה
לעמד שם מלחמת גלי הים שרצו להפכה, ולא הועיל שום
עצה ותחבולה לה. והיה הדבר לפלא גדול בעני
הקאפיקטאן, ושאל: מה זה ועל מה זה? והשיבו החכמים
של הספדרים, שקבלה בורם איש מפי איש, שבזה המקום,
נשלך יונה בן אמיתי הנביא. ולא יכולה הספינה לעמוד שם
אותה הלילה והכרחו לוועם הספינה משם. והלכו ממשם
ובאו בערב ליל יזכור ברית לעיר הקדש חיפה. ועמדו אצל
הר הכרמל נגד מערת אליהו. ובאשمرة הבקר אמרו כל
העם סליחות בשמחה גroleה. ואחר כך התפללו תפלה
שחרית, ואחר כך הלכו בלם לעיר הקדש חיפה אנשים
ונשים וטף.

וְאֹז נִכְנָס רְבָנו הַקָּדוֹש ז"ל לֶאֱרִץ הַקָּדוֹשָׁה, וּבָא אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר נִכְסָף אֲלֵינוּ, וְהַשְׁתּוֹקָק אֲלֵינוּ בְּהַשְׁתּוֹקָקִות וּבְסְפִינִין
גְּעֻגְעִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד, וּמִסְרָר נִפְשָׁוֹ אֲלָפִים וּרְכָבּוֹת
פְּעֻמִּים בְּשִׁבְילֵהֶה, וְהַשְׁלִיךְ נִפְשָׁוֹ מִנְגָּד עַבְורֵה. וְגַדֵּל עַצְם
הַשְׁמָחָה שְׁהָיוֹ לֹא בָּאוֹתָה הַרְגָּעָה שְׁנָכְנָס וּעֲמָד עַל אַרְמָת
הַקָּדֵש, אֵי אָפָּשָׁר לְשָׁעֵר בָּמָה. אֲלֹו בְּלַי הַיָּמִים דַּיו וּכְיוֹ לֹא
יִסְפִּיקוּ לְבָאָר אֶפְסָם קָצָה מְזָה. בַּי תְּכָפֵף וּמִיד הַשִּׁיג מַה
שְׁהָשִׁיג. בַּי אָמַר שְׁתְּכַפֵּף בְּשָׁהָלָד אַרְבָּע אַמּוֹת בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל
פָּעֵל מִיד מַה שְׁרָצָה לְהַשִּׁיג.

וְאַחֲר חִצּוֹת הַיּוֹם הַלְּכוֹ לַמִּקְדָּשׁ, וְאַחֲרֵיכֶם לְבִית-הַכְּנָסָת
וְנִתְמַהְמָהוּ עד הַלִּילָה. וּכְשָׁבָא רְבָנו ז"ל לְבִיטָהו אֶל
הַאֲכְסָנְנִיא שָׁלוֹ, וְהִיה לוֹ שְׁמָחָה גְּדוֹלָה וּעֲצָוָמָה עד מְאֹד,
וּבְכָל רַגְעָה וּרְגַע אָמַר לְהָאִישׁ שְׁהָיוֹ עָמוֹ: אֲשֶׁרִיךְ שְׁזָבִית
לְכֶךְ לְהִזְהִיר עַמִּי בָּאָן. וַיְזִיה לוֹ לְקָרוֹת וּלְהַזְכִּיר לִפְנֵי
מַהְצָעַטְיָל בְּהַנְּרִשְׁמִים שֶׁם, דַהֲנִינוּ בְּלַגְלִוִים אֲלֵינוּ שְׁנָתֵנוּ
לוּ צָעַטְלִיךְ מִשְׁמֹותֵיכֶם. וְאַכְלָו שֶׁם סְעַתָּה הַלִּילָה שֶׁל
רַאש-הַשָּׁנָה, וְהַכְּל בְּשְׁמָחָה גְּדוֹלָה עד אַחֲר הַסְּעָדָה עד
שְׁשַׁכְבָּו שֶׁם לִישָׁן. וּבְבָקָר הַלְּכוֹ לְבִית-הַכְּנָסָת. וְאַחֲר שְׁבָאוּ
מִבֵּית-הַכְּנָסָת נִתְעוֹר בּוּ דָאנָה וְלֹכֶב נִשְׁבָּר מְאֹד בְּלִי עַרְך
וְלֹא דִבֶּר מְאוֹמָה עִם שֻׁום בְּנֵ אֶדְם:

גְּסִיעַתּוֹ לֵאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

טז

וַתִּכְפַּף אַחֲרֵ רַאשֵּׁה שָׁנָה הִיה רְצֹן רַבְנוּ ז"ל לְחוֹדֵר תְּכַפָּה לְבִתְתוֹ, וְלֹא הִיה רְזֹחַ לְגַעַם כָּלֵל לְשֻׁום מָקוֹם, לֹא לְצַפֵּת וְלֹא לְטַבְּרִיה. אֵיךְ קָאֵישׁ שְׁהִיה עַמּוֹ הִיה כּוֹסְפּוֹ חֹק מַאֲדָל לְזֹן עִנְיוֹ בָּמְקוּמוֹת אֶרְזִי-יִשְׂרָאֵל. וְכֹא אֶל רַבְנוּ ז"ל, וֹאמֶר לוֹ, שִׁשְׁ שִׁירָה לִילְךָ עַמּוֹ לְטַבְּרִיה. וְהַשִּׁיבָה לוֹ: יִשְׁלַח לְךָ בְּסֻפִים לְטַבְּרִיה. לְךָ שְׁכָר חֲמֹרוֹת. וְעַשֵּׂה כֵּה. וְנַתֵּן לְהֶם אַדְרוֹופָ (דְּמֵי קָדְמָה). וּבְחוֹזְרָתוֹ מִהְבָּעֵל חֲמֹרוֹת אָמַר לוֹ תְּכַפָּה: שְׁבָרֶת חֲמֹרוֹת? הַשִּׁיבָה לוֹ: הָنָן. אָמַר לוֹ רַבְנוּ ז"ל: תְּכַפָּה וּמִידָּה תְּלַךְ וְתַקְחֵ מִמּוֹן הַאַדְרוֹופָ, וְאֵם לֹא יַרְצֹחַ לְהַחְזֵיר לְהָ, אֹוי פְּנֵיכֶם לְאַבּוֹד הַאַדְרוֹופָ בַּי אַנְיִ רְזֹחַ לִילְךָ לְשָׁם. וְאַחֲרֵ שְׁבִי שָׁעוֹת אוֹ שֶׁלַשׁ נִפְלֵ האַיִשׁ הַגָּל שְׁהִיה עַמוֹּ בְּחִלְשָׁה גְּדוֹלָה רְחַמְנָא לְצַלְנוֹן. וְאוֹ נַתֵּן שְׁבָח וְהַזְדָּאה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ. אֲשֶׁר מִנּוּ לְלַכְתָּ עִם הַשִּׁירָה הַגָּל:

יז

אֵיךְ תְּכַפָּה כְּאֵשֶׁר נִשְׁמַע לְאַנְשֵׁי אֶרְזִי-יִשְׂרָאֵל הַיּוֹשְׁבִים בְּצִפְתָּה וּבְטַבְּרִיה שַׁרְבָּנוּ ז"ל הוּא בְּחִיפָה, שְׁלַחוּ הַגְּדוֹלִים וְהַצְדִיקִים אֲשֶׁר שָׁם, לְבַקֵּשׁ אֶת רַבְנוּ ז"ל שִׁיפּוּ אֲלֵיכֶם. וְכֹא אַנְשֵׁי טַבְּרִיה עַל יוֹם כְּפֹור אָלוֹן, וְהַבִּיאוּ לוֹ אֲגָרוֹת

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

סא

מֶגְדּוֹלִי הַצְדִיקִים, שְׁבָלָם מִבְקָשִׁים אֶתְהָזֶה לְבָאוֹ לְטַבְרִיהַ עַל
חָג הַפְּפּוֹת. וְהָוָא לֹא הַשְׁגִיחַ עַל כֵּל זוֹה.

וַיֹּאמֶר לְהָאִישׁ שְׁהָיָה עַמּוֹ לְקָנוֹת לוֹ אֲתָרוֹגִים. וְהַלְךָ אֶל
הַחֲכָם הַחֹזֶה שֶׁם, וְנַתֵּן לוֹ עַשְׂרִים פָּאָרִים (שֶׁם
מִשְׁבַע) וְהַלְךָ אֶל שָׂדָה יִשְׁמָעוֹאַל, וְהַבְיאָ לוֹ שֶׁלְשָׁה אֲתָרוֹגִים
מִבְחָרִים וַיְפִים מַאַד.

בְּתוּךְ כֵּה שְׁהָיָה יוֹשֵׁב שֶׁם בְּחִיפָה בָּא יִשְׁמָעוֹאַל אֶחָד רַךְ
בְּשַׁנִּים, וַיֹּשֶׁב אֶצְלוֹ, וְדֹבֶר אֶלְיוֹ דִּבּוֹרִים הַרְבִּה, וְלֹא
יְדַע מָה הוּא אָוֹמֵר. וְכֹן הָיָה אֶצְלָכֶל סֻעָה וּסֻעָה בַּיּוֹם
וּבַלְילָה, וְהָיָה מַחְבֵב אֶתְהָזֶה מַאַד. וְפָעַם אֶחָת בָּא אֶלְיוֹ בְּכָלִי
זַיְן בְּכָעַם גָּדוֹל, וְהַתְּחִיל לְזַעַק וְלְצַעַק עַלְיוֹ וְהָוָא לֹא יְדַע
מָה הוּא מַדְבֵר, אֶךְ אֲשֶׁר אֶחָת מִפְּדִינָת וּוּאַלְיכִי הִיתָּה
שֶׁם, וְתִכְפֵּף כְּשַׁהֲלֵךְ הַיִשְׁמָעוֹאַל, אֶמְרָה אֶל רַבְנוּ זֶל, לִמְעֵן
הַשֵּׁם שִׁיבָרָח מִבֵּית זוֹה, כִּי זֶה הַיִשְׁמָעוֹאַל אָוֹמֵר שַׁהָוֹא זֶל
יַלְךָ עַמּוֹ לְלַחַם שְׁקוּרִין ("פְּעַחְתִּין"). וְתִכְפֵּף בָרָח הוּא זֶל לִבְית
הַחֲסִיד הַמְּפָרֵסֶם מַוְרָנוּ הַרְבָּב זֶבֶב מִטְשָׁאָרָנִי אָוֹסְטָרָה
הַגֶּל וְהַצְנִיעוּ אֶתְהָזֶה בְּחֶדְרֵי חֶדְרִים. וְאַחֲרֵ-כֵךְ בָּא הַיִשְׁמָעוֹאַל
הַגֶּל עוֹד הַפָּעָם לְבֵית אַכְסָנִיא שֶׁל רַבְנוּ זֶל, וְאָמֵר: הִיכְן
הָאִישׁ הַלֹּז? יְדַע לְהָיו לָהּ שֶׁאַנְיָ אָוֹבָה אֶתְהָזֶה מַאַד, אַנְיָ אַתָּן
לו הַחֲמֹורִים וְגַם הַסּוּס שְׁלֵי נִשְׁלֵךְ עַמּוֹ הַשְׁיָרָה לְטַבְרִיהַ

נִסְיֻתָו לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

וישוב אין לו להתחפה מטמי כל מעטה. וכן היה, שבא רבנו ז"ל אל אקסניה שלו, ובא היישמעאל ולא דבר לו כללום רק שתק ושם. ואחר כך חיבב אותו זה היישמעאל מאד באהבה יתרה.

וענין זה של היישמעאל היה פלייה גדולה. ואמר רבנו ז"ל שהיה לו יסורים מהאהבה של היישמעאל יותר מן השנאה והכעס שלו. ובפי הנשמע מפי הקדוש, שהיה בענין מעשה זו שהיה לו עם היישמעאל סכנה גדולה, ובמקרה שגנשemu מפי הקדוש, שאמר שהוא היישמעאל היה הס"מ בעצמו וברוזח השים שנצול ממנה בשלום בכספי ה':

יח

ובחל המועד סכות הלו כבל העולם, וגם רבנו הילך עמהם, למערה של אליהו הנביא. שם עשו כל העולם שמחה גדולה ורקודין ומחולות. והוא לא היה שמח כלל. רק ישב שם בהכנע גדולה ובלב נשבר. ושאל הרב ר' זאב הנ"ל את האיש שהיה עמו: מה זה ועל מה זה, שהוא בעצבות מן ראש-השנה עד עתה? וה' יודיע אם טוב הדבר. וגם בשמחת תורה עשו הקפות ברקודין ושמחה בנהוג בפרט שהיה שם אנשים חסידים, והוא ז"ל היה גמ"ן בבית-הכנסת, ולא רצה לעשות שום הקפה,

שְׁבָחִי הַרְ"ן

טנ

רק ישב שם בהגנה ובכיפה ראש (באשר דרכו היה כן על-פי הרבה, קדם שזכה לפעל מה שהיה רצחה בכלל עת ובכלל שעלה, שהיה לו לב נשבր מאד בכלל פעם וכו' באשר יואר לקמן).

וآخر שמחת תורה אמר להאיש שעלה עמו: ברוך השם פעלתי מה שרציתי על צד היוטר טוב ונכוון, ואף על-פיין היה בראעתו להתחממה באנו מלחמת חרב אריין ישראלי, ועכשו ברצוני לנגן נסיעות לכתינו לחווין לאירן. על-כן לך ושבר הספינה לסתאנבול. ולא אבה האיש שעלה עמו לשמע אליו ומאן לנמע לביתו, כי אמר שרצונו להיות בטבריה וכו'. והnbsp;שבר לו רבנו ז"ל: מאחר שאתה מתאווה להיות בטבריה, לך ושבר חמורים לשם. כי דרכו היה לבלי להתקUSH הרבה על שם דבר וכו' (חי מורה).

ושבר חמורים, והלכו לעיר הקדש טבריה. ובאו לשם לעת ערב. וכל הלילה החלכו אנשי טבריה לקבל פניו זה נבנש וזה יוצא. והרבה הלבישו עצמן בגדי שבת לכבוזו. ולא היה ישן כל הלילה מלחמת זה. ובתחלתו נתאכسن בבית שאר בשרו נין ונבד של הרב הקדוש מזרנו הרב נחמן מהארידענא ז"ל. אך רבים אמרו שצרכין

נכיעתו לארץ ישראל

לראות בשביילו בית גדור שיהיה לו הרחבה הדעת. ומיד הסבימו שיתאכسن בבית הרבני המפרנס חותיק וחסיד מירנו הרב צבי הארקער, ונכנום לשם.

ושלח אליו הרב הקדוש המפרנס מירנו הרב אברהם קאליסקער ז"ל, באפשרות שיום הקוה הוא אצלו. על-בן הוא מן הנמנע שליך אצלו לתן לו שלום. והшиб רבנו ז"ל, שבלא זה היה ברשותו לילך אליו. ומיד הלה לheckdik הנ"ל, וקיבלו בכבוד גדול מאד מאור ואהבה תורה ובחבה גדורלה מאד מאד. ונגדל האהבה והחוב שהיה להרב הקדוש מירנו הרב אברהם הנ"ל עם כבוד רבנו הקדוש ז"ל אי אפשר לבאר ולספר. ושהר פניו שיתאכسن אצלו, והшиб רבנו ז"ל שהוא אי אפשר לעמוד בקביעות אצלו. אך על שבת אחת היה אצלו. ובليل שבת בפה רבנו ז"ל את ראש שיברך אותו, וקפוץ ארבע אמות ממנה לאחריו ברעדיה גדורלה. ודבר בהחלונות גדול ולא היה אפשר להבין מה שאמר. אך בסוף דבריו שמעו שאמר: אין אין מתרבשים בפני זרע הבעל-שם-טוב ז"ל, ולא רצה לברך אותו. אך את האיש שהיה עם רבנו ז"ל ברך מיד כשבפה ראשו. וזהו שם בשעת הפעלה שמה גדורלה ובקש הצדיק הנ"ל את רבנו ז"ל שאמר תורה. ולא רצה בשום

שְׁבָחִי הַרְ"ן

סה

אֲפָנָן וְאָמֵר הַצָּדִיק הַגָּל בְּעַצְמוֹ תֹּרֶה. וְכֹן הִיה בְּסֻעַרְתָּה
שְׁנִיה וּשְׁלִישִית. וְאָמִירַת הַתֹּרֶה שֶׁל הַצָּדִיק מִזְרָנוּ הָרָב
אַבְרָהָם הַגָּל הִיה בְּהַתְּלִיכּוֹת גָּדוֹלָה וּבְצַעַקָּה גָּדוֹלָה וְלֹא
נִשְׁמַע שָׁוֹם דָּבָר, רַק לְבַטּוֹף סִים כֵּד הָוָא עֲקָר עֲבוֹדָת
הַבּוֹרָא יַתְּבִּרְךָ. וּרְבָנוּ זֶל הִיה מִשְׁבָּח וּמִפְּאַר הַתֹּרֶה שֶׁלּוּ
בְּלִי עַרְךָ, כִּמְעַט שָׁאוֹן הַגָּמְתוֹן. גַּם אַנְכִּי שְׁמַעְתִּי מִפְּיו
הַקָּדוֹש שָׁאָמֵר, שְׁלִימּוֹת הִיה רַק לְהַצָּדִיק מִזְרָנוּ הָרָב
אַבְרָהָם הַגָּל. וְאָמֵר לֵי: הָלָא רְאִיתִי כִּמָּה צְדִיקִים, אָכְלָן
שְׁלִימּוֹת הָוָא רַק אֲצַל הַצָּדִיק הַקָּדוֹש הַגָּל:

יט

וְאַחֲרַ שְׁבָת, בַּיּוֹם רָאשֵׁן, בָּא הַצָּדִיק מִזְרָנוּ הָרָב אַבְרָהָם
הַגָּל אֶל רְבָנוּ זֶל לְאַכְמַנְיָא שֶׁלּוּ וְדָבָרוּ בִּיחוּד
שְׁנִיהם. וְאַחֲרַ יוֹם אוֹ יוֹמִים, נִפְלֵ רְבָנוּ זֶל עַל עַרְשֵׁ דָּנוּ
רְחַמְנָא לְאַלְוָן וּשְׁלַח עַל פְּרוֹזָן לְהַצָּדִיק הַגָּל. וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם
הִיה הַוְּלִיךְ הָרָב מִזְרָנוּ הָרָב אַבְרָהָם הַגָּל לְבָקָרוֹ.

אַחֲרֵ כֵּד הִיה שֶׁם הַמְּעַשָּׂה הַמְּפָרָסָם שֶׁל הַמְּסֻוֹר שַׁהְיָה
שֶׁם. וְהַמְּסֻוֹר הִיה אֶחָד מְאַנְשֵׁי חִוִּיז־לְאַרְץ שְׁבָאוּ
לְשֶׁם, וּנְעַשָּׂה מְסֻוֹר אֲצַל הַפְּאָשָׁע (וּעַשָּׂה רַעֲוֹת גָּדוֹלָות
לְאַנְשֵׁי טְבִרִיה). וְתַּפְסֵם אֶת גָּדוֹלִי הָעִיר בְּשִׁבְתָּה, וְתַּפְסֵם אֶתְכָם

נכיעתו לארץ ישראל

בבBOR תשעה שבועות. ואחר-כך נסעו אנשי פריגזון (הספראדים) אל הפאשע ונתרנו לו הון רב ופטר אותם, והלכו ותפסו את המஸור, ורצו להנתק אותה, ועשה עצמו, באלו כבר גנוע וממת. ואחר-כך נתעורר והלהק ומסר אותם, עד שנתרן לו הפאשע רשות נשיעשה עם כל העיר ברצוננו. ועשה אותו לפקיד, ובא אל העיר בכבוד גדול עם אנשי חיל יישמעאים, בגדלה ובכבוד. ואוי תקף ומיד ברחו כל העיר ולא נשאר כיראם נשים וטף והיה בכיות גדולות בכל העיר, והיתה צעקה גדולה וככיות רבות בכל בית ובבית.

ונם רבענו ז"ל רצה לברת, אך לא היה יכול מלחמת חלשתו. ובבר התחל ליצאת מן העיר, אך חור אחר-כך. ומאות ה' הייתה זאת, כי עליידי רבענו ז"ל חזרו כלם לתוך העיר, כי המוסור הבנייע עצמו מאד תחת רגלי רבענו ז"ל, והלהק לרבענו ז"ל, והבנייע עצמו מאד תחרתיו. וענין ההנחה שנגאג עם המוסור הנ"ל תקצר היריעה בספר, כי נהג עמו בחכמה נפלאה עד שהמוסור נתקטול גגו.

ו贊ה להאיש שהיה עם רבענו ז"ל שיעשה ברו שיחזורו כל הבורים, וחזרו כלם על-ידי זהה לתוך העיר. ורבענו דיבר עמו בחכמה, ואמר לו שנאה ויפה לפקיד שיתפלל על

צִרְתָּ יִשְׂרָאֵל, וְשִׁוְתְּהִיהָ חָסִידׁ וְעַנוֹ. בַּי הַמְּסֻורָה הַגְּנָלָה
 צְבוּעָ, וְרַמָּה עַצְמוֹ בָּאַלּוּ הוּא חָסִיד, וְהַתְּחִילָל לְדַבָּר עַם
 רַבְנָנוּ זֶלֶל עֲנֵנִי חָסִידוֹת. וְהַוָּא זֶלֶל עָשָׂה עַצְמוֹ בָּלָא יָדָע, עַד
 שְׁנִידָמָה לְהַמְּסֻורָה בָּאַלּוּ הוּא זֶלֶל מַחְזִיק אָתוֹ גַּמְ-כָּנָן לְחָסִיד.
 וְדַבָּר עַמוֹ בְּחִכָּמָה וְעַרְמָה, וְדַבָּר עַל לְבּוֹ שִׁירְגִּיל אַת עַצְמוֹ
 לוֹמֵר תְּהִלִּים. עַד שָׁאָמֵר לוֹ רַבְנָנוּ זֶלֶל: בָּזָאת אֶרְעָ שָׁאַיִן בְּךָ
 גָּאוֹת, אֲםַת תּוֹכֵל לוֹמֵר תְּהִלִּים בְּבִיטִיתִי לְפָנֵי בְּנֵי הַנְּעוּרִים
 בְּבִכְיָה גְדוֹלָה. וּכְנָהָה. וְהַתְּחִילָל מִיד לוֹמֵר תְּהִלִּים בְּבִכְיָה
 גְדוֹלָה וְדַמְעָתוֹ עַל לְחֵיוֹ. וְאַחֲרַ-כָּךְ נִפְלֵל הַמְּסֻורָה לְחִלְשָׁה.
 וְאַפְ-עַל-פִּיכָּן הִיּוּ שׁוֹמְרִים עַל כָּל הַשּׁעֲרִים לְשִׁמְרָה אֲמִ
 יְבָאוּ מִשְׁלָחִים, בַּי זֶה הָיָה מִסְיָרָתוֹ שָׁאָמֵר שְׁבָא הַזָּן רַב
 מִכְאָן לְהִתְמַתָּם. אֲךָ ה' הָיָה בְּעֹורָם, וְהַעֲלִימָו הַדָּבָר מִהַּמְּסֻורָה
 הַגְּנָלָה. וְשָׁלַחוּ אֶת הָאִישׁ שְׁהִיה עַם רַבְנָנוּ זֶלֶל לְחִיפָה וּקְבָּל
 הָוָא אֶת הַמְּעֹות מִהַּמְּשָׁלָחִים וְהַזְּלִיכָם לְטַבְּרִיה וּגְתָּנָם
 לְרַבְנָנוּ זֶלֶל, וְהָוָא נָתַן לָהֶם וְחַלְקָיו. וּכְאָשָׁר עַמְּדָה הַמְּסֻורָה
 מִחְלָשָׁתוֹ, הַתְּפִאָר אֶת עַצְמוֹ שִׁיעָשָׂה לָהֶם עַד רְעוּות.
 וְאָמֵר רַבְנָנוּ זֶלֶל שְׁמַצְּזָה לְהַחְלִיף אָתוֹ מְחִיָּה לְמוֹתָה. וְכָךְ
 הָיָה סּוֹפוֹ שִׁנְפָל עַד הַפְּעָם לְחִלְשָׁה, וְחַנְקָיו אָתוֹ זִמְתָּה (עַזְנִי
 שְׁלֹחָן עַרְוקָחָן מִשְׁפָט סִימָן שְׁפָ"ח סְעִיף י'). וְתִּהְיָה לְרַבְנָנוּ זֶלֶל, שְׁמַחָה
 גְדוֹלָה, עַל שְׁנִתְגַּלְגֵל עַל יָדוֹ זִכְוָת כֹּהֵן, בַּי עַל יָדוֹ חִזְרוֹ בְּלָם
 לְתוֹךְ הָעִיר. וּבְחוֹזְרָתָם לְשֵׁם שְׁמָחוֹ עַמוֹ בְּלָם בִּיחָד).

נכיעתו לארץ ישראל

ויהלך ריבנו ז"ל שם על קבר זקנו רבי נחמן ז"ל. וגם שכרו חמורים, ונסע על כל המערות. ובבואם למערת רבי שמואן בן יוחאי, אווי בני הנערים עסקו בתפלה ובלמוד זהר באשר פקד עליהם הוא ז"ל. וממנו לא ראו שום דבר, רק היה שמה עד מוד. ובכל עת בא אצל האיש שהוא עמו, ואמר לו אשרהיך וכו'. ובليلת הלך מחר לחרד ויהו היר אותם לומר זהר וכו' וכיוצא, והוא בעצמו לא אמר כללום, רק היה הולך ומגע בעצמו והיה בשמחה גדולה עד אור היום. וכשהAIR היום עמד בטלית ותפלין והתפלל בימה שעוט. ומשם נסע עמיהם למערת הלל, ושם אמר גם הוא קפיטל לג ול"ד ושם גם כן היה בשמחה גדולה. ומשם הלכו לקבר שמאי, שם נפל עליו עצות. ואמר שטמיה גדולה אצלו. ואחר כך אמר שיש תריז על זה, ולא גלה התריז. ומשם נסעו לשאר מערות. ובבואם להר הגדול שיש שם על ראש ההר מערת התניא רבי ברוספרדי, לא היה אפשרי לילך עם החמור לשם, ו Kapoor מעיל החמור, והלך הוא בעצמו עם האיש שהוא עמו. והלך כמעט על ידיו ועל רגליו עד בואו למערה זו. ושם נשתהה קצת, וחוירו שם למערה אחרת. וזה על מערה של ינוקא אחת, ובאותה המערה היו הפליראים לבנים, כי אמרו שוחש ברוך שם באורה המערה. גם אילן גדור היה

שְׁבִחֵי הַרְזָן

סט

על המערה זו. ורבינו ז"ל היה הראשון שנכנים לשם, ולא היה שם נחש כלל. ומאו והלאה תחילו כלם לילך באורה המערה. ואחר-כך החלו על שאר מערות עד שהיו לטבריה.

ואז צוה רבנו להאיש שהיה עמו שישע לחיפה לשפר ספינה לחוין לאירז. ובבוואו לשם לשפר, בתוך כד בא ספינה עם קרב הנגאון החסיד המפרנס דקהילת שפטובקה, וגם שלוחיו דרבנן. ואז היה המשחה, שהיו יראים לקבל בעצם המערות עצם מחתמת המסור הנ"ל, והכרחו למסר המערות הכל ליד האיש שהיה עם רבנו ז"כו גנ"ל. אוי הכרח האיש הנ"ל לחזור לטבריה עם המערות. ובבוואו לטבריה אמר רבנו ז"ל: מן הסתם רצון השם שהיה בארץ ישראל עוד אייה זמן. ואמר רבנו ז"ל שיישבו לו חמורים לילך לירושלים עיר הקדש. ובשם זאת הצדק הקאליסקער, בקש מאתו שלא ילך. וכאשר בא הצדק השפטובקער לטבריה עשה סעדיה גדולה בלילה עברו רבנו ז"ל וחביב אותו מאד. ודברו ביחסו, ולא שמע שום אדם מה שדרבו יתרכז. ועשה רבנו ז"ל שלום בין הרוב הקדוש לשפטובקה ובין הרב הקדוש הקאליסקער.

נכיעתו לארץ ישראל

וآخر זמן קוצר נפל שם דבר בעיר, והכרח לברכם מאקסניה
שלו לאקסניה אחרת. ואחריך נפל שם הדבר גם-
פנ, והכרח לברכם מטבריה. ובריחתו מטבריה בעת תדבר
רחמנא לצלן היה בספינה גדולה מאה, כי השער של
החוּמה היה סגנו, והוא מכיר לברכם דרך המערה עד
שבא אל החוּמה אצל שפת בגרת. ורצה לעלות על החוּמה
ולירד משם כדי לצאת לעיר יידיזה מן העיר. ויהי באשר
עליה על החוּמה עבר ובא על צד השני בפנים חוץ, הסתכל
והנה הים פחהוי, והוא היה תלוי ועומד על ידיו ועל רגליו
על החוּמה למעלה, ותחתיו היה הים, ונשא לבו להשם
יתברך, והצילו ברוחמי. יצא משם בשלום עד שבא לעיר
הקדושה צפת, וישבו שם ימים אחדים, עד שנשemu
שהצרפת יבוא בקרוב לעפו:

כ

ובשש מע זה, שליח שליח מיוחד לעכו לשפר הפסינה
מרענאו שהויא בשלום עם כל האמות. הינו כי
יש מדינת רענאו, ויש להם שלום עם כל המלכים.
וכשאותה הפסינה מוציאה הגל שלחה, אוין אין לzechין לתוך
הפלען. כי דרך הפסינות של מלחתה שחוטפין על הים

שְׁבִיחֵי הַרְזֵן

עו

סִפְינָה עִם הָאֲנָשִׁים שֶׁבֶה לְתֹזֵד הַפְּלָעָן דְּהַיּוֹ בְּשִׂבְיוֹת, אֲבָל
בְּשִׁהְסִפְינָה הַגָּל מִמְּדִינָת רַעֲגָנוֹ מוֹצִיאָה דָּגָל שְׁלָה, אֲיוֹ
אֵין לוֹקִחֵין מֵהֶם לְתֹזֵד הַפְּלָעָן. וְכֵן הִיה שְׁשָׁכְרוּ לוּ סִפְינָה
בָּזָה, וּבְשִׁשְׁמָעַ הַרְבָּה הַצָּדִיק מִוּרָנוֹ הַרְבָּה אַבְרָהָם הַגָּל שְׁרַבְנוֹ
וְלֹרְזָה לְנַהֲגָה נְסִיעָות לְבִיתּוֹ, שְׁלָח שְׁלִיחַ מִיחָד אַלְיוֹ עִם
אַגְּרָתוֹ וְגַם אַגְּרָת הַפּוֹלֶת.

וְהִוא זָל יָדוֹ אֶת עַצְמוֹ מְאֹד וְלֹא רְצָח לְהַמְתִין עַל אַגְּרָת
שֶׁל הַרְבָּה הַגָּאוֹן דְּקָהָלָת שְׁפִיטוֹתְקָעָ, וַיֵּצֵא מִשְׁם
בְּעַרְבָּ-שְׁבַת-כְּדֻשָּׁ פְּרִישָׁת זָכוֹר. וְחַלְבָוּ כֵּל הַלִּילָה עַד שְׁלַש
שָׁעָות קָדָם קְבָלה שְׁבַת, אוֹ בָּאוּ לְסֶפֶר שֶׁל עַפּוֹ. וְשַׁלְחוּ
הַטְּאַלְמִיטָשׁ (סּוֹקֵן הַנְּסִיעָות) שִׁקְחָ אֹתָם עַל הַסִּפְינָה, וּבָא
וְהַשִּׁיבָ, שָׁאֵי אָפְשָׁר בְּשָׁום אָפָּן לְקַח אֹתָם מִחְמָת שְׁבָר
הַסִּפְינָה מְלָאָה מִאֲנָשִׁים שְׁגַבְנָסּוּ לְשֵׁם יוֹתֵר מִדְאָי. וְהַכְּרָחוּ
רַבְנוֹ זָל עִם הָאִישׁ שְׁהִיה עִמוֹ לְכָנָס לְתֹזֵד הַעִיר עַפּוֹ
לְשִׁבְתַ שֵּׁם פְּרִישָׁת זָכוֹר.

וְחַלְבָוּ לְהַגְּבִיר שְׁהִיה לָהֶם אַגְּרָת אַלְיוֹ מִרְבֵ הַקָּאַלִּיסְקִיר
הַגָּל. וְנִתְאַרְחוּ אֲצָלוֹ. וְשֵׁם נִפְלָעַלְיָהֶם פַּחַד גָּדוֹל
מְאֹד מְאוֹד, מִחְמָת שְׁהִיה שֵׁם בְּעַרְך חַמְשָׁה-עָשָׁר אֱלֹפּ
אֲנָשִׁי חֵיל יִשְׁמְעוּאָלִים יוֹתָה, עִם כֵּל הַשִּׁיךְ לָהֶם לְתַכְסִיסִי
מְלֹחָמָה וְסִגְרוּ תְּדִלָת שֶׁל חֹמֶת הַעִיר. וּבְשִׁבְתַ בְּבָקָר בְּעַת

נכיעתו לארץ ישראל

התקפה בא הטהר מיטש, ואמר, שאי אפשר למצא עוד שום ספינה רוגואה, רק ספינות סוחרים ישם מעאלים שהוילאים לסתאנבול עם סוחרה. ואף על פי שעמיהם יש פחד לילד מספנות אנשי חיל שהיו מצויים או על הים שלוקחים לתוך הפלאן דהינו לשכיה, אף על פי כן טוב יותר לפנים בספינה זו, מאשר באה הפלודה, שאחר שנים או שלשה ימים תהייה המלחמה, ומין הסתם יתרנו הרפה בעיר הזאת, ומה לכם לצרה זאת. על כן יתר לי מעתה לבדוק תורתו לילד לשפר ספינה עבורהם בשחת כי פקוח נפש דזחה שחת (שחת קלב). וכן היה, והלך הטהר מיטש ושבר ספינה עבורהם ונתן אדרוף אחר דינר זהב.

ובתוך כך באו עוד הרפה ספינות עם אנשי חיל מאינגל לאנדר (אנגליה) גם כן לעפו, ונתרפה שם עוד הפחד יותר ויותר. וזהותה דחק גדויל בעיר כי היה המקומ ציר להם להכיל רבוי אוכלוסין בלבד. וזהה פחד גדוול שם באותו השבת (וכל בני הבית שעמד שם רבנו ז"ל, כלם פרשו כפיהם). אך אף על-פי כן היה להם לבנו ז"ל ולהאיש שהיה עמו קצת נחמה, מה שכבר שכרו ספינה בשビルם. גם היה להם צער מה שלא הבינו לעצם כלל שום אכילה ושתייה לקח על הספינה כי בפתחם היה הדבר בג"ל. ובראו את עצם

שְׁבִיחֵי הַרְזֵן

עו

שָׁבְכִנִּיסְתֶּם עַל הַסְּפִינָה מְחוֹזֵן־לְאָרֶץ לְאָרֶץ־יִשְׂרָאֵל הִיה
לְהֵם עַל הַסְּפִינָה כָּל טוֹב עַל אֲרֵבָעָה אוֹ חִמְשָׁה חֲדָשִׁים
בְּמַנְגָּג הַוְּלֵבִי הַיּוֹם, וַעֲכֹשׁוּ לֹא הִיה לְהֵם בְּלֹום.

וּבְכָךְ בַּיּוֹם רָאשׁוֹן שָׁלַח רַבְנָנוּ ז"ל אֶת הָאִישׁ שַׁהְיָה עָמוֹ
שִׁילֵךְ עִם הַטָּאַלְמִיטָשׁ לְקָנוֹת צִידָה לְקָח עַל
הַסְּפִינָה בְּנָהָוג. וְלֹא מֵצָא לְקָנוֹת עַל הַשּׂוֹק, וְחוֹר לְאַכְסָנָא.
וַרַּבְנָנוּ ז"ל עָמַד אֹו מַעֲטָף בְּטַלִּית וְתַפְלִין וְלֹא דָבָר אַתָּה
מַאוּמָה. וְהָאִישׁ הַגְּלִיל נִפְלֵל וְגַרְדָּם מַגְדָּל הַצּוּר וְהָאִימָה,
וַרַּבְנָנוּ לֹא יָדַע שַׁהְיָא בְּבֵית, בְּתוֹךְ כֵּد נָעַשָּׂה הַרְעָשׁ הַגְּדוֹלָה
שָׁם, כִּי בָּא הַפְּקָדָה מִהַּפְּאָשִׁי שַׁהְיָא נוֹתֵן אַרְכָּא רַק שְׁתִּי
שָׁעָות, מֵי שָׁאַינוּ יוֹדַע תְּכִסִּים מַלְחָמָה וּרְאָה לְבָרָח עַל
הַיּוֹם, כִּי אֵין שָׁוֹם שַׁעַר פָּתָוח לְצַאת מִן הַעִיר בִּיאָם דָּרְךָ
הַיּוֹם. וְמֵי שִׁימְצָא תֹּוךְ הַעִיר אַחֲרָ שְׁתִּי שָׁעָות יִשְׁחַטוּ אַתָּה
שָׁם. כִּי הַיִשְׁמְעָאלִים שֶׁל הַעִיר הַיּוֹ רֹצִים לְעַשּׂות הַרְחָבָה,
בְּתוֹךְ הַעִיר שֶׁל־א יְהִי לְהֵם דַּמֶּק בְּלִכְדָּם מְאַנְשִׁים הַרְבָּה,
עַל־כֵּן רָצָו לְשַׁחַט אֶת הַגְּמַצָּאים שָׁם, לְפָנָות לְהֵם מִקּוֹם
שְׁלָא יְהִי לְהֵם דַּמֶּק בְּלִכְדָּה.

וְתִיָּה שֶׁם רַעַשׁ גָּדוֹל וְצַעַקָּה גָּדוֹלָה בְּעִיר וְפַחַד וְאִימָה
גָּדוֹלָה מֵאָה, וּבְשַׁעַת הַרְעָשׁ הַגְּדוֹלָה בְּרָחָ רַבְנָנוּ ז"ל

נכיעתו לארץ ישראל

משם על הים, ולא הסתכל כלל על האיש הנ"ל שהיה עמו והוא היה נרדם בג"ל. אחר כך נתעורר האיש הנ"ל וראה שרבנו אינו בבית והמתין עד בוש, ואחר כך החל לחצץ, וראה ושמע שאנשים ונשים וטף צועקים ובוכים במיראות גדול מיאד ותעל שועת העיר השמים. והגירה של הבית בשראתה אותו את האיש של רבנו ז"ל באתה אצל ואמרה לו: אוי ואבוי, חם אני על געווריכם שאתם תהיינו נהרגים פה, אנחנו קבלנו על כל פנים טובה כאן, עכשו אנו צרים לקביל גם-ikan מה שנגזר על המקום הזה, אבל עליכם רחמות גדול כי תאבדו פה ממושחותיכם וכו' וכיוצא בדברים האלה. ונפל עליו חרדה גדולה עד שלא היה לוUCH למשמש באצבעותיו. ושאל אותה על רבנו, והשיבה: במדמה לי שהוא ברה על הים. והוא בקש שמע ואת רצונו היה לחתה עם המעות והחפצים שלהם, כי רבנו ז"ל ברה שם בלבד בלי שום דבר. ולא יכול איש לבדו לשאת את התבה והזמין לו השם איזה פרינק וגנתן לו התבה עם החפצים וברח עמו לים. ומלחמת הפלומה הגדולה שהיתה בעיר כמעט שחד תקע סכינו בחבירו, ולא היה אפשרי לילד עיר. אך במלחמת השם הייתה סבה מאות השם, שבאותה השעה עמדו ישבועאים על גג החומה והכריזו על איזה בשורה טובה. ומתקבעו

שְׁבָחִי הַרְזֵן

עה

אֲלֵיכֶם הָרֶבֶה אֲנָשִׁים. וּמְחַמֵּת זוֹ הִיה לֹּו דָּרְךָ לְעַכְרָב עִיר
לִילְךָ אֶל הַיּוֹם.

וּבְאַשְׁר בָּא הָאִישׁ הַגְּנֵל אֶל הַיּוֹם רָאָה הָרֶבֶה סְפִינּוֹת וְלֹא
רָאָה אֶת רַבְנָנוֹ שָׁם. וְתַהֲיוּ מַבְקָשׁ וּמַחְפֵשׁ מְאֹד
בְּחֻפּוֹשׁ אַחֲרָ חֻפּוֹשׁ עַד שִׁפְמְצָא אֶת רַבְנָנוֹ זֶל שִׁיּוֹשֵׁב
בְּסְפִינָה, וּמַסְפִינָה מְלָאָה מִישְׁמָעָלִים, וּרַבְנָנוֹ זֶל יַשְׁבֵּ
בְּאַמְצָעָו. וּבְשְׁנָתוּעָדוּ יַחֲדָרְבָּנָנוֹ זֶל עַם הָאִישׁ שֶׁל הַגְּנֵל
הִיה בְּיַגְיָהָם שְׂמָחָה גְּדוֹלָה. כִּי מִתְחָלָה הִיה לָהֶם צָעֵר גְּדוֹלָ
מְאֹד מְאֹד מְחַמֵּת שֶׁלָּא יַדְעָו וְהַמִּזְהָ. וְהִיוּ יוֹשְׁבִים תְּחָלָה
בְּסְפִינָה הַקְּטָנָה הַגְּנָרָא "בָּאַרְקָאָס" אַחֲרָבָךְ הַלְּכוּ עִם
סְפִינָה זוֹ עַד שָׁבָאוּ אֶל הַסְּפִינָה הַגְּדוֹלָה הַגְּנָרָאת
"אַקְרָעֵנְטָ" שְׁהִוָּתָה עַמְּדָת סְמוֹךְ לְחִיפָה. וְרוֹאָו שְׁהַסְּפִינָה
מִסְבְּבָת עִם "הַוְּרַמְאָטִים" (תוֹמְחִים) (וְתַהֲיוּ לָהֶם לְפָלָא. אֲךָ
אָמָרוּ בְּלָבָם שְׂמָחָת שְׁעַת מְלָחָמָה הוּא, עַל-כֵן גַּם
הַסְּפִינָה שֶׁל הַטוֹּחרִים הַוְּלָכָת גַּם-כֵן עִם הַוְּרַמְאָטִים.
וּבְאַמְתָּה סְפִינָה זוֹ הִיְתָה סְפִינָה שֶׁל מְלָחָמָה, עִם אֲנָשִׁי חִיל
וְכָלִי זָיוּן. וּבְנוֹדָאי הוּא סְכָנָה גְּדוֹלָה וּעֲצָוָמָה מְאֹד לְהַתְועֵד
עַמְּהָם יַחֲדָה, בְּפִרְטָה עִם אֲנָשִׁי חִיל יִשְׁמָעָלִים שָׁהֶם פְּרָא
אָדָם וּבְפִרְטָה לְפִרְשָׁה עַמְּהָם עַל הַיּוֹם. וּרַבְנָנוֹ זֶל בְּשַׁעַת
בְּרִיחָתוֹ בָּעָצָם תְּרֻעָשׁ, לֹא כִּי לְכָנָם בְּסְפִינָה שְׁשַׁכְּרוּ לוֹ, כִּי

נִסְיֻתָו לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

לא ידע היכן הוא, ונכנס בשעת בהלה בספינה זו. ולא ידע כלל שהיא ספינה של מלחמה).

ולקחו אותם היישמעאים, והבניסו אותם אל הספינה הגדולה וננתנו להם חדר מיחד. וגם נתנו להאיש הנ"ל שהיה עם רגנו ז"ל, קנה שרפחה טעונה. ולא היה יכולים לשאל אותם דבר כי לא ידעו הלשון. ולא היה להם שום מאכל ומשתה בספינה. ואחר שתים או שלוש שעות, בלילה סגרו תדלת מהחדר ושבבו לישן. ולא אכלו מואמה, כי לא היה להם מה לאכל בלילה.

ואחר שעיה או שתים פתח אחד את הדרلت ואמר להם בלשון נברים של מדרינתנו מה אתם עושים כאן? הלא זאת היא ספינה של מלחמה ואתם תאבדו פה חם ישלום, הלא אתם רואים שהספינה מלאה סביב עם הורמאטים טעונים. ונתעוררו משתנים וחטפו אותו בבגדו, והיה הפנד מגיווננט (בדפשט) אך צורתו לא ראה. ובקשו אותו שיעזר להם شيئاו אוthem לצאת מהספינה על הספר של ארץ ישראל, כי כבר ראו שהם בסכנה קרוביים למיתה מתחים. כי ראו שפרחו הקויין (בדורות) סמוך לספינה, על בן אמרו טוב יותר לשאר הארץ הקדושה שיהיו עצמותיהם נשאים שם בארץ הקדושה, כי ראו שקשה להפליט מן

ההריםנה. ואמר שמקרכחים לתן לו איזה סך טאליר בשבייל זה, ואמר שילך לה Kapoorיטאן. והלך האיש הנ"ל לפתח התבה לחק הטאלר, ונתחמהה קצת, והלך לה Kapoorיטאן יפסט ידו לתן המעות לה Kapoorיטאן, כי סבר שזו שדבר בלשון נקרים אליהם כבר בקש עבורים את Kapoorיטאן עבור זה شيئا אותם. וה Kapoorיטאן צעק עליו עצקה גדולה, ולא שמע אליו כלל. ואחר-כך היו מוחפשים אחר זה שדבר אליהם בלשון נקרים וחפשו בחפשו אחר חפשו ולא מצאו שם שום בין אדם שיוכל לדבר בלשון רוסיא רק הכל ישמעאים וערביים. ואו נפל עליהם פחד גדול ואחותם רעדת הגוף מגדר הפחד, כי או הבינו שהם בספינה של מלחתה שקורין "קרוג שיפ", והוא ספינה גדולה בלי ערך. ועודין אין יודעים מי היה זה שדבר להם בלשון רוסיא והודיע להם שהוא ספינה של מלחתה:

כא

ובבקר באו אל הספינה אנשי חיל שקורין "ברנד וואך" (כמו משמר הקובל). ורבנו זיל עם האיש שלו הנ"ל רצוי עוד לבוא להתנפל לפני רגלי Kapoorיטאן ולהתחנן לו

נכיעתו לארץ ישראל

שניתם אותם לשוב אל הספר. אך בתרוץ כה עקרו האנקלרים (עוגני הפסינה) וברחו לצד שהריה נשאם מלחמת פחד, כי המלחמה נתעוררה מיד, ונשמעו קולם מאד, ושמעו שם על הפסינה קול גדול מאד של ההורמאטינס והבאמביים (פזיצים) ושאר קולות באלו מענינו מלחמה, כי קולם נשמע למרחוק מאד. ונידל הפסינה והאיימה והפחד שהיה להם או אין לשער. ונפלו למשכב שנייהם יחד. ולא היה להם אפלום מים לשותות, כי לא הכינו להם כלום בג'ל. וזה ברב רחמייו וחסדיו נתן להם חן בעני יישמעאל אחד שהוא קעכיר (טהר) אצל הקאיפיטאן, ונתן להם בגיןה אחד שאל קאווי שחרה (ספל קפה) לכל אחד ואחד בבקר ובערב. ומלחמת החלשה שלהם היו מטלים על ערש דיו רחמנא לצלאן, לא ידעו בעצם היכן הם, כי היו סגורים בחדר שלהם נופלים למשכב. אך זאת שמעו שהיה רוח סערה ונשא את הפסינה, ולא ידעו לאיזה מקום נשאה.

אך בששenty שהגיא הפסינה לאיזה ספר, הילכו מהחרד לחוץ לראות המקום שהגיעו לשם, וראו שאין זה סטانبול. ושאלו את היישמעאל הג'ל, ואמר שהמדינה הזאת נקראה "אדאל". וهم שמעו כבר הנקנתם, שכשבא יהודי לידם, מצוה ראשונה אצלם להזכיר לקרבן. וכאשר שמעו שזה אදאל הילכו מיד לחדר שלהם וסגורו הדלת

שְׁבַחֵי הָרֶן

עט

בעדרם, והחבייאו עצם שם ויהי עליהם פחד גדול. ועםdera הספינה שם שלשה ימים, ואפשר היה בדעת הקאפטאן לעמוד שם עוד, אך שפתחם עמד רוח סערה ונתקו החבלים של האנקר ונסואר האנקר בים, והלכה ספינה מעצמה משם. ויהי שם צעקה גדולה בין היושמעאים ("המו המן דקינז ג'יוואולד" (האל)). והיתה הספינה מטרפת בים כל הלילה עד אור הבוקר, או נשקט הרום סערה ויישמו כי ישתקנו. אך לא הניחם למחו חפצם, כי על ידי הרום סערה חזות ובאו סמוך לעבו בערך מהלך יום. ואחר־כך אחר חצי היום, נתעורר עוד הפעם רוח סערה גדולה ונושא את הספינה.

ויתה הספינה מטרפת ומלכלה כמו ימים ולילות רצופים, "יעלו שמיים ירדו תהומות", ולא היה לבני הספינה שום עצה איך להפליט. "ויהגו וינעו בשכור כל חכמתם התבלו". וביום חמישי שעשרה, החילו להוציא המים מהספינה מהמדור השלישי על־ידי הפלומפי (המשאבות) בדרך בעלי הספינה. ודרך היה בכל מעת לעת שנשתחו בהוציאת המים רביית שעה. ועכשו בשחרת חילו לשאב, לא הספיקו לשאב עד אשר הגיע עת הלילה, ונתרבו המים הרבה על הספינה מלחמת השאיבה, והלכו המים גם לחדר שלהם נשל רבנו זיל ולא יכולו לשכב

נכיעתו לארץ ישראל

על המשכבר שם, כי נא הרים שם, והכראה רבנו לעלות על איזה מקום גבורה לשכב, והאיש שהיה עמו עלה למקום אחר, כי לא רצוי לצאת להתראות בפני היישמעאים. והרים שבספינה הילכו ונתרבו בכל פעם יותר ויותר, עד שהכרכחו היישמעאים לעקר הפלומפני ועשו גלגים ושהאנו על-ידם מים עם כלים גדולים. והרוח סערה הולך וחוק מאי. ומגדר התגברות הרוח סערה על הנחלים במעט עד לב השמים, והוא כמו הרים גבוהים ובקומות גדולות, והוא כה כל הלילה גם-כן.

ובשחר היום בא האיש שהיה עמו ז"ל. ואמר לו רבנו ז"ל שיש לו חליות הלב מאד מגדר הפחד, כי אני רואה בלבבי שאני עכשו בסבנה גדולה כי אין זה דבר פשוט, אף-על-פי שאין אני רואה מה הם עושים, אף-על-פי-כן הלב רואה. והאיש הנ"ל בחש לו, ואמר לו: אל תפחדו כי ברוך השם הכל על נזון.

וחלך איש הנ"ל להסתכל בהאמבר במקום שם שואבין הרים, וראה שכבר יש שם כמו גלים קטנים כמו על הנחלות שלנו, כי הספינה נעשה טעונה במנים בלבד. כי דרך הספינה להיות טעונה עם משאוי שני חלקים, וכבר השילכו היישמעאים כל המושאות ונשarra

שְׁבָחִי הַרְ"ן

פא

הספינה טעונה עם מים בלבד. ומה שהיה שם עוד יותר מימים ממשקל המשאי הראוי להיות בספינה אילו המים שאבו לחוין, וגם על זה לא היו מספיקים לשאב. ואו ראה האיש שאי אפשר עוד על-פי דרך הטעע להנצל. ובא אל החדר שלהם, ומחמת גדל הצער והפחד לא היה יכול לדבר כמעט. ואמר לו רבנו ז"ל: מה זאת ואיה פיך אשר אמרת שאין זה כלום, עכשו אתה בעצמך מתרחדר כל-כך? והשיב לו נשוב אין סברא על-פי דרך הטעע להנצל, כי המים מתרבים והולכים בספינה, ואין ביכולתם לשאב הכל כי בשל פח הספל. כי זה קרוב למעט לעת שלא אכלו ולא שתו ולא ראו שנה בעיניהם.

ואמר לו האיש שעדרין לא התפלל. השיב לו רבנו ז"ל: אין אתה צריך להתפלל עכשו, רק תקבל על מלכות שמים בפסוק ראשון, ותאמר שלש ראשונות ושלוש אחרונות (שלHon ערך סימן ק"י ס"א) וכו'. ואמר לו: קח כל המועות עד פרוטה אחרונה, ותחלק לשנים. מחזאה תקשר אצלך על גופך, ומחזאה אקשדר על גופו. ושהלו האיש: ומה זאת, הלא הרג שבים יוכל לבלו אותנו بلا המועות. השיב לו: עשה כך כמו שאני אומר לך. ישראל היה על הים ולא טבעו, ואנחנו עדרין בספינה וכו', ועשה מה שעשנה. ואמר להאיש שילביש את עצמו ויחזר בחגורה על

נִסְיֻתָו לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

הטוליפ (מעיל פרווה) ו גם הוא עשה כך כמו אחד שמצוון לילד בברך. ו שאל אותו האיש ואמר לו: אני איני יודע להתפלל אפילו תפלה הסדרורה מאנשי בנסת-הגדולה מכל-שבנו עבשו בעית צרה זאת. אבל כבוד-תורתו יודע להתפלל بعد כלויות ופרטיות, מפני מה אין אתם מתרפלין עבשו? והשיב: שעבשו מלחמת המחוין רקטנות אני מרחק מהשם יתברך. אבל עצמי אמונה מלחמת אין ברירה, מלחמת גדר הפטינה שאנו עבשו בספינה נוראה ועצומה זו, השם יתברך יודע שבל ימי תני עדין לא הייתה משותם מעולם בזכות אבות, רק מלחמת ההכרה מכרא אני לבקש מהשם יתברך שייעשה זאת למען זכות זקנינו רבינו ישראלי בעל-שם-טוב ז"ל זכות זקנתי אדריל, זכות זקנינו רבינו נחמן מהאריך ענקע. יותר מזה לא הזכיר עוד.

ואחר זה ראו מרוחק כמו ענן גדור אפל מאד, ונפל עליום עוד פחד גדור, מלחמת שלפעים בשעה נזתת אפר ומחקרים לשאב המים מהים, נעשה שם כמו בקעה וכשהפטינה יורחת לשם או נטבעין שם. והתקנה ליה, לירות בקינ-שרפה והזרמאטים כרך המלחמה ברי לשבר העוגנים. ולهم לא היה פנאי לה מלחמת שהיו צריכין לשאב המים מהפטינה בג"ל, והיו הצרות צוררות זו לזו כמו זבואר ועקרבא (חגינה ה). אך במלחמת ה' מלחמת התקף

שְׁבָחִי הַר"ן

פג

הָרוּחַ סָעָרָה הִיא הַלִּיכַת הַסְּפִינָה בְּמַהֲיוֹת גָּדוֹל וֶפְרָחָה
הַסְּפִינָה כְּמוֹ חֵץ מִקְשָׁת מִמְּשָׁ, וּבָאָה הַסְּפִינָה לִמְקוֹם הַגְּנָל
שְׁהָעֵן שׂוֹתָה מִשְׁם. וְהִיא שֵׁם כְּמוֹ שַׁעַר וְהָרִים סְבִיב לָהּ,
וְעַבְרָה הַסְּפִינָה מִשְׁם בְּשָׁלוֹם. וּבְתוֹךְ קֶדֶם הָאָרֶץ עִגְּנִיהם
וּמְצָאוֹ הַחוֹר שְׁדָרֶךְ שֵׁם נִכְנָסֵין הַמִּים בְּסְפִינָה, וּשְׁחַטּוֹ תִּישְׁׁ
וְלִקְחָוּ הַעֲרָז שְׁלֹו וְתִקְנוּ הַסְּפִינָה, וְנִצְלָוּ בְּשָׁלוֹם מִפְּכָנּוֹת
גָּדוֹלֹת וְנוֹרָאות הַלְּלָג. וְהִיא זֹאת בְּעַרְבָּ-שְׁבָתִ-קָּדָשׁ וְהִיא
לָהֶם שְׁמַחַת גָּדוֹלָה, וְאָמַר רַبְנָנוּ ז"ל אָוְ הוֹדוּ לְהָ' (תְּהִלִּים ק"ז)
בְּשְׁמַחַת גָּדוֹלָה. מִשְׁם הַלְּכוּ דָרֶךְ מִקּוֹמוֹת הַרְבָּה מִאָה.
וְאַכְילָה שְׁהִיא לָהֶם עַל הַסְּפִינָה, הִיא רַק מַה שְׁנָתֵן לָהֶם
הַקָּעֵכָר הַגְּנָל מִצֶּד רְחַמּוֹת מַהְמַאְגִּיאָן (מַחְסָן) שְׁלָהֶם
סְוִיחֻרָם (צַנְיִים) וְתוֹלְעִים הַיּוֹ מַרְחָשִׁים עַלְיָהֶם. וְהִיא הַזְּלָכִים
וּמַבְקָשִׁים וּפּוֹרְשִׁים יְדֵיהֶם בְּהַכְנָה בְּכָל יוֹם בְּעַנִּי בְּפִתחָה,
וְהִיא נוֹתֵן לָהֶם מַיאָלוֹ הַסְּוִיחֻרָם וְאַכְלָוֹ זֹאת לְבָד.

וַיְהִי בָּעוֹלָת עַל לְבָם שַׁהֲוָא סָמוֹךְ לְפִסְחָה הִיא לָהֶם צַעַר
גָּדוֹל, כִּי הִי דּוֹאנִים מַה יִعְשֶׂי בְּפִסְחָה כִּי אֵי אָפָּשָׁר
לְהַתְעַנְּתָה כָּל יְמֹת הַפִּסְחָה. וְאָמַר שְׁעָה אוֹ שְׁתִים, בָּאוּ אֶל
בָּרֶךְ גָּדוֹל הַעוֹמֶדֶת עַל הַהָר שֶׁל אֲבָנִים בָּאֲמַצָּע הָיִם, וְשֶׁם
קָנוּ הַיִשְׁמְעָאלִים פְּרוֹת הַרְבָּה וְלָהֶם נָתְנוּ בְּעֵד טָאָלִיר אֶחָד
חֲרוּבִים שְׁקוּרִין "בָּאַקְסִירָן" הַרְבָּה בְּעַרְךָ טְשֻׁעְטָוּוּרֶת. וְאָמַר
רַבְנָנוּ ז"ל: לְעֵת עַתָּה גַּם זֶה טֹוב מִאָה, כִּי יְכוֹלֵין לְחִוּת

נִסְיֻתָו לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

שְׁמוֹנֶת יְמִין הַפְּסָח עַם חֲרוֹבִין לְבָד, אֲךָ מַיְּנָן שִׁזְׁוֹבָה
אוֹתָנוֹ הַשָּׁם יַתְּפַרְקֵךְ לִקְיָם מִצּוֹת אֲכִילַת מִזְחָה וְאַרְבָּע פּוֹסּוֹת:

ככ

וּנְדָל עַצְם הַסְּכָנוֹת שְׁהִיה לָהֶם בְּחוֹרְתָם אֵין אָפָּשָׁר לְסֶפֶר.
כִּי הָיוּ עַל הַסְּפִינָה הַזֶּה שֶׁל מַלחָמָה שְׁהִיתָה מְלָאָה
יִשְׁמָעוֹאלִים. וְהָם הָיוּ רַק שְׁנִי יְהוּדִים לְבָד. וְדָרְךָ הַיִשְׁמָעוֹאלִים
בְּפִרְטָן אֲנִישִׁי מַלחָמָה לְתַפְסֵם יְהוּדִים וּלְמוֹכְרָם בְּמִרְחָקִים
לְעַבְדִים. וְהָיָה לְרַבְנָנוּ זֶה פָּחָד גָּדוֹל מִזֶּה. וְאָמָר, שְׁהַתְּחִיל
לְחַשֵּׁב בָּעֵצָמוֹ מָה יַעֲשֶׂה אָם יוֹלִיכָו אַתָּה לְאַיִלָה מָקוֹם עַל
הַיּוֹם שְׁאַיִל שָׁם יְהוּדִי וַיִּמְכְּרוּ אַתָּה שְׁמָם, וְמַיְּדָע מִזֶּה? וְהָיָה
לוּ צַעַר גָּדוֹל אֲךָ יוּכֵל לִקְיָם שָׁם אַת מִצּוֹת הַתּוֹרָה?
וְהַתְּחִיל לְחַשֵּׁב בְּדָרְעָתוֹ בְּעַנְיָן זֶה, עַד שׁוֹכוֹה שְׁבָא עַל הַשְּׁגָה,
שַׁיּוֹכֵל לְעַבְדֵ אֶת הַשָּׁם יַתְּפַרְקֵךְ אֲפָלוּ בְּשָׁלָא יוּכֵל חַס וְשַׁלּוּם
לִקְיָם הַמִּצּוֹת. בַּיּוֹתְרָה אֶת הַעֲבוֹדָה שֶׁל אֲבוֹת הַעוֹלָם
שְׁהִיה לָהֶם קָדָם מִתְנַדְּרָה, שְׁקִימָו כָּל הַמִּצּוֹת אַפְּ-עַל-פִּי
שָׁלָא עֲשֵׂו אַת הַמִּצּוֹת כְּפֶשְׁוּטָן. כִּמוֹ יַעֲקֹב אֲבָינוּ שְׁקִים
מִצּוֹת תְּפִלָּין עַל-יְדֵי הַמְּקָלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל בִּידּוּע (סְתִּירִי תּוֹרָה
בּוֹרֶר וְפָקֵב) וְכִיּוֹצֵא בָּהּ, עַד שְׁהַשְׁגֵג אֲךָ לִקְיָם אַת כָּל
הַמִּצּוֹת בְּדָרְךָ זֶה, כְּשִׁיחָה אָנוּם שָׁם בָּمָקוֹם שִׁימְכְּרוּ אַתָּה
חַס וְשַׁלּוּם.

שְׁבָחִי הַרְמֹן

פה

וְתַכְפֵּת כְּשׂוֹכָה לְהַשְּׁגָה וּזְעֹרוֹ הַשְּׁם יִתְבָּרֶךְ, וְכֹאָה הַסְּפִינָה
וְהַגִּיעָה אֹור לְאַרְבָּעָה עָשָׂר בְּנִיסּוֹן, לְכַרְדָּגָדָל
שְׁעוֹמֵד עַל אֵי הַיָּם וְשֵׁם עִיר גָּדוֹלָה לְאַלְקִים וְשֵׁם רָאֵדִישׁ
(רוֹדוֹם), וְהַכְּבוֹרָה שְׁזוֹה עִיר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהִיא לְהָם שְׁמָחָה
גָּדוֹלָה, כִּי יוּכְלָוּ לְקָנוֹת בָּאָן מִצּוֹת לְפָסָחָה וְאַרְבָּעָ פּוֹסּוֹת. אֲךָ
זֹה לֹא עַלְלה עַל דָּעַתָּם שְׁהַקָּאָפִיטָן וְהַשְּׁמְעָאלִים יַעֲיָחוּ
אָוֹתָם לְכָנָם לְעִיר הַזֹּאת, כִּי רָאוּ וְהִבִּינוּ שְׁהַיְשָׁמְעָאלִים
רֹצִים לְתוֹפָסָם וְלִגְנֹלָם וְאָפָּשָׁר יִמְבְּרוּ אָוֹתָם בְּעַצְמָם וּבְגַלְלָם:

כג

וּבְבָקָר שֶׁהָוָא עַרְבָּה פָּסָח נִסְעָה הַקָּאָפִיטָן עַם כִּמְהָ
וְשְׁמְעָאלִים עַל הַסְּפִינָה קַטְנָה לְתוֹךְ הָעִיר. וּבָאוּ
לִפְנֵיו וּבְקָשׁו מִמְּנוֹ לְחַם לְאַכְלָל, וְדִבְרָו עַמּוֹ בְּרִמִּיזָה. וְהַשִּׁבְתָּ
לְהָם בְּרִמִּיזָה וְהַזְּדִיעָם שִׁישָׁ בָּאָן יְהֻדִּים וַיְכֹלִים אָתָם
לְקָנוֹת לְכָם לְחַם.

וְהַשְּׁם יִתְבָּרֶךְ בְּרָחְמֵיו אֲשֶׁר בָּדוּ לְבּוֹ מַלְכִים וּשְׁרוּם, הַסִּיר
לְבָוּ וּבְלִבְלָד דָּעַתוֹ עד שִׁיצָא מִפְּיו בְּלִי יִשּׁוּב הַדָּעַת,
וְאָמַר שִׁיקָּח אֶחָד מֵהֶם כָּדַי לְקָנוֹת לְחַם עַבּוּרָם. וּנִסְעָ מִיד
עַמּוֹ הָאִישׁ נִשְׁלָרְבָּנו זָל. וּבָא אֶל הָעִיר, וְהַלְךָ אַחֲרֵיו
וְשְׁמְעָאל אֶחָד מִהַּיְשָׁמְעָאלִים שָׁלוּ לְשִׁמְרוֹ שְׁלָא יִבְרָח. וְדַרְךָ
הַלִּיכָתוֹ לְעִיר הַהִיא גַּמְ-פָּנִים סְכָנָה גָּדוֹלָה, כִּי אָז הִיא שְׁעַת

נכיעתו לארץ ישראל

מלחה גדולה, ובל עיון יכולם לסתמו שהוא אחד מהמרגלים, כי נבר בו שאין ממדינתם ביראם ממדינה רחוקה מאד. אך בחסדי ה' עבר על כל שומרי השערים, ולא עשו לו מאומה, עד שבא אל החכם הבודיל, וספר לו מה שארע להם. ושהם נלכו בספינה של מלחה. אך הוא בעצמו לא ידע מה לספר כי הם בעצמן לא ידעו פונת הקאפיקאן מה הוא רוצה לעשות עליהם אך ברוך כלל ספר לו שהם כמעט בשכיה חם ושלום, והם בסכנה. ואצלו הייתה השעה הזאת גדולה כמו פמה שעוז. והחכם היה מתחזק לשם ספרי מעשיות מהמלחמות וביציא, ואמר לו בכל פעם: לא תפחד, וזהו צער גדול.

וთיה ברעהו לקנות מצות ויין ולחוור את עצמו להספינה. אך השם יתברך שלח לו במחשבתו, להיות שבוייהם באקסניה בטבריא שמעו מרבי צבי הארתקער, שאשתו ממושחת פריניקין ושהיא מיחסת גדולה, ואמר שיש לה אח בראריש חכם גדול וצדיק. ועלה זאת על דעתו, אך לא ידע שמו. רק שמה של אשת רבי צבי הנ"ל ידע. ותברpf ומיד שאל על זה החכם שיש לו אחות בטבריא. ומיד שלחו אל החכם הנ"ל ובא אצלו האיש של רבינו ז"ל. ובבר ספרו לחכם כל מה ששמעו מפני האיש בית החכם הראשון הנ"ל. ותברpf בבאו אצל החכם הזה, אמר לו: אין

שומ פחד בוה, וספור מעשיות הספר לי אם ירצה השם על הספר.

ויה בלבו תמיה גדולה, כי לא עלהה על דעתו שתהייה היישועה כל-כך במרקחה עד שיזכה להיות כאן על הספר. ואמר לו החכם הvae: תדע שהקאיפיטאן כבר עקלנו אותו עם הספינה, עד שנינוח אתכם לצאת מספינתו, ומעות צריים לthan לו בפה שירצה, וטוב להודות לה' אשר הציל אתכם, והפליא עמכם נשים ונفالאות שעוכיתם לבוא לבאו והקאיפיטאן יבלבל דעתו ויניח אותך לבנים אל העיר. כי זה הקפיטן הוא גוזן מפרנס. והוא מושך ברשעתו, כי יהוסו הוא מחמשת סרני פלשתים (עמ' יהושע יג) כי כך הוא חותם עצמו. ועכשו אין פנאי לשמע ספרוי מעשיות. לך עמי לרופא לנלח אותך לבוד יוסטוב. וככה היה והוליכו מיד וגלחו אותו ורחתו אותו ונתן לו קאווי לשחות.

וישאל אותו מי הוא השני ואמר לו שמעתם מהבעל-שם- טוב? והשיב: הנ. כי הספרים של הגאון החסיד אב-בית-דין רקהלה קדר פולנאה נמצאים שם. ואמר לו שהוא נכה, וגם הוא נ cedar לרבי נתמן הארידנקי, ובעצמו הוא חכם שאשר תראו בעיניכם. ויהי לך החכם שמה

נִסְיֻתָו לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

בּפּוֹלָה. כִּי אָמַר, אֲפָלוֹ לְפָדוֹת אָנָשִׁים פְּשָׁוֹטִים הוּא מִצּוֹה
רַבָּה, וּבְפִרְטָה שְׁחוּמֵין לוּ ה' לְפָדוֹת אָדָם גָּדוֹל בּוֹה, וּמִיחַם
מִגּוֹעַ קָדוֹשִׁים כְּאֵלָה. וּרוּ אֶת עָצָמוֹ עַמְּדָעַ וְעַד אָנָשִׁים לְנַסְעַ
אָלָיו. אֲךָ בַּתּוֹךְ כֵּד נַזְרָמָן שְׁפָגָעוּ יִשְׁמָעוֹאלִים זֶה בּוֹה
וּנְתַקְוְטוּ אֶחָד עַמְּדָעַ חֲבָרוֹ עַד שְׁנָהָרָנוּ בִּינֵיכֶם כִּמְהֵ
יִשְׁמָעוֹאלִים בְּשִׁוק. וְתַכְפֵּי כִּשְׁשָׁמְעוּ וְאֵת בְּרַח הַחַכְמָה הַגְּנָל
עַמְּדָעַ כָּל הָאָנָשִׁים לְחַצְרוֹ, וְגַם אֶת הָאִישׁ שֶׁל רַבְנָנוּ הַגְּנָל
לְקַחְיוּ עַמְּדָעַ גַּמְ-כָּן וְסַגְרוּ אֶת עַצְמָם סָגָר וּמַסְגָּר וְלֹא יְרָאֵו
הַחַוִּיצָה בְּעַרְךָ כִּמְהֵ שָׁעָות. וְלֹא יְכַלּוּ לְנַסְעַ אָלָיו כִּי בְּכָר
פָּנָה הַיּוֹם. וְעַנְהָה הַחַכְמָה וְאָמַר לוּ: תְּדַעַ, שֶׁאָנִי מִגּוֹרֵי עַזְסָק
בְּתֹרְהָה וּבְעֲבוֹדָה וּבְמִצּוֹתָה וּמִפְעָשִׂים טּוֹבִים, וּמִן הַסְּתָמָם יִשְׁלַח
שְׁכָר בְּשִׁבְילֵי זֶה חַווֹּן חָלֵק עַולְםַ הַבָּא שִׁישׁ לֵי בְּכָלְ יִשְׂרָאֵל.
זֶה לְכֶם בְּמִשְׁבּוֹן, בְּאֵם חַם וּשְׁלָום לְאָשְׁתָדָל וּאַתְּאַמֵּץ
אֶת עַצְמֵי לְהֹזִיא אֶתֶּכָם יַאֲבֹד הַכָּל פָּאֵשֶׁר לְכָל. וְאַיִן בָּונְתִי
לְהַתְּפִאֵר לְפִנֵּיה, רַק כָּרִי שַׁתְּאַמֵּן לֵי שְׁאַיִן אַנְיִ מַפְקִיד
אֶתֶּכָם חַם וּשְׁלָום, אֲךָ אַיִן פָּנָאי לְעַסְק בּוֹה הַיּוֹם. בָּנָן תַּקְהָ
עַמְּךָ מִצּוֹת הַן מִצָּה שְׁמוֹרָה, הַן שְׁאַר מִצּוֹת אֵם תַּרְצָו
לְאָכֵל, וַיַּיְזֵן טֹב מַהְמַבָּחר, וַיַּרְקֹות וּשְׁאַר דְּבָרִים הַשִּׁיכִים
לְהַפְּרָר.

וּנַסְעַ בְּעָצָמוֹ הָאִישׁ הַגְּנָל וְחַזֵּר אֶל הַסְּפִינָה הַגְּדוֹלָה שְׁהִי
נֵשֶׁם רַבְנָנוּ וְלֹא לְבָהּוּ. וּבָבּוֹאוּ לְשֵׁם אֶל הַסְּפִינָה הַגְּדוֹלָה

שְׁהִתֵּה עֻמְדָת רְחוֹק מִן הָעִיר, תַּכְף בְּשֶׁשְׁמָע רַבְנָנוּ אֶת
קוֹלוֹ שֶׁמֶח מִאֵד שְׁמַחָה גָּדוֹלָה, וַיַּצֵּן לְגַנְגוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ: בָּרוּךְ
ה' שֶׁאָנָי רֹאָה אֶתְּךָ בְּחִים, כִּי אָמְרָתִי אֲוִילִי טְבָעוּ אֶתְּךָ
בַּיּוֹם וְגַם אֶתְּךָ יְטָבְּעוּ בַּיּוֹם. וַיַּכְשַׁחַד בָּרוּךְ הַשֵּׁם הַנּוֹתֵן לִיעַפְרָה
בַּחַ, כִּי לֹא הִיה לִי עוֹד כַּח לְסִבְלָה הַיּוֹתְרִים עַד בּוֹאָה, כִּי
אָמְרָתִי אֲמֹת עַד בּוֹאָה. כִּי הִיה לַרְבָנָנוּ זֶל בְּלִיוֹן עִינִים
מִאֵד בְּכָל אֶתְּנָה הַשְׁעָוֹת שְׁנָפְרָד הָאִיש מִמְּנוֹ וַיַּשְׂאַר לְבָדוֹ
עַל הַסְּפִינָה, וְהִיה עֻמְדָה וּמְצָפָה וּעִינָיו בְּלוֹת בְּלִיּוֹם עַל
בַּיָּתָהוֹ. וַיַּתְפְּלִלוּ וַיַּסְדְּרוּ אֶת הַפְּרָד בְּרָאוֹי, וַיַּאֲכִלוּ וַיַּשְׁתַּהֲוּ,
וַיַּסְפֵּר לוֹ הָאִיש בְּלִי הַדְּבָרִים הַגָּל וּשְׁמָחָה גָּדוֹלָה.

וּבַיּוֹם רָאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח בָּאה הַפְּקָדָה שִׁזְוְלִיכְוּ אֶת הַסְּפִינָה
אֶל הָעִיר וַיַּקְשֵׁר אֶתְּנָה אֶל הַסְּפָר. וְהִי שֵׁם גַּם-בַּן
לִילָה שְׁנִיאָה בְּסְפִינָה. וּבַיּוֹם הַשְׁנִי הַלְּךָ הָאִיש שֶׁל רַבְנָנוּ זֶל
אֶל הָעִיר לְבֵית-הַכְּנָסָת לְהַתְפִּלָּל, וַיַּאֲחַר יֵצֵא תּוֹרָה מִבֵּית-
הַכְּנָסָת הַלְּךָ עִם הַחֲכָם לְבֵיתוֹ לְאַכְלָ סְעָדָה יוֹם-טוֹב וַיַּאֲכִלוּ
וַיַּשְׁתַּהֲוּ. וּבְשֶׁעת הַסְּעָדָה אָמַר הַחֲכָם תּוֹרָה מָה שְׁחָדֵש
בְּעַצְמוֹ, וְגַם בְּשֵׁם אֶחָרִים, וְגַם מִצְדִּיקִי הָוֶן שְׁבָמְדִינָתָנוֹ.
וַיַּקְשֵׁר מִהָּאִיש הַגָּל שִׁיאָמַר גַּם-בַּן תּוֹרָה מִרְבָנָנוּ זֶל, וַיֹּאמֶר
לוֹ אַיִּזהְ דָּבָר בְּשָׁמוֹ, וְהִיה לוֹ נְחַת גָּדוֹל מִאֵד, וַיֹּאמֶר: שִׁיעַשׁ
בְּנֵי מַעַי וּכְוֹ (בְּבָא מִצְעָא פָּנָ).

נכיעתו לארץ ישראל

ואמר הסעה חור אל הספינה והגבי הילך אחריו ונשא מאכלים טובים לרינו ז"ל. ובבוא האיש הניל על הספינה, היה נראה פניו כמו מי שהוא בעלות וمرة שחורה. ובראות אותו רבנו ז"ל, נדרה לו שטכחה להיות שנתתפה תרבר,ומי יודע מה נולד היום, ולא יכול לאכל מלחמת צער. ובאמת היה מלחמת שהחכם אמר אותו שם לשנותין הרבה ונשתבר, ומלחמת זה היה נראה פניו וועפות בשבע אל רבנו. ורבנו שאל אותו, והוא לא השיב כלום. רק אחר כך הנית עצמו האיש לישן איה שעות. ואחר כך קם מהשנה בשחוכ, ואמר לרינו: לא ידעתם שהם שברו אotti כי אנטוני לשנות יותר מדי מלחמת שטחה. וספר לו כל הדברים איך שהיה נהג עמו החכם, והיה לו נתת ושם. ואו אכל סעדתו:

בד

וביום ראשון דחל המועד הילך האיש להחכם, וצוה לו החכם לך בגנבה כל המעות שלהם ולהביאו העיר, כדי שלא יגלו מהם מעותיהם. ועשה כן. אחר כך הילך החכם עם שני גברים ואמרו להקaption: פון לנו שני הנפשות הללו, והשב להם: מה ישיכות יש לכם לנפשות

הָאֱלֹהָ? אֲנִי מַהֲפִכָּר זַכְיִתִי בָּהֶם! וָסֶפֶר לָהֶם אֶת כָּל
הַתְּלִאות אֲשֶׁר מִצְאָתֶם בְּדָרֶךְ. וְאָמָר: וְלֹא זֹאת בַּלְבָד מַה
שֶׁאֲנִי מַסְפֵּר לָכֶם, אֶלָּא שְׁכָמֻעַת לֹא הִי רְגֹעַ בְּלֹא פָנָעַ.
וְאֶלָּו הַנִּפְשֹׁות בְּכֶר הַיּוֹנוֹ יְכוֹלִים לְטַבְעַם בָּיִם אוֹ לְמִכְרָם
לִיְשְׁמָעוּאַלִים, וְכָל הַמְעוֹת וְהַחֲפֹצִים שְׁלָהֶם הִי הַכָּל שָׁלָנוּ,
בָּאֵין פּוֹצֵחַ פָּה וּמַצְפָּצֵחַ בְּלָל. אֶךְ מַה לְעַשּׂוֹת, כִּי מַזְלָם
גָּדוֹל עַד לִבְיָהָם, כִּי לֹא דַי שְׁהָשָׁם וַתְּבָרֵךְ עֲשָׂה לָהֶם
נִסְ בָּוּה שְׁבַמְזָלָם הַגַּע פָּתָחָם הַסְּפִינָה לִפְהָה, אֲפָגָם זֹאת
נִעְשָׂה לָהֶם נִסְ בָּתוֹךְ נִסְ, שְׁהָשָׁם וַתְּבָרֵךְ הַסִּיר לִפְיָי וְסַכְלָה
אֶת דַעַתִּי עַד שְׁלַקְתִּי אֶת אֶחָד מֵהֶם לְתוֹךְ הָעִיר הַזֹּאת.
וַעֲבָשׂוּ בּוֹדָאי שָׁבוּ אַנְיִ רְשָׁאי אָפָלוּ לְקַח מְעוֹתֵיהֶם, רַק
כִּי שְׁלָא יַתְּרַעֲמוּ הַעֲבָרִים שְׁלִי תְּנוּ לֵי מְאַתִּים טַאלִיר
וְקַחוּ אֹתָם מַעַל הַסְּפִינָה. וְכֵד הִיא, שְׁפַתְנוּ לוּ מִזְדָּבָמָו
שֶׁאָמָר, וְהִצְילָוּ אֹתָם מִיד הַגּוֹלָנִים מִפְּנֵת לְחִים, מִשְׁעָבָוד
לְנָאָלה:

כָּה

וְאוֹ בָּאוּ שְׁנֵיָהֶם אֶל הָעִיר, רַבְנוּ זְלָל עַם הָאִישׁ הַמְשֻׁמְשָׁש
שְׁלֹו הַגְּנָל. וּבְכֹואָם אֶל הָעִיר אָמָרוּ הַיְשְׁמָעוּאַלִים שֶׁהָם
מְרֻגְלִים, וַנִּפְלֵל פְּחָד גָּדוֹל עַל הַסְּפְרָדִים בְּעַצְמָם, וַתְּכַפֵּ

נכיעתו לארץ ישראל

הכיאו להם מלביושים שלהם, והכרחו להלכיש עצם במלבושים שלהם פמוניהם. והיה רבני בעיר גדול מלחמת זה, והאיש הנ"ל שחק. וכעס עליו רבני ז"ל ואמר לו: אין אתה יודע מהקטרוג שיש עליינו בעולם העליון, ואמר איזה דבר נפלא להאיש הנ"ל, ואני רוצה לנפות.

ונתקבל רבני ז"ל לפניו החכמים והותב בעיניהם מאד והחיקו אותו לחידוש גדול. ואחריך בא רבני ז"ל בעצמו בשמחה, ואמר: ברוך השם יתברך שוכינו להצלחה הזאת. והיה שם בכבוד גדול מאד עד אחר החג. וננתנו אנשי העיר בעצם מכיסם המאותים טאליר הנ"ל, ולא רצוי אחריך לחור לקבלים מרבני ז"ל שם אfine-pi שהיה לו מועות הרבה שם.

ואחר החג שכרו להם ספינה לסטانبול. ונתנו להם אגרת, אולי חם ושלום יודען להם עוד איזה סבה, שיימdro בעורם בכל עיר ועיר. והלכו עם ספינה זו. ושם היו גרעין הרבה, והיה בהם עפוש. והם לא ידעו, אך ראו שמותם על הספינה. וברוך ה' שהיה רוח סערה ונשא הספינה במהירות לכהילת-קדש סטانبול. ואfine-pi שהיה להם יסורים מלחמת עצת הים ומלחמת שפרחה הספינה כלכך במהירות, אך אfine-pi-kan היה להם

שְׁבַחֵי הָרֶ"ן

צג

לטובה שעברו ב מהירות ובאו ביום השלישי לכהילת-קדש
סְפִּטָּאָנְבּוֹל. וְהִיו שְׁם עֲשָׂרָה יָמִים.

ונם בספטאנבל היה להם סכנה. כי מלחמת שלא הראו
הפראשפארטין (ירפונים) שם בנסיעתם להתמן, על-כן
לא רצו עכשו להניחם משם. והעמים עלייהם על בגד,
למן סך עצום מאד באפנ שישיינו פראשפארטין מהתוגר.
והפסך שצאו למן היה סך עצום מאד שלא היה ביכולתם
בשותם אפנ לסלוקו. והשם יתברך חמל עליהם, והזמין להם
איש א' שלא יידעו אותו ולא הכירו אותו והלהק לאיזה שר
מהישמעאים ונגב דעתו ואינם יודעים כלל בפה נתן לו.
ויקבל קויטל (פקק) להנימ אותם מהשער רקהלה קוש
הנ"ל. והזהיר אוותם למען השם להסתיר הדבר מאד מאד.
ועיל-ידיה נמלטו ממש בשלום.

וחלבו על חיים מספטאנבל לנאלאי. והגיעו לאיזה עיר על
אי חיים, ושם לקחו אותם לבית האסורים, והכרחו
למן ארבעה ארדמים بعد כל נפש. ומשם ויהלאה לא ארעה
לهم שום דבר, רק ועפת חיים היה בפה פעמיים. וספינה
אחד מלאה גרעין נשברה ונטבעה ולא נשארו מהם כי
אם מעט דמעט. וזה ברחמי הנימם למחו צפצם ועברו
בשלום עד שבאו לנאלאי בשלום על חג השבעות:

נכִּיעַתּוֹ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

כט

ובנסיעתם מגאלאי לביותם נסעו דרך קהילת-קדש יאמ, והיה שם עפוש גדול. והיה להם יסורים גדולים בכל עיר ועיר ובכל בפר ובפר. וגם היה קשה לעבר הנערנין (הגבול) מלחמת זה כי איז לא הוועיל אפלו עמידת קאראן טאן" (מחנה הקשר) מלחמת מיטקומות באלה. והשם יתברך היה בערים ונצלו מופבל, מדבר וחרב ורעב וצמאן ישבי דבלחו הוו בהו. ובחסיד השם נמלטו מבלם ובאו לביהם בשלום "שלום בנופו שלום במנונו שלום בתורתו" (שבת לנו). כי זכה להשנה נפלאה בארץ-ישראל גבה ועצומה מאד עד אין סוף ואין תכליות:

כז

עד כה ספרנו קצת מעט דמעט כתפה מן הים מעעם התלאות והרפואהות והסכנות העצומות והיסורים הקשים והפחדים הגדולים שהיה לרבענו זיל בנסיעה לארץ ישראל בהליך ובচורה. והשם יתברך היה בעורו, ועשה עמו נסים נפלאים ונוראים בכל עת ובכל רגע זכה למגר בשלום מה שփאי, ונכנס בשלום ויצא בשלום, ובא לביתו בשלום:

כח

וְתַקְפֶ עַצְם הַהְשָׁגָה שַׁהְשָׁג בָּאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל, אֵי אָפָשָׁר
לְכֹאָר וְלִסְפָר כָלָל. מִמְשׁ לֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִרְאָה
בָזָאת שִׁזְוָה יְלֹוד אֲשָׁה לַהֲשָׁגָה כֹז עַל יְדֵי אֹוְרָא דָאָרֶץ
יִשְׂרָאֵל. וְאֵי אָפָשָׁר לְדֹבֶר וְלִסְפָר בָזָה, וְהִיא מַתְפָּאָר עַצְמוֹ
מִאָד בָמָה שִׁזְוָה לְהִזְהִז בָאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְגַם בְסֻפִ יִמְיו אָמָר
שַׁהְוָא מְחִיה עַצְמוֹ מִאָד בָמָה שִׁזְוָה לְהִזְהִז בָאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל.
וְאָמָר: זֶה אָנָי יוֹדֵע מִפְכָר שְׁבָשָׁאָדָם רֹזֶה לְעַשּׂוֹת אֵיזָה
דָבָר שְׁבָקְרָשָׁה וַיֵּשׁ לוֹ מְנִיעָות עַל זֶה וְכוֹן בִּמְבָאָר כֹל זֶה
לְעַיל (לְקַמּוֹן שִׁיחָות הַרְזֵן סִיקָן י"א):

כט

וְזֶה הָאִיש שְׁבָזָה אָתוֹ מִאָד בָּסְטָאָנְבוֹל נִפְטָר מִיד בְבִיאָתוֹ
לְבִיתָה. וְשָׁאֵל הָאִיש הַגְל שְׁהִיה עָמוֹ אַת רְבָנו ז"ל:
הַלֹּא בְתִיב (מִשְׁלֵי י"ז): "גַם עַנוֹשׁ לְצִדְיק לֹא טֹב"? וְהַשִּׁיב לוֹ
מַשְׁל עַל זֶה: שְׁהִיה מֶלֶךׁ אֶחָד, וְאַהֲב אֶחָד מַבְנֵי הַשְׁרוֹת,
וְחַבֵב אָתוֹ, וְקַרְבֵו בְכָל מִינֵי אַהֲבָה וְחוּבוֹ. וְאַחֲרַכְד
בְשַׁהְגָדִיל הַעֲנוּגָן הַמֶּלֶךׁ. וְאָמָר הַמֶּלֶךׁ: תְּרֻע, שְׁאַפְ-עַל-פִי
שְׁאַנְי אַהֲב אָתוֹךׁ מֵאָה, אַפְ-עַל-פִירְכֵן אֵי אָפָשָׁר לִי לְעַבר
עַל דָת וּמִשְׁפָט הַמֶּלֶכְות, וּמִשְׁפָט חָרוֹז לְמִתָּה. וְתַכְפֵ צֹהָה
הַמֶּלֶךׁ לְסַגְרו בְכָל בָרֶזֶל וְנַתְנוּ בְבֵית הַסְּהָר.

נכיעתו לארץ ישראל

והתחליל זה הפן שורה לציר בדעתו היסורים שלו שיהיו לו מן מיתה, וראה שצערו לא ממש ומן הרבה בידם עד שיחרג. אבל בשחרת חיל לציר בדעתו צער המלך, ראה שצער המלך יגדל מאד כי צער המלך יהיה תמיד. כי הוא יידע שהמלך אוהב אותו מאד, והוא היה לו געגועים גדולים אחריו וצער גדול מאד לעולם. והוא היה לו רחמןות על צער של המלך יותר מצערו. וחשב מהשבות איד להציל את המלך מצערו. ונתישב כך: הלא בושה חשובה כמו מיתה (בא מציע נח). וצוה להשר של התפיסה להכנסו לפניו המלך. ואמר אל המלך: האמת ידעתי כי צערך גדול מצעריו. אך אי אפשר לך לעבור על חוק ודת המלכות. וכן זאת העצה הייעזה שתסבב תחבולות שיביש אחד אותך ברבים, ובבושה חשובה כמו מיתה. על-כן תראה להוציא מהשבויים גולן אחד שדינו להריגה, ואני אתגרה בו עד שיכעס עלי ויבזה אותך ויבזה אותך ברבים ונגיע לי מזה בושה גדול, והוא היה נחשב כמו מיתה. ואחר כך יקחו את הנזון החביב מיתה בלבד זה וימיתתו בדינו. והעולם יהיו סוברים שבשל שפה עבר המלך החביב נהרג ולא יתחליל בבוד המלכות והעבד שלו.

בד לפעים אחד מבוזה את הצדיק. ובאמת הוא עשה טובה גדולה להצדיק, כי מכפר לו על זה מה שהוא

שְׁבָחִי הַרְ"ן

צ'

חִיב לְהַסְתַּלְךְ וְנַחֲלֵפֶךְ עַל בּוֹשָׁה זוֹ. אֵך אַפְ-עַל-פִּיכְן אֵין
זֶה בְּבּוֹד שְׁמִים שֶׁלָּא לְקַח נִקְמָה מֵזָה שְׁבָזָה עַבְדַּה הַטְּלֵךְ
הַחֲבִיב לוֹ מַאֲדָה. וְלֹעֲנֵש אֶת זֶה שְׁבָזָה אֶת הַצְדִיק בְּשִׁבְיל זֶה
גַּם-כֵּן לֹא נִיחָא קְמִיה, כִּי "גַם עֲנוֹשׁ לְצִדְיק לֹא טֻוב" (מִשְׁלֵי
ז). עַל-כֵּן הוּא יִתְבַּרְךְ מִסְבּוֹת מִתְהֵפֶה, וּמַעֲמִיד עַל הַצִּדְיק
אִישׁ כֹּהֵה שֶׁהוּא חִיב מִיתָּה וְעָנֵש מִכְבָּר, וּמוֹמָנִים שְׁנֵיהם
לְפִנְךְ אֶחָד (מִכּוֹת י), וְזֶה מִבָּזָה אֶת הַצִּדְיק, וְהַצִּדְיק נִפְטָר
בֹּהֵה מִן דִינּוֹ כִּנְלָל. וְזֶה הָאִישׁ נִعְנֵש אַחֲרֵךְ וְנִתְקָרֵש שְׁם
שְׁמִים, שְׁבָשְׁבֵיל בְּבּוֹד הַצִּדְיק נִעְנֵש. וּבְאַמְתָה "גָּבָר קְטִילָא
קְטִיל'" (סְנַהֲרוּן עָא): כִּי בָּבָר הוּא חִיב עָזְנוֹשׁוֹ מִקְדָּם. "וְדָרְכֵי
ה' יִשְׂרָאֵם" (הַשְׁעִיר), "וְלֹא עֲוֹלָתָה בָּו" (תְּהִלִּים צ"ב):

ל

וּבְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל הָיָה עֹסָק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבְכָל יוֹם בָּתָב
בְּעַצְמוֹ תּוֹرָתוֹ. וְהִיא מִתְפֵאָר מַאֲדָה, וְאמֵר שְׁהַחְלֹוק
בּין תּוֹרָת חִוִּילָאָרֶץ לְתוֹרָת אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל בָּרְחוֹק מִזְרָח
מִפְּעָרָב. וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם הָלַכוּ אֶלְיוֹן הַגְּדוֹלִים עַמּוֹת הַקְּטָנִים
לְשִׁמְשׁוֹ כְּדֵי לְשִׁמְעָה חִכְמַת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה וְהַנּוֹרָאָה
מַאֲדָה:

נִסְעַתּוֹ לֵאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

לֹא

וַיְפַעַם אֶחָד בָּא אֶלְיוֹ אֶחָד מִהְגָּדוֹלִים שַׁחַתָּה חַשּׁוֹב מְאֹד
בָּאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל וּבָחוֹזֶק-לְאָרֶץ, וְקָלָסָתוֹ שַׁחַתָּה בְּקִי
בְּכָל הַשָּׁמֶן כִּמְעַט בָּעֵל פֶּה, וְשַׁחַתָּה גַּם-כֵּן מִפְּמָארִי קְבָּלה.
וְבָא אֶל רַבְנָנוּ ז"ל, וְהַזָּהָר לְהַזְצִיא בָּל אִישׁ מִעַלְיָהֶם, וְלֹא
עַמְּדָר אִישׁ אַתָּם בְּהַתְועָדָם יְחִידָה. אֲךָ הָאִישׁ הַגְּנָל שַׁחַתָּה עִם
רַבְנָנוּ ז"ל נִשְׁאָר שָׁם.

וְהַפְּצִיר אֶזְהָר הַגְּדוֹל הַגְּנָל, וְאָמֵר לַרְבָנָנוּ ז"ל בְּלִשּׁוֹן זה:
יַדְעָנוּ שְׁכָבוֹד-תוֹרַתּוֹ לֹא בָא לְאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁאָרֶץ
הַהְמוֹן בְּמַחְיָין דְקָטְנוֹת, דְהַיָּנוּ כָּדי לְיַלְדָה אֶרְבָּע אַמּוֹת בָּאָרֶץ-
יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בָּן עַולְם הַבָּא או שָׁאָר מִחְשָׁבּוֹת בְּאֶלְיוֹ כְּדָרְךָ
אַנְשִׁים פְּשָׁוֹתִים. רַק בְּוֹדָאי כְּבָדוֹד-תוֹרַתּוֹ בָא לְכָאן בְּמַחְיָין
דְגָדְלָות וְלְפָعֵל הַשְּׁגָה גְּדוֹלָה בְּעַבּוֹדָת הַבּוֹרָא יְתִבְרָה. עַל-
בָּן רְצֹונָנוּ לִדְעַת בָּאֵיה נִקְדָה מִנְקָדָה אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל נִכְנָס
כְּבָדוֹד-תוֹרַתּוֹ, וְמָה הַוָּא רֹצֶחָ לְפָעֵל בָּאָן בְּעַבּוֹדָת הַבּוֹרָא.
וְאַנְיִ מַוְיכָן לְשָׁרַתּוֹ בְּגֻפִי וּבְגַנְפָשָׁרָה-גַנְשָׁמָה שְׁלִי וּכְוָ'. וְהַשִּׁיבָה
לו רַבְנָנוּ זִדְיד נְפָשִׁי, אֶל תְּצַעַרְוּ אָוֹתִי בְּדָבָר זה. בַּי לֹא דָבָר
כָּל הַוָּא לְגַלְוֹת לְכָם חַס וְשַׁלּוּם מִהַּעֲבֹדָה הַזֹּאת וּבְשִׁבְיל
מָה בָּאתִי לְפֶה. וְאוֹלֵי אַנְיִ מַשְׁבָּעַ וּעוֹמֵד עַל זה וּכְוָ'.

שְׁבָחִי הַרְ"ן

צט

וּהַתְּחִיל שֶׁבוֹ הַרְבֵּ הַגָּל לְהַפְּצִיר אָתוֹ מֵאָד. וְאָמָר:
שְׁאַלְתָּנוּ וּבְקַשְׁתָּנוּ עַל־כָּל־פָּנִים יְלִמְדָנוּ רַבּוֹ אֵיזָה
חֲדוֹשׁ מְחֻדּוֹשָׁו הַגְּחַמְדִים וְהַגְּעִימִים אֲשֶׁר חָנַנוּ הָ/. יְחִינָנוּ
גַּסְבָּן וַיַּטְעִימָנוּ מֵהֶם. וְאֵין בְּוֹנַתָּנוּ חָם וּשְׁלוֹם לְאֵיזָה פָּנִיה.
רַק בְּוֹנַתָּנוּ לְשָׁמֵעַ חֲדוֹשִׁי תֹּרֶה מִפְּיו הַקָּדוֹשׁ, אָוְלִי וַיְתַעֲרוּ
לְבָבָנוּ מְחִידָשׁ לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרֶה, וְגַם אָוְלִי גַּנְפָּה מִפְּנִילָא
לְהַבָּין וְלְהַשְּׁבִיל אֵיזָה רַמְיוֹה מִהְגָּדָה הַגָּל. מִיד הַתְּחִיל
רַבּוֹ זָ"ל לְהַתְּלַהֵב מַאֲד בְּרִשְׁפִי רִשְׁפִי שְׁלַחְבָּת יִק. וּפְנִיוּ
גַּבְעָרוּ וּנְתַלְהָבוּ כְּלָפִידִים מִמְּשָׁ. וּמִקְמַת הַהַתְּלַהֵבָות תִּסְפֶּר
שְׁעָרוֹת רָאשָׂו, וְהַשְּׁלֵיךְ הַבּוּעַ עַלְיוֹן מִעַל רָאשָׂו, וּהַתְּחִיל
לְדָבָר בְּלִשּׁוֹן זֶה: הַדְּעָתָם סָוד בְּנוֹת הַתְּפָלִין? הַשִּׁבְעָ לֹ
הַגָּל קָצָת בְּנוֹת. אָמָר לוֹ: לֹאוּ, לֹא זוּ הַדָּרֶךְ שֶׁל בְּנוֹת
תְּפָלִין, וּבֵין שָׁאַיְגָנָם יוֹדָעִים סָוד בְּנוֹת תְּפָלִין, אַיְגָנָם
יוֹדָעִים סָוד אַרְבָּעָ רוחות שֶׁל אֶרְזִיְשָׁרָאֵל. וּעֲכָשׂוּ אַתְּחִיל
לְגָלוֹת לְכֶם אֵיזָה רַמְיוֹ מֵאָה. וְיִהְיֶה כַּאֲשֶׁר הַתְּחִיל לְדָבָר
הַתְּחִיל לְצִאת דָם מִגְּרוֹנוֹ, וְאָמָר לְהַחְכָּם הַגָּל: עַתָּה רָאוּ
בְּעִינֵיכֶם כִּי אֵין מְסֻכִּים מִן הַשָּׁמִים לְגָלוֹת לְכֶם דָבָר.
וְתִכְפֵּ בְּשֶׁرֶאָה הַחְכָּם הַגָּל זֹאת בְּעִינֵיכֶם, נָעַנְעַ לֹו רָאשָׂו,
וּבְקַשׁ אָתוֹ מַאֲד שִׁמְחוֹל לֹו מִה שְׁהַטְרִיחַ אָתוֹ כָּלָכָה,
וּנְגַבְּלֵל מַאֲד בָּוּה. וְלֹא רְצָחָ לֹזֹו מִשְׁם עד שְׁמַחֵל לֹו
רַבּוֹ זָ"ל:

נסיעתו לארץ ישראל

לב

גם תקופה בשבא לשם לטבירה, שלח אליו הרב החסיד המפרעם הגביר מורהנו הרב משה ז"ל בן הרב הקדוש המפרעם מורהנו הרב מנחם מענדיל זצ"ל וווטיפסקה, שרוצה להתפס עמו. והשיב רבנו ז"ל: האיך יכולם למאן בשודוק? מן הסתם מהשם יצא הדר בשותה בתה בארץ הקדושה, ולא דבר יותר.

ומיד החל השדרון והשיב להרב רבי משה הנ"ל שרבנו ז"ל מרצה, ותקף עשה סעדיה גדורלה. והוא על הסעדה כל גורי ארץ-ישראל הן מדינת ליטא והן מדינת פולין כלם כאחד גורלים וקטנים. והיה להם שמחה גדורלה. ובתוך הסעדה דברו דברי תורה בגיןיהם, וראש המדרבים היה זה הגדול הנ"ל שרצה שרבנו יגלה לו הנקה וכו'. בתוך דבריהם נשבח מהם איזה רשי' איה אפוא מקומה. ורצו להעלות על זכרונם, כי היה מכך להם מאד לעניינם. ולא יכולו לזוו משם מחמת זה, והיה להם לפלא. כי כל אחד ואחד מהם סיים בסמוך כל הש"ס, ואין אחד מהם יודע מקום הרשי' הנ"ל איפה היא נשנית. ורבנו היה דומם כמו שאינו יודע גם-כון, אך בראשותיו שיש להם צער גדול מזה והם הפגירו בו עד בוז, נעה ואמר להם: הלא רשי'

שְׁבָחִי הַרְזֵן

קא

זו מקומה במשפט ובחים ברף זה על ראש העמוד, וכן היה. והיה להם לשון ולשםחה. ונמשכה סערה זו מזמן מנוחה גדולה עד אור היום, ונעשה התקשרות ביניהם.

אך אחר כן כשיצא רבנו משם מארץ ישראל לחויז לארץ, נפטר החתן בנו של הרב מירנו רבינו רבי משה הנ"ל. ורבנו ז"ל נשתרך עם בתו שהיתה הכלאה של בן הרב מירנו הרב רבי משה הנ"ל, עם כבוד הגאון המפרנס הרב דקהלה קדוש ואלייטשיסק. ונתגלה אחריך מאה ה' שנסע הרב הגאון הנ"ל לאرض הקדושה, ולקח את בנו חתן רבנו ז"ל עמו לשם כדי שילמד אצלו שם. ואחריך נסעה בחת רבנו ז"ל גם כן לשם. ונתקימו דבריו רבנו ז"ל שאמר שמאות השם הוא שbetaה תהיה בארץ הקדושה. ודבר אחד מדבריו אחריו לא ישוב ריקם:

לג

וآخر כל אלה, אחר אשר עשה כל מיני עבודות הנ"ל באמות ובתמים, והרבה בתענויות ובתפלות רבות מאד ובסגולפים ושכירת פאות ומאות ועמד בנסונות רבות, ושאר כל עניינים הנ"ל, והרבה בחתבורות מאד מאד לדבר בין קונו ולפרש שיחתו בלשון אשכנז וכו' הנ"ל, עד שזכה למרנה גבה ועליזה מאד בתכלית

נִסְיֻתָו לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

הקדשה ובתקבילה הבטול ובהתקרבות גדול להשם ותברך במדרגת גדולי בני עלייה. וכל זה זכה ביום יולדותיו מפשע, כי יום לא נח,ليلת לא נם ולא שקט. והחמיד מאד בעבודתו מיום אל יום, מתחלה ימי קטנותו וימי געורייו מפוש לכל הנ"ל לקדשה גבורה ונוראה והשנה עצומה מאד וכו' במדרגת גדולי בני עלייה. ואחר אשר זכה לכל זה, אפר-על-פירבן, לא היה מזכיר דעתו בזה, ולא הניח עצמו לעמד. רק גם אחר-כך, בכל יום ובכל שעה היה משתווק ותרגגע ונכسف להשם ותברך באלו לא התחיל עדין כלל בשום עבודה בעולם. ואפלו אחר שבא מארץ-ישראל, זוכה שם להשנה עליונה ונבה מאד מאד, אשר אין לשער כלל, אפר-על-פירבן מיום שבא מארץ-ישראל, עד היום שנסתלק בשלום למעלה למעלה, היה לו תמיד געוגעים וכסופין וכו' להשם ותברך באלו לא התחיל עדין כלל.

ולספר בעניין זה תקצר המון יריונות. אפלו מה שזכינו להבין קצת בעניין זה, כפי מה ששמענו מפיו הקדוש וראינו בעינינו. כי בכל פעם היה דרכו שהיה מתרגע להשם ותברך, והוא שפל בעיני עצמו באמת, והוא לו רחמןות גדול על עצמו באלו לא היה עדין מעולם שום ריח של עבודת השם, וכמו שלא התחיל עדין

בָּלְל. וּבְאַמְתָה אֲפִלוֹ מֵשָׁעֵבֶר עַל בָּלְל הַתּוֹרָה בָּלְל חַם
וַשְׁלוֹם כְּמָה וּכְמָה פָּעוּמִים, וּכְשָׂהָה הָאִישׁ נִתְעוֹר בַּתְשׁוֹבָה
בְּאַמְתָה, שָׁאָוּ בּוֹדָאי בְּשֶׁמֶסְתָּבֵל בְּעַצְמוֹ הִיכְן הוּא בָּעוֹלָם,
בּוֹדָאי יִשְׁלֹשׁ לֹו לִבְנָשֶׁבֶר מַאַה, וַיְשַׁלְשֵׁל רְחַמְנוֹת גָּדוֹלָה מַאַד עַל
עַצְמוֹ בְּהַכְנָעָה גָּדוֹלָה וּכְיָ', וְאַיִן צָרִיךְ לְהָאָרוֹיד בָּהָה בְּרַכְבָּר
הַפּוֹקֵן מַעַצְמוֹ. אַפְ-עַלְ-פִּיבָּן, אֲפִלוֹ זֹאת הַרְחַמְנוֹת וְהַלְבָב
נִשְׁבָּר נִשְׁלָה הַבָּעֵל תְשׁוֹבָה הַגְּלָל לֹא יִגְעַל לְחַלְקָמָאָלָף וּרְכָבָה
נִשְׁלָה גָּדוֹלָה הַרְחַמְנוֹת וְהַלְבָב נִשְׁבָּר בְּהַכְנָעָה גָּדוֹלָה וּכְיָ' שָׁהִיה
לְרַבְנָנוּ זֶל בָּכֶל פָּעֵם וּפָעֵם קָדֵם שְׁבָא לְאַיזָּה הַשָּׁגָה.

וְהַכְּלָל, כִּי לְעוֹלָם לֹא נָה וְלֹא שְׁקַט אֲפִלוֹ בִּימֵי גָּדוֹלֹותָו.
אַפְ-עַלְ-פִּי שְׁכָבָר זָכָה לִמְהָ שְׁזָכָה, לְהַשְׁנָת אַלְקָות
בְּמִדרְגָּה גָּבָה עַצְוָמָה וּנוֹרָאָה מַאַה, אַפְ-עַלְ-פִּיבָּן לֹא הָיָה
מִסְתְּפָק עַצְמוֹ בָּהָה, וַטרָּח וַיְגַע בָּכֶל עַת וּבָכֶל שָׁעה, וַיִּכְלֶל
יִסּוּרִין עַל עַצְמוֹ, יִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, אֲשֶׁר בִּמְעַט אֵין
הַגְּמַתָּם בָּעוֹלָם, וְתַרְבָּה בַּתְּפִלוֹת וְתַחְנָנוֹת וּבְהַפְּצָרוֹת
וּבְקָשׁוֹת רְבוֹת וּבְגַעֲנוּעִים וּבְסֻופִין גָּדוֹלִים וּנוֹרָאים מַאַד
מַאַד, עַד שְׁבָא לְהַשָּׁגָה וּמִדרְגָּה יוֹתֵר עַלְיוֹנָה. וְאַחֲרַכְךָ
תַּכְּפֵ שְׁזָכָה לְזֹאת הַהַשָּׁגָה, וְאַזְהָה קָצָת בְּשִׁמְחָה. וּלְפָעָם
זָכַינוּ לְשָׁמֵעַ מִפְיוֹ שְׁהֽׁזְדִּיעַ לְנוּ שְׁבָעַת נֹדֵעַ לוֹ חְדָשָׁות וּכְיָ'
וְאַזְהָה שְׁמָחָה קָצָת. וְאַחֲרַכְךָ תַּכְּפֵ שְׁזָכָה לְזָה, אַחֲרַכְךָ
הַתְּחִילָה עוֹד מִחְרָשׁ וּשְׁכָחָה בָּל הַעֲבָרָה, בְּאַלְוָה לֹא הַתְּחִילָה עַדְין

נִסְיֻתָו לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

כָּלֶל, וְחוֹזֵר וַהֲתַחַיל מִחְדָּשׁ, בָּמִי שִׁמְתַחַיל לִילֵךְ וְלִכְנֵס בַּקְדָּשָׁת יִשְׂרָאֵל. וּלְפָעָמִים הִינוּ שׁוֹמָעִים מִפְיוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּפְרוֹשָׁה, שֶׁאָמַר בְּלֹשׁוֹן הַשְׁתוֹקָות וּכְסֻופִין: אֵיךְ זָכֵן לְהִיּוֹת יְהוּדִי? וְאָמַר זֹאת בְּאַמְתָה וּבְתִמְימָות גָּדוֹל, כְּאֵלּוּ לֹא הֲתַחַיל עַדְין כָּלֶל. וְכֵן הִיה בָּמָה פָּעָמִים.

וְתֵיה תָּמִיד הַוִּילֵךְ וְעוֹלָה מִפְרָגָה לִמְדָרָגָה. אַפְ-עַל-פִּי שֹׁזְכָה לִמְדָרָגוֹת גְּבוּזוֹת וּנוֹרָאוֹת מַאֲדָר לִמְעָלָה בְּזֹהָה כָּלֶל, וּתְכַפּ אַחֲרֵ-כָּךְ הִיה לוֹ לְבָבָ נִשְׁבָּר וְהִיה לוֹ רַחֲמָנוֹת גָּדוֹל עַל עָצָמוֹ בְּהַכְנָעָה גָּדוֹלָה וּכְיֵבָן, עַד שֹׁזְכָה לִמְדָרָגָה יוֹתֵר גְּבוּזָה. וְכֵן הִיה דַּרְכֵו תָּמִיד עַד הַסּוֹפֶר. וּבָמָה פָּעָמִים הִיה דַּרְכֵו שֶׁאָמַר שְׁעַתָּה אַינוּ יוֹדֵעַ כָּלֶל, כָּלֶל לֹא. וּפָעָמִים נִשְׁבָּע עַל זה (ח' מִזְבְּחָר' סִמְן ר' י), שַׁבְּאַמְתָה אַינוּ יוֹדֵעַ כָּלֶל. אַפְ-עַל-פִּי שְׁבָיוֹם הַקּוֹדֶם וּבְשָׁעָה הַקּוֹדֶמת גָּלָה דָּבָרִים עַתִּיקִים, אַפְ-עַל-פִּי-כָּן, אַחֲרֵ-כָּךְ אָמַר שַׁאֲינָנוּ יוֹדֵעַ כָּלֶל. וּבְעַנְנֵין זה הִיה גָּדוֹל מַאֲדָר. וְאָמַר בְּפְרוֹשָׁה עַל עָצָמוֹ, שְׁהַתֹּרֶה שֶׁלֹּו הַוָּא חַדּוֹשׁ גָּדוֹל מַאֲדָר, אֲבָל "הָאַינוּ יוֹדֵעַ" שֶׁלֹּו הַוָּא חַדּוֹשׁ גָּדוֹל בִּזְהָר. הִינוּ עַנְנֵין הַגָּל, בַּי בְּכָל פָּעָם הִיה דַּרְכֵו לִזְמָר שְׁעַכְשָׁו אַינוּ יוֹדֵעַ כָּל וּעַזְעַז מִזָּה בָּמָקוֹם אַחֲר (שִׁיחָות ח'ר' סִמְן ג':)

שְׁבָחִי הַרְ"ן

קה

לְךָ

וּבָכֶר נִשְׁמָע מִפְיוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁאָמַר, כִּי יִשׁ צְדִיקִים שְׁעַבְדוּ
וּמְרַחֲבוּ עַד שְׂזָכוֹ לְאֵיזָה מִדרְגָּה וּמִעַלָּה כֵּל אֶחָד בְּפִי
מִעַלָּתוֹ, כְּמוֹ לְמַשָּׁל, אַצְלָ מֶלֶךְ שְׁשָׁרוֹ וּזְכִינָן עַל-יְדֵי עֲבֹדָתָם
כֵּל אֶחָד לְאֵיזָה מִעַלָּה לְאֵיזָה הַתְּמִנּוֹת גְּבָהּ כְּפִי עֲבֹדָתָהוּ.
אָבֶל עַל עַצְמוֹ אָמַר, שֶׁאָמַר הִיא יוֹדֵעַ שַׁהְוָא עֲבָשָׂו בָּאוֹתָה
הַמִּעְלָה וּמִדְרָגָה שֶׁל אַשְׁתָּקָדָר אִינוֹ רֹצֶחֶת עַצְמוֹ כֵּל
(וְאָמַר בְּלִשׁוֹן גָּנָאי עַל עַצְמוֹ עַל עַנְיָן הַגָּל אֵם הִיא נִשְׁאָר בּוּמְרָגָה שֶׁל
אַשְׁתָּקָדָר) רַק בְּכֶל פָּעָם הוּא עַוְלָה מִמְּדָרָגָה לְמִדְרָגָה.

וַיַּשׁ הַרְבָּה מָאֵד בְּעַנְיָן זֶה לְסִפְרָ, אֶךָּ אֵי אָפָּשָׁר לְסִפְרָ כֵּל
זֶה בְּכַתְבָּ כָּלָל, בִּידָם מֵשְׂזָכוֹ לְרֹאשׁ בְּעַנְיָנוֹ וּלְשִׁמְעָנָיו
בָּאָזְנוֹ הִיא יָכֹל לְשַׁעַר בְּלִבָּה מַעַט מִקְצָת עַנְיָן, זֶה אֶיךָ
לְעוֹלָם לֹא הִיא עוֹמֶד עַל מִדְרָגָה אַתָּה בְּשָׁוָם פָּעָם, רַק
תַּכְףָּ הִיא מִשְׁתָּוֹקָק לְעַלוֹת לְמִדְרָגָה גְּבָהּ יוֹתֵר עַד שְׂזָכוֹ
וּכְלִי וּכְלִי לְעוֹלָם. וְהִיא חַדּוֹשׁ גְּדוֹלָה בְּעַנְיָן זֶה. וְכָל זֶה הִיא
כְּפִי תְּפִסְתָּנוּ הַמְּעוֹותָה, וּיוֹתֵר מֵזָה, יִשׁ בְּעַנְיָן זֶה סְתִּירָי
נִסְתְּרוֹת פָּלָאִ פָּלָאותִ, וְדִי בָּוהָ:

לְהָ

וּבְעַנְיָן תְּכִלִּית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא גָּדוּ, סִפְרָ גַּמְ-בָּנוּ קָצָת
עַמְנוּ אֵיזָה פְּעֻמִּים, אֵיךְ בְּכָל יְדִיעָה יִשׁ וְהַתְּכִלִּותִ.

נכיעתו לארץ ישראל

ועל-כן אף-על-פי שזוכים לבוא לה התכליות אשר לא גדרו, אף-על-פי-כן ערדין אין זה הפליה האחרון, כי ערדין אין זה פליה הידיעה כי אם בידיעה זו וצוריכים אחר-כך לטרח לופות לתוכליות גבוהות יותר, לופות ל明朗ת התכליות אשר לא גדר בידיעה הגבוהה יותר, וכן לעולים. נמציא שלוולים אין יודען כלל, ואף-על-פי-כן לא התחיל ערדין להציג התכליות. (וכבר מכאר מיה קצת ברברינו במקומות אחריו) וענין זה עמוק ונסתיר מאד מאד. ועוד יש בענין זה מה שמשמעותו פעם אחת אחר פסח ויתבאר במקומות אחר אם ירצה השם

(חי מורה"ן סימן רפ"ב):

לו

פעם אחד שלח מלך אחר שלשה אנשים למדינה עם דבר סתר למלהך אחר. והם עברו בתוך המרינות שהיו שם חולקים על המלך.

והראשון נzag עצמו ב巧מה, והעלים הענין לנמרי ועבר המדינה, ולא הבינו כלל שיש לו דבר סתר. והשני עבר לשם ועמדו בני המדינה על הקרקע, והבינו שיש לו דבר סתר ותפסו אותו שגיאד להם. ועשה ב巧מה או בגבורה ונמלט מדם. השלישי עבר שם ועמדו עליו גס-בן, והבינו בו שיש לו סוד, ותפסו אותו, ויהיו מענים אותו

שְׁבָחִי הַרְזֵן

קו

בכמָה וּכמָה עֲנָנוּיִם הַרְבָּה מִאֶד, וְכֹל מַה שְׁעַשָּׂו לֹא עֲנָנוּיִם וַיּוֹסְרוּם וְצָרוֹת גְּדוּלֹת וְהָוָא לֹא הַגִּיד דָּבָר וַיַּעֲמֵד בְּנֶסֶיּוֹן, וְלֹא גָּלָה הַסּוֹד. עַד אֲשֶׁר רָאוּ שָׁאַיִן מַזְעִיל לֹא שָׁוָם דָּבָר, וְהַנִּיחַוּהוּ (בַּי חָשַׁבוּ מִשְׁתַּמָּא אַיִן יוֹדֵעַ בָּלֶל). וַיַּעֲבֵר וַיָּאֶלְחַמְלָה.

וְהִיוּ חֻקָּרִים לְמַיִּם מִהְשָׁלֵשׁ הַגְּלִיל מַגִּיעַ שָׁכֶר יוֹתָר. קָצַתָּם אָמְרוּ לְהַרְאָשׁוֹן מַגִּיעַ יוֹתָר שְׁעָשָׂה בְּחִכְמָה לְהַעֲלִים לְגָמָרִי. קָצַתָּם אָמְרוּ, לְהַשְׁנִי מַגִּיעַ יוֹתָר שָׁכֶר עַמְרוֹ עַל דָּעַתָּו, וְאַפְ-עַל-פִּירְכֵּן גַּמְלָט מֵהֶם בְּחִכְמָתוֹ וּכְיוֹן גַּנְּלִיל. אָמְרָה הַמְּלָךְ: לְהַשְׁלִישִׁי מַגִּיעַ שָׁכֶר יוֹתָר מַכְלָם, בַּי בָּכֶר נַחֲפֵס בְּמִצְוֹתָהּ, וּבְוְדָאי גַּם הָוָא הַיה רֹצֶחֶת לְהַעֲלִים אַךְ לֹא עַלְתָּה בַּיּוֹדָה, וַנַּחֲפֵס בַּיּוֹדָם. וְעַנוּ אָוֹתוֹ וַיַּסְרוּ אָוֹתוֹ בְּיִסְוּרִים וְעֲנָנוּיִם כְּאַלוּ, שֶׁאָמַת הַיה מִגְּלָה סּוֹד אַחֲרָה הָיוּ הַכְּלָרִצִּים אַחֲרָיו, וְאַפְ-עַל-פִּירְכֵּן עַמְרָה בְּנֶסֶיּוֹן בָּוהָה, וְלֹא גָּלָה דָּבָר, עַל-כֵּן מַגִּיעַ לֹא שָׁכֶר יוֹתָר מַפְוִילָם (וְהַגְּמָלֵל מוֹבֵן קָצָת מַעַט לְמַבִּינִים):

שְׁוִיתִי דָא' כַּגָּדִי תְּבִיד'

נֵחֶן נְחַמֵּן מְאוּמָן

סִפְר
שִׁיחֹת הַרְז'

משורט פְּרָסּוֹם
נֵחֶן נְחַמֵּן מְאוּמָן

לרפואת

איילה בת חנה, נחמה ענבל בת זהבה
דינה תהילה בת יונה אהובה
משה בן רבקה, גدعון בן סנדרה
טוהר אברהם בן סיגלית, אסתר בת פריזט
שי בן דניס, לאה בת ורדה, עדינה חן בת שרה
ישי גישה בת חמסה, פנחס בן רחל

להצלחה, ישועה ותשובה שלמה של:
אליהו בן יעל, גדעון בן אסתר
גאייה בת שגיית ואור מאיר בן שגיית

לע"נ גבריאל בן יוסף ז"ל
לע"נ אליהו בן פרץ ז"ל
לע"נ יוסף בן יעקב ז"ל
לע"נ פרחה בת יוסף ז"ל
לע"נ דן בן משולם ז"ל
לע"נ אורה בת יהיא יוסף ז"ל
לע"נ עמית בן אריה ז"ל
לע"נ אסתר בת יהושע ז"ל
לע"נ גאולה בת אסתר ז"ל
ת.ג.ע.ב.ה

סִפְר
שִׁיחֹת דָּרְיַן

הַמֶּה שִׁיחֵין עַל־אַין קָדִישֵין אֲשֶׁר רֹוח
אֱלֹקִים דִּבֶּר בּוֹ וּמִילְתּוֹ עַל לְשׁוֹנוֹ
לְהַזּוֹת לְתַלְמִידֵיו הַמִּקְרָבִים אֵלָיו
לְהַעֲלוֹתָם בְּמִסְלָה הַעוֹלָה בֵּית אֵל
בְּחִסִּידוֹת וּפְרִישֹׁות:

מְרַבֵּנו הַקָּדוֹש וְהַגָּרוֹא צָדִיק יִסּוֹד
עוֹלָם, בּוֹצִינָא עַל־אָה רֶבֶא וַיִּקְרָא
אָזֶר הַגָּנוֹז וְהַגָּנְעָלִם, נַחַל נָבוּע מִקוֹר
חִכָּה, בְּבָזֶד קָדְשָׁת מֹרְנוֹ רֶבֶי
נָחָמן מִברְסָלֶב, גַּנְחָם נָחָמן
מָאוֹמן, זֶכֶר צָדִיק וְקָדוֹש לְבָרְכָה,

נִכְתֵּב עַל־יְדֵי תַּלְמִידֵו הַקָּדוֹש מֹרְנוֹ חָרָב
רֶבֶי נָתָן זֶכֶר צָדִיק וְקָדוֹש לְבָרְכָה

٧٦٣

סיפורי מעשיות

מה שוביין לשכוע מפי רביינו דקדוש אור וגנו והצפן כבודן זוקק ל:

הפקה קלה וזרימתית ימינה. חומרו נר לנטול ממנה פומביות כיוון שהוא גומס גבון גורף. וגדרתונין
לען גבון פוליקיט וטניינו מחד כבל גור ומלוח ונושם ונדיבים זעקה וכירנו טולס להורות
לען גדר. מבדוקות סוף צו ומעין לה כלנו רחמי נצל מה גובל עכבה. גדרתונין מטה גבון מים
תממייני צ'רניאן. דריש עתיקות דברת קאס כבשע על מוס המש נבטים כבשע נורויס טולס וגראן
גראטן גולדן ומורה. רישת טון נון מונטזום גולדן בקר כו ניסיינס צ'רניאן. צו גודן קיטו
עלילון מנג'י קונג נול אטן טום ולנס צו. נאלבסט ואסידט גניעו גולדן גמפרו מעשים כבוי נהור
כפי חזון עוזמי צו נטולס לנטול ומי טביס טרלון. עד קוס וטוביין יונן ושור לבונם אורוגום פולימר

ל'ב

תקיעת

בשנת

**צילום שער הספר 'ספריו מעשיות' שהדפיס מוהרנת' בשנת תקע"ה
בכיסויו הודפס פעמיראשונה הספר 'שיחות הר"ן'**

שיהות תר"ז

א

"בְּיָ אָנִי יָדַעַתִּי בַּי גָּדוֹל הַי וְאֶרְגִּינוּ מִכֶּל אַלְקִים" (תהלים קל"ה). הוּא הַמְלֵךְ עַלְיוֹ הַשָּׁלוֹם אָמַר "בְּיָ אָנִי יָדַעַתִּי", "אָנִי יָדַעַתִּי" דִּיקָא, בַּי גָּדְלַת הַבּוֹרָא יַתְבְּרָךְ אֵי אָפָּשָׁר לְוֹמֵר לְחֶבְרוֹן. וְאַפְּלָוּ לְעַצְמוֹ אֵי אָפָּשָׁר לְסִפְרַ מִיּוֹם לַיּוֹם, לְפִי מָה שְׁמֹרְיוֹחַ לֹא וּמְתַנוֹּצֵץ לֹא בָּאוֹתוֹ הַיּוֹם, אֵין יָכֹל לְסִפְרַ לְעַצְמוֹ לַיּוֹם שְׁנִי הַוָּרִיחָה וְהַחֲנֹנְצָחוֹת שֶׁל גָּדְלַת הַבּוֹרָא יַתְבְּרָךְ שְׁהִיה לֹא אַתְמֹול, וּלְלִכְנוֹ אָמַר: "בְּיָ אָנִי יָדַעַתִּי", "אָנִי יָדַעַתִּי" דִּיקָא, בַּי אֵי אָפָּשָׁר לְסִפְרַ כָּלֵל. וְאָמַר שְׁמָה שְׁכָתוֹב אַחֲרָיו: "כָּל אָשָׁר חָפֵץ הַי עֲשָׂה בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ" וּכְי' הוּא עַנְנִין אַחֲרַ לְגָמְרִי וּרְחֹוקַ לְגָמְרִי מִשְׁבָּח "בְּיָ אָנִי יָדַעַתִּי". בַּי בָּנוֹתוֹ בְּאַלְיוֹ הַדְּבָרִים "בְּיָ אָנִי יָדַעַתִּי" אֵי אָפָּשָׁר לְסִפְרַ כָּלֵל, וְהוּא גְּבָה מְאֹד גְּבָה מְעַל גְּבָה מָה שָׁאי אָפָּשָׁר לְפָה לְסִפְרַ, רַק "אָנִי יָדַעַתִּי" דִּיקָא בְּגַ"ל. וּכְמוֹ שְׁכָתוֹב בָּזָה: "נוֹרֵעַ בְּשֻׁעָרִים בְּעַלְהָה - כָּל חָד לְפָום מָה דְּמִשְׁעָר בְּלִבָּה" (חָלָק א' דָף קג), בְּמַבָּאָר בְּמַקּוֹם אַחֲרַ (לְקוּטִי מַזְהָר"ז סִימָן ע"ב):

ב

טוב מאד להשליך עצמו על השם יתברך ולסוך עליו. ודרכי בשבעה הימים, אני מוסר כל התנוונות שלי ושל בני ותחלויים כי על השם יתברך, שיותה הפל ברצונו יתברך, וזה טוב מאד. גם אוי אין צורך לדאג ולהשכ卜 כל אם מתנהג פראי אם לאו, מאחר שפטומך עליו יתברך, ואם הוא יתברך רוצה בעניין אחר הוא מרצה להתנהג בעניין אחר, ברצונו יתברך.

ובן בש מגיע שבת או יום-טוב, אוי אני מוסר כל ההתנהנות וכל העניינים והתנוונות של אותו השבת או היום-טוב להשם יתברך, שיותה הפל ברצונו יתברך, ואוי איך שמתנהג באותו השבת יום-טוב, שוב אינו חושב וחושש כלל שמא לא יצא ידי חובה, בהנחת קדשת אותו היום, מאחר שסביר מסר הפל להשם יתברך וסוך עליו יתברך לבד:

ג

הפליג מאד בנדלה הבורא יתברך שם, ואי אפשר לבאר זאת בכתב. ואמר כי נדלה הבורא יתברך אין שעור. כי נעשים דברים נוראים בעוולם, נפלאים ונוראים מאד ואין יודעים כלל, כיון שעדרין אין יודעים שום ידיעה

שיות הרין

ו

בָּל בָּל לֹא. וְגַם מֵה שָׁמַרְבָּא בַּי "תְּכִלִּית הַידִּיעָה אֲשֶׁר לֹא גָּדוּ", הַינּוּ גַּם־בָּנוּ אַצְלָן בָּל יִדִּיעָה וַיִּדִּיעָה, הַינּוּ שָׁאַפְלוּ בְּשָׁמְגַעַן לְהַתְּכִלִּת שֶׁל הַידִּיעָה דַּהֲנִינוּ "לֹא גָּדוּ", אַפְ-עַל־פִּיכְן עָדוֹן אֵין זֶה הַתְּכִלִּת, בַּי זֶה הַתְּכִלִּת הוּא רַק בָּאוֹתָה הַידִּיעָה, אֲכָל בַּהֲיִדִּיעָה הַגְּבָה מִמְּנָה עָדוֹן לֹא הַתְּחִיל בָּהּ בָּל, וְכֵן לְמַעַלָּה מַעַלָּה. נִמְצָא שָׁלֻוּלָם אֵין יוֹדְעַן בָּל בָּל לֹא, וַיִּפְ-עַל־פִּיכְן אֵין זֶה הַתְּכִלִּת, בַּי עָדוֹן לֹא הַתְּחִיל בָּל לִזְעָה בַּיִדִּיעָה שָׁלְמַעַלָּה מִזְוֹאת הַידִּיעָה שְׁהַגַּעַן בָּהּ אֶל הַתְּכִלִּת שֶׁלֹּא גָּדוּ וּכוֹ.

גַּם הַפְּלִיג מִאֵד בְּגַדְלָל מַעַלָּת הַתְּשׁוּבָה, וְאַפְלוּ בְּשָׁנְפָלִים מִאֵד חַס וְשַׁלּוּם, וְכֵל אֶחָד נִפְלָל לְמַקוּם שִׁגְפָּל רְחַמְמָנָא לְצַלָּן, אַפְ-עַל־פִּיכְן אַסּוּר לְיַאֲשׁ עַצְמוֹ, בַּי תְּשׁוּבָה גְּבָה לְמַעַלָּה מִן הַתוֹרָה, עַל־כֵּן אֵין שָׁוֹם יַאֲשׁ בְּעוֹלָם, בַּי אָמָר יוֹכֵה יְהִי נְعַשֵּׂין מְעוֹנוֹנָתִי עַנְנָן אַחֲר לְגַמְרִי, וּכְמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זֶל שְׁנִתְהַפְּכִין הַעֲוֹנוֹת לְכִיוֹת (יְמָא פ"ו). וַיֵּשׁ בָּעַנְנָן זֶה סְתִּירִי נִסְתָּרוֹת, רַק הַבָּל שְׁמַכְל הַגְּפִילּוֹת וַיְהִירֹודֹת שָׁבְעוֹלָם רְחַמְמָנָא לְצַלָּן יִכּוֹלִים לְחֹור אַלְיוֹ וַיְתַברְךָ בְּגַדְלָל, בַּי לְגַדְלָתוֹ אֵין חַקָּר. וְהַעֲקָר שְׁחַפְל תַּלְיוּ בּוֹ, שֶׁלֹּא יְהִי מִיאָש עַצְמוֹ מַלְצָעָק אֶל הֵ' וְלַהֲתִחְנָן וְלַהֲתִפְלָל אַלְיוֹ יַתְּבָרֵךְ תְּמִיד (וְעַנְנָן מֵי מַוְתָּרָן סִימָן ס"ז):

ד

עכשו בזמנים הלו קשה מאד שיהיה מעות לאיש
כשר, כי אריד שיתה לו ירידה גדולה מאד חם
וישלים עד שישיג מעות. ואפלו אחר הירידה הגדולה חם
וישלים מעבודתו יתרה, עדין לאו כל אחד משיג מעות,
כי גם הרשיים וקל עולם לאו כל אחד משיג מעות, אבל
איש בשיר באמת רחוק מאד שיהיה לו עשירות. כי דע
שםיים שהרב בית המקדש, נפל העשירות בעמקי הקליפות
בבחינת: "וtrad פלאים" (איכה א), "פלאים" אותיות
אלפים, הינו שהאלפים של עשירות ירד פלאים, והינו
ירידה גדולה ונפלאה. על-כן בהכרח שיהיה לו חם וישלים
ירידה גדולה מאד, קדם שבא לעשירות דהינו אלפים
מושנים, ועדין הוא ספק בג"ל. אבל איש בשיר באמת קשה
לו מאד שיהיה לו עשירות, ואפ-על-פי שנמצאים גם
צדיקים ואנשים קשורים שיש להם לצדיקים, הוא
וקשה מאד מאד. גם העשירות שיש להם לצדיקים, הוא
מייך להם לעובודתם. גם באמת אפ-על-פי שיש להם איזה
מעט עשירות, אבל אפ-על-פי אין להם עשירות גדול
מושון כמו שיש להקל עולם, שיש להם אלפיים ורבעות
ארמים מושנים, כי עכשו קשה וכבר מאד שיהיה לתכשיטים
ערשרות בג"ל. וכן שאמרים בשם רבינו נתן ז"ל

שיות הרין

ט

שאמר על מה שאמרו ربונינו ז"ל: "ארך ימים בימינה" (משלו ג) ואמרו ربונינו ז"ל: "ארך ימים איבא, עשר וכבוד ליבא?" (שבת סג) ואמרו כל-שבן עשר וכבוד, ואמר רבי נחמן זצ"ל שהוא רק "כל-שבן". הינו שבודאי הוא קל-וחמר וכל-שבן שראי שיה להם עשר וכבוד אבל לא בפרש, כי אף-על-פי-כן אין להם מזומנים כמה אלפיים אדרמים, וכן"ל:

ה

זה מננה מאד את ספרי המהקרים והפילוסופים, ואמר שאין שם כלל שכל גמור כמו שיש באיזה מאמר מהראש"א או מהר"ם שיף וכיוצא בספרינו הקדושים, שיש בהם עיקות וiscal נפלא ונעים מאד, אבל באלו הספרים לא נמצאה זה השכל כלל, כי הם מדברים רק בדרך הקישים מיציה ו biome עד שבאים לאיזה מופת, אבל השכל שיש בחורתנו הקדושה להבדיל, אין שם כלל כלל. ואמר: אשר מי שאינו יודע כלל מספריהם, רק הולך בתמיות ויש לו יראת הענש. כי עקר העבودה בתחילת היא רק מלחמת יראת הענש, ובלי יראת הענש אי אפשר להתחיל כלל בעבודת ה. ואפלו צדיקים צרייכים גם בן יראת, כי עברי מהאהבה הם מועטים מאד מאד, ועקר הוא יראת הענש. כי

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

היראה עלאה "בָנֵין דָהוּא רְבָב וְשְׁלִיטָם" וכו' (הקדמת הטוריא), הינו יראת הרומיות, לאו כל אדם זוכה לאות היראה, אבל עקר העבודה הוא רק עלידי יראת העונש אצל רב בני אדם. מי שלומד חס ושלום בספרי המחקרים והפילוסופים ניכנס בלבו ספקות וכפירות. כי כל אדם נולד עם רשות, כיطبع כל אדם נמשך אחר רשות, הינו אחר תאונות רעות של עולם זהה רחמנא לאן, רק מלחמת יראת העונש הוא שבר תאונו וניכנס ברכבי ה', אבל בשלומד באותו הספרים של חקירות חס ושלום, או מוצא לעצמו ספקות וכפירות שהם סייע לרשות של שישי בו בטבעו. ועל כן אין אנו מוצאים כלל שייה איזה אדם געשה איש בשר וירא ה' עלידי ספרי המחקרים, אף על פי שנמצא בדבריהם איזה דברם ממזרות טובות וכיוצא, אף על פירבן הכל הבל, כי הפסרם מרבה משקרים, כי הם מבלבלים דעתה האדם מאד. וענין במקום אחר מזה (מי מזורן סימנים תז - חכ"ה), מגדל האסור למד אלו הספרים רחמנא לאן.

ואמר: אשרינו, שמשה רבינו עליו השלום בחר לנו חלק טוב מאד, ונתן לנו את התורה, ופתח בה "בראשית ברא אלקים את השמים" וכו' (בראשית א'), בלי שום חקירות ומופתים שלהם, רק צוה علينا להאמין

שיות הרין

א'

בשם יתברך באמונה בלבד ועל כן אסור לנו לפנים בחרירות כל חם ושלום.

ויאף שבודר הקדוש הוא מגנה וראת הענש (שם יא), כבר מבאר על זה תרומות בספר מוסר, כי באממת עקר עבירות ה' היא רק על-ידי וראת הענש בג"ל.

ואמר שאלה התהבותות והמציאות שהמציאו הפילוסופים בחייבתם, כגון כל מלאכה גפאלים ושאר כלים העשויים בתהבותות על-פי חכמה, וכיוצא בו שאר ענייני חידושים שלהם שהמציא כל אחד ואחד מחכמיهم, אמר: שהכל מלמעלה, כי לא היה אפשר להם לבוא על-זה, רק על-ידי שהתרוצץ להם השכל בזאת החכמה, שבא לאותו החכם התנותצות מלמעלה. כי כשהגיע העת והזמן שיתגלה אותה החכמה או התהבהלה בעולם, על-פני שלחו להם מלמעלה בשכלם זאת התהבהלה כדי שיתגלה בעולם. כי בודאי גם החכמים הקדמונים שהיו מקודם חקרו גם כן על זאת, ומפני מה לא בא הם על זאת התהבהלה והמצאה, רק באממת הכל מלמעלה. וכשבא העת שיתגלה זאת הדבר, אוי מתרוצץ לו השכל ואוי בא אותו החכם על אותו התהבהלה, כי נשלח לו מלמעלה ממקום שהגיע לו (כי בודאי אינם מקבלים דרך הקדשה ורק דרך הספרא אחרא וזה פשוט).

ונם להבדיל אלו האמורים פשטים וחדרושים בגמפת'ת (נראה פרוש רשי ותוספות) אלו לא היה נשלח להם מלמעלה מן החסמים אי אפשר להם כללו לבוא על החדש כי לפעמים הוא עומד על דבר אחד ארבעה ימים, ואחר כך פרטם נתגלה לו החדש, רק באמות הכל מלמעלה. (וכל אחד מקבל ממקום שמקבל וען במקום אחר מעה (לקמן סימן רמ"ה).

בי בודאי יש בעניין זה אלפים ורבעות מדרגות מהICON כל אחד ואחד מקבל האריה והתנוצויות בשכלו, ומאי זה מקום מושיטין לו החדש או החקמה, אבל הכלל שבל מיני חדרושים שמחדרשים החקמים, הן בקשרה כגון פשטים ודרושים וכיוצא, הן להבדיל בענייני חכמתם שלהם, הכל מושיטין להם ושולחים להם בשכלם מלמעלה, לכל אחד ואחד ממקום הרואיו לו גן"ל):

ג

היצר הרע דומה כמו שהולך ורץ בין בני-אדם, והוא סגורה, ואין אדם יודע מה בתוכה, והוא מרמה בני אדם, ושותיאל לכל אחד: מה אני אוחזו?, וכל אחד נרמה, אבל הוא אוחזו מה שהוא מתאות. ועל-כן הכל רצים אחריו, כי כל אחד סובר שיש בידו מה שהוא חפץ. ואחר-כך הוא פותח את ידו, ואין בה כלום. כמו כן ממש היצר

שִׁיחוֹת הַרְּיֵץ

ג

הָרָע, שֶׁהָיוֹ מְרֻמָּה בֶּל הָעוֹלָם, וְהֶכְלָל רְצִים אַחֲרָיו, וּמְרֻמָּה לְכָל אַחֲרָיו וְאַחֲרָה, עַד שְׁנָדְרָמָה לְכָל אַחֲרָיו וְאַחֲרָה בְּאֵלָיו יִשְׁבַּדְתּוּ מִה שֶׁהָיוֹ חָפֵץ, בֶּל אַחֲרָיו שְׁטוֹתוֹ וְתְּאוּתוֹ, וְאַמְרָה בְּיָדוֹ כִּי בְּסֻוף הָוָא פּוֹתֵחַ אֶת יָדוֹ וְאַזְזֵן בָּה בְּלָוָם, כִּי אֵין מַי שִׁימְלָא תָּאוּתוֹ אֶצְלָוּ.

גַּם גַּרְמָנוּ בֶּל הַתְּאוּות שֶׁל הָעוֹלָם, בָּמוֹ עַמְוֹדֵי אוֹר הַנְּכָנֵסִין בְּבֵית מִן אוֹר הַחַמָּה בְּנֵרָאָה בְּחוּשׁ, שָׁהָם גַּרְמִין לְעַמְוֹדִים מִחְמָת הַזָּרִיחָה שֶׁל הַחַמָּה, וּבְאֵלָיו רֹצִים לְחַטֵּפָם אַוְתָּן הַעַמְוֹדֵי אוֹר, שְׁתוֹפָסִים וְתוֹפָסִים וְאַזְזֵן בְּתוֹךְ הַיד בְּלָוָם, כִּי הֵם בֶּל הַתְּאוּות שֶׁל עַוְלָם הָווֹ:

ז

טוֹב מַאֲדָם מַי שִׁיכּוֹל לְשִׁפְךּ שִׁיחָוּ לְפִנֵּי הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ בְּרָחְמִים וּתְחִנּוּנִים כְּבָן הַמְתַחְטֵא לְפִנֵּי אָבָיו. כִּי הַלָּא הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ כִּכְרָאָנוּ "בָנִים", בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב "בָנִים אַתָּם לְה' אֱלֹקֶיכֶם" (דְּבָרִים י"ד), עַל-כֵּן טֹב מַאֲדָם לְפִרְשֵׁשׁ שִׁיחָתוֹ וְצִעְרוֹ לְפִנֵּינוּ יְתִבְרֵךְ כְּבָן שְׁקוֹבֵל לְפִנֵּי אָבָיו בְּתִנּוּוֹת שֶׁל חַן וּרְחַמִּים שְׁקוֹרִין ("פְּעַסְטִין"). וְאַף אִם גַּרְמָה לְהָאָדָם שְׁלִפִּי מַעֲשָׂיו אִינוֹ כְּבָן לְפִנֵּינוּ יְתִבְרֵךְ, עַם כֵּל זה, הַלָּא הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ קָרָאָנוּ "בָנִים" כְּנָל' (כִּי "בֵין כֵּד וּבֵין כֵּד קָרוּיִים לְה' בָנִים" (קדושים ל...), וְאִם עַתָּה הָוָא מְגַרֵּשׁ אָוֹתִי חַם וּשְׁלוֹם מִבְּחִינָת בָּן,

הטוב בעינו יעשה, עלי לעשות את שלי לעשות עצמי
בבון, בג"ל. ומה טוב בשיוך לעזר ליבו בתנאים עד
שיבכה ויריד רמות לבן לפניו אביו.

ושמעתי מעשה מוקני רבי נחמן ז"ל, כשהיה על הספינה:
פעם אחד לא היה להם לחם, ולאأكلו בפה
ימים, עד שהגיעו לאייה עיר, ולא היה שם יהודים רק
ישראלים, ולקח ישמעאל אחד את רבי נחמן הנ"ל, ונtran
לו לאכל. והוא כבר לא אכל בפה ימים, ונתל ידיו וברך
ברכת המוציא, וכך שחתיל לאכל, בא לו על מחשבתו:
"אל תלחם את لكم רע עין" (משלי כ"ג), ומחשבות שלנו
אין דבר ריק כלל (כך אמר רבי נחמן וכן הנ"ל בספרו מעשה זו),
ולא ידעתי מה לעשות, כי כבר ברכתי ברכת המוציא, אך
אף-על-פריכן היה בדעתו למנוע מלאכל כלל מחמת
המחשبة הזאת. אחר-כך בא על מחשבתו: "ואת העורבים
ציתוי לבלך" (מלכים-א יז), ואו אכל. (אמר רבנו ז"ל, בעה
ספרו זאת: וזה נראה והותב בעני מאה, מה שהעמדו על המחשبة,
שמסתמא בשפआ על מחשבתו כך בודאי הוא כך באמת) כמו כן לעניין
כל המחשבות הבאים על האדם לבלך, אחר-כך עוזרו
השם יתרך ושולח לו מחשبة אחרית של התקרובות, בגין
לענין הנ"ל, שלפעמים דמה להארם במחשבתו שאיןו
ראוי להיות לבן לפניו יתרך וכיוצא בו, אף-על-פריכן

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

טו

עָלָיו לְעֶשֶׂות אֲתָּה שְׁלֹו כְּנָיל, וְאַחֲרַכְךָ יַעֲזֹרוּ הַשֵּׁם וַתְּבָרֵךְ
וַיִּשְׁלַח לְךָ מִחְשָׁבֹת שֶׁל הַתְּקֻרְבּוֹת, כִּי בְּאַמְתָּת כָּל יִשְׂרָאֵל
בְּלָם קָרְיוּם "בְּנִים" אֲצָלוּ וַתְּבָרֵךְ, וְעַל-כֵּן רָאוּ לְנוּ לְפָרֵשׁ
שִׁיחַתְנוּ וְצִעַרְנוּ לְפָנָיו וַתְּבָרֵךְ בְּבֵן הַקּוּבֵל לְפָנֵי אָבִיו:

ח

בְּשַׁלְוּמְדִין מָלֵי דְפֹורְעָנוֹתָא, בְּנוּן בְּשַׁלְוּמְדִין הַלְּכוֹת אֲבָלוֹת
וּכְיוֹצְאָא, אֵין לְעֵין שֵׁם הַרְבָּה, כִּי אֵין צְרִיכֵין
לְהַעֲמִיק הַמִּחְשָׁבָה בָּמְקוּמוֹת כְּאֶלְוָן, כִּי הַמִּחְשָׁבָה יִשְׁלַח לָהּ
תְּקַפְּ פָּדוֹל, כְּמַבָּאֵר בָּמְקוּם אַחֲר (לִקְוֹטִי מוֹתָרָן סְפִינָן קָצָן), וְעַל-
כֵּן צְרִיכֵין לְעַבְרָה בָּמְהִירֹת מְקוּמוֹת כְּאֶלְוָן:

ט

בְּשֵׁם הַבָּעֵל-שֵׁם-טוֹב זֶ"ל, שְׁפָכֵין אֵין נוֹתָנִין בְּמִתְּנָה, הִנֵּינוּ
שְׁאַחֲרָה לֹא יַתֵּן לְחַבְרוֹ סְפִינָן בְּמִתְּנָה:

י

חִרְשָׁעִים הֵם מְלַאֲים חִרְטֹות, וְהֵם אַיִּם יוֹדָעִים כָּל מַהוּ
חִרְטָה, כִּי זֶה בְּעִצְמָוֹ שֵׁהָם מַתְגִּבְרִים בְּעַנֵּינוּ
רְשָׁעָתָם, זֶה בְּעִצְמָוֹ חִרְטָה, כִּי מִחְמָת שְׁבָא בְּדָעָתָם
חִרְטֹות, עַל-כֵּן הֵם מַתְגִּבְרִים בְּיוֹתָר בְּרְשָׁעָתָם כְּמוֹ שְׁנִי
אָנָשִׁים שְׁגַלְחָמִים זֶה בְּנֶגֶד זֶה, שְׁבַשְׁאָחָר רֹואָה שְׁחַבְרוֹ

מִתְגָּבֵר נֶגֶדּוֹ אֲיוֹ הָוָא מִתְגָּבֵר בַּיּוֹתֶר בְּנֶגֶדּוֹ. כְּמוֹ כָּן מִמֶּשֶׁ,
כְּשַׂהֲרָעַ רֹאָה שִׁפְתָּחִיל אַיזָּה טֹוב לְהַתְעוֹרֶר אַצְלָם אֲיוֹ הָוָא
מִתְגָּבֵר בַּיּוֹתֶר, וְהַבָּן.

וַיְהִי כָּלֶל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדָת הָ, אֲפָלוֹ לְשָׁאָר בְּנֵי-אָדָם, לְכָל
אֶחָד לְפִי עַרְבָּוֹ, שֶׁבֶל מָה שָׁרוֹצָה יוֹתֶר לְקַבִּים בַּעֲבוֹדָת
הָ, מִתְגָּבֵר עַלְיוֹ הַבָּעֵל דָּבָר בַּיּוֹתֶר, וּכְבָר מִבָּאָר מֵזָה בַּمְקוּם
אֶחָר (לְקוּטֵי מִוְתָרֵין פִּמְנָע ע'ב). וַיַּצְרִיךְ לְהִזְוֹת מִשְׁבֵּיל עַל דָּבָר זֶה,
וְכַתְּחִבּוֹלָת תַּעֲשֶׂה מְלֻחָּמָה לְהַתְגָּבֵר עַל הַרְּעָבָה תַּגְּדוֹל בְּכָל פָּעָם. אֲשֶׁרִי הַזָּכָה לְנֶצֶח הַמְּלֻחָּמָה:

יא

אֲשֶׁרִינוּ שְׁהִים יִתְבָּרֵךְ הַיּוֹתֵב עַמְּנוּ מֵאָה, שָׁׁוֹכִינוּ לְקַדְשָׁת
יִשְׂרָאֵל. וְאָמֵר, שֶׁשֶּׁ לֹא שְׁמַחַת גָּדוֹלָה עַל שְׁזִכָּה
לְהִזְוֹת בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. בַּיּוֹתֶר מְנֻיעּוֹת וּכְמָה בְּלָבּוּלִים וּכְמָה
מְחַשּׁבּוֹת וּכְמָה עֲפּוּבִים וּסְכָסּוּכִים הָיָה לוֹ עַל עַנֵּין הַגְּסִיעָה
לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמְנֻיעּוֹת מִחְמָת מִמּוֹן, וְהָוָא קָפֵץ עַל בָּלָם,
וְגַם הַעֲבָדָה בְּשָׁלְמוֹת, וְהָיָה בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאָמֵר: זה אֲנִי
מַאֲמִין, וְגַם אֲנִי יֹדֵעַ הַרְבָּה בְּעַנֵּין זה, שֶׁבֶל הַתְּנוּעָות וּכְלָל
הַמְּחַשּׁבּוֹת וּכְלָל מִינֵּי הַעֲבָדּוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּשִׁבְיל אַיזָּה עֲבָדָא
שְׁבָקְרָשָׁה, אֵין שָׁוֹם תְּנוּעָה וְלֹא שָׁוֹם מְחַשּׁבָה נְאָבֵדָת בָּלָל,

שיות הרין

ו

ובשווין לשבר כל המניות ולגמר העברא שבקדרה או
נעשים מכל התניות והמחשבות והבלבולים שהיה לו
בענין זה קדם לשבר ו עבר על כל המניות בעת שהיה
מספק ומבלבל והוא עומד על המשקל אם לעשות דבר
זה, והמניות היו מוגנים אותו מכל צד, אחר כך בשואה
לעבר על זה ולשרר הכל, או נעשים מכל המניות
ומכל מחשבות והתניות והבלבולים הניל, דברים
עליזים למעלה בקדשה, והכל נרשם למעלה לטובה כל
תנייה ותנייה שהיה לו מקדים פג"ל. אשר בשואה לקפוץ
ולידג על כל המניות, וזכה לגמר לעשות איזה
עbara טוב:

יב

אלו הרוצים להיות אנשים כשרים, ולכנים בעבודת ה' ואוי
יש להם בלבולים גודלים, ומניות גודלות, ואינם
יכולים לחת עזה לנפשם, איך לעשות, מלחמת גדל
הבלבולים והמניות שיש להם, וכל מה שרצו לעשות
בעבודת ה', קשה להם לעשות ברاوي. דע שעזה בעצמו
שיהם מתריגעים ולהותם לעשות איזה עבודה או לקדש
עצמם באיזה קדרה, אף על פי שאין יכולם לגמר ברاوي.

זה בעצמו שהם מתייעים ולהותם אחר זה, הוא בוחינת קרובנות, בוחינת: "כִּי עַלְיךָ הַרְגֵּנוֹ כֹּל הַיּוֹם נִחְשַׁבָּנוּ בֶּצְאוֹן טְבַחָה" (טהילים מ"ד). ואיתא בתוקונים, שזו בוחינת תפלה, שהיא בוחינת קרובנות (תקוני זה ונט). הינו בשורוצים להתפלל אין מניחין אותה, ומכלבליין אותה בכמה מיini בלבולים, והוא צריך לכמה יגיאות בשעת התפלה, ואיז אפלוי אם אינו זוכה להתפלל בראי, אף-על-פי כן היגיאה ב עצמה שמייגע עצמו בכל فهو ומוסר נפשו להתפלל בראי זה בעצמו הוא בוחינת קרובנות, בוחינת "כִּי עַלְיךָ הַרְגֵּנוֹ" וכו'. וכןו בן הכל העבודות והקדשות שאדם רוצה לקידש עצמו, אף-על-פי שאין זוכה חם ונלים לקידש עצמו בראי, אף-על-פי כן, היגיאה ב עצמה והיסורים והבלבולים שיש לו מזה מלחמת שרצו וחייב לקידש עצמו רק שאין מניחין אותה, וזה בעצמו הוא בוחינת קרובנות בוחינת "כִּי עַלְיךָ הַרְגֵּנוֹ כֹּל הַיּוֹם נִחְשַׁבָּנוּ בֶּצְאוֹן טְבַחָה". על בן, על האדם לעשות את שלו תמיד, לנגע עצמו בעבודת ה' בכל מה שיוכל, ואת "כִּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדֶךָ לְעַשׂוֹת עֲשָׂה" (קהלת ט), אף-על-פי שקשה עליו מאד, ונדרמה לו שאין מניחין אותו כלל, ומרחיקין אותו מאד מאד, ואין זוכה לעשות בראי שום דבר שבקדשה וכו', אף-על-פי כן עליו לעשות מה שיוכל וה' הטוב בעיניו יעשה:

שיות הרין

ט

יג

יש אנשים בשרים שאין להם פרנסת, ויש להם דחק
ובלבולים גודלים מזה, והוא טוב להעלם. ודע שיש
דבורים יקרים שיזכאים על-ידי בלבולים דיקא. אך יש
חלוקת בין הלבולים, וכמו בא במרקש שיש תרדמה של
גבואה, כמו שכחוב "وترדמה נפלת על אברם" (בראשית
ט"ו), ויש תרדמה של שנות וכו' (בראשית רה מ"ד אות י"ז).
תרדמה הוא בלבול הדעת:

יד

אמר: אני מקנא מאד איש בשר, שקורין ("ערליך יהודי"), כי
נarma שהולד בנו אדם עם דקון וברבשות ואברים
בשאר כל העולם, ואפ-על-פי, באמת הוא עניין אחר
לגמרי. כי איש בשר יקר מאד, אשרי לו. והעיקר הוא הרצון
והכסופה, ואפ-על-פי שאין יצאתו בזה (כמבהיר במאמר "ויהי נא
פי שניים" ("לקוטי מותר" ס"ו), כי צרכין להוציא מאלה
הפעל דיקא. כי אפ-על-פי ש"אנס רחמנא פטריה" (בבא
קמא כה), עם כל זה, זה למי שרוצה לצאת החוב, אבל
צריך שלא לקרו דעתו בזה, כמה שהוא פטור מלחמת
האנס, רק לעשות עבודה ה' בפועל (כמבהיר כל זה במאמר הנ"ל
ען שם). אפ-על-פי, גם זה טוב בשאותzion בזה, שאין

שיות הרין

רוצין ליצאת עם האנם, רק שכוספו חזק ורצוינו תקייף מאד לזכות לעשות עבורה ה' בפועל. וזה הרין בעצמו טוב מאד ואם אף על פי כן הוא אנו ואינו זכה אל העבורה, הרין הניל בעצמו הוא טוב מאד:

טו

אמר: שהוֹא חכמָה ומלְאכָה גְדוּלָה ליהוֹת בָּמוֹ בַהֲמָה. וזה בבחינת "כל אשר נתן ה' חכמָה בַהֲמָה" (שמות ל"ז), הינו שהוֹא חכמָה לעשות עצמו בבהמה (וכמו שאמרנו ובוינו י"ל על פסוק): "אדם ובהמה תושיע ה'" (תהלים ל"ז) – "אלו בני אדם שערומים ברעת וממשמע עצמן בבהמה" (חולין ה:) וכמו שאמר אפסה: "וְאַנִי בָעֵר וְלֹא אֶרְעֵ בַהֲמֹת הַיִתִי עַמְךָ" (תהלים ע"ג), ועיין במקום אחר מזוה (לקוטי מוהרין קב"ג):

טז

דע שיכולין לצעק בקול רם מה דקה, בצעקה גדוּלה מאד ולא ישמע שום אדם כלל, כי איןנו מוציאו שום קול כלל, רק הצעקה היא בקול רם מה דקה. וזה יוכל כל אדם, והינו שיציר במחשבתו הצעקה ויכנים קול הצעקה במחשבה, ויציר בראותו קול הצעקה מפשעם הנון בדרכן שצעקים, ויכנים בזה עד שיצעק ממש בבחינת קול רם מה דקה, ושום אדם לא ישמע כלל כי באמת אינו ציור כלל,

שיות הרין

כא

רק עצקה ממש. כי יש סמפונות בראשם יוצא הקול, וגם יש סמפונות דקים היוציאים מן הראה אל המצח, ועל כן יכולים להכנים הקול בדרך הסמפות הקיימים הולכים אל המצח עד שיצעק ממש במוחו על-ידי מה שמצויר במוח שבתו קול העצקה ממש, שבזה הוא מכנים קול העצקה אל המצח, ויכול לעמוד בין כמה בני אדם וייצעק מאה, ושום אדם לא ישמע כנ"ל. ולפעמים יכול להשתמט כמה איזה קול רק שיתיה נשמע, כי מלחמת שנכנים הקול בדרך הסמפות של המצח אל המצח, יכול להשתמט לפעים, שיצוא הקול בדרך הסמפות המוציאין קול, אבל הוא בדרימות גדול ובלא דבר (הינו בשאן מוציאים שם דבר בשעת העצקה הנ"ל) קל יותר לצעק כנ"ל, כי בשעריך להוציא הדבורה, קשה יותר לחתוף את הקול אל המחשבה ולבלוי להניחו לצאת בדרך הקנה המוציא קול, אבל בלי דבר כל

יותר:

יז

הובים את אחד על התמדת הלמוד, ואמר לו: מהויל לא תלמד מה תפסיד בוה, שלא תקבל עולם הבא על הלמוד? ואין צורך לומר, כשהתורה מראה אהבה לאחלה, או אין רוץ כלל עולם הבא, רק שרוצה את התורה

בעצמה. והלא גם השם יתברך לומר, כמו שטבאר בראבי רבונינו ז"ל, סדר היום שיש להקדוש ברוך הוא שלוש שעות עוסק בתורה וכו' (עבורה ויה נ). ובזרות הילו בעונאותינו הרבה, נפל למועד התורה מוד. ודע שהגדולים שהיו בהזרות שלפנינו דהינו הרבה הגדולים שהיו או לא היו יודעים שום כנות, ואף על פי כן היו יכולים לעשות מופתים רק על ידי למועד התורה הקדושה, כי על ידיהם כשהיו אמוריםizia דבר נתקים כד:

יח

פעם אחד ספרנו עמו מענן הרפסת ספרים, שבזרות הילו נתרבי מאד בעלי מרפאים, והם מרפאים בכל פעם ספרים הרבה מראשונים ואחרונים, וקפצו עליהם זכינא מאה, כי הפל קונים ספרים עכשו וכו'. ואמר רבנו ז"ל, כי אמרו רבונינו ז"ל: "עתידה תורה שתשתבה בארץ ישראל" (שבת קלח), על בן מרפאים ספרים הרבה הרבה קונה ספרים כדי שהיו ספרים ביד כל אחד, כדי שלא תשכח התורה על ידי רפואי הספרים הנמצאים ביד כל אחד ואחד. ואפלו ביד חיט וכיוצא נמצאים עכשו ספרים, וכל אחד חוטף וקונה ספרים כדי שהיא ספרים ביד כל אחד, כדי שלא תוכל התורה להשתכח על ידיהם,

אבל זה אין יודעים שיבש אין לומדים התורה אין מועלים בספרים כלל. כי בעונותינו הרבה נפל למדור התורה מאד, ולהלמוד הוא מעט מאד עכשו בעונותינו הרבה (הינו כי מה יעלו הספרים הרבה שלא תשכח התורה מאחר שאין לומדים אותה בעונותינו הרבה):

יט

ואמר: נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשייה, שיתיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כה וכך בכל יום ולא יعبر, וכיוצא. ואמר, שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד שנלמדו במצוודה רעה עד שרגילין בעברות חם ושלום רחמנא לצלן רחמנא לשובן, אפל-פירבן, הכה של התורה גדול כל-כך עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חם ושלום. ואם יעשו להם חוק קבוע וחיקח חוק ללם בכל יום כה, וזה איד שיתיה, בודאי יוצי ליצאת ממצוותם הרעה על ידי התורה, כי כמה התורה גדול מאד.

ובכל עקר מגמותו וחפציו היה תמיד רק לעבדות ועשיות של קדשה בלי שום חכמאות כלל, רק שנעסק תמיד בעשיות של קדשה בפשיות, דתינו להרבות בלמוד התורה ולעשיות רבות הרבה בכל יום, ולהרבות בתפלה

ותחננים תמיד, והכל בנסיבות בלי שום חכמאות. זההיר מעד להיות בשמחה תמיד, והרבה מעד לדבר עמו מזה, מענין שמחה, מבאר בספרים הקדושים, אך יותר מזה הרבה לדבר עמו בעל פה, וזההיר מעד בכמה אזהרות כמה וכמה פעמים להיות אך שמח תמיד:

כ

בָּשָׂהָאָדָם בְּלִי הַיּוֹם בְּשִׁמְחָה, אוֹי בָּנְקָל לוֹ לִיחֶד לוֹ שָׁעָה בַּיּוֹם לְשִׁבַּר אֶת לְבָוּ וְלְהַשִּׁיחַ אֶת אֲשֶׁר עַמְּלָבָבוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם וַתְּבָרֵךְ בָּמַבָּאָר אֲצָלָנוּ כְּמָה פָּעָמִים, אֲכָל בְּשִׁישׁ לוֹ עַצְבּוֹת חַם וְשָׁלוֹם, קָשָׁה לוֹ לְהַתְּבִּיד וְלַפְּרִשְׁתָּוֹתָיו. וְעַזְעִין בָּמָקוֹם אחר כְּמָה הָאָדָם צָרֵיךְ לְהַתְּחִזֵּק לְהַיּוֹת שָׁמָחַתוֹ. וְעַזְעִין בָּמָקוֹם אחר כְּמָה הָאָדָם צָרֵיךְ לְהַכְּרִיחַ עַצְמָמוֹ בְּכָל כְּחוֹתָיו לְזֹכּוֹת לְשִׁמְחָה (לקפּון ע"ד). ואמר כי לְזֹכּוֹת לְשִׁמְחָה, זה קָשָׁה וְכָבֵד לְהָאָדָם לְזֹכּוֹת לוֹ יִתְּרַמֵּשׁ כָּל הַעֲבּוֹדוֹת. עַנְהָ וְאמָר: כִּי הַגְּרָאָה, שָׁאַי אָפָּשֶׁר לְבֹא לְשִׁמְחָה כִּי-אֵם עַל-יָדֵי עֲנֵנִי שְׁטוֹתָה, לְעַשּׂוֹת עַצְמָמוֹ כְּשׁוֹטָה וְלְעַשּׂוֹת עֲנֵנִי צְחֹק וְשְׁטוֹתָה וּכְוּ' בָּמַבָּאָר בָּמָקוֹם אחר (לקוטי תנינא כ"ר, מ"ח), וּרְקָעַל-יָדֵיהָ בָּאַזְןָ לְשִׁמְחָה. **בָּשָׂהָאָדָם** זֹכָה לְשִׁמְחָה אוֹי הַשֵּׁם וַתְּבָרֵךְ בְּעַצְמָמוֹ שׁוֹמֵר אותו ומוציאו מפָגָם הַבְּרִית:

שיות הרין

כה

כא

בראש הינה צריכין להיות חכם, שיחשב רק מחלוקת
טובות שיטיב לשם יתפרק עמו וכו', וצריכין
 להיות שמח בראשותה. גם צריכין לבוכות בראשותה.
בראש הינה ביום הראשון צריכין למעט בדברור מאד
מאך. ואמר, שאדם גדול צריך לדקוק בזה ביותר ועלפניהם
הוא אינו אומר ביום הראשון אפילו הפיט רק מה שיסיד
רבי אליעזר הקלייר, אבל שאר הפיט אינו אמר, מחלוקת
שאדם גדול צריך לדקוק או ביותר לבלי לדבר שום דבר
שאיינו מכרה:

כב

טוב מאד מי שזכה להיות מקרב לצדיק אמיתי. כי לעתיד
לבוא כתיב: "לאחו בכנפות הארץ ונערו רשעים
מןנה" (איוב ל"ח), שיacho בכנפות הארץ ונער את הרשעים,
אבל מי שהוא מקרב לצדיק אמיתי או יחזק ויאהו עצמו
בצדיק יהיה נשאר קים, ולא יהיה נער עם הרשעים
מאחר שיחזק ויאהו עצמו בצדיק:

כג

עננה ואמר: הרחמנות של העולם הזה הכל רואין, ובשביל
זה הכל רופין אחר העולם הזה. כי רואין כשהארם

רעב וצמא וכיוצא, קשה לו מאה, ויש רחמנות גדול עליון, ובן מי שהולד ערים ויחף יש רחמנות גדול עליון, אבל מי שיש לו עינים ורואה גדל הרחמןות שיש על הנשמות שבעולם הבא, כי שם בעולם הבא נמצאים בני אדם שהולכים ערמים ממש ואיך אפשר לרוחם עליהם כלל. כי בעולם הזה כשהאדם ערם בלא מלבוש, אויך אפשר לקבץ נרכות עבורי, ולעשות לו כאפטין, אבל בעולם הבא מי שהולד ערם איך אפשר לרוחם עליהם כלל, כי שם אין מועיל שום רחמנות. כי איזה מלבייש הוא צירה, הלא הוא רק מלבייש של תורה ומצוות ולאו אין מועיל שם רחמנות, אבל מי שזכה להתקרב לצדיק אמיתי הוא יכול לריין להצדיק ולקח אצלו איזה מלבוש להחלבש עצמו.

שוב שמעתי שיתתו הקדושה מעין זה, שאמר בעולם הבא מנהיןberapa בני אדם בחוץ והם צועקים בקהל מר, תננו לנו מה לאכל, ובאיין אצלם ואומרים להם: הרי לכם אכילה ושתיה, אכלו ושתו, והם משוכבים: לא, איין אני צריכים אכילה זאת, רק אני צריכים אכילה ושתיה של תורה ובעורה. ובן מנהיןberapa בני אדם ערמים בחוץ, והם צועקים גם בן מאר: תננו לנו بما להתקפות, ובאיין אצלם ואומרים: הרי לכם מלבושים, והם משוכבים: לא,

אין אלו מלבושים נארכים לנו כלל, רק אני ארכים מצוות
ומיעשים טובים להחליבם בהם.

עננה ואמר: אשרי מי שזכה לאכל בפה פרקים מעניות
ולשתות אהרכך איזה קפיטלייך תהלים, ולהחליב
באייה מצוות:

כד

מעלת הזכה למן מועות לצדקי אמת, היא גודלה ויקרא
מאד מאד. למשל, בן שנתרחק מאביו וhaben יש לו
געגועים גודלים מאד לאביו, וכן האב יש לו געגועים
גודלים לבנו. למים נתישב בדעתו האב לילד ולסע לבנו,
ובן הבן נתישב גם-בן לילד ולסע לאביו, והלו ונסעו זה
לויה, וכל מה שנתקרכו יותר נתגדל ביותר הגעגועים
שליהם והוא הולכים ונוסעים זה לזה, דהיינו האב להבן
והבן להאב, עד שנתקרכו ולא יהיה ביניהם כיראם שני
פרסאות בלבד. והבין האב בגדל הגעגועים שלו, שאם יניח
עצמיו להיות נמשך אחר הגעגועים לא יהיה לו כח לסבל
עוד הגעגועים של אלו השתי פרסאות, וכן הבן הבן גס-
בן, שאין לו עוד כח לסבל הגעגועים של אלו השתי
פרסאות האחרונות, ואם ימשיך עצמו אחריהם יצא נפשו
חם ושלום. ישבו עצמן להשליך לנמרי כל הגעגועים,

ולהעבירם מדעתם. בთוך כה, בא אחד עם עגלה וחטר את הבן והביאו לאביו במחירות גדור. במה תענוג נפלא ועצום גרים זה האיש שהביא את הבן להאב שהיה להם געגועים באלה.

ובן הצדיק שהו בן להשם יתברך, ומהמת מסך המבדיל גתרח מאביו יתברך. ויש געגועים ביכול להשם יתברך וכן להצדיק לחור ולהתקרבות להשם יתברך. ובתוך שהם מתקרבים זה לזו, עד שהגינו סמוכים זה לזו, ואין בינייהם רק הרחק מעט כנ"ל, והבינו שלגאל הגעגועים אי אפשר לסכל עוד והסבירו להשליך הגעגועים מדעתם. כי הוא יתברך אמר: האם אין לו רק עסק זה, הלא יש לו במא וכמה עולמות וכו', ובן הצדיק אמר בדעתו: וכי אין לו רק זאת (דחיננו געגועים הנ"ל), הלא יש במא עבדות אחרות שצורך לעשות בנזן ציצית ותפלין ושאר מצות, והסבירו להעביר הגעגועים מדעתם. בთוך כה, בא איש ישראלי אחד עם עגלה והביא להצדיק פרנסה ועל-ירידה קרבו והביאו אליו יתברך, כי "צדיק אוכל לשובע נפשו" (משל), וזה בוחינת "והשביע בצחצחות נפשך" (ישעיה נ"ח). נמצא שהצדיק הנדור האמתי זוכה על-ירידי פרנסתו ואכילהו לבחינת אורות הצחצחות, ועל-ירידי אלו הצחצחות נתבטל מסך המבדיל, ועל-ירידה נתקרב הצדיק להשם

שיות הרין

כט

יתברך. נמצא בפה וכמה פענוג גרים זה האיש שהביא פרנסה להצדיק האמתי שעלי-ידי-זה הוא מביא ומרקם את הצדיק להשם יתברך פנ"ל:

כח

בעניין המחשבות שפמיה. הוא פלא גדול ונדרת הפורא יתברך שם, איך המחשבות מנהים בפה חבילות חבילות הרבה מאד אלו על אלו, וכשהאדם צריך לאיזה דבר ונזכר בו, או מושך ומציאו אותו הדבר שהיה מנה במחשבה ונזכר בו. והדבר פלא, כיון היה מנה אותו העניין עד עכשו. ויש קשרים וסימנים בהמחשבות המנהים בהמה חבילות חבילות הרבה, וכשנזכר באיזה דבר מלחמת שנדרמן עניין המעורר אותו המחשבה עלי-ידי הקשר והסימן שבה, או מוציאו אותה המחשבה מתוד חיבלי חבילות המחשבות המנהים ומסדרים בפה. ואוי בשמושך ומציאו אותה המחשבה מתרגלים כל המחשבות מסדרם שהוא מנהים (כען שרוואן ברברים גשיים, שבשושנן ומציאן דבר מתוד איזה קפה וחבילה, או מתחפה ומתרגל כל הקפה והחביבה):

כו

אל העולם השכחה היא חסרון גדול בעיניהם, אבל בעניין יש בהשכחה מעלה גדולה. כי אם לא היה

שְׁכַחַת, לֹא הִיה אָפֵשֶׂר לְעֹשֹׂת שָׁוֹם דָּבָר בַּעֲבוֹדַת הָ, אֲמַת
הִיה וּזְכָר בְּלֹא מִתְּשֻׁבָּר, וְלֹא הִיה אָפֵשֶׂר לוֹ לְהָרִים אֶת
עַצְמוֹ לְעַבְדָּתוֹ יַתְּפִרְךּ בְּשָׁוֹם אָפָן. גַּם הִי מִבְּלָבְלִים אֶת
הָאָדָם מִאַד בְּלֹא דָבָרִים שְׁעוֹבָרִים עַלְיוֹ, אֲבָל עַכְשָׂו עַל־יְדֵי
הַשְּׁכַחַת נִשְׁבַּח מִתְּשֻׁבָּר.

וְאַצְלוֹ הַדָּרֶךְ שְׁבֵל מִתְּשֻׁבָּר וְהַלֵּךְ נְפִסְקָה וְהַזְּלֵךְ לְחַלּוּטִין,
וְאַינוֹ חֹזְרוֹ בְּדָעַתוֹ עוֹד בְּלֹל, וְאַינוֹ מִבְּלָבְלִים בְּלֹל
עַצְמוֹ עוֹד בְּמַה שְׁכַבֵּר עַבָּר וְהַלֵּךְ וּכְיוֹן. וְעַנְנֵן זֶה הַוָּא דָרֶךְ
עַצָּה טוֹבָה גְּדוֹלָה מִאַד בַּעֲבוֹדַת הָ, כִּי עַל־פִּי רַב יְשִׁיבָה
לְהָאָדָם בְּלָבְלִים רַבִּים וּעֲרֻבּוֹת הַדָּעַת מִאַד מִמְּה שְׁחַלְפָה
וּבַעַבר, בְּפֶרֶט בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה, שָׁאוֹ בָּאים עַלְיוֹ בְּלֹא בְּלָבְלִים
וּמִעֲרֻבּוֹת וּמִעֲקָמִים אַתְּ דָעַתוֹ מִמְּה שְׁכַבֵּר עַבָּר. לְפָעָם
יָשׁ לוֹ בְּלָבְלִים מִעַנְנֵן הַמִּשְׁאָדוֹמָתָן שְׁלֹו וּעֲסָקִי בֵּיתוֹ
וּכְיוֹצָא, בָּאָשָׁר כִּי לֹא טוֹב עֲשָׂה בְּעַנְנֵן זֶה וּכְיוֹצָא, וּכְהִיה
אָרִיךְ לְעֹשֹׂת וּכְיוֹצָא בָּזָה הַרְבָּה. וַיָּשׁ שְׁמַבְּלָבְלִים אָזָה
בְּעַת עַבְדָּתוֹ בְּתוֹרָה אוֹ בְּתְּחִלָּה וּכְיוֹצָא, בְּהַפְּגָמִים שְׁפָגָם
מִקְרָם, בָּאָשָׁר שְׁבַעֲנֵן זֶה לֹא עֲשָׂה בְּהָגַן נָגַן יַתְּפִרְךּ,
וּכְיוֹצָא בָּזָה הַרְבָּה מִאַד, בָּאָשָׁר יַדְעַ לְכָל אָדָם בַּעֲצָמוֹ.
עַל־כֵּן הַשְּׁכַחַת הִיא עַצָּה טוֹבָה גְּדוֹלָה מִאַד לְזָה, שַׁתְּכַפֵּר
וּמִיד שְׁחַולָּפָה וּזְכָר הַדָּבָר, יַעֲבֵר וַיָּסַלְקֵ אָזָה מִדָּעַתוֹ
לְגַמְרֵי, וַיָּסַימֵּ דָעַתוֹ מִזָּה לְגַמְרֵי, וְלֹא יַתְּחִיל לְחַשֵּׁב עוֹד

שיות הרין

לא

במחשבתנו בענין זה כלל. והבן הבהיר היטב, כי הוא דבר גדול מאד.

ויאיתא בספרים שבסביל זה נתן השבחה כדי שתהא התורה חביבה על לומדים תמיד בשעה הראשונה (קצת ורבה א' אותן ל"ד), כי עליidi השבחה בשחויר ובא ולומד אפלו מה שכבר למה, והוא אכן בחרשות וחביב עליו. ויאיתא משל על הלומד ונשוכח: שערכו אנשים למלאת חביות, והחביות היו נקובים וכל מה שהיה שופכין לתוכה החביות נשפה לחווין. והטפושים אמרו: הויאל וחוויר ונשפה לחווין, למה לנו לגע ולמלאת, מאחר שאחר-כך נשפה? אבל החכם אמר מה לי בזה? הלא פורען לי על היום, ושברי לא יקפח מכל יום ויום, כי אני משבר לימים ומה לי אם נשפה? (ויקרא ורבה י"ט אותן ב'). בך אף-על-פי ששוכחה למורו, שכרו לא יקפח מכל יום ויום.

ודע שלעתיד מזבירין את האדם כל מה שלמה, אף אם נשכח. גם בני אדם השומעים התורה של הצדיק האמת ואינם מבינים אותה, לעתיד בעולם הבא יבינו. כי עקר התורה היא להנחות, שבעולם הבא יהיו הנחות בקיאים ומשיגים היטב את התורה שלמד ונשמע האדם בעולם הזה. אשרי המבלה ימי בתורה ועבדה הרבה:

כז

אף על פי שהאדם צריך להיות זרי גדול מאד מאד בעבודת ה' להזדוּר מאד בכל עת ובכל שעה לעשות הרבה בעבודת ה', כי עקר הוא העשיה, ללמד הרבה ולוועשות מצוות הרבה ולהתפלל ולהתחנן הרבה לשפך לבו לפניו יתברך, וכיוצא בו שאר ענייני עבודה ה'. אף על-פי כן, אל תראה נבהל בשאתה רואה בספרים קדושים, ענייני עבודות הרבה, אל תבהל מפני זה לאמר מתי ואכל לקים אחת מהנה מכל הענינים הללו, מבל-שפן כלם. כי צריך לבב יהי מאהlein לחתוף הכל בבית אחת, רק לילד בנות בהדרגה מעט מעט. ולא שיה מאהlein ומבלבל שרווצחה לקים ולחטוף הכל בבית אחת, ומהמת זה נתבלבל לגמרי. כמו שיש בשרפה חם ושלום שמחמת הבלה חוטפני מה שאין צריכה רק צריך לנגן בהדרגה בנות מעט מעט. ואם לפעמים איןの人ים יכול לעשות כלל בעבודת ה', מה לעשות "אנס רחמנא פטרוה" (בבא קמא כה). וירגיל עצמו לכصف ולהתגעגע ולהשתוקק תמיד אליו יתברך, כי ההשתוקקות והפסופין בעצםם הם הדברים גודלים מאד, ורחמנא לבא בעי. ויש בעניין זה כמה שיות וספרים יפים ששפטמענו, שהם עצות גדולות טובות מאד,

שיות הרין

ל

להרגיל עצמו בעבודתו ותברך, אך אי אפשר לבאר הדברים
אלו בכתב היפט, ומהשכיל ההפץ באמת בין קצת:

כח

ראי לאדם שעבר וילך בוה העולם בכל הספרים הקדושים וללמוד בלם כדי שיהיה בכל מקום. כמו שנמצא השרים הגדולים שהולכים ועוכרים במדינות, ומוציאים הווצאות רבות על זה, כדי שיוכל אחר פן להתפאר ולומר שהוא במדינות, כמו שרך השרים להתפאר והוא: הייתי בוארשא וביזיא בוה. כמו כן ראי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא שהוא בכל מקום דהינו בכל הספרים הקדושים לנו, ולעתיד בעולם הבא מזקירים אותו כל מה שלמד בעולם הזה:

כט

יעל למוד הפסקים הוהיר מאד מיותר מכל הלמודים. וראי למד כל הארבעה שלוח-ערוך בלם מראיהם עד סוף כסדר. אם יכול למד כל הארבעה שלוח-ערוך עם כל הפרושים הגדולים מה טוב ואם לאו על-כל-פנים למד כל הארבעה שלוח-ערוך הקטנים. והוא תקון גדול מאד מאד, כי על-ידי החרטאים נתערב טוב ורע, ועל-ידי

למוד פוסק שסבירו הפשר והפסול המתר והאסור הטהור והטהרא על-ידי זה נתרר ונפרש הטוב מן הרע, ובמבחן במאמר "ראיתי מנורת זהב" (לקוטי מוהרין סימן ח') ובשאר מאמרם, מעתה למוד הפוסקים. ואמר, שככל איש ישראלי מחייב ללמד בכל יום ויום פוסקים ולא עבר. אף אם הוא אנוום ואין לו פנאי, למד על-כל-פניהם איזה סעיף שלחן ערוך באיזה מקום שהוא אפלו שלא במקומו שהוא עומד עתה בשלחן-ערוך, כי צריך ללמד איזה דין ב"שלחן-ערוך" בכל יום ויום כל ימי חייו. וכשהאינו אנוום למד פחדר כל הארבעה שלחן-ערוך מדי יום ביום, ובשיגמר ויסים הארבעה שלחן-ערוך יתעורר ויתחיל ללימודם בסדר, וכן ינהג כל ימי חייו:

ל

על המבלים זמן בשבייל נקיות, ומאריכין בבית הקפה הקפיד מאד מאד, והתלויצין מאותן האנשים מאה, והאריך הרבה בעניין זה. והכל: "כפי לא נתנה תורה למלאכי השרת" (ברכות כה), ואין צריך להחמיר יותר מן הדין. ועל-פי הדין האסור הוא רק כשנזכר לנקייו ממש, כמו שכתוב בוגמרא: "הנזכר לנקייו אל יתפלל" (שם כג), "הנזכר" דיקא. ואפלו כשהוא נזכר לנקייו ממש יש גם

שיות הרין

לה

בן דין בוה, בדיעבד ובשעת הrack כטובא ב"שלחו עורך" (ארח חיים) סימן צ'ב עין שם במגן אברהם (ס'א") שחריר"פ (ברכות י"ד) מותר לכתול להיכל לעמוד עצמו עד פרסה וכו'. נמצא שעיל-בל פנים בשאיינו נזרך לנקיון מפיש, אין צורך להחמיר ולבטל עצמו מתורה והפלת בחנים מהמת חששות וחמרות יתרות ושגעון בעלה רק טוב להתפלל בבקר תכוף אחר עמידתו מפסיקו אם אפשר בקל לפנות - אפשר, ואם לאו - לאו, ויתפלל כן. ואפלו אם חושש במעיו לא ישגיח ולא יסתפל על זה כלל.

גם אין צורך להאריך בבית הפסא כי הוא מזיך מאד לבריאות הגוף, וכמה חלאים באים מזה. בפרט בבית-הפסא שלנו שיצריכים להיות תוליה בהם, והתוליה בבית-הפסא מזיך מאד מאד, בפרט החלי הדיע (שקורין "טורידין") [צחורים] בא מזה מאד רחמנא לצלן. על-בן צורך להאריך מزاد מלאריך בבית-הפסא ואין לחפש אחר חמירות וمرة שחירות בוה, כי לא נאמר כלל בדורות הלג. והוא עצמו היה גם-בן בזאת הטעות מקדם, והוא עשה דברים זרים מאד בשבייל נקיות, ובמעט שבא לידי סכנה על-ידיהם, גם לא גמלת מהלאים רחמנא לצלן על-ידיהם, ועתה הוא יודע ואומר שהכל שגעון, וחילתה לבנות ומון התקיר על זה. ובאמת אי אפשר בשום אופן שייה הגוף נקי לנקי ולא

ישאר בתוכו כלום, כי הלא אפילו מי שמתעפה משבת לשבת הוא צריך לנקיון גם בסוף השבוע, אף-על-פי שלא אכל מוקדם פמה ימים, כי בהכרח שיישאר קצת בהגופו.

ואמר, שדבר גדול הוא אצל שדבר מעניין זה כי יוצא מעה דבר גדול מאד, הרינו שלא לבנות ומן בשבייל זה ושלא להאריך שם, ואפילו אם לפעים הוא מכרה להאריך טוב לצאת ולחוור מלישב הרבה שם:

לא

ראוי להזכיר להתפלל תמיד בברך השכם בכל מה שיוכל, כי לפה גדל מעלה התפלה שיקריה מעלה מאוד מאד, מי יודע אם יזכה אחר-כך להתפלל, על-כון כל מה שיוכל להקדים עצמו, ראוי לו לזרע מאד ולהקדים:

לב

צריך לחזק את עצמו באמונה, ולבלי לבנים בחקירות כלל ולבלי לעין כלל בספרים של מחקרים, רק להאמין בהשם יתברך באמונה בלבד שום חקירות כלל. ואף-על-פי שנדמה לנו שההמון עם הם רוחקים מחקרות ואינם מחקרים כלל, אף-על-פי-כן באמת כלם הם מערבים בחקירות. כי כלל אחד ואחד יש לו חקירות, ואפילו קטנים

באים על מה שכתם חקירות ובלבולים, אבל באמת צריך, כל אחד ואחד לזהר מaad להרחיק החקירות מלפבו, ולהשליכם מלפבו לנמריו לבלי להיות חם ושלום שם חקון כלל, רק להאמין בה' ובצדיקים אמתאים באמונה לבד בלי שום חקירות כלל. כי כבר זכינו לקבל תורתנו הקדושה על-ידי משה רבינו עליו השלום, וכי ראה לנו צדיקים רבים גודולים ונוראים בכל הור ודור וראוי לנו לסתוך עליהם בלי שום חקירות ולילך בעקבותם, להאמין בהשם יתברך בפשיות, ולקים תורתו ומצוותיו, באשר מסרו לנו אבותינו הקדושים.

ובשאדים הולך בתמיינות באמונה לבד בלי שום חקירות, יכול לזכות שיעור לו השם יתברך שיבוא לבחינת רצון שהוא למעלה מכךמה, כי באמת כך מה דקדשה הוא למעלה מאמונה. אבל אפר-על-פייכן אני צריכים לבלי לילך בחכמאות וחקירות רק באמונה לבה, כי אמונה הוא דבר חזק מאד. ואוי בשહולך באמונה לבד בלי חקירות וחכמאות, אוי זכה לבוא לבחינת רצון שהוא למעלה אפילו מכךמה, דהינו שיזבח שיהיה לו רצון מפלג חזק מאד אליו יתברך בהשתוקקות נמרץ מאד, עד שלא ידע מה לעשות כלל מגדר ההשתוקקות, ויצעק וכו'.

אך יש חקון שהוא בתוך לב בני אדם, דהינו הבעל דבר
שהוא מכנים חוקיות בלב האדם, וצריכין להכניו
ולגרשו, לגורש מלפכו כל החוקיות ולתוק את עצמו
באמונה גנ"ל.

ודע כי יש עבירות שהם מכנים כפירות באדם, ויש
שבאים עליהם מתחשבות על האמונה מחתמת שלא
נולדו בקדשה בראי, ויש שהוסיפו על זה מעשיהם הרעים
שעשו בעצמם, כי יש עבירות שהם מזיקים ופוגמים את
האמונה גנ"ל. וזהו צריכין בושה ולב נשבר, שמי שיש לו
חוקיות ומתחשבות אלו חס ושלום, ראוי לו להתביש מאד
מאה, על אשר נולד בנסיבות בזה, או שעשה מעשים
כאלו שבא לו, שבאו לו מתחשבות בוגר אמונהתו
הקדשה. וocabod ה' מלא אתה כל הארץ" (פמקדר יד), כי
מלא כל הארץ כבודו" (ישעה ו), ועליו באמים מתחשבות חס
ושלום, לגרשו וילעקו חס ושלום מלאקים חיים, אשר הוא
חי החיים יתברך ויתעללהשמו, ואין צורך לומר גדל
הבושה שראוי שיתהה לו בשבאים אלו מתחשבות כאלו חס
ושלום, ועל ידי בושה ולב נשבר על ידי זה מנורש ומשבר
החוקיות ומתחשבות גנ"ל.

שיות הרין

לט

ובאמת אמונה הוא עניין חוק מאד, וחייו חוקים מאד על-ידי אמונה. כי בשיש לו אמונה אףלו כשהباءים עליו יסורים חם ושלום, או יכול לנחם עצמו ולהיות את עצמו כי השם יתברך יرحم עליו וייטיב אחריתו, והיסורים הם לו לטובה ולכפרה, ובסוף ייטיב לו השם יתברך בעולם הזה או בעולם הבא. אבל מחקר שאין לו אמונה, כשהבא עליו איזה צורה, אין לו למי לפנות, ואין לו במה להיות את עצמו לנחם את עצמו. והמשכיל יבין הדברים אלו מאליו ויבין דבר מתוד דבר, כי אי אפשר לבאר הפל בכתבה.

ותבל שucker היא האמונה, בלי שום חוקיות כלל. וזה יהיה חוק לעולם - בעולם הזה ובעולם הבא ולעולם לא ימות, אשר לו.

גם זה עיריך לדעת, שיש נשמות כשרות שנולדו בכשות, וגם לא קללו מעשיהם שאין בהם עליהם כלל מחשבות באלו. ואפלו כשהם בפניהם מענים אלו, לא אכפת להם כלל, ואין מבלבל דעתם כלל. וזה דומה כמו שمبرברים מטאיה הדיעת בפני סרים, שבודאי אינם מבלבל דעתו כלל, בן אלו האנשים כשרים הן, אין

שומעים כלל ואינו נכם באוניהם כלל ענייני חקירות
ובלבולים הנ"ל.

ובאמת הקשות והחקירות של הטעם עם הם שיטות
גדולים ואינם קשות כלל, ויש בני אדם שהולכים
עם אלה קשיה ומן רב, ובאמת הקשיה שלו הוא פרוץ, רק
מחלוקת שאין לו דעת נרמה לו לקשיה. כמו למשל שישו אלין
את התינוק שנשבר הזכות של החלזון, ולקחו הזכות
השני שאצלו וקבעו בآن ואם-כון יפרח הציפור דרך החיל
זהה של זכויות השני. וכישו אלין את התינוק בה, הדינו
שפולין לו התרוץ עם הקשיה ביהר, או נרמה לו לקשיה
גדולה, ואינו יודע מה להשיב כלל, כי נרמה לו לקשיה
גדולה. ובאמת הפל שיטות, כי אדרבא, הקשיה שיפרח
הציפור הוא פרוץ על קשיה הראשונה של שיטות. כי
באמת אין לך בשייל זה הזכות השני לסתם, כי
יפרח דרך שם רק התינוק מחלוקת חסרון הבנתו אינו מבין
שפולין לו הקשיה עם התרוץ ביהר, ונרמה לו לקשיה
גדולה. כמו כן מפש בני אדם שנכם בכלכם קשות של
שיטות כאלה שבאמת זאת הקשיה הוא פרוץ אך מחלוקת
חסרון הבנתו נרמה לו שהוא קשיה גדולה, ובן היטב.
על-כון ציריך האדם, לסלך מדעתו ולברם מקשיות וחקירות

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

מג

וּשְׁטוּתִים וּבְלָבוֹלִים, רַק לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֱמוֹנָה לְבָרֶךָ:

לֵג

שִׁיב פָּעֵם אֲחֵת הִיה מַרְבֵּר מָאֱמוֹנָה. עֲנָה וְאָמָרָה: אֶצְלָ
הַעוֹלָם אֱמוֹנָה הַוָּא דָבָר קָטָן, וְאֶצְלָ אֱמוֹנָה הַוָּא דָבָר
גָּדוֹל מַאֲדָם. וְעַקְרָב הָאֱמוֹנָה הַיָּא בְּלֵי שָׁום חִכְמָות וְתִקְרוֹת
כָּלְלָ רַק בְּפִשְׁיטֹות גָּמוֹר כְּמוֹ שְׁהַנְּשִׁים וְהַמְּנוֹן עִם הַכְּשָׂרִים
מָאֱמִינִים:

לְד

אֱמוֹנָה חָשֵׁב בָּצְדָקָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב: "וְהָאָמֵן בָּה' וַיַּחֲשַׁבָּ
לֹא צְדָקָה" (בראשית ט"ז) וְעַל יִדְיָיו זָכָה לְבָנִים.

אֱמוֹנָה בְּנִימְטָרִיה בְּנִים:

לְה

וְאָמָרָה: שְׁהַוְלֵךְ אַפִּיקּוֹרָסּוֹת גָּדוֹל עַל הַעוֹלָם. וּכְנָ סְפָר בְּמַה
פְּעָמִים, שְׁהַוְלֵךְ וּנְמִשְׁדֵּךְ אַפִּיקּוֹרָסּוֹת גָּדוֹל בְּעֻזּוֹנוֹתֵינוּ
חֲרֵבִים בְּעוֹלָם, אֲשֶׁרִי מֵי שִׁיחָזֵק עַצְמוֹ בָּאֱמוֹנָה בְּאַלְוָ
הַעֲתִים. וְאָמָרָ, אַפְ-עַל-פִּי שָׁאַיָּנוּ מוֹעֵיל כָּלְלָ מַה שְׁהָוָא
מִסְפֵּר זֹאת, שִׁיחָה אַפִּיקּוֹרָסּוֹת בְּעוֹלָם, וּשְׁאַרְיכֵין לְהַתְּחַזֵּק
עַצְמוֹ בָּאֱמוֹנָה, בַּי אַפְ-עַל-פִּי שְׁהָוָא אָוּמָר זֹאת, אַפְ-עַל-פִּי

שיות הרין

בן מתגברת האפיקורסות והבלבולים. כי הלא גם דניאל וכיוצא הודיעו מוקדם, שקדם שיבוא משיח, יתבררו ויתלבנו ויארפו רבים, "והרשיעו רשעים והמשיכלים יבינוי" וככ' (דניאל יב), ואם-כן מאחר שהודיע מוקדם שהוא יהיה הנזון קדם ביאת משיח שיתבררו ויתלבנו ויארפו רבים באמונה, מי שיזכה לעמוד בנזון וישאר קים באמונהו אשר לו ויזכה לכל טוב המעוד לבוא לנו במתורה בימינו אשר נבוא עליהם כל נביינו ותכלינו מוקדם. ואם-כן היה ראוי שביל אחד ישפיל ויחום על עצמו לשאר קים חוק באמונהו, ולא יהיה לו עוד שום נזון וצורך בכלל מאחר שכבר הודיעו זאת מוקדם. ובאמת א-על-פ'ין א-על-פי שהודיעו זאת מוקדם, א-על-פ'ין יהיה נזון גדול ורבים ירשיעו כמו שכותב "והרשיעו רשעים". אך א-על-פ'ין אני מודיע זאת מוקדם בשביל אותן מעט הנסיבות שיחיקו עzman באמונהו, ובודאי יהיה להם מלחמות גדולות בראעתן, למען יהיה להם למשיב נפש וחתיכות והתחומות יותר

בשיראו שכבר דברו מזה מוקדם:

לו

ואמר: עוד יהיה זמןשמי שיהי איש כשר פשוט, יהיה חדש גדול כמו הבעל-שם-טוב ול. אשר מי

שיות הרין

מג

שיותחזק או באמינה גדולה בהשם יתברך ובצדיקים האמתים לבקש מהשם יתברך תמיד שיזכה להתקרב לאיש אמת אשר לו ואשרי חלקו:

לו

אפיקורסות נקראת משא כמו שכתב רש"י על "משאכם" (דברים א') מלמד שהו בהם אפיקורסים. על-בנשנסע להצדיק הוא משליך מעליו משאו גדולה כי מאחר שנסע כבר יש לו אמונה שהוא הפה האפיקורסות:

לח

"שתו בשמים פיהם ולשונם תחולך בארץ" (תהלים ע"ג). כי עכשו נתקפשת האפיקורסות שהתרה הרצועה לדבר סרה על כל הצדיקים ועל כל יראי ה'. והוא כמו מי שפושט לשונו נגר בַּעוֹלָם שאינו משגיח על כל העולם, ובאמת זה האפיקורסות הוא נגר ההשם יתברך בעצמו, אך שם בושים לדבר בפייהם על ההשם יתברך, על כן הם מהפכין אפיקורסות שליהם לדבר על העולם. וזה "שתו בשמים פיהם", שבחמות מה שמדוברים בפייהם הוא באמת למעלה בשמים, כי עקר דבריהם נגר ההשם יתברך ביכול בג"ל, אך "ולשונם תחולך בארץ", שבחמות שבושים לדבר בפרש נגרו יתברך, על כן לשונם תחולך בארץ שפושטן

שיות הרין

לשונם נגד העולם פנ"ל, אבל באמת "נתנו בשימים פיהם" פנ"ל:

לט

ראי שירגש צרת יחד מכל-שפן צרת רבים חם ושלום בלב. כי אפשר שידע מהצורה חם ושלום ויודע בברור כאב הצורה חם ושלום, ועם כל זה לבו אינו מרגיש הצורה כלל. ועל-כל-פנים צרת רבים חם ושלום ראי שהלב ירגיש כאב הצורה, ואם אינו מרגיש צരיך להיפות הראש בקירות, הינו להיפות הראש בקירות לבבו כਮובא במקום אחר (לקמן ר"ז) על-פסוק: "זידעת היום והשכotta אל לbeck" (בקרים ד'), שצורך לה比亚 הדעת בהלב והבן היטב (ועין תמי מותרין סימן ע"ג):

טו

בעניין ספרי המחרקים מבאר כבר אצלנו כמה פעמים שאסור לעסוק בהם וצריך להרחיק מאר לבלי למד אותם ולבלוי להבית בהם כלל, אפלו בספרי חקירות של גדולי ישראל, כי הוא אסור גדוול מאד למד אותם (ובבר מבאר בכמה ספריים גדר האסור למד בהם), כי לא באלה חלק יעקב, כי אין לנו שכונות בהם. כי אנו מאמנים בו ותברך

שיות הרין

מה

באמונה בלבד בלי שום חקירה, כי הוא יתברך ברא את העולם בלו ומקים את עולמו ועתיד לחדש את עולמו וכו'.

וירד אל הספרים להקשות גשיות שנראיין בקשיות גדוות, והתרזח חלוש מאד,ומי שרוצה לחקרי יותר ולהקשות על התרזח, יוכל להקשות ולא יועל לו התרזח. על-כון אסור לעין בהם כלל. ובאמת כל הקשות שליהם אינם בלום והם בכלל רוציון רוח.

ומה שאנו רואים שיש בני אדם שאין דעתן נמשכת אחר ספרים קדושים ונוראים מאד, כגון ספרי הזוהר וספריו האר"י וצ"ל וכיוצא, אפ-על-פי שיש בהם חדושים נוראים מאד מאד המאים עיניהם ומתוקים מדבר, והם נמשכים דיקא אחר ענינים אחרים כגון חקירות. אך כי זה מחלוקת מוגם, כי מוגם בטבעם הוא מוג רע מן ההולדת שנולדו במוג רע שאינם יכולים לסכל את הדבר הקדוש באמת. ובאמת בודאי יש לו בחירה ויש לו כח לשבר את מוגו הרע, אבל מאחר שנולד במוג רע בותה, הוא צריך לסכל מרירות גדוול לשבר את מוגו בטבעו הרע, ואשרי לאדם שנולד בקשisha.

ונמצא בספריהם קשיות על סדר הביראה, מה זה הפוּכָב להיות פוכב, או הפול להיות מזל, ומה

חטאו הדברים השפלים שיהיו שפלים, בגין מהות וחיות וכיוצא ומדווע לא היה בהפה, וכן מפני מה הראש ראש והרגל רגל ומדווע לא היה בהפה וכיוצא בו, כמברא אלן הקשיות בארכות בספריהם, ובאמת הכל הבלתי ורעות רות, ואין צורך לחקור אחריו יתברך כי צדיק וישראל הוא.

ובאמת דע כי כל העולם בלו הוא בוחינת גלגול החזר שקורין "דרידיל" [סכיבן], ותכל חזר חלילה נתהפה מארם מלך וממלך אדם ומראש רגל ומרג'ן ראש, וכן שאר כל הדברים שבעולם כלם חזרים חלילה ומתגללים ומההפקים מזה לזה ומזה לזה מעליון לתחתון ומתחתון לעליון. כי באמת בהרש הכל אחד, כי יש נבדלים דהינו מלאכים שהם נבדלים לנMRI מן החומר, ויש עולם גלגולים שהם בוחינת חמר אבל חמרים וזה מאה, ויש עולם הפל דהינו זה העולם הפל שהוא חמר גמור. ואפ-על פי שבודאי כל אחד ואחד מיאלן השלשה הנ"ל הוא נלקחה ממקום מיחר, אפ-על-פיכן בשיש הכל, שם בלו חד. ועל-כן כל העולם בלו הוא בוחינת גלגול החזר, ותכל חזר בוחנת שעה זה הדבר הוא בבחינה עליונה בבחינת ראש ודבר אחר בבחינה שללה בבחינת רגל, ואחר-כך נתהפה וחזר אחר בבחינה שללה בבחינת רגל בוחנת ראש ומראש רגל, וכן נתהפה מארם מלך וממלך אדם במו שמצוינו

שיות הרין

טו

שאמרו רבותינו ז"ל (פסקתא רבתי פסקה ל"ר, וזה בראשית כג. ו עוד) שהשליכו מלאכים מן השמים אל עולם הפל ונכנסו בחומר גמור עד שהיו בעלי תאומות וכו', וכן במה פעם ש באו מלאכים בעולם הזה ונתקבשו בחומר במברך בכתה מקומות. וכן להפוך שמצינו שנעשה מאדם מלאך (זהר ונישרט). כי העולם הוא בוחינת גלגל החזיר שקורין "דרידיל", והכל חזיר חיליה, כי באמת בהשרש בלוא אחד בג"ל.

(גם מצינו שרגלו של זה הוא גבוה יותר במעלה מראשו של אחר, וכן בעולמות כי המדרגה התהותנה של עולם העליון הוא במעלה יותר מדרגה העליונה של עולם התהוו ממנה, אבל באמת הכל חזיר חיליה בג"ל).

וזה בוחינת מה שמשחקין בחכמה בדרידיל. כי חכמה הוא בוחינת הבית-המקדש, ועיקר בנין בית-המקדש היא בוחינה בג"ל בוחינת גלגל החזיר. כי בית-המקדש היה בוחינת: "עליזנים למטה ותחתונים למעלה" (פסחים ג), כמו שכתב במשכן "יעשו לי מקדש ושבנתי בתוכם" (שם כ"ה), שבביכول השם יתברך השרה שכינהו למטה במשכן ובבית-המקדש שזה בוחינת "עליזנים למטה", וכן להפוך כל ציורא המשבנה הכל היה רשום למעלה וזה בוחינת "תחתונים למעלה", שזה בוחינת דרידיל בוחינת גלגל

שיות הרין

החויר שהכל חזר ונתחפה בנו". כי על-פי חקירה הוא דבר רחוק מאד שהשם יתברך שהוא מronym ומונשא למלילה מל' הרווחניות יהי מצמצם שכינתו בכל המשכן, "הן השמים ושמי השמים לא יכולין" וכו' (מלכים א' ח'), ואפ-על-פיין הראיה השם יתברך שהוא דוקא להפוך מרעדתם, כי באמת השם יתברך השורה שכינתו במשכן. וכן להפוך הוא דבר רחוק על-פי חקירה שהאדם שהוא בריה שפה היה לו כה לעשות רשם למלילה, או בהמה שפה היה מקריבין אותה לקרבן שתעללה לריח ניחוח לנחת רוח לפניו יתברך "שאמר ונעשה רצונו" (רש"י בשמות כ"ט פסוק י"ח), ואיך שיד רצון עצמו יתברך. אבל באמת הראיה השם יתברך להפוך מרעדתם, כי באמת השם יתברך השורה שכינתו למטה במשכן ובבית-המקדש, והבהמה עלתה לריח ניחוח וכו'. וזה בחינת "עליזנים למטה ותחזונים למלילה" בחינת גלגול החoir בוחינת דריידיל.

וינהנה מה היולי המובא בספריהם, הוא בחינת הממצע בין המכח והפעל. כי כל דבר הוא בתחילת בכח ואחר-כך יוצא מכח הפעל, ובשיטוטא מן המכח קדם שבא אל הפעל יש בחינת היולי שהוא ממצע בין המכח והפעל שהוא שרש כל הנבראים. כי ככל ווצאים מן כח היולי, כי ככל הוא תחילת בתוד בחינת מה היولي וכל הנבראים היוצאים

שיות הרין

מט

משם שהם שלוש בוחנות הניל' שהם: גברלים גלגולים שפליים, כלם חזיריים חיליה, וחזר ונחתהפה מוגבל לשפל ומשפל לנוגבל וכן כלם כי בשרש כל אחד בניל'.

וזה בוחנות האותיות המקוריות על הדריידיל שהם הנג"ש, ראשיתות: היילי נברל גלגול שפלי, שהם כלל כל הביראה בניל' שבולם חזיריים חיליה ומתרגלגים ומתהפכים מזה לזה ומזה לזה בניל', שהוא מרמז בבחינה שהוא בוחנת חנכת הבית-המקדש ששם היה בוחנת "עליזנים למיטה ותחתונים למעלה" שהוא בוחנת דריידיל בוחנת גלגול החזר שנחתהפה מבוחנה זו לבוחנה זו ומזו לו בניל'. וזה בוחנת הנאלה, כי זה עקר הנאלה, שייהיה בוחנה הניל' דתינו הנאלה, כי הוא עקר הנאלה, שיהיה בוחנה הניל' בוחנת חזרת חיליה הניל' בוחנת "עליזנים למיטה ותחתונים למעלה" שהוא בביות-המקדש. ועל-כן כשייצאו ממצרים פכפ בשירות הים אמרו "תביאמו ותטعمו בהר נחלתך" וכי (שמות ט"ו) שבעשו על בנין בית-המקדש. כי זה עקר הנאלה שייהיה בנין בית-המקדש שם הוא בוחנת גלגול החזר הניל' בוחנת עליזנים למיטה ותחתונים למעלה (שזה עקר התקלית), כי באמת כלו חד כי בשרש הכל אחד בניל'. וזה גם-כן בוחנות האותיות הניל' שהם הנג"ש ראשיתות: "גאלת שבט נחלתך הר ציון" (תהלים ע"ד), בוחנת "תביאמו ותטعمו בהר נחלתך" בוחנת הבית-

שיות הרין

: ٤

המקדש ששם היה בוחנת גלגל החזיר שזו עקר הנאלה בג"ל.

וענין במאמר הנאמר בנהבה זה מהתילה: "ויהי מקץ כי מרחםם ינהגם" וכו' (לקוטי מוהרן תניא ז), שם מבאר גם-כון מענין עליונים למטה ותחתונים למעלה ומענין נהבה שהוא חנכת בית-המקדש עין שם.

וזה בוחנת מקיפים הנאמר במאמר הנ"ל, הינו בוחנת גלגל החזיר דהינו דריידיל הנ"ל הוא בוחנת מקיפים שמקיף וסובב עין שם וכאן (חכמה הוא בוחנת היול).

ונחזור לעניין ראשון. כי אין לנו צרכים לקבטם כלל בחקירות כי הוא אסור גדול מאד רק אנו מאמנים בו ותברך באמונה לכה, שהוא יתברך בראה את כל העולמות כלם ומקרים כלם ועתיד לחידש את עולם:

מא

לב נשבר ועצמות אינו עניין אחד כלל, כי לב נשבר הוא בכלל, אבל עצמות הוא בא מן הטעול, ועצמות שהוא מהטעול היא סטרא אחרת והקדוש-ברוך-הוא שונא אותה, אבל לב נשבר הוא חביב לפני השם יתברך. כי לב נשבר יקר מאד בעניו יתברך. וזה טוב שיתהיה לו

שִׁיחוֹת הַרְ��ֵן

๙๘

לֶב נְשָׁבֵר כֹּל הַיּוֹם, אֲךָ אֲנָשִׁים בְּעָרְבָכֶם, יְכוֹלִין לְבוֹא מִלְבָד
נְשָׁבֵר לְעִצּוֹת עַל־פָּנִים אַרְיכִין לִיחֶד אַיִּזה שָׁעָה בַּיּוֹם שִׁיחָה
לוֹ לֶב נְשָׁבֵר, דַּהֲנִינוּ לְהַחְפּוֹד וְלְשָׁבֵר לְפָנָיו וַתְּבָרֵךְ
בַּמְבָאָר בָּמְקוּם אַחֲר (לִקְוטֵי תְּנוּנָא כ"ה, כ"ה), אַכְל שָׁאָר כֶּל
הַיּוֹם כְּלוֹ וַיְהִי רַק בְּשִׁמְחָה. וְעַל זֶה הַזָּהָיר אָוֹתָנוּ כִּמֶּה
פְּעֻמִּים לְהַתְּאִמֵּץ וְלְהַתְּגַּבֵּר שֶׁלָּא וַיְהִי לְנוּ לֶב נְשָׁבֵר רַק
אַיִּזה שָׁעָה בַּיּוֹם, וְעִצּוֹת כָּלְלָל כָּלְלָא, וְשָׁאָר כֶּל הַיּוֹם
וַיְהִי בְּשִׁמְחָה:

מוֹב

עִצּוֹת הוּא כָּמוֹ מַי שָׁהָוָא בְּכֻם וּבְרָגָנוּ, כָּמוֹ שְׁמַתְרָעִים
וּמַתְלָזִין עַלְיוֹ וַתְּבָרֵךְ חַם וְשָׁלוֹם עַל שָׁאיָנוּ עוֹשָׂה
לוֹ רָצָנוֹ. אַכְל לֶב נְשָׁבֵר הוּא כָּבֵן הַמְּרַחְטִיא לִפְנֵי אָבִיו,
בָּתִינּוֹק שְׁקוּבָּל וּבָכָה לִפְנֵי אָבִיו עַל שְׁנַתְרָחָק מִפְנֵי וּכְיוֹ
וְעַזְן בָּמְקוּם אַחֲר מֹזָה:

מָג

עַל יָדֵי מֶרֶה שְׁחוֹרָה וְעִצּוֹת אַיִּם יוֹדָעִים מִנְשָׁמוֹ. וְאָמַר
בָּרְךָ צְחוֹת, שְׁהִמְתָּבֵן שְׁשַׁׁוֹּאָלִין אָוֹתוֹ שִׁיאָמֵר שְׁמוֹ הוּא
שׁוֹכֵח אֶת שְׁמוֹ בְּמַוְּבָא (רַאשִׁית חִכָּה שְׁעָר הַוְּרָאָה מִסְכַּת חַבּוּט

שִׁיחוֹת הַרְ��זָן

הקבב פרק ב'), וזה מלחמת שהמת הוא בעצבות ומרה שחוורה
מאוד על-כן אין יודע ממשו.

והכלל שאריך לזרר מאד מאד להיות בשמחה תמיד.
ואפלו אם הוא כמו שהוא, דהיינו שהוא חם
ושלום רחוק מאד מהשם יתברך, אף-על-פי-כן יש לו
לשמח מאד שלא עשה גוי. וכבר מבאר שעל עניינו מעשיו
אשר אינם בראי ננדז' יתרברך, על זה צרכין ליחד שעה
ביום להתרזיד ולשביר לבו לפניו יתרברך במלאר במקומם
אחר (לקחי תנייא כ"ד, כ"ה), גם אורה השעה אסור שידחה
לו עצבות רק לב נשבר, אבל שאר כל היום יהיה רק
בשמחה.

גם על-ידי השמחה יכולין להחיות אדם אחר. כי יש בני-
אדם שיש להם יסורים גדולים ונוראים רחמנא לצלן,
ואי אפשר להם לספר מה שבלבם, והם היו רוצים לספר,
אך אין להם בפני מי לספר ולהשיכם עמו את כל אשר עם
לבכם והם חולבים מלאים יסורים וראגות, וכשבא אדם
עם פנים שוחקות, יכול להחיות אותם מפש. ולהחיות
אדם אין דבר ריק, כי הוא דבר גדול מאד, וכן שמו בא
בגמרא: מהני תרי ברכי שוכו למה שוכו על-ידי זה שהיו
משמחים בני אדם (תעניית כב):

מוד

בעניין השם של ארם. השם הוא דבר גדול מאה, ודבר
הרבבה מזה. גם דבר עמו מעניין הפסוקים שנוהגין
לומר קדם יהיו לרצון המתחילין ומיסימין באותיות של
שםו, ואמר שיזודע לבאר כל השמות של אותן שעמדו
סביבו היכן הם רומים. וביתר מרבי שמעון דבר הרכה,
שמעון הוא צروف עוזן פ"ש, ולא רצה לבאר באור הרכה,
ואמר שצروف הניל זיהו ממש כל ענינו ובחינתו של רבי
שמעון. זה רבי שמעון היה אחד מתלמידיו החשובים.
ואמר: שאל תטעה אם אמר לך היכן אתה מרשו, שגם
ארם אחד ששמו קשורה אחיזתו גם כן שם, אל התאמר כן.
ומכל דבריו הבנוו שכל אחד בפי ענינו ומרוגתו ובחינתו
כן יש לו איזה צروف ורמו והוא יודע כל זה היבט לאמתו.
ואמר שצופי אותיות גדול מאה, ואמר שהתורה שלו
גדולה, אך במקום שהוא צרייך להשתמש עם צופי
אותיות הוא גדול ביותר:

מה

אחר לב נשבֶר בא שמחה, וזה סימן אם היה לו לב נשבֶר
כשבא אחר-כך לשמחה:

מו

**צָרִיךְ לְשִׁמְרָה אֶת הַמְּחַשְּׁבָה מְאֹד כִּי מְמַחַשְּׁבָה יְכֹלַם לְהִזְהֻרְתָּה
נְעִשָּׂה דָּבָר חִינִּי מִמְּפָשֶׁשׁ.**

וְרַע שְׁכֵל בְּחִינָה שֶׁהָיָה גְּבוּהָ לְמַעַלָה יוֹתֶר אֲצֵל הָאָרֶם,
הָיָה יְכוֹלָה לְהַגְּיעַ וְלְהַשְׁגַּת יוֹתֶר. כְּמוֹ לְמַמְשֵׁלָה, עִם הַרְגֵל
יְכוֹלָין לְהַשְׁלִיךְ אַיזָה דָבָר לְמַעַלָה, אֲבָל עִם הַיד יְכוֹלָין
לְהַשְׁלִיךְ לְמַעַלָה יוֹתֶר, וְהַדְבָור יְכוֹלָה לְהַשְׁגַּת וְלְהַגְּיעַ יוֹתֶר
יוֹתֶר, כִּי בְהַדְבָור יְכוֹלָין לְדָבָר לְמִרְחֹזָק. וְהַשְׁמִיעָה הָיָה
גְּבוּהָ יוֹתֶר, וְיְכוֹלָין לְשִׁמְעַן קֹול מִרְחֹזָק מְאֹד, פָּגָן בְּשִׁוּרִין
בְּקָנִים-שְׁרָפָה (שָׁקוּרִין "הַזְּרָמָתָעָם") יְכוֹלָין לְשִׁמְעַן לְמִרְחֹזָק מְאֹד,
וְהַרְאִיאָה יְכוֹלָה לְהַשְׁגַּת וְלְהַגְּיעַ עוֹד יוֹתֶר יוֹתֶר, כִּי בְהַרְאִיאָה
יְכוֹלָין לְרָאֹות וְלְהַבִּיט עַל הַשָּׁמַיִם. נִמְצָא שְׁכֵל בְּחִינָה שֶׁהָיָה
גְּבוּהָ יוֹתֶר לְמַעַלָה הָיָה יְכוֹלָה לְהַשְׁגַּת וְלְהַגְּיעַ יוֹתֶר,
וְהַמְּחַשְּׁבָה הָיָה גְּבוּהָ מְאֹד לְמַעַלָה מִן הַכְּפָל, וְיְכוֹלָה
לְהַשְׁגַּת וְלְהַגְּיעַ לְמַעַלָה עַל-כֵן צָרִיכִין לְשִׁמְרָה מְאֹד:

מז

**צָרִיךְ לְזִיה וּזְכִיה גְּדוֹלָה, שִׁזְבָּה לְיִשְׁבָּה עִצְמוֹ שָׁעָה אַחַת
בַּיּוֹם וְשִׁזְבָּה לוֹ חֲרַטָה עַל מַה שְׁצִירִיכִין לְהַתְּחַרְטָן.
כִּי לֹא כָל אַחֲר זְכִיה לְיִשְׁבָּה הַדּוּת אַיזָה שָׁעָה בַּיּוֹם, כִּי**

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

נה

היום הולך וחולף ועובד אצלו ואין לו פנאי לשבת עצמו אפילו פעם אחר כל ימי חייו, על-פיו צריכין להתגבר לראות ליחד לו פנאי לשבת עצמו היטב על כל מעשיו אשר הוא עושה בעולם, אם בך הוא ראוי לו לבנות ימיו במעשים באלו.

ומלחמת שאין האדם מישב עצמו ואין לו דעת, ואילו אם יש לו לפעמים איזה ישוב הדעת, אין הדעת המישב מאריך זמן אצלו, ותקף ומיד חולף ועובד הדעת מפסיק, גם אותו המעת הדעת שיש לו אינו חזק ותקיף אצלו, מלחמת זה אין מבנים שיטות העולם הזה. אבל אם היה לאדם שכל מישב חזק ותקיף היה בין שהכל שיטות והכל. בפרט התאוה שיש לכמה בני אדם להיות מפרנסם ולהניג העולם ולנסע על הארץ הכל הכל ורעות רוח, והוא שיטות גדול באמת. כי באמת אין זה שום תענגה ונחת רוח אפילו בעולם הזה, כי הוא מלא יסורים וקיזונות. גם כבר הזכיר את אחד מאנשים באלו, שה坦אה היה לחיות מפרנסם ואמר לו: הלא לא תוכל אפילו לברך ברכבת המזון באמת, כי תצטרך בכל מעשיך לבונן שיתקבלו מעשיך בעיני בני אדם ולא תוכל לעשות שום עבורה קלה לשם שמיים:

מה

ספר הרינה מענין גודל היראה והקדשה שהיה לו בילדותו, שהיה זרייך וקדוש ממד. ואמר שהיה מתחיל בפה פעים ביום אחד. הדינו שהיה מתחיל להיות איש בשר, שמעתה יעבד את השם יתברך, ואחר-כך באוטו היום עצמו נפל מזה ונפל לתאות אכילה וכיוצא, וחור והתחל באוטו היום פעם אחר שפמאותו השעה יהיה איש בשר וכו', וחור ונפל, וחור והתחל מחדש, וכן היה בפה פעים ביום אחד וכבר שמענו ממנה פעם פעים שהיה לו בפה התחלות שככל פעם התחל מחדש את ה).

וזה כלל גדול מאד בעבודת ה, כלל גנית עצמו לפל חם ושלום מלחמת שנפל מאיזה עבורה או מתקלה בכוונה, או שנפל למקום שנפל חם ושלום. עם כל זה יחזק את עצמו בכל האפשר, ויתחיל בכל פעם מחדש, באלו היום התחל לתקרב להשם יתברך. ואף אם היה פה פעם פעים, הדינו שיותה לו חם ושלום בפה וכמה נפילות מעבורה יתברך, עם כל זה יתחיל בכל פעם מחדש, אפילו בפה וכמה פעים. ובלא זה אי אפשר להיות איש בשר באמת ולהתקרב להשם יתברך באמת. וכל זמן שאין חוק ברעתו, שתמיד ימשך עצמו להשם יתברך, בכל מה שיוכל

שיות הרין

ו

בין בעלה בין בירידה חם ושלום, אפלו אם תהיה הירידה חם ושלוםائد שתהיה, אף-על-פי-כן יהיה חוק ואמינו בראתו, למשך ולהשתוקק ולהתגעגע תמיד אליו יתברה, ולצעק ולהתפלל ולהתחנן אליו יתברך תמייר, ולעשות מה שיעול בעבודת ה' בשמחה, אפלו אם יהיהائد שיהיה, כל זמן שאין לו התוצאות הזאת באמת, אי אפשר לו להזכיר להשם יתברך באמת.

ובכל כך הוא צריך להתחזק, עד שהוא מברך להיות מרצה לעבד את ה' תמיד כל ימי חייו על מנת שלא לקבל פרנס. כי לפעמים נרמה להאדם שרחוק שהוא זוכה לחיה עולם הבא, לפי גדר התרכזות מהשם יתברך, אף-על-פי-כן יהיה מרצה לעשות מה שיעול בעבודת ה' בלי עולם הבא. ואפלו אם נראה לו שיהיה לו גיהנם גם-בפני חם ושלום, יהיהائد שיהיה, הוא מחייב לעשות את שלו תמיד בעבודת ה' כל מה שיעול לעשות ולהתפלג איזה מצוה או תורה ותפלה וכיוצא, וזה הטוב בעיניו יעשה. ובchein מה שמספרים בשם הבעל-שם-טוב וצ"ל, שפעם אחד נפל בראתו מאד מאד, עד שנרמה לו שבודאי לא יהיה לו עולם הבא חם ושלום, ולא היה לו بما להחיות את עצמו. בכלל, ואמר: אני אוהב את השם יתברך בלי עולם הבא. וכל אדם אפלו איש פשוט, אי אפשר להיות איש בשר

שיות הרין

באמת, כיראם בשיול לעמד בכל הנ"ל. ואפלו ביום אחר צריך לחזק את עצמו בטה פעים ולהתחיל בכל פעם מחדש בנ"ל עד אשר יזקה ברבות הימים לילד ברכבי ה' כפדר, אמן:

мот

בענין קדוש השם, שאמרו רבותינו ז"ל (כחות לג): "אלמלא נודה לחנינה מישאל ועוריה" וכו'. אמר שאינו חייב כי אף על פי כן יכול להיות שימצא אחר שיקדש השם אפלו אם יעשה לו כל היסורים והכאות שבעולם, וכן שמספרים מהדורות הסמוכים לפניו, כמה מיינ עינויים שסבלו הקדושים בשל קדוש השם אשרי להם:

ב

בענין דاكتורים ורופאות, הרבה לדבר עמו מאה, וזה מגנה מאד מאד בענין רפואי ודקטררי. והויר מאד מאד לכל מי שרוצה לחום על חייו, ועל חייו ורעו ובני ביתו, שיתרחק עצמו מאד בתכליות הרחוק מלעטך חם ושלום ברופאות ודקטררים. ואפלו מי שיש לו חולה בתוך ביתו, ואפלו אם החולה חום ושלום רחמנא לאצלו, אף על פי כן ישליך על ה' יהבו, וישען באלקיו לבד,

ואל יעסוק ברפיאות וראקטורים כלל. אפילו במקום שיש דاكتורים מפלנים, אף על פי כן אל יסמוד עליהם, ואל ימסר חייו בידם, כי הם קוראים למיטה יותר מחיים רחמנא לאצלן. כי אפילו מי שהוא דاكتיר גדול, או אפשר לו לבונ החולאת והרפואה השicket לו לפי מזגו וטבעו ובפני החולאת שלו, ובפני העת והזמן. כי יש בוה בפה ובפה שניים, שאריך הדاكتיר לבון בהם מאה, וקשה לו מiad שיבון ולא יטעה בכל הפרטים, כאשר הם בעצם מודים בוה. ובקל בקל יוכל לקלקל לו הרבה הרבה, שלא יועל שום תקנה לחייו חם ושלום. ואפילו הדاكتיר הגדול מאה, מכל-שבן וכל שבן רב הדاكتורים המצוים במדינתנו, אשר רבם אינם יודעים בין ימינם לשמאלם, והם רוצחים ממש, והורגים נפשות בידיהם חם ושלום, צരיך לבורח מהם כמתחו קשת לכל ימית עצמו או החולה שמוכר להם בידיהם חם ושלום. ואפילו בשופטך על דاكتורים גדולים הוא סבנה גדולה מאד ורחוק מן החיים מאחר שנפל ליד הדاكتיר, ואי אפשר להאריך ולספר כל מה שספר רבנו ז"ל בענין זה. בספר, שבסיה בקהלת-קרש לעמברג שהוא מקום קבוע דاكتורים גדולים בעיר לפניו דاكتיר גדול עצמו, שטוב להתרחק מרפיאות וראקטורים בתכנית הרחוק. ואמר, שבר קרו כל-כך בחכמה

הדאקטריי, עד שיעכו אינם יודעים כלל כלל לא. כי מרבי חקירותם, כבר ראו שאו אפשר לחקור ולברר אמתה הדברים על מכונם.

גם יש מחלוקת גדולה ביןיהם, בענייני הרפואות. ובקהלת-קדש לעמברוג יש שתי כתות דאקטורים, מחלוקים בענין Aiיה חולאת מס'ן איך להנתנה בו: שבת אחת אומרת שבכל הדברים החקוקים שיש להם Aiיה חריפות מזק מأد ליה חולאת ושאריך חולאה רק רק הדברים שהם בהפה, וכת האחת אומרת בהפ' מפש שאריך ליה חולאת דיקא דברים חזקים וכיוצא, ודברים מתויקים ורכיים מזק מأد חולאת זאת. וכל אחת מהפתות הנ"ל מביאה ראיות חזקות לדבריהם. ולפי דעת כל אחת מהפתות מי שמתנהג בהפ' דעתם הוא סם המות חם ושלום לפיהם. נמציא שלפי דעת פת זו כל ההנחות של חולאה הנ"ל שמתנהג על-פי הדاكتורים של הכת השניה הם סם המות חם ושלום, וכן להפ' לפי בת האחת. וכל אחת מהפתות הם דאקטורים גדולים ומפליגים בחכמה זו מאה, ואף-על-פי-כך אינם יכולים לבון האמת לאמתו, וגם אי אפשר לברר בחוש עם מי האמת. כי לפעמים נראה בחוש כפי דעתה זו, ולפעמים להפ' ואי אפשר להם לברר הדבר כלל.

שיות הרין

סא

נמצא שאין אפשר לסתך על הדاكتורים, לאחר שהם בעצם מבלבלים מאד מוד בחכמה זו, וכי אפשר להם לעמוד על האמת לאמתו. ואיך ימפר תיו בידיים שהוא תלוי בחות השערה, שכאשר הדاكتיר שוגה איזה תנעה בעלה מא בחות השערה, הרי הוא מקלקל תיו וממיתו בידיים. ובאשר רואין בחוש רב הפעמים, שרבים מאד מתיים מן העולים על ידי הדاكتורים. כי יש בעניין חכמת הדاكتירית דקדוקים הרבה הרבה מאד, והם געלמים מהם מאד מאד "בעצםם בבענין המלאה" (קלה י"א), עד שאי אפשר שיבנו הדاكتיר בכל הדاكتורים והפרטים ולא ישגה כלל, על-בנין צריכים להתרחק ולברוח מהם מאד.

ואל יאמר האדם שהוא חולה חם ושלום או שיש לו חולה בתוך ביתו חם ושלום, אם-בנין על מי אסתך? כי בהכרח לעשות איזה עסק ברוך הטבע, וכי אין את החולה ולא אשתדר בהצלחו? כי באמת זה שנות, כי מאחר שהדاكتיר רחוק מתיים וקרוב להפך בג"ל, וסוף כל סוף הוא צרייך לסתך רק על השם יתברך, טוב טוב לסתך מיד על השם יתברך ואל יסכן את החולה בידיים על-ידי הדاكتיר, כי על-פי רב הדاكتורים הם שלוחיו המלאה המות רחמנא לצלאן רחמנא לשזון.

וירדמה בעינו פאלו הוא יושב במדבר או בעיר, שבחכורה לסמך על השם יתפרק בלבד מאחר שאין יורדים מה לעשות, כמו כן עכשו, אף-על-פי שישUbש במקום שיש דاكتורים ורפואיות, אף-על-פי-כן מאחר שהם בעצם מבלבלים בחכמה זו ושאר החששות הרבה מאד שיש בעין רפואיות, אם-כון קרוב הדבר, שעלי-ידי רפואיות והדакטר לא די שלא יועל, אדרבא יקלקל בודאי ואם-כן למה ישעה עסק בדרך הטעמה מה שרוחק משיך וקרוב להפסד. והבן הדבר היטב, כי הוא זיל ספר הרבה עם דاكتורים גדולים, והוא יודע הדבר על בריו, והזהיר מאד להתרחק מהם מאד, וכי אפשר לבאר כל מה שספר בעין זה.

ואמר שבר היה בעולם, מלך אחד, שהרג כל הדاكتורים שבמדינתו, מלחמתם מהם מזיקים מאד את בני אדם. ואמר בדרך צחות, שעיל מלך המות הוא קשה מאד להמית בעצמו, כי כל העולם תלוי בו, וקשה וכבד עליו לעשות הפל בעצמו, על בן העמיד שלוחים במקומו בכל מקום וهم הדاكتורים שהם שלוחיו להמית אנשים, כי הם מימותם בני אדם הרבה מאד מאד, אשרי מי שמתරחק מהם, ומחזק עצמו בהשם יתפרק, לסמך עליו לבה. וכבר מבאר קצת מעין הרחיקת רפואיות באיזה מקומות בספרים

שיות הרין

טנ

הנודדים כבר, רק שם מרמו הדבר קצת ברמו בעלה מא, אבל הרבה לדבר עמו מואד בעינו זה, להתרחק מהם מואד, יהיה איך שיחיה חם ושלום, ישא עינוי לשומים וישען בה' לבך.

ומה שרbeno ז"ל בעצמו נסע לקהילת לומברג ועסק שם ברפיאות, יש בו סודות וברירים נסתרים מואד, כי לא היה בונתו כלל במה שנسع לשם בשבי הרפיאות, רק בשבי עניים אחרים הידועים לו. וכן נשל הנסיעות שלו היו פלאות נשבות ונעלמות מואד, כמו הנסעה לאמיןיאן ולנאוריטש ולשרינגראד וכיוצא בהם, המוכרים קצת ברכינה, כי היה לו בוה סודות נראות מואד הנעלמות מעין כל חי. וכן שפעם אחד בשבאה מהדריך המופרדים לעיל, ספר איזה מעשה נוארה המכאר ב"ספר מעשיות" (מעשה ז' מזוב ועכבייש), ואמר שזאת המעשה מבארת עניין הנסעה שלו. ובאמת הדבר סתום וחתום מואד, כי מי יוכל לעמוד בסוד המעשיות שספר, או בסוד הנסיעות וההנחות הנפלאות והנעימות שלו, וכן כן הייתה בנסעה שלו לקהילת לומברג ומאהר שבא לשם היה מברח מן השמים לעסק ברפיאות מטעמים וסודות הידועים לו. אבל בשבאה ממש, או דיקא הרבה לדבר ביותר יותר מהרתקות הרפיאות, אמר או כמה תוצאות על

שִׁיחָות הַרְיֵין

זה. וגם מוקדם שגסע ללוּמֶבְרג הִיה מְרַבֵּר מְעַנֵּן זה, אבל אחר-כך הִיה מְרַבֵּר הַרְבָּה מְאֹד מְזָה לְהַתְּרַחֵק מֵהֶם בְּתִכְלִית הַרְחֹוק (ווען חי מוֹעֵר ז' סיָמוֹן ס"ח):

נא

שִׁיחָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל רַבְנוֹ ז"ל

הָעוֹלָם הַזֶּה אַינוֹ בְּלָום, רק לְמַשֵּׁךְ אֶל הַתִּכְלִית הַגְּזִחִי, וְאֵין לְהַסְּפִּיל אֶם יְהִי לוֹ מְעוֹת אֶם לֹא, כִּי בֵּין קָדָם וּבֵין קָדָם יְבָلָה יְמִיו בְּשָׂוִת. כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְטֻשָּׁה אַוְתָּנוֹ לְגַמְרֵי, שְׁמַרְאָה אֶל הָאָדָם בָּאֶלְוּ הַוָּא מְרוּוִיחַ בְּכָל פָּעָם וּבְסֹוף אַינוֹ בְּלָום, כִּאֲשֶׁר נְرָאָה בְּחוֹשָׁב בָּרְבָּן אָדָם שְׁעוֹסְקִים וּעוֹבְדִים יְמִים וּשְׁנִים בְּסִחוּרוֹת וּמְשָׁא-זְמַתָּן, וּלְבָסּוֹף בְּשַׁבָּאיָן? לְחַשְׁבּוֹן אֵין נְשָׁאָר בָּיִדָּם בְּלָום. וְאֵם אֶפְלוֹ מְשִׁיגָּן מְעוֹת, לְזַקְחֵין אֹתוֹ מִן הַמְּעוֹות. וְהַבְּלֵל: שְׁשַׁנִּיהם אֵין לְהֵם קִיּוֹם בִּיחֵד הַהִינְנוּ הָאָדָם עִם הַמְּעוֹת, רק אוֹ שְׁלֹזְקַחֵין הַמְּעוֹת מִן הָאָדָם, אוֹ שְׁלֹזְקַחֵין הָאָדָם מִהַּמְּעוֹת, וּמְעוֹלָם לֹא נִמְצָא שִׁיאָר אֶחָדר עִם הַמְּעוֹת רק בְּגַנְּיָל.

גם הַיְּכִין הוּא בְּלַהֲמָעוֹת שְׁעוֹשִׁין מִימּוֹת עוֹלָם, כִּי מְעוֹלָם עוֹשִׁין תְּמִיד מְעוֹת, וְהַיְּכִין הוּא בְּלַהֲמָעוֹת, רק בְּאֶמֶת אַינוֹ בְּלָום לְגַמְרֵי.

שיות הרין

סה

וילעבָד ה', איני יודע מי הוא שיעבד לו מר שיעבד את ה',
לפי גדרת הבורא יתברך, מי שיזען מעט מגדרתו
יתברך, איני יודע איך יכול לומר שיעבד אותו יתברך.
ושום מלאך ושרף אינו יכול להתפאר על זאת שיעבל
לעבד אותו יתברך. רק העקר הוא הרצון, להיות רצונו חוק
ומתקוף תמיד להתקרב אליו יתברך. ואפ-על-פי שהכל
חפצים ורוצים לעבדו, אף-על-פי-כון אין כל הרצונות שווין
ויש חלוקים רבים ברצון, אפילו באדם אחד בעצמו בכל
עת ובכל רגע יש חלוקים גדוילים בין הרצונות. והפלל:
שעקר הוא הרצון והபסופים, שיהיה כסוף תמיד אליו
יתברך. ובתוך קד מתחפלני ולומרין ועושין מצות (ובאמת
לפי גדרתו יתברך כל אלו העבודות אינם כלום רק הכל
הוא בדרך "כאלו" כי הכל הוא כמו שחוק בעלה בוגר
גרלו יתברך, בלשון אשכנו "קלאמירשת").

גם חכמאות אינם כלום, רק תמיות ופשיות. גם בתמיות
אסור להיות שוטה, אבל אף-על-פי-כון חכמאות אין
צריכים כלל ובמקרה במקום אחר (לקוטי תנינא ע"ח).

גם אין טוב להיות זקן. הן חסיד זקן, והן צדיק זקן, זקן אינו
טוב. כי צריך רק להתחדש בכל יום להתחילה בכל עת

מחדרש, רק יש מה שהוא משביח בשהוא ז肯, הינו "דבר אחר" שמוסיף לכך בשמוקין פמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת עו:).

גם הפקרות אין צריכים. אף-על-פי שבאמת אצלינו אין נקרא הפקרות כלל, אדרבא להפה, בשורף אחר עסקי עולם הזה ורחוק מעבודתו יתברך, והוא מפקיר באמת. אך אף-על-פי כן אפלו מה שנקרא אצל העולם הפקרות, רהינו מי שמקיר כלל עסקי עולם הזה מכל וכל ועוסק רק בעבודת ה' שהו אצל העולם הפקרות, גם זה אין צריכים, כי יכולים להיות איש בשר בלי הפקרות.

את זה התקבלו מאתי, שלא להנימ עצמו להיעלם להטעות, שלא יטעה אותו העולם. כי לא נמצא אחד שאין לו קץ וסוף טוב מן העולם. וכל בני אדם שאין, אפלו אותן ששתפסו בידם כלל העולם הזה כלו, היה סוף רע מאד, גם לדורי דורות קלקלו והפסדו. ואפלו אמות העולם צריכים לידע מזה, מאחר שאין העולם הזה כללם, מה צריכים לעשות, על זה צריכים זיכיה מן השמים, לזכות לידע מה ש צריכים לעשות. אך ישראל אין צריכים זה כי כבר הם יודעים מה לעשות על ידי התורה.

שיות הרין

טו

העולם אומרים שאין צורך לבקש גדולות, ואני אומר שצורך הוקא לבקש גדולות, לבקש ולחפש אחר הצדיק הגדול ביותר הוקא. כבר מבאר מזה בספרים שצורך לחפש דיקא אחר הצדיק ורבי הגדול ביותר (לקוטי מוהרין ל').

ובנוגד התאות המptrידים את האדם, באמת אין נמציא שום תאוה כלל, כי אכילה ושתיה הוא הכרה לקיום הגוף, וגם בנים מכרחים להולד, וכל זה האדם מכרת, ואם כן אין שום תאוה כלל רק שאricsים להתנהג בהם בקדשה ובטהרה. והשכל של האדם יכול לעמוד בוגר כל התאות, כי הקדוש ברוך הוא "יהב חכמה לחכמים" (דניאל ב'). כי יש לכל אחד חכמה בלה, רק שצרכין להוציאה מכח אל הפעל, ובזה השכל לכל שיש לכל אחד בכח חכמתו, דהיינו מה שיש לו מעצם בריאתו, מלבד מה שהשם יתברך מוסף לתון חכמה לחכמים, בכח חכמתו יוכל גם כן לעמוד בוגר התאות. ואפלו מי שבבר גמישך אחר התאות עולם היה ו עבר מה שעבר, ונפגם שכלו ונחבלבל ונתחמעט, אף על פי כן, כמעט מעת שלל הנשאר יכול גם כן לעמוד. ואפלו נקודה אחת מן השכל יכולה לעמוד בוגר כל העולם עם התאות, ובכל מקום שהוא יכולין להיות סמוכין לשם יתרה. וען במקום אחר

שיות הרין

מזה שגם בשאלות תחתיות חם ושלום, יכולין להתקרבות אליו. יתברך ולוובדו יתברך באמת (לקוטי מوطין ר' ווער).

עננה ואמר: או שצרכין ליה רחמנות מהשם יתברך, או יגיעות ועבדות, או שצרכין שניהם, شيءיה לו גיעות גדולות בעבודת ה' וגם רחמנות מאתו יתברך, קדם שזוכין שעמדו וישקטו שמרי המה למטה, עד שלא ורצה שום דבר בעולם, ויהה הכל שווה אצלו. "בהתהלך תנחה אתה, בשכבה תשמר עלייה, ותקיזות היא תשיחך" (משלוי), הינו שהכל שווה, ואין שום חילוק בין העולם הזה ובין ההפוך ובין העולם הבא. כי "בהתהלך תנחה אותך" – התורה, וכן "בשבך תשמר עלייך" שם בשכבה בהקרבר שם גם-בן השם יתברך והتورה, וכן "תקיזות" – לעולם הבא וכו' (אבות ר). כי מאחר שאין לו שום תאהה ורצון כלל לשום דבר רק להשם יתברך ולהتورה, נמציא שהכל שווה אצלו בין בעולם הזה, בין בקביר, בין בעולם הבא, בכלם הוא דבוק רק בהשם יתברך ובהתורה. כי מי שמקשר בעולם הזה, יש חילוק גדול בין העולם הזה שהוא רחבת ידיים, לבין הקבר שהוא מקום צר וכיוצא בו. אבל מי שנזודך מהו ואין לו שום שמרים במתה, הכל שווה אצלו בגעיל:

נֶב

מִבְּלֵי הַדָּבָרִים צֹעַק כְּבָוד הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ, כִּי מֶלֶא כָּל הָאָרֶץ
כְּבָודוֹ, וְאַפְלוֹ מִסְפָּרוֹי הַגּוֹיִם צֹעַק גַּם־פָּנִים כְּבָוד הַשֵּׁם
יַתְּבִּרְךָ בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "סְפִּרוּ בָּגּוֹיִם אֶת כְּבָודוֹ" (תְּהִלִּים צ"ז),
שְׁאַפְלוֹ בָּסְפָּרוֹי הַגּוֹיִם צֹעַק כְּבָוד הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ. כִּי כְּבָודוֹ
יַתְּבִּרְךָ צֹעַק תָּמִיד, וּקוֹרָא וּמְרַמֵּוֹ לְהָאָדָם שִׁיקְרָב אֲלֵיו
יַתְּבִּרְךָ, וְהִיא יַתְּבִּרְךָ יָקְרָב אָתוֹ בָּרְחָמִים בָּאַהֲבָה וּבְחַבֶּה
גְּדוֹלָה.

וְזֹה שְׁהָאָדָם נִתְּלָהֵב לְפָעָמִים בַּתְּזִקְתַּת פְּטָלָתוֹ וּמִתְּחִיל
לְהַתְּפִלֵּל בְּהַתְּלָהּבּוֹת וְחַשֵּׁק גְּדוֹלָה, וּתְפִלָּתוֹ שְׁגֻרוֹה
וּמְרַצָּה בְּפִיו, זֶה אוֹר הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ בְּעַצְמוֹ בְּבִיכּוֹל שְׁגַתְלָבָשׂ
בּוֹ וּקוֹרָא אָתוֹ לְעַבְדָּתוֹ יַתְּבִּרְךָ. כִּי זֶה הַתְּלָהּבּוֹת
שְׁהָאָדָם מִתְּלָהֵב בַּתְּפִלָּתוֹ זֶה בְּחִינַת הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ בְּעַצְמוֹ
בְּבִיכּוֹל, בְּחִינַת "הִוא תְּהִלָּתָךְ וְהִיא אַלְקִיךְ" (דְּבָרִים י'), שֶׁהִוא
יַתְּבִּרְךָ הִוא בְּעַצְמוֹ הַתְּהִלָּה וּהַתְּפִלָּה. וּלְפָעָמִים הָאָדָם
מִתְּפִלֵּל לִפְנֵי הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ בְּבִיכּוֹל, וְגַם בְּשָׁהָשָׁם יַתְּבִּרְךָ
מִסְתָּלֵק וּמִתְּרַחֵק חָס וּשְׁלוֹם מִן הָאָדָם, הִיא צְרִיךְ גַּם־פָּנִים
לְהַתְּפִלֵּל וּלְהַשְׁלִיךְ הַתְּפִלּוֹת אַחֲרָיו יַתְּבִּרְךָ בְּחִינַת "הַשְׁלֵךְ
עַל הִיא תְּבִקְךָ" (תְּהִלִּים נ"ב), שְׁצִירִיךְ לִזְרֹק וּלְהַשְׁלִיךְ אַחֲרָיו
יַתְּבִּרְךָ תְּפִלּוֹת בְּשָׁהָשָׁם מִסְתָּלֵק וּמִתְּרַחֵק מִן הָאָדָם. וְזֹה

בְּחִנָּה: 'זֹכֶה מֵאַנְדָּרְדָּע לְזֹרְקָא חַצִּין' ו'כֵּי הַמּוֹבָא בַּתְּקוּנִים
(תקון י) שָׁצָרִיךְ לְזֹרְקָא אַחֲרָיו וַתְּבָרֵךְ תְּפִלּוֹת כְּגַם':

גג

מי שיעש לו אמונה חייו חיים, והוא מבלהימי חייו בטוב תמיד. כי כשהולך לו בראיו ויש לו טוב, בודאי טוב לו, ואפלוי בשארינו כך (רhitnu שאין מתנה לו כפדר ויש לו יסוריין חס ושלום) גם-כן טוב, כי הוא בטוח שאף-על-פיין השם יתברך יرحم עליו להבא וויתיב אחריתו, כי מאחר שהכל מאתו יתברך בודאי הכל לטובה. אבל מי שאין לו אמונה חס ושלום חייו אינם חיים כלל, כי תכף בטעור עליו אייה רעה, שוב אין לו שום חיות, כי אין לו במה לנחים עצמו כלל מאחר שאין לו אמונה כלל, ואין לו שום חיות ושם טוב מאחר שהולך בלי השם יתברך ובלוי השגחה רחמנא לאלו. אבל על-ידי אמונה מה טוב ויפה החיים שלו כג"ל:

נד

השם יתברך אינו עושה שני פעמים דבר אחד. כי אף-לו גלגולים, אין זאת הנשמה נתגלגת פעם שנייה במות שהוא, רק את הנפש עם זה הרום וכיוצא בו בידוע. נמצא שעכשו בשזה הנפש מתקבץ עם רום אחר

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

עו

וכיוֹצָא בָּהָה, שָׁוֹב אֵין זֶה מָה שְׁהִיה קָדָם, כִּי אֵין הַשֵּׁם
יַתְּבָרֵךְ עֹשֶׂה שְׁנִי פָּעָמִים דָּבָר אֶחָד:

נה

פָּעָם אֶחָת דָּבָר מְעֻנֵּן טֹוב הָעוֹלָם הַבָּא, מָה שִׁיכּוֹלֵין
לְזֹופּוֹת עַל־יְדֵי עֲבוֹדַת הָאֱמָת. עֲנָה וְאָמָר: מְכַרְחֵין
לוֹמֶר וּלְקֹרוֹתָו בְּשֵׁם טֹוב, כִּי אֵי אָפָּשָׁר לְקֹרוֹתָו בְּשֵׁם אֶחָר
לְהַזְׁדִּיעַ לְבִנֵּי הָאָדָם. אָכְלֵב בְּאֶמֶת, אָפְלוּ שֵׁם טֹוב אֵין שִׁיךְ
לוֹמֶר עַל זֶה, כְּלֹזֶם שְׁהִוָּא אָפְלוּ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה מְטוּבָה,
אֵךְ אֵי אָפָּשָׁר לְהַזְׁדִּיעַ יוֹתֵר לְבִנֵּי אָדָם כִּירָאֵם כְּשִׁמְכְּנֵין
אוֹתוֹ בְּשֵׁם טֹוב אָכְלֵב בְּאֶמֶת וּכְבוּ "עַזְנֵי לֹא רָאְתָּה" וּכְבוּ:

נו

יָשֵׁב בְּנֵי אָדָם שְׁנָדְמָה עַלְيָהָם שְׁהָם רְחוּקִים מֵאֵיזָה תָּאוֹת
גְּדוּלּוֹת בְּגּוֹן מִתְּאוֹת מִמּוֹן וּכְיוֹצָא בָּהָה. דָע, שְׁאָפָּ-עַל־
פִּירְכֵן יִכְּלֵל לְהִיּוֹת שְׁהִוָּא גְּרוּעַ יוֹתֵר מַחְבָּרוֹ שְׁהִוָּא מִשְׁקָע
בָּאֶתְּהָתָוֹת, דְּהַיָּנוּ שְׁיִשְׁ לֹא אֵיזָה תָּאוֹת אֶחָתָה שְׁהִוָּא
מִשְׁקָע בָּהָ כָּל־כָּךְ עַד שְׁאָפְלוּ תָּאוֹת מִמּוֹן וּכְיוֹצָא בָּהָה
שְׁהִוָּא תָּאוֹת גְּדוּלָה מַאַד, נַתְּבָטְלָה אֲצָלוּ בְּנִגְדָּר אָתוֹת
הַתָּאוֹת, נִמְצָא שְׁהִוָּא גְּרוּעַ יוֹתֵר, כִּי הוּא מִשְׁקָע כָּל־כָּךְ
בָּאֵיזָה תָּאוֹת עַד שְׁאָפְלוּ תָּאוֹת גְּדוּלָה שֶׁל מִמּוֹן וּכְיוֹצָא,
נַתְּבָטְלָה אֲצָלוּ מִחְמָת אָתוֹת הַתָּאוֹת. וְאָפְלוּ אֵם הַיּוֹתָה

התאوه שהוא מושקע בה קטנה מטאוה האחרת שהוא רחוק ממנה, עם כל זה אין נפקא מנה כלל, מאחר שהוא מושקע בה כל-כך עד שתאווה גדולה נתבטל אצלו על-ידי זה בג"ל. וכך שמצינו שיש עקשן, כגון תינוק שבשביל עקשנות לבר יכול להזכיר עצמו לנMRI ולהכות ראשו בתבה מלחמת עקשנות בנגד אמו שעשושה לה להכעים, כמו כן יש בני אדם שיכולים להזכיר הפל ולסלק כל התאות בשביל איזה תאוה או עקשנות שהוא רוצה:

נ

מקדם ספר, שבמי בחרותו, היה לו פחד גדול מאד מן המיטה, והיה מתחדר ומתיירא הרבה מין המיטה, ואו היה מבקש מהשם יתפרק שימוש על קדוש השם. והלך בזה זמן רב, ואני זכר בפה, אבל זה היה יודע שהיה זמן גדול, אפשר שננה שההלך בזה ובקש תמיד על זה, ולא היה שיחה ותפלה נלא בקש על-זה, שיסתלק על קדוש השם. ומגדל פחדו ויראתו או מהמיטה בג"ל, היה זה בעצמו אצלו מסירה נפש על קדוש השם ממש, מה שהיota מתחפל על זה, כי היה פחדו גדול מאד אן.

שיות הרין

ענ

מזה ומהג'ל הבניי שאותו הדבר שמתגבר על הארץ
והוא משקע בו, אותו הדבר דיקא הוא צרייך לשבר
בשביל השם יתפרק, כי זה עקר עבדתו. וכן שאמרו
רבותינו ז"ל: "ובכל מארך - יש לך אדם שחביב עליו" וכו'

(ברכות סא): (הבן:

ח

בשוחשין תורה צרייך להיות חושב הדבר תורה שרווצת
לחידש בה לחשב ולחוור במחשבתו אותו
הפסוק או אותו העניין כמה וכמה פעמים הרבה מאה,
וליהיות נוקש ורופק על הפתח עד שייפתח לו.

יש דבר שפורה במחשבה כמו וריחה, ואחר-כך פורה
מהמחשبة. וצרייך שיזיה לה בריה ואיש חיל, לרופק
ולרוץ אחריה להשנה (וען תי מורה"ז סימן ס"ט):

ט

מסג'ל יותר לבנים, להיות רחוק מהם, לבלי להיות דבוק
בهم לשיעשע בהם בכל פעם, רק לבלי להסתכל
עליהם כל:

ס

שִׁיחתוֹ הַקָּדוֹשָׁה שֶׁל רַבְנָנוּ ז"ל, בַּעַת שָׁאָרָעַ מֵעֲשָׂה
בְּקָהָלָת-קְרֻשׁ בְּרָאָסָלָב שְׁנוֹזָקָה יְלָדָה אַחַת בְּבֵית
שְׁחִפְרוֹ בּוֹ וְעָשָׂוֹ בּוֹ בְּנִינִים חֲרַשִּׁים, גַּם כִּמְהַ נְּפָשׁוֹת הַיּוֹ
בְּסֶכֶנָּה גְּדוֹלָה. אָוֹ שְׁמַעַתִּי מִפְּיו הַקָּדוֹשׁ עֲנֵן זֶה:

בְּעַנְנֵינוּ בְּנִינִים עַנְנֵתִי וְהַסְתְּבָלָתִי בְּעַנְנֵן זֶה, וּרְאִיתִי שֶׁכָּל
הַעֲסָקִים בְּבְנִינִים וּבְחוֹמוֹת אֵין אֶחָד מֵהֶם יוֹצֵא
גְּקִי, וְאֶפְלוֹ עַפְעוּמָה. וְאֶפְ-עַל-פִּרְכֵּן הַעוֹלָם עֲסָקִים בָּהָה, כִּי
הַוָּא קִיּוֹם הַעוֹלָם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִיוֹת בָּלָא זֶה, וְעַל-כֵּן
בְּהַכְרִיכָּה שִׁיחָיוֹ בְּנֵי אָדָם שִׁיחָה לָהֶם חִשּׁוֹת לְהָהָ.

וַיֵּשׁ בְּעַנְנוּ זֶה כִּמְהַ עַנְנֵים וְחַלְוקִים, אֵיךְ סּוֹף בֶּלֶסֶף אֵינוֹ
יוֹצֵא גְּקִי. וְגַרְאָה שְׁזָהוּ פְּרוּשׁ: "בֶּל הַעֲסָק בְּבְנִינִים
מִתְמַסְּפֵן" (יְמִינָה ס. סְוִתָּה י.א.). "מִתְמַסְּפֵן" הַוָּא לְשׁוֹן עַנְנֵות,
וְגַם הַוָּא לְשׁוֹן סֶכֶנָה. וּבְמַדְרָשָׁ מִבָּאָר בְּפְרוּשׁ עַל פְּסָוק:
וַיַּבְנֵן עָרִי מִסְּבָנוֹת לְפִרְעָה" (שְׁמוֹת א'), "חַד אָמַר שִׁמְמִסְּבָנוֹת
אַת בְּעַלְיהָן, וְחַד אָמַר שִׁמְמִסְּבָנוֹת אַת בְּעַלְיהָן" (שְׁמוֹת ר' בָּה
א' אָוֹת י"ד).

וְהַעֱקָר הַוָּא הַנְּחַת הַיְסָוד (שְׁקוּרִין "אַקְלָאַשְׁטְשִׁינָא"). וְצִרְיךָ
לִדְעַ בָּאֵיהָ וּמִן לְהַנִּים הַיְסָוד, וּמִאֵיהָ עַז לְהַנִּים

שיות הרין

עה

היסוד, כי יש עצים שאינם ראויים להיות יסוד, אך אי אפשר לידע כל זאת.

ונם מה שאין גדים פroot במדינות אלו הוא גם כן מלחמת זה. הינו שיש במה פroot שאין יכולים להיות גדים כאן, והוא גם כן מלחמת זה, שאין יודעים ענינים הנ"ל. כי אכן שתי שטפונה השפט העולם, ממש יוצאי גידין לכל הארץות. ושלמה המלך עליו השלום שהיה חכם גדול וידע כל הגידין בפרטיות, היה נוטע עץ כל פרי כמו שחרשו ובו רוחנו ז"ל (קלה רב' וזה ז'). ונם במדינות הללו אם היו יודען הלוך הגידים בפרטיות היבט, היו יכולים לטעת גם כאן את הפרות שאין גדים פה. כי גם כאן אף על פי שהגיד הולך למدينة זו, הוא מסוגל לפרי מיחדרת, עם כל זה היה כל הגידים מחרבין ומתחברין יחד. ועל-כן גם כאן במדינות אלו, יכול להיות שטחראחים מעט יכולין לטעת גם לאחר הפרות שאין גדים פה. גם יש מציאות שם היו פותחים באר באיזה צד, היו יכולין לטעת ברחוק מקום ממש אותן הפרות הנ"ל. גם צריכים לידע העליות והירידות של האבן שטיה, ולידע לפי הזמן, את בחינת האבן שטיה, באיזה בחינה ומרגנה הוא האבן שטיה באותו הזמן. ולפי אותה הבדיקה של האבן שטיה באותו

שיות הרץ

הזמן ידע איך להתנהג בנסיבות הנ"ל, אך כל זה נעלם ונסתור מן העולם.

כיו יש הרבה שאסור לגלותן. והענין, כי העולם אומרים שבעל פעם נתחכם בעולם יותר. ובאמת בודאי הדורות הקדומים בודאי היו חכמים יותר מאר, והם גלו עקר הוכחה, אף מאחר שהם כבר הכינו הכל, על-כן באים הדורות האחרונים על חכמות יותר. כי הדורות האחרונים הם באו אל המוקן, כי כבר מוקן הוכחה מהדורות הקדומים שגלו עקר הוכחה, ועל-כן הדור האחרון מוסיף מעט ונתחכם יותר. וכן שמצוינו בדברי רבותינו ז"ל שאמרו: "אי לאו דדלאית חספה לא אשכחית מרגניתא תותה" (יבמות צב: בבא מציעא י). ועל-כן אפ-על-פי שהקדומים לא פעל כלל כי העקר הוא המרגניתא, אפ-על-פי-בן הראשון עקר, כי הוא דלה חספה, והוא שהוא גלה וחפר יסוד ועקר הוכחה, שעל-ידייזה בא השני בקהל על עסק הוכחה בתכליות.

ועל כן יש הרבה שאסור לגלות אותם, כי אם היה מנגלה אותם היו יכולם לבוא מזה בדורות האחרונים

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

ש

לעבודות זרות. כי יש באותו העניין כמה דברים וענינים שצראיכים לעשות ליה, ואם היה נתגלה אותו החכמה בעולם, והיו יודעים אותו הענינים שצראיכים לעשות לאותו העניין, היו יכולם לבוא מזה בדורות האחرون לubarות זרות, כי הדורות האחرون מוסיפים בכל פעם חכמה בג"ל. ולפעמים הדורות האחرون טועין בחכמתם שמוסיפים על הראשונים, על-כון אם היה מגלים ענינים הנ"ל והדורות האחرون היו רוצחים בכל פעם להוסיף עליהם חכמה, והיו יכולם לטעות בטעות חכמה שהיו מוסיפים עד שהיה יכול להתגלו מענינים הנ"ל הנעלמים מן העולם, עבודות זרות חם ושלום. כי היה נרמה להם על-פי טעותם שכד צרכ לחיות חם ושלום. וכמו שМОא בעניין ערלה (ויקרא י"ט). כי איתא בזוהר (ח' ב' ומד): שbabותן בשלוש שנים שורה קלפה על האילן, ובדורות הראשונים טעו בזו עד שהיה להם עבודה זורה בזו בתחילת נטיעת האילן דוקא בעית ששורה הקלפה הנ"ל. כי בפי שהיו יודען היטב עניין נטיעת האילן מה שנעשה מזה, היה נרמה להם על-פי טעותם שבודאי ארכיכים לעשות אותו העבורה-זורה חם ושלום שהיו עובדים, כי היה נרמה להם שהוא פשוט בפי מה שטעו בחכמתם, על-כון אסור לנגולות ענינים בלבד:

סא

ענין הרין כי הנאמר בוגמרא, זה היה בוחנת תשובה, ששב בתשובה על שפוגם בתורה לומר שלא בעניין ובראי, ותclf ומיד שהקשה אותו חבירו הבין מיד שפוגם ושב בתשובה מיד. כי יש תשובה שהיא בכח וערין לא יצאה לפועל, ובשביל זה אדם משיג לפעמים למעלה ממדרנתו מה שאינו ראוי לה, היא כדי שתצא התשובה מבחן אל הפעל בג"ל. וזה בוחנת הרין כי, הינו שההתשובה הייתה כי מתחילה רק שהיה בכח בג"ל ועתה יצאה לפועל (כי עלי-) ידי שהשיג למעלה ממדרנתו על-ידי-זה פוגם לומר שלא בעניין, ואוי חבירו מנסה עלייו ואו הוא מטעור מיד וambil שפוגם ושב בתשובה מיד. נמצא שעיל-ידי-זה יצאה התשובה מבחן אל הפעל):

סב

דע שיש בני אדם סגולות גודלות, כי יכולין לפעול על-ידי-מחשבתם מה שהם חושבים. ואפלו תיקרות חם ושלום הוא בא ממחשובת בני אדם. כי כשהמוחשבה היא כליה אחותה ורבוקה בדבר אחד תהיה כן, רהינו כל הבדיקות שיש במוחשבה דהינו פנימיות וחיצונית, ושאר הבדיקות כלם עד הגזירה, ורק חלקם אחד אחותים ורבוקים

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

עט

וחושבים שיהיה בן בלי בלבול ונטייה למחשבה אחרת, על-ידייה הם פועלים שבהכרח יהיה בן כמו שהם חושבים. וגם שהמחשבה תהיה בפרטி פרטיות, לא בךך כלל, בגין שיחשב שאם יהיה בן יהיה לך וכך בפרטיות. אבל בשחוּשָׁב בךך כלל הוא בחינת גולמי כלים (כלים יב' משנה ו), יוכל לטעות כמו שפעה נבט שראתה איש יוצא וכו' (סנהדרין קא).

ונם לענין הלמוד מועל זה, אם תהייה מחשבתו תקיפה מiad בג"ל בודאי יהיה בן, ובכך שתהייה המחשיבה תקיפה ואחותה מiad בוה בג"ל. דהיינו לمثال שיחשב במחשבתו שיזכה ללמידה ולגמר כל הארץ פוסקים כלם, עם כל הפרושים הגזרלים, ויחשב ויציר בדעתו באיזה אפן ילמד אותם, ובכמה זמן. בגין לمثال, שיזכה ללמידה חמישה דפין ביום אחר, עד שיזכה למגרם כלם בשנה אחת, וכן ניס מחשבתו בוה היטב התקף גדול מiad עד שתהייה המחשיבה תקיפה ואחותה בוה מiad, וכיוצא בוה בשאר הלמודי התורה הקדושה בגין שם עם הר"ף והרא"ש וטורים וכו' ותנו"ך וכיוצא, ויכסף ווישtopic ויחשב בוה תרבה התקף גדול, אווי זוכה שיזכה בן. ואמר שה מרמו ברכרי רבותינו זיל במא שאמרו: "מחשבה מועלת אפילו לדברי תורה" (סנהדרין כו), מועלת ממש, דהיינו שמעלת

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

וּמְסִיעַ לָזֶה, אַפְלִי לְדִבָּרִי תֹּרֶה. וְאַף עַל פִּי שְׁרֶשֶׁי פָּרָשָׁת
נֶשֶׁם בְּעֵנִינוּ אַחֲרֵי, אַף עַל פִּי כֵּן הוּא כֵּה. וְלֹא סִים לְבָאָר
הַדָּבָר יוֹתֵר, וְאַלְוּ וְאַלְוּ דִבָּרִי אֱלֹקִים חַיִם:

סג

בְּכָל מִדְיָנָה וּמִדְיָנָה יִשְׁתַּחֲוו בָּאוֹתָה הַמִּדְיָנָה,
וְתַכְפֵּן כְּשִׁמְתָּחִיל אֶזְרָח הַדָּבָר, יִשְׁתַּחֲוו בָּאוֹתָה הַטּוֹב.
הַוְּא מַעַט וְהַרְעָה הוּא שְׁוֹהָ מִפְּשָׁש בְּכָל הַתְּנוּעָות אֶל הַטּוֹב,
כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִפְרֵר בּוֹנְצָה הַטּוֹב וּבּוֹנְצָה הַרְעָה,
וְחוֹשֵׁב עַד הַטּוֹב. בְּגַן בְּמִדְיָנָה זֶה חַשּׁוֹב בָּעֵל שְׁמָה וּבְאַמְתָּה
הַזֶּה פֶּמֶת בְּעֵלִי שְׁמוֹת אֲמָתִים וְצִדְיקִים וְעַתָּה נִתְרַבֵּו הַרְבָּה
בְּעֵלִי שְׁמוֹת שֶׁל שְׁקָר.

וְתַכְלֵל, שֶׁבֶל מֵי שְׁרוֹצָה וְחַפֵּץ לְכַנֵּס בָּזָה לְעַסְקָה בָּאוֹתוֹ
הַדָּבָר הַחַשּׁוֹב בָּאוֹתוֹ הַמִּדְיָנָה, בְּגַן בָּעֵל שְׁמָה
בְּמִדְיָנָה זֶה, הַוְּא מִצְלִיחַ בָּאוֹתוֹ הַדָּבָר אַף שַׁהְוָא שְׁקָר כִּי
בְּאַמְתָּה אִינּוּ יָדַע בְּלֹום, רַק שַׁהְדָּבָר הַתָּלוּי בְּהַתְּעוּרּוֹת
שֶׁלֹּו אֵיךְ שַׁהְוָא מִתְּעוּרָה וְחַפֵּץ בָּאוֹתוֹ הַדָּבָר. וְגַם הַתָּלוּי
בְּהַמְּקוֹם שִׁמְתָּחִיל שֶׁם לְהַנְּהִיגָּה אֶזְרָח הַדָּבָר, אֲםִם הַהְתַּחְלָה
בְּמִקְומָם שְׁהָם מַאֲמִינִים בָּזָה אוֹ שִׁמְתָּחִיל עִם נְשִׁים שְׁהָם
דָּרְכֵן לְהַאֲמִין בְּכָל דָּבָר, אֲזִי מִצְלִיחַ, וְאֲזִי יְכֹלַל לְהִיוֹת

שיות הרין

פא

שאחר־כך יאמינו בו גם אוטן שהם רוחקים מלהאמין בכזה, ואם היה מתחילה במקומם היו מתולזים ממנה ולא היה מצליח כלל, אך מאחר שכבר התחיל במקומות שחשוב שם ויש להם אמונה, על־ידייה יכול להיות שהם הם יהיו מחייבים להאמין בו מאשר שהוא מצליח. אבל יש מדינה אחרת שאין חשוב שם כלל אותו הדבר, וכן נרין אשרנו שאין להם שום אמונה בבעליהם, ושם אין שום האילה והתחלה למי שרוצה לעסוק בזו. וכמו־כן עניין ההנאה והגדרה של צדיקים במדינה זו, ובמדינה אחרת אין להם אותה גדרה, וכן במדינה יש מעאל שנקראים חכמים ואין להם אותו ההנאה והגדרה כלל, ועל־כן הצדיקים כמי שרוצה לעסוק בזו ולהניאו בדרך הצעדים כפי הנהוג עתה, הוא מצליח בזו בלבד. לשם תברך יגלה האמת במהרה ביוםינו אמן.

במדינה שמתקבלי שם מופתים ומתנהגת בדרך זה, על־ידייה עצמה נעשין לפעמים מופתים, ולפעמים אין עולה ביד:

סד

מן התנשות וגדלה אין ראה כלל. כי התנשות הוא דבר בפני עצמו, לפעמים עושים דבר שעל ידי זה זוכין

לגדלה והתנשות, וכיון שעלה לא ירד. ומצינו במלכי ישראל, שבשביל דבר אחר זכו למלוכה עד דור רביעי, כמו שכתוב: "בני רבעים ישבו לך על כסא ישראל" (מלכים ב' י), ודבר זה באמת קשה להבין. על-כל-פנים זה הדור הרביעי מכהן שיפסק אצלו הגדלה והמלוכה, ואפלו אם יעשה דבר זה שעשה זקנו יותר יותר מזה לא יועיל, מחתה שנוצר כבר שאצלו יפסק המלוכה והוא צריך לסבול עונש מאובתו. (נמצא שהוא פליה נשגה מאה, כי אבותיו זכו על-ידי דבר זה לביר למלוכה עד דור רביעי, והדור הרביעי בעצמו שכבר מחזק במלוכה מאובתו איןנו מועיל לו שום דבר. אפלו אם יעשה אותו הדבר שעשה אבי זקנו, לא יועיל לו שתמוך מלכותו יותר לדורות אחרים. ואפלו אם יעשה מה שייעשה לא יועיל מאחר שכבר נוצר שאצלו יפסק המלוכה, והוא דבר טמונה מאד, והבן). ובאמת אין אלו מבנים דברי ה'. על-כל-פנים נמצא שלפעמים אחד עושה דברים טובים הרבה ואף-על-פרק אין לו גדרה, מחתה שכבה על-פי הגירה שיפסק אצלו הגדלה בג"ל, ולפעמים אדם זכה לגדלה על ידי דבר אחד אפלו עד דור רביעי, והבן:

סח

על ידי שמחה נצולין ממיתת בנים. כי הקלה העושקת אותם חם ושלום נקראת ליל', ושמחה הוא ההפך ממנה:

סז

זהoir מאד כמה פעמים לחתפלל בכח גדול להנינים כל בחו ברבורי התפלה, ובמברר מזה בספרו הקדושים בכמה מקומות. ואמר כמה פעמים שהאדם צריך להכricht עצמו מאד לחתפה, לא כמו שאומרים קצת שאין להכricht עצמו לחתפה, רק ארכבא ארכין להכricht עצמו מאד מאד בכל הפחות לחתפה.

שוב אמר, כשהאדם מחתפלל בכונה, דהינו שטמך יש המחהשה אל הדבר, ומטה אונו ושותם מה שהוא מדבר, או הפחות נמשcin ממילא לתוך דברי התפלה. כי כל הפחות מצפין ומסתכלין תמיד על זה, שימושכו ויכנסו בתוך דברים קדושים. על כן בשמחתפלל בכונה, נמשcin ונכנסין כל הפחות שלו ממילא לתוך התפלה, וזה להחתפלל בכח גדול אף על פי שאנו מכricht עצמו לויה, כי הפחות נמשcin ממילא לתוך דברי התפלה בשמחתפלל בכונה:

סז

מי שאיןו שומע וצית לדברי חכמים אמתאים, הוא יכול להשתגע. כי עקר שהעוז של כל המשגעים הוא רק מלחמת שהוא אינו צית ושמע לדברי הבעלי שעכל. כי המשגע אם היה שומע וצית לדברי אחרים שהם הבעלי שעכל, בודאי לא היה מושגע כלל. כי אף-על-פי שהו רוח שנות ושהעוז שלו, נדמה לו בברור גמור, שהוא צrisk לילד קרוע ולהתגלגל באשפה, וכיוצא בו מדרבי השות ושהעוז. אף-על-פי-כן מאחר שהגדול ממנו אומר לו שאיןו צrisk לעשות כן, אם היה מבטיל דעתו, נגר דעתה הנגדל ממנו בחכמה בודאי היה מתקבTEL כל השגעון שלו. נמציא שעקר שהעוז הוא רק מלחמת שהוא אינו רוצה לשמע ולצית לדברי חכמים, והבן הדבר היטיב:

סח

הזהיר מאד בפה פעים, על עניין השיחה בין לבין קונו, שבל אדם ידבר וישיח בין לבין קונו. ויישב עצמו היטיב מה הוא עושה בועלם הויה, וירחם על עצמו, ויפרש בפי בתחנונים ובפויים, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיזכה ברחמיו המרבים להתקרב לעבזרתו יתברך, ווישתדל להמציא לו טענות ובקשות על זה. ועניין שיחה זו

שיות הרין

פה

יהיה בלשון אשכנו שמדוברים בו. וכבר מבאר זאת בספרים הנדרפים, אבל יותר מזה הרבה לדבר עטני הרבה מאד בענין זה. כי מי שירגיל עצמו לנаг הנגה זו בכל יום על-כל-פניהם שעיה אחת, בודאי יזכה להתקרב אליו ותברך באמת. ואף אם לפעים הוא רואה שמייקם הנגה זו ימים ושנים, ואף-על-פיין עדין לא זכה להתקרובות בראיין, אף-על-פיין יצחק עצמו יותר וויתר, כי סוף כל סוף יועיל לו בודאי. ואמר שהדור המליך עליו השлом, יסדר מה ספר תהילים. ואמר שעקר ההتابודות של דוד המליך היה על מטבחו, בעת ששכב על מטבחו וכשה עצמו בסדין, או היה מדבר ומשיח כל לבו לפניו לשם ותברך במו שבחוב: "אשחה בכל לילה מטבח בדמעתי וכו'" (תהלים ו). אשרי מי שירגיל עצמו לקיים הנגה זו, העולה על הכל.

ויעין בספר "לקוטי תנינא" בדף ל"ב (חזה כ"ה, כ"ה), ושים לבך לכל מה שנאמר שם בענין זה, ותרגיל עצמו לקיים הדברים הנאמרים שם, והשם ותברך יעזר בכל פעם שתזוכה לפתח פיך שתוכל לפריש שיחתך לפניו באמת:

סט

"זמרו למי שמנצחים אותו ושם" (פסחים קט). כי צריכין לנצח אותו ותברך בלבוקל. כי אף-על-פי שנדרמה

להאדם שהשם יתברך אינו רוץה לךיבו, מלחמת שקלקל
הרבה, וגם עכשו אינו מתרנהג בראוי ברצונו יתברך, אף-
על-פיין צרייך האדם לחזק עצמו יותר ולהשתטח עצמו
לפניו ולפרש בפיו אליו יתברך שירחם עליו ויקרבהו
לעבודתו, כי אפר-על-פיין אני רוץה להיות ישראלי. נמצא
שרוץה לנצח את השם יתברך ביכיול, והשם יתברך יש
לו שמחה מזה שמנצחים אותו ביכיול:

ע

עננה ואמר: היפכן שאנו מניחין את השם יתברך שיעשה
ויחשב לנור גורות בעולם. (כי או באותו הזמן נשמע שיזאין
גורות על ישראל חס ושלום). כי אנו צריין לקרות את השם
יתברך מעסקיו שהוא עוסק בהם באיזה גורה וכיוצא חס
וישלים, לקרות אותו משם שישליך אתה ופנה אלינו למה
שאנו רוצים לדבר עמו, לבקש ממנו שיקרב אותנו
לעבודתו יתברך. כי בשאחד מישראל רוץה לדבר עם
השם יתברך לפרש שיחתו לפניו יתברך, אויה השם יתברך
משליך כל עגניו וכל הגורות שרצה לנור חס ושלום וכל
העסקים שלו שהוא יתברך עוסק בהם ביכיול, והוא
משליך הפל ופונה עצמו רק לזה האיש שרצה לדבר עמו

שיהות הרין

טו

לפרש שיחתו לפניו, לבקש מיאתו שיעזרו להתקרב אליו
יתברך (ועין תי מורה"ן סימן סט-ב):

עא

בענין מה שכתבו בזוהר הקדוש שעל פנים הפרית בפרט
"מן דאוישיד ורעה בריקיניא" חם ושלום וכו' אין
מוועל תשובה (ויתר דף ריט). אמר רבנו ז"ל שאין דבר פן,
רק על הכל מוועל תשובה. ואמר, תשובה הפאמר זהר אין
שום אדם מבין הפשט רק הוא לבד. והכלל שבאותה מוועל
תשובה בונאי על חטא זה, אפילו אם הרבה לפשע חם
ושלום בזה. וכבר מבהיר בספרים הנדרפים כבר שעקר
התשובה הוא לבל יעשה עוד מבאן ולהבא, והוא מברך
לעבר באלו המקומות והענינים שהיה בתחלה ולהתנותות
שם. ובשمرיהם על עצמו עבשו ואינו עוזה עוד מה
שעשה מקדם ומשביר פאותו, וזה עקר התשובה:

עב

כבר מבהיר, שאין להשגיח כלל על פניות ומחשבות זרות
ובלבולים שבתפללה. רק לעשות את שלו לילד
בחפלתו כפדר, ולא ישגיח על שום בלבול ומחשכה ורה
כלל, רק הוא יעשה את שלו ולא יחויר פניו להבטUl אלו
המחשבות כלל.

גם אמר שזה טובה גודלה, מה שבאים עליו מתחשבות זרות ופניות. כי בלי זה, אם היה האדם מתפלל התפלה ברואי, לא היה אפשר לסלב כלל את גדל עצם הקטרוגים שיש על התפלה שהוא ברואי, אבל על ידי שההתפלה מלבשת במחשבות זרות, על ידי זה אין החיצונים מסתכלין עליו כל כך, ואין הקטרוג גדול כל כך ועל ידי זה יכול התפלה לעלות. ובוחן לבבות הוא יודע האמתה לאמתו, שאף-על-פי שיש לה האם פניות ומחשבות זרות, אף-על-פי כן פנימיות מחשבתו הוא לה' לבדו. כי פנימיות בונתו בתפלה הוא באמת להשם יתברך. והשם יתרוך בוחן לבבות ומסתכל על פנימיות בונתו ורצונו, ומתקבל תפלה באהבה, אף-על-פי שהוא מלבשת בטה שמלבשת כי פנימיות רצונו ובונתו הוא טוב.

וזהו: "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" (משל יט). הינו שיש מחשבות הרבה בלב איש בשעת התפלה, כי אז באין עליו בלבולים גדולים ומחשבות רבות, אבל: "עצת ה' היא תקום". הינו פנימיות הנקרה שבלב, מה שבפנימיות המחשבה מתרון להתפלל להשם יתברך לבר, שזה בחינת "עצת ה'", שמתכוון להשם יתרוך בלבד, אבל בפנימיות מחשבתו זה נשאר קיים, בחינת "עצת ה'"

שיות הרין

פט

היא תקום" בג"ל. על כן אין להסתפל על שום מחלוקת
חוין ופניות רק להתפלל בפדר בג"ל:

עג

יש צדיקים שנגלו ואומרים תכף מה שהם רואים, ולאו
הצדיקים נשפטם הוא מבחינה אותיות מנצף"ה. וזהו:
"מנצף" ד צופים אמרו" (שבט כד), אלו שהם מבחינה
מנצף"ה שהוא בבחינת אמוצים פידוע, מה שרואים וצופים
הם אומרים, ואין יכולם להוכיח אצלם. אבל יש צדיקים
ששורשם מבחינה גביה יותר שהוא בבחינת הרחבה, הם
יכולם להוכיח אצלם כל מה שרואין:

עד

בעניין התפלה. לפעמים אין לאדם שום התלהבות
בהתפלה, וצרכי נעשות לעצמו התלהבות
וחמיות ולב בוער להתפלה. כמו למשל שנמצא לפעמים
שהאדם עושה לעצמו רגע עד שבא בכם ונתרגו, כמו
שאומרים העולם בלשון אשכנו: "ער שניצט זיך איין רגע",
כמו כן מוגש בקשר בעניין התפלה, צרכי לפעמים
ナルשות לעצמו רגע. ועשה לו חמיות ותבערת הלב
ברבורי התפלה, "אווי וויא איינר שניצט זיך אה רגע". ועל
ידי זה יבוא אחר כך באמת להתלהבות וחמיות הלב

**בהתפללה וויבעה שיבער לבו להשם יתברך, ויתפלל
בהתלבות גדוֹל.**

ובן עניין השמחה, בפרט בשעת התפללה, שצרכין שתהייה התפללה בשמחה גדוֹלה. וצריכין להכריח עצמו לשמחה עצמו בכל מה שיכל כדי לזופת לשמחה, ובפרט בשעת התפללה, וכמו בא על פסוק "אומרה לאליך בעודי" וכי (תהלים קמ"ו) עין שם (לקוטי מוהר"ז סימן רפ"ב). ואם לפעים דעתו מבלבל, ואינו יכול בשום אופן לשמח עצמו, או עצתו שיעשה עצמו באלו הוא שמח. ואף-על-פי שבתחלת עדין אין השמחה באמת בלבד, אף-על-פי כן על-ידי שעושה עצמו באלו הוא שמח, על-ידי זה יזכה אחר-כך באמת לשמחה.

ויעצה זאת היא עצה גדוֹלה מאה, גם בכלל הדברים שבקדשה. שבתחלת צרכין לעשות עצמו באלו הוא להוט אחר אותו הדבר שבקדשה, ולאחר-כך זוכין באמת זו. והבן מادر:

עה

בעניין התפללה, ספר רבנו ז"ל עטנו הרבה, והזהיר מאד להזכיר את עצמו להתפלל בכונה גדוֹלה, דהיינו לקשר המחייב אל הדבור בקשר אמץ וחוק שיטה אוננו

היטב היטב וישמע מה שהוא מדבר בתפלה, וזה עקר תפלה בכוונה. ולא היה מצויה להתפלל עם בונת ממש על-פי כתבי הארץ", אפלו לאוון האנשים שהיו לומדים כתבי הארץ" על-פי פקרתנו. ואמר שעקר שלמות התפלה הוא ברוך אתה ה' וכו' בפשיטו, וזה עקר בונת התפלה, שיבון פרוש המלות וישמע היטב מה שהוא אומר.

והיה מתלויצן מאד מאד מאותן האמורים שאין צריכין להזכיר עצמו לתפלה, והיה מזahir מאד להתפלל בכוונות להבניהם כל כחו באותיות התפלה. ועל המחשבות יזרות הבאים בתרוך התפלה היה מצויה לבלי להשגיח עליהם כלל, רק יעשה את שלו ויתפלל בדרךו ואל ישגיח כלל על שום הבלבול, ואל יחויר פניו ומוחשבתו אליהם כלל, ובאשר מבאר מזה בספרים הנדרסים בבר.

גם אמר רבנו ז"ל, שאי אפשר להתפלל כל התפלה בכוונה בראוי, רק כל אחד ואחד אינו מתרפל כי אם קצת מהתפלה בכוונה, נראה בחוש, שאחד אומר קטרת בכוונה, ואחד אומר פסוקיו הומרה בכוונה וכו' וכיוצא בזה. וראיתי בכתביו תורה על זה, אך לא זכית להעתיקת. وكצת מה שאני זכר משם הוא, שזה בוחנת מה דאיתא בתיקונים "דאית מארי דידין ואית מארי דרגלין" וכו' (תקון י"ח ר' לב):

זה בבחינה בג"ל, שכל אחד מתחזר וזכה להתקפה בכינה חילק מהתקפה, לפי בחינתה. על-כן אל יפל לב ארם, בראותו שזכה להתקפה קצת בכינה איזה חילק מהתקפה, ופתאום נפסק, ואין יכול עוד להתקפה בראשי בשום אופן, כי זה מקרה בג"ל ווישתדל להתקפה לשאר התקפה בפתרונות גמורים.

ואפלו אם לפעמים הוא מגע עצמו ואין יכול להתקפה כלל, אף-על-פי-כן אל יפל בראתו מזה כלל, כי זה כלל גדול שאסור לפל בראתו בשום אופן, אפלו אם עבר עליו מה. ואפלו אם אין יכול להתקפה כלל, רק יקרים את עצמו על-כל-פניהם לדבר דבורי התקפה בפתרונות גמור במו תינוק בבית הספר ממש. ויאמר קד בפה וכמה דברים בפתרונות גמור, ועל-פי הרבה יזכה ברחמיו יחברך לתחזר מזה עד שיחזור ויתלהב לבו מאד ויתחיל פתאום להתקפה בהתחזרות, רק שלא יעמיד זאת לנזון. כי בודאי כל אחד ואחד כפי מה שידוע בנסיבותו פחרתו ראי לו לדעת שהוא רחוק מאד מתקפה. כי תפה נבואה מאד מאד, ונבואה יותר מלפוך התורה (ען לקוטי ההלכות ראש חיש הלכה ה' אותן ג' ועוד שם), ומהיכן יזכה לעובדה נבואה כזו. על-כן עליו לעשות את שלו, להתחילה דברי התקפה בפתרונות

שיות הרין

צג

גמר "ארון עולם אשר מלך" וכו', ויטה אונז מה שהוא אומר ויצמצם את מחשבתו מאר שלא תחפור מחשבתו לחיזן, רק שתיהה כל מחשבתו בתוך דבורי התפלה. ויתפלל כך כפדר בפשיות גמור אפילו בלי התעוררות וחיות והתלהבות, וכך כה בתפלתו בפה וכמה מלות או בפה דפני, עד שבתו כה יעוזו ה' ברוחמי להתעוררות וכו' פג". ואם לפעמים אין זכה בכל התפלה להתעוררות, מה לעשות, אם יזכה, יוכל לדבר אחר-כך איזה קפיטל תהלים או בקשה ותנה אחרית בכונה.

הכל שהאדם צוריך להכירה עצמו בכל הנסיבות לכל הרברים שבקרשה מאר בפרט לתפלה, ואם אף על-פיין אין זכה אסור לו לפל בדעתו כלל. ויתוק את עצמו ויתיה את עצמו בכל מה דאפשר. ובבר מבאר מזה הרגה בפספרים הנדרסים. ויזהר מאר להתפלל בשמה ולחרגיל עצמו שתיהה התפלה בנגנון של שמחה, ויראה לשמה את עצמו קדם התפלה ולהיות את עצמו בכל מה דאפשר, ולהפץ למצא עצמו איזה נקודה טובה כדי לזכות לשמחה שיכל להתפלל בשמה. ובבר מבאר מזה במאמר "אומרה לאליך בעודי" וכו' עין שם הימט (לקוטי מוגרין ר'ב).

ויש לנו זה של תפלת הרינה הרבה לספר, אך אי אפשר
לברא בכתוב כי אם קצת ראש פראקים.

והמשמעות ההפוך באמת, בין היטב את כל רברינו כי הם
עצות נפלאות ונוראות, אמתיות ותמיות.

גם עיין היטב במאמר "תחותות יקסימו" מה שבכתב שם
על פסוק "צחר תעשה לתחה" וכו' ברכ' ט"ז בספר
הראשון (בסיון ט) גם ברכ' ס"ח ע"ג גם על פסוק "צחר
תעשה" הנ"ל (בסיון ק"ב). והטה אונד ישמע, ופקח עיניך
וראה שם היטב באמת, מה דאיתא שם מעניין האמת,
שעקר הוא האמת. שכשambilבלין את האדם בתפלתו
ובעבדתו מואד מאד בכמה מיני בלבולים, העקר הוא
האמת, שיראה בתפלתו, לדבר על כל פנים הדבר באמת
בפשיות באיזה מרגנה שהוא וכו' עין שם היטב. ועל-
ידי זה תופת בודאי לתפלה, אם תרגיל עצמן לקיים מה
שנאמר שם באמת. גם הוא כלל גדור בכל עבוזות ה'
כמברא שם עין שם.

גם שמעתי שאמר, שבל התנוועות שעושין בשעת התפלה
בידים וכיוצא, זה בחינת "זיהוי בתבין רוץ" וכו'
הנאמר בתקונים (תקון כ"א דף מר):

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

כח

עו

שָׁמָעֲתִי בְּנֶמוּ מִכֶּבֶר שֶׁסֶּפֶר, שְׁלָמָד בְּלַהֲרְבָּעָה שַׁלְחָן
עֲרוֹק שַׁלְשָׁלָשׁ פָּעָם: פָּעָם אַחַת כִּפְשׁוֹטוֹ, וַיַּעֲמֵד
שְׁנִי לִמְדָה וַיָּגַם אֲוֹתָם, וְהִיא יָדַע בְּכָל דַּיִן וְדַיִן מְאַרְבָּעָה
שַׁלְחָן-עֲרוֹק הַשְּׁרִישׁ שֶׁלְוָן בְּגַמְרָא פְּרוֹשָׁ רַשְׁיָּוִי וְתוֹסְפּוֹת.
וַיַּעֲמֵד שְׁלִישִׁי לִמְדָה וַיָּגַם אֲוֹתָם, וַיַּכְחֵד לִידָּע בְּכָל דַּיִן וְדַיִן
סּוֹד הַבּוֹנָה שֶׁל הַדִּין, מִפְנֵי מָה הַדִּין בְּקָדְשָׁלְפִי סּוֹד. וּכְפִי
הַגְּשָׁמָע בְּלַהֲרְבָּעָה כִּי אַחֲרַבְקָד חֻור וַיָּגַם
אֲוֹתָם עוֹד בְּמַה פָּעָם.

וְדַרְבּוֹ הִיא תָּמִיד, שְׁהִיא לוֹמֵד הַרְבָּה, הַרְבָּה בְּלַיְמִיו עַד
הַסּוֹף, אֲפָלוּ בְּעֵת הַחֹלְאָת הַכְּבָד שְׁהִיא לוּ בְּסּוֹף.
וְאַפְ-עַלְפִי שְׁהִיא עַלְיוֹ טְרַחָא דִצְבוֹרָא, שְׁהִיא עֹסֶק הַרְבָּה
עַמְנוּ וְעַם בְּלַא אֲנָשָׁיו לְקַרְבָּם לְעַבְדָּת הָא, וְלַתָּן לְנוּ עַצּוֹת
בְּכָל עַסְקִינוּ וּכְי' וּכְי', וְגַם מָחוּ הִיא מִשּׁוֹטֶט תָּמִיד בְּהַשְׁגָּות
אֲבוֹהוֹת וְנוֹרָאות תָּמִיד וּכְי' וּכְי', אַפְ-עַלְפִי-כֵן, הִיא עֹסֶק
בְּלִימּוֹד הַתּוֹרָה בְּפִשְׁיטֹות הַרְבָּה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. וְלֹא הִיא
טַרְוֹד בְּלַל, רַק תָּמִיד הִיא בִּישׁוֹב הַדָּעַת. וּבְעַנֵּן זֶה הִיא
חֲדוֹשׁ נִפְלָא, וְאֵי אָפְשָׁר לְסִפְרָ מָזָה בְּלַל. וּמְחַמֵּת זֶה הִיא לוּ
פְּנַאי עַל בְּלַהֲרָבָה.

וְתִמְיד הָיָה לִפְנֵו בְּמַהֲיוֹת גָּדוֹל מַאַד. וְהָיָה לִזְמַר בִּמְהָיוֹת
דֶּפֶן פּוֹסֵק בְּשֻׁעָה אַחַת, עִם כָּל הַפְּרוֹשִׁים בְּלָם,
שָׁפְכִיב הָאַרְבָּעָה "שְׁלַחַן עַרְוֹךְ" הַנְּרָפִים בְּכָרֶךְ גָּדוֹל,
שָׁהַם הַ"טוּרִיזָּבְּ" וְהַ"מְגַן אַבְרָהָם" וְהַ"בָּאֵר הַגּוֹלָה" וְ"פָרִי
חֶדְשָׁ" וְ"עַטְרָתָ וְקָנִים" וּכְיוֹצֵא בָּהֶם בְּשָׁאֵר הַחֲלִקִים. וְסִפְרָ,
שְׁבֻעָת שְׁהָעוֹלָם מְכִינִים עַצְמָן לְהַתְּפִילָל בְּבָקָר בְּעֵת
שְׁמַתְּחִילֵין לְהַתְּקִבֵּץ עַד שְׁמַתְּחִילֵין לְהַתְּפִילָל, בָּאוֹתָה
הַשְּׁעָה הָוָא לִזְמַר אַרְבָּעָה דֶּפֶן פּוֹסֵק. וּבָנָן כָּל מַה שָׁלַמְד
גָּמְרָא אוֹ פּוֹסֵק וּכְיוֹצֵא הַכָּל הָיָה בְּמַהֲיוֹת גָּדוֹל מַאַד.
וְסִפְרָ עַמְנוֹן הַרְבָּה בְּעַנְנֵין זֶה, שָׁטוֹב לִלְמֹד בְּמַהֲיוֹת וְלִבְבֵל
לְדַקְּקָה הַרְבָּה בְּלִימּוֹד, רַק לִלְמֹד בְּפִשְׁטוֹת בּוּרִיוֹת, וְלִבְבֵל
לְכָלְבָל דְּעַתוֹ הַרְבָּה בְּשֻׁעָה לִפְנֵו מְעַנְנֵין לְעַנְנֵין, רַק יַרְאָה
לְהַבִּין הַדָּבָר בְּפִשְׁטוֹת בְּמִקּוֹמוֹ. וְאִם לְפָעָמִים אֵינוֹ יָכֹל
לְהַבִּין דָּבָר אַחֵר, אֶל יַעֲמֹד הַרְבָּה שֶׁ וְנִיחַ אָתוֹן הַעַנְנֵין
וַיַּלְמֹד יוֹתֵר לְהַלֵּן. וּעַל-פִּי הַרְבָּה יַדַּע אַחֲרֶכֶד מִמְילָא מַה
שֶּׁלָּא הָיָה מַבִּין בְּתִחְלָה, כִּשְׁלִימֹד כְּסִידָר בּוּרִיוֹת לְהַלֵּן יוֹתֵר.

וַיֹּאמֶר, שָׁאַזְן צְרִיכֵין בְּלִימּוֹד, רַק הַאֲמִירָה לְבָר, לִזְמַר
הַדָּבָרים כְּסִידָר, וּמִמְילָא יָבִין. וְלֹא יַכָּל בְּלָבָל דְּעַתוֹ
בְּתִחְלָת לִפְנֵו שִׁירָצָה לְהַבִּין תִּכְפָּה, וּמְחַמֵּת זֶה יַקְשֵׁה לוֹ
הַרְבָּה תִּכְפָּה וְלֹא יָבִין כָּל. רַק יָכִינִים מָחוֹבָה בְּלִימּוֹד, וַיֹּאמֶר
כְּסִידָר בּוּרִיוֹת וּמִמְילָא יָבִין, וְאִם לֹא יָבִין תִּכְפָּה יָבִין אַחֲרָ-

שיות הרין

צ

כה. ואם ישארו איזה דברים, שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמוד על פונתם, מה בקד? כי מעלה רבוי הלמוד עולה על הכל. ובמו שאמרו רבותינו ז"ל: "לגמר והדר לספר ואף-על-גב דלא ידע מה קאמיר" שנאמר גרסה נפשי לחתאה" (תהלים קי"ט) וכו' (שפת סג). כי על-ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות, ויזפה ללמד הרבה, על-ידי זה יזפה עבר כמה פעמים אלו הספרים שלומר, לנומרים ולחרור להתחיל ולנומרים פעם אחר פעם, ועל-ידי זה מפילה בין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמוד על דבריהם.

ודבר הרבה מאד בעניין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בעניין הלמוד. כי על-ידי זה יכולים לכוון ללמד הרבה מהר מאד לומר כמה כמה בספרים, וגם יזפה להבין הדברים יותר מאשר היה לו מרד בדקודוק גדול. כי זה מבלבל מאד מן הלמוד, וכמה בני אדם פסקו מלמדים לגמרי על-ידי רבוי הדקדוקים שלהם ומאותה לא נשאר בידם. אבל בשירגיל עצמו למד במהירות פנ"ל בלי דקדוקים הרבה, התורה תקנים בידו, ויזפה ללמד הרבה הרבה מאד, גמרא לפוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספריו הזהר וקבלה, ושאар ספרים כלם.

ובכבר מבהיר שיחתו של רבינו ז"ל, שטוב לאדם שייעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה (לעיל כ"ח).

ופעם אחד חשב רבינו ז"ל מה שהאנשים צריכים למד בכל יום עד שאין היום מספיק. דהיינו לגמר בכל שנה ש"ס עם הרוי"פ והרא"ש, וארכעה שלחו-ערוך הגודלים, וכל המדרשים כלם, וכל ספרי הזוהר ותקוניהם וזהר חרש, וכל ספרי קבלה מהארץ". גם צריכים למד איזה שעור ביום בקצת עיון, ועוד חשב הרבה הדברים. גם צריכים לומר תהלים בכל יום, ותחנות ובקשות הרבה הרבה. ואנו ספר הרבה מענין זה שאריכין למד במהירות גדול ובוריות, ולבלי לבלב דעתו ברקודות הרבה מענין לענן. והרבנים הללו הם בדוקים ומנסים.

גם לא היה מצווה לחזור תקופה על למוודו. רק רצונו תמיד היה למד הספר או הפסיק שלומד בספר מראשו לסופו בוריות, ואחר-כך יתחיל פעום שני ויגמר אותו בלן. וכן פעם אחר פעום.

גם אמר לבב יהה נבהל מזה שהזכיר שאריכין למד כל-כך בכל יום. כי גם אם אין זוכה למד כל-כך, אף על-פיין הוא יכול להיות איש כשר באמת. וגם כבר ספר מזה שיכולין להיות איש כשר אפילו אם אין יכול למד

שיות הרין

צט

בכל. ואפלן צדיק יכולין להיות אָפַעַלְפִי שאינו למן כל. רק בעל השגה אין יכולין להיות כיראם כשהוא למן בוגר פירוש רשי ותוספות, אבל איש בשר וצדיק גמור יכולין לשוב אפלן מי שהוא איש פשוט לנMRI. "ולא עלייך המלאכה לנMRI ואיתך בן חורין להבטל ממנה" (אבות ב):

יע

בָּל הָעוֹלָם מֶלֶא מְחֻלָּקָת. הֵن בֵּין אֲמֹות הָעוֹלָם, וּבֵן בְּכָל עיר ועיר, וּבֵן בְּכָל בֵּית ובֵית בֵּין הַשְׁבָנִים וּבֵן בְּכָל אֶחָד עִם אָשָׁתו וּבְנֵי בֵיתו וּמְשֻׁרְתָּיו וּבְנֵיו, וְאֵין מֵשִׁישִׁים עַל לְפָוּ הַתְּכִילָה שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הָאָדָם מֵת. בַּיּוֹם שֶׁעָבֵר לָא יִחְיֶה עוֹד וּבְכָל יוֹם הוּא מַתְקָרֵב לִמְיטה.

וְרֹע שֶׁבְּכָל אֶחָד. שַׁהמְחֻלָּקָת שְׁבִּפְרָטִיות בֵּין איש וביתו וכיוצא בְּגַל, הוּא גַּסְ-כִּן מִמְשׁ הַמְּחֻלָּקָת שְׁבֵין הַמְּלָכִים וְהָאֲמֹות. בַּיּוֹם אֶחָד מְאַנְשֵׁי בֵיתו הוּא בְּחִינָת אֲפָה מִיחָדָת, וְהֵם מַתְגִּרִין זֶה עִם זֶה, כְּמוֹ שִׁשְׁ מְלָחָמות בֵּין הָאֲמֹות. וְגַם אִפְּשָׂר לְחַבֵּר בְּכָל אֶחָד מֵאַיִלָּה בְּחִינָה שֶׁל אֲפָה הוּא, בַּיּוֹם מְדוֹת הָאֲמֹות, שָׂזה בָּעֵסֵן וּרוֹצֵחַ וכיוצא, וכְּמוֹ בֵן יכולין למצא בְּפְרָטִיות בְּבֵני הַבֵּית. ואפלן אם אֶחָד אֵינו רׂוֹצֵחַ לְרִיב וּרוֹצֵחַ לִשְׁבַּב הַחַקָּת וּשְׁלוֹת, עִם בְּזֶה הוּא מְכֻרָה לְהִיּוֹת גַּסְ-כִּן בְּתוֹךְ הַמְּחֻלָּקָת וְהַמְּלָחָמות.

במו שגמزا בין הפלחים שבין הפלכים והאמות, שנמציא לפעמים איה אמה שרצו לישב בשלוחה ואין רוצה שום מלחמה, אדרבא, היה מרצה להשתחות לחבירו כמה פעמים. עם כל זה חוטפיו אותה גס-בן על ברחה בתוך הפלחה, שזה אומר שהיה מצדו וזה להפך עד שנלחמין עמו גס-בן. במו בן מפש נמצא בפרטיות במלחמות הבית הנ"ל. כי האדם בעצמו הוא עולם קטן ונכללו בו כל העולם ימולאו, מכל-שבו האדם וبيתו שנכלליים בהם כל האמות ונלחמין ומהגרין זה בוה בג"ל. ועל-בן לפעמים בשאحد יושב בלבד בעיר יכול להיות שהיה נעשה משגע. זה נעשה מלחמת שהוא לבדו, ונכלליים בו בלבד כל האמות, והם מהגרין זה בוה, והוא מכך להשתנות בכל פעם לבחינת אמה אחרת כדי התגברות אמה על אמה שהם כלם נכלליים בו בלבד. מלחמת זה יכול להשתגע לנמרי מלחמת התהיפות הרעות שבו על-ידי התגברות האמות שנכלליים בו בלבד בג"ל. אבל בשואה בישוב בין אנשים יש מקום להפלחה להתרשם בכל אחד מהבני הבית או בין השכנים בג"ל.

המחלקה שבבית הצדיק הוא גס-בן לבחינת מלחמות האמות בג"ל. גם נכלליים שם לבחינת מלחמות השבטים שהיו נלחמין זה על זה אפרים על יהודה וכיוצא.

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

קא

ובשיכובו משיח ב מהרה ב ימינו או יתבטל כל מני מחלוקת, ויהיה שלום גדור ב עולם במו שפתות "לא ירעו ולא ישחיתו" וכו' (ישעיה י"א):

עה

בכל מקום יש ישר. אפילו מי שעושה כל העולות אפ-על-פירבן בהכרח ימצא בו אייה ישר, רק שיש חילוק בין בני אדם מתי מתחילה היישר. שיש בני אדם שהישר מתחילה אצלם, ויש שאין מתחילה אצלם היישר רק אחר-כך אחר שעושה עליה, ויש שמה לאחר אצלם היישר התחלת היישר יותר דהינו אחר שעושה בימה עולות, וכן יש שמתוחילה אצלם באחרו יותר יותר, אבל אפ-על-פירבן ימצא גם בו אייה ישר רק שהוא מאחר הרבה. כגון למשל, שהיה מעשה שרائيיתי בספר שבא איש חיל וצוה שיתנו לו הפסים על הפטשת [האר] ושהדרו אותו בממונו, ולאחר מכן בא השני והסית אותו הרראשון שיקח גם-בן הפסים בג"ל, ושהדרו אותו גם-בן. ולאחר-כך בא השלישי והיה צריך באמת סוסים על הפטשת, ורצה גם-בן לך הפסים והליך הבעל כפר והתחנן לפני הרראשון שהיה אדרון שנינחה, ועתה נשא לו פנים האיש חיל ראשון וצוה להניחו ולא יקחו אצלם. נמצא שאצל זה הגזלו

האיש חיל הראשון הניל התחיל היישר אחר שעשה שתי עלות בנויל, ואו התחל אצלו היישר וצעה להגיהו. כי אף על-פי שהיה גולן ועשה עלות באלו אפ-על-פרין בפעם השלישייה התחל היישר אצלו והכרה להגיהו. נמצא שבעל מקום יש ישר רק שהחלה מתי מתחילה היישר בנויל, והבן.

זזה בחינת מה שכתב בזוהר הקדוש שנם בסתרא דשמא לא יש ימין ושמאל, רק שמיין שליהם רחוק הרבה אבלו משמאל של הקדשה. נמצא שנם בהסתירה אחרת יש ימין בחינת ישר רק שהימין והישר שליהם מתחילה מאחר מאד אבלו מן השמאלי של הקדשה והבן:

עת

מה שבשארם מתחילה לבנים בעבודת השם ולהתקרב לצדיק האמת, באים עליו הרוחרים ובלבולים גרזולים. זהו כמו למשל כלי מים שמתחלה נראה באלו המים צלולים, ואחר-כך בששופתין ומעמידין המים אצל האיש ומתחילה להת בשל, או מתבלבל המים ומעלה הרתיחה כל הפסלה שהיא במים, ועולה כל הפסלה למטה, וצריך שיעמוד אחד להסידר חלאת ופסלה המים בכל פעם. ומתחילה נדמה באלו המים צלולים לנמרין, ואחר-כך נראה הפסלה שבמים העולה בכל פעם למטה. ואו בשמשירין

בכל פעם חלאת ופסלה המים, או אחר-כך נשארין המים צלולים וחבים באמת ברואו. כמו כן ממש, קודם שמתחיל האדם לבנים בעבודת ה', או הטוב והרע מעורבין בו. ומחמת שהם מעורבים מאד אין נראה הפסלה והרע שבו כלל כי הם מעורבים יחד לנמי, הרע עם הטוב. אך אחר-כך בשמתיחיל לבנים בעבודת השם ומתקרב לצדיק האמת, או מתחילה להזיך ולהתברר, ואוי עליה הפסלה והרע בכל פעם למעלה כמשל הניל. וצריך שייעמוד אחד שישיר מפנו חלאתו ופסלהו בכל פעם, ואוי ישאר אחר-כך וזה צלול לנמי באמת ברואו.

היה אפשר להוציא הפסלה והפרש מיד, מהאנשים שהיו בנסיבות מתחילה ונתקברו להשם ותבר. אך מה יהיה, אם היה מוציא הרשות יוציא הרשות עם מה מאחר שמערב הפל יהה. על-כן ההכרה להיות מתון מעט עד שיזכה מעט מעת:

כ

בני אדם יש להם מה למנע ולחשית את האדם לרחקו מעבודת הבורא ומצדיקי אמת יותר מן היוצר הרע. כי היוצר הרע אין לו יכולת רק כפי כחו, כפי בחינת היוצר הרע מאיה העולם שהוא, אבל האדם הוא כלויות שכליות מכל

הָעוֹלָמָה. וְעַל-פָּנֶיךָ מִנְגִעָות שֶׁל בְּנֵי אָדָם יוֹתֵר מִמִּנִּיעָת
הַיּוֹצֵר הַרְּאֵן:

פָא

בְּנֵי אָדָם הֵם מִזְגְּנִיעָם גָּדוֹלִים מַאֲדָם. וְרַע, אִם הָיָה הָאָדָם
לְבָדוֹ וְלֹא הָיָה אֲצַלּוֹ בְּנֵי אָדָם אֶחָדִים לְמִזְגָּנוֹ, אָפָּעָל
פִּי שְׁגָם אוֹ הִי בָּאים עַל הָאָדָם כָּל הַבְּלָבְלִים וְכָל
הַמִּחְשָׁבוֹת הַטוֹּרוֹדוֹת וְכָל הַמִּנְגִעָות, אָפָּעָל-פִּירְכֵן בּוֹדָאי
הָיָה מִטָּה עַצְמוֹ לְדַרְךָ הַחַיִים. כִּי סֻזְבָּל כָּל סֻזְבָּל הָיָה מִטָּה
תִּמְיד לְדַרְךָ הַאֱמָתָה, וְאַפְלוֹ אִם הָיָה עֹבֵר עֲבָרָה חַס וְשָׁלוֹם
רְחַמְנָא לְצַלֵּן, אָפָּעָל-פִּירְכֵן בּוֹדָאי הָיָה מִתְחַרְתָּת חַרְטָה
גָּדוֹלָה מַאֲד בְּכָל פָּעָם, וְסֻזְבָּל דָּבָר הָיָה נְשָׁאָר אֲצַל
הַאֱמָתָה. אֲבָל בְּשִׁשְׁבָּעָה בְּנֵי אָדָם הַמְּבָלְבִּים, דָּהִינוּ בְּשָׂהָאָדָם
מִתְחַבֵּר חַס וְשָׁלוֹם לְאֵיזָה חַכְמָה בְּדַעַתָּם שִׁשְׁבָּעָה לָהֶם אֵיזָה
זִדְעָה בְּחַקִּירה וּפִילּוּסָופִיא, אוֹ לְכַת לְצִים, וְהֵם חַכְמָות
הַנְּהוּגִים עַכְשָׂו, שְׁעוֹשִׁים לִיצְנָות מִפְנֵה דְּבָרִים שְׁבָקְדָּשָׁה,
בִּידּוּעַ הַיְּטָב לְמַי שְׁבָקִי בְּחַכְמָות וּלִיצְנָות אַלְוָה, זֹאת הַמִּנְגָּעָה
וְהַבְּלָבְלִול הָוֹא גַּרְועַ מְהַפֵּל. כִּי אַלְוָה הַחַכְמָות הֵם מְבָלְבִּים
וּמִזְגִעִים בְּיוֹתֵר, כִּי כָל דָּרְכֵיו נְعַשֵּׂין לוֹ מִישָׁר חַס וְשָׁלוֹם
עַל-יָדֵי הַחַכְמָות, הֵן שֶׁל פִּילּוּסָופִיא, שֹׂואַת הַחַכְמָה מִקְתָּת
בּוֹדָאי מַאֲד כִּמְבָאָר לְעַיל (סִימָן ה'). וּבָן הַחַכְמָות

שיות הרין

קה

והליצנות הנ"ל של אנשים העדינים בכשרים היא מוקת גם-
בן מאד מאד. כי באמות הפל אחד, כי הוכחות והליצנות
שליהם היא ממש במו הכפרות של הפילוסופיה, ובאמת
גראוע יותר הוכחות והליצנות שלהם מחלוקת הפילוסופיה.
כי מחלוקת הפילוסופיה הפל בורחים, כי רב ישראל הם
בורחים מאד מפילוסופיה מלחמת שלהם יודעים שפילוסופיה
מוקת מאד ומורחת את האדם לשאול תחתיות חם ושלום
רחמנא לאן. אבל זאת הליצנות והוכחות הנ"ל, אין
האדם בורח מהם כלל, מאחר שיזאין מפי אנשים
הנראין בהגונים, ומלבישין הפל בדרכי אמת באלו האמת
עפיהם, על-בן אין האדם בורח מהם כלל. והם מזיקים
ומבלבלים ומונעים את האדם מאד מאד מעבודת הבורא
יתברך באמת. אשרי הזוכה לילך בדרך אמת לאמתו
ולחיות "תם וישראל ירא אלקים וסר מרע" כלל שום
חכמות כלל:

כב

"בזאת ידעתי כי חפצתי כי לא ירע איבי עלי" (תהילים
מ"א). בזה שאוביים שלי אינם רעים כי צדיקים
חולקים עלי, בזאת ידעתי כי חפצתי כי:

פג

בעניין היראות והפחרדים, שאדם מתרא ומתחפר על-פי הרבה מכמה דברים או מבני אדם שאינם יכולים להיק לו כלל. ותדבר נרא שرك בסוף כשהאדם נסתלק ושותב על הארץ ונגלי אל הדלת, או יהיה לו ישוב הדעת באממתו, ווסתכל על עצמו ויראה האמת, שביל היראות והפחרדים שהיה מתרא מאייזה בני אדם שעמדו בנגדו היה הכל שנות והבל, ובזמן היה לו יראות ופחרדים מהם, כי מה עשה לו אדם. וכן לעניין התאות. כי או יראה היבט אשר בחגם כליה בהבל ימי וบทותים וכלבולים באלוומי הקרייה אותו לזה וכי רק או יראה האמת היבט היבט ובאמת יש בו דברים בנו, כי יש דבר אצל האדם שהוא הדבר הוא מתרא ומתחפר ממני הפחרדים שהוא מתחפר מהם, ואף-על-פי שהוא יודע ברעתו בברור חוק שהוא העניין שהוא מתחפר ממש אינו יכול לעשות לו כלל, אף-על-פי-כן יש לו פחד גדול מאד ממש. כי אותו הדבר שיש אצל האדם, הוא הוא מתחפר. כמו שהוא רוזין שנמצאים כמה בני אדם שהם פחרדים גדולים שיש להם פחרדים של שנות, והם בעצם יודעים שהוא הדבר אינו כלום, ואף-על-פי-כן הם מתחפרדים מאד. וכן אין

שיות הרין

קו

רואים **שבשם** פחדין את האדם מאחריו, שבאי עליו מאחריו פתאם בבהלה בקהל פחר, או שהוא תכף מתחדר מאד קדם **שמהחיל** הדבר לבנים בדעתו כלל, שעדרין אינו יודע כלל שום דבר כי באו עליו פתאם מאחריו, ואפ-על-פיבן הוא מתחדר תכף ומיד קדם **שהחיל** הדעת לידע מעניין הפהר. ומماחר שעדרין לא התחיל דבר הפהר לבנים בהදעת כלל, אם-בון איך שיק להתחדר? אך באות עקר הפהר של האדם הוא, שיש דבר אצל האדם שאותו הדבר הוא מתחדר.

ובן בעניין התאות, הוא גס-בן כד ממש. שאפ-על-פי שהאדם יודע **שהאות** זאת הוא שותות והבל, אף על-פיבן יש דבר אצל האדם **שהיא מתחאה התאות**, אף על-פי שהאדם יודע **שהוא הבל** גמור.

ועל בן בודאי אם האדם יישב עצמו הימב הימב, بكل יכול לסליק ממנו כל היראות והפחרים, ובן כל התאות, מאחר שיוודע **שבאותם איים כלל**, רק שיש דבר אצלו **שהוא מתירא ומתחאה**. ועל-בן بكل יכול לשבר ולסליק הפל, כי האדם הוא בעל בחירה, ובכל יכול להרגיל דעתו לסליק ממנו אותו הדבר **שבמנeo באים כלל הפחרים שלו וכל התאות בנו**:

פְּד

"וַאֲלֹהֵים נִבְרָא לְהַקְרֵב בֵּית מִנּוֹס לְךָ" (אבות ד'). כי בעולם הזה שיש להאדם טרדות ועל הצרפת, יכול להיות שיקוץ ויגש אוטו פרעוֹשׁ והוא לא ירגע מלחמת שמחשבתו טרודה באיזה מחשבה של צרפת ויכזא. אבל שם בקבר שאין אין להאדם שום טרדה ושום מחשבה אחרת, או הוא שומע אפליו הריחסה וההלך של התולעים אין הם רוחשים ובאים אליו, ומרגש הצער של כל נשיקה ונשיכה, ואין שום דבר שיטרידתו וימנעוה מגדר צערו הקשה, רחמנא לאילן:

פָּה

אחד שאל אותו על עניין נסעה לאיזה מקום אם יסע לשם. השיב לו: כשרואה אדם נסעה לפניו, אין לו להתעקש למנע מזה לישב ביבו דוקא, כי בכל מקום שאדם נסע לשם הוא מתקן שם איזה דבר, רק שיזהר להיות שמור מן העברה חם ושלום. אבל כשהוא רק שמור מן העברה חם ושלום, או בכל אדם מתקן בכל מקום שהוא נסע לשם, אפלו איש פשות לנמרי. כי בכל מקום שהוא בא לשם, הוא עושה שם בודאי איזה דבר שב夸שה על-כל-פנים, כי מתרפיל שם ואוכל שם וمبرך

שיות הרין

קט

על אכילהו לפניו ולאחריו וכיוצא בזה. כי בודאי איש ישראלי אףלו הפחות שבפחותים, על כל פנים הוא עוזה במא דברים שבקדשה בכל מקום אשר הוא שם. וועל-כן בודאי האדם מכרח מן השמים להיות שם באותו מקום רוקא כדי שיתקן שם מה שהוא דיקא צריך לתקון שם, ועל-כן הוא טובה לפניו מה שנזדמן לו נסעה לשם, כי אולי היה מכרח לבוא לשם בשלשלאות של ברזל, וכן אמרו רבותינו ז"ל על יעקב אבינו ראיי היה יעקב ליריד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא" וכיו' (שבת פט). כמו כן הוא בכל אדם, שהוא טובה לפניו מה שנזדמן לו נסעה לשם, כי בלי זה אולי היה מכרח ליריד לשם בשלשלאות וכי חם ושלום בג"ל. וכל זה דבר עם איש פשוט לנמרי, כי אףלו איש פשוט לנמרי מישראל, מתקן גם-כן בכל מקום שהוא ובכלל שיהא שמור וכי' בג"ל (וסוד זה מרמז ב"פרי עץ חיים" בשער קריית שמע פרק ג') בכוונה זכורת יציאת מצרים עין שם (והבן):

טו

מה שאומרים על החתנה מלטה דבדיחות ואומרים مكانם "עלא", רמזו שאsha עולה עמו ואינה יורחת

שיות הרין

עמו. זה "עלא" במלתא דבריותה. הינו עולה עמו לכל שמחה וטוב ותענוג אבל אינה יורדת עמו.

מה שמכין את הבלה ב"דוק טוק" (וינימה), כי הבלה רומיות לרחל "ועלימתה שפירטה דלית לה עיינין" (ויה שמות זה). גם רמו על בhitint: "בבוד אלקים הסתר בר" (משל כ"ה). מה **شمישלכין** "օפין" (גערעינן חטין וכוזמה) לרמו.

(חסר).

זה **شمישלכין** על החתן "օפין" לרמו: "אל אשר היה שמה הרום ללבת שמה ילוּכו האופנים" (ויהקהל א') והחתן הוא בhitint רוח.

מה שנורנין כל אחד מעת שקורין "שבת" בשבי המרקרים על שם (הלים ס"ח): "מלאכיocabות ידורון ידורון" - הינו הם מראקרים, "ונות' בית תחלק 'של'" - הם נותנין מעת שבת" בשבי המרקרים.

והחגגה היא בhitint סיני כמו שכתוב: "ביום חתנתו - זה מעמד הר סיני" (תענית כו) ו"סיני" גימטריא סולם. כתוב: "ותנה מלאכי אלקים עולים ווירדים בו" - הינו רקודין شبשעת רקודין עולה ווירד כי כן דרך רקודין שעולה את גוףיו ווירד את גופו.

שיות הרין

קי

ומה שקורין זהה המעות "שפת" כי ראשיתם "ונות בית תחלק של"אותיות שפת.

מה שהחתן דורך, כמו שאמרו חז"ל: "בום חתנו - זה מעמד הר סיני" לرمז שהחתנה היא מעמד הר סיני, בשביל זה הוא דורך. ומה שנוטנו לו מועות שקורין "דראה נישאנק" לرمז: "עלית למורום שכיתungi" (תהלים ס"ח) בשビル (ה) "לקחת מעתנות", וזה ה"דראה נישאנק" שנוטנו להחתן.

מה שהחתן דורך הדרשה היא מועלה לזוגים, כמו שכתבו: "וישבב במקומ ההוא" (בראשית כ"ח) "יש כ"ב" אותיות הדרשה שהיא בכ"ב" אותיות הם לזוג.

ה"פרסתקים" [פוא ורכור] שעושין בשעת רקוין, זה בוחינת "אני ארד עמך מצרים ואני אלך" (בראשית מ"ז) כי גלות מצרים היה בשビル לבר ניצוצי קרי של אדם הראשון והחתנה היא תקון וייחוד הבירית שהיא בוחינת "אני אלך גם עלה".

מה שפסקין את הדרשה זה בוחינת שבריلوحות.

שיות הרין

השושבין מלבייש ה"קיטל" להחתן זה רמזו: "וַיֹּסֶף יִשְׁתָּחַווּ
יְדֵיכֶם עַל עַיִּינִיךְ" (בראשית מ"ז) כי יוסף הוא שושבין
ו"קיטל" הוא בוגר מתיים.

מה שמהפכין את עצמן זה בוחינת "ומשה עליה" (שמות י"ט)
"וירד ה' על הר סיני" (שם). שהתחthonים עלו למעלה
ועליזונים ירדו למטה:

פז

לפי בוחנת הימים נראים ראוי שיחיה לנו אתרוג נאה. כי
אמרינו איןשי: "כל נער יש לו אשה נאה". והאתרוג
הוא בוחנת אשה כמו שפטות בזהר שהאתרוג הוא בוחנת
(שיר השירים ד): "בלך יפה רעיתי ומום אין לך" (תקוני נער
כט). וכיוימים נראיםישראל הם בבחינת נער, כי אין להם
בחינות: "והנה נער בוכחה" (שמות ב'), מיד "ו�힟ל עליו"
כמו שפטות בתקונים (רכ כ). ועל כן ראוי שיחיה לישראל
אתרוג נאה בלבד. וכי שובכה ביותר ונכנים ביותר בבחינת
"ער בוכחה" ראוי שיחיה לו אתרוג נאה ביותר בלבד.

בי זה שאומרים העולם שבל נער יש לו אשה נאה, זה יש
להבין. כי עקר השכל הוא מהמת, ומה שזאב ממון
שבעצמות, שהוא גשכה על ידי לחות ושמוניגת הגוף

שיות הרין

קיג

בבוחינת "וְמֵעַצְמוֹתָיו יִשְׁקַה" (איוב כ"א). כי על-ידי לבחות ישמנוניות הגוף נiskaה מה שבעצמות וזהו עקר קיום השכל. כי עקר קיום השכל על-ידי לבחות ישמנוניות הגוף כפומבא במקום אחר (לקוטי מוזרין רב"ה).

ועל כן מי שהוא גער אין שכלו בשלמותו ונשאר מהו בנים בעצמות כי אין שואב מהו ממש בעצמות ומחמת זה אין שכלו בשלמותו ב"ל, נמצא שנשאר מה בנים בעצמות. ועל-כן בת זוגו שנלקחה מן העצמות במו שפטוב: "וַיַּקְחَ אֶחָת מִצְלָעֹתָיו" וכי (בראשית ב'), נמסך אליה רבוי מה שנשאר בנים בעצמותיו אשר ממש נלקחה ב"ל. ועל-כן בת זוגו נאה, כי עקר היפי על-ידי המה והחכמה בבחינת "חכמת אדים פניו" (קהלת ח), ועל-כן היא נאה מחמת שנמסך אליה רבוי מהה, כי היא עצם מעצמיו של זה שאון שכלו שלם ונשאר מהו בנים בעצמותיו ב"ל.

ובקדר'שה זה בוחינת שגמישין שרשיה הדעת אל האתרוג. עין בכוונה (שער הכוונות ספה ה) סוד אתרוג ולולב עין שם.

(ולבאר קצת, כי עקר הכוונה להמשיך אל האתרוג שהוא בוחנת מלכות המהין שנגוף, דהיינו החסרים

שבי"ו קצוות. אך אי אפשר שיתנו הארץ אל האתrogate כי אם על-ידי שמקבלין הארץ מושרשי המחין, דהיינו מושרשי החסדים שברעת שהוא סוד הגענויות עין שם. נמצא שUPER הארץ האתrogate בוחינת מלכות על-ידי שנתרבין ומארין בוחינת המחין שבי"ו קצוות על-ידי שנמשך אליויהם הארץ המחין שבראש בן"ל, וזה בוחינת הנ"ל. רק שם הוא גער ממש ונשאר מחו בנים בעצמות ולא עלה למעלה אל המה בן"ל, וכך בקורסה, הארץ האתrogate על-ידי שמשיכין בכונה הארץ המחין שבראש לתוכה בוחינת הגוף ונתרבה ומאריך המחין שבגוף ומהם נמשך המחין אל הארץ, והבן). עין שם הימב בפונוט ותבין.

זה בוחינת ספה, כי: "גער ישראל ואהבהו" (הושע י"א). אהבה זה בוחנת ימין, בוחנת חבוק יד ימין, בוחנת ספה, וזה נעשה על-ידי בוחינת "גער ישראל" בוחנת גער בוכה בן"ל:

פח

הפייה שלחן בשפט הנדול, מרמו כי עדין לא יצא הדבור מהגלוות עד פסח, שאו יצא הדבור מהגלוות בוחנת "פה סח" כדיוע, שהוא עקר בוחנת יציאת מצרים שיצא הדבור מהגלוות. והשלחן הוא בוחנת הדבורה,

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

קטו

בְּחִינָה: "זִיְדֶּבֶר אֲלֵי זוֹה הַשְּׁלֵחָן אֲשֶׁר לְפָנֵי הִי" (יחזקאל מ"א), "זִיְדֶּבֶר אֲלֵי" דִּיקָא, כִּי עֲקָר הַפְּרִנְסָה וְהַאֲכִילָה שַׁהְוָא בְּחִינָת שְׁלֵחָן הוּא מִשְׁם מִבְּחִינָת דָּבוֹר, בְּחִינָת: "כִּי עַל כָּל מָזֹאת פִּי הִי יְחִיָּה הָאָרֶם" (דברים ח'). וְכַשְׁאַין הַדָּבָר בְּגָלוֹת, אָו הַשְּׁלֵחָן שַׁהְוָא בְּחִינָת דָּבָר בְּבְחִינָת פָּנִים, בְּבְחִינָת: "זִיְדֶּבֶר אֲלֵי זוֹה הַשְּׁלֵחָן אֲשֶׁר לְפָנֵי הִי", "לְפָנֵי הִי" דִּיקָא, בְּחִינָת פָּנִים. וּעֲלֵיכֶן בְּשֶׁבֶת הַגָּדוֹל שָׂאָו הוּא קָדָם יֵצֵאת מִצְרָים, אָוֹי הוּא בְּחִינָת הַפִּיכָת הַשְּׁלֵחָן, שְׁמַרְפְּמוֹן, שַׁהְדָבָר הָיָה בְּגָלוֹת מִצְרָים, עַד שָׁזְכִינוּ לִיצְיאָת מִצְרָים בְּפָסָח וְאוֹצֵא הַדָּבָר מִן הַגָּלוֹת בְּחִינָת "פָּה סָח" כְּנָל:

פט

דַע שִׁשׁ חֲבִילֹת חֲבִילֹת שֶׁל עֲבָרוֹת רְחַמְנָא לְאַלְן. כִּי עֲבָרָה גּוֹרָת עֲבָרָה" (אבות ד). הִינוּ בְּשָׂאָדָם עֹבֵר עֲבָרָה חַס וּשְׁלוֹם, אָוֹי עֲבָרָה רַאשׁוֹנָה גּוֹרָת אָוֹתָו לְעַשׂוֹת עֲבָרוֹת אַחֲרוֹת הַשִּׁיכִים לָהּ דִּיקָא, וּכֹן בְּשֻׁעוֹשָׁה עֲבָרָה אַחֲרוֹת חַס וּשְׁלוֹם, אָוֹי גּוֹרָת גַּם-כֶּן עֲבָרוֹת הַשִּׁיכִים לָהּ. כִּי כָל עֲבָרָה וּעֲבָרָה גּוֹרָת עֲבָרוֹת הַשִּׁיכִים לָהּ וּנְגַרְרִין אַחֲרָיהּ, אָבֶל לֹא עֲבָרוֹת שָׁאַין שִׁיכִים לָהּ. וּוה בְּחִינָת חֲבִילֹת חֲבִילֹת עֲבָרוֹת חַס וּשְׁלוֹם. כִּי עֲבָרָה רַאשׁוֹנָה עִם הַעֲבָרוֹת שְׁגַרְרוּ אַחֲרָיהּ דַהֲנוּ הַשִּׁיכִים לָהּ כְּנָל, הַם

בוחינת חכילה אחת של עברות, וכן עברה אחרת עם הערות השיכים לה שנגררו אפריה הם חכילה אחרת וכו', עד שנעשה חס ושלום, חכילות חכילות של עברות רחמנא לצלן. ומכל חכילה וחכילה נבראת בת אחת של מהబלים ומקטנים, ומהబלים צעקים "הב לנו חי הוב לנו מזוני" (תקני זהר כב). כי הוא הבעל עברה, הינו שהוא הבעל של העברה, וצריך לתן להם חי ומזוני. כי עברה הראשונה עשה בלי הכרת, וצריך בודאי לתן לה מזונות, ואפלו הערות האחרות השיכים לעברת הראשונה שנגררו אחריה צריך לתן להם גבסון מזונות. ואף-על-פי שהיא כמו מקרה לעשותו, כי העברת הראשונה גרהו אותו בג"ל, אף-על-פי כן צריך לתן להם מזונות. כי יש להם טענה: היה לך לעשות מזונה תכף אחר עברת הראשונה, והיתה המזונה מגנה עליו על-כן צריך לתן לכלם מזונות וחיות.

והתיקון הווא: שילמד לעשות ולקיים השלש עשרה מדות של רחמים וחסדים. והינו שיהיה לו רחמנות, וירבה לעשות חסד, ויקיים כל השלש עשרה מדות של רחמים. כי על-ידי שיטקים השלש עשרה מדות של רחמים, על-ידי זה הוא מעורר למעלה השלש עשרה מדות העליונות של רחמים, ועל-ידי זה נגעין ועוברין המהבלים

שיות הרין

קיי

שנעשה על ידי העברות, בבחינת: "אל מלך יושב על כסא רחמים וכו' מוחל עוננות עמו מעביר ראשון ראשון" (ען תי מתרין סימן ע"א) הינו שלידי השלוש עשרה מדות של רחמים מעביר הקדוש ברוך הוא עברות הראשונים שבכל חכילה וחכילה ואיז שאר העונות שבכחילה שבים אל השם יתברך והוא יתברך נתן להם חיים. וזה בבחינת: "אלמה פשים דרכיך וחתאים אליך ישבו" (תהלים נ"א). "דרך" פשים דרכיך וחתאים אליך ישבו" (תהלים נ"א). "דרך" זה בבחינת השלוש עשרה מדות כמו שבתובו "הודיעני נא את דרך" (שמות ל"ג), והראה לו הקדוש ברוך הוא השלוש עשרה מדות. הינו בשלומים לעשות השלוש עשרה מדות, איז: "וחתאים אליך ישבו", הינו שהעברות שבכחילה שבים אל השם יתברך.

אך מאין הקדוש ברוך הוא נתן להם חיים? דעת כי יש בסתר אחורא בבחינת ראשון לראשונים, הינו בבחינת אדם שנקרא ראשון, כמו שבתובו: "ויצא הראשון אדרומי" (בראשית כ"ב). והוא בבחינת ראשון לראשונים, הינו שהוא ראשון להעברות הראשונים הנ"ל, כי כל נמשכים ובאים על-ידו. כי באמת לפיו גדל קרשת ישראל אין ראוי להם כלל לעשות עברות חס ושלום, רק מלחמת תקף הגלות שפוגלים מהאמות על-ידי מفسים וארנויות, מלחמת זה באים לעברות חס ושלום. נמצא שככל העברות נמשכים

שיות הרין

על-ידי אדום, על-ידי שאנו מסורים בגולות עצמו, והוא בחינת ראשון לראשונים בג".ל. ועל-כן הקודוש ברוך הוא נותן העונות עליהם ונמשך להם חיים מפנה. וזה בחינת: "תנה עון על עונם" (תהלים ס"ט), הינו שהקדוש ברוך הוא נותן העונות של ישראל עליהם ונמשך להם חיים מפנה.

ובכל זה נעשה על-ידי רחמןות, שעלי-ידי זה מעוררין השלש-עשרה מדות של רחמים ג".ל. אבל הענינים שאין להם ממדת רחמןות, מפני שהם בחינת תקפא לדינא, בחינת שמעון שנאמר בו: "אחלكم בעקב ואפיקם בישראל" (בראשית מ"ט), שהם מחזירין על הפתחים (בראשית רבה צ"ח אותן י'). ושםעון הוא בחינת גבורות ודיינים כמוכא (זהר בראשית רלו). וכמו שאנו רואין בחוש שהם אכזריים מאד, כי אין להם ממדת רחמןות מלחמת שהם בחינת תקפא לדינא בחינת: "ו אין מרחמים בדין" (פתחות פר). ומماחר שאין להם רחמןות דהינו בחינת השלש-עשרה מדות של רחמים ואין יכולין לעורר השלש-עשרה מדות העליונים, על-כן צריכים לבקש מהשם יתברך רחמים, דהינו שצרכין לבקש ולהן לפניו השם יתברך שירחם מעצמו יתברך עם השלש-עשרה מדות שלו ויעורר ברחמייו מעצמו השלש-עשרה מדות של רחמים ויעביר ראשון ראשון.

שיות הרין

קט

זזה בוחינת: "אל תופר לנו עונות ראשונים, מהר יקדמוני רחמייך כי דלונו מאד" (תהלים ע"ט). הינו שאנו מבקשים מהשם ותברך לנו זופר לנו עונות הראשונים שבעל חכילה וחכילה של עונות בג"ל, הינו שיעביר ראשון ראשון שבעל חכילה וחכילה בג"ל בוחינת מעביר ראשון ראשון וכו' בג"ל, שעיל ידי זה מפיא בטליין ונסתלקין כל שאר העונות שבעל חכילה וחכילה בג"ל. אך לה הינו צרכים לקיים כל השלש-עשרה מהות של רחמים, כדי לעורר על ידי זה שלש-עשרה מדות רחמים העליונים שעיל-ידי זה הקדוש-ברוך-הוא מעביר ראשון ראשון וכו' בג"ל. ועל זה אנו מבקשים "מהר יקדמוני רחמייך", דיקא, "בי דלונו מאד", הינו כי אנחנו דלים ואביזרים מאד ואין לנו ממדת הרחמנות בג"ל, ואין לנו כה שאנחנו נוכחה לעורר השלש-עשרה מהות של רחמים. על-כן אנו פורשים בפינו לפניו ותברך ומרתננים אליו שיעור בעצמו השלש-עשרה מדות של רחמים, כי אין לנו כה לעורם "בי דלונו מאד" וכו' בג"ל. וזהו: "מהר יקדמוני רחמייך" דיקא מעצמה "בי דלונו מאד" וכו' בג"ל, ועל-ידי זה: "אל תופר לנו עונות ראשונים" בוחינת: "מעביר ראשון ראשון וכו' בג"ל:

צ

דע, שבל ארם קדם השנה הוא רואה כל הנשמות של המותים של קרובים שלו, או אותו מהם משרשו. כמו שקדם הפיטה רואין הנשמות הניל בידוע, כמו כן קדם השנה שהוא אחד מששים במיטה (ברכות נ:) רואין אותם גם כן. רק מלחמת שהראה היא בהעbara בעלם מאד, כי קדם הפיטה ממש אוי יש גם בין חלוקים. שאדם גדול ואיש בשר רואה הנשמות הניל קדם מותו בראש גמורה, אך סתם בני-אדם אפלו קדם מותם אינם רואים אותו והנתנוצחות בעלם לפני העינים. ורקם השנה שהיא רק אחד מששים במיטה אוי גם הראה הניל של הנשמות הניל הוא רק אחד מששים מהנתנוצחות הניל, ועל-כן אינו נרגע בחוש הראות כלל ראה הניל. אין ארם יודע ממה מלחמת שהוא הנתנוצחות מעט מאד אחד מששים מהנתנוצחות הניל, אבל באמת הכל רואין קדם השנה בניל:

עא

סגולת להתרמה שיזפה להיות מתמיד במלודו, הוא להזהר לבי לדבר על שום איש ישראלי. כמו בשחכלה

שיהות הרים

כא

היא יפה אוֹי האַהֲבָה בְּשִׁלְמוֹת, אֶבֶל כְּשִׁישׁ לְהַכְּלָה אֵיזָה חֶסְרוֹן וּמוֹם, אוֹי בָּוּדָאי אֵין האַהֲבָה בְּשִׁלְמוֹת. כְּמוֹ כָּן הַתּוֹרָה נִקְרָאת בְּלָה כְּמוֹ שְׁבָתוֹב: "תּוֹרָה צֹה לְנוּ מְשָׁה מֹרֶשֶׁה" (דברים ל"ג) וְדָרְשׁוּ רְבּוֹתֵינוּ ז"ל: "אֶל תָּקְרִי מֹרֶשֶׁה אֶלְאָ מְאֹרֶשֶׁה" (ברכות ז). וְכָל אֶחָד מִיְשָׂרָאֵל יִשְׁלֹשׁ לוֹ אֶזֶת בְּתּוֹרָה, כִּי שְׁשִׁים רְבּוֹא אֶזֶתִוָּת הַתּוֹרָה בְּנֶגֶד שְׁשִׁים רְבּוֹא גְּשִׁמּוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְשִׁישׁ חֶסְרוֹן בְּאֶחָד מִיְשָׂרָאֵל נִמְצָא שִׁישׁ חֶסְרוֹן בְּתּוֹרָה שְׁשִׁם שְׁרָשׁ גְּשִׁמּוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגַל, וְעַל-כֵּן בָּוּדָאי אֵי אָפָּשָׁר לְאַהֲבָ אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת. אֶבֶל כְּשִׁיזָהָר מְלָדֶבֶר עַל שְׁוֹם יִשְׂרָאֵל וְלֹבֶלִי לְמִצְאָ שְׁוֹם חֶסְרוֹן בְּשָׁוָם יִשְׂרָאֵל, נִמְצָא שָׁאַיִן בְּהַתּוֹרָה שְׁוֹם חֶסְרוֹן וּמוֹם, וּאוֹי בָּוּדָאי יְאַהֲבָ אֶת הַתּוֹרָה מָהָה, וּאוֹי יְתִמְיד בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה מִפְּדָל הַאַהֲבָה בְּגַל.

וּזהוּ: "תּוֹרָת ה' תְּמִימָה" (טהילים י"ט). הִנֵּנוּ בְּשִׁתּוֹרָת ה' הִיא תְּמִימָה בְּלִי שְׁוֹם חֶסְרוֹן וּמוֹם, דְּהִנֵּנוּ בְּשִׁזְוֹהָרִין לְבָלִי לְדָבָר וְלֹבֶלִי לְמִצְאָ שְׁוֹם חֶסְרוֹן בְּשָׁוָם יִשְׂרָאֵל שֶׁהָא אֶזֶת מִהַּתּוֹרָה, נִמְצָא שָׁאַוּ "תּוֹרָת ה' תְּמִימָה" בְּלִי שְׁוֹם חֶסְרוֹן וּמוֹם, אוֹי הִיא "מִשְׁבַּת נֶפֶשׁ". כִּי אוֹ דִּיקָא זָכִין לְאַהֲבָת הַתּוֹרָה, וּמְרַגְּשִׁין טֻעם מִתְּקוֹת הַתּוֹרָה שְׁמַשְׁבַּת אֶת הַנֶּפֶשׁ מֵאַחֲר שָׁאַיִן בָּה שְׁוֹם חֶסְרוֹן בְּגַל, וּאוֹ זָכִין לְהַתִּמְדָה בְּגַל:

שיות הרין

עב

בשֶׁבָא נִשְׁמָה לְעוֹלָם, אוֹי אָזֶה הַפְּעָלָה שֶׁל אָזֶה הַגְּשָׁמָה
מִתְחַלָּת לְהַתְּעֻלוֹת. בָּנָן, אֵם הַנִּשְׁמָה שֶׁל חַכְמָה,
 אוֹי הַחֲכָמָה מִתְחַלָּת לְהַתְּעֻלוֹת, וְעוֹלָה לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה
 מִיּוֹם הַולְדוֹ עד יוֹם הַסְּפָלָקּוֹתּוֹ. וּבָن אֵם הִיא נִשְׁמָה שֶׁל
 מְלָכוֹת, אוֹי תְּכִיסִי מְלָכָמָה וְעַסְקִי הַמְּלָכוֹת מִתְעֻלָּן. וְלֹפִי
 מְהוֹת הַחֲכָמָה, אוֹיָה חֲכָמָה שֶׁהִיא, אָזֶה הַחֲכָמָה מִתְעֻלָּת
 בָּעֵת שֶׁבָא הַנִּשְׁמָה לְהַעֲלָם. וּבָנ לְפִי מְהוֹת הַמְּלָכוֹת, אֵם
 הַוְּאוֹת מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה אוֹ מְלָכוֹת טֹבָה. הַכָּל, אָזֶה הַפְּעָלָה
 שֶׁל אָזֶה הַנִּשְׁמָה מִתְחַלָּת לְהַתְּעֻלוֹת מִיּוֹם בִּיאָת אָזֶה
 הַנִּשְׁמָה לְעוֹלָם. וַיֵּשׁ בִּימֵי חִיוּ שֶׁל הָאָדָם יָמִי עַלְיהָ וַיָּמִי
 עַמִּידָה וַיָּמִי יְרִידָה. בָּנָן, אֵם יָמִי חִיוּ שֶׁבְּעִים שָׁנָה אוֹ מֵאָה
 שָׁנָה, אוֹי שְׁלִישׁ יָמִי הַם יָמִי עַלְיהָ וְשְׁלִישׁ יָמִי עַמִּידָה
 וְשְׁלִישׁ יָמִי יְרִידָה. דְּהַיָּנוּ שְׁלִישׁ יָמִי עוֹלָה מַעַלָּה
 עִם כָּל הַפְּחוֹת, וְשְׁלִישׁ יָמִי הַוָּא עֻמָּד, וְאַחֲרַכְךָ שְׁלִישׁ
 יָמִי יְרִידָה. וַיָּמִי עַמִּידָה הַוָּא בְּמַלְוֹאָה שָׁאוֹ כָּל הַפְּחוֹת
 בְּשְׁלִמוֹתָן וּבְמַלְוֹאָן, וְהַוָּא בְּחִינַת גְּנוּד הַלְּבָנָה, כִּי הַלְּבָנָה
 בְּשָׁעַת הַמּוֹלֵד הִיא קְטָנָה וְאַחֲרַכְךָ עוֹלָה וְנִגְדַּלְתָּ עד
 שֶׁבָאָה נִגְדָּת הַשְּׁמֶשׁ, וְאוֹי הַוָּא בְּחִינַת עַמִּידָה, וְאַחֲרַכְךָ
 יוֹרְדָת וְנִקְטָנָת. וְסִגְלַת הַלְּבָנָה הִיא לְחִלוֹחִית, וְעַלְבָנָן הִים

שיות הרין

קמ

מעט מולד הלבנה מתחיל לעלות ולהנבה עצמו למעלה
למעלה, ואחר-כך בסוף החידש נופל ו יורד ונתקן.

ודע שהדברים שמדוברים ברבים, כל מה שהעולים הם
רבים יותר הדברים נמתקים ביזה. וזה בוחינת של
ה"הינו דאמריי אינשי", שהם דברים של גויים, ואחר-כך
כשבאו בתוך ישראל שנדרבו בינם עליידיזה נמתקו
ונעשה מהם דברים עליונים. וזה בוחינת מי חיים שהם
מלוחים ואי אפשר לשנותם, וכשהולכים דרך הרים של
חול עליידיזה נמתקים, כי החול ממתק המים, ואי ראיין
לשטייה (ולא באר יומר):

עג

דע, שיש אור שהוא מאיר באף עולמות. וזה האור אין
ארם פשות יכול לקבל מלחמת גדרו, וצריך לו חכם
גדול שיוכל לחלק אלפיים למאות, והינו שיוכל לחלק
האור גדול לחלקים קטנים כדי שיוכלו הקטנים למעלה
לקבלו מעט מעת. כמו למשל, כשהאחד אומר פשוט או
חלוקת גדול מאד, ומלחמת זה אין יכול לקבל ממנה מלחמת
גדרו. כי חצי פשוט אי אפשר לקבל כי אם בלה. אבל
בשם חלקו הפשוט והחלוקת לחלקים וענינים, או יכולין
להבין כל עניין וענין בפני עצמו. כד יש אור שהוא מאיר

באלף עולמות, והוא השגה אחר, דהינו שאין אפשר להשיג אותו אלא בלו אבל לא במקצת, כי הוא אוור אחד פשוט. אך תלמיד-חכם שהוא נוקם ונוטר הוא יכול לחלק אלפיים למאות, דהינו לחלק האור גודל לחלקים כדי שיוכלו לקבלו בג"ל.

ונענין זה שטלמיד-חכם שהוא נוקם ונוטר יכול לחלק אלפיים למאות הוא מפרש, כמו שכתבו: "ושנה בזכר מפ прид אלף" (משל יי'), ופרש רשי"י דהינו נוקם ונוטר ששונה בזכר שעשה לו חברו, על-ידי זה הוא מפ прид אלףו של עולם, בן פרש רשי". אבל תלמיד-חכם ציריך דיקא להיות נוקם ונוטר כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "כל תלמיד-חכם שאינו נוקם ונוטר וכו'" (יומא כב). אך פרוש הפסוק הוא בג"ל, שטלמיד-חכם שהוא נוקם ונוטר יכול לחלק אלפיים למאות. וזה "ושנה בזכר" הינו נוקם ונוטר, מפ прид אלף הינו שהוא מפ прид ומחלק אלפיים למאות בג"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל: "אם ראת תלמיד-חכם שהוא נוקם ונוטר בଘש חגרתו על מתניתך לסוף שתנה מתלמידו" (שבת סג). כי על-ידי שהוא נוקם ונוטר על-ידי זה יכול לחלק אלפיים למאות, דהינו לחלק אוור גודל לחלקים, ועל-ידי זה יכולין להנות מתלמידו ולקבל ממנה. כי בלי זה אי אפשר לקבל מלחמת גדר האור בג"ל.

שיות הרין

כמה

אבל השכל והטעם של עניין זה, מפני מה מי שהוא נוקם ונוטר יכול לחלק אלפים למאות וכו', זה עמוק עמוק וידע, מי שידוע זאת הוא יכול להיות מותים כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "עתדים צדיקים להיות מותים" (פסחים סה. והר בראשית קלה, בדורש הנעלם), יודע מה הוא מות. כי על-ידי שמחلك אלפיים למאות, וממשיך אלפיים לתוך המאות בוג'ל, על-ידי זה נעשה מאות מאות על-ידי שנכנסו אלפיים לתוכם. וכי שאינו יודע זאת, אינו יודע מפני מה הוא עכשו בשמה, ואיןו יודע היהוד של ברוך שם בבוד מלכותו לעולם ועד, ואיןו יודע מה זו ציקי קדרה שאמרו רבותינו ז"ל: "مثال לבת מלך שהריחה ציקי קדרה, התامر יש לה גנאי, לא תאמר יש לה צער" (פסחים גג), ואיןו יודע מה זו ח"ש מהשמד"ל, ואיןו יודע מה זו נגה כמו שבתוב "ונגה לו סביב" (יחוקאל א'), ואיןו יודע מהו מעשה מרבבה, ואיןו יודע מהו ברית, ואיןו יודע מפני מה חולקין עליו.

ומشيخ יודע כל העניין היה בשלמות. אבל הצדיקים אינם יודעים אלא בשעוזין מאלפים מאות. ואלו הצדיקים שהם נוקמים ונוטרים שיכולים לעשות מאלפים מאות הם חגורה למשיח. כי אמרו רבותינו ז"ל: "אם ראת תלמיד-חכם שהוא נוקם ונוטר בנהesh - חגורתו על מתרנית" (שבת טג), הינו בחייב חגורה למשיח, שנאמר בו "והיה

שיות הרין

צדק אзор מתרינו" (ישעה י"א), (בתרגומו) "ויהן צדיקיא סחור סחור ליה". הינו בוחנת "מתון מתון" (ברכות כ) דהינו מאות, הינו מי שיכל לחלק אלפים למאות הם חנורה למשיח כ"ל, ואלו הצדיקים מתחין את הצדיקים הקטנים:

עד

דע, בשייש שלום בעיר הוא מפני שאין בר דעת בעיר זו. כי "אם אין דעת הבדלה מנין" (ירושלמי ברכות פ"ה הלכה ב). אבל בשייש בר דעת העיר, או יש הבדלה, דהינו שייש אנשים שנוטים להבר דעת ורבקים בו, ויש אנשים שחולקים עליו:

עה

דע, שהם שנוטין לו לאדם הוא לפני הפעלה שייש לו לאדם לעשות בעולם. ויש אחד שעושה הפעלה שלו בחצי שנים שייש לו וצריך לקרוא לו שם אחר, דהינו שם חדש. כי השם שנוטין לאדם הוא לאחר מותו לבושין שלו. כי השם הוא בוחנת לבושין כמו שכותוב: "אני ה' הואשמי וכבודי" וכו' (ישעה מ"ב). "כבודי" זה בוחנת לבושין. כי "רבי יוחנן קרא למאניה מכבדותא" (שבת קיג):

שיות הרין

כמו

בי הקדוש-ברוך-הוא נקרא הויה. כי בשם הויה נתהווה כל העולמות, אבל למעלה מפל העולמות אין לו שם. כי למעלה מפל העולמות אי אפשר להשיג אותו. וזהו: "כי הנדרלת על כל שמה אמרתך" (טהילים קל"ח). "אמרתך" זו הפעלה. כי "במאמר נברא העולם" (אבות ה) דהינו הפעלה. הינו לפה הפעולות של הקדוש-ברוך-הוא למעלה מכל העולמות הוא גדול מכל השמות שיש לו יתבהה, כי למעלה מכל העולמות אין לו שם כלל. וזהו: "כי הנדרلت על כל שמה אמרתך".

וזהו שบทוב לעתיד לבוא: "וראו כל העמים צדקך וכו' וקראו לך שם חדש" (ישעיה ס'ב). כי האומות יהיו רואים הפעלה שיהיה לישראל ויקראו להם שם חדש. כמו כן יש אחד שעושה הפעלה שלו לפי השם שיש לו בחזיו שניו. ועשה אחרך פעולות חresherים, וציריך לקרוא לו שם חדש. ויש בזה סודות גדולים ונוראים מאד מאד. וזהו שקורין לחוללה שם אחר, כי השם שיש לו מוקדם כבר עשה הפעלה שלו כפי אותו השם שהיה לו, והיה ראוי לו למות, לפיכך קוראין לו שם אחר שיהיה לו פעולה אחרת יוכל להיות עוד כמה שנים על ידי שקוראין לו שם אחר כדי לעשות הפעלה כפי אותו השם.

וּעַל כֵן מֹשֶׁה רְבָנוּ עַלְיוֹ הַשְׁלוֹם הָיָה לוֹ בָמָה שְׁמוֹת בָמָו
שֶׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ ז"ל (מגלה יג). כִי בָכֶל פָעֵם עֲשָׂה
הַפְּעָלָה שְׁלֹו בָכֶר לְפִי הַשָּׁם, וְהִיא צְרִיךְ בָכֶל פָעֵם שֶׁם אַחֲר
לְעֲשֹׂות פָעָלוֹת אַחֲרוֹת כֹּנ"ל:

עו

רָאוּי לְאָדָם לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִזְהִיר בַּעוֹלָם הַבָּא, דְהִינְנוּ
לְהִזְהִיר מִפְרָשׁ מִתְאֻוֹת בָמָו בַּעוֹלָם הַבָּא שֶׁאָנָן בּוּ לֹא
אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִיה וְשָׁוֹם תָאוֹה מִתְאֻוֹת הַבָּהִימּוֹת הַבְּלֹוֹת
וְגַנְפְּסָדוֹת שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה. וְכֹמוֹ שֶׁאָנוּ רֹאשִׁין הַחוֹלָה, מִחְמָת
שֶׁהָוָא סְמוּךְ קָצַת לְעוֹלָם הַבָּא, עַל-כֵן הוּא מֹזָאָם בְּאֲכִילָה
וְשְׁתִיה וּמִשְׁגָּל וְאַין לוּ שָׁוֹם תָאוֹה, אַף-בָּפָא בְּלֵי הַתְאֻוֹת
קָצִים וּמַאֲוִיסִים עַלְיוֹן, מִחְמָת שֶׁהָוָא סְמוּךְ לְעוֹלָם הַבָּא
שֶׁאָנָן בּוּ אֲכִילָה וְשְׁתִיה וּכְי'. כֹן יִשְׁ לְאָדָם לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ
בְעַודוֹ בְּחִים חִיּוֹת וּבְכְרִיאוֹת, שְׁיוֹחֵה יִכְלֶל לְהַתְהִנְגֵּן בְּלֹא
תְאֻוֹת בָמָו בַּעוֹלָם הַבָּא. וּבוֹדָאי אֶם הִיא נֹזֵב בְּטוּב וּבְרוּן
מִתְעַנְגִּי הַעוֹלָם הַבָּא, בּוֹדָאי לֹא הִיא יִכְלֶל לְסִבְלָה בְּלֵל חִיּוֹת
וּמִתְעַנְגִּי הַעוֹלָם הַזֶּה, עד שְׁבִשְׁבֵיל זֶה מַעַלָה גַּדוֹלָה,
הַשְׁבָּחָה. אֲפִ שֶׁהָיא מְדֹה לֹא טוֹבָה, עַם כֵּל זֶה הִיא מַעַלָה,
שַׁעַל יְדָה אֲפָשָׁר לְאָדָם לְחִיּוֹת בַּעוֹלָם הַזֶּה. כִי אֶם הִיא
נֹזֵב מִתְעַנְגִּי הַעוֹלָם הַבָּא, כִי יִשְׁ מְלָאֵךְ גַּדוֹלָה שִׁישָׁ

שיות הרין

קפט

לו אַלְפָ רָאשִׁים, וְכֹל רָאשׁ יֵשׁ לוּ אַלְפָ לְשׁוֹנוֹת, וְכֹל לְשׁוֹן
יֵשׁ לוּ אַלְפָ קּוֹלֹת, וְכֹל קוֹל יֵשׁ לוּ אַלְפָ גְּנוּנִים, וְכַשְׁהמֶלֶךְ
הַזֶּה עֹמֵד לְשׂוֹרֵר בּוֹדָאי יְפָה וְגַעֲנִים מְאֹד אֲשֶׁר אֵין לְהֻעָרֵיךְ
וְלִשְׁעָרֵךְ כָּלֵל. וְעַתָּה יוֹכֵר הָאָדָם עַצְמוֹ פְּחִיתוֹת וְשְׁפָלוֹת
עַרְכּוֹ נָגֵד זֶה, וְאוֹדֵק יוֹכֵל לְסִבְלָה חִיוּ, בּוֹדָאי יְמָם עַצְמוֹ
בְּחִיוּ עַד שִׁגְעֻעַ בְּלֹא עַתּוֹ. וּבָנָם אֵין הִיה יוֹכֵר פְּחִיתוֹת
בְּפִרְטָן כְּמוֹ כִּמָּה אָנָשִׁים שָׁהֵם מַלְכָּלִיכִים וּמַתְעָבִים מְאֹד
בְּעוֹנוֹת, בּוֹדָאי אֵם לֹא הִיה שְׁכָחָה כָּלֵל, לֹא הִיה אֶפְשָׁר לוּ
לְהָרִים עַצְמוֹ כָּלֵל לְעַבּוֹתָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וּמִחְמָתָּה כָּל זֶה
הַשְּׁכָחָה הוּא מַעַלָּה מִצְדָּה זֶה. אֲכָל הָאָדָם רָאוֵי לְזַכְרָה עַצְמוֹ
לְכָל יָאָכֵד עַוְלָמוֹ חַם וְשָׁלוֹם.

וְחַכְמֵינוּ ז"ל אָמְרוּ: ש"עַתִּיד הַקּוֹדֶשׁ-בְּרוֹנְדָהוּא לְהַנְחֵיל
לְכָל צִדְיק וּצִדְיק ש"י עַוְלָמוֹת" וכ"ו (עַזְקָצִין פ"ג
מִשְׁנָה י"ב). וַיְשַׁعַר בְּדִעָתוֹ גַּדְלָת עַוְלָם אֶחָד וּכְמָה וּכְמָה
בְּתִים יֵשׁ בּוֹ, וּכְמָה וּכְמָה חִצּוֹת וּמִבּוֹאות, וּכְמָה וּכְמָה
עִירֹות וּמִדְינֹת, וּגְדוֹלָה שְׂטָח שֶׁל כָּל עַוְלָם, וּכְמָה וּכְמָה
בּוֹכְבִים וּמִזְלֹות עד אֵין מִסְפָּר וּגְלָגְלִים נְפָלָאים וּנוֹרָאים
שִׁישׁ בְּכָל עַוְלָם וּעַוְלָם. כִּי כָל אַלְוֵי יֵשׁ בְּעַוְלָם אֶחָד
מִהָּעַוְלָמוֹת. וּמִעַתָּה ש"י עַוְלָמוֹת שִׁישׁ לְכָל צִדְיק מָה יִקְרָה
גַּדְלָתוֹ וּשְׁעַשְׁעוֹעֵיו וְתַעֲנוֹגֵיו עד אֵין לְהֻעָרֵיךְ וְלִשְׁעָרֵיךְ. וְהַגָּה
הַש"י עַוְלָמוֹת שִׁישׁ לְהַצְדִּיק הוּא בּוֹנָה אֹתָם מִפְתְּחָתָה. כִּי

שיות הרין

בְּדָרֵי הַמִּחְלָקָה שֶׁבְּאֶחָד מְדֻבֶּר הֵם בְּחִינַת אָבָנִים. כִּי
הָאוֹתִיות נִקְרָאִים אָבָנִים בְּמוֹבָא בְּסֶפֶר יִצְחָרָה: "שְׂתִי אָבָנִים
בְּזָנוֹת" וּכְי' (פרק ד' מ"ב), וְהֵם בְּחִינַת חֲלוּקִי אָבָנִים. כִּי
הָאָבָנִים הַבָּאִים עַל-יִדְיֵי דִּבְרֵיהֶם שֶׁל הַמִּחְלָקָה הֵם מִחְלָקִים
וְאֵין לָהֶם חִבּוֹר, וְהַצְדִיק נוֹטֵל אֶלָו הָאָבָנִים וּמַחְבֵּר אֹתָם
וּבוֹנֶה מֵהֶם בְּתִים. כִּי הוּא עֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּינֵיהֶם וּמַחְבְּרִים
וּמַסְדִּירִים יְחִידָה עַל זה עַד שְׁבוֹנָה מֵהֶם בַּיּוֹת. וְזֹה בְּחִינַת
שְׁלוֹם בַּיּוֹת שְׁעוֹשֶׂה מִחְלָקִי הָאָבָנִים הַגְּלִיל בְּחִינַת שְׁלוֹם
בַּיּוֹת. וּמְהַבְּתִים נִעֶשֶׂה עִיר עַד שְׁגַעַשָּׂה מֵהֶם עוֹלָם מֶלֶא,
וּבֶן שְׁי' עוֹלָמוֹת. וְזֹה בְּחִינַת "לְהַנִּיחַל אָהָבֵי יִשְׁ" (משלי ח')
(אָהָבֵי דִּיקָא בְּחִינַת אָהָבָה וּשְׁלוֹם, כִּי עַל-יִדְיֵי הַשְּׁלוֹם
וְאָהָבָה נִשְׁעָוֶשֶׂה בֵין הַחֲלוּקִי אָבָנִים נִعֶשׂ הַשְּׁי' עוֹלָמוֹת
בְּגַלְיל). וְזֹה מִה שָׁאַמְרָה אֲבִיגִיל לְדוֹוד בְּעֵת שְׁחַלְקָה עַלְיוֹ נִכְלָל
וּדְבָר עַלְיוֹ סְרָה בְּנִאמְרָה שֶׁם, אַמְרָה לוֹ: "וַעֲתָה יַדְעַתִּי כִּי
בַּיּוֹת יַעֲשֶׂה לְךָ ה'" (שמואל ב' ז'). הִנֵּנוּ עַל-יִדְיֵי זה הַמִּחְלָקָה
יַעֲשֶׂה לְךָ ה'" בַּיּוֹת מֵהָאָבָנִים הַגְּלִיל בְּגַלְיל.

בַּיִדְעַת מִטָּה בְּלֵפִי חָסֶר, וְדוֹן אֶת בְּלַחְזָולִים עַלְיוֹ לְכַפֵּר
זִכּוֹת שְׁכֹונֶתֶם לִשְׁמֵם שְׁמִים. כִּי לֹא הָיָה הָעוֹלָם יִכְלֶל
לְסֶבֶל אָוֶר שֶׁל הַצְדִיק שָׁאוֹרוֹ גָּדוֹל מְאֹד לְהָעוֹלָם לְסֶבֶלוֹ.
וְגַם מִחְמַת שִׁישׁ כִּמָּה דִינִים וּקְטוּרָגִים גָּדוֹלִים עַל הַצְדִיק

שיות הרין

כלא

הנורא האמת, על-כן הם חולקים עליון, ובזה הם משתיקים הידנים והקטרונים. כמו שאננו רואים בישיש דין קשה על אדם, ואחד לובש קנהה ואומר, אני אלך ואנכם ממענו ואעשה בו דין, על ידי זה הוא משתיק ממענו שאר הבבלי דין שמקטרנים שלא היה אפשר לו לסלב דיןיהם. נמציא שהזה שהולך לנכם ממענו עושה לו טובות גודלה מאה. כי בצדאי טוב ונוח לו לסלב דין של זה האחד שהזה אפשר לו לסלבו, מלסלב דיןיהם חם ושלום שלא היה אפשר לסלבו. וכן שמצינו אצל פינחים במעשה זמרי. כי לווי פינחים היו ישראל חם ושלום חביב כליה חם ושלום, אך מלחמת שיצא פינחים וקנא קנאת ה' על-ירידה נשתק הדין מעל ישראל, כמו שכתוב "בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כלית" וכי (במדבר כ"ה). בן זה שהולך על הצדיק, ואומר אני אעשה לו ואראה לו גבורתי ונקמתי ממענו, על-ירידה הוא משתיק ממענו שאר הידנים בג"ל, וגם עושה לו טובות. כי בשחצדייך צריד לילד מדרגא לדרגא או מנסים אותו אם יש לו "כח לעמוד בהיכל המלך" (דניאל א), ו"היכל המלך" הוא בבחינת פה של הצדיק שנקרא היכל שהוא בגימטריא א"ר שהוא בבחינת פה, כמו שכתוב: מלכות פה. וזה שהצדיק חולק עליון, והוא נסיוון ליה הצדיק שעליון המחלוקת, אם יש לו כח לעמוד בהיכל המלך בפה של הצדיק החולק עליון. ועל-

שִׁיחוֹת הַרְיָן

גידירותה מעליין אותו מדרגתא לדרגא יותר עליונה. נמציא
שעשועה לו טוביה:

עז

על ידי בשורות טובות יכולין לומר תהלים:

כח

אמירת תהלים מעלה גדרולה באלו אמרם דוד המלך בעצמו. כי הוא אמר ברוח הקודש, וברוח הקדש מנה בתוד התבות, וכשהוא מערר ברוח פיו את הרוח הקדש עד שנחשב באלו אמרם דוד המלך עליון השלום בעצמו. והוא מסג'ל מאד לרפאות החולדה להיות לו בטהرون רק על השם יתברך, שעלי ידי אמירת תהלים יושיעו ה', והבטהון הוא בחינת משענתה. כמו שהאדם נשען על המטה, בן הוא נשען על הבטהון שבוטח שיוושענו ה'. כמו שאמר דוד: "וַיֹּהֶי ה' למשען לֵי" (תהלים י"ח). ועל-כן על ידי גידירותה נתרפא החולדה, כמו שבתווב אמר יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקחה" (שמות כ"א). וזה בחינת: "וַיֵּצֵא חָטֵר מְגֻזָּע וַיָּשִׂי" (ישעה י"א) הנאמר על משיח שהוא דוד, בחינת: "רוּח אֲפִינָה מֶשִׁיחָה ה'" (אי"ה ד').

שִׁיחָות הַרְּיֵין

כל

וזה בוחינת (פסחים סח): "עתידין צדיקים שישיחו מתים" על-ידי המשענת בוחינת: "ויאיש משענתו בידו". בוחינת: "ונתת המשענת על פניו הנער" עד כאן.

(כל זה לא נכתב בשלהوت, וחסר הרב רק מה שנחתם במת קצת נכהב, ורפו נשבח).

חurf היא בוחינת עבור, וכיין הוא בוחינת לדת. ואו דבר עמנו שיחה נפלאה ונשבח הרב. ומה שאני זכר ערדין הוא מה שדבר או מענן קיז שיחה או ממשמש יבא. כי שיחה זו היהת או בימי ניסן קדם פשת, בעת שיחה הברית מילה של בנו שלמה אפרים ז"ל ביום שלישי למלילה. ודבר או שבחורף כל העשבים וכל האזחים כלם מותים, כי ביטל כחם בחurf והם או בבחינת מיתה. וכשהוא הקיז כלם נתעוררים וחיים. ואו טוב ויפה מאד בשיוציאים לשוח בשרה" שיחה זו תפלה" (ברכות כו) ותחינה ותשוקה וגעגועים להשם יתרקה. ואו כל שיח ושיח השרה המתחלים להיות ולצמתה, או כלם נכספים ונכללים בתוך שיחתו ותפלתו. והאריך או בשיחה נפלאה בענין זה, ועוד בשאר עניינים (ויען כי מורה"ן סימן ע"ב):

שיותה הרין

עט

בשאחד מדבר עם חברו ביראת שמים נעשה או רישר
ואור חזיר. ולפעמים מקדים האור חזיר קדם
האור רישר, כשהמקבל יש לו מון קטן ואין יכול לקבל דבריו
חברו, כי אז קדם שמקבל חברו ממנה שוזה בחינת או רישר,
קדם ליה מקבל הוא מחברו ואוי האור חזיר קדם
לאור רישר.

בי בשמדרבין עם חברו ביראת-שמים, אף שאין חברו
מקבל ממנה, אף-על-פריכן הוא מקבל התעוררות
מחברו. כי על-ידי ההפאה שיצאו הדברים מפיו לחברו,
על-ידי זה חזר האור אליו (זה בחינת או רישר ממש המבואר
בפתטים (בעז חיים חיל אל' היל א'ק שער ד' שער אה' פ פרק א' ועוד
במקומות הרבה) עין שם), כמו שפה בפתל שחזר הדבר
אליו. כמו כן בשמדרבר לחברו אף-על-פי שאין חברו מקבל
ממנה, אף-על-פריכן הוא בעצמו יכול להתעורר מהם, על-
ידי ההפאה שיצאו הדברים לגבי חברו והפו בו וחזרו אליו.
ועל-כן אם היה מדבר אלו הדברים בין עצמו יכול
להיות שלא היה מתרעם מהם כלל, ועל-ידי שדברם
לחברו נתעורר מהם, אף שחברו לא נתעורר כי חזרו אליו
על-ידי בחינת ההפאה בג"ל (זה בחינת או רישר שהוא על-ידי

בחינת הפאה מבאר בכתבים ותקנו:

ק

שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם רַבָּנוּ זֶלֶל מִבְּכָר:

"וְתַתְפִּשְׁהוּ בְּגִדּוֹ" (בראשית ל"ט). **שַׁהְבָּעֵל דָּבָר וְהַפְּטָרָא** אחרָא תֹּופְסָת אֶת האָדָם בְּגִדּוֹ, דָּהִינָּנוּ שְׁמַטְרִיד אֹתוֹ בְּטַרְדָּת בְּגִדּוֹ וּמְלֻבְּשָׂיו. כי טַרְדָּת הַצְּטָרְכּוֹת מְלֻבְּשִׁים וּבְגִדְים שֶׁל אָדָם הָם מְכַלְּבָלִין מֵאָר אֶת האָדָם, וּמוֹגָנִים אֹתוֹ עַל-יִדְיָה מַעֲבוֹדָת הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ. וְזֹהָו: "וְתַתְפִּשְׁהוּ בְּגִדּוֹ". אֲךָ מֵי שַׁהְוָא בַּעַל נְפָשׁ וְלַבּוֹ חַזְקָה בָּהּ, אַינוּ מְשַׁגִּיחַ גַּם עַל זֹה, אַפְ-עַל-פִּי שָׁאןִ לוּ בָּגָד לְלַבְשָׁן, אַפְ-עַל-פִּירְכָּן אַינוּ מַטְרִיד עַצְמוֹ בָּהּ, וְאַינוּ רֹצֶחֶת להַנִּיחָה עַצְמוֹ לְכַלְּבָל עַצְמוֹ בָּהּ. וְזֹהָו: "וַיַּנְחָה בָּגְדוֹ אֲצָלָה וַיָּנָס" ו'כ' (שם). שְׁמַנִּיחָה בָּגְדוֹ וּמְלֻבְּשָׂוֹ וּנְסָמֵךְ מֵהֶם וְאַינוּ מְשַׁגִּיחַ בָּל עַל זֹה, רַק עֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בַּעֲבוֹדָת הָה' כַּפִּי מֵה שִׁיכּוֹל:

קא

בָּכָר מִכָּאָר כִּפְרָה פְּעָמִים שָׁאןִ צְרִיכָן שֻׁום חִכְמָות בַּעֲבוֹדָות הַבּוֹרָא יִתְבָּרָךְ, רַק תִּמְיּוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְאֶמְוֹנה. וְאָמָר, שְׁפִשְׁיטוֹת הַוָּא גְּבוּהָ מִן הַפְּלָל, כי הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ בָּרוּךְ הַוָּא בּוֹדָאי גְּבוּהָ מִן הַפְּלָל, וְהַוָּא יִתְבָּרָךְ הוּא פְּשָׁוט בְּתִכְלִית הַפְּשִׁיטוֹת:

שיות הרין

קב

שמעתי בשמו על פסוק: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקיו עמו ותורעת מלך בו" (במדבר כ"ג), אבל שכחתי הענין, אך זאת אני זכר מה שפרש סוף הפסוק: "ותורעת מלך בו", ותורעת לשון שבירה, כמו שכתוב: "תרעם בשפט ברזל" (תהלים ב). הינו ממשברין את הבירות, או: "מלך בו", הינו שמו עצמן, כי גם את המלך יתברך גם בתוכה הבירות עצמן, כי גם בהבירות בעצמן מלכש חיותו יתברך.

גם אמר, שהמתקרים גם חייהם אינם חיים כלל אפילו בעולם הזה. כי תכפ בשיש להם איזה דבר שאינו ברצונם, מכל-שבן קשיש להם איזה צורה, או אין להם למי לפנות מאחר שתולין בטבע חם ושלום רחמנא לצלן, ואין להם במה להחיתות את עצמן כלל. אבל איש אמונה המאמין בה, חייו טובים מאד. כי אפילו בשער עליו חם ושלום איזה צורה רחמנא לצלן, או הוא גמ-בן יכול להחיתות את עצמו בהשם יתברך, כי בוטח בה כי הכל לטובה, או שעלי-ידי יסורין אלו ינכו לו מעוזנותיו, או שעלי-ידיך יזכה לאיזה טובה גדולה בסוף, וכיוצא בזה. כי בונת השם יתברך היא בודאי לטובה. על-כן איש

שיות הרין

כל

אמינות הוא כי חיים טוביים תמיד, וטוב לו בועלם זה
ובועלם הבא. אבל המהקרים אין להם שום חיות לא
בועלם זה ולא בועלם הבא, וזה מבאר מדוע למי שבקי
ביהם. כי הם מלאים יסורים תמיד, פגעה בחוש. כי אי
אפשר שיתנהו להם ברצונם. ומאחר שהם בוחרים רק
בועלם זה, והועלם זה הוא בלו מלא יסורים ויגנות
רחמנא לאילן, על כן בכלל עת ובכלל שעיה יש להם צער
ויגנות ודרגות מעוניינים העולם זה שאי מתרנה להם
ברצונם, וכל ימיהם בעם ומכאובות. כי אי אפשר שיתנהו
להאדם בועלם זה שום דבר שיחיה הכל ברצונו. ומאחר
שיין מסתכלין על התכליות האמתי והנצח, רק על תאות
עולם זה, על-כן בודאי הם מלאים יסורים תמיד בג"ל.
ונם בשפאיין עליהם היסורים והדרגות והיגנות אין להם
במה להחיתות את עצמן בג"ל. אבל אישبشر מאחר
שמעאין בהאמת, ועקר תקותו הוא לעולם הבא, על-כן
חייו טובים מאד. כי כל מה שעובר עליו, הוא שמעיין
שהכל לטובה, כדי להזכירו שישוב מעוננותיו או בשבייל
כפרה על עוננותיו, כדי שיזכה לחוי עולם הבא לטוב
הנצח וכיוצא בזה. ואפלו היסוריין שיש לאישبشر מלחמת
הצער של החרטה כשהנודע לו איזה פגם או איזה עברה
חם ושלום, אפלו אם חם ושלום עבר עברה ממש רחמנא

שיותה הרין

לצלאן, אחר-כך בשזורה להתחרط עליו, אף-על-פי שיש לו צער גדול מאד ויטורים גדולים, על שבא לידי מכשול או לידי עברה רחמנא לצלאן רחמנא לשזורה, אף-על-פיכך, גם אלו היטורים אינם היטורים כלל. כי זה הצער והיטורים שיש לו על שעבר עברה חם ושלום, אלו היטורים הם מוסיפים חיים להרים, בבחינת (משלו): "יראת ה' תוסף ימים".

ותדע כלל זה, כי כל היראות וכל היטורים שיש לאדם הם מקזרים ומכלים ימי חייו. ועל-כן אלו הקלי עולם העוסקים בחקירות, מהם אינם חיים כלל, כי היטורים והדאנות שלהם מכלים מהם כנ"ל. אבל כל היראות וכל היטורים שיש לאדם מלחמת יראת ה' הם מוסיפים ימים וחיים, בבחינת: "יראת ה' תוסף ימים". גם אלו היטורים שיש לאדם מלחמת שעבר אליה פגם או עברה חם ושלום, ומתחרט על זה ויש לו צער גדול מזה, אלו היטורים הם בבחינת "יראת ה' תוסף ימים". כי היטורים נלו הם מלחמת שפטירא מהשם יתברך, הן מלחמת רוממותו יתברך, או מלחמת יראת הענש. ואיך שהוא, על-כל-פניהם הוא בכלל יראת ה', כי הכל מיראותו יתברך ועל-כן היא מוספת ימים כנ"ל.

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

קלט

גַם מֵשֶׁהוּא אִישׁ אָמוֹנָה, הַתְּשׁוֹבָה שֶׁלּוּ הוּא יוֹתֵר קָלָה. בַּי הַתְּשׁוֹבָה צָרִיכָה לְהִיוֹת תְּשׁוֹבָת הַמִּשְׁקָל, דְּהַיָּנוּ שְׁפֵבי הַתְּעִנוֹג שְׁהִיא לוּ מִהָּעֶבֶרְתָּה, בֵּן יְהִיא לוּ מִפְּשֵׁשׁ צָעֵר וַיּוֹסְרִין. וּמַאֲחֶר שִׁישָׁ לּוּ אָמוֹנָה, עַל־כֵּן לֹא הִיא תְּעִנוֹגָנוּ בְּשָׁלָמוֹת בְּשָׁעַת הָעֶבֶרְתָּה חַס וְשָׁלוֹם רְחַמְנָא לְצָלָן. בַּי הִיא מַעֲרֵב בָּגּוֹן, בַּי יָדָע בַּי מַרְתָּה תְּהִיה בָּאַחֲרוֹנָה, בַּי יְהִיא לוּ עַנְשׁ קָשָׁה וּמָרְ רְחַמְנָא לְצָלָן, רַק שֶׁלָּא הִיא יָכוֹל לְהַתְּגַבֵּר עַל פָּאוֹתוֹ. עַל־כֵּן תְּשׁוֹבָתוֹ קָלָה יוֹתֵר, בַּי אַיִן צָרִיךְ לְסַבֵּל יִסּוּרֵי הַתְּשׁוֹבָה כְּלָפָךְ מַאֲחֶר שָׁגַם בְּשָׁעַת הָעֶבֶרְתָּה לֹא הִיא תְּעִנוֹגָנוּ בְּשָׁלָמוֹת בְּגַ"ל. אֲכָל הַמְּחַקְרִים שָׁאַיִן לָהֶם אָמוֹנָה תְּשׁוֹבָתֵיכֶם בְּבִדָּה יוֹתֵר, בַּי לֹא הִיא לָהֶם יִסּוּרִים כְּלָפָךְ בְּשָׁעַת הָעֶבֶרְתָּה, בַּי הַתְּשׁוֹבָה צָרִיכָה לְהִיוֹת תְּשׁוֹבָת הַמִּשְׁקָל בְּגַ"ל.

וְעַיִן בְּשָׁלָלָה (סִפְרָ "שְׁנִירָה-הַבָּרִית") בְּמִסְבַּת שָׁבּוּעוֹת (פרק נ"ד מִזְאַה ר"ה הַרְחַקְתָּה לְמַדוֹּר וּכְיֵ), שֵׁם מְבָאָר בְּיוֹתֵר גָּדוֹל עַצְם הַאֲסֹור לְהַסְתַּבֵּל בְּסֶפֶרְיִ המְחַקְרִים. וְהַבִּיא שֵׁם שְׁמֵי שְׁמַסְתַּבֵּל בְּאֵלָיו הַסּוֹפְרִים אֵין לוּ חָלֵק לְעוֹלָם הַבָּא. וְהַבִּיא שֵׁם בְּשֵׁם כִּמֵּה גָּדוֹלִי הַקָּדוֹמָנוּם שְׁהַפְּלִינוּ בְּעַצְם אָסֹור זה שְׁחַמּוֹר מְכֻל עֲבוֹרוֹת שְׁבָתָרָה, וּכֹן מְבָאָר בְּכִמְהָ סִפְרִים קָדוֹשִׁים:

קג

טוב יותר להיות פתי יאמין לכל דבר, דהינו להאמין אפלו בשנותים ושוררים כדי להאמין גם באהמת, מליהות חכם ולכפר בכלל חם ושלום, דהינו לכפר בשנותים ושוררים, ועל-ידייה נעשה הכל ליצנות עצמו וכופר גם בהאמת חם ושלום. "ומוטב שאקרה שוטה כל ימי ואל אהיה רשות שעשה אחת לפני הפקום" (עריות ה):

קד

"אם פגע לך מיגול זה משבחו לבית המדרש" (קדושים ל). כי לפעמים הוא (הינו בעל דבר) מתחפל מתוך האדם ואוי האדם כמו בית-הכנסה ואחד מתחפל בתוכו. וכן בלהות, לפעמים האדם הוא כמו בית-המדרשה ואחד לויד בתוכו. אך אף על פי כן למוד בזה טוב יותר מתחפה בזו, כאמור רבותינו ז"ל (שם): "אם אתה הוא נמוש אם בריל הוא מתחפץ". וזהו: אם פגע לך מיגול זה, פגעה לשון תפלה כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות כו). הינו בשמהן מתחפל מתחפה, ואתה רק כמו בית-הכנסה, משבחו לבית-המדרשה. כי טוב יותר שידיה נעשה בבחינת בית-המדרשה, כי הלמוד טוב יותר בנויל:

שִׁיחוֹת הַרְ��ן

קמא

כח

"וְאֵשֶׁר כַּח בָּהֶם לְעַמֵּד בַּהֲיכֵל הַמֶּלֶךְ" (דניאל א'). כי יש למעלה היכל המלך, ולמטה היכל המלך הוא הדבור. כי "הַיְכֵל דָא אָדָ", "אָדָ שְׁפֵתִי תִּפְתַּח" (תהלים נ"א). וצריך שיתיה לו כח לעמד בהיכל המלך בפה הצדיק וכו' (הינו כשהצדיק חולק עליו ומרפר עליו יתיה לו כח לעמד):

קו

אמונה בבחינת אור, כמו שבסתוב: "וְאַמְוֹנָתְךָ בְּלִילּוֹת" (תהלים צ"ב). ואמונה שהיא על-פי חכמה בנסיבות התחורה, ומשיג את ה' ועל-ידי זה יש לו אמונה, הגם שהוא טוב, עם כל זאת עקר אמונה הוא שיהא מאמין בהשם ותברך ולא אותן ומופת וחכמה, וזה הוא עקר אמונה בשלימות ובבחינת אור, כמו שבסתוב: "וְאַמְוֹנָתְךָ בְּלִילּוֹת" בג"ל. ויש חכם שהוא חכם אפילו בנסיבות התחורה, ואין לו אמונה בה. ואלו החקמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן. כי חכמה אמתיות, דהיינו עם אמונה, נקרא ראה, כמו שבסתוב: "וְלֹבֶבֶרֶא חַכָּמָה" (קהלת א) וכו'. ולעומת זה החקמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן, וכמו שפרש רש"י שיש להם שער במוחו (הינו שיש להם טמאה ובפירה במוחם). וצריכין להרחק מאנשים אלו

שָׁהֵם בְּחִינַת בָּעֵל רָאַתָּנוּ, אֲפָלוּ מִשְׁכּוֹנָתֶם, כִּי הַחְבֵל פִּיהֶם
מִזְיק לְאָדָם בְּשִׁיר שְׁיִפְלֵל לְתָאֹות נָאוֹפָה. כִּי זֹוֹג דְּקָרְשָׁה הוּא
עַל-יָדֵי בְּחִינַת דֻּעַת בֶּמוּ שְׁכַתּוֹב: "וַיַּדַּע אָדָם" (בראשית ד').
וְאֲלוּ הַבָּעֵל רָאַתָּנוּ שְׁדַעַתְמָן מִקְלָקָל וּפְנוּם, וַיְשׁוּלָם שְׁרֵץ
בְּמִחְםָה, עַל-פָּנֵים זֹוֹגָם נָאָחוּ בְּקָלְפָה, וְעַל-פָּנֵים הַם נְוֹאָפִים (כִּי
נָאוֹפָתְלֵי בְּעֵינָם). כִּי חֲכָמַת אַמְתָה שַׁהְיָה בְּחִינַת רָאַתָּה בְּגַעַל,
בְּחִינַת עֵינָם, עַל-אֲלוּ הַחֲכָמִים נָאָמָר "בְּרִית בְּרִתִי לְעֵינִי"
וּכְך' (איוב ל"א). אֲבָל הַבָּעֵל רָאַתָּנוּ הַם נְוֹאָפִים. וַזה שְׁדָרָשׁוּ
רְבָותֵינוּ ז"ל: "וְלֹא תַהֲרוּ אַחֲרֵי לְבָבְכֶם - זֶה מִינּוֹת, וְאַחֲרֵי
עֵינֵיכֶם - זֶה נָאוֹפָה" (ברכוֹת יב). כִּי זֶה תַּלְיֵי בָּזָה בְּגַעַל. וְעַל-
יְדֵי חֲכָמָה עַם אַמְוֹנָה נַצּוֹל בְּגַעַל:

קז

"אַפְתָר בִּינּוֹנִית הִיְתָה לֹא אַרְבָּה וְלֹא קַצְרָה" (מגלה ג').
הָעֵנֵן שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ ז"ל (שם): "בְּשִׁבְיל צְנִיעוֹת
שְׁהִיְתָה בְּרָחֵל וְכֵתָה וַיֵּצֵא מִמְּנָה שָׁאוֹל, וּבְשִׁבְיל צְנִיעוֹת
שְׁהִיְתָה בְּשָׁאוֹל זֶבֶה וַיֵּצֵא מִמְּנָה אַסְטָר הַמְלֵפָה. וּבְרָחֵל
כְּתִיב: "רָחֵל בְּתַחַד הַקְטָנָה" (בראשית כ"ט). וּבְשָׁאוֹל נָאָמָר
"מִשְׁכָּמוֹ וּמַעַלָּה גְּבָהּ מִכָּל הָעָם" (שמואל א' ט'). וּאַסְטָר
מִמְּצָעָבִין שָׁאוֹל וּרָחֵל בִּינּוֹנִית הִיְתָה:

שיות הרין

קמג

כח

ידיע שמלוד הזර מסג'ן מאד מאד. ודע, שעלייך למוד הזר נעשה חشك לכל מני למודים של התורה הקדושה.

והלשון הקדוש של הזר מעורר מאד לעובדות השם יתברך. דהיינו השבח שמשבח ומפאר את העוזר ה', דהיינו הלשון הרגיל בז'ר לומר "זאה" וכו' על כל מצוה ועבודה, ולהפוך העזקה שצועק "וי" וכו' "וי לה כי לנשמה" על הספר מעובדות ה'. אלו הלשונות מעוררים מאד את האדם לעובדו יתברך:

קט

רבי שמעון בן יוחאי קדש כלכך את לשון תרגום, עד שאפלו שאר דברים הגכתבים בלשון תרגום יש להם כח לעורר להשם יתברך:

קי

יש כמה שיטותים ובלבולים המתרבקים ומתחברים בהמה, ובפרט בלפולי האמונה. ועליך השנה נפרדים מהמה. וביותר מועל השנה לאמונה בג"ל:

שיות הרין

קיא

"אֲוֹלֶת אָדָם תְּסַלֵּף דָּרְבָו וְעַל ה' יַזְעֵף לְבָו" (משל י"ט). פרוש מי שאינו מקשר ומקרב לצורך אמת, או כי עבודתו הוא רק כמו מי שמעוקם עצמו, ומתדרמה בחברו בקוף בפני אדם. וזהו: "אֲוֹלֶת אָדָם תְּסַלֵּף דָּרְבָו". הינו שהאדם על ידי אולתו כל עבודתו הוא רק בבחינת "תְּסַלֵּף דָּרְבָו", כמו מי שמסלף ומעוקם עצמו אחר חברו בג"ל. והטעם כי: "וְעַל ה' יַזְעֵף לְבָו". הינו להצדיק שהוא בבחינת "על ה'". כי "מי מושל בי צדיק" (מועד קZN טו). "יַזְעֵף לְבָו" הינו שחולק על הצדיק, ולאינו מקרב אליו. על ידי זה "תְּסַלֵּף דָּרְבָו" שהוא רק כמו שמעוקם עצמו בג"ל. כי אין ממש בעבודה כי אם על ידי הצדיק האמתי כמובא במקומם אחר:

קיב

איתא, אם התורה היתה נכתבת בספר, היו יורעין כל עונש ושכר של כל לא תעשה ועשה. הנה יש עבירה שענשיה של עבירה היה שיהא בעל חוב תמייה, ואפלו יעשה כלatzki לאפשר וחתפלוות, לא יוועיל כלל, וייהי בעל-חוב תמיד. ולפעמים גורם העבירה שמפליג גם

שִׁיחוֹת הַרְיֵין

כמו

אחרים להיוּתם בעלי חוכות. ולזה יש עת שנעשו בפה בעלי חוכות בעולם, והוא מלחמת העבריה הנ"ל שנתגברה בעולם חם ושלום. ועצה לה, לשוב בתשובה בכלליות ולהתחנן לפניו השם יתברך להצילו מעבריה זו, ולהתחרט בכלליות על עברה זו. ועת לשוב על זה הוא כשהוא במחין רגשות. אוי טוב להתחרט ולבקש מאות הפורה יתברך על זה ולשוב בתשובה. כי מchein דקינותו הוא בחינת בעל חוב, כי אמרו רבותינו ז"ל: "עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עברים" (קדושים מטה). שנה הוא בחינת מchein דקינות, עברים בחינת: "עבד לך לאיש מלאה" (משל כ"ב). ולזה בשוה במחין רגשות אוי העת לשוב על זה, ולבטל הענש של בעל-חוב בחינת מchein דקינות ג"ל:

קיג

העולם אומרים: מי שהקדוש ברוך הוא רוצה לעשותו נער הוא לזכם אשתו מפנה. כי אישת בשורה היא בחינת: "אשת חיל עטרת בעליה" (משל י"ב). וכשمرة חם ושלום הוא בחינת "נפלה עטרת ר' אשנו" (אייה ה) ראשית:

שיות הרין

קיד

עכשו בקהל יותר לעמד בנסיון. כי הראשונים שעמדו בנסיון כבר שמרו כלכך קלה הזאת של תאוה זו, עד שעכשו בקהל יכולם לעמד בנסיון, ואפלו איש פשוט לגמרי יכול עכשו לעמד בנסיון. ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל: "תוקפו של יוסף ענותנותו של בעז, תוקפו של בעז ענותנותו של פלטי בן ליש" (סנהדרין ט). כי תקף הנסיון של יוסף הצדיק (בראשית ל"ט) היה דבר קל ופשוט אצל בעז שהיה אחורי (רות נ), וכן תקף הנסיון של בעז היה קל ופשוט אצל פלטי (شمואלא כ"ה). כי כל מי שהיה אחרון יותר הנסיון כל אצליו יותר בנו'ל, ועל-כן עכשו בקהל לעמד בנסיון אפלו איש פשוט לגמרי בנו'ל:

קטו

עקר הנסיון של כל אדם בעולם זה הוא בתאהota הזאת של נאות, ואפלו תאות ממון, אף על פי שהוא תאוה גרוועה מאד וכו' והוא עבודה זורה ממש, אף-על-פי-כן עקר הנסיון הוא בתאהota הזאת:

קטז

אחד היה מדבר עמו, וזהו משבח את איש אחד שמתנהג בישר. ואמר עליו בלשון אשכנז, שהאיש הזה הוא

שיות הרין

כמו

"ארינטליך" (אדם ישן). ענה הוא ז"ל ואמר: נעל איש ישראלי אין שיק לומר "ארינטליך". כי אמות העולם יש להם הנהגות נמוסיות מה שהשכל והישר מחייב, שהוא נקרא "ארינטליך". אבל ישראל עם קדוש, אפילו אלו המצוות שהם מצד דרך ארץ, מה שהישר והשכל מחייב, אפילו אלו המצוות אין עושים מלחמת דרך ארץ, מצד חיוב השכל והישר, רק מגורת הפלך הבורא יתברך שם, שצוה עליינו בתורה לעשות כן.

זה שאמר דוד הפלך עליו השלום: "דרך מצוותיך ארוץ" (תהלים ק"ט). הינו שאלו המצוות וההנהגות שנקבעו בדרך, דהיינו שהם מצד דרך ארץ, שמצד הדרך ארץ והישר מחייבים להתנהג כן, בנוון לבלי לנול את חברו וביצוא בוזה, ואמר דוד הפלך עליו השלום שאלו אלו המצוות שהם בוחינת דרך בג"ל - "מצוותיך ארוץ". הינו שאינו מקיים מצד דרך ארץ, כי אם מלחמת מצוות התורה הקדושה. וזהו: "דרך מצוותיך ארוץ", שאלו המצוות שהם בוחינת הדרך, שהם מצד הדרך הארץ וכו' בג"ל, אף על פי כן "מצוותיך ארוץ". שאני מקיים חס ושלים מצד גמיסות ודרך ארץ, כי אם "מצוותיך ארוץ", שאני רץ לך ממצוותך שנגרת עליינו בתורה. ועל כן אמרו רבותינו ז"ל "ישראל קרויים אדם ואין העבו"ם קרויים אדים" (במota סא).

שיות הרין

בי אָדָם הוּא רְאֵשִׁית בָּוֹת: "דֶּרֶךְ מִצּוֹתִיךְ אֲרוֹן". כי ישראל עם קדוש, אפילו המצוות שהם מצד השכל ודרך ארין, גם אותן המצוות אינם מקיימים מצד הישר, כי אם מלחמת מצוות התורה הקדושה פנ"ל. ועל-פניהם הם קריום אָדָם בְּחִינַת: "דֶּרֶךְ מִצּוֹתִיךְ אֲרוֹן" וכי פנ"ל:

שִׁיחוֹת הַרְ��ֶן

קמט

ויאלה מוסף על בראשונים, מה שלקטנו ואספנו
שושנים ופרחים נאים מתוך שיחות מוחרן חקדוש
אשר עדין הפה בתוכים:

קיז

בבָּפָר אֲסָאָטָאָן, סָמוֹךְ לְעִיר מַעֲדוֹדָוּקָע, שֵׁם הִיה בָּר
חַמְיוֹ זַ"ל, וּשְׁמֵה הִיה עַקְרָבָגְדוֹלוֹ. וּשְׁמֵה הַזְּלָקָנָה נֶהָר
גָּדוֹל וְעַלְיוֹ גָּדוֹלִים קָנָה וְסָופְרָה לְמַאַד מַאַד. הִיה דָּרְפָּנוֹ
בְּקָדְשׁ שֶׁל אַדְמוֹר זָכָר צִדְיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה, שְׁהִיה לוּקָח
לְפָעָמִים סְפִינָה קָטָנָה וְשַׁטְמָה בְּעַצְמוֹ לְתוֹךְ הַנֶּהָר הַגַּ"ל,
אַפְ-עַל-פִּי שֶׁלָא הִיה יָכוֹל הִיטָב לְהַנְּהִיגָה סְפִינָה זוֹת, אַפְ-
עַל-פִּירְכֵן הִיה שַׁטְמָה עַד אַחֲרֵי הַקָּנָה וְסָופָת, עַד הַמְּקוֹם
שֶׁלָא הִי רֹואֵין אֶתְהוּ עַד, וּשְׁמֵה עָשָׂה מָה שְׁעַשָּׂה בְּעַבּוּדָת
הַשִּׁם יְתִבְרָךְ בְּתִפְלָה וְהַתְּבוֹדָות אֲשֶׁרְיוֹ לְזַרְעָה. כִּי בָּאֶמֶת זֶה
לְמַה שְׁזָכָה בְּנֵרָאָה בְּחוֹשָׁב סְפִירִי הַקָּדוֹשִׁים.

מְעַנֵּין הַסְּפִינָה הַגַּ"ל, שְׁהַלְךְ עִם הַסְּפִינָה לְתוֹךְ הַפְּהָר וּוְהִיא
לֹא יְדֹעַ לְהַנְּהִигָה הַסְּפִינָה. וּכְשֶׁבָא בְּתוֹךְ הַנֶּהָר רְחֻוק
מְהִיבָשָׂה, וְלֹא יְדֹעַ בָּלְלָה לְעַשּׂוֹת, כִּי הַסְּפִינָה מְתֻנוֹדָת
וּכְמַעַט שִׁיטְבָּעָה חַם וּשְׁלֹום. וְאוֹצָעַק לְהַשִּׁם יְתִבְרָךְ וְתָרִים

יריו אליו בראי. וכן בשהיה תלוי בידו על החומה בטבריא בשרה לבך מהעפוש רחמנא לצלן וכו', וראה תחתיו הים בירת, וכמעט כמעט שיפל ממקום אחר בסיפור הנעה שלו לארץ-ישראל (בשבתי הרין), או גמ-בן צעק בלבו להשם יתברך בראי. וזה רגיל בספר זה. ורצה להכנים לבנו שפך צריד כל אחד ואחד לצעק להשם יתברך, ולשא לבו אליו יתברך באלו הוא באמצוע הים תלוי על חוט השערת, והרוח סערה סוער עד לב השמים, עד שאין יודען מה לעשות, וכמעט אין פנאי אפילו לצעק, אבל באמת בודאי אין לו עזה ומנוס כראם לשא עינו ולבו להשם יתברך. וכך אריכין בכל עת להתבודד ולצעק להשם יתברך, כי האדם בספינה גדולה בוהה העולם כאשר יודע כל אחד בנפשו, והבן

הרבאים הייב:

קיח

שמעתי מהרב דפה ברסלוב שאמר, ששמע מרבני זיל שאמר בלשון תימה: על השם יתברך קשה גשיות הרבה מאד. מה טוב ונעים להאיש הזה שזוכה לדעת שלם, שיושב לו ורואה ויודע שאינו קשה שום קשיא כלל, והפל נכוון וישר כי ישרים דברי ה'. וכן אני

שִׁיחוֹת הַרְ��זֶן

קמ

שמעתי פעם אחד שאמר: על השם יתברך קשה גשיות וכו'. ובינתו היה במתלוצץ מזה שקשה לקצת בני העולם גשיות הרבה וגדוילות על השם יתברך חס ושלום. אבל באמת בודאי אסור להרהור אחרי דבריו יתברך, כי בודאי צדיק ה' בכל דבריו וכו', רק שאי אפשר לשכל האנושי להבין דבריו והנהגתו את העולם בשום און (ויען בספר לקוטי מורה"ן חלק ב' (הניא) בסימן נ"ב שמאמר שם מענין זהה: "כפי ראי ליהות שיחיה קשה על השם יرحم. כי אם לא בן היה דעתו בדעתנו חס ושלום" וכו' עין שם):

קיט

אני זכר היטב לעניין מה נזכר העניין, אבל זה אני זכר, שבסוף אמר: בשאותין בזה וכו'. והפליג בתנוועתו למללה גדולה מאד בשאותין בזה, דהינו בשאותין בזה שהוא מרצה וחפץ ומשתוקק מאד שתחברו יהיה איש בשר וצדיק אוף-על-פי שהוא לא יהיה חס ושלום, וזה מללה גדולה מאד. גם נזפרתי שאמר אז זה הלשון: שהוא מרצה אוף-על-פי שאני אני זכה חס ושלום לעבד את ה', על-כל-פנים יעבד ישראל השני את השם יתברך. וזה דבר גדוול מאד בשאותין בזה. כד שמעתי מפיו הקדוש. ולפי דעתך נדמה לי שהוא דבר פשות מאד, כי בודאי אני רוצה

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

וְחִפּז מַאֲד וּמִשְׁתוֹקָק וּמִתְגֻּגָּע מַאֲד שִׁיחָיו כֶּל יִשְׂרָאֵל בְּשָׁרִים וּצְדִיקִים אַמְתִיִּים. אַפְלוּ אֶם לֹא אָזֶבֶה אֲנִי לֹהֶה, עַל-כֵּלֵפְנִים יְהִי חֶבְרִי בְּנֵי גַּלְילִי וְכֶל יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים נֹרְאִים אַמְתִיִּים. כִּי זֶה עֲקָר הַאַהֲבָה וּהַרְחַמָּנוֹת שְׁצָרִיכִין לְרַחֲם אַחֵר עַל חֶבְרוֹן וְעַל כֶּל יִשְׂרָאֵל, שִׁיזְבּוּ לְתַכְלִית הַאַמְתִי לְהִזְהִיר בְּרַצְוֹנו הַטּוֹב בְּאַמְתִי, שְׂחוּ עֲקָר טוֹבָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּכְמַבָּאֵר בְּהַתְּזִהָה "כִּי מַרְחַמִּים יִנְהַגּוּ" וּכְי' בְּלִקְוּטִי תְּנִינָא סִימָן ז' עַזְזָן שֶׁם. אַכְל יְדֻעַתִי שִׁישׁ בְּנֵי אָדָם, שְׁכַשְׁהָם נֹפְלִים חָס וּשְׁלוֹם מִעֲבוֹדָתֵה, מִכְלָשָׁכוּן וְכֶל שְׁכַן אָזְהָן שְׁגַכְשָׁלִין בָּאיָה פָּאוֹה רְעוֹה או בְּעַבְרָה חָס וּשְׁלוֹם, הֵם שׁוֹנְאים וּמִתְגָּרִים בָּמַי שְׁעֹזֶק בְּעַבְודָתֵה, וּרֹזִים לְהַפִּילּוּ חָס וּשְׁלוֹם, וּמְחַלְיִשִּׁים אֶת דָּעָתוֹ מַאֲד, וּמְבִזּוּם אָזְהָן בְּכָמָה לְשׁוֹנוֹת, וְגַם אֹמְרִים לוֹ שְׁגָם הֵוא יִפְלֶה כְּמוֹ שְׁגַפְלָה הוּא רְחַמְנָא לְצַלָּן. כְּמוֹ שְׁרָאִיתִי בְּמַה מִהְחַסְידִים שֶׁל עַכְשָׁוֹן, שְׁלַפְנִי בְּמַה שְׁנִים הַתְּחִילָה קָצַת בְּעַבְודָתֵה, וְאַחֲרַכְךָ נִפְלָלוּ לִמְהָ שְׁנַפְלָלוּ, כֶּל אַחֵר לְפִי נִפְילָתוּ רְחַמְנָא לְצַלָּן, וְאַחֲרַכְךָ כְּשָׁרָאוּ בְּנֵי הַנְּעוֹרִים הַרְכִּים בְּשָׁנִים כְּשַׁנְתַּעֲזָרוּ בְּעַבְודָתֵה, וְהַתְּחִילָוּ לְהַתְּפִלָּל בְּהַתְּלִבּוֹת בְּלֵב שָׁלָם וְלַחֲרֵמִד בְּלִמְוֹדוֹ וּכְי', כְּאֵשֶׁר מִצְוִי עַכְשָׁוּ בְּמַה בְּנֵי הַנְּעוֹרִים הַכְּשִׁירִים הַמִּשְׁתוֹקִים מַאֲד לְהַשֵּׁם וְתִבְרֵךְ וּמִתְחִילִים לְהַתְּפִלָּל בְּכָל לִב בְּכֹנֶה גְּדוֹלה וּכְי'. וּכְשָׁרוֹאִים אַלְוִי

שיות הרין

קנ

החסידים הנפוצים אותם הם שוחקים מאד מלהם, וمبזים אותם, ומחלישים את דעתם מאד מאד, ואומרים להם שאין ממש בעבורתם וכו'. וכל זה מלחמת קנאה, מלחמת שהם נפלג, הם רוצחים הם ושלום שוגם השאר יהיו במותם רחמנא לאצלו. ובאמת צrisk שיותה בהפוך בנויל (ען כי מורה נזקן ושיתה הבאה כי הכל מקשר יתדר):

קכ

ענה ואמר: "חזקו ואמצו כל המיחלים לה" (טהילים ל"א). "כל המיחלים" דיקא, אפילו אם איןכם זוכים לשום קדשה ובעורה חם ושלום רק מיחלים בלבד, אָפָעַל-פִּירְכֵן חזקו ואמצו ועל תפלו משום דבר שבעולם יהיה אכן שיותה, כמבאר מזה בדרברינו במה וכמה פעמים (לקוטי תנינא מ"ה, ע"ח). יותר ויתר מזה צrisk כל אחד ואחד לתקן את חברו לביל יפל בדעתו משום דבר שבעולם, ואפילו אם הוא יודע בעצמו שהוא כמו שהוא, אָפָעַל-פִּירְכֵן יתחוק את חברו, כי את חברו بكل יותר לתחוק מלחק את עצמו, כי אין חbos מתייר את עצמו מבית האסורים" (ברכות ה). כי אין רעה גדולה מנפילה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל לעניין מלחה הנשימות על פסוק: "אל תיראו ולא תעריצו וכו'" (דברים כ'): אל תיראו משפט העקברים והקלגים ולא תעריצו מכל

שיות הרין

הקרנות וכו' (רש"י שם פסוק ג'), שבל הדברים האלה עוברים על מי שփע לבנים בעבודת ה', שפמה מני מלחות יפותdim ושפעת הקגים ו יכול הקנות והוצאות וכו' וכו' עוברים על כל אחד ואחד, ובמברא בדרכינו מזה בספר לקוטי הלוות ביראה דעה (הלכות גלום ה"ג אות ט). ואזיד לעמוד על עמדו לבלי להניח את מקומו בשום און בעולם, ולבסוף לישועה תמיד, ולבלוי להתרחק ולנוום ממנה ותברך חם ושלום, וכמו שאמרו רפואינו ז"ל לעניין מלחה שתחלה מפליה ניסח רחמנא לאילן (סוטה מ"ד). כי: "אניה מפניך אברך, אם אפק שםים שם אתה ואצעה שאל הנך" וכו' (פהלים קל"ט). כי השם יתברך בכל מקום. כי צריכים להיות עקשן גדול בעבודת ה' במברא בדרכינו עין שם (לקוטי תנינא מ"ח). ובשיזכה לבלי להפל את חברו, אף על-פי שידע בעצמו שהוא רחוק מעבודתו, אדרבא יחויקו בכל מני התהוקות, ויחיהו וישבשו בכל מני דברים המשיבין את הנפש וכו', על-ידי זה יכול להיות שאחר-כך יזכה גם הוא לחור ולשוב לעבודת ה' על-ידי זה:

קכא

פעם אחד הוכיחו אותנו להתפלל בכוונה ובכחות, במברא בספריו הרבה שאריכין להבריח עצמו מאד לתפלה

שיות הרין

קנה

וילחטפלל בכל הנסיבות (לקוטי מוחרין ה'). ואמר שחתפלה שלכם בכך הוא כמו שימושתי אני את חבל עם האנקר בשיתי על הספינה (הינו שבהיותו על הספינה היה פעם אחד שעת הרחק שהוא מכירחים את כל אנשי הספינה שימשו בכל כח את חבל הנ'ל). והיה מושך בכל חי החבל, אבל באמת לא הנטתי שום כח רק היה לפנים, כי הכרחתי להראות לפניהם אבל אני מושך בכל חי. וכך הוא התפלה שלכם בכך ובכוננה, לומר מר שערין אין אן מכניםין כל פתנו באמת לתוך התפלה:

כב

שמעתי בשם שאמר, שם לא היה ממתין בבטחון לישועת ה', כבר היה איש נושא ומטלטל כמו כל הנושאים ומטלטלים עצם בשבי הפרנסה בנהוג עכשו. ובכוננה, כי אמר זאת לעניין הנגנת הבית בפרנסה ימלבושים ושאר צרכי הבית שעיל פי רב חסר לאדם הרבה. וכן לזה חסר מלבושים פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו', שצרכין להמתין לישועת ה' ולבלי לדחק את השעה למלאות החזרן תפף ומיד, רק צריכין להמתין עד ירחם ה'. ואמר על עצמו עניין הנ'ל שאם לא היה ממתין, וכן בשעה חסר לו איזה דבר, אם

היה דוחק את השעה שיתהoka תכה, היה צריך ללוות לעצמו ולהיות בעל חוב, עד שהיה מכרח להיות נסע ימיטלטל, כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים, שהם מכרחים תמיד לפסע על המדינה מלחמת שהם תמיד בעלי חובות. ענין זה צריכים לדעת מאך, וצריכין ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאך. כי לכל אדם חסר הרבה אפילו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שנן מקבלים אפילו החשובים והגדולים, צריכיםゾה להסתפק במעטם ולהנהי ביתו כדי השעה והזמן. ואם נרמה לו שצורך מלכיש, או לאשתתו יבנוי, אף-על-פי שמכרח לו, אל ירחק השעה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אך ימתין עד יבא עת. וטוב לסכל דחק אפילו במזונות וככל-שכן במלבושים ודירות וכו', ולא להיות בעל חוב חם ושלום. ומוטב שיתה בעל חוב לעצמו או לבני ביתו במלבושים מלאוות בעל חוב להחנני או אחרים. כי ככל ענני פראנס צריכין להמתין עד شبוא עתו ב"ל, כמו שכתבו: "ענני כל אלק ישברו ואפה נתן להם את אכלם בעתו" (תהלים קמ"ה):

כבג

מענין קצת אנשים שמתקרבים לעבודת השם ותברך ואחריך מתרחקין. ענה ואמר: אף-על-פיבן יקר

שִׁיחוֹת הַרְ��ֵן

קנ

אצל השם יתברך התקרבות בעצמו אף לפי שעה, אף על-פי שאחר-כך נעשה מה שנעשה חם ושלום. ואמר: הלא על שעת מתן תורה נאמר: "לכובתני באחת מעיניך" (שיר השירים ר). ואיתא במדרש (בגמ' פסחים פח): מהו באחת מעיניך אלא שבעין השניות כבר היה מסתכלין על העגל. נמציא שבשעת מתן תורה כבר היה העתק לפרש חם ושלום, ואף-על-פיiben היה יקר בעיני השם יתברך מאד התקרבות בעצמו במו שפתות "לכובתני באחת מעיניך". כי זה בעצמו יקר מאד בעיני השם יתברך:

קד

פעם אחד שאל אותו בלשון תמה: השמעת ממי דברי מוסר? ואמר שאין יכול לומר דברי מוסר, כי כל דבר מוסר שלו הוא מטבל ומרחץ ברמות (בלשון אשכנזי אמר בזה הלשון: "איטילכש וארט פון מוסר אויז בא מיר פר ואושין מיט טרעערין"), ומהמת זה אינו יכול לומר מוסר בפירוש.

ובתחללה היה אצלנו קצת תמה מה שאמר שאין אומר מוסר, כי לפי דעתנו, כל דבריו הם דברי מוסר גROL מאד מאד באש בוערת ממש, אך באמת לא היה רגיל לומר דברי מוסר בפירוש בדרך המוכחים. אבל אף

שיות הרין

על-פיין כל דבריו וכל שיחותיו היו רק מעין עבודה ה', וכל דבריו היה נחליל אש ממש. מי שזכה לשמע דבריו מפיו היה נכנס בקרבו באש בוערת ממש. ואי אפשר לבאר ולצער לא בכתב ולא בפה, עצם תבערת קדשת דבריו שיצאו מפי הקדוש והנרא בקדשה ובטהרה, אשר כל דבר ודברו שלו אפלו בשחת חליין, מכל שגן בשיהה דבר ודבר בעבודת השם, או בשיהה אומר ומגלה תורה, היה מדבר מאיר ומוחיר ומתלהב באש ליהט רשי רשי שלחבת. מי שהיה מאוזן ומקשיב לדבריו באמת ובתימות היה כל דבר ודברו שלו פורה ונכנס בקרבו כלבת אש ממש, עד שבל אחד מהשומעים היו נמשכין על-ידי דבריו להשם יתברך בהתקשרות נפלא ותלהבות גדול להשם יתברך באמת. ועל פי רב היה נרמה לנו באותו שעעה שעמדנו לפניו הרצה קדשו הנרא, שבודאי לא יהיה לנו עוד שום בחירה. כי בודאי בהכרח להיות ברצון השם יתברך ואי אפשר לפזר עוד מהשם יתברך, מכל-שגן לשנות רצונו יתברך לעבר חס ושלום אפלו איזה דבר קל בעלמא. כי הלב היה נمشך מאד מאד להשם יתברך על-ידי דבריו הקדושים אשר אי אפשר לשער ולערוך. גם עכשו כל מי שיעסוק בספר רבנו הקדוש והנרא זכר צדיק וקדוש לברכה, ועין ויסתכל בהם באמת

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

קמ

יבתמיות, בודאי יתלהב לבו מיאד להשם יתברך כי כל דבריו פנחיי אש:

קכח

בחג הספנות תק"ע, או אמר מענין האתרוג, שלפי בחינת הימים נראים ראיי שיחיה לנו אתרוג נאה כמו בא לעיל (ספ"ן פ"ז). ובאותו השנה לא היו מצוים אתרוגים, והיו העולים סבורים שלא יהיה להם אתרוגים כלל, ולא היה שום אתרוג במדינה עד ערב ספנות, שעשה השם יתברך נפים וسبب ספות בדרך נס שבאו אתרוגים לקצת עיריות. והיו נתונים או ממון הרבה بعد אתרוג. בקצת קהילות נתנו חמשים אדרומים יותר بعد אתרוג אחד, וגם קהילת ברסלב בא אתרוג מהדר מאד ליד רבינו זצ"ל. והיה שמחה גדולה מאד לרביינו ז"ל, ואמר להביא לו בלי צמר מגדר השמחה. ושלשה ימים רצופים היה לו חיים גדול מן האתרוג, והוא בריא כל אותן השלשה ימים, ולא היה מרגיש כלל החולאת הקשה שהיא לו מגדר השמחה שהיא לו מן האתרוג. וגם אחר ספות ספר הרבה מן האתרוג, ואמר שאין אלו יודעים כלל גדל יקרת מעלה מצות אתרוג. והרי אין רוזין שישראל מפוזרים ממון הרבה בשביל מצוה זו, יותר מעל שאר מצות, ובודאי לא על

חַנְם הָוּא, מִפְתַּמָּא מֵצֹהָא זֶה הוּא יָקָרָה מִאַד מִאַד אֲשֶׁר אֵין
לְשִׁיעָר, רַק שְׁאֵין אָנוּ יוֹדְעַנִּי גָּדֵל מִעְלָתָה. אֲפָשָׂר אָמֵן הָיוּ
יוֹדְעַנִּי גָּדֵל מִעְלָתָה מֵצֹהָא זֶה, הָיוּ עֹשִׂים מָה שְׁהָיוּ עֹשִׂים
בְּשִׁבְיל מֵצֹהָא זֶה. כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קָדוֹשׁ הֵם חֲכָמִים וְקָשָׁה
לְהַטּוּתָם, וּבוֹדָאי בְּשָׁהָם מִפְזָרִים מִמּוֹן הַרְבָּה בְּשִׁבְיל
מֵצֹהָא זֶה, לֹא לְחַגָּם הוּא. וְעוֹד הַאֲרִיךְ בְּסֻפּוֹרְךָ זֶה וְהַפְּלִיגָּן
מֵאַד בְּמִעְלָתָה מֵצֹות אַתְּרָגָן:

קכו

לִיל מַזְאֵי שְׁבַת שְׁלֵשָׁת תְּשׁוּבָה שְׁנַת תִּקְעָע דְּבָרוֹ
מִמְּשִׁיחָה, כִּי הָיוּ מִפְרָסְמִים שָׁאָמְרוּ שְׁבָשָׁנָה זֶה יָבוֹא,
וּדְעַתָּה לֹא הִתְהַנֵּתָה לָזֶה. וְאָמַר אָז: שָׁקָדֵם שְׁבָבָא מִשְׁיחָה,
לֹא אָחָד יְהִי שִׁיצְעָק בְּמוֹנִי עַל אָמֹנוֹה, כִּי בָּמָה צְדִיקִים
שְׁיהִיוּ אָז יְהִי צְעָקִים בְּקוֹל גָּדוֹל עַל אָמֹנוֹה בְּמוֹנִי הַיּוֹם,
עַד שִׁיחָה נַחַר גַּרְזָנִים (שָׁקוּרִין בְּלָשׁוֹן אֲשֶׁבָּנוּ: "איין ראסין דיא קִילִי")
וְלֹא יוּעַיל. וּמָה שְׁבָחוּב: "כָּל הַגְּשָׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַגְּנָתָר
בִּירוּשָׁלָם קָדוֹשׁ יָאָמֵר לוֹ" (ישעיה ד'), וְאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זֶל
עֲתִידֵינוּ שִׁיאָמְרוּ לִפְנֵי הַצְדִיקִים קָדוֹשׁ" (בְּבָא בְּתְרָא עַה), הוּא
כְּפִשְׁוטוֹ. כִּי בּוֹדָאי הַצְדִיקִים שִׁישָׁאָרוּ אָז וַיְתַחְזְקוּ וַיְשָׁאָרוּ
בְּאָמֹנוֹתָם הַקָּדוֹשָׁה יְהִי רָאוּיִם לִזְמָר לִפְנֵיהם אַפְלוּ יוֹתֶר
מֵזהּ, מַאֲחֵר שִׁישָׁאָרוּ קִימִים בְּאָמֹנוֹה וְלֹא יִנְיחּוּ עַצְמָם לְפָלָ

שִׁיחוֹת הַרְּיֵץ

קפא

ולטעות חם ושלום אחר העולם. ויהיו בפה מפרטים
ימנהיגים של שקר, ואין ספק שלא ימצא או קבוע במוני
היום, שנמצאים בפה בני אדם שמתתקבצים יחד שחפצים
באמת לשמע דבר ה'. ואף על פי שהיה או איזה אנשים
בדור אף יהיו מפוזרים. ענה ואמר: "כתב זאת זכרון בספר"
(שםות יז), למען ידעו בימים הבאים שכבר היה מי שידע
את מקדם, יידעו להתחזק באמונה בו יתפרק וצדיקו
האמתים:

קכו

פעם אחר היה מדבר מענן אלול, ואמר: שמה שנוהגין
לומר התקונים באילו, שהגנו של התקונים גם
מהחוליות הלב שיש לכל אחד או, מחתמת שכל אחד
מהאחר או בית-המךש יותר מגnilות, מכל זה נעשה
דברים עליונים ותקונים גדולים למעלה:

קכח

ספר בשבחו שידע כל דברי ה"עץ חיים" ו"פרי עץ החיים"
ובכל כתבי הארץ"ל, ספר הזוהר והעיקר התקונים,
והמוכן מדבריו היה שזה היה בימי נועריו. והפליג מאד
במה פעים בשבח גדרת קדשת התקוני זה, והוא רגיל
לעסוק בו יותר גם בכל השנה אבל בימי אלול.

ואמר שבספר התקוניים כלולים כל הוכחות שבעולם וכי
(וען כי מזברין סימן שנ"ט):

קכט

עיקר התגבורות התאוהה הידועה דהינו תאות המשג'ל הוא רק מהמת עצבות וمرة שחורה, וארכין להתגבר בכל עז להיות אך שמה תמיד. ואמר: אפלו בשנופלין, לפעמים לתוך רפש וטיט, שקשה לו מאר ליצאת משם, צווקין וצווקין וצווקין (ואמר בלשון אשכנו בוה הלשון: אין אפלו או מע פאלט אין אה בלאי ארין, שריט מוע אין מע שריט אין מע שריט). והגביה ידי קצת ולא אמר יותר. ואמר שלענין המחשבות והבלבולים שבלבלין לאדם בענין זה, שריה לצרה בשעתה (ברכות ט), ולא יבלבל עצמו כלל כלל בענין זה לא קדם ולא אחר-כך:

קל

שמעתי בשם לענן המפרשימים בעלי מופת. ספר מעשה, שמלך אחד היו לו שני בניים, אחד היה חכם ואחד שוטה, ועשה את השיטה ממנה על האוצרות, וله חכם לא היה שום התרומות, רק ישב אצל המלך תמיד. והוא קשה להעולם מאר, שהוא שאינו חכם יש לו כל התרומות, והכל באים ונכנסים אליו להבנים או להוציאו

שיחות הרין

קסג

מן האוצרות, וזה הוכח אין לו שום הטענות כלל. והשיב
ליהם המלך: וכי זה הוא מעלה מה שהוא לך אוצרות
ਮוכנים ומהליך להעולם, כי זה הוכח יושב אצל וחויב
מחשבות ובא על עצות חידשות שאיני יכול לבוא עליהם,
ועל-ידי אלו העצות אני כובש מדינות שלא הייתה יודעת
מהם כלל, אשר מallow המדינות נמשכים ובאים כל
האוצרות שלו. אבל זה המונח לך אוצרות מוכנים
 ומהליך להעולם, על-כן בודאי גדרלה ושנבה מאד מעלה
הוכח על המונח, אף-על-פי שנראה שאין לו שום
הטענות, כי ממענו נמשכים כל האוצרות לנו:

שיות הרין

שיות וספורים וענינים שהיו אצל כל תורה ומעשה כלא

בשבתוּתי לפניו התורה "וְאֵלָה הַמִּשְׁפְּטִים" (בסיום י' חלק ראשון מלכוטו מותר") המתחלה: "בשיש דין
חם ושלום על ישראל, על-ידי רקוידין והמחאת כפ נעשה
המתקת הדיינים" וכו'. אמר לי: כך אמרתי, שעכשו נשמע
ಗורות חם ושלום על ישראל, והנה הולכים וממשמים
לבוא ימי הפורים האלה (בי התורה הזאת נאמה סמוך לפורים),
יהיו ישראל מרים וימחהו כפ ועל-ידי זה ימתיקו הדיינים.
וחור וככל דבריו, ואמר בפה מלא כך אמרתי. ובונתו
היתה ליהיר לבנו שנדר ונבין שביל דברי תורה הקדושה,
אף-על-פי שיש בה עמינות גדור ונראה מאד וריזן
על-אין וסורי סודות עמוקים ורחבים מני ים בכל דבר
�דבר, אף-על-פי-כן, עקר בונתו שנשמע ונתקבל דבריו
הקדושים בפשיות, לשמר ולעשן ולקיים את כל דברי
תורה בפשיות ובתמיות. כמו למשל התורה הקדושה
זו, שנאמר שם שעלי-ידי המחאת כפ ורקוידין נמתיקין
הדיינים, היה בונתו בפשותו, שיחזקו עצמן לשמה בימי
שמחה, בון פורים וחנכה וימים טובים, או חתנה, וכיוצא

שיחות הרין

קמה

בזה כל מיני שמחה של מצוה, שיחוקו עזמן בשמחה גדרולה עד שיזפו להתעורר לרקודין והמחאת כף, ועל-ידי זה ימתיקו הדינים. כי כל דברי התורה לא בשמות הוא, לאמר שאין מי שיכל לזכות לה מהתיק הדינים על-ידי המחאת כף ורקבודין כיראם גודלים בני עלייה, רק כל אחד מישראל יש לו כמה זהה בשים הדברים כפושטן באמת ובתמיות. וכן בכל הדברים הנאמרים שם בה תורה הקדושה, וכן כל מה שנאמר בכל תורה ותורה, כי "לא המדרש הוא העקר אלא המעשה" (אבות א').

ושם עינך היטב היטב, ותשפכל יפה בכל תורה ותורה, ותשם לבך להבין בכל מקום העבדות והעצות והמוסר וההתעוררות היוצאות משם על-פי פשוטן של הדברים. ותבקש מהשם יתברך שיאיר עיניך לזכות לה, להבין בכל מקום העבדות והעצות והמוסר הדברים היטב למעשה. כי כל דבריו ז"ל כלם נזכרים ומזכרים לעבדות ועצות טובות לעבדו יתברך. ואפלו בקצת מקומות אשר לפום ריהם בהשכמה ראשונה אין מבינים היטב איך נוגע העניין היה לעבדא לפי מדגרתו, אף-על-פי כן באמת יש שם עצות נפלאות וההתעוררות נורא לשוב אליו יתברך ממקום שהוא שם. ואם תשים עינך ולבד שם היטב, בודאי תמצא גם שם עצות ודברים טובים לפי מדגרתך. כי

שיות הרין

בְּהָרְיוֹ זֶל הַם בְּלִילִית גָּדוֹל, וְכֹל תֹּרֶה וַתֹּרֶה בְּלִיל
מִכֹּל הַתֹּרֶה בְּלָה, וּמִכֹּל בְּנֵי אָדָם שְׁבֻעוֹלִים בְּכָל הַרְגָּא
וּזְרָגָא, מִן פְּכִילַת קָצָה הַעֲלִיּוֹן עַד פְּכִילַת קָצָה הַתְּחִתּוֹן.
הַינּוּ שָׁעַם בְּכָל תֹּרֶה וַתֹּרֶה וִשְׁיַחַה שֶׁלֹּו, יִכּוֹל לְעַבְדֵּד אֶת
הַשֵּׁם וַתִּבְרֹךְ הַגָּדוֹל בְּמַעַלָּה בְּתִכְלִית הַמַּעַלָּה, וּכֹן אַפְלוֹ
הַקְּטָן וַהֲפַחוֹת בְּתִכְלִית דִוְטָא הַתְּחִתּוֹנָה יִכּוֹל גַּם־בַּן לְשׁוֹב
לְהַשֵּׁם וַתִּבְרֹךְ וְלִמְצָא עֹזוֹת לְנַפְשׁוֹ עַל־יָדָיִךְ אַתָּה הַתֹּרֶה
בְּעִצְמָה, כִּי הַם בְּלִילִות נַפְלָא מָאָר:

קלב

בְּלִקּוּטִי חָלֵק רָאשׁוֹן סִימָן יַד (לקוטי מורה") המתחלה:
"תָּקֻעוּ וְכוּ, לְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם", זאת הַתֹּרֶה אָמַר
בְּשִׁבְטָ חֲנִכָּה. וְאוֹ בְּאֹתוֹ הָעַת נִפְטָר הַרְבָּה הַחַסִיד הַמְפָרָסָם
מוֹרָנוּ הַרְבָּה רַבִּי גָּדְלִיו וְצֶלֶב, אַבְבִּית־דִין דְקַהַלָּת לִגְיָין,
וְרַמּוֹ בְּאֹתוֹ הַתֹּרֶה הַסְּפָר לְהַרְבָּה הַגֶּל. כִּי הַכּוֹר אָוּ בְּתוֹךְ
הַתֹּרֶה מִה שָׁאָמַרוּ רְבוּתֵינוּ זֶל: "אֵין מְסִפְדִין בְּחֲנִכָּה"
(שִׁבְטָ כָא). גַּם אָמַר אָוּ שְׁעַבְשָׂו קָשָׁה לוֹמֵר תֹּרֶה, כִּי
בְּשִׁנְסְתָלָק צְדִיק קָשָׁה לוֹמֵר תֹּרֶה, כִּי בְּכָל צְדִיק וְצְדִיק יִשְׁׁלָמֵן
בְּכָל חָלָקוּ שִׁישָׁ לְבַהַתֹּרֶה, כִּי בְּכָל צְדִיק וְצְדִיק יִשְׁׁלָמֵן
בְּהַתֹּרֶה, וּבְשִׁנְסְתָלָק, נִסְתָלָק עַמְּכָל חָלָקוּ שִׁישָׁ לְ
בְּהַתֹּרֶה, עַל־בַּן קָשָׁה אָוּ לוֹמֵר תֹּרֶה.

שיות הרין

קסו

מה שבסות שם באות ד' על מאמר רבונינו ז"ל: "מפני מה תלמידים אין בנים תלמידים, על שלא ברכו בתורה תחלה" (נדרים פא), שמעתי מפיו ז"ל עוד בזה, כי הולדה נמשכת כפי המאכלים שאכל תחלה וכו', וצריך כל אדם לברך ולקדש את בחינת התחלתה, דהינו מה שהוא קדש להולדה, דהינו האכילה וכל עסוקיו וכו', עד שימוש הולדה בקדשה ובטהרה בראי. וזהו: "על שלא ברכו בתורה תחלה", שלא ברכו וקדשו בקדשת התורה את התחלתה, דהינו מה שהוא תחלה וקדם להולדה בג"ל. כי צריך לברך ולקדש את בחינת תחילת הולדה הגיל בה תורה, ואו יהיה גם בנו תלמיד-חכם וכן ג"ל:

קלג

מה שבסות בתורה המדברת מגדר אסור גולה וחמדה אפלו במחשבה (בשם ס"ט חלק ראשון). פרוש על הגזיל את חבירו, שפרש "יוליכנו אחורי אפלו למדי" (בבא קמא ק), דהינו למודי ה', הינו הבנים וכו' עין שם. שמעתי מפיו הקדוש שאמר שכ שמע שהיו לומדים בן הגمرا הגיל במקום ששמע:

שיות הרין

קלד

שיך לסייע ער"ה בלקוטי חלק ראשון, המתחלת: "דע שבל מצוה וכו' נעשה ממונה גור" וכו' עין שם. עתה שמעתי מאחר ששמענו גם-כן זה הענין מפי הקדוש, ובראש דבר יותר קצר. שאמר, שיש אחד שבר שלו אין יכול לדליק פיראמ איזה שעיה, והוא מחהפש עם הגר אותה שעיה שדוילק, ואחר-כך נכללה הגר ואין לו בפה לחהפש. ויש אחד שבר שלו דולק איזה שעיה יותר, ויכול לחהפש יותר, אבל אחר-כך נפסק. ויש שבר שלו דולק יומם אחד, ויש שדוילק עוד יותר ויותר. אבל יש אחד שיש לו הרבה גרות נפלאים באלו שדוילקים ומארים לעולם ועד ואינם נכבים לעולם, והוא זוכה לחהפש בגנין דמלכא תמיד לעולמי עד ולנצח נצחים אשורי לו. והנה מזה מובן שגם אנשים בשרים פשוטים זוכים בעולם הבא לחהפש בגנין דמלכא, אבל החפש שלהם הוא רק לפי שעיה כפי המצוות שלהם. ובודאי גם זה הוא זכה גדוילה ונפלאה מאד מאד, כי אפילו בשפח השגורה בגנין דמלכא איזה שעיה יוכל גם-כן למציא שם אוצרות נפלאים שיוכל לחיות בהם חי עולם הבא לנצח, אבל חיו יהיה רק כפי מה שימצא באותו השעה. אבל מי שזכה שעירות מצוותיו מארין ודולקין יותר ויותר, בודאי ימצא רב טוב בגנין דמלכא יותר ויותר, וכן כל אחד

שיות הרץ

קפט

ואחד מפני מה שגורות מצוותיו دولקון יותר. אבל הצדיק הנדרול זוכה לחפש תמיד בגנוזה דמלכא וגורות שלו לא יכפו לעולם ועד. ועוד יש בזה דברים בנו, ודי בזה:

קללה

דבר עם איש אחד שהיה רחוק מהשם יתברך מאר, ואמר לו שירגיל עצמו להתאנח על עגנו. ואמר אז התורה: "יש הכל אשר נעשה על הארץ" וכו' (בסיומו ק"ט חלק ראשון), שambil שם שעליידי אנחה שמთאנחין לשוב אליו יתברך, נפסקין מחייב הפטמאה ונתקשרין לחבל דקומה. וכן אמר אחר-כך עוד כמה תורות על אנחה שהיא יקרה מאד:

קלו

שיך להתורה: "מלא כל הארץ בבודו" (בלוקוטי חלק ראשון סיומו קע"ב). שמעתי מאיש אחד מאנשיו ששמע מפיו הקדוש בבואר יותר קצר. והענין, שהאדם צריך לבטל כל מדה ומדה עד שיבטל למורי אין ואפס. כי בתחלה צריך לבטל מדה ואת עד שתיה כלא מפש, ולאחר-כך מדה אחרת עד שתיה גמ-בן לא, וכן כל המדות עד שתיה

שיות הרין

בָּלֶם בְּלָא הִי. וְכִפֵּי מַה שְׁמַבְטְּלִין בְּלָמָדָה וּמְדָה כֵּן מַאֲיר
וּמַתְגָּלָה לוֹ בְּבוֹד הַ/. בַּי עַקְרָב הָאוֹר הוּא בְּבוֹדוֹ יְתָבָרָה, כִּמוֹ
שְׁפָתוֹב: "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְבּוֹדוֹ" (יחזקאל מ"ג). אֲךָ
בְּשְׁמַעְמִידִין דָּבָר גְּשֻׁמִּי בְּנִיגְדָּה דָּבָר רָוחָנִי עוֹשָׂה צָל, וְכִפֵּי
גְּשֻׁמִּית וּגְדָל הַדָּבָר שְׁעוּמָד בְּנִיגְדָּה הַדָּבָר כִּמוֹ כֵּן נָעָשָׂה צָל.
בָּגָן בְּשְׁמַעְמִידִין מַקְלָן נִגְדָּה אָור הַשְּׁמָשׁ עוֹשָׂה צָל קָטָן כִּפֵּי
מְדָת הַמְּקָל, אֲכָל בְּשְׁמַעְמִידִין דָּבָר גָּדוֹל יוֹתָר נִגְדָּה הַשְּׁמָשׁ
עוֹשָׂה צָל גָּדוֹל בִּyoֹתָר. וּכֵן בְּשְׁמַעְמִידִין בֵּית גָּדוֹל עוֹשָׂה צָל
גָּדוֹל יוֹתָר וּyoֹתָר, וּכֵן כָּל מַה שָׁגְדוֹל הַדָּבָר יוֹתָר, עוֹשָׂה צָל
גָּדוֹל יוֹתָר וּyoֹתָר. וְהַצָּל הוּא הַסְּתָרָה וְהַעַלְמָת הָאוֹר בִּידּוּעַ,
וּעַל-כֵּן כִּפֵּי מַה שְׁהָאָדָם מִשְׁקָע בָּאִיה מְדָה וּמְדָה כִּמוֹ כֵּן
עוֹשָׂה צָל נִגְדָּה אָור בְּבוֹדוֹ יְתָבָרָה, וּכֵמוֹ כֵּן נָעָלָם מִמְּנָנוֹ אָרוֹן
יְתָבָרָה. אֲכָל בְּשְׁמַבְטֵל הַמְּדוֹת וְהַתְּאוֹות, בִּפְנֵי הַבְּטוּל כֵּן
נִתְבְּטֵל הַצָּל, וּכֵמוֹ כֵּן נִתְגָּלָה אָרוֹן בְּבוֹדוֹ יְתָבָרָה, עד שָׂוֹכָה
שִׁיבְטֵל הַכֵּל לְגָמְרִי עד שִׁיְהָה הַכֵּל לֹא וְאַין וְאַפְסָם, וְאַוְ
יִתְגָּלָה בְּבוֹדוֹ בְּכָל הָאָרֶץ, בַּי לֹא יְהִי שָׁוֹם דָבָר שִׁיסְתָּיר
הָאוֹר וּשְׁיעָשָׂה צָל כֹּנְלָל. וּזהוּ: "מָלָא כָּל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ",
הַיְנוּ מִן "לֹא", הַיְנוּ בְּשׁוֹכוֹן לְבַטֵּל הַכֵּל בְּלָא מִמְּשָׁ, עַל יְדֵי
זֶה: "מָלָא כָּל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ". וּעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגָּלָה בְּבוֹדוֹ בְּכָל
הָאָרֶץ, בַּי אֵין דָבָר שִׁיסְתָּיר אָור בְּבוֹדוֹ יְתָבָרָה וּיְעַשָּׂה
צָל כֹּנְלָל:

כלה

שִׁיק לְהַתֹּרָה: "מֵעוֹת רָאשִׁירֶת בּוֹתָה" וְכֵי בְּחָלֵק רָאשָׁן
סִימָן ר"ד. וְסִפְרַ מִקְדָּם מַעֲשָׂה: שְׁנִי אֲנָשִׁים בְּנֵי
הַגּוּרוּם הַיּוּ בָּעֵיר אַחֲת, וְהִיא בְּינֵיהֶם אֲהָבָה וְהַתְּקִשָּׁרוֹת
גָּדוֹל. פָּעֵם אַחֲרֵ רָאָה אַחֲרֵ מִתְּהַמֵּם בְּחָבְרוֹ שְׁנִיטה מִדָּרֶךְ הַיְשָׁרָה
קָצָת וְעַשָּׂה אַיזָּה דָּבָר שֶׁלֹּא בְּהָגֵן, וְחַשֵּׁב מִקְרָה הוּא. אַחֲרֵ
כֵּה רָאָה אָוֹתָו שְׁעָשָׂה דָּבָר גְּרוּעִי יוֹתָר. אַחֲרֵ כֵּה רָאָה שְׁעָבָר
עַבְרָה מִמְּשָׁשׁ. וּמְאוֹ נִתְרָהכּוּ מִמְּנוּ וְהַפְּרִיד עַצְמוֹ מֵאָתוֹ. אַחֲרֵ
כֵּה בְּרֻבּוֹת הַיָּמִים בְּשִׂירָדוּ מִעֵל שְׁלֹחַ חֹתְּנָם שְׁנֵיהֶם,
הַתְּחִילָה זֶה שְׁעָבָר הַעֲבָרָה בְּגַנְּלָל לְעַלוֹת מִעֵלָה מִעֵלָה עַד
שְׁגַעַשָּׂה עָשָׂר גָּדוֹל, וְהַשְׁנִי הַגָּל נִעַשָּׂה עָנֵי גָּדוֹל. וְהִיא זֶה
בְּדָרְעָתוֹ מַתְּרִיעָם תְּמִיד עַל מְדוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבְּרָךְ. כִּי
אָמַר בְּלֹבֶז: הַלֹּא אַנְיִי יְדַע בְּעַצְמֵי שְׂחוֹעָר עַבְרָה, וּמְדוֹעַ
יִתְנַעַן לוּ גָּרְלָה בְּלָכְהָ. פָּעֵם אַחֲרֵ רָאָה בְּמָקוֹם אַחֲרֵ שְׂחוֹעָר
עוֹמְדִים בַּת אַחֲת וּמִשְׁמִיעִין קוֹל וּמִקְשָׁקְשִׁין בְּמִעוֹת הַרְבָּה,
וּנִתְקַרְבֵּ אלֵיכֶם, וְאָמְרוּ לוּ: אֶל תָּגַע בָּוּהָ הַמִּעוֹות בֵּי זֶה שִׁיק
לְאִישׁ הַגָּל הַיָּנוּ לְחָבְרוֹ הַגָּל. אָמַר: עַכְשָׂו הַגַּע הַעַת
לְשָׁאל, וּשְׁאַל אָוֹתָם: מְדוֹעַ גַּעַע לוּ מִעוֹת הַלֹּא בְּעִנֵּי רָאִיתִי
שְׁעָבָר עַבְרָה? הַשְׁיבָּו לוּ: מִיּוֹם שִׁירְדָּתָם שְׁנֵיכֶם מִעֵל שְׁלֹחַ
חֹתְּנָכֶם, מְאוֹ חָבְרָךְ קָבַע עַתִּים לְתֹרָה, וַיָּקְבַּל עַל עַצְמוֹ חַק
וְלֹא יַעֲבֵר לְלִמּוֹד בְּכָל יוֹם וּיוֹם כֵּה וּכֵה. אֲבָל אַתָּה אַינְךְ

שיות הרין

עוסק בתורה, ועל-כן נותן לחברך מועות, אף-על-פי
ש עבר ערבה. כי: "ערבה מכבה מצוה, ואין ערבה מכבה
תורה" (סוטה כא) "ז אין ערבה מכבה תורה" ראיי
tabot muo"t:

קלח

שמעתי מפי הקדוש בעית שדבר עמו מגדל העניין של
ספריו מעשיות מצדיקים, שנרכס בספריו
הקדושים (בשים לר"ד לקשי חלק א'). ואמר און, שהוא בעצמו
ויל, עקר התעוררותו לעובdot השם ותברך באמת היה
על-ידי ספריו מעשיות מצדיקים. וספר שכיבת אבו ואמו
הצדיקים ויל, היו שכיחים שם כל הצדיקים. כי כל
הצדיקים היו מצויים בקהלת מעויibo' מהמת שהוא מקום
הבעל-שם-טוב ויל, ורבים בכלם התחכסנו בבית אבו ויל.
ישמע הרבה מעשיות מצדיקים, ועל-ידייה היה עקר
התעוררותו להשם ותברך עד שזכה למה שזכה:

קלט

ספר לי אחד מאנשיו שפעם אחר ספר לרבני ויל שדברו
לו איזה שודך, ואמר האיש הנ"ל לפניו ויל ששם אין

שיות הרין

קענ

מקום לפניו. השיב לו: "בשיש להאדם לב של ישראלי, אך שיח אצלו מקום וכו', כי הלב הוא אלקות" וכו' וכו' (כמפורט בלקוטי תנינא סימן נ"ו):

קמ

בשאמר לי עניין הנרפס בלקוטי תנינא סימן פ"ו על פסוק: "מקוצר רוח ומעבדה קשה" (שמות ו), שעלה-ירדי קטנות אמונה צריכין לעבודות קשות וכו' עין שם, עמדתי לפניו במושתומם, ומחשבותי היו תמהים בעניין זה, כי נרמה לי שיש לי אמונה קצת. ענה ואמר בלשון גערה קצת, באומר: ואם יש לך אמונה, אין לך אמונה בעצמך ("האesti אין לך אמונה ניט"). והזכיר מיד מאמר רבותינו ז"ל: "בי מי בו ליום קטנות (וכירה ד) - מי גרם לצדיקים שיתובו שלחנם לעתיד לבא, קטנות שהיה בהם עצמן, שלא האמין בהם בעצמן" (סוטה מה). ורש"י ז"ל פרש שם בפישוטו - קטנות אמונה. אבל מדקודק לשון הגמרא שאמרו שם: "קטנות שהיה בהם", נראה מבאר דברי רבינו ז"ל, שucker קטנות האמונה שלhn היה בהם בעצמן. ויש לפירוש לפי זה שלא האמין בהקדוש ברוך הוא שהו טוב כלל, והם חשובים ונוראים בעיניו יתרה, ומחמת זה היה

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

בָּהֶם קָטְנוֹת, וַיְהִי הִיא עֲקֵר קָטְנוֹת הָאָמִינָה שֶׁלָּהֶם מִה
שֶּׁלָּא הָאָמִינוּ בָּהֶם בְּעַצְמָן. וַיְשִׁיבֵן גַּם פָּרוֹשׁ רְשֵׂי גַּם
כֹּן לְיהָ.

וַתַּכְלִיל הַמִּזְבֵּן מִדְבָּרוֹ, שְׁהָאָדָם אָזִיךְ שִׁיחָה לוֹ אָמִינָה
בְּעַצְמוֹ, שֶׁגַּם הוּא חֲבִיב בָּעֵינֵי הַשֵּׁם יַחֲבֹרָה. כִּי
לְפִי גָּדְלַת טֹבָתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יַחֲבֹרָה גַּם הוּא גָּדוֹל וְחוֹשֵׁב
בָּעֵינֵיו יַחֲבֹרָה. וְכָבֵר מִכְּאָר עֲנֵינָן זוֹה בְּפָמָה פָּעָמִים שָׁאַיִן זֶה
עֲנֵנוֹה לְהִזְהִז בְּמַחַיִן דְּקָטְנוֹת חַם וְשַׁלּוּם, וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ
הַרְבָּה מִהַּשֵּׁם יַחֲבֹרָה לְזֹופָת לְדַרְכֵי עֲנֵנוֹה בְּאֶמֶת וּכְיוֹן, עַזְן
בְּלִקְוּטֵי תְּנִינָא סִימָן ע"ב וְעוֹד בְּכָמָה מִקְומֹת (לִקְוּטֵי תְּנִינָא
סִימָן כ"ב). גַּם אַחֲרֵכֶד בְּסֶמוֹךְ אַחֲר שָׁאַמֵּר עֲנֵינָן הַגְּלֵל, הַגְּיעַ
רָאשֵׁה הַשָּׁנָה, וְאָמֵר אָז הַתּוֹרָה: "חֶרְדֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן" סִימָן ס"א
בְּחָלֵק רָאשָׁון. וְשֵׁם הַזָּכִיר עֲנֵינָן חָסְרוֹן אָמִינָה בְּעַצְמוֹ, עַזְן
שֵׁם בְּאוֹת ה' מֵה שְׁבַתּוּב שֵׁם: "וַיְשִׁיבֵן שִׁישׁ עַלְיָהֶם מְחֻלּוֹת
מִחְמָת שָׁאַיִן לָהֶם אָמִינָה בְּעַצְמָן" וּכְיוֹן:

קמא

בְּסִימָן צ"ב (לִקְוּטֵי תְּנִינָא), תָּקוֹן לְמִקְרָה לִילָה רְחַמְנָא לְצַלָּן,
לוֹמֵר עַשְׂרֵה קְפִיטָל תְּהִלִּים כִּמְבָאָר בְּסִימָן ר"ה
וּכְיוֹן, וְדֹע שָׁאַלְוּ הַם הַעֲשָׂרָה קְפִיטָל תְּהִלִּים וּכְיוֹן.

שיות הרין

קעה

דע אח, כי בתחילת אמר הוא ז"ל התורה הפתוחה: "תקון למקרה לילך", בנדפס בספר הראשון בסימן ר"ה. ובתחלת בעית שהחילה לגלוותה, לא הייתה לפניו און, אך השם יתברך ובנו ובאתי אצל סמוך מאד לאוთה העת שהחילה לגלוותה, וספר לי אחד בשמו התורה הנ"ל בפי מה ששמעה מפי הקדוש. ובתווך כך באותו השעה ששמעתי מפי אחר בשמו התורה הנ"ל, בתווך כך סיבב השם יתברך שדרשתי עמו מזיה, וחור ואמרה לפני בקוצר בנדפס כבר בסימן ר"ה הנ"ל. ובאותה העת שגלה התורה לא גלה או איזה קפיטליך לומר, רק אמר סתם, לומר עשרה קפיטליך תהלים לתקן הנ"ל. ושמעתי מפי הקדוש או שאמר, שהיה ראוי לננות איזה הם עשרה קפיטליך תהלים שצרכין לומר, אך איזה מהם עשרה קפיטל תהלים ישיאמרו הם תקון לזה, כי כל עשרה קפיטל תהלים איזה מהם, כלם הם בוגר עשרה מיני נגינה שהם תקון להנ"ל. ואו בעית שגלה התורה הנ"ל אמר בתחילת שתكون הראשון הוא המקונה, שצרכין לטבל במקונה (ואמר בוה הלשון: "אם ערשתי איז מקונה"). ולאחר-כך גלה התקון הנ"ל לומר עשרה קפיטל תהלים בנ"ל. גם פעם אחת אמר, שצרכין לחור מאד לטבל באותו היום שיחיה האדם בלתי טהור, ואפלו אם לא יוכל לטבל בפרק, על-כל-פנים יטבל באותו

שיות הרין

היום אפלו לפנות ערָב, כי אַרְיכֵין לֹהֶר מָאֵד לִטְבֵּל בָּאוֹתוֹ
היום דִּיקָא (ועין בסוף ספרי מעשיות שאמר, שטוֹב מָאֵד לִטְבֵּל תְּכֵפָה וְמִיד
וכו' עין שם).

אחר קד אחר שעברו קרוב לאربعה שנים, ומה שעבר
באלו הימים יקצטו ריבות ריעות בספר, וכבר היה
לו החולאת שלו שנסתלק ממנה, וכבר חור מלעומברג. פעם
אחד בחורף שכוב על מטהו, ואנחנו עמדנו לפניו, והתחליל
לדבר מעניין העשרה קופיטל תהלים שם תקון להניל. ואו
צוה עלי לכתב על העיר הפסוקים שמרמו בהם העשרה
מיינ גנינה שם תקון להניל. וישבתי לכתב, ומפיו יקרא
אליל גנלה לי הפסוקים, וכתבתי על הספר כאשר הם
נ代表大会 (בלוקוטי תנינא סימן צ'ב הניל). ואו גלה דעתו, שרצונו
לגלות פרטים אויזו הם העשרה קופיטל תהלים שצרכיהם
לומר באותו היום. והינו עומדים ומצפים שיגלה לנו, ולא
זכינו מיד. אחר כך נסענו מכאן. ואחר כך הייתה אצל
באיזה שבת, והזמין השם ותברך שראיתי בעני בתיבת ידו
הקדושה שכבר רשם לעצמו העשרה קופיטל תהלים
שצרכין לומר, אך לא היה מדרך ארץ שאכח בתבירותו
בעצמי בלי רשותו. ורציתי להפסיק במוחי בעלפה, ולא
יכלתי מהמת אימת רבינו יקפיד, כי באתי לחדרו ומצאתי
בתבירותו הניל והסתכלתי בו בלי רשותו (בי המעשה

שיות הרין

קע

הזאת הייתה בשבט פרשת שקליםים שניתת תק"ע לפרט-קטן, שהוא ו"ל יצא מהדרו ונכנס לבית הגדור של בעת קריית התורה, ואו נכנסתי בחדרו וראיתי בתבידיו הנ"ל). ולאחר מכן ביום ראשון בעית שלקחתי רשות מאותו לשוב לביתי, וברתי עמו ושאלתי מפניהם שינלה לי עשרה Kapoor הפל הנ"ל, כי ידעתني שכבר הם נרשמים אצלם בג"ל. ולא רצה, ואמר שיתיה עת אחר לזה, והלכתי מאותו.

אחר לכך סמוך לאotta העת בעית שהייתי אני בביתי בגעמروب, או גלה העשרה Kapoor תהלים לפני הרבה דפה ברסלב ולפני חברי רבינו נפתלי מגעמروب, וזה אותם לעדות על זה. וכך אמר להם: היהון בענין זה היוציא (היש ענן מקרה לילה חם ושלום) נלבדים בודאי שלשה חלקו העולם, אני לוקח אתכם לעזרות, ותרעו, שאלו העשרה Kapoor תהלים מועילים מאד מאד לתקוון קרי, והם תקוון גמור ימושיל מאד מאד. ויש מי שיקרה לו על ידי רבוי אכילה ישתייה, או על ידי חלה ועייפות, או על ידי שאינו שוכב בראוי, וכל זה אינו כלום (והוא כמו תנווק שמשתין בשנה). גם יש ששומרים אותו מלמעלה ונצל מן המקרה, או שהמול שומר אותו ונצל. גם לפעים נרמה להאדם בשנה בחלום באלו הוא נופל, ולאחר מכן מתעורר משנתו, גם זה מן השמים שמצילין אותו מזה. רק מי שיקרה לו חם ושלום

שיות הרין

מחלוקת הרהורים, מזה נבראים ממש קליפות חם ושלום במאיר בספרים (ויהר בראשית יט). אבל מי שיאמר באותו היום אלו העשרה קפיטל תהלים, בודאי יתכן בוה מאיד מכך. וכמה וכמה צדיקים גודלים שרצו לעמוד על עניין זה, ונתקנו למציא ליה תקון גמור, וקצתם לא ידע כל מהו עניין זה, וקצתם התחילו לדע קצת בעניין תקון זה, ונסתכלו לעולם באמצע עוסקם בוה ולא גמור. ולי עור השם יתברך שוכתי לעמוד על זה בשילות. ועניין תקון זה על ידי אמרת העשרה קפיטל תהלים הנ"ל הוא דבר חדש לנמרי חדש נפלא, כי הוא תקון נפלא ונואר מאד מאיד (עין למטה). וכי שיזכה לילד למקונה ואחר-כך יאמרם בודאי מה טוב, אך אפלו אם היא אנו שאי אפשר לטבל, בנז שהוא חולה או שהוא בדקה, אפה-על-פריכן אם יאמרם אשרי לו, כי הם תקון גדול ונואר מאד. ואם יאמרם בכוננה בראי בודאי מה טוב, אך גם האמירה עצמה מסג' מאד. אמר: כי לא נודע זאת מיום בריאות העולם, מסתמא הייתה רוצח לבטל זאת לנמרי, אך אי אפשר זאת לא בגשמיota ולא ברוחניות. בגשמיota אי אפשר, כי היה צריך לבטל ולשנות הטבע של כלויות בני הארץ בתמורות, וזה דבר שאי אפשר. כי אפלו משה רבנו עליו השלום וביציא, שבittel הטבע היה רק לפיו שעה ובדבר פרט, בנז קריעת

שיהות הרין

קעט

ים סוף או בקיית הירון וכיוצא שהוא רק לפי שעה. אבל לבטל הטענה של כלויות בני אדם, כי כל אחד ואחד בהכרה לבטל ולשנות הטענה עצמו, וגם ציריך לבטל ולשנות הטענה תמיד, וזה דבר שאין אפשר, וגם ברוחניות אין אפשר וכך. אך העשרה קפיטל הם דבר נפלא ויקר ומוועיל מאד. גם יחר אותם לעודות ואמר שניהם כי ימלאו ימי, אוי אחר הסתלקותם מי שייבוא על קברנו, ויאמר שם אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל ויתן פרוטה לצדקה, אףלו אם גדרו ועצמו עוננותו וחטאינו מאד מאד חם ושלום, אוי אהאמץ ואשתדל לארכ ו לרחב להושיעו ולתקנו וכו'. ואני חזק מאד בכל הדברים שלי, אך בזה אני חזק ביותר, שאליו העשרה קפיטל מוועילים מאד מאד. ואלו הן העשרה קפיטל תהלים: ט"ז ל"ב מ"א מ"ב נ"ט ע"ז צ' ק"ה קל"ז ק"ג, כאשר כבר נרפסו כמה פעמים ורק בספר "ספרוי משניות" נרפסו בפעם הראzon בטウות הקפיטל של קל"ז על ידי עוזה המרפאים ומישם נתפש הטועות בכמה ספרים וסדורים שהעתיקו מישם. ויאמרם פפדר שהם בתוכים בתהלים. ואמר שהוֹא תקון הפללי. כי כל עברה יש לה תקון מיוחד אבל תקון הנ"ל הוא תקון הפללי. גם אמר או שענין הנ"ל של אלו העשרה קפיטל תהלים יאמרו ויגלו בפני הפל. ואמר: אף על פי שהוא דבר קל לומר העשרה קפיטל תהלים, אף על-

שיות הרין

פירנן גם זה יהיה בבד מאד לקרים. וכן נתקיים עתה בעזוניותינו הרביה, שמחמת רבוי המקלה רב החמן רחוקים לקרים זאת. והוא זיל הודיע כל זאת מקדם, ואנחנו עשינו מה שمطل עליינו להודיע התקון לכל הפתיע להתקון, וכל אחד הטוב בעינו יעשה, השומע ישמע והחרל יחדל, ואנחנו את נפשנו הצלנו.

ומה שהרב בעל המחבר "ספר תקון שבת" מביאם בשם ספר "עזרה הלולים", זה אין. כי יזרידי הקורא עין נא בספר "תקון מועד", ותראה שמובאים שם בפרוש בשם רבנו הרב רבי נחמן זיל, וכן בכמה ספרים יש שמובאים שם בשם רבנו זיל, וגם נס נא וחפש בכל הספרים שמובאים שם שלא בשם רבנו, ותראה שבלם נדרפסו אחר פטירת רבנו זיל, שנפטר תחילת תקע"א בחול המועד ספות. ואפשר שהרב הנ"ל וכיוצא מפה תשוקתם לזכות בהם את הרבים בתקון גדול ביה, וידעו שיש שגמץאים מתנגדים וחולקים על רבנו זיל, על-פני קיומו בנסיבות מאמר חז"ל: "שמתר לשנות ברכבר השלום" (יבמות סה), ובפרט ברכבר גדול ותקון ביה. ועתה בין תבון שצדקו הנאמר לעיל שהם תקון חדש לנMRI ולא ידע מזה שום נברא מימות עולם. ותאמרים בשם רבנו זיל, ב כדי ששפטותיו יהיו הובאות וכו' (סנהדרין ז), אשר כל העדיקום

שיהות הרץ

קפא

מהתגעגעים לזה, ומה אשר אלצוני לגלות כל הנ"ל. זוכתו
יעמוד לנו, ומכל פגמיינו וצרותינו יתקינו ויושענו אמן
כן יהי רצון:

קמב

(שיך למה שאמר רבנו ז"ל על פסוק: "אָזְרֵעַ אִמּוֹנָה בְּפִי" (תהלים פ"ט)
שעקר האמונה תולח בפה של האדם וכי בלקוטי תניינא סימן מ"ד):

ראה זה מצאתי מכתב יד החברים בבארור יותר קצת, וזה
לשונו: בsharp לאדם ספקות באמונה הבורא ותברך
שםו, יאמר בפה מלא: אני מאמין באמונה שלמה שהוא
יחיד ראשון ואחרון. כי ידוע שישיר הרע נמשך מגבורות
הণפולין, ויש גבירות דקדשה שבחם ממתקים הגבורות
דקלפה והברור הוא בחינת גבירות דקדשה כמו שבחות;
"גבורתך ידברו" (תהלים קמ"ה), נמצא כיש אמר אני מאמין
בג"ל הוא גבירות דקדשה, וזה הוא ממתקיך את הספקות
שהוא בחינת גבירה דקלפה. וזהו שאמרו בגמרא (ברכות ה):
"לעולם ירגע אדם יציר טוב על יציר הרע", דהיינו שבגבורות
דקדשה ממתק גבירות דקלפה והוא שאמרו בגמרא:שמי
שרוצה שלא יהיה רגון יהיה דברו בנהת. נמצא שהדבר
בנהת הוא אינו כלכד רגונ, והשתיקה משתק הרגונ, אבל

הדברור בפה מלא הוא בוחינת רגע שהוא בוחינת גבורה בג"ל:

קמג

(כתב יד חכרים והוא שיד לסימן רם"ג לקוטי בחלק ראשון)

כ"י יש שני מיני אכילת הבהמות. דהיינו, שיש אדם שאוכל בתאה גדולה כבהמה, והמאכל הוא מאכל אדם, ויש אדם שאוכל באדם אבל המאכל אינו מאכל אדם, דהיינו, שהניצוצות לא נתבררו כל-כך שראוי לאדם, אלא הוא מאכל בהמה. וזה אומר מימי המأكلים האלו בא לידי חלי הקדחת. וזה שפטוב: "הריבת אנווש לר אשנו" (תהלים ס"ו), דהיינו בשאנו במדרגה קטנה שאדם גדול ממנה, שאנו אוכלים משני המأكلים הנ"ל, או: "באנו באש ובמים", הינו קר וחם, דהיינו קדחת. ואפליו הרופאים אומרים גס-בן כה, שקדחת בא מן מאכל יותר. וזה בנסיבות, וברוחניות גס-בן כה. כי כשהאדם הוא בבחינת דעת, או יש בו אהבה ויראה דקדשה. וכשנופל חם ושלום מבחינת דעת, או נופל לאהבה ויראה הנפילה. וכי אדם אוכל אחד משני המأكلים הנ"ל הוא נופל מבחינת דעת. כי: "モתר האדים מן הבהמה אין" (קהלת ג'), הינו בבחינת דעת, בוחינת: "החכמה מאין תמצא" (איוב כ"ח). נמצא בשאכל מאכלים

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

קפנ

כֶּאֱלֹה הוּא בְּחִינָת בְּהָמָה, וַיַּנְפֵל מִבְחִינָת דִּעָת וַיַּנְפֵל בְּאֶחָבה
וַיַּרְאֶה הַגְּפִילָה. וַיֹּהֵי שְׁפָתָו כְּפָ "הַרְבָּת אֲנוֹשׁ לְרִאשֵׁנוּ", הַיָּינוּ
כֹּנְלָל, אָזְיוּ: "בָּאָנוּ בְּאָשׁ וּבְמִים", דַּהֲיָנוּ בְּאֶחָבה וַיַּרְאֶה
הַגְּפִילָה:

קָמָד

בְּשֶׁבָּא מַלְעַמְבָּרג, וְהִיא עֲדֵין הַחֹלָאת שָׁלוֹ, דַּהֲיָנוּ הַהוּסֶט
(שְׁעוֹל) מִתְגָּבֵר עַלְיוֹן, וְאוֹ הִיא נָסַע בַּמַּעַט בְּכָל יוֹם
לְטַלֵּיל סָמוֹךְ לְעִיר לְרִפְואָה, וְשָׁאָר בְּנוֹתָ נָרוֹאֹת שְׂהִיה לֹו
בָּזָה. וְשָׁמְעָנוּ מִפְיוֹ הַקְדוֹשׁ אוֹ בְּדַרְךָ הַטִּזְוֵל בְּפָהָה תָּרוֹת
וּכְמָה שִׁיחוֹת וּסְפּוּרִים נְפָלָאים וּנְרוֹאִים. גַּם הַמְאֻמָּר
הַמְתִחְיֵל: "דַּע בְּשַׁאֲחָד מַחְפֵלֵל בְּשָׁדָה", הַגְּאָמָר עַל פִּסּוֹק
(בְּרָאשָׁית כ"ד): "וַיַּצֵּא יִצְחָק לְשׂוֹחֵן בְּשָׁדָה" וּכְי' (כְּלֹקוֹטִי הַנִּינְיָא
סִימָן י"א), נִאמֵּר גַּם-בֵּן אוֹ בָּעֵת שָׁנְמָעָנוּ עַמּוֹ לְטַלֵּיל. וּעֲמַדְנוּ
בְּשָׁדָה אֶחָד וּירְדָנוּ מִהָּעֵגָלה, וְהִיא עֲדֵין יוֹשֵׁב עַל
הָעֵגָלה וּעֲמַדְנוּ סְבִיבָוּ. בְּתוֹךְ כְּדֵי הָגֵיעַ שָׁעַת הַמְנַחָה, וְהִיא
רֹצִים לְהַחְפֵלֵל שָׁם, אוֹ אָמֵר הַתּוֹרָה הַגְּלִיל. וְהַעֲנִין שָׁם:
שְׁבַשְׁמַתְפֵלִין בְּשָׁדָה אוֹ כָּל הַעֲשָׂבִים וּכְי' נְכַנֵּין לְתוֹךְ
הַתְּפִלָה וּכְי' עַזְן שָׁם. וְאָמֵר אַחֲרֵיכֶם, שְׁבָמוֹ שְׁאָנַחֲנוּ
עַומְדִים סְבִיבָוּ הוּא רֹאֶה כָּל הַעֲשָׂבִים, אֵיךְ כָּל עַשְׂבָּה וּעַשְׂבָּה

שיות הרין

דוֹחַק עָצָמוֹ לְכָל אֶחָד וּאֶחָד מִהֻּמְדִים שֶׁם בְּרִי לְעַלּוֹת
וְלֹכְנָם בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ בְּפִי הַמִּבָּאָר בְּתוֹרָה הַגְּלִיל.

גם ההתורה של "אייה מקום כבוזו" על פסוק: "וַיֹּאמֶר הָשָׁה
לְעוֹלָה" (בראשית כ"ב) בבְּסִימָן י'ב, והתורה על מאמר
"מַאֲטָעֵמָא גַּמְלִי זּוֹטָר גַּנוּבָתִי וְתוֹרָא אַרְוֹכָא גַּנוּבָתָא"
(שבת עז:) המוחילה: "אַלְוַי הַמִּתְפָּאָרִין בְּגַדְולָות" בבְּסִימָן ט'ו,
והתורה המוחילה: "הַקְשֵׁו מִפְנֵי מָה כִּשְׁאָחָד מִבְקָשׁ פָּרָגָה"
וכו' בְּסִימָן ט'ז, כֹּל זה ששְׁמַעַנוּ על ההדרך בשעת ההטיול
ועד שָׂאֵרִי תּוֹרוֹת. וכֹּל הַמְאָרִים הַגְּלִיל ומה שנִאָמֵר על
בריחא רעהה, וכֹּל מָה שְׁשַׁמְעַנוּ או על ההדרך, הכֹּל מִקְשָׁר
ומִרְמָנוּ בְּמַאֲמָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז'ל בְּאַפָּדָה הַפְּלִיאָה שְׁשָׁאל רַבִּי
יהוֹדָא לְרַבִּי זִירָא בְּעֵת שְׁהִי בְּרִיחָא רעהה "מַאֲטָעֵמָא
תְּרִינְגּוֹלָא מְדָלִי עַיְנָא" וכו', ושְׁמַמְרָנוּ כֹּל זה:

כמה

בשׁדרבר עמי וגליה לי הדרך לעשות מהתורות תפלות
בנרכפם (בלקווטי תנינא סימן כ'ה), אמר לי שׁטוב לכתב
לעצמו התפלות. ואו ראיתי והבנתי בתנוועותיו הקדושות
שהוא דבר נפלא ונורא מאד מאד בעשות מהתורות
תפלות, וכמו שאמר, שניעשן מזה שעשוועים גודלים

שיות הרין

קפה

למעלה וכו'. גם פעם אחת היה מדבר עם אחר, והיה מתגעגע מאד **שייעשו מהთורות תפלות**, ואמר: אני חפץ מאד **שייעשו מהתורות תפלות** אך אין ידוע למי מוסרים זאת.

ופעם אחד ראה לי בספר אחד **שהיה אצלו שנתחבר בסמוד הנקרא "יד הקטנה"**, ובסוף מבאר שם בכמה עניינים בלשון תפלה, שמדובר להשם ותברך ומתחילה כל עניין אלקי וכו', אלקיו וכו'. לקרוא אותו וצוה לעין בו בפניהם, ורמו לי או במדבר, ראה שהוא המחבר מדבר בכמה עניינים מדרושים להשם ותברך בלשון תפלה. ורמו לי **שתשיקתו מאד לעשות בן מתורותיו הקדושות, לעשות מכל התורות תפלות**. כי בן היה דרכו לרמז על דברים גבוהים על-ידי דברים קטנים, מחתמת **שהיה קשה לו לבאר דעתו בפרוש מגדר הקטרוגים והמנויות**, ועוד ממה טעמים, על-בן רמו ברכיים נפלאים כדי **שהאדם בעצמו בין דעתו מאליו אם ירצה**. ויש בזה עניינים נפלאים בהנחהתו עמי בכמה עניינים ויאפשר לבארם.

גם אמר, **שבשעוזין מהתורות תפלות נעשים מזה שעשועים גדולים למעלה שלא עלו לפניו ותברך שעשועים גדולים באלה מימות עולם**, בנדפס כבר

בהקדמת הפלות. יותר מזה חקנו בוה עליידי השיחה הקדושה שפה עמי אחר אמרת התורה: "בראשית לעיני כל ישראל" (לקוטי תנינא ס"ז), מבואר לקמן (ספון ק"ו):

קמו

שיך להתורה: "קשייא ראשיתבות שמע יהוה קיזלי א'קרא" (בלקוטי תנינא ספון מ"ט ו"ו). קדם תבת: ועל כל פנים השם יברך שומע קולו שזה ישועתו, שנראה לי שחרר שם. והעיקר כי הצעקה בלבד בעצמה הוא בוחנת אמונה, כי אף על פי שבאים עליו בפירות גדרות וקשיות, עם כל זה מאחר שצועק על כל פנים בלבד, בודאי עדין יש בו ניצוץ ונתקה מהאמונה הקדושה. כי אם חם ושלום לא היה בו עוד שום נתקה מהאמונה כלל, לא היה צועק כלל. נמצא, שהצעקה בעצמה הוא בוחנת אמונה, והבן זה. וגם עליידי הצעקה זוכין לאמונה, הינו שהצעקה בעצמה הוא בוחנת אמונה פג"ל, רק שהאמונה הוא בקשות גדור, ועל-ידי הצעקה בעצמה יכול ליפול לאמונה, הינו להעלות ולניד את האמונה עד שישתלו הכספיות ממנה. ואפלו אם אין זכה לו עדין, אף על פי כן הצעקה בעצמה טוב מאד ובג"ל:

שיות הרין

קפו

קמו

שמעתי מאיש אחד מאנשינו שאמר, שקדם בספר רבנו ז"ל המעשה של המלך שהיה לו בן שבלו מאבנים טובות הנרכשת (בספורי מעשיות מעשה ה'), אמר קדם בספר: אני יודע מעשה שיש בה כל השם של מ"ב, ואחר-כך ספר זה את המעשה. ואפ-על-פי-כן אין לנו יודעים אם זאת היא המעשה של השם מ"ב. גם אני שמעתי מפי הקדוש לפניו כמה שנים שאמרה, שהבעל-שם-טוב ז"ל היה יודע מעשה שהיה בה השם של מ"ב. ודבר עמי או מהשם של מ"ב, ושאל אותו למצא פרוש בלשון לעו על שתי אותיות ר' צ' שנמצא בשם הנ"ל, ולא יכולתי למצא. ובפני המובן היה שבר יודע סוד כל השם הנ"ל, רק שתי אותיות אלו ר' צ' הנ"ל עדין אין יכול להזכיר בתוך הענין שהיה רוץ להלביש בו שם הנ"ל:

קמה

ובספר המעשה של בעל תפלה הנרכשת בספר המעשיות (מעשה יב), שאל אותו אחר-כך, מי ספר המעשה שהיה כתוב ב"הקרואיניקום" [ספריו וכרונות] שלהם מענין הפתות שנעשו בעת שהיה רוח סערה בעולם וכי? השיבו לו, שזה ספר אחד מהగבורים של הנבור

להבעל תפלה במברא שם, ונגע בראשו שכן הוא. והבננו מדבריו שיש בזה מכון גדול מאד, מה שדיקא אחד מהగורמים ספר זה. ומה תלמוד שבעל דברו ודברו של המעשיות יש מכון גדול מאד מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב (המשך בתוי מותרין סימן סב):

קמט

המעשה של השבעה בעטליים הנדרסת בספר המעשיות ספר ומה ימים, ובכל פעם ספר עני השידך לו שספרו ממנו, שעלי ידי זה התחיל לספר המעשה.

בתחילה התחיל בלילה שבת קדש על ידי הטהרי (טבק) נשלח מאיש מאנשי שלומנו, ונזכר בהאגרת ששלחתו אני לחבריו שהגיע לידי זיל, וכתבתי לו שיהיה בשמחה. או דבר מזה, וענה ואמר: אני אספר לכם איז פעם אחת היו שמחים [ושמעתי שאמר או בזה הלוון]: מה אם יוקעים איז לשם מתוך מרה שחורה, אני אספר לכם איז פעם אחד היו שמחים וכו'), והתחיל לספר המעשה. בספר כל התחלה המעשה עד סוף המעשה של יום ראשון של הבעטלי שחה עורה. וכל זה היה בלילה שבת קדש, ואני הייתה או ביתי בגערוב. ולאחר מכן ביום שלישי בא חברו לבתו, וספר לי מעשה זה, ועמדתי מרעד ומשתומם. כי אם

שיהות הרין

קפט

אמנם כבר שמעתי ממענו מעשיות נראות הרבה, אבל מעשה בזאת עדין לא שמעתי מפיו הקדוש מעולם. ואחר-כך נסעה לשם ובאת לבית רבנו ז"ל, בעת שהיה סגור בחדרו בבר. ובבקר שהויא يوم רביעי נכנסתי אצליו ודברתי עמו הרבה, וספרתי לו מעשיות מהעו"ל ששמעתי בסמזה. ואחר-כך דבר עמי מען המעשה הנ"ל בספר בלבד שבת קדש, ואמר שהויא חפץ מאד לירע (כלומר לספר) הפטוף, דהינו מה שנעשה בכל שבעת ימי המשתה, וגם כל סוף גמר המעשה של הבן מלך שקבל המלוכה מאביו בחיו, שמענו התחיל הספר. ואמר לי אוז, שבן בכל יום ויום מז' ימי המשתה בא בכל יום אחד מהשבוע בעטלים וברכם ונתן להם מתקנה לדרכו וכו'. גם ספר עמי מסדר הספר של הוקנים בעלי הזיכרון שלא שמעתי העניין בספר בבאור יפה מפי חבריו, ובאר לי הוא ז"ל בעצמו קצר בספר. וגם דבר עמי מען מה שהתפאר העור שאינו זוכר כללום (בלשון אשכנו: "איך גידין נאר נישט") - שיפורשו "איך גידין נאר נישט", שזכור בשערין לא היה שום הוויה וכו', והתפלא על זה. ואחר-כך היה נכסף מאד שיתחיל בספר ביום השני ולא עלתה בידיו, כי בתוך כך בא המשרת שלו, ואמר: רבוי הגיעו ומון סעדיה וערך השלחן לפניו לאכל, והברחתיו ליצאת מלפניו. אחר-כך אחר שישן מעט אחר

שיות הרין

אכילהו, אחר-כך חורתי ונכנסתי אצל ועמדתי לפניו
וספרתי לפניו כמה דברים מענייני העולם, והרב
מבהיריטשוב שהיית או בסמוך שם. ובררתי עמו מעניין
שבלם מלאים ראות וחסרוןות הרבה, שבכל העשירים
הגדולים חסר להם הרבה מאד לכל אחד ואחד וכו'。
אחר-כך עניתי ואמרתי לפניו פסוק זה: "גם את העלים
נתן בלבם מבלי אשר לא ימציא אדם את המעשה אשר
עשה אלקים בראש ועד סוף" (קהלת ג) (עמ' פרוש רש"י). ענה
הוא ז"ל: הלא זאת הוא המעשה שלנו. ותכה שאל: היכן
אנו עומדים בהמעשה? וגבלה תכף מרוב הכתופין שהיה
לי לשמע זאת, והשבתי לו בבהלה שאנו עמידים ביום
השני, ענה ואמר: ביום השני חזרו ונתרגעו וכו'. וספר אzo
ביום רביעי כל המעשה של יום השני. ואחר-כך בليل
שבת קדש, המעשה של יום שלישי ורביעי, ואחר-כך ביום
ראשון המעשה של יום חמישי, ואחר-כך ביום שלישי
שלמחריו המעשה של יום שני. ואחר שספר המעשה של
יום שני עמדנו לפניו, וספר לפניו איש אחד מאנשיו איזה
מעשה, ענה ואמר: הלא זה הוא מעنى המעשה של יום
החמישי. ואמר, שנראה שהעולם מספרים ממעשה שלו.
והיה רוצה מאד לספירה, אך לא זכינו שספרה או ישב
לא ספרה עוד:

שיות הרין

קזא

קנ

פעם אחת אמר: אצל מי שאינו לוקח ומקבל ממון וכיוצא
אני נותן לו, כי בזה שאין מקבל אני נותן (והוא עניין
המבהיר בהמעשה של יום הששי מהשבעה בעטליים,
שהתפאר אחד את עצמו בנטאות הכה שיש לו בידו
עין שם):

קנא

המעשה של יום שלישי ורבייעי ספרليل שבת קדש
כפ"ל. והוא באותו העת היה נכה הילד מטול על
ערש דוי, והיה לו צער גדול מזה, כי חלו היה כבד עליו
מאוד. בפרט שפטו הצדקות מרת אידיל תחיה, אם הילד
הג'ל, היה לה צער גדול בנים מאד רחמנא לאצלו, השם
ישמרה מעטה. והוא זיל נכניםليل שבת קדש וישב על
השלוחן בצד, ולא נתמהמה בסעודה זאת כלל. ותבר
ברכנו ברפת המzon קדם שהתחילו העולם לנכנים אליו
בדרכם תמיד. אחר כך אחר ברפת-המן נשאר יושב על
שולחן הקדוש, ופתח פיו הקדוש והטהור והנורא, ואמר
או שיתה נפלאה ונוראה שהיה בה תורה קדושה, ברכנו
תמיד ברב שהותינו הקדושים, וכל השיתה הייתה שיכת
לצערו הנדרול שהיה לו, ובברכה שדבר או מעין הלב

שִׁיחָה תְּרֵין

שְׁרוֹדְפִין אֶתְתוֹ וּכְךָ. וַאֲחַר־כֵּךְ בַּתּוֹךְ אֶתְתוֹ הַשִּׁיחָה עֲנָה
וַיֹּאמֶר: אֱיךָ אָנוּ עוֹמְדִין בְּהַמְעָשָׂה? וַתַּכְּפֵן נִבְהָלָנוּ וַהֲשַׁבְּתֵי
לוּ בְּבָהָלָה בְּאִיכָּה וּבְירָאָה שֶׁאָנוּ עוֹמְדים בַּיּוֹם הַשְׁלִישִׁי.
וַתַּכְּפֵן עֲנָה וַיֹּאמֶר: בַּיּוֹם הַגֶּן חִזּוּ וּנוֹכְרוּ הַזֹּוג הַהָּא אֵיךָ
לוֹקְחוּן וּכְךָ (בְּנִרְפֵּס שֶׁם) וַסְּפֵר בְּלַהֲמָעָשָׂה שֶׁל יוֹם הַשְׁלִישִׁי,
וַיֹּשֶּׁם מִבְּאָר קָצֶת מַעַיִן שְׁסִיפֵּר קָרְם. וַאֲחַר שְׁפִים הַמְעָשָׂה
שֶׁל יוֹם הַשְׁלִישִׁי שְׁנַעַשָּׂה שֶׁם שְׁמָחָה וּכְךָ, אוֹ אָמַר בָּזָה
הַלְּשׁוֹן: "זִיְּאָ הַאֲבִין אֲהָה הַילְּוָא גִּיטָּאָן" [יש להם שמחה גודלה],
וַאֲחַר־כֵּךְ תַּכְּפֵן סְפֵר הַמְעָשָׂה שֶׁל יוֹם הַרְבִּיעִי. וַתַּכְּפֵן
בְּשִׁגְמָרָה, תַּכְּפֵן וּמִיד נִסְתַּלֵּךְ מִהְשָׁלְחָן בְּזָרִיזָות. וַמְחַמֵּת
שְׁהִיִּתִי טָרוֹד בְּדָעַתִּי מַאֲדָל לְחֹזֶר הַשְׁתִּי מַעֲשָׂיו הַגְּוֹרָאות
מִיוֹם הַשְׁלִישִׁי וַיּוֹם הַרְבִּיעִי, וַתַּכְּפֵן חֻרְתִּי אֶתְתָּם עִם אֲנָשִׁים
שְׁהַיּוּ שֶׁם לְבָל נִשְׁבַּח דָבָר מִהָּם, וַמְחַמֵּת זֶה נִשְׁבַּח מִמְּנָיו
בְּלַהֲמָה הַקְּדוֹשָׁה הַגֶּל שְׁדֵבֶר מִקְדָּם, חַבֵּל עַל דָּאָבְדִּין
(פְּנִידְרוֹן קִיא), שִׁבְחָה וַתְּהַלֵּה לְאַל חֵי עַל הַגְּשָׁאָר לְנוּ, שְׁזָכִינוּ
לְזִכְרָה וְלִרְשָׁם הַמְעָשָׂיו הַאֲלֹו, אֲשֶׁר אָפְלוּ לִפְיֵי מַעַט
הַתְּנוֹצָצָות שְׁבָלְבִּי אֵין לֵי בְּלֵי הַדָּבָר וַהֲפִתְּבִּיכָה לְדָבָר
מִפְּרָאָות נִשְׁגָּבוֹת מַעַלְתָּם.

אַחַר כֵּךְ בַּיּוֹם שְׁלִישִׁי, וְאֵוֹ הִיה סְמוֹךְ לְפִסְחָה, וַיֵּצֵא מִבֵּיתוּ
מַחְמַת שְׁהַיּוּ מִטְּבִיחָם הַבַּיִת בְּטִיטִית לְצַרְךָ פִּסְחָה, וַיָּכַנס
לְבַיִת הַרְבָּה וַיֹּשֶּׁם עַמְּדָנוּ לִפְנֵינוּ. וְאַנְיִ זַכְרֵר אֵיזָה עַנְנִין סְפִּרוֹ

שיות הרין

קג

לפניהם הייתה לו איזה שכות מעת לאיזה עניין של המעשה של יום ששי, ועל-יריה ספר כל המעשה של יום ששי, ואחר-כך ספר לפניו אחר וכך בג"ל. והנה אז היה סמוך לפסק בג"ל, ולדעתי מرمז שם סוד קריית ים סוף בעניין העשר חומות של מים. ועןblkות הלוות ביריה הלכות ביריה הלכות תולעים (להלן ד') שם מבאר העניין מה שהAIR ה' ענייני בותה.

הבל, שבכל מעשה שספר נתגלה הספר על-יריה איזה שיכחה שהיה משיח ודבר עמו מספורי העולם, ובתוד כך התחיל לספר מעשה על-יריה שנמצא בהספר איזה דבריים שהיה להם איזה שכות להמעשה שהיה בלבו, וזה היה בחינת אתגרותא דلتתא להמשיך השנות אלקות שהלכיש בתוד אותו המעשה. וכן היה אצל כל מעשה ומעשה, וכן אצל בפה תורות שנגלה שלא בעת הקביע לקבען. ובכל זה ראיינו תמיד נראות ה', ונדרלת מעלה הצדיק, שבכל הדברים שבעולים הם עצמם תורה והתגלות אלקות. אך יותר יותר ראיינו זאת אצל ספר המעשה הנראה הזאת של השבעה בעטלים, שהיא חדשנים נפלאים ונראים נשגים עד אין קץ, כאשר בין המבין מעט בעצמו אם ישם לבו אליהם בען האמת להבין ולהשכיל נראות קרשת ההתפאות של כל אחד

שיות הרין

ואחד הנופרים שם בכל יום ויום, ובפרט גראת קידשת ההתפאות השבעה בעטליום בעצם שמתפארין בכל יום ויום. שהעור התפאר שאין לו שום הסתכלות בזה העולם כלל, ועל-בן הוא עור ממש מזה העולם, וכן החרש שאין שומע שום קול מזה העולם וכו', ועל-בן הוא חרש וכו' וכו'. וכן כל דבר ודברו של זאת המשעה, שהם כלם חדשים נפלאים גם לפי פחריות דעתנו, אף-על-פי שאין אלו מבנים אותם כלל. וכל התגלות הזאת, הכל היה על ידי ספרי דבריהם מעסקי העולם, על ידם נתגלה ששחל עליינו בחמלה גודלה ויתרה כזאת ונלה לנו כל זה, למען ייטב לנו ולכינו לעולם.

אמר לענן הספרי מעשיות ספר, שטוב יותר היה לבלי יכולות בהם שום רמז להיכן הם מרומים, כי בשחדבר נסתיר יכולין לפעול בו יותר מה שאricsים, אך הוא מכרה לפעמים יכולות איזה רמז בעלמא, למען ידע שיש בהם דברים נסתרים:

קנב

שמעתי בשם שאמר לאחר, שמי שהיה בעל מחלה בಗלגול העבר, או בשרagnetgalgal נעשה אטר יד.

שיות הרין

קצת

וירמו לדבר, מה ראתה בוחר הקדוש על קrho שהוא בעל
מחקלת ובua לאחלה ימינה בשמאלא, ובשביל זה עונשו
בשנתגלו נעשה אחר יד שגלה אצלו שמאל ביום (פרק
кро קו). ובספר האלפבית אות א' אמת בת בענין אחר:
מי שהיה שקרן בגלו הער וכיו'. עוד שמעתי מרבי
שמעאל מטעליק בעית שגשע עמו לנאוריטש וכיו', שאמר
לו פעם אחת: איך ישנתי אני ואיך ישנת אתה, אני ישנתי
בענין אחר יד, בלומר שבשעת שנה שלו היה עוסק בענין
אחר יד, והזכיר או מענין שבט בנימין שנאמר בהם שהיה
ביהם שבע מאות איש אחר יד ימינו:

קנג

בלקוטי תנינא סימן ע"ח בענין הנחת הפשיות וכו', כי
לפעמים הצדיק איש פשות לגמרי שקורין
"פראסטיק" וכו' עין שם. יש בזה הרבה בספר, איך ובאיזה
ענין נאמרה זאת התורה, אך אי אפשר לציר בכתב כל מה
ש עבר בענין זה, אך אף על פי כן אורחים מה שאפשר:

דע כי זאת התורה נאמרה בשבת נהמו באומאן סמוד
להסתלקותם. ומעשה שהיה כך היה: באotta העת
בסמוד ניכנס לדירה אחרת שנסתלק שם, ואורה הדירה

שִׁיחָות הַרְּיֵץ

היתה טובה לפניו מaad לישב בה, כי היה לו שם רחבה ירים ואior יפה, כי היה שם גן לפניו החלונות, אך הדריה הייתה של וכו'. וסמוך לשפת נחמו נכנס לשם. ועל אותו השפת נתקבעו כמה אנשים חדשים גם ישנים שבאו אליו על שבת קדש וזה היה קבוע גדול. ובليل שבת קדש נכנס מהדרו לבית שהיה העולם מקבצים שם, וזה חלש מאד מאד במעט לא היה לו כח לדבר, ותclf קדש על הפום. ואחר הקדוש ישב אצל השלחן ולא חור לחדרו תclf בדרבו תמיד בעת הקבוץ. ישב בחלישות גדול, והתחל לשוח ולדבר מעט בחלישות ובעיפות גדול. ענה ואמר: מה אתם נסעים אצלי? הלא אני אינו יודע עתה כלל? בשאני אומר תורה יש לכם על מה לנסע ולבוא אליו, אבל עתה על מה באתם? הלא אני אינו יודע עתה כלל? כי אני עתה רק "פראסטייק" לנמרי. והאריך בשיחה זאת, וכל ושלש כמה פעמים שאינו יודע כלל, ושהוא רק איש פשוט לנמרי ושהוא "פראסטייק". ואו אמר שהוא מחייב את עצמו עתה רק כמה שהיה בארץ ישראל. והאריך בשיחה זאת, שבאמת לאמת איינו יודע כלל לא ושוהא רק "פראסטייק" לנמרי, רק שהוא מחייב את עצמו במאה שהיה בארץ-ישראל. ומזה שיחה זאת התחל לדבר ולכאר כל עגנון הנורא הוא, אך מחייב את עצמו בעת

שיהות הארץ

קצ

הപשיות מהדרך של ארץ-ישראל, ושבוה מתיין את כל הפשוטים שבעולם (שקורין "פראסטאקים"), הן לומדים וב实习 תורה בית שבטלים מן התורה, הן אנשים פשוטים שהם "פראסטאקים" גמורים, אפילו אמות העולם צריכים לקבל חיים וכו' וכו', כאמור כל זה בסימן הנ"ל עין שם היטב. יתזוז זה נכלל מה שנכנים לדירה הנ"ל, כי מבאר שם: "ונם עכשו פאן בחוץ לאرض באין ישראל לפעים למקום וכו', וישראל באין לשם וכובשי המקום ומקדשי אותו שיהיה מקום ישראלי, שהוא גם בין בחינת ארץ ישראל, והוא יכולם לומר גולנים אתם וכו' (רש"י על בראשית א-א), אך על-ידי "כח מעשו" (תהלים ק"א), על-ידי זה יש לנו כח לככבש כל העולם ולקדשו בקורת ישראל. כי הוא יתפרק בראש, וברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם וננתנה לנו וכו' (רש"י שם) כאמור שם כל זה היטב.

ונמר כל עניין התורה הזאת. ואחר-כך בא בשמחה גדולה, צוהו לומר "אומר בשבחן" תכף קדם נטילת-ידים לסעודה (מה שדרכו היה תמיד לומר אחר ברכת המזיא). וגם בעתים הללו שיה חלוש מאד על-פי הרבה לא היו מזומנים כלל, אך עכשו מגדל השמחה צוה לומר תכף, וגם הוא בעצמו היה מזomer עמנו יפה. ואחר-כך היה מרבה ומשיח עמננו הרבה בשמחה גדולה ובחון אמתי נפלא ונורא מאד מאד.

וישב כל הפעלה בשמחה רבה, ודבר והשים הרבה עטנו, וחיק אותנו מאד מאד בכמה וכמה לשונות וקצת מזה נרפס. ואו צעק עמוק הלב: "ג'יוואלד זייט איד ניט מיאש" (אהה! אל תיאשו את עצמכם!), ואמר בוה הלשון: "קיין יאוש איז גאר ניט פאר האנדין" (אין יאוש בעולם בכלל).

ואז אפשר ליצור הרמים שרמו לנו בתנועותיו הקודושים איך להתחזק עד אין קץ ותכלית. וההפר אר בעצמו שהוא עתה בשמחה גדולה. ואמר, שהוא ביראה ובשמחה. ואמר בלשון אשכנו: "איך בין היינט פרום פריליך". וליצור ולבראר מהן האמת, והיפי וההפר אר והקדשה והיראה והשמחה של אותו השבת לא יספיקו כלל עורות אילן נביות לבאר. ואו ראיינו ישועת ה' ונפלאותיו ונוראותיו העצומים, שהוא חומל על עמו ישראל בכל עת, שמתקוד העלמה והסתירה כזאת, נתהפה לרצון בוה. שבתחלת לא היה יודע כלל באמת, ומתקוד אינו יודע בוה בא לידי התגלות בוה. ואם באמת אין אנו יודעים כלל בעניינו הקדוש, בפרט בעניינו הואינו יודע שלו שהוא עניין עמוק ונסתר מאד, ואמר בעצמו שהואינו יודע שלו הוא חדש יותר מידיעה שלו במלאך במקום אחר (מי מזרין סימן ר'ב), אך אף על פי כן במה שמתנויצין בדעתנו אינו או נפלאות ונוראות אשר אי אפשר לבאר ולספר. והעיקר מה שראינו ישועת ה' מה

שיות הרין

קצט

שחמל עליינו ברחמי הפשיטים ונלה לנו דברים האלה,
שהיו מתיין אותך ומחזקון אותך מאד בלי שעור
וערה, את כל אחד ואחד מהיושבים שם. וכל אחד גדרה
לו שעמו לבך הוא מדבר, ושאליו לבך מגעים כל הדברים
האלה. וגם בחסדו הנדול כבר צינו להחיות עם רב עם
הדברים האלה, ועודין דבריו חיים וקימים ונאמנים ונחמדים
לעד, ומתיין נפשות הרפה. מה אדבר חסדו כבר עליינו
ואמתה ה' לעולם.

אחר קד ביום ראשון שכתבתי את התורה, ואחר קד
הבאתי הכתב לפניו. ותפס בידו ברפיון ידים, ומחמת
זה נפל מידו לחוץ על הארץ לפני החלין שהיה עומדת לפניו
או והסתבל בו לחוץ לתוך הגן. והגבתה הכתב וחורת
ומסרתי לידי הקוזשה, והסתבל וראה בו כל מה שכתוב
עד הסוף. אחר קד ענה ואמר: מה זה כתבת? هلא זה
סחתני לי בעצמי (בלשון אשכuni: "זואם האסטו דא אוף גישרונן? דאם
האב איך מיר אויז גישטומוסט"), והדברים עתיקים.

אמר המעתיק, יידי הקורא, עין היטב בהתורה השׂיך
לווה הפטור בלוקוטי תנינא סימן ע"ח הפתיחה
"וְאַתָּחֵן" וכו', ואו בין היטב ספר היה וינעם
לנפרש לעד:

קנד

שמעתי בשמו שאמר, שUNK מה שהגיע למדרגתו הוא רק על ידי עניין "פראסטי" (פשיטה). שהיה מדבר הרבה ומשיח הרפה ביןו לבין קונו ואמר תחמים הרפה בפשיטות, ועל ידי זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר: אם היהתי יודע שהשם יתפרק יעשה מני מה שאני עתה, רහינו חוש פזה, היהתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה בלה (כלומר שהיה מודרן כל מה בעבודתו, עד שהוא שהיה עוזר השם יתפרק בשנה בלה היה עושה ביום אחד). וזה מתגעגע מאד אחר מעלה העבודה בבחינת "פראסטי" באמת, ואמר "אי אי פראסטי".

גם אמר שדבר עם כמה צדיקים גודלים ואמרו גם כן, שלא הגיעו למדרגתם כי אם על ידי עניין "פראסטי", שעסוקו בעבודתם בפשיטות גמור בתובודות ושיחה בין קונו וכו', ועל ידי זה הגיעו למה שהגיעו, אשר להם:

קנה

שיך לסמן ייז בלקוטי תנינא, המתחיל: "צריך לזרר מאד להיות בשמה בשבת" וכו', כל זה אמר בלילה שבת קדש. ובתחלה שאל אותו: אתה שמה בשבת? השבתי: אני לפעמים נתעורר עלי איזה וראה בשבת שקורין ("פרום").

שיות הרין

רא

ואמרתי לו בוה הלשון: "איך בין אמל פרום" [לפומים אני ריא]. והשיב: לא כה הוא, העקר הוא שמחה. ואו הוכיח אותו הרבה להיות שמחה דייקא בשבת. ואו אמר כל הענין הנדרס בלקוטי תנינא סימן יז הניל מעניין מעלה השמחה בשבת, ונכלל שם שגם היראה עקר עליתה על ידי השמחה של שבת דייקא, הינו שעקר הוא רק השמחה בשבת, ואו דייקא עולה היראה שהוא בחינת מה שקורין ("פרום"). והאריך הרבה בשיחה הקדושה הזאת, והוכיח אותו ואותי ביותר, להתגבר להיות שמח וטוב לב בשבת ולחרבות בתענווי שבת וכו', נדרס שם. ואמר: הלא כל הוצאותיו של אדם קציבור חיון מהוצאות שבתות ויום טוב וכו'. ואמר: הלא גם בעל הבית פשוט הוא שמח בשבת בהרגים והוא ופציא שלו.

וآخر כה אמר לי: עתה יהא לך מפה להיות בمرة שחורה. בונתו, כי מאחר שהוכיח אותו הרבה להיות שמחה בשבת, יכול להיות שאיה חם ושלוםمرة שחורה ביותר מזה בעצמו, מלחמת שארכין להיות שמחה בשבת ואני זוכה לזה (ובאמת פון מאד למחשבתי בזה, כי תכף בעת אמירותו כל הניל, התחיל לעלות על מחשבתי דאגות איך זוכין לשמחה בשבת). ובזה שאמר דבריו הקדושים הללו עתה יתיה לך וכו', בוה נחם

שִׁיחוֹת הַרְ��ז'

וחיק אותו הרבה, שעל כל פנים לא יהיה לי מרה שחוורה מזה בעצמו שאני מחייב לשמה בשבת וכג"ל.

גם בעית שהיה מרבה להזכיר אותו על זה ליהות שמה בשבת, או ענית ואמרתי: אני חפץ ורוצה מאד להיות בשמחה בשבת (ובgentiy היה אם אין זכה לשמחה בשבת, על כל פנים אני רוצה מאד להיות בשמחה, וכבר שמעתי הרבה ממענו מណל מעלה הרצון והכופין וכו'). ענה ואמר להעולים: השמעתם מה שהוא אומר? היטב אשר דבר. גם הזכיר אותנו או לומר זמירות בשבת הרבה, ולבל לסתה על שם מוגע מאייה בני אדם היושבים על השלחן, שנדמה לו שאין רצונם בזה, רק להתחזק לומר זמירות בשמחה, ולהניג השלחן וכל יום השבת בשמחה גדרולה, כי עקר הוא השמחה בשבת:

קנו

בשחיה באומאן שמע ביבתו קול של הצועקים על הבית עלמין על קברי אביהם, שחרכם לצעק ולהתפלל שם בקול מר בנהוג. ופעם אחת שמע אשה אחת שהיתה צועקת שם על קבר אביה: "אבי" "אבי" בקול מר מאה, ובתו תחיה הייתה עומדת אצל איזו. ענה ואמר לה: האשה

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

טו

הוזאת צוּעָת בְּכִינָה הַיְטָב "אָבִי אָבִי", אֲבָל אָבִיה אֵינוֹ בְּכָאן כֶּלֶל. וְאָמֵר אָז, שְׁטוֹב בְּשַׁבָּאים עַל קָבְרֵי אָבֹת לֹומר לְהַמְתִים הַשׁוֹקְנִים סְבִיב סְבִיב לְקָבֵר אָבִיהם וְאַם וּבְיוֹצָא, שַׁבָּאים אַלְיוֹ לְבֻקָשׁ מֵהֶם שִׁיּוּדְיוּ לוֹ שַׁבָּא בָּנָם אֵוֹ בְּתָם אַלְיוֹ. כִּי בּוֹהָאי לֹא כָל הַמְתִים נִסְתַּלְקִים מִמְּקוֹם קְבוּרָתָם לִמְקוֹם שְׁנוּטָרִדים, כִּי הַרְבָה שְׁרוּוִים עַל קָבְרָם, עַל כֵן טוֹב לְהַזְדִיעַם כִּדְיַי שָׁהֶם יוֹדְיעוּ לְאָבִיהם וּכְוֹ. וְאָמֵר אָז: אֲבָל אָצְל הַצָּדִיק אֵין צְרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ עַל וְהַשְּׁמָא אֵינוֹ שֵׁם, כִּי מִיתַת הַצָּדִיק הוּא רַק בָּמוֹ מֵי שִׁיּוֹצָא מִחְדָּר לְחַדָּר אַחֲרָה. וְהַמְשִׁיל אָז לְבָתוֹ עַל עַצְמוֹ: בָּמוֹ שָׁאַנִי עַתָּה בְּחַדָּר זֶה, וְאַחֲרָה כֵּד אַנְיַי יוֹצָא מִחְדָּר זֶה וּנְגַנֵּם לְחַדָּר הַשְׁנִי וּסְגִיר הַדְּלַת אַחֲרָי, אֵם אַתָּה תְּבֹוא אָצְל הַדְּלַת וְתִצְעַק "אָבִי אָבִי" וּכְיַי לֹא אָשְׁמָע דָּבְרִיךְ? בְּדָבְרִים הָאַלְהָ נִשְׁמָע מִפְיוֹ הַקָּדוֹש בְּמַה פְּعָמִים, שָׁרְמוֹ לְכָל אַחֲר וְאַחֲר פְּמָה גַּדְלָה הַמְעָלָה שֶׁל מֵי שִׁיּוֹפָה לְבֹוא עַל קָבְרוֹ הַקָּדוֹש וְהַנּוֹרָא, כִּי בּוֹהָאי יִשְׁמָע דָּבְרָיו וַיַּעֲזֹר וַיּוֹשִׁיעַ לוֹ בְּכָל מָה דָאָפֵשָׁר. וּכְבָר נִרְשָׁמוֹ אַיִּחָה שִׁיחוֹת לְעֵיל, כִּי כֵן הִיא דַרְכָו בְּקָדְשׁ לְשׂוֹחֵן וְלִרְבֵר בְּחַכְמָתוֹ הַנּוּפָלָה, וּבְשַׁעַת הַשִּׁיחָה לֹא הַבִּינוֹ בְּגִונָתוֹ, וְאַחֲר-כֵּד הַבִּינוֹ לְמִפְרָעָה בְּגִונָתוֹ הַקָּרוֹשָׁה, בְּפָרֶט בְּעָגָן וְהַלְבֹוא עַל קָבְרוֹ שְׁדָבֵר הַרְבָה מִזָּה בְּפִרְשָׁה וּבְרָמוֹ בְּמַה פְּעָמִים. וּכְבָר מִבָּאָר מָה שִׁיחָד שְׁנִי עֲדִים וּכְנֶל (לְעֵיל קְמ"א):

שיות הרין

קנץ

שמעתי בשמו שאמר, שכבר אמר כמה תורות על חולאת שלו. כי אחר שבא מלוּמָּבָרֶג הוסיף כמעט בכל תורה מען הריאה שהוא היה חולאת שלו, כי היה לו חלי ההיפט (שועל) רחמנא לצלן שהוא חלי הראה. ואמר שכפי רבבי התורות שאמר על זה כבר היה ראוי להתרפא, אך החדרון הוא מחתמת חדרון אמונה של השומעים, שאין אמוןתם חזקה כל כך:

ויניעתו וטרחתו בעבודת ה'

קנח

ספר שבעם אחת בימי נעריו היה אצל הרבה וכן, ואמר,
שאו עדין לא היה אוחזו במדרנה זו של עכשו שיוכל
 לדבר עם העולם, ואף על פי כן יהיה דבוק בהםים ותפרק
 ויעסוק בתורה ממש, כי אתה סבור שבעם אחת באין
 לכל הפעלות? כי לא בן הוא, רק אריקין להתגע ולטרח
 בעבודתו מאד (ש庫רין "הארויין") קדם שבאי לאייה מעלה
 טוביה. והוא היה קשה לי להיות ביחיד עם העולם מלחמת
 שהיה רוצח לעסוק בעבודת ה'. וכן במקרה פעמים בעת
 שספר מעניין הפלגת מעלהו וכו' היה רגיל לומר ("איך האפּ
 אבער וייער גיהארויט, איך האפּ גיפאסט") [אבל מאד התגעהתי,
 התגעתי הרבה וכו']:

קנט

פעם אחת שבועות בקהלת זאסלאב, אמר לפניו
 ברוך גבלנא: איך זוכין להיות יהודי? והייתי
 משותעם מאד לפניו על זה, כפי מה שהייתי יודע מגלותו
 בעבודתו מכבר, אשר אי אפשר לשער בכך כלל, ועודין

נֶרֶמֶה בָּעִינֵי שֶׁלֹּא הַתְּחִיל בָּלְל. עֲנָה וְאָמָר: הַלָּא בַּעַת
שַׁהֲיִיתִ גַּע בְּשִׁכְלָל עֲבוֹדַת הָ, לֹא עָלָה עַל דָּעַתִּי שַׁאֲזֶבֶה
לֹוֹ, וְלֹא הִיִּתִי יוֹדֵעַ בָּלְל מִמָּה שֶׁאָנִי יוֹדֵעַ עַכְשָׁוֹ. וְכֵן עָלָה
עַל דָּעַתִּי לְכַסֵּף וְלְהַתְּגַעַגֵּעַ לִדְעָה מָה שֶׁאָנִי יוֹדֵעַ עַכְשָׁוֹ? כִּי
לֹא הִיִּתִי יוֹדֵעַ בָּלְל שָׁוָם מִצְיאוֹת וַיְדִיעָה מִהְשָׁגָה זוֹ, לְכַסֵּף
וְלְהַתְּגַעַגֵּעַ אֲלֵיהֶה. אֲםַם בָּנָם גַּם עַכְשָׁוֹ, מַיְ יֹדֵעַ מָה שִׁיַּשׁ עַזְזָב
לְהַשְׁגֵּג וּמָה שָׁאָכֵל לְזַפּוֹת עַזְזָב, וְהַבָּנָן. אַחֲרַ בָּךְ אָמָר: אַךְ
אַתְּ נְחַמֵּתִי שֶׁבָּל הַיּוֹם בְּלוּ אַנְיִ מְבָלָה רַק עַל תּוֹרָה וְתַפְלָה:

קס

שְׁמַעַתִּי מִפִּי הָאִישׁ שְׁשִׁמְשָׁ אָתוֹ בִּימֵי יְלִדוֹתָו בַּעַת שְׁעַסְק
בַּתְּעֻנִיתִים (כְּמַבָּאָר בְּהַשִּׁיחוֹת שְׁמַקְדָּם (בְּשִׁבְחוֹ הַרְזֵן וְעוֹד)).
וְסִפְרַ לְפָנֵי הָאִישׁ הַגָּל, שְׁפָעַם אַחֲת הַתְּעִנָּה רַבְנוֹ זֶל
מְשִׁבְתָּה לְשִׁבְתָּה, וּבָאָמַצָּע הַשְׁבּוּעַ בַּיּוֹם רַבִּיעַ יְצָא מִמְּנוֹ דָם
מְחַטְמָוֹ וְשַׁתִּי עַיְנֵי וּמְשַׁתִּי אָזְנוֹ וּמְפַיו, וְצַעַק הָאִישׁ הַגָּל
לִפְנֵיו וְאָמָר שִׁיעַשָּׂה רַעַשׂ בְּבִיתוֹ עַל שְׁנַחַלְשׁ בָּל בָּהָ. וּפְינַס
אָתוֹ בְּחִכְמָתוֹ, וְאָמָר לוֹ: בָּךְ הַדָּרָךְ שְׁמַכְבִּידֵין הַתְּעֻנִית
בָּאָמַצָּע הַשְׁבּוּעַ, הַלָּא תְּרַא בַּיּוֹם מְחַר יְקָל עַלִי, עַד
שְׁהַכְרֵחַ הָאִישׁ לְשַׁטָּק כִּי הַשְׁבּוּעַ אָתוֹ תְּחִלָּה שֶׁלֹּא יִגְלֵה
לְשָׁוָם אַרְם הַתְּעֻנִיתִים שֶׁלֹּוּ.

שיות הרין

ו

פעם אחד התענָה מישַׁבָת לשְׁבָת. ובאַמֵץ הַשְׁבּוּעַ הַכְרִיחַ
לְשַׁבָב עַל מַטָּחוֹ, וּוּגָלוּ תֶלה לְמַעַלָה וּסְמָכָם עַל
הַמוֹת וּכְיוֹצָא מַעַצָם חֲלִישָׁתוֹ:

קסא

פעם אחד היה מסְקָן מַאֲד בְּלִיל שְׁבָת אַחֲרַת הַתְעָנִית
מישַׁבָת לשְׁבָת, כי לא היה מכין לעצמו שום דבר
אַחֲרַת הַתְעָנִית מישַׁבָת לשְׁבָת, כִּי רַק הָעוֹלָם שְׁפָכִינִין לעצמו
חָלֵב וּמְשֻׁקָאות חַמִין וכְיוֹצָא, והוא לא הכין לעצמו כלָל.
ונִגְמַן שׂוֹם אִישׁ לֹא יְדַע מַזְהָה. וְאֶכְלָה הַמְאָכְלִים שָׁאוֹכְלִין שֶׁאָרַב
בְּנֵי אָדָם. וְהִיא פָעֵם אַחֲת מַסְקָן מַאֲד בְּנֵי לְ, וְהִיא רַעַש
גָּדוֹל. וְאֶפְעַל פִי בֵן אַחֲרַת הַתְעָנִית מישַׁבָת לשְׁבָת בַּיּוֹם שְׁשִׁי
הִיא הַוְלֵךְ לְמִרְחַץ, וַשֵּׁם הִיא הַמִּקְוָה קָר מַאֲד מַאֲד, וְהַלְּדֵד
לְטַבֵּל, וְעַמְּדָה בְּתוֹךְ הַמִּקְוָה יָמָן רַב קָר מַאֲד מַאֲד בְּעַרְך שְׁתִי
שָׁעֹות רְצֻופִים, אֲשֶׁר אָפְלוּ אָדָם בְּרִיא לֹא הִיא יְכֹל לְסַבֵּל
זאת:

קסב

בְּקַהְלָת וּלְאַטִּיפָּאֵלי הַתְעָנִה פָעֵם אַחֲת מישַׁבָת לשְׁבָת,
וּבַיּוֹם שְׁשִׁי הַכְרִיחַ לְנַסְעַ לְמִרְחַץ כי לא היה
יכּוֹל לִילָה, וְאָמַר שַׁוְהַה הִיא מְחַמַת שְׁנוּדָע הַרְבָר לְרַבִים
שַׁהְוָא מַתְעָנָה מְחַמַת זה נַחַלְשׁ בְּכָה.

שִׁיחוֹת הַרְ��ֵן

רבינו ז"ל, אף על פי שהיה לו חדר מיוחד בכהpter שישב בו לבדו, אף על פי כן היה הולך על פי הרבה על פניו השורה בתוך איזה יער וכיוצא, והיה מתחבזד שם הרבה. ופעמ אחד הלכתי עמו בקהלת מעדיעודוקע שהוא דר שם בתקלה במבאר לעיל (סימן קי"ז), והלכתי עמו אנה ואנה אצל השורות והחרים, ונטה ידו על פניו השדות והחרים, ואמר לי: על כל אלו השדות והחרים שאתה רואה סביב העיר, ועל כל המקומות הסמוכים להעיר סביב, בכלם הלכתי וסבבתי פמה וכמה פעמים, הינו שהוא הולך ומתחבזד שם בכל המקומות הנ"ל. וספר לי ששם על ראש ההר יש מקום גבוה מאד, ושם בראש גבה גבוי שם יש בתחום כמו בקעה, והוא עולה על ראש גבה ההר וננים לתוכה שבוכה, וזה עולה על ראש גבה לחתבזד כמה פעמים, ולפעמים היה הולך במקומות אחרים כנ"ל. וכל זה היה בקהלת מעדיעודוקע שכבר היה צדק מפרקם בעית שדר שם, חוות מה שהוא מרבה בתהובות מאד בעית שישב בהכפר וכן נ"ל. וכן בתקלה כשישב במעון'בוז, וגם אחר כך בעית שישב בלאטיפאל, ופה קהلت-קדש בראש, בכל יום ויום היה מתחבזד הרבה וכמה פעמים שהוא מתחבזד כל היום כלו:

קסג

ספר לי איש אחד מזלאטיפאל, שבחיותו ישב רבנו ז"ל בזלאטיפאל, פעם אחת בקיין התפלל רבנו ז"ל בברך השם, ואחר כך שלח את בתו תילדה שרה תחיה וקראה אותה, ובא לרבנו ז"ל. ואמר לו רבנו ז"ל: לך עמי לטיל. והלך עמו חוץ לעיר, והלך בין העשבים. ענה רבנו ז"ל ואמר: אם הייתה זוכה לשמע את קול השירות והתשבחות של העשבים, איך כל עשב ועשב אומר שירה להשם יתברך בלי פניה ובלי שום מחשבות זרות, ואינם מצלפים לשום תשלים גמול, בטה יפה ונאה בשושמעין השירה שלהם, ומתוב מאד ביניהם לעבד את ה' ביראה (ואמר בלשון אשכנז: "אם איז זיינער גוט פרום צו זיין צוישן זיא"). אחר כך הילכו יותר ובאו סמוך להר אחד (שקורין "מאגילה") שהיה שם סמוך לעיר, ושאל אותו מה זאת, והשיב לו בספר לו עניין אותו המאגילה, ואמר לו שליך עמו לשם, ונכנסו לשם. וכשנכנסו לשם לא נראו לחוץ כלל. بي ההר הנ"ל היה חילול בתוכו ועמוק קצת בתוכו. ונכנס לשם רבנו ז"ל עם האיש הנ"ל, וישב רבנו ז"ל שם על הארץ, ולכך מבית יד שלו ספר "שער ציון" והתחיל לומר, ובכה מאד מאד. והיה אומר להן מהף לדת, ובכה הרבה מאד מאד בלי הפסיק. והאיש עמד אצלו והחזק חצוביך (בית קבול המקטרת)

שִׁיחָות הַרְּיֵין

ו.

שֶׁלֹּו וְעַמְדָה מִשְׁתָּוּם, וּרְאָה בְּכִיתּוֹ הַגְּדוֹלָה מַאֲד. וְשָׁהָה זָמֵן
הַרְבָּה בָּוֹה, וְכֹאשֶׁר פְּסָק מַלְכָוֹת צֹהָה עַל הָאִישׁ הַגְּנֵל
שַׁילֵּךְ וְוִסְתָּפֵל בְּחַזְוֵין הַיְּכוֹן הַיּוֹם עוֹמֵד. וַיַּצֵּא, וּרְאָה שַׁפְּכָר
פָּנֵה הַיּוֹם וְהַשְּׁמֵשׁ נוֹטָה לְשַׁקְעָה, וְכֹל כֵּד הַתְּמִימָה בְּבִכְתּוֹ
קָרוֹב לַיּוֹם שֶׁלִם בְּקִיעֵן בְּלֵי הַפְּסָק. אַחֲרָכֶד צֹהָה לוֹ לְהַזְּכִיא
אָשָׁה, וְעַשֵּׂן הַלוֹּקָע (מִקְטָרָה), וַיֵּשֶׁב מַעַט וַיַּצְאָו לְחַזְוֵין. וְאָמַר
לוֹ, שִׁיחָה זָמֵן שִׁיחָה קָשָׁה מַאֲד לְהַתְּקַרְבָּן אֲלֵינוּ, אֲךָ אַנְּיָה
עַכְשָׁו בְּדָרְכֵם, וְאַתָּה וּרְבֵינוּ יַעֲקֹב יוֹסֵף אָם תְּرֵצָו אַנְּיָה יַכְלֵל
לְעַשּׂוֹת מִפְּנֵם צִדְיקִים בְּמוֹנוּ בְּעַצְמֵי:

קסד

גַּם בְּשִׁיצְיָה לְקָהָלָת אָוֹמָן שִׁיחָה סְמוֹךְ מַאֲד לְהַסְתַּלְקוֹתָו
בְּמוֹחַץ שָׁנָה, וַיַּכְרֵב זָכָה לְמַעַלָּה עַלְיוֹנָה שֶׁלֹּא זָכָה בָּה
אָדָם מַעוֹלָם בְּמַכְאָר פְּבָר, גַּם שֵׁם הָיָה לוֹ הַתְּבוֹדָdot
הַרְבָּה מַאֲד. וַיַּפְעַם אָחָד נְכָנָס הַבָּעֵל הַבָּיִת שַׁדְרָ רַבְנָנוּ זְ"ל
אֲצָלוּ בְּשִׁכְנוֹת שֵׁם בָּאוֹמָן, וְשֵׁם הָיָה לַרְבָנָנוּ זְ"ל חֶדר
מִיחָד, שִׁיחָה לַהַבָּעֵל הַבָּיִת תְּפִיסָת יָד בּוֹ, וְנְכָנָס הַבָּעֵל
הַבָּיִת פְּתִיאָם לְאוֹתוֹ הַחֶדר, וּמְצָא אֶת רַבְנָנוּ זְ"ל שִׁיחָה שַׁוכֵב
בְּפִשְׁוּט יָדִים וּרְגִלִּים עַל הָאָרֶץ, אֲפָלָה עַל פִּי שִׁיחָה אוֹ חֶלְוש
מַאֲד מַאֲד בְּלֵי שְׁעוֹר אֲשֶׁר חִיוּתוֹ הָיָה בָּנָם וּכְמַעַט שְׁנָגָנוּ
בְּכָל עַת, אֲפָלָה עַל פִּי כֵּן לֹא עַזְבָּה דָּרְפָּנוּ הַטוֹּב עַל פִּי פְּשִׁיטָות

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

ראי

עד השעה האחרונה שנסתלק למעלה למעלה בשלום,
אשרי לו:

קסה

בכל פעם שהיה מספר מעצם הפלגה מעלהו ומדרנתו הגבורה מאר מאור, היה אומר בכל פעם: אבל מאר יגעתי על זה, "איך האב זעיר ג'ארויט, איך האב זעיר פיל גיפאסט". ועקר ספورو בפנינו דברים כאלה היה בשבייל קנות סופרים, כדי שניהה מקרים עצמוניים במעלהו הגודלה כדי שנ גם אנחנו נעשה כמוותו, וכך בדרכיו להתייגע ולטרח וכו' ולבבד ה' כמוותו. ופעם אחת ספר עם אחד מענינים אלה, והחפкар לפניו מעצם גדרת מעלהו והשנתו הגבורה העצומה וכו', למי שמתפרק ומתרגרה עם חברו בגדיות חברינו שיתקנא בו חברו. וזה האיש אמר לו: מי יוכל לבוא לויה לזכות למדרנתכם, כי יש לכם נשמה גבורה מאר בודאי. והקפיד רבנו זיל מאר על זה, ואמר: זהו החפרון שלכם, שנדרמה לכם שעקר גדרת והשנת העדיקים הגבויים הוא רק מצד הנשמה הגבורה שיש להם. כי באמת לא בן הדבר, רק כל אחד ואחד יוכל לזכות לבוא למדרנתו להיות כמו מפש, כי העקר תלוי רק בינוות ועובדות

שיות הרין

באמת. וכן שמעתי גם בין פדררים האלה מפי הקדוש בפה פומים, שהעיקר תלוי רק ביגיעות ועבודות וכו':

קסו

שמעתי בשמו שאמר: העולם סוברים שמלחמת שאני נכר הבעל-שם-טוב יאל, מלחמת זה זכתי למדרגתני. לא בן הוא, רק עם דבר אחד הצלחת, ועל ידי זה זכתי לעלות מה שוכתי. ואמר בלשון אשכנז בזה הלאן: "מית אין זאך איז מיר גראטין" (ען תי מורהין תר"ט-ב):

קסז

לענין מה שאמרו רבותינו ז"ל: "אנחה שוברת גוף של אדם" (ברכות נה), ספר שאצלו היה כך ממוש. כי בימי נוריו בעת שיגע בעבודת ה, היה לפערם עיטהizia אנחה, ואחר כך היה מנשה עצמו אם יוכל להגביה לידי, ולא היה יכול או להגביה לידי, כי גופו היה משתרב בעמת ממש מלחמת אנחתו:

קסח

גם ספר מגדר היפוי שהיה לו, שהיה מתרביש מהשם יתרבר, והיה מרגיש ממש היפוי על פניו. וזהו מרגיש כמו מי שתרביש מהבר מאה, כי היה מרגיש

שיות הרין

ריג

שפתחילין מראה פניו להשתנות לכמה גוניין בךך המותביזון מפש בלי שום שני. וכבר נתבאר מגדל הבושה והיראה שהיתה מנהת על פניו תמיד אשר לא נראה בזאת. והרב הקדוש מזרנו הרב רבי נחום ז"ל מטשרנאנוביל ראה אותו ביום גוריו בקהלת מעדרוודווקע, ונתקפהל מעצם היראה שהיה על פניו אז. ואמר נשמה שגאמר: "למען היה וראתו על פניכם לבתי תחתאו" (שםות כ) זה רואין בחוש אצלו:

קסט

ועיניו היו מאירות בשמש וכייר מפש, בפרט בשבת קדש היו עיניו מאירות מאד, ופניו היו מאירות ימאות מאד בשבת קדש.ומי שלא ראה עצם קרשתו ורשפי שלhabת דבקותו בשבת קדש, וסדר הקדוש שלו בלילה שבת עם סדר השלחן, והגעון שהיה מופר "אתקינו סעודתא אופר בשבחן", ואיך שהיה מופר שאר הזמירות כל מקדש ומנוחה ושםחה, ואשת חיל, ומיין עולם הבא, מי שלא ראה זאת, לא ראה טוב מעולם. וכל מי שעמד אז באותו מעמד היה מעיד שלא היה נראה אותה עד שיבוא משיח צדקנו. ואלו כל הימים דיו וכו', אי אפשר לבר אפס קצה ועצם היפי והקדשה הנוראה והיראה

העצומה ועריבת נעימת דבקות הנפלא שהיה או בענוה באמת, אשר לא נרא בזאת בועלם, וכל זה לפי תפיסת דעתנו מלבד סתרי נסתירות שהיה לו בזה.

קדם הקדוש היה נוטל הפה בידו, והיה עומד זמן רב עם הפה בידו לפני השלחן בשתיקה, ולא היה שומען ממשנו כי אם קצת קול השטוקקות, ועלה או למקום שעלה. אחר כך אחר ששאה הרבה מאה, פתח פיו בנסיבות נפלא يوم הששי כי (ו אמר שהבה ראשונה וכי עין לקפן (סיכון ר')):

קע

פעם אחת שאלתי אותו: מהו במקרה התינגן
בעבודת ה' הרבה מאד (שקורין "האריוין"), ואף על פי כן לא הגיעו למדרגת הצדיקים הגדולים? השיב בפשטות:
מסתמא לא התינגן כל כך. (ו אמר בזה הלשון: "מן הפתח האבן
ויא ניט עהאריוועט"). כי הכל שער הוא הגיעה, והכל לפי
רב המעש:

קעא

שמעתי מרבי יודל זצ"ל שאמר, ששמע מרבנו ז"ל
שהתפאר שהוא חדש גדול בענין שבירת
תאות, שאיש רך בשנים כמהתו ישבר לנמרי כל כך כל

שיות הרין

רטו

התאות, זה הראב לא נמצא כלל. כי נמצאים במה צדיקים שיצאו מן התאות, אבל לא יצאו לגמרי עד עת וקניהם. ותפס לרגמא במה צדיקים גדולים, ואמר שירע שלא יצאו מן התאות עד אשר באו בשנים. אבל איש רך בשנים כמוימי הנערים והילדות מפש, ישבר כל התאות כל כך כמוי, זה אין נמצא כלל. וען לעיל (בשבתי הר"ז) שבמי ילדותו מפש, קדם שהיה בן עשרים שנה, כבר שבר ובטל לגמרי כל התאות בתכליות הבטול.

והתחל לספר או איך הוא רחוק מבל התאות. ואמר, שלאלל נמאמ אצל לגמרי, ובשבא לו עת האכילה קשה וכבד עליו מאד, ובשנור מה שנעשה מן האכילה נמאמ עליו מאד מאד לאכל, והוא מכרח בעת האכילה להפתה דעתו, ועל בן הוא מדבר לפעים בשעת אכילה כדי שיכל בהפתה הדעת לחטף איזה מעט אכילה לתוך גוףו בשבייל קיים הנוף, כי קשה ונמאמ מאד עליו האכילה. ובענין תאות משג'ל בזה אני חדש נפלא, כבר מבאר מזה במקום אחר (חי מוחרין רט"ז):

קעב

שמעתי בשם שפעם אחד נתן הטלית תישן שלו במתנה לאחד מחשוביו. ענה ואמר רבנו ז"ל להאיש הזה

שיות הרין

שננת לו הטליות שלו: הזהר מאר לכבר הטליות חזה, כי
במו מספר שערות שיש בהטלית, כל קד דמעות שפכתי
עד שידעתי מהו טלית:

פְּדוֹלָות נֹרְאֹת הַשְׁגַּנְתּוֹ

קעג

שמעתי מאנשים שאמר לרבי שמעוןبعث שבא מעבר לברענין (מעבר לובל), שנתרחק לשם איזה שנים ולא ראה את רבנו ז"ל ערד שלוש שנים יותר מלחמת המעשה שהיה בمعدוזרבקא שהקפיד עליו רבנו ז"ל וכו', איini בקי במעשה הזאת היותה היטוב. ומלחמת זה אמר רבנו ז"ל פעם אחת: אני רוץ לשם לשליח (שקורין "פאר שוקען") מעבר לנهر דאן. וסבב שם ותברך סבות שבסמוד מادر נתגלו הדרבר שנסע רבוי שמעון לשם לסייעות נهر דאן הניל, שהוא רחוק בערך מאה פרוסאות ויותר מمعدוזרבקא. כי שם עקר מדינת רוסיא כיודיע, ויהודים אינם נמצאים שם כי אם אחד מאלה. ובפרט לפניו כמה שנים. ונסע רבוי שמעון לשם לפיו שעעה. והשם ותברך סבב שנתקיים דבריו רבנו ז"ל, והכרה רבוי שמעון להתעכבות מה שנים. ומה שעבר על רבוי שמעון באותו השנים יקצרו המון וריאות. כי היה דרך בין הגוים כמה שנים וכו'. וזה לרבי שמעון שם כמה נסונות. ובתווך כה, באותו הזמן שתהיה רבוי שמעון שם, בתוך כד יצא רבנו ז"ל מזלאטיפאל וקבע דירתו פה

ברסלב, וישב באו לערד שיטים או שלוש שנים, ואחר כן בא רבינו שמעון לכאן. ואמר לו רבנו ז"ל: דע, שבמו שהיה חילוק אצלי מיום לרתי עד היום שיצאת מפני, כמו כן יש חילוק עבשו בין היום שיצאת מפני לבין היום הזה. כלומר, כל כה עליה מדרגה למדרגה, ומשם להלא יותר, גבוה מעל גבוה למעלה למעלה, עד שנעתק באלו הימים מדרגות רבות כל כה, עד שיש חילוק אצלו בין אותו הזמן לבין עבשו כמו חילוק שהיה בין יום לרתו לאותו הזמן.

ומי שיש לו מכך בקדקו יוכל להבין מעט מגדלת רבנו ז"ל מענין זה. כי בעת שיצא רבינו שמעון ממנה כבר היה רבנו ז"ל בארץ ישראל. וכל מה שעבר על רבנו ז"ל קודם זה, וכל הנדלות והנראות והנפלוות פלאי פלאות שזכה להשיג הנסות עצומות ונראות שלא נשמעו ולא נראו בעולם קודם שהיה בארץ ישראל וכו', ואחר-כה כל הצרות וההפתכות וכו' שעבר עליו קודם שהיה בארץ ישראל, עד שזכה לבוא לשם ולחזר לשם בשלום וכו', והשיג שם מה שהשיג וכו'. ואמר, שכל מה שידע קודם ארץ ישראל הוא כלל ממש. וזה מתביש מאד מדוע עם דרכיו תורתו והשגתו שידע קודם ארץ ישראל וכו'. ואחר כה הלא מעלה בכלל יום ובכלל שעה וכו'. ובעת שנסע רבינו שמעון ממנה, כבר היה איזה שנים אחר ביאתו בארץ ישראל.

שיות הרין

רט

ראה והבן והבט באיה מעלה ומדרגה עמד א'. ואחר כל אלה בshortalk רבי שמעון מפניהם שלש שנים או יותר קצת, אמר שיש חילוק בין השנתו בעית שיצא מפניהם ובין עבשו, כמו החלוקת שיש בין יום לסתו להיום שיצא רבי שמעון מפניהם:

קד

שמעתי מרבי שמעון הג"ל שאמר לו רבנו ז"ל, פה ברסלוב סוף ימיו: כמו שאתה רואה אותה, כל מה שיגעתו וטרחתו יפעלת עלי ידי עבורה מעורי עד היום זהה, עתה אני יכול לפעול כל זה ביום אחד. ואחר כך בזמן אחר אמר לו שעתה יכול לפעול כל זה בשעה אחת, ואחר כך אמר שעתה יכול לפעול כל זה ברגע אחת. והבן היבט עד היכן הדברים מגיעים, כי בעית שאמר זאת לרבי שמעון כבר השיג מה שהשיג, וכבר אמר עד אותה העית בפה פעים של העבודה והשנה שקדם אינה נחשבת לכלום נגר מה שהשיג עבשו, אף על פי שניהם מקדם היהת השנתו עצומה ונשגבה מאד מאד. וכן היה כמה וכמה פעמים עד אותו העית, כי גם קדם ארץ ישראל היהת השנתו גבוה מאד מאד בלי שעור. ואחר כך בshortalk מאירן ישראלי היהת בעיניו כל ההשנה של קדם ארץ ישראל נחשבת כלל

ממש, והיה מתייחס ממנה. וגם אחר כך עלה בכל פעם ממעלה למעלה בלי שעור וערה, מה שאין הפה יכול לדבר והלב להחשב וכו' וכו', במובן מעט בפספורים שמאכבר, ואחר-כך אמר בג"ל. ראה והבט והבנ בפספורים שמאכבר, ואו תבין מעט מעצם גדרת דברים האלה.

**גַם שְׁמָעִתִּי בְּשָׁמוֹ שָׁאָמֵר: בְּשֹׁזְכִין לְדֹעַת שְׁלִим, אֹזֵן יְכוֹלֵין
לְעַשּׂוֹת וְלַעֲבֹד הַשֵּׁם יְתִבְרֶךְ בָּרְכֶעָ שָׁעה מֵהַשָּׁאָדָם אַחֲרָ
צָרִיךְ לַעֲבֹד וְלַהֲתִינְגַּע עַל זֶה שְׁבָעִים שָׁנָה:**

קעה

קדם הארץ יישראלי אמר: אני יודע איך הצדיקים עושים פריזן. כי צריכין לדעת כל הכהן (עשרים וארבעה) בתי דיןים (לקוטי מוהרן סימן רט"ז). כי בשטחים הפריזן צריך לדעת באיזה בית דין הנין אותו. כי אולי הוא עושה פריזן והמתקהה השיך לבית דין זה, ובאמת הוא נדון בבית דין אחר. ועל כן צריך לדעת באיזה בית דין הוא נדון, ולידיעת הפריזן והמתקהה של אותו בית דין.

אני יודע כל ה'כ"ד בתיהם, ואני יכול לעשות ("אפיקילאציע") [ערעור] מבית דין לבית דין עד ה'כ"ד בתיהם. דהינו שאני יכול לומר שאנו נראה לי המשפט של בית דין זה

שיות הרין

רכא

ואני רוצה לדין בבית דין אחר. וכן מבית דין לבית דין עד כלם. ומסתמא מועל בודאי, כי על כל פנים בין קד ובין קד נמשך ונרכה המשפט, וכשנמשך كل יותר תרבר. כי בתוך קד עושה אותו האדם איזה מצוה וכיוצא. ואפלו אם אין מועל אני יכול לעשות ("אנדרענסעניא") דהינו לשלהם הדבר להקיסר בעצמו (עמ' ח' מוחרן סימן רמ"ב). וזה מלאכה גrole וחקמה גrole. זה אינו יודע שום אחד בדור. וגם לא ידע עדין מזה שום אדם. כי הוא מלאכה גrole להכנים כל הבקשה בתוך איזה פבז' במספר, וגם לתן הכבוד להקיסר ברואי, כי בודאי אי אפשר לשלהם הרפה דברים להקיסר וכו'.

גם אמר אני יודע איך יכולים לעשות פריוון, כי אי אפשר לעשות פריוון כי אם בשידוען איך היה נהג הפהן הגדל עם השער המשתלה (עמ' ספר המרות המתקת פרין צ"ד):

קעו

קדם ארץ ישראל אמר אני יכול לישן מלחמת שקדם השנה באים ועומדים לפני כל הששים רבוא אותיות של התורה (עמ' לעיל סימן צ'):

שיות הרין

קען

חזק את אחד להיות בשמחה, ואמר שראי לו לשמה בהשם יתברך. ואף על פי שאין אתם יודעים מגדלתה לשם יתברך, ראי לכם לסמך עלי, כי אני יודע מגדלו יתברך. והזכיר או הפסוק: "כִּי אַנְּיָ וְדֹעַ בַּדּוֹל הַיְיָ" וכי (קהלים קל"ה). גם ראי לכם לשמה بي, מה שזכיתם שיחיה לכם רבי בזה. גם חזק אותו שישמה את עצמו אפילו בעסקו חל, ואמר לו: בודאי בן הוא, שבתחלתו צריבין לשמה עצמו במלוי רעלמא בכל מה שיכלון ואחר בד באין לשמה אמתית:

קעח

פעם אחת עמדתי לפניו לעת ערב סמוך לתפלת המנחה. והיה מסתכל בחלוון ברוך השთוקקות נמרץ וכליון עינים, ודבר עמי מענון היום שחולף ועובד מהרה. ענה ואמר: מה שיש לי לעשות בזה העולם (ואמר זאת ברוך הפלגה, כלומר שיש לו הרבה מאד לעשות בזה העולם شيء אפשר לשער), והנה היום חולף ועובד מהרה. ואמר בלשון אשפנו בזה הלשון: "זואם איך האב צו טהון אין דעם עולם":

שיות הרין

רכנ

קעט

קדם הסתלקותו אמר, שבר הוא עומד עבשו על מדרגה בזו שאי אפשר להשיג יותר בשום און כל זמן שמלבשו בהגופ. ואמר שמתגעגע מאד מאד להפשים גופו, כי אי אפשר לו לעמוד על מדרגה אחת בשום און. כי כל ימי חייו מעולם לא עמד על מדרגה אחת אפילו בשעה לאייה מדרגה עליונה שייה, אבלו לתקלית המעללה, אף על פי בן היה מחייב יותר עד שהגיע למדרגה גבורה יותר יותר. וכן היה תמיד כל ימי חייו במעבר במקום אחר. ולבסוף הגיעו למדרגה גבורה בזו שאי אפשר בתוך הגוף להשיג יותר בשום און, ועל בן היה מברך להסתלק. ואמר בזה הלשון: "איך ואלט שוויניגערין דאס העמדייל אויס גיטאן. וואריין איך קאן אויף אין מדרגה ניט שטיין" (בר רציתי לפשות בנתני מפני שאין יכול לעמוד על מדרגה אחת):

קעט

פעם אחת אמר לי רבנו ז"ל שהיום נראה לו מלאך חדש ויודע שמו. ויש תחתיו ממנים ויש להם שופרות בירם, והם תזקיעין תקיעה, ולאחר קד תרועה, ולאחר קד חזורים ותזקיעים תקיעה. והם כלם חופרים ומבקשים אחר אבדות. כי יש דברים אבודים הרבה. וזה בחינת: "תאות

שיות הרין

רשיים האבד" (קהלים ק"ב) הראשי תבות תר"ת. "יחפרו
ויאבדו" (קהלים פ"ג). ולפעמים הצדיק בעצמו שמחפש אחר
אבדות היא בעצמו אבד לפעמים. וזה בחינת: "יש צדיק
אובד בצדקו" (קהלת ז'). ואיז הצדיק עושה תשובה על אותו
החתט שעיל ידו בגין אבדות. ובודאי אין להצדיק אותו
החתט ממש רק איזה פגם דק מן הדק מאותו החטא, ואיז
בשעשה תשובה שלמה על אותו הפגם הדק שיש לו
מאותו החטא, או אחראך חזר וモצא אבדות נוראות.
וכשモצא נעשה שמה ורעש גדור. ואמר או שקהה מאד
מאוד להיות מקובל. וכפי הנראה הוא שמקבל מזיך ופוגם
בעניין האבדות שעיל ידי זה בגין אבדות, כד נראה לי
מדברי, והדברים סתוםים ונפלאים ונוראים מאד. וענין
זה בספר לקוטי תנינא מעניין מבונת אלול שמסגל לפגם
הברית (סימן פ"ז), ומעניין הפרות שלא נתבשרו (סימן פ"ח), כי
הכל אחד עם הנ"ל. כד שמעתי בפרש מפי הקדוש ואין
אנתו יודע עד מה:

קפא

שמעתי בשם שאמר בזה הלשון: אני יודע חכמota, שאם
היהתי מתחילה לגלוות מעט מהחכמota שאני יודע,
הוא יכולם לחזות על ידי התענווג של השגת החכמota

שיות הרין

רנה

האלו בלבד בלי שום אכילה ושתיה, והוא כל העולם ביטלים ביכולות הנפש לשמע חכמה, והוא בני אדם יוצאים מחיותם מעצם הפלגת מתיקת נעימת עיריבת החכמות שהייתי מנגלה, אך אני יכול לגלותם לבני אדם. כי תמיד כשהאני מתייחל לדבר עם אחד אני חפץ לשמע ולקבל ממנה דבריהם עליזנים, ומחמת זה הוא אינו יכול לגלות חכמותו הגדולה והפלגת מוד. ועוד ספר בעניין זה הראה בעניין עצם חכמתו, אך לא זכתי לשמע זאת מפני הקדוש בעצמו כי אם מפני אחרים (ועין לעיל בסוף ספרי מעשיות, מבאר שם מה ששמעתי בעצמי שאמר, שיש חכמות בה העולם שיכולים להיות בהם בלי שום אכילה ושתיה עין שם (ועין חי מורה"ן סימן ר'ה):

קפק

פעם אחת ענה ואמר: עלי אין חולקים כלל, רק הם חולקים על מי שעשה כן, כמו שבודדים החולקים עליו, ועל איש בזה בודאי ראוי לחלק. בלומר, כי החולקים בודים עליו כובים וشكרים אשר לא עלו על לבו, שעשה כן וכך מה שהכל שקר וכוב, ועל איש בזה שעשה כן כמו שאמורים הם, בודאי ראוי לחלק. נמצא שעליו אינם חולקים כלל, כי אם היו יודען גדל צדקהו וקדשו

שיות הרין

ימעלתו וכו', בודאי לא היו חולקים עליו, רק אדרבא היו רצים אחוריו בהתלהבות נפלא בראי, רק הם חולקים על מי שעשה מעשים פאלה כמו שהם אומרים, ועל איש בוה בודאי ראוי לחלק. ואמר שהם חתכו וצירפו לעצם אדם וחולקים עליו. "זיא האבי זיך אוים גישניצט אה מענטש אין קרגן אויף איהם" (הינו ב"ל. שאינם חולקים עליו רק על זה האיש שצירפו לעצמו בשקר שעשה כך וכו' וכן"ל):

קפג

פעם אחת בא מון החוץ וחש במעיו, ואמר שהרגיש בוה שיבוא לו מועות. והרמו: "וְצַאצָּאי מֵעִיד בְּמַעֲוָתָיו" (ישעה מ"ח). וכן הוה שבעה מועות על הפיכ דאר:

קפד

שמעתי בשם שאמր, שתכף בשאחד בא אליו והוא נותן לו שלום ופושט ידו לידו (במנת הגועלם בשעת נתינה שלום), אז תכף הוא יודע כל מה שעבר אותו האיש. ואמר רמו על זה: "יד ליד לא ינקה רע" (משל י"א). שתכף בשפושט יד ליד, רהינו נתינת שלום, שוב לא ינקה רע, כי תכף נתגלה לו הפל:

שיות הרין

רכ

גם כבר שמעתי קצת מזה. ועשה זאת בלבד אחר יד והיה נחשב אצלו לדבר פשוט וקל מה שיוודע את כל אחד ואחד בפי מה שהוא מתחלה ועד סוף כל מה שעשה בעבר וכו'. ואמר שבתי ידיע בדרך השגה יכולם גם כן להבין ולידע על פי חכמה. כי יכולם לדיבין מדבריו של האיש. גם יש כמה סימנים. ואמר כי בהחטים יכולם להכיר הנואף, גם אמר שהחגורה יכולן להכיר אמונתו, אם אמונתו שלמה, וכן יש שאר סימנים. וכמה אנשים שבעו לפניו והוא הגיד להם מה שעשו:

קפה

ואמר רבנו ז"ל, שהוא יודע כל שרכי נשמות ישראל. ומתחילה אמר שידוע אותם מותרה שכברת, ועודין אינו יודע אותם מותרה שבעל פה. אחר איזה זמן אמר, שכבר זה לידע את שרכי הנשמות ישראל גם מותרה שבעל פה.

ותיה יודע לחת תקונים לכל אחד ואחד בפי שרש נשמו. וכל הדברים שצוה לא היה ענייני סודות לבון בנות ויחודים, רק כל ההנחות שצוה למקרביו היו ענייני עבדות. לאחד איזה מתחלה להטענות איזה הפסיקות. וזהו על

מקביו שלא יתענו מעצמן כלל, רק בימים שצוה עליהם (ען תי מורה ז סיון חצ"א). ולפעמים צוה לאחד להתענות משבת לשבת. צוה לכמה אנשים שייהו גוררים לילה אחת בשבע, ושלא יאכלו מעת לעת אחד בשבע דבר מן החין. לכמה אנשים צוה להתענות ערב ראש חדש. וכן צוה על רב אנשים שייהרו לילך למקווה לטבל ביום שאיין אומרים בהם תחנון, וזה צוה לכמה אנשים. לכמה אנשים צוה לומר ח"י [שמונה עשר] פרקים משניות בכל יום, וכן בפה ובפה הנחות שצוה בענין הלמוד, שלווה צוה ללמד זאת ולווה צוה ללמד זאת.

זו היא הינה הכלליות שצוה והזהיר את כלם, דהינו ללמד פוסק בכל יום. אפלו ביום שאין לו פנאי, ולמד על כל פנים איזה סעיף "שולחן ערוך" בכל מקום שהוא. ואמר שהוא חייב גדור על כל אחד מישראל (לעיל כ"ט). גם זאת הייתה הינה הכלליות שהזהיר את כל אחד ואחד, דהינו להתבדר בכל יום ויפרש שיחתו לפני השם ותברך, ולבקש מלפני רחמים ותחנונים לופות להתקרב לעובדותו ותברך. ושיכחה זו תהיה בלשון אשכנו שדברים בו וכו', וכמברא מזה בספריו הקדושים, כבר נרפס (לקוטי תניא כ"ה).

שיות הרין

רכט

וביויצא בזה שאר ענייני הנחות שצוה על כל אחד ואחד בפרט, כי לכל אחד ואחד צוה הנחות אחרות. גם באדם אחד היה שני בעניין הנחות, שבתחילה צוה על אחד לנוגה הנחות אלו, בגין לומר ח"י פרקים מושנות וכיוצא, ואחר-כך במשך איזה זמן פטרו מהנוגה זו וצוה עליו הנחות אחרות. ואחר כך עוד במשך איזה זמן צוה עליו הנחות אחרות. וכן התנהג עם מקרביו תמיד. לאחד צוה לומר פסוק מיוחד בכל יום, ולאחד צוה לומר איזה משנה מיחדת בכל יום, וכיוצא בזה. והכלל, שלכל אחד ואחד צוה הנחות מיוחדות לפי מה שהיה צריך לתקן מה שפגם וכפי שרש נשתמו. ויש הנחות כללות שצוה לכל המקרים שלו בג"ל. ויש הנחות שהיה כללות לכמה וכמה אנשים, ויש הנחות שהיו מיוחדות לכל אחד ואחד ביחיד.

ובן בעניין הזמן, יש הנחות שצוה לנוגה אותם כל ימי חייו, בגין למוד הפסיקים, שעיל זה הויר בפרוש לנוגה זאת כל אחד ואחד כל ימי חייו, ויש הנחות שהיו תלויות בזמן, שבזמן זה צוה לנוגה הנוגה זו, ובזמן אחר צוה הנוגות אחרות בגין". וכל הנחות שצוה אפילו הנוגות שהיו גראים כדברים פשוטים, לא היה שום הנוגה על פי פשוט, כי היה לו זיל בזה כמה כמה סודות

שיות הרין

נכתרות ונוראות מארד. אבל לנו לא גלה שום דבר. רק ציה לעשיות הדבר בנסיבות והוא עשה בזה מה שעשה. ואמר בפירוש בזה הלשון: כל הנגה והנגה שאני מצוה לעשות הוא סגלה ותקון ומוועיל על מה שעבר, ועל העתיה, ולאחר הסתלקות של האדם, ולימוט המSTIT, ולתחית המותים, ולעתיד לבוא.

ובכל מה שצוה לעשות, אפילו היה נראה דבר קל ופשוט מארד, היה כבר מארד על האדם לעשותות. וזה מנה עליו כל מיני בבדות והוא עליו כמה וכמה מניעות אף על פי שהדבר היה דבר פשוט. ואלו לא היה מצוה רבנו ז"ל לעשותות אותו הדבר, רק האדם היה רוצה לעשותות זאת מעצמו, היה קל עליו מארד לעשותות, אבל בשצוה רבנו ז"ל לעשותתו היה כבר מארד. אבל אף על פי כן היו אנשים שלא מקיים דבריו תמיד. כי ידעו מזה שדבריו שהוא מצוה כבר מארד לעשותתו, והוא מקרים עצם מארד מאד לךם דבריו דיקא. וזה מתחנים ומבקשים מאד מהשם ותברך על זה שייעזר אותם לךם דברי הנגנותיו הקדושים, והשם יתברך עוזם על זה. ושם עתי מפיו הקדוש בפירוש שאמר: כל מה שאני מצוה לעשות הוא כבר מאד לעשותות וכו'.ומי שזכה להתקרב אליו היה רואה קצת מעין זה. ולא היה לרבנו ז"ל שום מנוחה כל יומו אפילו רגע אחת. כי היה

שיות הרין

רלא

לוּחָם מְלֻחָמֹת ה' בְּכֶל עַת וּבְכֶל רָגֵע, וְאֵי אִפְשָׁר לְהָאֲרִיךְ וְלִסְפֶּר בָּזָה מִכְמָה טָעִמיִם. וַיהֲזֵה עַגְןָן הַמְחַלְקָת הַגְּדוֹלָה שַׁהְיָה עַלְיוֹ וְכֵוֹ (עַנְןָ לְעַיל סִיפּוֹן צ"ו). אֲכָל אֲפָל עַל פִּי כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הַיה בְּעַזְרוֹ תְּמִיד, וַיהֲלֵל עַל יְדֵי זֶה בְּכֶל יוֹם וּבְכֶל עַת לְמַעְלוֹת וְהַשְׁגּוֹת גְּבוּחוֹת מְאָד אָשָׁר לֹא נִשְׁמַעוּ וְלֹא נִרְאוּ וְכֵוֹ).

וְגַם עַכְשָׂו עַדְין גַּנְחָכָל מִינִי כְּבָדוֹת לְלִימָד סְפִּירָיו הַקְּדוֹשִׁים וַיְשַׁעֲלֵלָם בְּמִזְרָחָם מִנְיעָות. אֲפָלוּ מַי נִשְׁוֹבָה לִידֵינוּ מְרַבְּנוּ זֶל וּרְזֶחֶת לְלִימָד אֹתָם יִשְׁלֹחַ לְכָבְדוֹת גְּדוֹלָה וְמִנְיעָות רַבּוֹת מְאָד בִּידּוֹעַ בְּחֹשֶׁש לְנָגָה. וְגַם עַדְין הָאָור נִעְלָם וּנְסַתָּר:

קפו

בְּמִזְרָחָם וְכֵמָה דְּבָרִים רָאִינוּ בְּעִינֵינוּ שְׁהִזְרִיעַ לְנוּ רַבָּנוּ זֶל קָדָם שַׁהְיָה שִׁיחָה כֵּן, וְכֵן הַיה. פָּעָם אַחֲת בְּעַשְׁרָת יְמִי תְּשֻׁבָּה אָמַר שְׁבִשָּׁנָה וּוּיְהֵה חִלְשָׁת רְחַמְנָא לְצָלָן (ה'י"ט בשנת תקס"ז). וּכְשִׂצְאָה מִהַּפְרָחָץ בְּעַרְבָּה יוֹם הַכְּפָרּוֹת, אָמַר שַׁהְוָא מִמְשִׁישׁ בְּרָאָשׁוֹ נִשְׁלָעָצְמוֹ אִם הוּא חֵי (ה'י"ט מִקְמָת הַפְּחַד שְׁרוֹאָה חִלְשָׁת גְּדוֹלָות רְחַמְנָא לְצָלָן). וְכֵן הַיה, שְׁבָאָתוֹ הַשָּׁנָה הַיה חִלְשָׁת גְּדוֹלָות רְחַמְנָא לְצָלָן.

בְּשַׁחְרִיוֹ יִקְרֹות בְּעוֹלָם בְּשָׁנָה אַחֲת, וְאַחֲרֵי קָדְבִּימִי הַקְּיוֹן בְּעַת גְּדוֹלָה הַתְּבוֹאָה הַיה נִרְאָה לְהָעוֹלָם שִׁיחָה

שיות הרין

זול. ואמר הווא **שלא** יהיה זול באוטו השנה כי תיקרות הרחיבו ומנו על שתי שנים. וכן היה, שגמ' שנה שנייה היה יקרות, ואחר-כך אחר בלוות השתי שנים נעשה זול. וכן היה בכמה וכמה דברים. אך כבר אמרנו שאין זה רצוננו לספר מופתים מרבני ז"ל, כי לא באלה תחולתו, גם כי היה אסור במופתים כאשר היה מוכן מדבריו, שלא התר לו לגלות מופתים. ועל כן לא נראה מפורסם כי אם קצת מופתים ועתידות, אף על פי שבאמת היה יורע בברור כל העתידות אפלו מה הייתה לזמן רחוק וכו', כאשר היה נראה לעין כל מי שהסתכל היטב על דבריו. אף על פי כן הפל היה בהצעה ובהעלם גדול ואין אנו עוסקין בספר מזה בנו"ל:

קפו

פעם אחת בא לפניו איש אחד מאנשיו שהיה לו חלי וכאב גדול בידו, עד שלא היה יכול להזיז בידו כלל. והיתה ידו תלואה בצוואר ברוך החולמים בידיהם. ולא היה יכול בשום אופן להזרידה, כי היה חלייך וכאבו גדול מאד. והוא מדברים לפניו רבנו ז"ל, שהוא צרייך לשנות סאלץ (ט) מלח) ולקבל רפואות. והאיש היה עני גדול ולא היה לו דבר על הוצאות רפואות. ביום השבת בשעה שעלה יושב על השלחן בסעודת שחרית, ענה רבנו ז"ל ואמר

שיות הרין

רלנ

לאוֹתָן הַיּוֹשֵׁבִין סְבִיבוֹ שֶׁזֶה הָאִישׁ בָּודָאי יִשְׁ לֹ אֲמִונָה,
וְהַשִּׁיבוֹ: הָן. וּכְפֵל הַדְּבָרִים וְדֹבֶר מִזָּה קָצָת אִם יִשְׁ לֹ
אֲמִונָה, וְהַשִּׁיבוֹ: הָן. אַחֲרֵכֶד צָוָה רַבְנָנוּ ז"ל פְתָאָם לְהָאִישׁ
הַגְּלָל שִׁוְרִיד יָדוֹ. וּנְבָהָל מַאֲד, וְכָל הַעַם נְבָהָלוֹ וְנִשְׁתָּוּמָמוֹ,
כִּי הָיָה דָבָר תָּמוֹה מַאֲד מַאֲד, כִּי זֶה הָאִישׁ הָיָה חֹלֶה בְּיָדוֹ
וּמַن רַב שָׁאַינוֹ יִכְלֶל לְהַזְּרִיד יָדוֹ, וּעֲכָשׂוּ יְזִירִדָּה פְתָאָם?!

אָכְלָתְכָף שְׁצִוָּה רַבְנָנוּ ז"ל, גָּזָר אָמָר וַיּוּם. וּתְכָף לְקָחוּ מִפְנֵנוֹ
הַמְּטֻפָּחַת שְׁהִתְהִיתָ יָדוֹ תְּלִוָּה עַלְיהָ בְּצֹאוֹר וְהַזְּרִיד יָדוֹ
תְּכָף. וְהִיא נִסְמָךְ רַבְנָסָם לְעֵין כָּל שְׁנָתְרָפָא יָדוֹ תְּכָף בְּאוֹתוֹ
הַשָּׁעָה, וּתְכָף חֹזֶה יָדוֹ לְכְרִיאוֹתָה וְאִתְּנָה בְּשָׁאָר כָּל אַדְם
עַד הַיּוֹם הַזֶּה. בָּאַלְהָ וּבָאַלְהָ נָרְאָו מִפְנֵנוֹ בְּמָה מִזְפְּתִים
נוֹרָאים לְפָרְקִים. אָךְ בָּעֵת שְׁהִיא עֲגַן הַגְּלָל שֶׁל הָאִישׁ
הַגְּלָל, אַחֲרֵכֶד בָּאתִי אֶלְיוֹ וְסָפֶר עַמִּי קָצָת מִזָּה. וְהִיא
לְרַבְנָנוּ ז"ל או אַיִּהְ מַחְוֹשׁ וְחֹלָאת. וְאָמָר אוֹ, שָׁבְכָל עַת
שְׁהָוָא עֹשֶׂה אַיִּהְ דָבָר מַזְפֵת יִשְׁ לֹ וְיִסְוִרִים אַחֲרֵכֶד תְּמִימִיד.

וְאָמָר, שָׁבְכָל פָּעֵם שְׁהָוָא עֹשֶׂה אַיִּהְ דָבָר, הוּא מַבְקָשׁ

אחר כֶּד מַהְשָׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁישְׁתַּחַבְךְ הַדְּבָר:

קפח

אָמָר, שְׁפֵלְיאָה בְּעִינֵינוֹ, אָמָר מִבְיאֵין פְּרוּזָן לְאַחֲר וּמִסְפְּרִין לוֹ
צְעָרוֹ, בְּגַן מַחְוֹלָה וּכְיוֹצָא, כְּשָׁאַינוֹ מְרַגְנִישׁ הַצְעָר

והיסוריין במו החולה בעצמו וכו'. והיוצא מדבריו הוא, שהוא מרגיש הצער והיסוריין בשבאיין לפניו שיתפלל על חולה וכיוצא, במו החולה בעצמו ממש. וכן נשמע מפיו במה פעים. ואמר: בתחלה הייתה מבקש מאתו ותברך שאיה מרגיש צער ויסוריין של ישראל, כי לפעמים היה אחר בא וספר לי צعرو ולא הייתה מרגיש הצער, והייתי מתפלל שארגיש צعرو של ישראל. עכשו כשהאחד מספר לי צعرو, אני מרגיש בעצמי הצער יותר ממנה. וממש נוטפין מימי הימים מגדל הצער שאני מרגיש יותר ממנה. כי הוא יכול לחשב מחשבות אחרות ולשבח הצער, אבל אני מרגיש מאד פניל. ואמר לאחד מענשיו שבקש אותו שלא ישבח אותו, ענה ואמר: איך אפשר לשבח אחד מכם? הלא כל אחד ואחד יש לו אצלי מקום לבבי:

קפט

פעם אחת היה נכו זיל, מטול על ערש מחליו הפאקיין (abweבועות שחורות) רחמנא לצלן. והוא קובל לפניו מאד שיש לו צער גדול מזה מאד. וספר לי או ואמר, שיש דברי ה' שאי אפשר להבינם. כי איתא שאצל הארץ לנטלק בן אחד. ואמר שנטלק בשビル הסוד שגלה ל תלמידו רבינו חיים ויטאל זיל. והלא באמת הארץ היה מברך לננות לו,

שִׁיחָות הַרְּיֵץ

רלה

כִּי רַבִּי חִים וַיַּטַּל הַפְּצִיר בּוֹ מְאֹד, וְכַשְּׁהַפְּצִיר בּוֹ הָיָה
מְכֻרָח לְגָלוֹת לוֹ, כִּי אָמַר שֶׁלָּא בָּא לְעוֹלָם כִּי אָמַר לְתַקְוָן
נִשְׁמַתוֹ שֶׁל רַבִּי חִים וַיַּטַּל זַ"ל. נִמְצָא, שְׂהִיה מְכֻרָח מִן
הַשָּׁמִים לְגָלוֹת לוֹ הַסּוֹד, וְאַף עַל פִּי כִּן נִעַנְשׂ עַל יְדֵי זה
כֹּנְ"ל. וְזֹהוּ דָּرְכֵי ה' שָׁאֵי אָפְּשָׁר לְהַבִּין בְּשֶׁכְּל בְּשָׁום אָפְּן.

וְהַפּוֹבוֹן מִהְבָּרוֹ לְעַנְנֵן עַצְמוֹ, שֶׁכְּל צָעֵרוֹ וַיְסֹרוּוּ וְצָעֵר בְּנֵיו
שִׁיחָיו, הַכֵּל הָוָא רַק מִחְמָת שְׁעוֹסָק עַמְנוּ לְקָרְבָּנוּ
לְהַשֵּׁם יְתָבֵרָךְ. וְאַף עַל פִּי שְׂהִיה מְכֻרָח לְזֹה, כִּי בְּרוֹדָאי
הַשֵּׁם יְתָבֵרָךְ רֹצֶה בָּזָה, כִּי הָוָא יְתָבֵרָךְ חֹזֶשׁ מְחַשְּׁבָות
לְכָל יְדֵיכָם מִמְּנָנוּ נְדָתָה, וְאַף עַל פִּי כִּן הָיָה לוֹ יִסּוּרִים קָשִׁים
גְּדוֹלִים מְאֹד עַל יְדֵי זה, כִּי הָוָא דָּרְכֵי ה' כֹּנְ"ל. וְהָיָה הַזְּלָקָה
וּמְסִפְר לְפָנֵי צָעֵרוֹ הַגָּדוֹל שִׁישׁ לוֹ מִזָּה שְׁנַקְדוֹ חֹזֶה כֹּנְ"ל.
וְאָמַר שְׂהִיה רֹצֶה שְׂהִיה בְּעַצְמוֹ יְהִיה חֹזֶה בְּעֵד הַתִּינּוֹק
הַגְּנְ"ל. וְאָמַר שְׂהִיה מַרְגִּישׁ כָּל גְּנִיחֹת הַתִּינּוֹק (שְׁקוּרָן
“קָרְעָצִין”) בְּלִבְבוֹ וּכְיוֹן. אַחֲר כֵּד אָמַר: אָךְ זֹאת יְחַשֵּׁב לִי
לְטוֹבָה, שָׁגֵם בְּשָׁאָרְם אַחֲר יִשׁ לוֹ חֹזֶה בְּתוֹךְ בַּיּוֹתָו וּמְבֵיא
לִי פְּרוּזָן אוֹ מְבָקֵשׁ לְהַחְפֵלָל עַלְיוֹן, יִשׁ לִי גַם כִּן צָעֵר בָּזָה
מִפְּנֵשׁ כָּל הַגְּנְ"ל. גַם בְּשָׁאָרְם מְאַנְשֵׁינוּ שְׂהִיה מְקֻרָב מִתְּרַחָק
עַצְמוֹ חָם וּשְׁלֹומָן, יִשׁ לִי צָעֵר בָּזָה מִפְּנֵשׁ בְּלִבְבוֹ כָּל הַגְּנְ"ל.
וּסְפִר אָוּ מְאַחָד שְׁנַתְּרַחָק בָּאוֹתָן הַיּוֹם, וְאָמַר שִׁישׁ לוֹ
מִמְּנָנוּ כָּל צָעֵר הַגְּנְ"ל. שָׁוב שְׁמַעְתִּי מַאֲיָשׁ אַחָד מְאַנְשֵׁינוּ

שִׁיחוֹת הַרְיֵין

שָׁשֶׁמֶע גַם כֵן מְרַבָנו ז"ל עֲנֵנִין וְהַכְּבָעַת שְׁנוּסְתָּלָק אֲצָלו בְּנוֹ הַקְּטָן שֶׁלְמָה אַפְרִים ז"ל, שֶׁאָמֵר שְׁיִשׁ לו יְסוּרִים בְּשִׁבְילֵינוּ. הַלְאָ הַאֲרִין"ל לֹא גָּלַה כִּי אָמַס סּוֹד אֶחָד הִיה לוּ עֲנֵשׁ, מִפְּלָגָה שֶׁבֶן שֶׁאָנִי גַּלְיתִי לְכֶם כֹּל כֶּךָ סּוֹדוֹת רְבוֹת בְּאַלְהָה:

קץ

אָמֵר, שְׁכָמָה פְּעֻמִים צִיר לְעַצְמוֹ עֲנֵנִי מִתָּה בְּאַלְוָה הוּא מִתְמַפּוֹשׂ עַד שְׁהָרְגִישׁ טָעַם מִתָּה מִפְּשָׁשׁ. גַם אָנִי שְׁמַעַתִּי שֶׁאָמֵר, שְׁבִימִי נְעוּרִיו הִיה מַצִּיר לְעַצְמוֹ מִתָּהוּ, וְאַיךְ יְבַכוּ עַלְיוֹ וּכְוֹ. וְצִיר לְעַצְמוֹ הַיְתָב כָּל עֲנֵנִי מִתָּה. וְאָמֵר שְׁהָוָא מֶלֶא כָּה לְצִיר לְעַצְמוֹ זֹאת הַיְתָב:

קעא

פָּעָם אֶחָת נִכְנָס לְבֵית, וַעֲנָה וְאָמֵר: מַה לְעַשּׂוֹת בְּשֻׁוּמָד לְפָנֵי הָאָדָם הָר גָּדוֹל שֶׁל אַשׁ, וּמַעֲבָר הַשְׁנִי שֶׁל הָהָר מִנָּחָה אֹזֵר טֹוב וַיְקָר וַנְּחַמֵּד מַאֲד מַאֲד. אֲבָל אֵי אָפְשָׁר לְבֹא אֶל הָאֹזֵר כִּי אָמַר בְּשֻׁעְבָּרִין דָּרְךְ הָהָר שֶׁל הַאַשׁ. וְהַהְכְּרָה לְבֹא לְאַותָו הָאֹזֵר הַנְּחַמֵּד וַיְקָר וּכְוֹ. אַחֲר אֵיזָה צְמִים שָׁוב דָּבֵר מִזְהָה וַשְׁחָק וְאָמֵר: כָּבֵר נֹדֵעַ לִי הַדָּבָר הַזֶּה מַה לְעַשּׂוֹת לְזֹהָה:

שיות הרין

רלו

קצב

פעם אחת דברתי עמו זיל מענין זה, שאין העולם רוצים להאמין שישו נמצאים עבשו צדיקים גודלים במעלה מאייר כמו בדורות הראשונים. ענה ואמר: אם מאמינים בהשם יתברך צרייכים להאמין שיש צדיקים גם כן. כי כמו שהשם יתברך נמצא, בודאי כמו נמצאים צדיקים בודאי בכל דור ודור. והבן מiad:

קצג

אמר לעניין ממון: צרייך האדם שישיו לו כל הכוחות שיש בעניין אכילה. כי יש בפה כח באדם לעניין האכילה. כי יש כה המקבל וככہ המעביר שלא יצא לחוץ המאכל תכה, וככہ המעביר, וככہ המחלק המאכל לכל איברי הגוף - להמוח המבחר וכן לב, וכן לכל שאר האיברים לכל אחד ברاوي לו, וככہ הדוחה הפסלה לחוץ, במבואר כל זה לחכמי הרופאים. כמו כן כל אלו הכוחות צרייכין לעניין ממון. כי צרייך שישיה לו כה המעביר שלא יפזר מעותיו מיד (כדריך שיש בני אדם שבתחלה מתאימים מאד לממון ומבלמים מהם על זה, ותקף בשמשיגון הממון מפזרין אותו מיד), וכן כה המחלק שיתחלק מעותיו למקומות הארץין לכל אחד ברاوي בוגל לעניין האכילה. דהיינו שմבחר גיע לצדקה,

וביצא בזה בשאר המועות כל אחד למקומו הראי לו בג"ל לעניין האכילה.

ובמו שמספרין מהבעל שם טוב ז"ל, שאמר לעניין מה שמקבל מועות מרשותם. ואמר, שהמעות כשהם קשׁבָא ליהו, אוֹי הוא מתרחק. ומועות שקיבל מאנשים הגונים, אלו המועות יוצאים על הוצאות הכנסת אורחים צדיקים שבאים אצלו, וביצוא בשאר המועות. ומועות שבא מפי שאינו הגון, זה המועות יוצא על הוצאות הסופים שלו והערל עבד שלו, דהיינו שטמי לא מתרחק המועות אצלו כך. אף על פי שבאמת היה כל המועות מערב עצמו, אך ממשילא היה געשה כך אצל בעל שם טוב ז"ל. וזה בחינת מה שלק הנ"ל וכמה הדוחה הפסלה לחווין, הינו בג"ל, כי יש מועות שאריך ליצאת לחווין בשביל ערלים וסוסים וביצוא. ואמר: עקר תאوت מזון, מי שאין לו יכול לקבל. במו לעניין תאות אכילה, כי בודאי מי שיבול לאכל וכי. עקר התאות ביוטר מהשעור, במו בן לעניין מזון. אני יש לי יכול וכו':

קד

אמר: אחר כל היסורים, אף על פי בן השם יתברך מטיב עמנו, רק שאין לנו רוצחים להקטין את היסורים. וגם

שיות הרין

רט

באמת בודאי אין יסורים קתינים, אבל נגר רבקות אחר להשם יתברך מה שוזען לאיזה בחינה של דבקות במחשכה או בבחינה אחרת. כל היסורים אין כלום נגר זה, ועל ידם בעצם מתקבים ומתדרקים אליו יתברך. כי נוטין מני הבריאות גופי, מי נוטל מני הבריאות? השם יתברך! אם כן אני נדבק בו יתברך. וכן בשלוקם חם ושלוםizia בן. מי לוקח? השם יתברך! אם כן אדרבא עתה הוא סמוך יותר אליו יתברך. כי בעולם הבא סמוכין יותר להשם יתברך (ען לשיל סימן צ'ו):

קצת

שנת תק"ע פרשת נח, נכנסנו אליו בלילה ברכբנו פמיה. ענה ואמר: מה שאני עושה עמכם הוא דבר קטן לפני, זה אתם צריכים לעשות (פונתו הינו מה שהוא עוסק עמו להכניסנו ולקרbenו לעבודתו יתברך, אבל זאת הוא דבר קטן לנו, וזה הדבר אנחנו צריכים לעשות, לקרב בני אדם לעובדות השם יתברך. אבל הוא עצמו יש לו עבודה גבואה מזה). והייתי עומד ומשתומם במתמה, כי כפי הנראה לדעתנו אין עבודה גבואה מזו, לקרב בני אדם להשם יתברך.

שִׁיחָות הַרְיֵין

עננה ואמר: יש נשות ערטלאין שאין יכולין לפנים בנוף כלל, וגדל הרחמנות שעלייהם גדור ועצום מאד מאד יותר מעל החמים. כי הם כבר נכנסו בנוף, ויש להם בנים ויש להם מצוות, אבל הרחמנות שעל אלו הנשות הערמות הוא גדור מאד מאד. כי איןם יכולים לעלות למעלה, וגם למטה איןם יכולים להתלבש בגוף כ"ל. ויש גלגולים בעולם שעדרין לא נתגלו כלל בעולם (הכוונה - כי יש גלגולים שדבריהם מהם בספרים נתגלו על ידי הקرمונים, אבל יש עוד גלגולים שעדרין לא נתגלו כלל בעולם). גם מדה זו הוא מצד הגלגול, שהגלגול מהיב שיחיה לו מדה זו שיתהאה תמיד לנסע לדים ויהיה מוכן לנסע ואחר כך אינו עולה בידו ונמנע מלנסע (ען ליעיל סימן פ"ה ולקמן ר"פ):

קצו

**שִׁיחָתוֹ חֲקָדוֹשָׁה שֶׁל רַבְנוֹ ז"ל אָזְדָּר לַיּוֹם שְׁנִי פָּרָשָׁת
נַח תִּק"ע:**

התורה שלי גדולה מאה, והיא כליה רוח הקודש, ויכולין לידע ממנה עתידות,שמי שיטה עצמו ויאוזן ויקשב התורה שלי יכול לידע עתידות שיחיה. ואין צריך לומר אחר כך כשהגעשין הדברים בעולם, שאו יכולים בודאי

שיות הרין

רמא

למצא הכל בთוך התורה שלו ולראות ולהבין שהכל מבהיר
בתוך התורה שנאמרה כבר.

בָּל זה שמעתי אחר שבת בראשית תק"ע, בעת שהראיתי
לו התורה: "בראשית לעיני כל ישראל" בכתב הידפסת
בלוקוטי תנינא סימן ס"ח [ס"ג]. ובאותו השבוע ראינו בחוש
כל הנ"ל, איך בתורה הקדושה שלו הוא מגלה נעלמות
ועתידות. כי מעשה שהוא כך היה: כי בשבוע הקורמת
ביום חמישי שהוא כ"ה תשרי שנה הנ"ל נסתלק בבוד
הרב הגאון בוצnia קדישא החסיד המפרנס מזרכו הרב
רבי לוי יצחק וצ"ל אב-בית-דין רקהלה קדש ברדייטשוב,
ובשבת לאחר יום חמישי הנ"ל שהוא שבת בראשית, או
נאמרה התורה הנ"ל מפני רבנו ז"ל, המתחלה: "בראשית
לעיני כל ישראל", המדרbraת מהעלמת הפאר של ישראל.
הינו העלם והסתלקות הצדיק שהוא הפאר של ישראל.
ובעת ששמענו זאת התורה מפני הקדוש של רבנו ז"ל, לא
היינו מבינים כלל להיכן מגיע פונתו, כי או באותו השבת
עדין לא נודע כלל מפרטת הצדיק הנ"ל עד يوم שני אחר
שבת. ואחר כך בשבוע שאחר שבת בראשית, נודע לנו
מצרתו של ישראל שנסתלק הצדיק הגדול הנ"ל. או היינו
מבינים למפרע שרbeno ז"ל גלה בתורה הנ"ל, כי זאת
התורה מדרbraת מהעלמת הפאר וכו', והצדיק הנ"ל היה

שיות הרין

נזכר בפי רבנו ז"ל פאר של ישראל, בחינת הפלין, במאמר במקום אחר (ח"י מורה"ן סימן ע"ד). וכן באוטו השנה לא היו אתרוגיםמצוים, ואמר כך באו אתרוגים על פי נס. ואמר רבנו ז"ל שהיה בטוח על צדקתי הדור ובפרט על הצדיק הנ"ל שהוא פאר הקלה שלנו שהיה אתרוגים וכו'. על כן ראינו בברור שרבנו גלה ברוח קידשו בהתורה הנ"ל הסתלקות הצדיק הנ"ל, במאמר עתה להמעין שימוש כל התורה הנ"ל מרבורת מעניין זה, דוק ותשכח.

גם אלה דברי רבנו ז"ל, בעה שראה התורה הנ"ל בכתביו: המוסר של התורה שלו נפלא ועצום מאד. אלו היו אומרים זאת התורה בלשון אחר, בלשון מוסר, היה מעירר ומשבר את הלב מאד, כי בלה מוסר השבל, מוסר גדול ונורא מאד. על כן צריך לזהר לקיים מה שהזהרתי אתכם לעשותות מן התורה תפללה. כי תהפכ בשפתהillions להבניהם זאת התורה בתוך דברי התעורות וشيخה של תפללה, בודאי תעירר ותשבר את לבו מאד בנ"ל (ען לעיל סימן קמ"ה):

קצ

בעניין הצדיק הנ"ל שנפטר. אמר, שאפלו איש פשוט מחייב להרגיש החפרון. כי בודאי כל אחד מרגיש מה שנחסר דבר מן העולם, אך כל אחד מרגיש החפרון באיזה

שיות הרין

מן

מָרָה שְׁחוֹרָה, כִּי זֶה מַרְגִּישׁ בַּהֲפִינָּה, שָׁאן הַפִּינָּה
בְּפֶדֶר, וְזֶה מַרְגִּישׁ בְּעַצְמוֹ שָׁאן הַעֲצָמוֹת מֵיְשָׁבִים בּוֹ עַתָּה
בְּפֶדֶר וּכְיוֹצָא בָּוּה (וחשב לרומה כמה הדברים באלו, מה שיכל אחד
מרגישי החפץ באיה עין משנה). אבל מי שיש לו עיניים פקוחות
הוא רואה ממש שונכה ניר מן העולם ונעשה חשך. והלא
מצינו ומה שנויים שנעשו בעולם בעית הסתלקות הצדיקים
במו שמצינוagemרא מועד קטן ה'ף כ' (ה'ה): "שכיב
וכו' שפעו מרובי דמא" וכו'. ואם בן במקומות באלו נעשו
שנויים מלחמת הסתלקות הצדיקים. ומה שמספרין שראו
אש, אף שהוא רחוק קצת בעני, מלחמת שעכשו אין הדור
ראוי לכך לראות הדברים באלו, אבל מצד הצדיק שנסתלק
בודאי יכול להיות שהיה עמודא דנורא בעית הסתלקות (ען
קחבות י. ע.). כי נסתלק ראש כמה ראש באות, בפרט ראש
של ישראל. כי אפלו בשם רosh ושר של אמות העולם
נעשים גם בן שנויים בשמיים בין הפוכבים, מכל שבען וכל
שבען ראש של ישראל:

קצח

שנת תק"ע בחרף אחר חנכה בעית שפאתוי מבארדייטשוב,
אמר לי שיש לו מעשה לספר. ואמר שהמעשה הזאת
שורצה לספר לא ספרו אותה כי אם פעם אחד לפניו בית

שיהות הרים

ראשון, גם הנביאים לא ידעו הסוד שלה, כי אם הנביא שספר אותה וממי שספר אותה לפניו, והוא חדש גדול. והגמ שכך ספרו אותה בג"ל, אף על פי כן הוא חדש גמור, הינו דבר חדש לגמרי. כי בדוראי מאו עד עתה נעשה מה שנעשה. ואו ספרו אותה כמו שהי ראי און, ועתה צריכין לספרה כמו שראוי עתה (ולא זכינו לשמעה). ועל ידי המעשה שוב איינו קשה לי בכל בענינו. כי מתחלה היה קשה לי קצת מפני מה היה כה, והינו שאין לנו שום חשיבות בעולם וכו'. אבל עכשו, על פי המעשה הנ"ל שוב איינו קשה לי בכל.

ובבר היה מוקן בספר מעשה זו, אך אף על פי בין נתגלו כל הדברים ולא זכינו לשומעה. אחר כך בסוף ספר המעשה של הבועל תפלה הגדרם ב"ספריו מעשיות" (מעשה י"ב), ואמר שאין זאת המעשה הנ"ל. ואמר שהמעשה הנ"ל שרצה בספר הוא יפה עוד יותר מעשה זאת של הבועל תפלה הנפלאה והנוראה מאד. אשר מי שיזכה לשומעה לעתיד:

קצט

אמר: אין מי שיכל להבין בספר (הינו בספר לקטוי מותר'ו), כי אם מי שיכל לומר כל תורה ותורה פנים ואחרו:

שיות הרין

רעה

ר

אמר: כל התורה שלוי היא בלה הקדומות (ען כי מורהין סימן ש"ג):

רא

אמר, כל תורה ומ אמר שאומר יכולין לילך ולו עבר בו כל פג"ד (תורה נביים ותובים), ותורה שבعل פה:

רב

שמעתי בשם זיל שאמר, שיש חילוק בין החדושי תורה שמנלן הצדיקים. עיין שאמרו רבותינו זיל (יבמות מט): שיש חילוק בין נביא באספקלריה שאינה מאירה לנبوאת משה רבנו עליו השלום שהיה באספקלריה המAIRה. ועל כן שאර הנביאים התנbow בכה אמר ה"ר שהוא הדבר שהוא דבר ברור, בחינת אספקלריה המAIRה במובא בפרוש רש"י פרשת מפות (במדרך ל' פסוק ב'). ואמר הוא זיל, שבסמו כן יש בחינת חילוק הזה בין החדושי תורה של הצדיקים. כי יש צדיקים שאומרים חדושי תורה אמתיים ומכוונים אותם באיזה פסוק או אמר רבותינו זיל, אבל אין מכוונים ונכנים היטב בהזד דבורי המקרא

וכו', רק באיה רמו וסמכות בעלמא, וזה בוחינת נביاء באספקלריה שאינה מאירה שאינו מتنבא רק בוחינת "כה אמר ה'" וכו'. אבל יש צדיקים נוראים שהם בוחינת משה שהוחשי תורתם הם ברורים וופים בשמש ומבראים ופרשיהם היטב בהפסוק או אמר רבותינו ז"ל שהם מכנים אוטם בהם, וזה בוחינת אספקלריה המAIRה, בוחינת "זה הדבר". כי דבריהם מבארים ופרשיהם היטב בהמקרא וכו' שהם מפרשיהם כפי דרכם שזו בוחינת: "זה הדבר":

רג

אמר: התורה שלוי גבואה מאד, ובכל מקום שאני משחפט משעם צרופי אותיות (דהינו בראשי תיבות וסופי תיבות וצורות נוראים שנגלה בספריו הקדושים) הוא גroleה ביותר (ויש לנו לעיל מ"ד).

ואמר: הייתי רוצה לילך להלן מן צרופי אותיות, אבל אף על פי כן עדין אני מתחबב בוחינה זו. וגם יש לי נחת מזה, כי לאנשים יש דברים שהם סתוםים ונעלמים מאד שאי אפשר למיצאים כי אם על ידי בוחינת צרופי אותיות, דהינו בראשי תיבות או סופי תיבות וכיוצא:

שיות הרין

רמו

רד

אמר: שמי שבקי היטב בתורתו ובשיותו הקדושות, דהינו בספרי הקדושים, ראוי לו למצא כל שיות העולם בתוך תורה הקדושה, ואין שום שיחה מעין בעולם שלא יוכל להשלים למצא בתוך תורה (פרק, כי בודאי באמת בכל הרובורים ושיות של העולם, בוראי יש בהם תורה בכל עולם. אבל אין מי שופח לנלה זה, לידע הנסתורות שנעלם בשיות בני אדם, כי אם אנשים גודלים במעלה מאד מאד. אבל על ידי התגלות תורה הקדושה והנוראה של רבנו ז"ל, מי שבקי בספריו היטב התורה, ויש לוichel קצת, יוכל למצא בכל שיות העולם רמזים בתורתו הקדושה. אבל אם לא היה גודל במעלה ביזטר):

רה

פעם אחר נכנסו אנשים אליו. והזיא חתיכת ניר בידו, והיה כתיב עליו בכתב ידו הקדושה. ואחו בידו, וענה ואמר: כמה תורות כתבות על חתיכת ניר זהה. ואמר שיש כמה וכמה עולמות שהם נזוני ויש להם חיים מהען של התורה שלו, ונטול הניר ושרפו אצל הניר. ואמר, שיש כמה וכמה תורות שעדרין לא באו אבל לתוך תמונה אחרות, ועל בן הוא חדש נפלא ב>Showein להזריד אלו

התורות, להכינם על כל פנים לתוכה תמנות אחרות.
(כלומר אבל עירין אין העולם ברא שיכנסו לתוכה העולם, רק שהוא גם כן
חדש גדור כשבאו על כל פנים לתוכה תמנות אחרות בנו'ל):

דו

אמר, אפילו מי שאינו שומע דברי התורה שאומר, רק
הkowski בלבד הוא גם כן טוב מאד. וזה בחינת: "לשמע
בקול דברו" (תהלים ק"ג), "בקול" דיקא. ואפילו מי שהוא רק
 עומד בבית התורה שאומר טוב מאד מאד בלי שעור:

דו

אמר: לפעמים אני מדבר איזה דברו לאיזה אדם, ואין
הדברו עושה فعلתו עד לזמן רחוק. כמו שיש
בשופתני איזה ספדים לרפהה. לפעמים הפס עושה فعلתו
ומועל מיה, ולפעמים ציריך הפס לשחות בתוך הארץ
אייזה זמן ואחר-כך הוא עושה فعلתו. כמו כן יש דברים
שהוא מדבר שהם מזחים אצל האדם ואינם מעוררים
אותו עד לזמן רחוק. אבל סוף כל עשה הרבה הדברו فعلתו
יועיל בודאי:

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

רמת

רח

אמֶר: יֵשׁ בָּמָה דְּבָרִים שֶׁאָנָי אָוֹםֶר לְאַיִּהְךָ אָדָם, וְעַדְיָן אֵין
עוֹשִׂים פָּעָלָתֶם רַק שְׁמַתְגָּלִים הַדְּבָרִים מְאָדָם זֶה
לְאָדָם אַחֲרָיו וּמִחְבָּרוֹ לְחַבְרוֹ וּכְיוֹן, עַד שְׁיַתְגָּלְלוּ הַדְּבָרִים
וַיַּבְאָוּ לְאַיִּהְךָ אָדָם וַיַּכְנְסָוּ הַדְּבָרִים לְלִבְךָ בָּעֵמָקָךְ, וְשֶׁם
יַעֲשֶׂוּ פָּעָלָתֶם בְּשִׁלְמוֹת, וַיַּעֲזְרוּ אֹתוֹ וּכְיוֹן:

רט

אמֶר שֶׁכֶל הַתּוֹرָות וְהַשִּׁיחוֹת שֶׁלּוּ אִינָם בְּשִׁבְילֵינוּ לְחוֹדֵד. כי
אם "את אשר יִשְׁנוּ פָה וְאֶשְׁר אִינֵנוּ פָה" (דברים
כ"ט י"ד) (וְעַن בְּרָשֵׁי שְׁפָרְשׁ "וְאֶשְׁר אִינֵנוּ פָה", וְאֶפְעַם דָּרוֹת הַעֲתִידִים
לְכֹא, וְהַכֹּן). וכִּמְהָ פָעָמִים דִבְרָנוּ עָמוֹ מְעַנְנֵינוּ זֶה, וְרַמְזּוֹ לְנֵנוּ
בְּדִבְרֵינוּ לְהַזְדִיעַ לְדוֹרוֹת הַבָּאִים אֶת כָּל מְעֵשֵׂי ה' הַגָּדוֹל
שְׁעֵשָׂה עַמְנָגָה. וַיְעַם אֶחָד אָמֶר בְּפִרְוּשׁ: גַם לְבָנֵיכֶם תֹּודִיעוּ
אֶת כָּל הַתּוֹרָות וְהַשִּׁיחוֹת הַגְּפֵלָאות וְהַנּוֹרָאות וְהַמְּעֻשִׂיות
וְכִיּוֹצָא בָּהֶם אֲשֶׁר גָּלָה לְנֵנוּ. וְאָמֶר אוֹזוֹה הַפְּסוֹק בְּהַתְלִיבּוֹת
גָּדוֹל בְּגַנְחָלִי אֲשֶׁר: "וְהַזְדַעַתְם לְבָנֵיךְ וְלְבָנֵי בָנֵיךְ" (דברים ד').
(וְאָמֶר בִּעה הַלְשׁוֹן: "אֲשִׁיעָרִ קִינְדִירִ אַלְטֵ אַרְיָ מְזִיעִ זַיְן וְאָסֵ דָא הָאָט וְזַיְן
גִּיטָּא"). וְאָמֶר בְּרָתָת וּוֹעֵד בְּהַתְלִיבּוֹת נֹרָא: "וְהַזְדַעַתְם
לְבָנֵיךְ וְלְבָנֵי בָנֵיךְ". וְאָמֶר: דָע וְהִאמְן, אִם אָפְשָׁר לְהַזְדִיא
אֶחָד מִן תְּרֵפֶשׁ, גַם מַי שִׁיתְאַחֲרָוּ בּוּ יוֹצִיאוּ אֹתוֹ גַם בָּנָן:

רין

(התחלת שיחה זו בחי מוהרין סימן שע"ד)

אמיר, כל מה שהוא צריך לעשות ברבים קשה לו מאד מאד, וצריך שיחיה לו מסורת נפש ממש על זה. וספר שקדם הקדוש, בשרוצה להתחל תבה הראשונה של הקדוש נרמה לו שטצא נפשו ממש. וכן קדם אמרית התורה, בשרוצה להתחל לומר תורה, אוי נדמה לו שבtabbaה הראשונה שיאמר יצא נפשו ממש ("ווא איך ויל ארים לאין אדם ערשתי ווארט דאקט זיך מיר האט גיא איך אוים"). ולא היה מתפלל לפניו העמוד בשום פעם ולא עשה שום דבר ביציא בותה, בנזן קריאת המגלה וקריאת התורה, ואפלו לקרים לפניו התוקע ישאר דברים באלה, רק קדוש וזרירות על שלחנו בשפט קדש ואמרית התורה. וגם זה היה כבר עליו מאד בג"ל. ואפלו בשרה צריך לומר קדיש על אמו ביום היארצית היה קשה וכבר עליו מאד:

ריא

זה מתרוצין מאד מהחולקים עליו ואומרים שתורתו קיבל מזקנו רבי נחמן הארידענקי ר"ל. ואמר בדרך צחות: כמה היטיב עמי זקני שהשאר לי תורות באלו מכון ממש לכל עניין וענין שיחיה מענינה דיומא, ובפי מה שצרכין

שִׁיחוֹת הַרְּ�אֵן

רנא

הָאֲנָשִׁים הַשׁׂוּמָעִים. בָּגָן עַל שְׁבַת חֲנֵבָה מְחַנֵּבָה, וְעַל שְׁבַת
נְחָמוֹ בְּיֹצֵא בֹּו וּכְיוֹן. וְכֹל הָאֲנָשִׁים עַם כָּל הַצְּטָרָכוֹת
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוֹחַנִּיּוֹת יְהִי נְכָלָlim בְּזֹאת הַתּוֹרָה בָּאוֹתָ
הַעַת, וְכֹל מָה שָׁעַבְרָ בְּעוֹלָם אֹו וּכְיוֹן. בֶּלּוּמָר הַלָּא בְּתוֹרָתוֹ
הִיה בְּלֹל כָּל מָה שְׁהִיה צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִהַשׁׂוּמָעִים
כִּאָשֶׁר רָאַינוּ בְּעַנְנֵינוּ בְּפְשִׁיטֹת, כִּמָּה וּכִמָּה מִعְשִׁיות נֹרְאֹות
בְּעַנְנֵין זֶה, אַיְדָה מָה שְׁהִיה צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוֹחַנִּיּוֹת, וְכֹל מָה שָׁעַבְרָ בְּעוֹלָם אֹו הַכָּל נְכָל בְּתוֹרָתוֹ.
וְגַם הַתּוֹרָה דְּבָרָה מֻעָנֵנָא דַּיּוֹמָא. מִלְּבָד שָׁאָר עֲנֵנִים
וּחְדוּשִׁים נְפָלָאים שָׁרָאַינוּ בְּשָׁעַת אָמִירָה תּוֹרָתוֹ הַנוֹּרָאָה.
שְׁפֵל מֵשְׁהִיה לוֹ מִמֶּה בְּקַרְבָּנוּ, רָאָה שָׁהָם דְּבָרִי אֱלֹקִים
חַיִּים שְׁנִתְגַּלְוּ לוֹ עַתָּה מִן הַשָּׁמִים מִפְּקוּדָה עַלְיוֹן קָדוֹשׁ וּנוֹרָא
וּנְשָׁגֶב מַאֲדָה מַאֲדָה. בַּי הִי חְדוּשִׁים חְדָשִׁים שְׁלָא
נְשָׁמְעוּ בְּעוֹלָם.

וְאַיְדָה יַעֲלֵה עַל הַדָּעַת שְׁטוֹתָה בָּהָ, שָׁזְקָנוּ רַבִּי נְחָמָן עַלְיוֹ
הַשְּׁלָוּם הַשְּׁאֵיר לוֹ כָּל כֶּה תּוֹرָות וְכֹל כֶּה מִעְשִׁיות
וְכֹל כֶּה שִׁיחוֹת נְפָלָאות, וְכֹל כֶּה שִׁיחוֹת וּעֲצֹות נְפָלָאות
שַׁדְּבֵר עָמָנוּ וּכְיוֹן, וְהַכָּל הָגַע לַרְבָּנוֹ וּלְדִיקָּא. וּמִקְדָּם לֵא
נְשָׁמָע לְשָׁוָם אָדָם שְׁבָעוֹלָם דָּבָר אֶחָד מְאַלְוָה הַתּוֹרָות
וּחְדוּשִׁים שְׁגָלָה זָקָנוּ. מֵפָתִי וּשׂוֹטָה שְׁיִשְׁמָע לְדָבָר הַכָּל
וּכְזֹב וּשְׁטוֹתָה בָּהָ. גַּם אָמָר, שְׁמֵי שְׁהִיה יֹדֵע וּמִכֵּיד אֵת זָקָנוּ

שיות הרין

הקדוש מורי ה רב רבי נחמן הארידענקי וצ"ל, יודע שלא היה בעל תורה בוטה. כי אף על פי שהיה צדיק קדוש ונואר מאד מאד, אבל לא היה בעל תורה כל כה, מכל שכן וכל שבן חדשים באלה וכו'. ופעם אחד היה פה איש אחד זקן מסלאפקיוויז שהיה יודע את זקנו ה רב הקדוש מורי ה רב רבי נחמן הארידענקי ו"ל, והוא אומר לפניו רבנו ו"ל. ענה ואמר: הם אומרים שתורתך היא מזקני רבי נחמן ו"ל. אם היה זקני רבי נחמן בעצמו שומע תורה, היה אצלנו גם כן חדש. ולאחר כה אמר: ואם היה הבעל שם טוב שומע תורה היה אצלנו גם כן חדש, ואם היה רשבי שומע תורה היה גם כן חדש גם אז (מובא גם בח"י מורה ז סיון שפ"ג):

שיות הרין

רנג

לענין המחלוקת שעליו

ריב

פעם אחד אמר: "הלה ברבנן נחמן ברינאי" (בחפות יג). הינו לענין המתנגדים שחלקו עליון, והוא הלה במתות, כי הלה ברבנן נחמן ברינאי. כי רינאי הלה במתות, כי הלה ברבנן נחמן ברינאי. בירין הוא לשונו מחלוקת שנייה בני-אדם מחלוקת לפני הבית דין על איזה דבר (זה שמעתי בשמו). עיין בגיטין פרק השולח שאמרו שם שלוש פעמים: הלה ברבנן נחמן, והלה ברבנן נחמן. והלה בנהמני (בטין לד):

ריג

שמעתי בשם שדבר בענין מחלוקת. ואמר: שלכאורה מי א开了 שזו מדבר על זה? אך באמת על ידי מחלוקת שחולקים על אחד יכולין חס ושלום להפיל אותו מפדרגו חס ושלום. ובין שאמרו רבותינו זיל שרצו למןות גם את שלמה הפלך עליון השלום וכו' עד שבא דוד ונשתטח לפניهم וכו' (ירושלמי סנהדרין לח). כי היה להם כח לרחותו חס ושלום על ידי דבורייהם. ואמר שזו שאמר

ודוד הפלך עליו השלום: "שרים רדפני חם" (תהלים ק"ט), הינו אף שגדולים ושרים רדפני, אני יודע שהוא בחם, שאינם פועלם כלל במקלחת על. ותסימן: כי "ומדברת פחד לביך" (שם), שאני מפחד מדברה. דהינו שיש לי וראת שמים ואני נופל מפְרָגָנִי חם ושלום. וזה סימן שהרדיפה שליהם חם, בוחינת: "שרים רדפני חם":

ריד

(התחלת השיחה בחיי מורה"ן סימן ת"ג)

שמעתי בשם שאמր: בשאדם שואל להצדיק אם לעשות דבר שיש בו מסורת נפש בשביlem השם ותברח, הוא ראוי לו להшиб ולצאות עליו שלא לעשות. ואף על פי כן השואל אין צריך לקיים דבריו. בן שמעתי בשם.

עוד שמעתי בענין אחר: כל מה שהצדיק מצוה לעשות צריך לקיים. רק בשמצואה שלא לפсу על ראש השנה אצלו זה אין צריך לקיים.

ערב ראש השנה ראוי לפני על פריזן:

רטו

אמր: אצלי הערך הוא ראש השנה. ותכוף בשחולף ועובר ראש השנה, אני מטה אני ושותמע אם מכין בכתל

שִׁיחוֹת הַלְּעֵז

רינה

לעוזר לסייעות לשנה הבאה. כי אין שום זמן בכלל, כי כל
השנה חולף ועובר בהרף עין:

להרין מחקרים ולהתזק באמונה

רטז

(התחלת השיחה כי מוגרין סימן תי"א)

עין אלשיך על משלוי. ובפרט בקפטל ז' בדרך שלישי שם מרחיב הדרור והאוורה להתרחק מהם ועין שם. כי מדבר שם בדרך צחות ונפלא, ומסביר הדבר איך הם מטעים את העולם, שבתחלה אינם מגלים האפיקורות והכפרות שלהם, רק מראים המתקיות המדמה הנראות בתחלה בדרכיהם הרעים עין שם. וזהו: "כי נפת תפננה שפתי ורה" וכו' (משל ה-ג), ופרש רש"י - אפיקורות. "ואחריתה מרה כלענה" כי עין שם.

והכלל: שבל האוירות של משלוי להתרחק מ"אשה ורה", בונתו על חכמוות החיצניות שנקראת אשה ורה בנגד חכמת התורה שנקראת "אשת חיל" (משל ל"א). ומי שבקי בהם ובדרךם, איך הם מטעין את העולם, בפרט בני הנערם, שהם מתחנין אותו בחנווך הרע והמר שלהם, הם מפשש כמו אשה המנאפת המקשחת עצמה ומרבהת

שיהות הרין

רנו

דברי חן. ובתחלתה אינה מוגלה ודו"ח לבה ומראית עצמה בכשרה, עד אשר היא מטעית כל מי שנפשת אחריה. במו בין מפשם הם דרכיהם הרעים למי שיזדע מעט מדרךיהם. ועל קטב משל זה סובב רב ספר משלו. וכל מקום שקורא "קסיל" ו"פטוי" המהפלכים "ארחות ישר" (משל ב') וכיוצא בו, כל בונתו על אלו החכמים להרע שנקראו כסילים ופתחאים. כמו שכתבו: "ראיית איש חכם בעינו תקווה לכקסיל ממנו" (משל כ') וכथיב: "הו חכמים בעיניהם". (ישעה ה).

ואני אפשר להאריך בזה. כי הם אומרם בהפק מפש, ומביבאים ראה משל דיקא ומשאר כתבי קדש לדרכיהם הרעים. כי תורה הקדושה יש בה סם חיים למי שזוכה, ולא זהה נעשה לו סם מוות. כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא עב) על פסוק: "אשר שם משה" (דברים ר'), וכथיב: "כפי ישרים דרכיו ה' צדיקים ילקו בהם ופושעים יכשלו בהם" (הושע יד). על כן להמתעך לשילך בדרכיהם הרעים לא יועילו רב הדברים, ולהחפש באמת יספיקו דברינו אליו לחזק נפשו ודעתו לעמוד בעמוד ברזל גנדים ולשבר "מתקלעות עיל" (איוב כ"ט). והשם יתברך יגלה האמת ב מהריה, אמן בן יהי רצון (המשך השיחה בח"י מזערן סימן ת"ב):

רין

ואמר: שאיתה בספר אחר, שמה שמובא בספר הנקרים ראייה שצרכין לחקד מפסק "ודעת היום והשבות אל לבך" וכו' (דברים ד-ל"ט), שצרכין לדעת אותו יתברך על פי תקירות. זה הפרוש הוא מפת הקרים שהם מפרשים פסק זה כה, שצרכין לדעת אותו יתברך על פי תקירות, אבל האמת לא כן הוא. כי באמת העקר לדעת אותו יתברך הוא רק על ידי אמונה שלמה, שעלה ידי זה ריקא זוכין אמר כה לדעת והשנה גזרלה בידיעת רוממותו יתברךשמו. וכן שבחותוב: "וארשתיך לי באמונה וידעת את ה'" (הושע ב'). ועין בלקוטי הלכות בירוחה דעה הלוות גלום (ה"ג), שם מבאר היטב שעקר הידיעה הוא על ידי אמונה, עין שם.

ובאמת עקר הפרוש הפשות של פסוקים אלו המזהירים לדעת אותו יתברך, כגון: "ודעת היום והשבות וכו'", וכן: "דע את אלקי אביך ועבדהו" (דברי הימים א כ"ח), וכן: "דע כי ה' הוא אלקים" וכו' (תהלים ק), עקר האזהרה זו היא בפתרונות לדעת ולזפר אותו יתברך תמיד בכל עת, ואל ישכח אותו יתברך חם ושלום בשום עת. כמו למשל

שיות הרין

רט

שָׁהַרְךּ הַמֶּלֶכִים וְהַאֲדוֹנִים שְׁמוֹהוּרֵין אֶת עֲבָדֵיהם שִׁידְעָו
שִׁישׁ עַלְיָהֶם מּוֹשֵׁל, וּבְפִרְטָן אֲנָשֵׁי חֵיל שֶׁל הַמֶּלֶכִים שְׁמַלְמָדִין
אוֹתָם שִׁידְעָו מֵהַמֶּלֶךּ וְהַקִּיסֶּר שְׁלָהֶם "לְמַעַן תְּהִיה יְרָאָתוֹ
עַל פְּנֵיכֶם" (שָׁמוֹת כ'), וַיַּעֲבֹרוּ עֲבוֹדָתָם בְּשִׁלְמוֹת. וּבָנָן
הַרְגִּילּוֹת לְזֹמֶר לְהַעֲבָרָה: דַּע שִׁישׁ עַלְיָד אֲדוֹן וּמוֹשֵׁל.
שְׁהַפְּגָנָה שִׁיקָּח זֹאת בְּרַעַתּוֹ בְּכָל עַת וְאֶל יְשַׁבֵּח לְכָל יְעֻשָּׂה
שָׁוּם דָּבָר נֶגֶד רְצָנוֹ. בָּמוֹ כָּן לְהַכְּרִיל בְּמֶלֶכֶתָא דְּשָׁמְיָא,
שְׁמוֹהוּר אוֹתָנוֹ: "דַּע אֶת אֱלֹקִי אֱבִיךְ" וּכְיוֹ, הַיָּנוּ יְדֹעַ תְּרֻעָה
וְאֶל תְּשַׁבֵּח בְּשָׁוּם עַת. וּבָנָן: "וַיַּדְעַת הַיּוֹם וְהַשְׁבּוֹת אֶל
לְבָבֶךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים" וּכְיוֹ. וּבָנָן: "דַּעַו כִּי ה' הוּא
אֱלֹקִים". כִּי בְּנֹדְאי צְרִיכֵין בְּמַה וּבְמַה אֲזֹהָרוֹת גְּדוֹלוֹת
וּרְבּוֹת עַל זה בְּמַה וּבְמַה לְשׁוֹנוֹת. כִּי אָף עַל פִּי שְׁבָל אֶחָד
יְדֹעַ בְּכָל כִּי "ה' הוּא הָאֱלֹקִים", אָף עַל פִּי כָּן מִחְמָת
טְרֹדוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְתַאֲוֹתָיו וְהַבְּלִי, נִמְצָאים הַרְבָּה שְׁבָרֶב
הַעֲתִים שׁוֹכְחִים אֶתֵּנוּ יְתִבְרָה. וְעַל זה מִזְהִירִים הַפְּסּוּקִים:
"דַּעַו כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים" וּכְיוֹ וּבָנָן: "דַּע אֶת אֱלֹקִי אֱבִיךְ"
וּכְיוֹ. בְּלֹוֹמֶר קָחוּ זֹאת בְּרַעַתְכֶם הַיּוֹטֵב עַד שִׁיחָה קָשְׁוָר
וְחַזָּק בְּרַעַתְכֶם וְלִכְבָּכֶם בְּכָל עַת, וְזה: "וַיַּדְעַת הַיּוֹם
וְהַשְׁבּוֹת אֶל לְבָבֶךָ" וּכְיוֹ, כִּי זה עֲקָר שִׁלְמוֹת הַיְדִיעָה
בְּשִׁמְקָשְׁרִין הַדּוֹת אֶל הַלְּבָב, כְּמַבָּאָר בְּדָבְרֵינוּ בְּכָמָה מִקּוֹמוֹת
(בְּלֹקּוֹטִי מוֹהָרָן סִימָן ל'ג), דַּהֲיָנוּ בְּשִׁמְמָשִׁיכִין הַדּוֹת אֶל הַלְּבָב

שִׁיחוֹת הַרְיֵין

לידע בלבו היטב כי ה' הוא אלקים וכו'. כי בכל עת שמשמעין זאת אל בלבו היטב כי ה' הוא האלקים, בודאי נופל פחדו ואימתו ויראותו עליו לבתי יחתה. וכי אפשר לדבר בזה יותר, כי ידיעת אלקוטו יתברך הוא לכל חרד בפום מה דמשער בלביה בידוע (לעיל א').

וכל חרד בפום מה דמשער בלביה יבין היטב דברינו אלה. אבל חלילה לומר שכונת הפסוקים לדעת אותו יתברך על פי חקירות אוניות הבנויים על שכל המטעה. כי עקר הידיעה ממנה יתברך, כבר הודיעו לנו אבותינו הקדושים שיגעו וטרחו כל ימיהם ופשטו את עצם מגשימות לנמרץ, כי שבריו כל התאות והמדות בתכליות, ובפרט הרע המכול שהוא פאות המשג, ועל ידי זה היה דעתם בשלמות, וזכו להכיר את בוראים בתכליות השלמות, והגנו לנו ירצה טובה זאת. ואנחנו מחייבים לקבל הירשה הטובה זאת בשמחה גדרולה כמו שכתבו: "אשרינו מה טוב חלכנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשותנו וכו'" (מתפלת שחרית). רק הפסוקים מזוהרים אותנו לך הידיעה הקדושה הזאת במחנו ולהמשיכה ולקשרה בלבנו היטב תמיד בכל עת, למען תהיה יראתו על פנינו לבתי יחתה נחתה וכו':

שיות הרין

רמא

ריה

והתלויין מואד מהמקרים שאמורים שיש בהלבנה ישוב כמו על הארץ הזאת, על שרוין שם בתוכה כמו אילנות ושאר ברואים שבו הארץ, והיה מתלוין מזה ואמר שהוא שותה גדוול. כי הלבנה הוא כמו אספלריא שבל דבר שעומד בוגנו נראה בתוכו. ועל כן נראה בתוך הלבנה הדברים שבאות הארץ, אבל באמת אין שם דבר מעליו הבראים, והבל יפצה פיהם של המקרים:

רייט

אחר שבא מלענברג שי אחר כך שניים היה מדבר בכל פעם הרפה מאמונה. והבנו מדבריו שבל דבריו שמדובר כל בונתו היה הפל בשבייל להכנים אמונהינו האמתיות בלבד כל אחד ואחד מישראל. והיה רגיל להזכיר כמה פעמים גדר עצם נפלאות הטובה שעשה לנו משה רבנו עליו השלום, שננתן לנו את התורה, ופתח בה: "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" (בראשית א), ונלה לנו האמונה הקדושה בלי שום חכמאות וחקרות. ונגה הרפה את ספרי המקרים והפילוסופים והתלוין מהם בכמה מני ליצנות. וברר לעינינו שאינם יודעים כלום. והאריך בשיותם לאלו הרבה מאד בכמה

וכמה מני לשונות של חכמה אמתית נפלאה ונוראה, אשר כל דבר ודבר היה מトーך מדבר ונפתח צופים ונכנס בעמק הלב לכל אחד ואחד. וכך בתרנו מהם הרפה כאשר כבר נדפסו קצחים, אבל עדין לא נכתב חלק אלף מהם. וגם אי אפשר לומר תרומות הדברים הקדושים והנוראים הנעים והפתוק בתכליות הנעימות שיצא מפיו הקדוש בקדשה ובטהרה באימה וביראה בירתה ווע, שהיה לו כל מין חן שבulous, כאשר יעדון ויגידון כל מי שזכה לדבר עמו אפל במלוי דעתם. וכך המובן מדבריו בסוף בשתי הشنוגים הנ"ל שחי אחר שבעה מלעטברג, של דבריו, הוא במלוי דעתם הוא בדברי תורה, הכל מאשר לפל, כדי להכנים אמונה בעולם שהוא יסוד כל התורה והמצוות, כמו שכתב: "כל מצותיך אמונה" (תהלים ק"ט):

רב

(התחלת בסימן תי"ז בתוי מורה")

פעם אחד אמר לאחד: אנלה לך סוד שיחיה אפיקורסות גדור בעולם. כי מלמעלה יבוא אפיקורסות בעולם בשביל נסיוון. ואני יודע שאנשים שלי גם בלاء זה יתחזקו באמונה באמת וישארו קיים באמונתם, אך אני מגלה לך

שיות הרין

לטן

זאת כדי שיתחיקו יותר בשיראו שדברו מזה מקדם. וכברם האללה נשמע מפיו הקדוש בפה פעמים. והיה מתאנח מאד על זה ואמר: אוי, איך יוכל לעמוד אנשים מעטים נגיד כל הארץ.

והנה סמוך מאד אחר הסתלקותו ז"ל ראיינו ביעגנו זהה, שתכף התחיל לחתפת אפיקורסות גדול בעולם מה שלא היה באות מימי קדם. כי אף על פי שכבר התחיל לצמח נגע המסתחת הזאת בברלין על ידי האפיקורסים המפרנסים דשם במפרנסם, וחברו חבורים רעים, בפרט ספרי המאפס וכו', אבל עדין לא נתפתטה הנגע במדינתנו. עד אשר בימינו אחר הסתלקותו ז"ל והסתלקות עוד גדול הצדיקים הקדושים ז"ל, פשחה נגע המסתחת הרעה הזאת גם במדינתנו, והתחל הapkorus המפרנס דקהלת טרנספאל עם סיומו הרעה ליפר בית החנוך הרע שליהם, עד אשר كذلك העמידו צלים כוה באדרעסיא וכו'. וכך צוחו בכורוכיא הצדיקים והבשרים שבדורותינו אלה, ואין שומע להם, כי ידם תקיפה בעוננותינו הרבבים. אוי לנו מה שהגיע לנו בדורותינו אלה. ועל ידי זה נצמחה הגורה הרעה בימינו שנמשכה על ידם שהפיצו את הקיר"ה על זה בידוע. אוי מה היה לנו. ונתקיים בעוננותינו הרבבים באשר הודיע ארכו"ר ז"ל הנואר מקדם ברום קדשו. ועודין

שִׁיחוֹת הַרְ��זָן

הם הולכים ומתקבלים בכל עת. אוי מי יודע מה יהיה
בימים הבאים.

ובבר בתבנו מה שאמר הוא ז"ל (לעיל לה) שעיל זה
התרגבו כל נביינו, בפרט דניאל שאמר: "יתבררו
וירתלבנו ויצרפו רביהם" וכו' (דניאל י"ב). שבל בונתם היה
שבאחרית הימים האלה יתנסו ויצרפו ישראל באמונה.
שייעמדו ויקומו רבים שיזרצו להטעות אותם מאמינה.
הקדושה, שהם האפיקורסים והמקרים שבימינו. ולאחר
שבבר הודיע את מקדם שזה היה הנזון, היה ראי
לעמד בנזון בוראי, אף על פי בן יהה נזון גדול, עד
אשר רבים יהיו נכשלים מאר. אך אף על פי כן אני
בוחנים כל זאת, למען ידעו החפצאים באמת ובאמינה
הקדושה שבר הודיע הוא ז"ל לנו את כל זאת מקדם,
למען היה להם למשיב נפש, ולחזק לבם בה' ובתורתו
הקדושה באשר קפלנו מרבותינו ז"ל בגמרא ופוסקים:

רכא

זה מטלוץין מאד מהלוחות שלנו או להבדיל שלהם
שפוחטים תפארות והשנויות גנון קר וחם וכו', ועל
פי הרבה אינם מכונים דבריהם כלל. ענה ואמר: אם כן

שיות הרין

רשה

שידען, יאמרו נא השנאים שיש בעולם בכלל يوم ויום בעצמו. כי כמעט בכל יום ויום משתנים בעולם שנאים הרבה מאד ביום אחד. כי יש קר וחם וגשם ושלג ורוח ואוויר נח, וכיוצא בו שנאים רבים אין מספר שנעים ביום אחד על פי הרבה. וכי יכול לכוון ולידיע זאת? מה רבו מעשי ה' מאד עמקו מחשבותיו. איש עבר לא ידע וכיסיל לא יבין את זאת" (תהלים צ"ב) על פי חכמאות חיצונית שליהם כל השנאים הנעים ביום אחד (וגם בספר התכוונה בעצם מבאר שענין זה של הלוחות הנ"ל אינו ברור כלל. כמו שכתוב בסוף

ספר "נحمد ונעים" עין שם):

רכב

שמעתי בשם שדבר עם איש אחד שהיה לו בלבولي אמונה. וחזק אותו ריבנו ז"ל, ואמר לו, שאיתא שבל התהווות מעשה בראשית היה רק בשבייל מה שצפה לשם יתברך שהיה אנשים שיהיה להם יסורים בעניין האמונה הקדושה, מחתמת הבלבלים והפניות העולים על מחשباتם רחמנא לצלן, והם יתגברו בנגד אלו המחשבות ויתחזקו באמונה. ורק בשבייל זה ברא לשם יתברך את כל מעשה בראשית. ועל ידי דבריהם אלו נתחזק זה האיש מאד תמיד בכל עת שבאו עליו בלבולים הנ"ל. וכן מבאר

שיות הרין

בדברי רבנו ז"ל פמה פעים שעקר הבראה היה בוכות האמונה, כמו שכתוב: "וכל מעשה באמונה" (תהלים ל"ג):

רכג

בענין שהיה מקרים לפני רבנו ז"ל והוא משבחים מאד את פרוש רש"י, ושאין צורך ללמד פרוש אחר על המקרא על פי פשוט, כי שאר הפטנים רבם הולכים על פי דברי החקירה וכו' (ען תי מותר פ"ו ח"י) (בנחת הדבר כי יש פמה פטנים שהם נגד דברי רבינו ז"ל, והם הולכים על פי דברי החקירה קצת בכמה מקומות כי היו מחקרים, ואין צורך לפוזטם. ואלו הפטנים אין צורך ללמד אותם כי אם רק פרוש רש"י ז"ל). ענה ואמר רבנו ז"ל: זה איןיך יודע שרש"י ז"ל הוא כמו אחיה של התורה הקדושה. כי כל תינוקות של בית רבנו וכל ישראל כל לומדים את התורה שכתב ושבעל פה עם פרוש רש"י. ומזה מובן עצם גurlat רש"י ז"ל:

רכד

בענין מה שאמרו רבינו ז"ל: שאסור להסתכל מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור (חנינה יא): אמר רבנו ז"ל שבל ארם ואדם יש לו בחינת מה למעלה מה למטה וכו' לפי מדרגתו שאסור לו להסתכל בהם. כי

שיות הרין

רטו

אצל קצת מסתים שכלו אצל הנגליים ורקיעים, ואסור לו להסתפל להלן יותר. גם בפילוסופים והמקרים, כל שכם וחיקוריהם הוא רק עד הנגליים ולמעלה מזה אין יודעים פלום. גם במה שתחת הנגליים טעו הרבה בכמה דברים עד שגפל בזיהם מחלוקות גזרות בכל דבר. וכך מבהיר שאסור להסתפל בהם כלל. והכל, שבן אדם במקום שמסתים שכלו אסור לו להסתפל להלן יותר. כי זה אצלו בחינת מה למעלה מה למיטה. רק לסמן על אמונה לבר:

רכח

רבנו ז"ל בשהיה באומאן, שאל אותו אחד אם אפשר לידע חכמת הקבלה בלי תעניות ומקאות. כי אחד אמר שאין אפשר לידע הקבלה כי אם וכו'. והשיב: אפשר לידע החכמה בלי הנ"ל. כי הוא חכמה וכו'. ואמר אז, נשמה שקשה להבין ספר ה"עץ חיים" וכו', הוא מחלוקת שלא נכתב פסדר. ואמר שבקום שחקמת הפילוסופיא מסתימה שם מתיhil חכמת האמת שהוא חכמת הקבלה (ענין לקוטי הולכות אורח חיים הולכות נטילת דים ה"ז אוות ע"ט). (פרוש כי הפילוסופים לא חקרו כי אם עד הנגליים, ומשם ולמעלה אין יודעים מאמינה. וגם בהחכמות שמתגנגלים

וילמיטה גם אין הם נוכחים מודברם בכלל פידועם להם בעצםם. ו槐מת הקבלה מתחלה במקום שמשמעותה חכמתם, דהיינו מהגנלים ולמעלה. כי כל עולם העשיה עם הגנלים בכלל, כולל חכמת הקבלה בתבה אחת שהוא עולם העשיה. וכל槐מת הקבלה הוא מעשה ולמעלה, שהוא יצירה ובראה ואצלות למעלה למעלה וכו'. וגם בעשיה עצמה בפנימיות העשיה, דהיינו רוחניות העשיה, אין להפלוסופים שום ידיעה כלל. אבל槐מת הקבלה מדברת רק מושך העשיה ברוחניות ומשם ולמעלה. נמצוא שבקום שמשמעותה חכמתם של המחקרים ממש מתחלה槐מת הקבלה).

גם אנחנו שמעתי מפיו הקדוש לענן השגותיו הנוראים שדבר במה פעמים מזה ואמר: הלא אצל המחקרים מסתימת ידעתם בגנלים. ונדרמה להם שם ממש ולמעלה הוא רק עצם האלקות יתbara, ובאמת כל למוד הקבלה הוא בעולמות ומדרגות שם ממש ולמעלה. כמו כן אפלוי מי שהשיג槐מת הקבלה הייטב שהוא槐מת האמת, אף על פי כן אין חקר לתוכנותו, כי עדין יש גבורה מעל גבורה וכו'. וכן פעם אחת ראה ספר אחד שמלך מכתביו האריז'ל שאינם מצויים, שדבר מהשתלשות והמדרגות

שיות הרין

רטט

שקדם האצילות שהייא עולם המליך וכו' במו שפתות בספר "ויקה למשה" וכו'. ודבר עמי מזה ונפלאת ממד על זה מה שיש למוד בקבלה גם למעלה מאצילות, ונדרמה לי שאין גבורה יותר. ושחק, ואמר או גם כן: הלא אצל החוקרים נדרמה שיטות הידיעה בגנוגלים וכו' כפ"ל. ובינתו היה במו כן, אפלו בידיעת האמת למעלה למעלה יש עוד גבורה מעל גבורה בלי שער וערך וכו'. כי לנו רתו אין חקר וענין זה אי אפשר לברר בכתב:

רכו

פעם אחת שחק ואמר: אם היו מזיחין לבנים מטה אחר בין החוקרים בשושבין וחוקרי בחכמה, היו מהתבטלים כל החכמויות שלהם:

מדבר ממעלת התבונדות

רכז

מצאת כתב יד החברים. שאמר, שטוב יותר
שהתבונדות יהיה מחייב לעיר במקום עשבים,
כיו העשבים גורמים شيئاויר הלב (וען לעיל צח קמ"ג):

רכח

שמעתי בשם שאמר: בודאי נמצאים בשירים אף על פי
שאין להם התבונדות, אבל אני קורא אותם
(פליטים) מבהלים ומלבלים. ופתאום בשיבוא משיח
ויקראו אותם יהיו מערבים ומלבלים. אבל אנחנו נהיה
הומים כמו האדם אחר השנה, שדעתו נוחה ומישבת
היטב, בין תחיה דעתנו נוחה ומישבת עליינו בלי
מהוותה ובלבilo:

רכט

שמעתי בשם, שהיא מדבר עם אחד מבני הנערים והיה
מחיק אותו מאד מאד בתבונדות ושיחת בין
לבין קונו בלשון שמדובר בו בדרך זיל. ואמר לו,
שבתחלת זה היה עקר הטעלה מה שהיא כל אחד מדבר

שיות הרין

רעה

מה שבלבו לפניו השם יתפרק בלשון שהיו מדברים בו במאיר ברמ"ם בתחילת הלכות תפלה, עין שם שמאיר שם זאת היטב, שבתחילה היה זה עקר התפלה וכו'. אך אחר פ"ד ראו אנשי בונסח האודולה וכו' ותקנו סדר התפלה עין שם (הלכות תפלה פרק א' הלכה ד'). אבל על כל פנים מדינא זה עקר התפלה. על כן גם עכשו שמתפללים סדר התפלה שתקנו אנשי בונסח האודולה, טוב מאד להאדם להיות רגיל להתפלל לפניו השם יתפרק תפלות ותחנות ובקשות מלפני בלשון שמאיר, שיזפוו השם יתפרק לעובדו באמת, כי זה עקר התפלה כנ"ל. ועין במקום אחר בכמה מקומות ברכברינו כמה האדם צריך להרגיל עצמו ולהזק עצמו בהנאה זו, שעיל ידי זה דיקא באו כל הצדיקים למדרגותם

עין שם היטב (עין לעיל קנ"ד):

רל

שמעתי מרבי נפתלי נרו יאיר ששמע מרבנו ז"ל, שטוב כשלב של איש היישראלי נ麝 כל פ"ד להשם יתפרק, עד שבעל עת ועת שידפקו על הלב יתחיל תפלה להתלהב ולהשתוקק להשם יתפרק בכלות הנפש פראי. ועשה או תנועות בידיו על ענין זה. ואמר שאפלו בשויישין בין אנשים ישא ידיו ולבו לה, ויצעק אליו בכלות הנפש.

שִׁיחוֹת הַרְ��ֵן

והרים אָוֶן יְדֵיו בְּהַתְּעוֹרֹות נְפָלָא וְאָמֵר הַפְּסֻוק: "אֶל תַּעֲזֹבֵנִי
ה' אֱלֹקֵי" (תהילים ל"ח) בְּקוֹל נְעִים שֶׁל תְּחִנָּה וְגַעֲנוּעִים
נְפָלָאים לְהַשֵּׁם יְתִבְרָה. וְתַּפְסֵם זֹאת לְדִגְמָא, שֶׁכְּדֹרְאֵי
לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל שֶׁאָפְלוּ כַּשְׁהוּא בֵּין אַנְשִׁים, יְתַעֲזֵר בְּכָל
פָּעָם לְהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ בְּהַתְּעוֹרֹות נְמֶרֶץ פָּגָל:

רלא

סְפִּיר לֵי אָחֵר מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ שְׁפָעָם אַחַת שָׁאַל אֶת רַבָּנוּ
זֶיל, מָהוּ הַחְלֹוק שּׁבֵין לְבִבְשָׁר לְמַרְאָה שְׁחוֹרָה. הַשִּׁיבָּה
לוֹ: לְבִבְשָׁר הוּא כֵּה: שֶׁאָפְלוּ בְּשֻׁעוֹמֵד בֵּין הָעוֹלָם יְחִוּרָה
פָּנָיו וַיֹּאמֶר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עַוְלָם" וּכְוֹ. וּבָאוֹתָה שְׁעָה בְּעַצְמָה
וּבְתוֹךְ כֵּד אָמֵר רַבָּנוּ זֶיל בְּעַצְמָוֹ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עַוְלָם",
בְּהַתְּעוֹרֹות נְפָלָא וּבְנִשְׁיאָת יְדֵים בְּהַשְׁתּוֹקָקָות נְמֶרֶץ
בְּדִרְפָּבוֹ:

רלב

עַזְדָּשָׁתִי שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי הַגָּל שְׁכִמָּה פְּעָמִים נְכָנָם אֶלְיוֹ וְרַצָּה
לְדִבָּר עַמוֹּ. וְלֹא הִיה יָכוֹל לְפִתְחָה פִוּ לְדִבָּר לִפְנֵיו מָה
שְׁבָלְבוֹ. וּפְעָם אַחַת הִיה עוֹמֵד וּמִשְׁפְּשָׁוֹ, וְהִיה בְּדַעַתּוֹ
לְדִבָּר עַמוֹּ מִיד, אֲבָל לֹא הִיה יָכֵל לְפִתְחָה פִוּ בָּלְלָ. וְאַחֲרֵי
כֵּד צֹהָה רַבָּנוּ זֶיל שְׁיוֹשִׁיט לוֹ מְגַעְלָיו לְגַעְלָם לְכַבּוֹד שְׁבָתָה.

שיות הרין

רענן

בי היה או אחר יצאה מהTHRIZ בערב שבת. וואו בעת שהושיט לו מנגנון ענה רבנו ז"ל מעצמו ואמר לו: תרגיל עצמך לדבר לפני השם יתברך ואו תוכל אחר כך לדבר עמי גם כן. אחר כך בעת שזוכה לדבר עמו, או בשגנכם אליו ורזה גם כן לדבר ותיה קשה עליו מאד לדבר. ענה רבנו ז"ל ואמר: גבור אחד חגר מתני לכבש חומה חזקה. ואחר כך כשבא אל השער, היה ארגז על השער מטוה מקורי עכבייש שפטם השער. וכי יש שיטות מזה שיהיה חזיר מפלחמותו מלחמת הפתימה של הקורי עכבייש?! (והນמשל מיקו). ואחר כך אמר לו: העקר הוא הדבר. שעיל ידי הדבר יכולין לכבש הכל ולנצח כל המלחמות. ואמר: אף על פי שיכלין להתחזק במחשכה, אבל העקר הוא הדבר.

ומבואר הנמשל מפליא לעניין מה שקשה על האדם לדבר לפני השם יתברך או לפני הצדיקים האמתיים מה שבלבו. וכל זה מלחמת בושה וכבדות שלו שאין לו עוזה רקומה, בודאי הוא שיטות גדוול. כי הלא הוא רזה לכבש בדברו מלחמה (נ"א: חומה) חזקה שהוא מלחמת היצר, ועכשו כשהוא סמוד לדבר, ולא כבש ולשבור חומות ולפתח שערים על ידי הדבר, ובשביל מניעה כליה מחלישות דעתו וכיוצא, ומגע חם ושלום מלדבר?! כי הלא המנעה

היא נחשבת לסתימה של קורי עכבייש בנגד החומות
שראצה לשבר ברבורו.

גם ספר לי האיש הניל שרבנו זיל צוה לו שייה לו
התבודדות שתי שעות ביום. שעה אחת שילך
וישתוק ויבין עצמו לדבר, ויערד לפניו קאה, ואחר קד ידבר
שעה אחת:

רלאג

שמעתי מאיש אחד מאנשי שלומני, שפעם אחת דבר
רבנו זיל עמו מענן בוגדים. ואמר לו שעל כל
דבר צריכין להתפלל. הינו אם בוגדו קרייע וצרים לבוגה,
יתפלל להשם ותברך שיטן לו בוגר ללבש, וכן בכל כיוצא
בזה דבר גדול ודבר קטן. על הכל ירגיל עצמו להתפלל
תמיד להשם ותברך על כל מה ישיחסר לו. אף על פי
שהעקר להתפלל על העקר, והינו על עובדות השם ותברך
לזופות להתקרב אליו ותברך, אף על פי כן גם על זה צריכין
להתפלל. ואמר, שמי שאינו מתחנן כה, אווי אף על פי
שהשם ותברך נותן לו בוגדים ופרנסה והצרכים חיותו,
אבל כל חיותו הוא כמו בחמה שנGam בין השם ותברך נותן
לה לחמה וכו', בן הוא חיותו שנוטן לו השם ותברך. כי
מאחר שאינו ממשיק כל חיותו על ידי תפלה מהשם

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

רעה

ויתברך, על כן כל חיותו הויא במו חיota בהמה מטוש. כי האדם צוריך להמשיך כל חיותו והצטרכותו מהשם יתברך על ידי תפלה ותחנונים דוקא.

ובכן שמעתי אنبي גם כן מפיו הקדוש על דבר קטן ופחות מאיד שהיה קצת מכך לי. ואמר: תתפלל על זה להשם יתברך. ועמדתי משותם. כי היה לי לדבר פלא בעני לחתפלל להשם יתברך על דבר פחות בזה. וגם כי לא היה מכך יותר. ענה ואמר (בלשון מהה): אין זה כבודך שתתפלל להשם יתברך על דבר קטן בזה?! ואחר כך ספר לי מעשה קטנה מעין בטחון אפלו על דברים קטנים מאיש אחד מפענו'בו'. והכלל: שעל כל הדברים שבעו'לים צוריכין לחתפלל להשם יתברך, וכן מבאר באך-בית עין שם (הפלा אותן לי):

רلد

שמעתי בשם לעני התוצאות בהתבזבזות ושיכחה בין לבין קונו. אמר, שאפלו אם עוברים ימים ושנים הרבה, ונדרמה לו שלא פעל עדין בשיכתו ורבוריו כלום, אף על פי כן אל יפל מזה כלל, כי באמת בודאי עושים הדברים ראש. והביא משל במו מים היורדים על האבן, אף על פי שנדרמה להם שאין להמים כה בוגר האבן הקשה

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

ואין נבר רשם המים באבן, אף על פי כן בשלהם יורדים על האבן בימה ובמה ומנים רצופים הם עושים נקב בהאבן בנראאה בחוש. כמו כן, אפלו אם לבו ללב האבן ואין נבר בו רשם דבוריו ותפלתו, אף על פי כן ברבות הימים והשנים נקב לבו האבן על ידי שיחתו, כמו "אבני שחקו מים" (איוב י"ד) פג"ל.

ובבר מבאר הרבה מעניין התפקידות בהתקופדות שהו
שיחה בין קונו בספרים הנדרפים שמקבר עין
שם היטב. והעיקר שתקים הרכבים בכלל הכתוב שם וכן
למען ייטב לך לעד:

שיעור מ' ר' הרץ רבינו נתמן

רלה

בבר מבהיר בלקוטי תנינא סימן מ"ד, אשרבנו ז"ל הזהיר מאד לבלי להחמיר חמורות יתרות בשום דבר. כי אין הקירוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו" (עבורה זהה ב') ולא נתנה התורה למלאכי השרת" וכי (ברכות כה). ואמר או, שאיתא שרatoi לכל אדם שיבחר לעצמו מצוה אחת שבאותה המצוה ידקק הרפה ויקים אותה המצוה עם כל החמורים והדקדים, ובין שפמינו בגמרא: "אבל במאוי זהיר טפי" וכי (שפת קה). ואף על פי כן גם באאותה המצוה אל יבנム בחמורים של שנגנון ושתות וمرة שחורות, רק ידקק בה בלי שנגנון בכל החמורים. אבל בשאר כל המצאות אין ארכין להחמיר כלל. והלוואי שנזבה לקים את כל מצות התורה בפשוטן ממש בלי שום חמורות.

ונם בעניין החמורים יתרות בפסח לא היה מסכימים כלל על המרבבים לדקך יותר מדי ונבנム בمرة שחורות גדרולות. והאריך בשיחה זו או, כי איש אחד מאנשינו שאל לו ז"ל שאלה אחת בעניין איזה חמרא בפסח איך להתרנה.

ואו התלויצין מפוץ מאד. והרבה לדבר מענין זה שאין צריכין לחשוף אחר חמרות יתרות ושגעון ובלבולים. ואמר שהוא בעצמו גם כן כבר היה שקווע בענין זה מאד, שהיו עולים על דעתו חמרות יתרות מאד מאד. ופעם אחר היה חושב מהשבות בענין המים על פסח שחשש שמא יש אייה משחו במים ששזו אבן. ואם יכין לו מים על כל ימי הפסח כמו שנוהגין קצת, גם זה לא הوطב בענינו, כי קשה לשמר היטיב המים ממערב פסח על כל ימי הפסח. ולא הوطב בענינו שום מים רק מי מעין הנובעים ויוצאים והולכים ובאים מים חרשים בכל עת. אבל במקום שהוא זיל היה יושב לא היה שום מין פזה, והיה בדעתו לנמע על פסח למקום שיש שם מי מעין פזה. כל כך נגמר בחמרות וمرة שחזרות ודקודקים יתרים. אבל עכשו הוא מתלויצין מזה כי אין צריכין לחשוף אחר חמרות יתרות אפילו בפסח.

והאריך בשיחה זו הרבה או, כי עקר העובדה באמת הוא תמיינות ופשיות להרבות בתורה ותפללה ומעשים טובים בלי לחשוף מחדש רוקא חמרות יתרות. רק ילך בדרך אבותינו הקדמונים. ולא נתנה התורה למלאכי השרת. ואמר או, שבשביל זה עזבו העולם חכמאות הרקドוק ואינם עוסקים בו כלל. כי דקדוק אין צריכין כלל, כי אין

שיות הרין

רעת

אריכין לדקך על עצמו יותר מדי לבקש חמורות יתרות. והאריך בוה עוד. ואמר אז שאין שום דבר שהיה חייב בדוקא ואם לאו וכו'. רק אם יוכל - יוכל ואם לאו - "אנם רחמנא פטרה" (בבא קמא כח). ובכבר מבאר זאת במקומ אחר (ח' מוחרין ת"ל - תל"ה):

רלו

אמר לאחד שהיה חולה גודל מאד, ויסורייו היו קשים מאד מאד. כי היה חולה מפל על ערש דוי, והיה לו כאב השנים בפה ובפה ומנים בכאב מפלג ועצום מאד מאד בלי שעור, עד שבל פניו נעשה נפוחות (שקורין "ישראלין"). והכרחו בתרבולות גודלות של דاكتורים מפלגים להוצאה שנינו. וגם באיברים הפנימיים היה חולה גודל עד למיתה. ויסורייו היו בלי שעור. ואמר רבנו ז"ל אליו, שבל היסורים הקשים והקרים שbelow בפה שניהם, כלם הם טובים יותר מפואה אחת בגיניהם. בואה אהת בגיניהם גרווע מזוה. ("עם איז אלע בעסיר אידיר אין בריא אין גהנמ, אין בריא אין גהנמ איז ארניר דער פון"):

רלו

אמר, שאריך זהר מאד לבלי להוציא מפיו דברו של רשות חס ושלום, אפלו בדרך ליצנות. דהינו שלא

לוּמֶר חָם וִשְׁלוּם עַל עַצְמוֹ שִׁיחָה רְשֻׁעָה חָם וִשְׁלוּם אוֹ שִׁיעָשָׂה עֲבָרָה חָם וִשְׁלוּם, אֲף שָׁאוֹמֵר זֹאת בָּדָךְ לִיצְנוֹת וְאַין בָּלְבוֹ כֵּלֶל לְעַשׂוֹת זֹאת, אֲף עַל פִּי כֵּן זֶה הַדְּבוּר מִזְקָן לוֹ מֵאָד וַיְכֹל לְהַכְּרִיחּוֹ חָם וִשְׁלוּם אַחֲרֵכֶד לְעַשׂוֹת זֹאת שְׁהַזְּצִיא מִפְיוֹ, אֲף עַל פִּי שֶׁלָּא אָמְרָה מִלְבָבוֹ רַק בָּדָךְ לִיצְנוֹת. וְעַל יְדֵי זֶה נִכְשֵׁל יוֹהָא הַמְלָךְ עַל יְדֵי שְׁהַזְּצִיא מִפְיוֹ וְאָמֵר: "יְהָוָא יַעֲבֹדוּ הָרְבָה" (מִלְכִים ב' י'). אֲף עַל פִּי שְׁבָלְבוֹ הִיה לְכָלִי לְעַבְדוֹ רַק אָמֵר זֹאת בָּדָךְ לִיצְנוֹת כִּי לְהַטְעֹות אֶת עֲוֹבָדֵי הַבָּעֵל בַּמְבָאֵר שֶׁם בְּמִקְרָא, אֲף עַל פִּי כֵּן נִכְשֵׁל אַחֲרֵכֶד עַל יְדֵי זֶה עַד שָׁעַבְדָּ בְּעַצְמוֹ עֲבֹדָה זָרָה כִּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ זֶל. עַל כֵּן צְרִיכֵין לְזֹהָר מֵזָה מֵאָד כִּי בְּרִית בָּרוֹתָה לְשִׁפְתִּים" וכֹּו' כִּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ זֶל (מועד קָפָן יְה. סְגָהָרְיוֹן קָב.):

רְלָח

הִיה מַדְבֵּר עִם אֶחָד. בָּתוֹךְ כֵּد שָׁמֵעַ אֶחָד שְׁהָיָה מַתְפֵלֵל תְּפִלָּת עֲרֵבִית וְאָמֵר: "וַתִּקְנָנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מְלָפְנֵיךְ", וְאָמֵר אֶחָדוֹ הָאִישׁ בָּמִהִירּוֹת אֶלְוּ הַתְּבּוֹת: "וַתִּקְנָנוּ בְּעֵצָה" וְכֹו. וְעַנְהָ רְבָנוּ זֶל וְאָמֵר לְזֹה שָׁעַמְד אֶצְלָוֹ: הַרְאִית שָׂזה חֹטֶף בָּמִהִירּוֹת אֶלְוּ הַתְּבּוֹת: "וַתִּקְנָנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה" וְכֹו. הַלָּא אֶלְוּ הַתְּבּוֹת צְרִיכֵין לַהֲתִפְלֵל בְּהַתְּעוּרּוֹת גָּדוֹל וּבְכּוֹנָה

שיות הרין

רפא

גדולה מעמיקה דלאה מאד מאד, כי זאת היא תפלה יקרה מאד מאד, כי מאד צריכין לבקש רחמים מהשם ותברך שונכה שיטן לנו השם ותברך עצה טוביה, שונכה לידייך לסתנהג וכו'. ודבר זה מובן מאד לכל מי שרוצה לבנים בעבודת השם שארכין לבקש מאד מהשם ותברך על זה, שונכה לעצה טוביה מלפניו ותברך.

ואמר על עצמו: בשמניי היום אני מוסר כל תנוונות שלי של כל היום אלו ותברך, שייחו כל התנוונות שלי ישל בני ושל הטליים כי שייחו הכל ברצונו ותברך וכו'. וכן בשמי שבת או יום טוב וכיוצא, אני מוסר היום להשם ותברך שייהי כל הנחתאותו השבת ברצונו ותברך. ואחר כך כמו שמתנהג אצלו באותו היום או באותו השבת וכיוצא, שוב אינו מבלב דעתו אחר כך באוות הנחתות של אותו היום בראשיו. והבן:

RELAT

אמר: שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם. כי האדם בטעונה לעצמו מלבוש, או בתחלה כשהוא חדש חשוב אצלו יותר. ואחר כך כל מה שמייקן אצלו המלכיש נתקלקל בכל פעם יותר ונתרמעט חשיבותו בכל פעם בשמיון. אבל הקדוש ברוך הוא ברא את

העולם. ובתחלת ה' היה ה'עולם מִלְאָקֵל, ואמר כך בכל פעם נתתקון ה'עולם ונח'שב ה'עולם אצלו יותר. כי אחר כך בא אברם יצחק ויעקב, ואחר כך משה רבנו עליו השלום וכוכו. וכן בכל פעם באים צדיקים ומתקנים בכל פעם את ה'עולם יותר ויותר. ונח'שב בכל פעם אצלו יתברך ה'עולם ביותר. ואחר כך בסוף יבוא מישיח במרחה ביוםינו ואו יהיה גמר תקון ה'עולם:

תנו

שְׁמַעְתִּי מֶרְ"א מִטְעָפֵלִיק שָׁאמֵר לוֹ לְעֵנָנוּ מַה שְׁרֵצָן רַבְנָנוּ
וְלֹא לְאֵיהֶ שְׁיִיחָה מַלְמֵד בְּגַ"ל. וְהִוא הָכוֹחַ לוֹ
שְׁטוֹב יוֹתֵר לְהִזְמִיד מַלְמֵד, וְסִפְרֵר לוֹ בְּשֵׁם הַבָּעֵל שֵׁם טוֹב
זְלִיל שְׁמָסְפָּרִים בְּשֵׁמוֹ שְׁטוֹב לְהִזְמִיד מַלְמֵד. עֲנָה וְאָמֵר רַבְנָנוּ
זְלִיל: אַיִן יוֹדֵעַ אֶם הַבָּעֵל שֵׁם טוֹב זְלִיל אָמֵר כֵּה. וְאַפְלוּ אֶם
אָמֵר כֵּה, בֶּל צְדִיק הַדּוֹר יִשְׁלֹׁו בְּכֵה לְעֵשָׂוֹת גָּדְרִים וְלְהַנְּגִיגָה
אֶת הָעוֹלָם בְּפִי אָוֹתָן הַדּוֹרוֹת. וְאַנְיַ אָמֵר עַתָּה שְׁטוֹב
לְעֻבוּדָת הַבּוֹרָא וַתִּפְרֹךְ שְׁלָא לְהִזְמִיד מַלְמֵד. וְסִפְרֵר לֵי הַגַּ"ל
בְּשֶׁנְיִוְּלְשָׁן מוֹהָא, אֲךָ וְהוּא הַיּוֹצֵא מִהְבָּרִיאוֹן.

ופעם אחת דבר עם אחד מאנשיו שהיה מלמד. ושאל אותו כמה יש לך שבר למוד לזמן? השיב לו: קד

שיות הרין

רף

וכה. וחייב עמו במה עולה על יום, בודאי עולה סך מעט מאד. ואמר לו: אם פן תחשב עוד במה עולה על שעה אחת שכבר למועד, בודאי לא יעלה כי אם הדבר שבוש. אם פן, בשאותה מבטיל שעה אחת מלמוקה, אתה אובד עולם הבא בשבייל דבר שבוש, בשבייל גדול אחד או שנים. אבל בשעתה משא ומתן ותגول חלילה את ברוך בהמשא ומתן איזה דבר שבוש גדול אחד או שנים על ידי איזה אנים, מלחמת שאי אפשר לזהר ולדקק עד פרוטה אחת, בודאי ימחל לך. אבל השעה שאתה מבטיל מלמוקה, בודאי אין הבעל הבית מוחל לך בשום אופן:

רמא

שמעתי בשם שהקפיד מאד על המלמדים שלזמרים בעיר אחרית חיין לביטם, וקראו אותם בלשון גנאי גדול. ואמר, שהמלמד שלזמר חיין לביתו הזמה אצלם שפהה בוננית:

רמב

אמר: עניין עין הרע הוא: כי יש כח ממש בהראיה. כי כח הראות הולך לחברו ומיוקן בשעינו רעה. כי הראה

שיות הר'ין

הוא כה ממש, שהולך כה הראות ופוגע בהכר הבראה. וכשעינו רעה מזוק בראשתו ממש בג"ל. ועל כן נהה בשתחתכל בבראה ימצא שם רשם דם כMOVIA (רמב"ן ויקרא י"ח פסוק י"ט):

ודע שפנלה לעין הרע - סנפיר של דג לעשן בו. וסימן סנפיר בגימטריא רע עין. וביתר מס' סנפיר של מן הגים שקורין אותו "שלעין". לשון נופל על לשון, של עין.
עוד שמעתי בשם זו נפח אחר: לתוכה הסנפיר הנ"ל על האדם או תינוק שמרג'ל שייה לו לפעים עין הרע, ותלו עליו סנפיר הנ"ל וינצל בוג"ל.

וספרו לי עוד שאו אמר, שעין הרע גמיש מהארבע מאות איש שהלכו עם עשו להלחם עם יעקב, כמו שכותב: "וארבע מאות איש עמו" (בראשית ל'ב). ואיתא, שהלכו להטיל עין רעה חם ושלום במחנה של יעקב. וסנפיר הוא מספר תי"ו (ארבע מאות) שהוא מספר רע עין במקוון בוג"ל. וכל זה הוא בנגד הת' איש של עשו הנ"ל שמהם גמיש הרע עין בוג"ל, ועל כן סנפיר מציל מזה בוג"ל. ועוד חשב או כמה דברים שעולים תי"ו מהם שיכים לעניין זה:

שִׁיחוֹת הַרְּיֵין

רפה

רפוג

צָוָה לְאַחֲרַ שְׂהִיה אֲצַלּוֹ חֹלֶה בַּתּוֹךְ בַּיּוֹתָנוֹ, שִׁיקָּם כַּדָּם
אוֹר הַיּוֹם וַיֹּאמֶר שִׁיר הַשִּׁירִים בְּלֹג. וַיֹּאמֶר שְׁבֵל
הַרְּפִיאוֹת שְׁבָעוֹלָם בְּלָם כְּלוּלִים בְּשִׁיר הַשִּׁירִים. וְכֵן הַווֹּה,
שַׁתְּכַפֵּה הִיה שְׁנֵי לְהַחְולָה וְחַזְרָה לְאִתְּנוֹ:

רָמוֹד

שְׁמַעַתִּי מֵאַחֲרַ מִחְשּׁוּבֵי אֲנָשִׁים אִישׁ בָּשָׂר וַיַּרְא שְׁמִים
וַיַּעֲבֵד אֶת הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, שָׁאָמֵר לוֹ רַבְנָנוֹ זֶל, שִׁישָׁ
בְּנֵי אָדָם עַזְבֵּרִי ה' שְׁאֵין הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךּ מִרְאָה לָהֶם מַה
שְׁפָעָלָוּ בְּלִי יְמֵי תְּיִהָם, רַק אַחֲרַ מַוְתָּם בְּעוֹלָם הַבָּא, אֹזֶן
יַרְאָו מַה שְׁפָעָלָנוּ. וַהֲבָנֵתִי שַׁרְבָּנוֹ זֶל אָמֵר לוֹ דָבָר זֶה לְעַנֵּן
הַתְּחִזּוֹת, לְבָל וּפָל בְּדָרְעָתוֹ מַה שְׁכָבָר עַסְקָה בְּעַבּוֹdot הַשֵּׁם,
וְעַדְין אִינּוֹ רֹאָה בְּעַצְמָוֹ שָׁוֹם פָּעַלְהָ. כִּי יִשְׁ שְׁאֵינוֹ יָכֹל
לְרַאֲוֹת בְּלִי יְמֵי חִיוּ מַה שְׁפָעָל בִּידָם לְאַחֲרַ בְּנֵי לְ:

רָמוֹה

סְפִּיר עַמִּי לְעַנֵּן חַדּוֹשֵׁי תּוֹרָה, מַי שְׁזַוְּכָה לְחַדּוֹשׁ אֵיזֶה דָבָר
בְּתּוֹרָה, אָמֶר בְּלָשׁוֹן פְּמָה וְחַדּוֹשָׁ: מַהֲיכָן לְזַקְחֵין
חַדּוֹשָׁ? כִּי בְּאַמֶּת עַנֵּן חַדּוֹשִׁין מַי שְׁזַוְּכָה לְחַדּוֹשׁ הוּא דָבָר
גַּפְלָא וּגְעֻלָּם מַאֲדָר, כִּי מַהֲיכָן לְזַקְחֵין זֹאת? וְהַמְּוֹיכָן

שיות הרין

מדבריו היה שובה שזוכין לחדש, בוה רואין התגלות אלקיותו יתברך שהוא יתברך ממציא מאין ליש. כי בתחילת לא היה יודע כלל ואת החדוש, רק עכשו הוא לוקם וושאב ממקור חכמה שהוא בחינת אין, הינו מאין סוף. ובזה אנו רואין בעני השכל התגלות הבורא יתברך. ואחר כך דברתי עמו, ואמרתי: הלא רואין זאת. כי לפעמים אני מתגעה קדם שאני מוציאה דבר או אחד בדרך גדול, (ולפעמים נפתח הלב ונובעת חווישים רבים). השיב: גם זה פלא וחידוש גדול. הינו כשאפו אין מוציאין אלא דבר או אחד בדרך גדול, גם זה פלאות הבורא יתברך. כי מהיקן לזכין אפילו זה הדברים!

ובאמת מי שיש לו לב להבין וחתוץ באמת, יוכל לראות מזה אמתת מציאותו יתברך עין בעין. לא מביעיא מי שואה לחידש בעצמו, הוא בוגרי רואה וمبין בראותו התגלות אלקיותו יתברך וכך, אך אפלו מי שאינו בר כדי לחידש בעצמו, גם הוא יכול לראות אמתתו וגדרתו יתברך על ידי חדיishi תורה הנפלאים שראה בספרים קדושים. ועל כן התורה הקדושה היא עדות נאמנה עליו יתברך, כמו שבתוכה: "עדות ה' נאמנה" (תהלים יט). וענין מזה בספר לקוטי הלכות בהלכות עדות הלכה ה' ובHALCHOT פסח:

שִׁיחוֹת הַרְיָן

רפו

רמו

הִיִּתִי מִסְתַּכֵּל עַל אֲכִילָתוֹ. וְהִיא מִתְחַפֵּן שֶׁלֹּא לְהַכְנִים
הַדָּבָר שֶׁאָכוֹל לְתֹזֵךְ הַפֶּה וַהֲחֵךְ. רַק הִיא מִכְנִים בֵּין
שְׁנַיּוֹן, וְהִיא לוֹעֵסֶוּ שֶׁם בְּלִי סִיוּעַ הַחֵךְ. וּמַי שֶׁאָכוֹל כֵּד
בְּגַעַט שֶׁאָין מַרְגִּישׁ שָׁוָם טָעם בְּאֲכִילָתוֹ. וּמַי אָפָּשֶׂר לְצִיר
עֲנֵן זֶה בְּכֶתֶב, אַד הַמְעֵן יְבִין זֹאת מַעַצְמוֹ. וּמַי שְׁרוֹצָה
לְשִׁבְרָה פָּאוֹת אֲכִילָה בְּתִכְלִית, שֶׁלֹּא יִקְבֶּל שָׁוָם תַּעֲנוֹג
מִאֲכִילָתוֹ, עַל יְדֵי עַצָּה זֹאת בְּקֶל יוֹכֵה לָזֶה:

רמז

אָמֵר: כֵּל מַי שְׁיִשׁ לֹא בְּבּוֹד וּעֲשִׂירֹות יוֹתֶר, הַכְּבּוֹד רְחוֹק
מִמְּנָנוּ בְּיוֹתֶר. בַּי בְּשַׁאֲחָד יִשׁ לֹא מַעַט מִעוֹת הָוָא
יִכּוֹל לְהַחֲזִיק הַמִּעוֹת אֲצָלוֹ סְמוֹךְ לְבָשָׂרוֹ. אֲבָל בְּשִׁישׁ לֹא
הַרְבָּה מִעוֹת, הַמִּעוֹת שֶׁלֹּו מַנְחָה בְּתִכְבָּה. נִמְצָא שַׁהַכְּבּוֹד
שַׁהָוָא הַעֲשִׂירֹות רְחוֹק מִמְּנָנוּ בְּיוֹתֶר. וְכֵן בְּשִׁישׁ לֹא עוֹד יוֹתֶר
עֲשִׂירֹות אֹוֹי מִעוֹתָיו וּסְחוֹרֹתָיו מַנְחִים בְּתִנּוֹת וּכְיוֹצָא וּרְחוֹק
מִמְּנָנוּ עוֹד יוֹתֶר. וּבְשִׁישׁ לֹא עוֹד יוֹתֶר וּיְוֹתֶר עֲשִׂירֹות, אֹוֹי
הָוָנוֹ וּעֲשִׂירֹות שֶׁלֹּו מַנְחָה בָּמִקְומֹת וּעֵירִים אֶחָדרִים רְחוֹק עוֹד
יוֹתֶר וּיְוֹתֶר מִמְּנָנוֹ. וְכֵן כֵּל מַה שְׁיִשׁ לֹא בְּבּוֹד וּעֲשִׂירֹות יוֹתֶר,
אֹוֹי הַכְּבּוֹד רְחוֹק מִמְּנָנוּ בְּיוֹתֶר. וְהַקְּסָרִים וְהַמְּלָכִים שְׁכְבּוֹדִים

שיות הרין

מרבה מאר, כבודם רחוק מהם עוד יותר. כי המלך או הקיסר יושב ב ביתו וכאו מומריין ומשוררין הקאפעעליע בשביילו לעת ערבית בנהוג. כי בעסקי עולם הזה כל מה שיש לאדם כבוד ביותר הכבד רחוק ממנה ביותר. אבל תורה ומעשים טובים, כל מה שיש לו יותר הם סמכים אליו ביותר:

רמוח

אמר: טוב היה להרים שיבחר לו איזה מקום ויישב שם יומם ולילה ויעסוק שם בתורה ותפלה ועבודת ה'. ובsharp;ץראיך לאכל ירוז לתוכ איזה בית ויקח שם בחפות איזה חתיכת לחם וכיוצא להעבר רעבונו, ואחר כן יחוור לעובדתו:

רמות

אחד עומד לפניו בכפר וישמו וכו'. וזה מקבל גודול ולמדן. אבל דרכו היה שהיה בכם תמיד ותיה רע לבירות מאה, והיה פועם תמיד על פועליו ומשרתיו וכיוצא, והפה אותם וכיוצא בזה. ענה רבנו ז"ל ואמר: מפני מה כתיב: "זיה עיר בכור יהודה רע בעני ה"? (בראשית ל"ח) מדוע כתיב "רע" ולא רשות? (ווען בדור הקדוש (חלק א' נ) שמדרקיך

שיות הרין

רפט

גם כן דקדוק זה). אך מי שעובר עברה זו של ערך חם ושלום, הוא רע תמיד (ש庫ין בלשון אשכנו "כויי"), דהיינו שהוא איש רע ובכעס תמיד. ולא אמר רבנו ז"ל יותר. ותכף בsharp האיש הנ"ל דבריהם אלו, נודע לאחורי ונפל עליו רתת וויע ופחד ואימה גדולה ונוראה מאד מאד בלי שעור וערך וכפף קומתו. ולא היה יכול להגביה ראשו. ולא היה יכול עוד לעמוד בכלל לפני הדרת קדשת רבנו ז"ל. ונשפט מן הבית אל החוץ והתחיל לבכות. ובכה הרבה הרבה מאד בדמעות שלישי. ובקש מאד מאד מהמלמד שלו, שהיה המלמד שלו מאנשי רבנו ז"ל, שיקרב אותו לרבנו ז"ל. ואחר כד ראה רבנו ז"ל שמנח אצלו על הקורה ספר. ושאל איזה ספר היא. ונודע לו שהוא ספרקבלה. ואמר רבנו ז"ל שאין ראוי לו ללמד קבלה. ואמר לו שקובלה בגימטריא נואף וכו' בג"ל (ענין תמי מורה סימן תקכ"ו וכן המשך של שם). אחר כד נסע אחרי רבנו ז"ל. ובשב לביתו חור בתשובה גדולה ובחן לו חדר מיוחד וישב שם ועסק בתורה ותכליה בהתעוררויות גדול פמה שבועות. אך אחר כד חור לכעסו. אך אף על פי כן היה ברוך תמיד אחר רבנו ז"ל. ואמר רבנו ז"ל להמלמד הנ"ל לישב אצלו עוז, כי בשתיה אצלו, טוב שתהיה אישCSI ישן על ידך לפעים שעה אחת ביום. אחר כד בשחור לרע בעסן הנ"ל היה לו

קטטה עם משותו ולא רצה לשלם לו. ועמד המשרה והלך רגלי מון הקפר אל העיר למקום רבנו ז"ל בקבלה רפה עליו. והקפיד רבנו ז"ל עליו מאד מאד.

אחר כה התחל רבנו ז"ל ללמוד עלי זכות לפניו המשרה, ואמר לו: מה לעשות, הלא הוא עני ואין לו לשלם לך. והשיב: הלא יש לו שני סוסים, ובקשתי ממנו שיתן לי סום אחד ולא רצה. והשיב רבנו ז"ל: אם כן לא יהיה לך אלא סום אחד. חור המשרה ואמר לו: הלא יש לו פרה וולדת, ובקשתי אותו שיתן לי על כל פנים העגל של הפרה ולא רצה גם כן. השיב רבנו ז"ל: אם כן לא יהיה לך עגל. אחר כה חור המשרה אל הקפר ונכנס לבית המלמד וספר לו שהה אצל רבנו ז"ל. ותקבל המשרה לפניו המלמד גם כן על שאינו רוצה לתת לו אפילו סום אחד. ענה המלמד ואמר: הלא סום אחד מות אצלם בסמוך. ונודען המשרה ואמר: הלא כה שמעתי מרבנו ז"ל. חור המשרה קיבל לפניו המלמד על שאינו נתן לו אפילו העגל הנדרול של הפרה. ענה המלמד ואמר: הלא העגל נפל בסמוך לבור ולא היה אפשר להעלתו משם. ונודען המשרה עוד הפעם ואמר: הלא כה שמעתי מרבנו ז"ל. "זרבר אלקינו יקום לעולם" (ישעיו מ').

שִׁיחוֹת הַרְ��ז'

רツא

ובאמת אם נרצה לספר מעשיות שעברו אצל רבנו ז"ל עם אנשיו, אפלו מה שעבר עם הקטן שבקטנים, וכלו המון יריעות ולא תמלא האין מושמע. וכבר אמר רבנו ז"ל שהיה במה מעשיות מאנשיו, שEMPL' אחד ואחד יספרו הרבה מעשיות.ומי שהיה רגיל לפני לפניו קדשו הנוראה, היה יכול לראות מופתים גדולים ונוראים בכל עת ובכל רגע. ועקר החדושים והמופתים הנוראים שראינו ממשנו ז"ל, הוא רק בעניין התקרכות ישראל לאביהם שבשים. שתכף כשהנכנס אחו אצל רוץ להתקרב להשם יתברך, תכף נחפה מיד לאיש אחר ממש. ועצם היראה וההתעוררות והתלהבות והתרהורי תשובה באמת לאמתו שהבוגרים בכל אחד ואחד שזכה לעמוד לפני, אי אפשר לבאר ולספר, אלו כל הימים דיו וכו'. כי לא נראה בזאת ולא נשמע בעולם, משום צדיק ונידול הדור, שייעזר להשם יתברך כל כך בהתעוררות כזו לכל אדים שבעולם למקץ ועד גדור אפלו הפתחות שבפתחותם. אשרי אנשיו ואשרי עבדיו שזכו לעמוד לפני, לראות אור כזו ולשמע הבורוי והבל פיו הקדוש. מי שמע כזו מי ראה באלה:

שיות הרין

רנ

שמעתי בשם שאמր: מה לדאג על פרנסת? הלא אין דאגה וחשש כי אם שמא ימות ברעב אם לא יהיה לו פרנסה. ומה בקד - ימות? כי גם بلا זה צריכין למות:

רנא

בימי אול ועתרת ימי תשובה ימים נוראים עד הווענאי רבא, צוה לכמה אנשים לומר או כל ספרי תנ"ד מתחלתם ועד סוףם. וגם הוא בעצמו נהג קד בפה פעמים. גם היה אומר בפה ספרים בימים הללו, ואני זכר לברם היטב:

רנב

שמעתי בשם שאמר: בשמךרבים לצדק האמת טוענים טעם גן עדן. כי איתא בזהר הקידוש (ח' ב' כסו):
שהצדיק הוא גננה בגינחתא:

רנג

איש אחד מחשובי בניים, שהיה מאנשי רבנו ז"ל. ופעם אחת היה בבית רבנו ז"ל, והיה יום אחד שנכנסו אצלו בפה חשובי בניים ושהרו אותו שיעור להם. ונכנס

שיות הרין

רכג

האיש הנ"ל מאנשיו גם כן, ובקש אותו גם בן עbor בנים. השיב לו מה הרעש הזה? הלא עקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים (רש"י בראשית ר' ט), וזהו העקר, על כן העקר לבקש על יהדות שתופה לידי ברוך היישר וכו'. ובודאי אם אפשר לופות לבנים בנסיבות בודאי מה טוב. אבל העקר הוא לשום לב להתקרב להם ותפרק כי זה עקר התולדות וכו' גנ"ל. ומאו פסק אותו איש הנ"ל להפיצר אותו עbor בנים. והלא ועסך רק בעבודת ה' ברוך אנשי רבנו ז"ל. אחר כך שוב פעם אחד היה רבנו ז"ל שם ונכנסו גם כן חשובי בנים אצליו ובקשו אותו ז"ל עbor בנים. וזה איש הנ"ל שוב לא פתח פיו לבקש אותו על זה. והתחילה רבנו ז"ל בעצמו, ואמר לו: אף על פי כן טוב שיהיה לך בנים. ואמר לו: לך והבא לי מאה רובל סוג, והלא מהירה והביא לו. ובאותו הלילה היהليل טבילה ונפקדה אשתו ותהר ולהלך בן. יהי רצון שיזכה לנדר לו ל תורה ולחפה ולמעשים טובים אמן:

רנד

לענין קידשת שבת. אמר, ששבת דומה כמו שיש חתנה גדולה מאד, ושמחים ומרקדים שם הרבה מאד מאד בשמחה וחדרה גדולה. ועומד אחד ומלביש עצמו

בבנדייו היקרים, ורין מהרה ורוצה לבנים ולשם שם. אבל אריבין וכייה גדולה שיווכל לראותם מן החכמים מთוד סדק קטען (שקרון "שפארינגע"):

רנה

כל יותר לתן עצה לאחר מלעצמו. כי כשהאדם בעצמו, ארייך לעצה, קשה לו מאור. כי בתחלה חושב מחשבות, ויש לו בפה סברות והזכות שאריך לשעות ולהתנהג כה. ואחר כך בשניהם ברעתו דרכ זה, בתוכך כך חוויר וועלה במחשבתו סברא אחרת. ובזה חוויר וסומר כל דרכ העצה וההנאה ראשונה שהיה ברעתו. ויש לו הזכות וסבירות רבות להפוך ממש. אשורי הזכה לעצה שלמה ונכונה מהשם ותפרק באפן שלא יאביד עולמו בחגיג חם ושלום:

רנו

שבח את אקדמות מאור מאד (פיוט בשבועות). ואמר: נישישראל מלחמת שהם משקעים ורגלים כל כך בטוב, על כן אין מרגישין כל כך את שבח מעלה גדרת השבח הקדוש הזה נשל אקדמות שאומרים בשבועות. ואמר: מי שיודע מעלה השיר נשל אקדמות עם הנגן שלו כמו שרגילין העולם לומר אותו בנגון הידוע, הוא דבר נפלא וחודש גדול מאד. והתחילה לומר קצת איך תבות

שִׁיחוֹת הַרְיָן

רזה

מְאַקְדָּמוֹת עִם הַגּוֹן. וְאָמֵר שְׁאַקְדָּמוֹת הוּא שִׁיר שֶׁל חַשְׁק (עַזְן בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל הַבָּעֲגִיר (מִשְׁחָה י) שֵׁם מַדְבֵּר מִשְׁרֵך שֶׁל חַשְׁק).

כֹּל זה סִפְר בְּשִׁבְיוֹנֹת אַחֲר תְּפִלָּת שְׁחִירִת בְּבָקָר הַשְּׁבָם בְּנָהָג בְּשִׁבְיוֹנֹת. וְהִיא יוֹשֵׁב אֶצְל הַסְּעִדָּה שֶׁל מַאֲכָלִי חָלֵב. וּכְבָר הַתְּפִלָּלו בְּבֵית הַבְּנָסָת פָּעָם שְׁנִי, וּמְרַחְםָן אַקְדָּמוֹת בְּנָהָג. וְאו דָבָר עַמְּנוּ מִמְעָלָת הַשִּׁיר הַקָּדוֹש הַזֶּה וְהַפְּלִיג בְּמִעְלָתוֹ מַאֲד:

רָנָן

אָמֵר שִׁזְׁוֹדָע כֹּל מַה שְׁחַטָּא הָאָדָם. וְאָמֵר: "עַיִニ ה' אֶל צְדִיקִים" (הַחֲלִים ל"ד), הַינְו שְׁהַצְדִיקִים יִש לָהֶם עַיִニ ה'. וְזֹהו: "עַיִニ ה' אֶל צְדִיקִים", שְׁעַיִニ ה' הֵם אֶצְל הַצְדִיקִים, וְעַל כֵן בְּזֹדְאי הֵם יִכּוֹלִים לְהַסְתַּכֵּל בְּעַיִニ ה' וְלִדְעָת כֹּל מַה שְׁעַבֵּר הָאָדָם. וְלִכְמָה בְּנֵי אָדָם גָּלָה וְאָמֵר לָהֶם כֹּל מַה שְׁעַבְרוּ (עַזְן לְעַיל קְפָ"ד):

רָנָח

הַזְכִּית אָוֹתָנוּ מַאֲד לְעַשׂוֹת מִצְוֹות הַרְבָת. וְהַגְּרָאָה מִפְנֵינוֹ הִיא, שְׁרַצּוֹנו שְׁנָהָה עֲסָקִים בְּמִצְוֹות גַּם כֵן, דַתְנוּ

לקבץ נרכות ולעסק בಗמילות חסדים וביצוא בואה. ואמר לנו בואה הלוּזון: ("עפים טוט איר גאר קיין מצוות ניט?") [כלום אינכם עושים מצוות כללו?]. ובונתו היה פג"ל:

רנט

פעם אחד אמר: צמאן הוא תאווה גדולה. ולפי הבנתי, פונתו היתה לרמו לנו מעניין השתקות ובסופין וצמאן להשם יתברך שהוא דבר נפלא מאד. כמו הצמאן מאד בשוהא בא אל המים, שיש לו תענג גדוֹל משתיתו לנDEL צמאנו. נמצא שער תענג הנDEL הוא על ידי הצמאן. כמו בן הוא כל ענייני בסופין וגענעים דקדרשה להשם יתברך ולעבזרתו באמת. וזה עקר תענג עולם הבא שאו יוכו לרצון ולבסופין בחינת רעה דרעין שהוא בחינת הסתלקות משה (עין לקוטי מוחרין ר' אות ט). והוא לעלמא דאתה, הרא הוא דכתיב: "ארבע מאות שקל בסף" וכ"ו (בראשית כ"ג) במברך בזהר הקדוש (אי קנן), בסופין דיקא. כי או יוכו לצמאן ולבסופין אמתים להשם יתברך, שהו עקר התענג של עולם הבא שיזפו בכל פעם לרוזת צמאונם:

שיות הרין

רכז

רס

פעם אחת דבר עמי והפליג במעלה ההשתוקות והכטופין והגענועים לדברים שבקדשה, אף על פי שאינו זוכה לעשותם, אף על פי כן ההשתוקות והגענועים בעצמן טובים מאד וכו'. וכמברא בדרכינו במה פעמים (לעיל י'ב י'ד). ואו ה比亚 ראייה לזה מהדין המברא בשלחו עורך ארוח חיים סימן ס"ב (סעיף ד'), שמי שהוא במקום שאין נקי ואין יכול לקרוא קריית שמע יתרה בלבו. ופרשו שם המן אברהם והאליה רכה, שהפרוש הוא שיררה בלבו שהוא צריך לקרוא קריית שמע ואין יכול ויצטרע על זה והוא מקבל שבר על זה עין שם. נמצא, שההשתוקות והגענועים שמצווערים לעשות המצוה, אף על פי שאיןם יכולים לנורא, הם גם כן יקרים מאד ומקבלים שבר עליהם:

רסא

(מה שמצויתי מכתבך יד אנשי שלומני ולא נכתב בספר וכתקינו, ומה שהוציאתי משם העתקתי. ויהו):

"וישב יעקב בארץ מגוריו אביו בארץ בנען. אלה תולדות יעקב יוסף" (בראשית ל"ז). כתיב: "רגלי עמרא במישור, במקהלים אברך ד" (תהלים כ"ז). רגלי הוא בחינת

אמינה, שעלה עומדים כל המהות וכל התורה בלה במו שמדובר במקום אחר (לקוטי תנינא פ'). ובמו שאמרו (מפות כד): "בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונה ייחיה" (חבקוק כי האמונה היא יסוד ושרש כל התורה והעובדת). וצריך שיזהו האמונה ברורה ונפה בלי שום ערבוב. שלא תהיה בבחינת ערבות. ואמונה הוא צנור כל ההשפעות וכל הברכות, כמו שכתבו: "איש אמונה רב ברכות" (משל כ"ח). ועל ידי הכפרות, או הקלפות הם נוטלים חם ושלום ההשפעות והברכות. כי: "סבב רשות ותהלך" (תהלים יב), שהם הכפרות שמסבירין את הקדשה דהינו האמונה. ועל כן בשמנוחין חם ושלום הכפרות לבנים במוח, או נפגם האמונה חם ושלום, ואוי הם נוטלי ההשפעות והברכות חם ושלום. ועיקר הכפרות שבאיין להאדם וambilבלין את האמונה הם באים מגרלות. כי מי שיש בו גסות - הקדוש ברוך הוא אומר: "אין אני והוא יכולין לדור" (סוטה ה). נמצא, שעיל ידי גראות נסתלק הקדוש ברוך הוא ממנה, ואוי באין כפירות שזו בבחינת הסתלקות השם ותפרק והסתתרת פניו ממנה.

וצריך כל אדם להשಗיח בעינא פקוח לראות שפלותיו ורומים השם יתברך, ובונדי לא יבוא לנגרלות וכפירות. וזה על ידי שבת, על ידי שמקבלין שבת בכבוד

שיות הרין

רץ

גדול ובקדשה בראווי. כי שבת הוא בוחינת עין, שעל ידי זה זוכין לראות שפלותו ורוממות השם יתברך. כי "שין" של שבת הוא תלת גוני דעינה, ו"בת" הוא בוחינת בת עין (לקוטי תנינא ס"ז). ועל ידי זה זוכין לראות שפלותו. עין במקום אחר שם מבאר יותר מזה (בසיסו ע"ט בלקוטי מוהרן חלק ראשון). נמצא שעל ידי שמירת שבת נצולין מגדרות ואיזו זוכין לאמונה בג"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל: "כל השומר שבת בהלכתו אפלו עובד עבודה זרה כדור אנו שמחין לו" (שבת קהה). כי על ידי שבת משברין ומבטלין הטעויות שלהם עבודה זרה וזוכין לאמונה בג"ל.

ועל ידי פגム אמונה דהינו בפירות - עבודה זרה, על ידי זה דינא שRIA חם ושלום. כי: "כל זמן שיש עבודה זרה בעולם חוץ אף בעולם" (ספר דברים פרשת ראה פסקה צ"ז) אוות י"ח). וזה בוחינת "אלקים" פגימת הלבנה. כי "אלקים" בוחינת לבנה, כמו שבחתויב (תהלים פ"ד): "שמש וממן ה' אלקים". והעה אמרו רבותינו ז"ל: "בעולם הזה לא במשאני נכתוב אני נקרא. כי נכתוב ביו"ד ק"א ונקרא בא"ד, ובעולם הבא נכתוב ונקרא ביו"ד ה"א" (פסחים ג). וזה מהמת פגימת הלבנה שנמשך על ידי פגם האמונה בג"ל. על כן אי אפשר שהייתה הקריאה והכתיבתה אחת, כי "מעולם לא ראתה חמפה פגימתה של לבנה" (ראש השנה כג). (פרוש כי הקריאה

והפתיביה הם בוחינת תורה שכתב ותורה שבעל פה
שהוא בוחינת ה' אלקים בוחינת חכמה ולבנה. בוחינת: "שםיש
ימגן ה' אלקים". ומחמת זה שהלבנה נפגמת בעת על ידי
פוגם האמונה שהוא בוחינת לבנה בג"ל, על כן אי אפשר
שתהיה הקריאה והפתיבה באחד, כדי שלא תראה חכמה
פוגמתה של לבנה. אבל לעתיד תסתמלא פגימת הלבנה,
ואז יהיה "ה' אחד ושמו אחד" (בריה י"ד), והוא הפתיבה
והקריאה אחד בשם יוד ק"א בג"ל). נמצא שכל מה
שהאדם זוכה לאמונה יתרה, נתקרב ונתקהר יחד יותר,
בחינת הויה לשם אלקים, ונכללים יחד, כמו שישיה
לעתיד.

ויעקב הוא בוחינת שםיש (לקוטי מוהר"ן א') שהוא בוחינת
הויה, ויצחק הוא בוחינת אלקים בוחינת לבנה.
זהו: "וישב יעקב בארץ מגורי אביו". דהיינו שנתיישב
ונתקהר בוחנת יעקב בוחנת יצחק בוחנת: "ה' הוא
האלקים" (מלכים א' י"ח), שנתקהר ה' עם אלקים חכמה ולבנה.
(זהו "בארץ בנען" לשון הכרעה ושלות, כי זה זוכין על
ידי שלות שעיל ידי זה זוכין לאמונה וכו' בג"ל. נראה לי).
זהו: "אללה תולדות יעקב יוסף". יוסף זה בוחנת תוספת
שbeta, כי על ידי שבת זוכין לשפלות, ועל ידי זה זוכין

שיות הרין

שא

לאמונה שלמה, שעיל ידי זה נתמלא פגימת הלבנה ונתייחד והוא עם אלקים בחינת יעקב ויצחק בג"ל.

וזהו: "rangle עמלה במשור" (קהלים כ'). בשוצקין לאמונה שלמה בשלמות בלי שום ערבות, או: "במקהלים אברך ה", כי אז אוכל לברך ולהזכיר שם הויה, כי אז יתמלא פגימת הלבנה וייה ה' אחד ושמו אחד. וייה הכתיבה והקריאה אחת ונופה לברכו במקהלים בשם הויה ברוך הוא, בחינת: "במקהלים אברך ה" בג"ל.

ועל ידי זה נמשך שפע טובות וברכה בג"ל.

זהו בחינת נר חנפה. כי שמן הוא בחינת חכמה (לקוטי מורה"ז קע"ז), בחינת עינים, במו שפתות: "ותפקחנה עיני שנייהם" (בראשית נ"ז), ופרש רש"י על שם החכמה נאמר. ועל ידי עיני החכמה זוכין לראות שפנותו. ועל ידי זה זוכין לאמונה שלמה בג"ל. וזה ששור נר חנפה עד שתכללה רgel מן השוק (שבט כא). רgel זה בחינת אמונה בג"ל. וצריך להשಗה בעיני שכלו עד שיברר האמונה שהוא בחינת רgel מן השוק שהוא מקומות החיצונים בחינת כפרות. כי על ידי בחינת שמן של נר חנפה, בחינת שכל, זכה לראות שפנותו, ועל ידי זה זוכין לאמונה שלמה בג"ל:

שיות הרין

רسب

עוד מצאתי מכתב יד הכהנים: רע שיש חן, שמי שיכול להשתמש בוה החן, הוא יכול לעשות שאלת חלום ולידע עתידות על ידי החלומות. כי בכל החלומות בודאי יש בהם עתידות, רק שיש בהן כמה פסלה ותבן כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "בשם שאין אפשר לרבר אלא תבן כדאי אפשר לחלום וכו'" (ברכות נה). גם יש חלומות ברורים, כמו שכתוב: "בחלום אדרבר בו" (פרק י"ב). ומי שיש לו זה החן הנ"ל, חלומותיו צורקים בודאי. אלא שאפלו בשושומע חלום מאחר שמספר לו, או נופל התבן והפסלות מן החלום, ועל ידי זה שומע רק החלום המברה, ועל ידי זה יכול לפתר החלום ולידע העתידות מהם. יוסף היה לו זה החן, בcheinית: "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין" (בראשית מ"טכ"ב) לשון חן כמו שפרש רש"י, על ידי זה היו חלומותיו צורקים. כי השתמש תמיד בחלומות ופתר אותן, מלחמת שהיו חלומותיו צורקים ונכתבו בתורה. גם על ידי זה היה יכול לפתר חלומות כמו שכתוב בתורה:

ר Sang

ספר לי אחד שהיה משיח עמו ז"ל מעין בני הנערים ששבים מאד שנעשה קלוקל בינויהם ובין נשוטיהם

שִׁיחוֹת הַרְּיֵץ

שנ

ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לנמרי חם ושלום. אמר נשזה מעשי בעל דבר שמנית את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנwoרים כדי שיתפסו במצורתו חם ושלום על ידי זה. כי הוא אויב על זה מאד לתוכם בנwoרים על ידי קלקל השלום בית חם ושלום, שנורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם. והאריך בשיחה זאת:

رسد

הזהיר לבבד ולחקיר את אשתו. כי אמר: הללו הנשים הם סובלים צער ויטורים גדולים מאד מלידיהם, צער העבר והלידה והגדול, כאשר ידווע לכל עזם מכואובם וצערם ויטורייהם בכמה אופנים הקשים והמריים מאד מאד. על בגין ראיו לרחות עליהם, וליקרים ולכברם. וכן אמרו רבותינו ז"ל: "אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו" (בבא מציעא ט), וכן אמרו: "דיןנו שמנדרות אתה בניינו" וכו' (יממות סג):

رسה

הזהיר מאד לבלי לאכל בצלים חיים כלל, אףלו עם שמן או שומן, ואפלו על ידי תערוכות בגורן עם ביצים וכיוצא ואפלו בשבט. והלעיג על האומרים שבשבט מצוה

שיות הרין

לאכל דבר המזיק שהם בצלים חיים, ואמר שהם מזיקים מאי לכמה דברים. וחייב או פמה ענייני חולאת ומכתות וחלישות שנורמים אך שכחתיים בפרטיות. אך הפלל, שהחמיר מאי והזuir מאי לבלי לאכלם חיים כלל, ואפל על ידי תערובות ואפלו בשבת. רק מבשלים מטר לאכל. ובתוליה שאלנו אותו על זה מלחמת ששמינו בשם הבעלים שם טוב זיל, שהזuir מאי לבלי לאכל בצלים חיים, ואמר שבודאי בן הוא. והתחל לחשב לכמה דברים הם מזיקים וכו', ואו שמננו כל הניל:

רשו

אמר: שיש צדיקים שהם גודלים בתורה ובקיאים בספרים הרבה ובכרכי רפואינו זיל, מלחמת זה דיאא אין יכולם לחידש בתורה, מלחמת שהם בקיאים מאי. כי בשפתה חיל לומר תורה ורוצח לחידש איזה דבר מבלב אל אותם בקיאים הגדולה ומהחילים מיד לומר הקדמות הרבה ודברים הרבה מה שיריעים מספרים, מלחמת זה נתבלבל בדבריהם ואין יכולם להוציא לאור איזה חדש נאה. ותפס או לדגמא גודל אחר בדורו שלא היה יכול לומר תורה מלחמת זה.

שִׁיחוֹת הַרְיָן

שה

וְהַמּוֹבֵן מִדְבָּרוֹ הִיה כִּי בְּשֶׁרֶץְצִין לְחִדְשָׁ חֲדוֹשִׁין אַרְיכִין
לְצִמְצִים אֵת מָחוֹ לְבָלִי לְרוֹזָן מִיד לְכַלְּפֵל דְּעַתּוֹ
בְּרַבּוֹי הַקָּרְמוֹת שֶׁאַינְם מִכְּרָחִים לְחֲדוֹשָׁיו. וַיַּעֲשֵׂה עַצְמוֹ
כְּאַינוֹ יוֹדֵעַ, וְאוֹ יָכֹל לְהֹזִיא לְאוֹר לְחִדְשָׁ חֲדוֹשִׁים הַרְבָּה
בְּהַרְגָּה וּבְמִקְהָה בְּפֶדֶר. וְעוֹד הָבֵר מָזָה אֵךְ אִי אָפְּשָׁר לְבָאָר
דָּבָר כִּיּוֹת בְּכַתְּבָה. וְהַחֲכָם יַבְּין מִדְעַתּוֹ:

רְסֵז

אָמֵר: מֵי שְׁרוֹצָה לְחִדְשָׁ בְּתוֹרָה, מִתְּרַ לֹּו לְחִדְשָׁ וּלְדִרְשָׁ כָּל
מַה שְׁוִירָצָה וּכָל מַה שְׁזַיְבָּה לְחִדְשָׁ בְּשֶׁכְלוֹ, וּכְלֹבֶר
שֶׁלֹּא יוֹצִיא אֵיזָה דִין חִדְשָׁ עַל פִּי דָרוֹשָׁו שְׁדוֹרִישׁ בְּדַרְךָ
דָרוֹשׁ וּסּוֹד. וְהַמּוֹבֵן מִדְבָּרוֹ הִיה, שְׁאַפְלָו בְּכָנוֹת הַאֲרִיזָׁיְלָן
וּדְרַכֵּי הַקָּבָלה, מִתְּרַ לְחִדְשָׁ בָּהֶם כַּאֲשֶׁר יִשְׁגַּג שֶׁכְלוֹ, וּכְלֹבֶר
שֶׁלֹּא יוֹצִיא מֵהֶם שְׁוּם דִין חָם וּשְׁלוֹם:

רְסֵח

"אִיכָּה נִחְרַב הָאֽוֹלֵם" וּכְיָ. "עַד אָז יִצְעַק בְּשָׁבֵי" וּכְיָ. "בָּן
אַמְתָּךְ" וּכְיָ (תקון חֲצֹות). וְרַמוֹ עַלִי כִּפְמָה אֲנִי צָרִיךְ
לִצְעַק וְאֵת לְפָנָיו יִתְבְּרַךְ, וְתַבְּסֵם לְדַגְמָא אֵיךְ הֵם מַעֲוָרִים
הַלְּבָב וְאָמֵר אָוֹתָם בְּנֵגֹן חֲצֹות בְּקוֹל נָעִים עַמְקָם מַאַד. גַּם
מַהְחָרוֹן "דָזָן יָרֵד לְגַנוֹ" סְפֵר וּשְׁבָחוֹ מַאַד. כִּי הוּא מַרְבֵּר

שִׁיחוֹת הַרְיָן

מִזְפָּה שֶׁל בְּנֵשֶׁת יִשְׂרָאֵל עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּמַעֲורֵר
הַלְּבָב מִאָד:

רָسֶט

לענין הפלבולים שמלבלים את האדם בעבודתו,
שלפעמים נרמה שכד הוא ציריך לעשיות ולהתנהג,
ואחר כך נרמה לו שלא בן היה ציריך להתנהג רק בדרך
אחר וכו', ולפעמים יש להאדם בלבולים גדוילים מזה. ענה
ואמר: מה אריכין להתבלבל, איך שעושים - עושן, וב└בר
שלא לעשיות רע הם ושלומם. ("ויא מען טיט טיט מען. אביה מעתיט
נית קיין שלען חס ושלום"):

עַר

אמր: "בְּהַזְוּ" שאומרים בערב שבת במנחה (תהלים ק"ז),
יכולין לשבר לבו מאד ולפרש כל שיחתו שם. כי
שם מדבר מענין צרות הנפש מאד, ומענין עצקה על כל
דבר, והוא מובן לכל.

בשאומרים: "זְכַחַן מִתְעַטְּרֵין בְּנִשְׁמָתֵינוּ חֲדַתֵּין" (ונר
תרימה קללה), ראיי להתעורר מאד בשמחה
גדולה והתלהבות גדוול.

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

ש

"וּמְחֻלָּאים רְعִים וּרְבִים וּנְאָמְנוּם דָּלִיתָנוּ" (ונשתת פֶּל ח') רָאוּי
לוֹמֵר בְּכִוָּה גָדוֹלה. כִּי חַם וּשְׁלוּם וּכְוּ,
אוֹתָנוּ הַצְּלָתָנוּ:

רְעָא

אמֶרֶת: הֲלֹא הַחְנָנוּ דָרְכוּ לְהַקְפָּה, שִׁיחָנוּ לוֹ לְאַמֵּר
וּמִן. וּמְדוּעַ לֹא יָאַמֵּר הָאָדָם אֲיזֶה קְפִיטָלִיךְ תְּהִלִּים
אוֹ לְלִמּוֹד אוֹ לְעַשׂוֹת שֶׁאָרֶם מִצּוֹת, וַיְהִי מַנְחָה וּמוֹכוֹן אֲצָלוֹ
לְעַת הַצְּרָךְ? כִּי יְהִי וּמִן שִׁיצְטָרָךְ לְזָה, שִׁגְבָּה שְׁכָרוֹ
וּפְעַלְתָּו. לֹא יְהָא שְׁפָטוֹן הַחְנָנוּ סְחוּרָה בְּהַקְפָּה וּכְוּ? וְלֹא
שְׁמַעְתִּי שִׁיחָה זֹו בְּעַצְמֵי מִפְיוֹ הַקְדוֹשׁ רַק מִפְיוֹ אַחֲרָיו. וּכְפִי
הַפְּרָאָה שְׁהִיא בָּהּ שִׁיחָה נָאָה וְלֹא זִכְרָה לְשׁוֹמְעָה:

עֲרָב

אִישׁ אֶחָד מִהְקָלֵי עַולְםָ נְכָנָם אֲצָלוֹ בָּעִיר אַחַת, וְהַתְּפִאָר
לְפָנָיו עַל אֲשֶׁר הוּא מַלְמָד מִאָד בְּלִשׁוֹנוֹת הַעֲכָ"ם,
כִּי הִיָּה עַתָּה בְּכָתִי עַרְכָּות שְׁלָהָם, וְלֹא יָדַעַו הַסּוֹפְרִים
שְׁלָהָם תָּבָה אַחַת לְקַרְוָתָה הַיְטָב וְהָוָא פְּרִישָׁה לָהָם. וַיְהִי
לְזָה הָאִישׁ הַגְּלִיל גָּדְלוֹת גָּדוֹלָה מִאָד, עַל שְׁהָוָא מַלְמָד כֹּל כֶּד
בְּלִשׁוֹנוֹתָם. וְאַחֲרָיו כֶּד יָצָא הָאִישׁ הַגְּלִיל, וַיְהִי רַבְנָנוּ זֶל
מְתַלְזִיצֵץ מִפְנֵנוּ עַל שִׁינְשָׁל לֹו גָּדְלוֹת כֹּל כֶּד מִשְׁטוֹתִים בְּאַלְהָה

על שהוא מלמד בלשוניהם. וישב שם איש אחד מאנשיו שהיה למדן מפלג וירא ה', ענה ואמר לרבינו ז"ל: אפשר טוב יותר מה שיש לו גידLOT מדברי שנות מפי שיש לו גידLOT חם ושלום מדברי תורה. ושתק רבנו ז"ל איזה שעיה קלה. ואחר כד ענה ואמר: ארבעה נהפק הוא, וכמו שאמרו רבוינו ז"ל לענין ר' עקיבא שותפות בתפיסה שאמר לו פפוס: "אשריך רבי עקיבא שותפה על דברי תורה, ואוי לו לפפוס שותפה על דברים ביטלים" (ברכות סא). כי ענש הגידLOT הוא תפיסה. וכמו שטברא בהתורה "חותם בתוך חותם" בלקוטי מוהרין חלק ראשון סימן כ"ב. ועין בלקוטי תנינא (סימן ס') בהתורה המתחלה "בשיש מלוחמות" וכו', כי שם מובא מענין התפיסה של רבי עקיבא עין שם. נמצוא שהגידLOT שעונשו תפיסה בשואה על דברי תורה, טוב יותר מהגידLOT על דברים ביטלים:

רעג

אמר: טוב להרים להרגיל את עצמו שיוכל להחיות את עצמו עם איזה גנון. כי גנון הוא דבר גדול ונבוה מאד מאד, ויש לו כה גדול לעזר ולהמשיך את לב האדם להשים יתפרק. ואפלו מי שאינו יכול לנגן, אף על פי כן

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

שמ

בביתהו בינו לבין עצמו יוכל להחוות את עצמו באיזה גנון בפי שיכל לומר אותו, כי מעלה הנון אין לשער. וכבר מבהיר בדברי רבנו ז"ל בפמה תורות גבוהות מענין גנון, ועינן בסוף המעשה של השבעה בעטליירש שם מרמו קצת מעלה הנון. כי מבהיר שם שעקר רפואת הפת מלכה שנפלה חלשות הוא על ידי גנון, הינו על ידי עשרה מיini גנינה כמו שסביר רשם עין שם (מעשה י"ג). והבן מאד עד היכן הדברים מגיעים.

בי גם נשמה הקדושה של כל אחד ואחד מישראל הוא נקראית בת מלך בידוע, והוא מנחת במקום שמונחת אצל כל אחד ואחד, עיפה ויגעה וחולשה בעוננותיו שהם עשרה מיini חצים, שורק וירה בה המלך שתקפה במו שבתוב שם. וצריכין צדיק בעל כח גדול שיכول לכנים לתוכה כל המקומות שנפלה לשם ולהוציא ממנה כל העשרה מיini חצים, ולידע על כל העשרה מיini דפיקין כדי שידע איך צריכין לרפאותה. ולגון כל העשרה מיini גנינה, כי עקר רפואתה על ידי גנון ושמחה. והבן שם עוד דבר מתווך דבר. והעקר להוציא ממש עצות טובות לשוב להשם יתברך באמת, כי "לא המדרש הוא העקר אלא המעשה".

(אבות א':)

רעד

טוב מֹאָד לְהָאָדָם שִׁיחָה לוֹ חֶדֶר מִיחָד לוֹ לְבָהוּ לְעַסְק
שֵׁם בַּעֲבוֹדַת הָאֱלֹהִים, בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, וּבְפִרְטַּת הַתְּבֻזְדּוֹת
וּשִׁיחָה בֵּין קְוֹנוֹ שְׂלוֹזה אַרְיכִין בּוֹנְדָאי חֶדֶר מִיחָד:

ערדה

וְאָמַר רַבָּנוּ ז"ל, שָׁאָפְלוּ הַיּוֹשִׁיבָה בַּעֲצָמָה שְׁיוֹשְׁבֵין בְּחֶדֶר
מִיחָד לְבָהוּ גַּם זוֹ טוב מֹאָד. וְאַף עַל פִּי כֵּן אָפְלוּ
אִם אֵין זָכִין שִׁיחָה לוֹ חֶדֶר מִיחָד, אַף עַל פִּי כֵּן יָכוֹלֵין
לְהַתְּבֹזֵד וְלִדְבֶּר בֵּין קְוֹנוֹ. וְאָמַר רַבָּנוּ ז"ל שְׁתַחַת
הַטְּלִית הוּא גַּם בֵּן חֶדֶר מִיחָד. בַּיּוֹם שְׁמִשְׁלָשִׁין הַטְּלִית עַל
עַינָיו יָכוֹלֵין לִדְבֶּר בֵּין קְוֹנוֹ מִה שָׁרוֹצִין. גַּם יָכוֹלֵין
לְהַתְּבֹזֵד וְלִפְרִישׁ שִׁיחָתוֹ בְּשַׁשְׁוֹכֵב עַל מִטְהוֹ וּמִכְפָּה עַצְמוֹ
בְּהַפְּרִידֵן, כְּמַבָּאֵר בָּمְקוּם אַחֲרֵי שְׁפֵךְ נֶהָג דָוד הַפְּלֵךְ עַלְיוֹ
הַשְּׁלָום (ליעיל סימן ס"ח), שָׁזַחַו בְּחִינַת: "אַשְׁחָה בְּכָל לִילָה
מִטְהָרִי" וּכ"ו' (תהלים ו). גַּם יָכוֹלֵין לִישְׁבַּן עַל הַסְּפִיר וּוּסְבִּירוּ
אַחֲרִים שֶׁהָוָא לוֹמֵד, וְהָוָא יָכוֹל אֹז לִדְבֶּר בֵּין קְוֹנוֹ.
וְעוֹד יֵשׁ לְזָהָר כִּמַה תְּחִבּוֹלֹות לְמַי שְׁחַפֵּץ בְּאַמְתָה לְנֶהָג
הַנֶּהָגָה וּשְׁל הַתְּבֻזְדּוֹת הַעֲוֹלָה עַל הַפְּלֵל, שֶׁהָוָא יָסּוֹד
וּשְׁרֵשׁ הַקְּרָשָׁה וּהַתְּהִרְהָה וּהַתְּשִׁוְבָה וּכ"ו' כְּמַבָּאֵר כָּרֶב כִּמַה
פָּעָמִים. אֲכָל טֻב יוֹתֵר לְהַשְׁתַּדֵּל שִׁיחָה לוֹ חֶדֶר מִיחָד:

שיות הרין

שיא

רעו

ספרו לי שפעם אחר היה מרבר עם אנשיו. והיה מוכיח ומיפור אותם הרבה ברברים על שעדרין אינם עוגרים לשם יתרוך ברכינו, בררכו הטוב תמיד לדבר רק מזוה. אחר כך אחר שהוכיח אותם הרבהה, אחר כך נתרצה להם קצת. והתחל לקרבם ולדבר עליהם רפואת. ואמר: מה אני רוץ מהם ולא אף על פי בן הם אנשים כשרים. והתחל לדבר על לבם וכו'. אחר כך ענה ואמר: בודאי אתם אנשים כשרים, אך אלו השם יתרוך קטן כמו אני, בודאי היה די העבודה שלכם, אבל באמת השם יתרוך גדול מאד מאד, על בן בודאי זריכין לחזק בכל פעם ברכינו חוק לעבדו בראוי לעבד אותו יתרוך אשר לך רלה אין חקר. ותרים או את עצמו והגביה ידיו למעלה, ואמר: אבל השם יתרוך גדול כל כך וכו' בג"ל. ונשא ידיו למעלה בתנוועה נפלאה לרמו על הפלגת גדרתו יתרוך:

רעז

פעם אחת אמר שמעולם לא שתה אפילו מים קדם התפללה, והקפיד מאד על אלו השותין קאווע וכיוצא בויה קדם התפללה:

שיות הרין

רעה

אמר שגמץאים כמה מאמריהם בזוהר הקדוש שנלה רבינו שמעון בר יוחאי לתלמידיו אחר הסתלקותו. וזה ענין "ובחבורא קדרמה" שבתוב בזוהר הקדוש בפרשת פינחים (ב' ריט) ובשאר מקומות. כי העולם אינם מבינים מהו ענין "חבורא קדרמה", אך האמת שהוא גלה להם בכמה תורות אחר פטירתו. ומה שנלה להם קדם קרא חבורא קדרמה. ובזה מישב היטב מה שגמץאים בספריו הזוהר הקדוש ובתקונים פרושים על מימרות האמוראים שהיו אחר רבינו שמעון בר יוחאי זמן מרבה. אך האמת אלו המאמרים גלה רבינו שמעון בר יוחאי אחר פטירתו ואו כבר היו אלו האמוראים בעולם. אחר כן מצאתי ענין זה באיזה ספר:

רעת

פעם אחת אמר לי בזה הלשון: ("און או סע איי שיין נאר שלעכט. איי פון זיך נאר מבטל") (ובשכבר רע מאד או מהתבטלים לנמר). ושאלתי אותו: איך מבטלי עצמו? השיב ("מע פאר מאכט דאמ מoil און דיא אויגן או בטול") (סונרין הפה והעינים וחרי זה בטול). מזה מובן עצה שכשהבעל דבר מתרגבר מאד על האדם ומבלבל דעתו מאד בכמה מיini הרהורים רעים

שיות הרין

שיג

ובכלבולים הרבה שקוצה לו מאר לנצחם, אויב בטל האדם עצמו לגמרי. כי כל האדם יכול לבטל עצמו לגמרי לעיתים. רהינו לסתם פיו ועיניו ולסלק דעתו לגמרי באלו אין לו שום דעת ומחשכה כלל. רק בטל עצמו להשים יתברך לגמרי:

רפ

שמעתי בשם שאמיר לענן מה שהצדיקים הם נעים ונדרים בדרך. אמר, שיש נשמות נרחות שאינם יכולים להתעורר כי אם על ידי מה שהצדיק נע ונדר. ויש צדיק שאינו רוצה להיות נע ונדר, אבל אף על פיון הוא נע ונדר בביתו. הינו מה שהוא הولد אנה והנה ביתו והוא גם בן בחינת נע ונדר:

רפא

היה מוחיר אותנו מאד שישמר האדם את ממונו בשמירה גדולה ומעלה מאר, והיה מקפיד מאד על זה. והיה מתלויצן ומקפיד על אלו האנשים המתעצלים שקורין (בלשון אשכט "שלים מולניק"). כי במקרה ומגנום ועתים בטל עצמו מתורה ותפלה, וטרח ונגע בנסיבות גדולות בשbill להרוויח ממון כדי לפרגנס ביתו, ואחר כך כשהגיע לו הממון הוא נעשה "חסיד" ואין משגיח עליו כלל. כי ממון בשר של

איש היישראלי ציריך שמירה כמו עין שבראש. ובכל עת שנודמן שאחד מאנשיו נאבר אצלו איזה סך ממון בפרק והיו באים בקבילנא לפניו, היה מבחו מוכיח אותו מאד על זה על שלא נודח בנסיבות יפה (ען כי מורה"ז תקמ"ז הדרبور "ובכל עת" וכ"ז ש"ק לשם):

רפב

אמר לאחד: בשנפרדין חם ושלום מהצדיקים אבל עובדין עבורה זורה. כי איתא בזהר הקדוש שהצדיק הוא קוצא דאות ד' (הקומיות נה). ובשנפרדין מטה חם ושלום, אווי מפריין קוצא דאות ד' דאחד (דברים ו) ונעשה חם ושלום אחר (שמות ל"ד) שהוא אל אחר בפירות. כי ערך אמרינה היחור הוא על ידי הצדיקים האמתיים שהם קוצא דאות ד' דאחד ובג"ל. וכן מבאר עניין זה בכמה מקומות ברכרי רבנו ז"ל, שעקר האמונה תולה בהתקבות הצדיקים האמתיים (לקוטי מורה"ז תורה "אות ה"):

רפג

שמעתי בשם שאמר לעניין בני הנwoרים, שעלה פי הרב מליבל אותם בחפלתם מלחמת שלא וכו' להתקדש בראו בקורתה הווג. ועל כן בשעומדין אחר בד' להתפלל קשה עליהם מאד להתפלל. והוא ז"ל הוהיר על זה כמה

שיות הרין

שטו

פעמים לבלי לפל בראתו מזה כלל. ומה דתוה תורה, ובשעת התפללה צריכין לשבח הכל לנMRI ולהתגבר להתפלל בשמחה בראי תמיד איך שהוא. ואמר שעיל זה הצעירABA בנימין "על תפלו שתהא סמוכה למטהו" (ברכות ה). "מטה" הוא לשון זוג (פתחות י). וזהו: "על תפלו שתהא סמוכה למטה" שאוכל להתפלל אחר פך בסמוך מיד ולא יבלבל העין זה את תפלו כלל (וין לעיל סימן כ'ו):

רף

אמר לענן בני הנערים הפシリים המתפללים בכינה ובהתלהבות. ויש בני אדם המבלבלים אותם ועושים להם יסורים (לעיל ק"ט). ובשאלו המתפללים מתחילה להקפיד ולהתקומט עמהם, עם אלו המצעירים אותם ומבלבלים אותם, או>O מרים המבלבלים: אם אתם מתפללים בכינה גrole באמת לאמתו, ואתם טרודים וקשורים בתפלהכם בכינה באמת, מודיעו אתם שומעים המבלבלים? כי מלחמת גדר בונת התפללה ראי לכם לבלי לשמע שום בלבול כלל. אמר רבנו ז"ל שהאמת אינה בן. כי באמת אפילו צדיק גדו^ל אמרתני מגזרלי המפרטים באמת, המתפללים בכיה וברבקות גדו^ל, אף על פי בן אם יבוא

אָדָם וַיְשַׁחַק מֶמֶשׁ וַיְכַלֵּל אֹתוֹ, אֲפִילָה עַל פִּי שַׁהְוָא דְבָוק
מַאֲד בַּתְּפִלָּתוֹ בַּהֲתִלָּבוֹת גָּדוֹל בְּאַמֶּת, אֲפִילָה עַל פִּי כָּן
וַיְכַלֵּל אֹתוֹ מַאֲד וַיְהִי לוֹ צָעֵר וַיְכַלְּבָול גָּדוֹל מִזָּה, אֲפִילָה עַל
פִּי שַׁהְוָא מְתֻפְלֵל בְּכָנָה בְּאַמֶּת.

שִׁמְעַתִּי מַאֲחָד שִׁשְׁמָע מִפִּי רַבְנוּ זֶל שְׁלַפְעָמִים נוֹתְנִין
לְאַחֲר עֲשִׂירּוֹת גָּדוֹל. וְכֹל הָעוֹלָם מַתְקָנָאִין בּוֹ
וּרוֹדְפִין אַחֲר הַפְּמוֹן וְהַעֲשִׂירּוֹת וּמַבְּלִים יָמִים וְשָׁנִים עַל זֶה,
וְהַכְּל מִחְמָת קְנָה וְהַסְּפָלּוֹת שְׁמַסְטָבְלִין עַל זֶה שְׁנַת עַשֶּׂר
כֶּל קֶה. וְאַחֲר קֶה אֵין עוֹלָה בִּידָם בְּלוּם. וְכֹל זֶה מְעֵשָׂה
הַבָּעֵל דְבָר שְׁהַשְׁתִּיל בּוּה לְהַזְמִין עֲשִׂירּוֹת גָּדוֹל לְאַחֲר בְּרוּ
שְׁהַרְבָּה הַרְבָּה יִבְלוּ יְמִיהם וְשָׁנוֹתֵיהם חַם וְשָׁלוּם עַל יָדֵי זֶה
כֹּנֶל. רַחֲמָנָא לְצַלְןָ מַהְאִי דַעַתָּא שְׁבָשְׁתָא:

רְפָה

שִׁמְעַתִּי מִפִּיו הַקָּדוֹש פָּעֵם אַחֲר שְׁדָבֵר מִהְפָּלָגָת גָּדְלוֹת
סּוֹדּוֹת נֹרְאוֹת תֹּוֹתְנָה תַּקְדוֹשָׁה. אָמָר: הָלָא כָּל
סִפְר תְּקוּנִים הוּא עַל תִּבְתַּח "בְּרִאָשָׁית" לְבָד. וְעַל סִפְר
הַתְּקוּנִים לְבָד לֹא יִסְפִּיקוּ אַלְפִּים סִפְרִים לְבָאָר עַצְם רַבִּי
הַסּוֹדוֹת שִׁישׁ שֵׁם, אֲשֶׁר לֹא יִכְילָם רַעֲיוֹן, כִּידּוּע לְכָל גָּדְלָת
קָרְשָׁת הַתְּקוּנִים וְעַמְקוֹת סּוֹדוֹתֵיו עַד אֵין סּוֹף וְאֵין תְּכִלָּת
וּכְו. וּבְפִרְט בְּפִי שִׁידּוּ הוּא זֶל עַד הַיכָּן מְגַעַים סּוֹדוֹת

שיות הרין

שי

דברי התקוניים הקדושים, אשר כל עורות אילן נויות לא יספיקו לבאר סודותיו ורמיותיו וכו'. וכל ספר התקוניים עם כל מה שגכל בו בפ"ל, הכל הוא רק הוא פרוש על כתבת "בראשית" בלבד, וכן על כתבת "ברא" יכளין גם כן לעשות ספר התקוניים עם רבוי סודות וכו' בפ"ל. ומה יכளין להבין ולשער קצית גבהות עמוקות תורתנו הקדושה, כי כן על כל כתבה ותבה של התורה יש סודות רבים כמו אלו הפטות הפלולים בספר התקוניים שהוא על כתבת "בראשית" בלבד. ועתה כללות התורה הקדשה שיש בה הרבה כתבות כאלו, מה גדרו סודותיה. אשר אי אפשר לומר ואילו ולדבר מה כללו:

רפוי

פעם אחת אמר לי בוה הילזון: ("די שמוסט זיך זא מיט מענטשין. ערסטוי זיא צו פרענן זואם") [אתה הלא מדבר עם אנשים, יש לך לשאל אותם - מה?]. ואמר כתבה זאת "זואם" בהמשכה ובכול גדרול מעמק הלב. כלומר שראוי לשאל לבני אדם שאין חושבין על אחרים - "מה?". כלומר, לאחר כל הפסוקים והבלבולים והמניעות והטענות ואمثالאות של שיטות והכללים לרבי בני אדם תרצוים של שרק על שرحוקים מהיהם יתברך, אף על פי כן סוף כל סוף מה יהיה מפה.

שיות הרין

ומה תעשה באחריתך ומה תשיב שולחך דבר, ומה אתה חושב. וכי אין אתה יודע שאיתה גר בארץ הזאת, וכל ימי שנוחינו הכל וריק, אבל עובר וכען כלה וכו'? וכל זה אנשים יודע היטב, ואם כן מה אתה חושב? שים לבך לדברים האלה היטב, והכניםם היטב בעמק לבך, ועל תשליכם אחרי גזה. "הפק בהם והפק בהם" (אבות ה) למן תהיה לך "נפשך לשכלך" (ירמיה ל'ט):

רפז

אמר: מה יש להרים לעשות בזה העולם, אין ציריך כי אם להתפלל וללמוד ולהתפלל. ("בע ואדראף מער ניט באר דאוינן און ערין און דאוינן"). עוד שמעתי במא דברים ושבחו:

רפח

שמעתי שפעם אחת אמר לאיש אחר בזה הלשון: "שוב يوم אחד לפני מיתקה" (אבות ב). ורחק ומשדי כתבת يوم אחד. ובונתו היה לענן מה שEMPLIL את האלים מה שקדם לו ומה שלאחריו. דהיינו מה שרואה שלפעמים מתעורר קצת להשם ותברך, אבל קדם ואחר קד היה מה נשאה, כפי מה שעובר על כל אחד לפניהם בחינותו. ומחמת זה נופלים רבים מעבודתם בידוע. ועל זה אמר רבנו זל

שיות הרין

שמ

להאיש הניל, ונער עליו ואמר לו שוב יום אחד לפניו מיתה. בלומר שאפלו אם לא תזוכה כל ימי חייך קדם שפטמות כי אם לשוב להשם יתברך יום אחד בלבד, גם זה טוב מאד ויקר מכל הון. כי מה יתרון לאדם מכל עמלו, ולא ישאר לו מכל גייעתו כל ימי חייו כי אם זה היום ששב לה. וזהו: "שוב יום אחד לפני מיתה" בניל והבן

(וען שבחי תר"ן סי' י"ד):

רפט

אמר לאחדשמי שאינו להוט ונבהל להזון, ואיננו נושא ונוטן יותר מיפוי ממונו שיש לו, רק עושה משא ומתן באמונה במומו לבדו, והוא לזה מאחרים לעשות משא ומתן גדול, זה מקיים: "ובכל מؤكد" (דברים ויה). גם אמר לאחד שכשנותני חמש לצדקה ממומו הוא מקיים: "ובכל מؤكد":

רע

שמעתי בשמו, שהצדיק הנadol בהדברו שהוא מרבר נכלין בו כל הדברים הארץין אל כל ישראל, וכל הדברים שאחד כל אחד בישראל. וזהו: "אללה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל" (דברים א'). שהדברים

שהבר משה נעשה ממענו דברים אל כל ישראל. כי כל אחד מיישראל מצא בו מה שצורך בנויל:

רעה

מצאתי בספר "ליקוטי מוהרן" הנקtab עניין אחד שלא נדפס עדין. וזהו: דע שבכל דור ודור נתחדשין בו חלאים חדשים רחמנא לצלן בבחינת: "יוסף דעת יוסף מכאוב" (קלה א'). הינו מלחמת שבכל דור שבא מאחר נתוסף הדעת של הפילוסופיא, כי בכל דור ובאים על חכמויות חדשות. ועל ידי זה יוסף העת - מכאוב, שנתחדשו חולאים חדשים רחמנא לצלן. ה' יצילנו:

רצע

ספרו לי שיתתו הקדושה. שחסיד אחד בא לפניו שהיה חשוב קצת, וכבר היה בא בימים קצת, והיה לו ידיעה בכתביו הארייזל, ורצה להתקרב לרבנו זל. והתחיל לדבר עם רבנו זל, וכך התסידים החשובים. ואמר לרבנו זל: יורנו רבנו זריך לעובדות הבורא יתברך. ענה ואמר רבנו זל בלשון תפיה: "לדעת הארץ דרכך"? (תהלים ס"ז) הינו מי שהוא עדין משקע בארץות גמור הוא רוצה לדעתך להתקרב להשם יתברך? וכפי המובן מהספר שקפתרו היה מה שמדרבר עמו בלשון גדלות, שרוצה לידע

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

שכा

דָּרְךָ לְהַשֵּׁם יַתְפִּרְךָ, בְּאֶלְיוֹ לֹא חָסֵר לוֹ כִּי אֵם לִדְעָה דָּרְכִים,
כִּי רַבְנָנוּ זֶלֶת רְצָחָה שִׁידְבֵּר עָמוֹ בָּאֶמֶת:

רעג

שִׁמעָתִי בְּשָׁמוֹ מֵאִישׁ אֶחָד, שִׁדְבֵּר עָמוֹ, וְהַווּרוֹ לְהַתְפִּילֵל
בְּכִינָה. וְאָמָר לוֹ: שְׁכָמוֹ שְׁהַקּוֹל מַעֲזֵרָה הַפִּינָה, כִּن
לְהַפְּדָה הַכִּינָה מַעֲזֵרָה הַקּוֹל. שְׁכָשְׁמַתְפִּילֵל בְּכִינָה וְנוּחָה
לְהַכְּנִים כָּל לְבָבוֹ וּמְחַשְּׁבָתוֹ בְּתוֹךְ דָּבָרִי הַתְפִּלה, אוֹי מִמְּילָא
וּתְעוּזָר קָולוֹ לְהַתְפִּילֵל בְּקוֹל בָּרָאוֹי. וּכְנָאָה בְּחוּשָׁ
פֶּמֶה פָּעָם:

רעד

שִׁמעָתִי מִפְיוֹ הַקְדוּשָׁ שְׁבִימִי אֶלְלוֹ שְׁנוֹהָגִין יִשְׂרָאֵל לוֹמֵר
תָּקוֹנִים וְתִפְלוֹת וּבְקָשׁוֹת אַחֲרֵי הַתְפִּלה וּכְיֵינוּ
וּמְתָאָחָרִין יוֹתֵר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וּבְבֵית הַמִּדְרָשׁ. אָמָר,
שְׁמַתְהַנְּנוּ שֶׁל הַתָּקוֹנִים וּמָה שְׁהַלֵּב כּוֹאָב וְחַלֵּשׁ מְחֻמָּת
שְׁמַתְהַאָחָרִין בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, מִפְּלָזֶה נָעֲשִׂין דְּבָרִים גָּבוֹהִים
וְגָדוֹלִים לְמַעַלָּה (בְּפֹלְלָל עַילְלָסִיקְוָן קְכְ'ז):

רְצָחָה

שִׁמעָתִי בְּשָׁמוֹ לְעַנְנָה הַתְּמִזְקוֹות בְּתִפְלָה. שְׁאָפְלוּ אִם הָאָרְם
בָּמוֹ שְׁהָוֹא, אָפְעַל כִּי כְּנָא יְתָוק וְאָמַץ אֶת לְבָבוֹ

שיות הרין

להתפלל להשם ותברך. ואמר, שיחשב בלבו: הלא אם אני רחוק בעני מהשם יתברך כל כה מלחמת רבי עונתי, אם בן אדרבא עקר שלמות התפלה על ידי דיקא. כי הלא אמרו רבותינו ז"ל: "כל תפלה שאין בה מתקפת פושעי ישראל אינה תפלה" (פריותה ו), וילפנין מקטורת שהיה בהם חלבנה. ואם בן אם עני בעני כפושעי ישראל חם ושלום, אם בן אדרבא כל שלמות התפלה על ידי דיקא וכן'ל. יבודאי אני צroid להתחזק ביותר להתפלל להשם ותברך ולכתח בחסדי ה' שישמע ויקבל גם את תפלי. כי אדרבא דיקא על ידי עקר שלמות התפלה. כי אי אפשר להקטיר קטרת ולא חלבנה. נמצא שגム חלבנה היא שלמות הקטרת. וכמו בן הוא לעני תפלה וכן'ל, שבלא תפלי הגורע המctrף לתפלה ישראל לא היה שלמות להתפלה כמו קטרת ולא חלבנה וכן'ל:

רכזו

בשעת התפלה צריכין לקשר עצמו להצדיקים שבדור במובא בסימן ב' ובסימן ט' בלקוטי מוהר"ן חלק א' ובשאר מקומות. על בן הזריר לאנשיו שיאמרו קדם התפלה הריני מקשר עצמי לכל הצדיקים שבדורנו:

שיות הרין

שכ

רכז

דבר עמוני במה פומים שרצונו חוק מאד שנולד עם התורות שגלה. רהינו לילד תחלה איזה מן עם תורה פלונית בערך ב' או ג' חדשים, רהינו شيء כל עבורה והלוכו ביראת ה' על פי הנאמר באותו התורה, וכל תפלו ושייחתו יהיה לוות להגעה למה שנאמר באותו תורה, וכן יתנגן איזה מן. ואחר כך ילד איזה מן עם תורה אחרת, וכן אחר כך עד שנגמר לילד עם כל התורות. ודבר במה פומים מזה. אשרי מי שייחזו בזה:

רחש

פעם אחת בא לפניו בערב יום הפורים איש אחד מאנשי שלומנו שוחלש באותו הימים בספר לפניו צערו וחילשו. ועמד שם עוד אחד מאותו העיר של זה האיש הנ"ל, שהיה אהבו, ואמר לפניו רבנו ז"ל שחולאות הכהירה עליו בשבייל שהלך היום למקווה לטבל. ענה רבנו ז"ל ואמר: למה אתם תולים הכהרת החולאות במצוות, טוב וראו יותר שתתלו בערות. וזה היה בערב יום כפור האחרון של קדם הסתלקותו הקדוש באמאן:

שיות הרין

רצעט

אחר שמחת תורה הייתה רגיל לבוא אליו ז"ל. ובכל שנה כשבאתו אליו אחר שמחת תורה, שאל אותו אם היה שמח בשמחת תורה. וספר ל' כמה פעמים אמר היה הульם שמחים בביתו, וזהו לו נחת גדור מזה. וכן עוד פעם אחת באמצע השנה דבר עמי מען שמחת תורה, אם אני מרגיש שמחה בלבי או, או על כל פנים פעם אחר בשנה אם אני מרגיש שמחה בלבי (וב록 ה' שעוני בחשו) הדROL לשמח בכל לב כמה פעמים בשנה, והרגשות השמחה בלבי מה שאפשר לספר לחברו כלל. כי שמחת יתרותנו, מה שזכינו להיות מושע ישראל ולהאמין בו יתברך, הוא לכל חיד Kapoor מה רמשער בלבה. ואית אפשר לספר לחברו כלל. כמו שמכאן אצלו כמה פעמים (לעיל א'). בפרט בחינות הרבקות שמרגשין בשעת השמחה אפל הפהותшибראל, זה אי אפשר לספר כלל). כי חפזו ורצו נ היה מאר שניה שמחים בכל השנה בלה, בפרט בשמחת תורה ופורים ושבת ויום טוב. וספר ל' שפעם אחר בשמחת תורה רק בעצמו לברך בחרו בלי

סיעת אנשים אחרים:

ש

פעם אחת אמר לי: כל מה שאתה רואה בעולם, כל מה שנמצא בעולם, הכל בשביל הבחירה והנפשו:

שיות הרין

שכה

שא

שמעתי בשמו שאמר, שער עבודת איש היישראלי הוא
בחרפ לזר ולקום בחוצאות לילה. ובקין בעית
שהלילה קצרה מאד (שא אין עומדי בחצות מבאר במקומות אחר
(לקוטי מורה"ן קמ"ט), או יותר לעמוד בפרק השם בעלות
השחר:

שב

פעם אחת עמדתי לפניו, והוא זל היה מטה על מטהו
ונזרכו דבריהם אלו מפני הקדוש, ואמר בה הלשון:
(דעת ערך איז מטען שאל שועתי) העקר הוא: "מטען שאל
שועתי" (יונה ב):

שג

פעם אחת דבר עמי מעין מאום פאה הידוע. ואמר איז:
מי שמהרhar בהרהור נאוף הוא שוטה. כי הלא
אפלוי איש פשוט שקורין בעל הבית, הוא גם בן אינו חפץ
שיהיה נתפס חם ושלום בענין זה. אפלוי אם אינו ירא חטא
בכל, על כל פנים בוראי אינו רוצח שיהיה לו בזון בזה
שיתפסו אותו עם אשה אחרת. ואם בן למה לו להרהר
ולצער נפשו בחן? וכבר מבאר שהמחשכה ביד הארץ
להטotta כרצונו וכו'. עין בספרים הנדרסים (לקוטי תניינא נ)

שיות הרין

והנכתבים בכתה מקומות מזה ויערב לך לעה, אם תרצה לקבלם באמת:

דש

פעם אחת התרוצץ מעניין זה. ואמר שעל זה מבקשים בכל יום ולא תביאני לידי נסיוון ולא לידי בזיוון. ואמר בזה הילשון: ("אדרע אה נסיוון אדרע אה בזיוון") או נסיוון או בזיוון. הינו כי אם לא יעמוד בנסיוון יהיה לו בזיוון. וכבר מבאר קצת בספר הרבה מעניין מאום תאוה זאת, ואמר שאינה תאוה כלל וכו' (ען שבחי הרין טז). אחר כך אמר שגנמצאים הרבה שמעצם גשמיותם ורגליותם בעניין זה, אין מועיל להם כלל מה שפמאנין להם עניין זה, אדרבא באיזה לשון שידברו עליהם מזה יתגברו עליהם החרוחרים יותר. על כן טוב לרוב בני אדם לבלי להתחיל לחשב בזה כלל. ובמבחן מזה בספר הא"ב: "אל תקנעם עם פתויה בטוען ונטען" וכו' (ספר המהות נאוף אותן) (וען בחוי מוחרן סימן תר"ד המשך לשיחה זו):

שה

שיך להשיות ששמעתי ממנו זיל בכתה פעמים שאמר בזה הילשון: ("מֵעַת אֲמָר נִתְצִוָּה") [אין מה לעשות]. ובבר נרפסו בכתה שיות נפלאות (לעיל סימן רס"ט רפ"ז) וכן מבאר

שיות הרין

שכו

בדברי רבינו ז"ל במנחות ה' צט: "תנא רבי רבי ישם עאל רברוי תורה לא יהי עליך חובה ואי אתה רשאי לפטר עצמך מהן". והוא עצה נפלאה למי שמבינה מעתך:

טו

שיך להא"ב החדש אותן ד' דעת סימן א' המתחיל: דע כי לכל העולמות ולכל גברא יש קומה מיחדה וכו', למשל מיון הארץ וכו'. והבדלים כלם הם רמזים בתמונה התוויתות ובצורותיהם. וזהו להבין את התורה וכו'. נראה לי שזהו עניין השיחה ששפטינו מפי הקדוש קדם שבת חנוכה תקס"ה מעןן הבריות של העולם, שככל התמונות והצורות של כל בני אדם כלם נכללים בתבת "אדם" הנאמר בתורה "נעשה אדם" (בראשית א'). כי בוה התבה "אדם" שאמר השם יתברך "נעשה אדם", בתבה זו בעצםה נכללים כל מיini התמונות של כל בני אדם שבעולם. וכן בתבת בהמה ותיה וכו' הנאמר במעשה בראשית, בוה התבה גם כן נכלל כל התמונות של כל בהמה ותיה וכן שאר הגבראים. והאריך בשיחה זו. ואמר אז, שיש חכמת אפלו בוה העולם שיכלון להיות בהם בלבד בלי שום אכילה ושתייה. כי יש דברים נפלאים וחכמת

שיות הרין

עליזות ונראות אפל בוה העולם שיכלן להיות בהם
לבד בלי שם אכילה ושתיה (ענ' לעיל קפ"א). והאריך בשיחה
זו הרבה ולא זכינו לכוכבה:

שז

שיות הנאה הנפלאה והנעדראה

לענין מה שדרך העולם לומר בכל שנה ובכל עת שעכשו
אינם עתים טובות, ובשנים הקודמים היה טוב יותר
וכו, פידוע שיות באלו בין רב העולם. דברכו עמו מזה
הרבה. ורב השיחה היה שספרו לפניו הרבה שבימים
הראשונים הطيبים היה הכל בועל גדול ואף על פי כן
גמץ או עניים ומחפרי פרנסת וחיים בצעיר וברחק גדול
הרבה יותר مثل עכשו. כי לא היה או נגידים ועשירים
גדולים כמו עכשו. ומה שמדובר עכשו בעל הבית פשוט
ואפל מקובל חשוב, הוא יותר מהווצאות של הנגידים
שבשנים הקודמים פידיע ומספרם כל זה. ענה ואמר: הלא
אדרבא, לשם יתרך מנהיג עתה העולם יפה יותר מקדם!
ואמר בוה הלשון: ("אדרבא דער אייבערשטער פירט היינט
שעניר דיא וועלט"):

שִׁיחוֹת הַרְיָן

שמט

שח

ויש לנו בזה שיחות הרבה, שבל דברים ושיחות כאלו של העולם, הכל גם מן תוצר הארץ, שמרבה שיחות באלה להכBSDיד הצער ולהגדיל דאגת הפרנסה, כאלו עכשו חם ישלים אפס תקווה. ובאמת הוא שקר וכך, כי השם יתברך זו מפרנסים ומכלכלת העולם תמיד, ובכל דור ובכל שנה נמצאים עולים וירודים. ואם נסתכל היטב בכל שנה ובכל עת, בודאי נמצאים תמיד אנשים רבים שהיו עניים ימשרתיים וכיוצא בשנים הקודמים, ועכשו נתעשו. וגם הם רבים אומרים שהשנים אינם מתקנות עתה במקדם, מלחמת שורצים בכל פעם עשירות יותר, ומנהיגים בבתיהם בגודלות יותר, עד שהוואתם מרביה, ואמורים שעטה אינם שנים טובות במקדם, אף על פי שאניהם זוכרים שהסמוד לפני אייה שנים היו עניים או ימשרתיים וכיוצא בהם. וייה איך שיזהה, מי נפקא מנה מה שצועקים בכל פעם שהחמים הראשונים היו טובים מאללה. וכבר צוח שלמה על זה וסתור דבריהם, ואמר: "אל תאמר מה היה שהחמים הראשונים היו טובים מאללה, כי לא מחקמה שאלה על זה" (קהלת ז'). ואף על פי שרש"י פרש שם שהכל הוא לפיו זכות הדורות, אף על פי כן: "הרבה פנים לתורה" (במדבר רביה יגט), "ו אין מקרא יוצא מידי פשוטו" (שבת סג). כי

שיות הרין

שלמה המלך עליו השלים, שהיה חכם גדול מפל הארץ, אמר בחייבתו ורוח קדשו שזה שנות גדול מה שאומרים שהימים הראשונים היו טובים מאללה. כי בכל פעם אומרים כה. ובאמת אלו רואים שבכל פעם העולם נתעшир יותר, ומתנהג העולם בגודלות ובהזאה מרביה יותר מהשנים התקודמים.

ובאמת, מי נפקא מעה זהה? אדרבא אם עכשו העולם בתקיות יותר, צרכיהם לברכ אל השם יתברך וילעסב בתורה ובעזדה. כי אין מקום לברכה מצרות ויסורי עולם הזה רק אל השם יתברך ואל התורה. כי: "אדם לעמל לעמל יולד" (איוב ה). וכן שכתוב במדרשי: "אדם לעמל يولד אשרי מי שעמלו בתורה" (בראשית רבבה יג'). פרוש מאחר שאריך שידיה אם יהיה עשיר או עני וכו', אף על פי כן בודאי יהיה לו עמל וכעס כל ימיו, כי צרות ויסורי כל אדם רבים מאד, וכך שכתוב: "גם כל ימיו בעם ימאות" וכו' (קהלת ב). וכמו בא בshell'ה בלשון חרוז: "אין רגע כלל פגע אין שעה וכו' אין יום וכו'" (ח'ב קלח). על כן בודאי אשרי מי שבורח מזה העמל של פגעי העולם הזה אל עמל התורה, ואו בודאי אשרי וטוב לו בעולם הזה יכעולם הבא. אבל זה שאומר שהימים הראשונים היו טובים מאללה, ומגדיל דאגתו וטרחתו וצערו על הפרנסת

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

שלא

וּמִמוֹן בְּכָל פָעֵם יוֹתֶר וּיוֹתֶר, בָּזָה לֹא יִפְعֶל בְּלָום. רַק מִבְּלָה יִמְיוֹ בְּצָעֵר וְדָאֵנָה וּבְעַם וּמְכָאָבוֹת, וּמַבְטֵל עַצְמוֹ מִתּוֹרָה וִתְפֵלָה וּכְיָ מִתְחַמָּת דָאנְגָת שִׁיחוֹת וִשְׁטוֹתִים בְּאַלְגָן. וְלֹבְסָוף: "מְאוֹמָה לֹא יִשְׂא בְּעַמְלֹו" (קְהַלָּת ה'). בַּי: "בְּהַבְּלָבָא וּבְחַשְׁדָבָא" וּכְיָ (קְהַלָּת ו'). בַּי בְּאָמָתָה מַי שִׁיעֵשׁ לוֹ עִינִים לְרָאֹות וְלָבָב לְהַבְּזִין הָאָמָתָה לְאָמָתוֹ, יִבְין בְּשֶׁבְלוֹ וַיַּרְאָה שָׁגַם בִּים הָרָאשׁוֹנִים הָיִהוּ הָעוֹלָם מְלָא דָאנְגָת וּטְרָדוֹת הַפְּרָנֵסָה, וּכְמוֹ שָׁאָנוּ רֹואִים בְּכָל הַסְּפָרִים שְׁנַתְחַבְּרוּ לִפְנֵי מָאוֹת שָׁנִים, שָׁרֶבֶם בְּכָלָם כּוֹתְבִים בְּהַקְרָמוֹתֵיהֶם שְׁהִיא לָהֶם צְרוֹתָרָבָת בִּימֵיהֶם, וְחַסְרוֹן בַּיִם וְדָחֲקוֹת הַפְּרָנֵסָה הַקְשָׁה מְכָלָם, אֲפָעָל פִּי בַּן חָבְרוּ סְפָרִים קְדוֹשִׁים הַרְבָּה. בַּי: "מָה שְׁהִיא הָוֹא שְׁהִיא" וּכְיָ (קְהַלָּת א'). וְהַכְּלָל, שָׁגַם בִּים הָרָאשׁוֹנִים הָיִוו הָעוֹלָם מְלָאִים דָאנְגָת הַפְּרָנֵסָה, כְּמוֹ שְׁכַתְבָּה שְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם: "גַם בָּל יִמְיוֹ בְּעַם וּמְכָאָבוֹת" וּכְיָ (קְהַלָּת ב'). וּכְתִיב: "אָרֶם לְעַמָּל יוֹלֵד קָצֵר יָמִים וּשְׁבעָ רָגָן" וּכְיָ (איוב ה, י"ד), וּכְיַוְצָא בְּאַלְהָ פְּסוֹקוּם הַרְבָּה. וְגַם אָוֶן נִרְמָה לְכָל אָחָד שְׁבַצּוּק הַעֲתִים בְּאַלְהָ אָרִיכִים לְרָאָג רַק עַל הַפְּרָנֵסָה, וְעַל יְדֵי זֶה אָבְדוּ יָמֵיהֶם וְהַלְכוּ מִן הָעוֹלָם בְּלֹא חִמְדָה. וְאֲפָעָל פִּי בַּן נִמְצָא בְּכָל דָוָר צְדִיקִים וּירְאִים וְיכְשָׁרִים שָׁלָא הַשְּׁגִיחָה עַל זה, וּבְרוּחוֹ מִן הַעַמֵּל נִשְׁלָע עוֹלָם זהה לְעַמָּל הַתּוֹרָה וּעֲבֹודָה, וּכְיָ לָהֶם וּלְדָרוֹתֵיהֶם וּכְיָ

שִׁיחוֹת הַרְזֵין

אשרי להם. וכן עכשו בודאי הבהיר חפשית, ובודאי יש בכה עתה גם עתה לכל אחד ואחד לברכ מראנות וشيخות של צער באלה, לברכ מלהם ולבטח בה' ולקבל על עצמו עמל התורה תחת عمل המר של דאנות העולם הזה. ובודאי יפרנסו השם יתברך, כי השם יתברך מפרנס העולם תמיד כמו עתה. אדרבא השם יתברך מנהיג העולם בכל פעם יפה יותר.

הכלל: שהעולם הזה מלא דאנות ויגנות וצער ויסורים תמיד כמו או כמו עתה. וכן שגנור מהטה אדם הראשון: "בעצבון תאכלנה". "boveit apach ta'el lehem" (בראשית ג). אין מקום לברכ מהעצבון והדאנות האלה המקרים ומקרים ימי הארץ, אין מקום לברכ מהם כי אם אל השם יתברך ואל התורה ובג"ל.

ובבר דיברנו שזו מה שאמרו רבותינו ז"ל במשמעותה: "קד הוא דרכה של תורה פת במלח תאכל, ומים במשורה תשטה ועל הארץ תישן ותני צער תחיה ובתורה אתה עמל. אם אתה עושה כן אשريك וטوب לך. אשريك בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא" (אבות ז). ומקשין ההמוני עם: איך שיק "אשريك בעולם הזה" מאחר שצරיך לסכל עמל כזה לאכל פת במלח וכו'? ובבר מבאר באיזה ספרים

שיות הרין

שלג

אייה תריצים דחוקים בדרכ דרש, אבל באמת מי שיש לו עיניהם ולב להסכל בעניינו עולם הזה באמת, מי שזכה לינק באמת מהתורתו ושיחותיו ומעשיותו הנוראים של רבינו הקדוש והנרא זכר צדיק וקדוש לברכה, אצלו מבאר המשנה בפרשיות גמור, ויכולין להסביר הדבר לכל בר שכל אמת הבקי קצת בטוב הנחת העולם.

בי כל הענינים והగבורים הנוראים מזדים שהעולם הזה מלא יגנות ויטורים. כי דאגותיהם ויסוריהם רבות מאד מאד בכל פעם ובכל יום ובכל שעיה. וכמו שאמרו רבותינו זיל: "מרבה נכסים מרבה דאגה" (שם ב'). ואף על פי שהחמון עם הענינים אינם מרכיבים זאת, ונדרמה להם שאם היה להם עשירותות לא היה להם דאגות, אבל באמת הם טוענים הרבה זהה, וכנראה בחוש, וכמו שאמרו רבותינו זיל ובג"ל. והענינים והבעל בתים יש להם גם כן בוגדי דאגות הרבה וכן". עלי בן אין מקום לברך מיטורי עולם הזה, המלא יסורים ומכאות יסורים מיטורים שונים, הוא בענין פרנסת, הוא בענין צער ויסורים מאשתו ובגיוו, ולהנשים נדרמה שיש להם צער מבעליהם, והוא בענין יסורים ומכאותם ממש. שנמצאים הרבה סובלי חלאים ומכות מפלאות רחמנא לאין בעולם הן על כל אלה וכיוצא בהם, אין מקום לברך מכל זה כי אם אל התורה.

שִׁיחָות הַרְזֵין

בַּיְּכָל מֵשְׁרוֹצָה שִׁיחָה לוֹ טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה שִׁיחָה בְּנֵחֶת
בְּלִי צַעַר הוּא מְלָא צְרוֹת פָּמִיד. בַּיְּכָל מֵה שְׁמַקּוֹה
לְטוֹב בָּא לְהַפְּהָה. וְאַפְּלִוּ אִם יְהִי לוֹ לִפְעָמִים אֵיזָה טוֹב
מְרֻמָּה, הוּא בּוֹדָאי מַעֲרָב בְּגִינּוֹת פָּמִיד בִּידּוּעַ בְּחוּשָׁ
לְמַסְתַּבֵּל עַל הָאָמֶת. עַל כֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה "אֵין חַכְמָה וְאֵין
תְּבוֹנָה וְאֵין עַצָּה" (מִשְׁלֵי כ"א) לְחִיּוֹת בְּנֵחֶת, בַּיְּכָל
בְּשִׁמְתָּרֶצָה בְּאָמֶת לְהַסְתִּפְקֵךְ בְּתְכִילַת הַמְּעוֹט וְלְחִיּוֹת תְּנִיּ
צַעַר, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ שֵׁם בְּמִשְׁנָה הַנְּלָ": "פַּת בְּמַלְחָה תְּאַכֵּל"
וּכְךւ. שָׁאוּ דִּיקָא בְּשִׁמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ כָּל הַדְּחֻקּוֹת וְחַיִּי צַעַר
וְלְסִבְלָה הַכְּלָל וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁבַתּוֹב שֵׁם: "וּבְתוֹרָה
אַתָּה עַמְלֵל", אוּ דִיקָא יֵשׁ לוֹ חִיּוֹת גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאַשְׁרִי
לוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ שְׁבַתּוֹב שֵׁם: "אִם אַתָּה עוֹשֶׁה כֵּן
אַשְׁרִיךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה", אַשְׁרִיךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּרְאוּ. בַּיְּכָל
לוֹ שָׁוּם יִסּוּרִים מִפְגַּעַי הַעוֹלָם הַזֶּה הַמְּרֻבִּים אַצֵּל כָּל אַדְםָן
מֵאָדָם, מַאֲחָר שִׁמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ הַכְּלָל בְּשִׁבְיל הַתּוֹרָה,
וּכְלָל חִיּוֹתוֹ וְטוֹבוֹ הוּא הַתּוֹרָה שֶׁהָוָא טוֹב אָמָתִי. וְאַיִּוּ בּוֹדָאי
חִיּוֹתִים אֲמָתִים וְאַשְׁרִי לוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה. אַכְלֵל הַרְזָצָה
תְּעִנוֹגִי עוֹלָם הַזֶּה וְלְחִיּוֹת בְּנֵחֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה, בּוֹדָאי חִיּוֹ
מְרִים וּמְרוּרִים מֵאָדָם. בַּיְּכָל רוח קִימָעָא עֲכִירָתָו" (סֹטָה
ה). בַּיְּכָל כְּשַׁבָּא עַלְיוֹ דָּבָר נֶגֶד רְצׁוֹנוֹ יֵשׁ לוֹ צַעַר וִיסּוּרִים.
וְזה אֵי אַפְּנֵשָׁר שִׁיתְנָהָג הַכְּלָל בְּרַצְוֹנוֹ, וְאַפְּלִוּ אִם יְהִי גָּבִיר

שיות הרין

שלמה

ואדון ומושל, כי עולם הזה מלא יסורים בג"ל. על כן אין מקום לברכות מעמל עולם הזה ויסורייו כי אם אל עמל התורה, לקבל על עצמו לילד ברוכה של תורה, לאכל פת במלח וכי, ואו אשרי טוב לו. אשריו בעולם הזה ונדי. והדברים מוכנים היטב לבקי קצת ביסורי עולם הזה ורנטינו הרבה ומסתכל על האמת. עיין מה בשוחותיו של רבנו ז"ל, הנרפסים אצל הספורי מעשיות בסוף, וען בהמעשה של החכם והתקם וכי (מעשה ט' בספורי מעשיות):

ואפלו חכמי אמות העולם המהקרים מודים לכל זה שהעולם הזה מלא יסורים תמיד, ובמבחן בדרכיהם הרבה מה. ואמרו שאין טוב בעולם הזה כי אם הפסל. רחינו שצרכין בעולם הזה לקבל על עצמו לסבל כל מה שי עבר עליו וכי. אבל כל דבריהם אינם מועילים להעולם ולא התורה הקדושה שזכינו בני ישראל. כי אין אדם זוכה לו שיקבל על עצמו הפסל בעולם הזה ועליא יתרידוהו צרות העולם הזה, כי אם על ידי התורה הקדושה. כי כשהמושב האדם עצמו היטב האמת לאמתו שהעולם הזה אינו שום תכליות כלל, כי אף אם היה העולם הזה מלא טובות ועשירות בלי שום יסורים וצער ורנטות כלל, אף על פי כן הוא חבל וריק. כי הזמן חולף ועובד כהרף עין, ו"זמין בצל עobar" (תהלים קמ"ד). לא

שיות הרין

בצלו של דקל " וכו' (קלה רבא פרשה א' אות ג'), ובמו שפטו: "מי שנוטינו בהם שבעים שנה וכו' ורhubם עמל ואון כי נו חיש ונעופה" (תהלים צ'). מכל שבעם שגמ כל העולם הזה מלא צער ויגנות ויסורים וראגות וטרדות בלי שעור מגדור ועד קטן, מן גודלי העשירים המפליגים עד תכליות העני שבעניים, כלם מלאים ראנות, וטרדות הוצאות פרנסתם, ושארו יסורים מיסורים שונים, יצרות והרתקאות בידוע לכל. ואפלו קיסרים ומלכים ושרים גודלים מלאים ראנות ויסורים ופחדים רבים בלי שעור בידוע למי שבקי בהם וברכיהם. וכל זה ירוע ומאיר אפלו לחכמי האמות העולם. ואף על פי כן אין מי שיברחה מזה, כי אם בשוחר חילקו בתורה ומצוות הקדושים, ורצו להסתפק בתכלית המעות מהו העולם, כי אם לעסוק בתורה ולבלות ימיו על התורה ועל העבודה. או דיאק יכול לברך מן עמל העולם הזה, לפטור מעליו עמל ויגנות וטרדות ומרירות נפש של ראנות העולם הזה, ולחיות חיים אמיתיים בתורה ועבדותה, אשר הוא חיים אמיתיים בעולם הזה ובעולם הבא.

ובנדיי צדקנו ונאמנו דברי המשנה הקדושה אפלו על פי פשותו. שמי שוחר לסכל בעולם הזה לאכל פת במלח ומים במשורה ישטה ועל הארץ יישן וחיה צער יתחה, כי אפלו פת במלח ומים במשורה לאו כל אדים זוכה

שיות הרין

שלו

בהרחבה, ועל פן הוא ציריך עם כל זה להיות מרצה לחיות חי עזער. אבל כל זה הוא מקבל על עצמו כדי לעסוק בתורה, כמו שכותוב שם: "ובתורה אתה עמל". אז אם עוזה בן בורדי "אשריך וטוב לך". "אשריך בעולם הזה" והוא. כי בורדי יש לו חיים אמיתיים אחר שמקבל על עצמו לסכל כל יסורי העולם הזה. וזה להשיג האמת, שהעולם הזה לא נברא בשכיל נחת להתענג בו. אדרבא מי שרוצה להתענג בזה העולם הוא מלא יסורים ובאים ומכאבות וכגון. רק הוא בורה מעמל העולם הזה לעמל התורה אשר הוא חיננו וארכך ימינה. אז לא די שיזכה לעולם הבא שהוא עולם הנצחי שבין העולמות הזהינו עולמה בוגנוו. אבל כהירפ עין, אף גם בעולם הזה אשריו לו אשרי חילקו. כי בעולם הזה אין טוב כי אם הפסכל. אבל אי אפשר לקבל הפסכל של יסורי העולם הזה, כי אם כשבורח אל עמל התורה והמצאות הקדושים וכגן".

ותדברים מבארים ומוכיחים מאד למי שחייב באמת ולאינו רוצה להטעות את עצמו. כי מי שמתלויצן מדברים כאלו הוא מתלויצן רק מעצמו, הינו שאינו רוצה לקבל עצותינו האמתיות ופונה ערפו אליהם. כי הוא רוצה לטבע בין מצולחת העולם הזה וכי ימחה בידיו, יאחו כל אחד דרכו "ואנחנו בשם ה' אלקינו נזכיר" (תהלים כ').

שיות הרין

ובמו שאמר רבנו ז"ל, על אחד שדבר עמו הרפה, וכונת רבנו ז"ל היה להוציאו ממקומות שנטבע בהם במים שאין להם סוף. אבל אותו איש נתן כתף סוררת וחוק את עצמו, ולא קיבל דברי רבנו ז"ל בלבו. אף על פי שם הוא הבין דברי רבנו ז"ל אמתיים ונפלאים, אבל לא רצה לקבלם. ענה ואמר רבנו ז"ל: זה האיש דומה, כמו מי שנטבע במים והלך לאביה, ובא אחד ופושט ידו ורוצה להוציאו משם, והוא נותן כתף סוררת ופונה ערכו בעוזה ואינו רוצה להניח את עצמו לחתפס בו להוציאו, ובזהמן מן הבא להצילו. ולהשומע געם בעולם הזה ובעולם הבא:

המ ונשלם ספר שיות הרין בעוזה השם יתברך: